

ΑΠΑΝΤΑ ΤΩΝ ΑΓΙΩΝ ΠΑΤΕΡΩΝ

ΑΠΑΝΤΑ
ΜΕΓΑΛΟΥ
ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ

ΕΚΔΟΣΕΙΣ «ΟΦΕΛΙΜΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ»

ΑΠΑΝΤΑ
ΜΕΓΑΛΟΥ ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ
ΤΟΜΟΣ 8

ΕΙΣ ΤΟ ΑΠΑΝΤΑ ΜΟΙ ΠΑΡΕΔΟΘΗ·
ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΕΧΣΑΡΚΟΥ ΕΠΙΦΑΝΕΙΑΣ
ΚΑΤΑ ΑΡΕΙΑΣΩΝ ΔΟΓΟΣ Δ'
ΠΡΟΣ ΑΔΕΛΦΙΩΝ ΕΠΙΣΚΟΠΩΝ
ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΑΡΕΙΑΝΙΚΗΣ ΕΡΙΣ
ΠΡΟΣ ΕΠΙΚΤΗΤΟΝ ΚΟΡΙΝΘΙΩΤ
ΚΑΤΑ ΑΠΟΛΛΙΝΑΡΙΟΥ ΔΟΓΟΣ ΠΡΩΤΟΣ
ΚΑΤΑ ΑΠΟΛΛΙΝΑΡΙΟΥ ΔΟΓΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΣ

Κείμενον: Ἀποστολικῆς Διακονίας

Εἰσαγωγή — Μετάφρασις — Σχόλια
ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΥ Χ. ΔΗΜΗΤΡΟΠΟΥΛΟΥ
Καθηγητοῦ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς
τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης

Π Ε Ρ Ι Ε Χ Ο Μ Ε Ν Α

ΜΕΤΑΦΡΑΣΙΣ	11 - 286
Εἰς τὸ «Πάντα μοι παρεδόθη—»	11 (291) *
Περὶ τῆς ἐναρκου Ἐπιφανείας	23 (297)
Κατὰ Ἀρειανῶν Λόγος Δ'	57 (315)
Πρὸς Ἀδέλφιον Ἐπίσκοπον	107 (340)
Περὶ τὴν Ἀρειανικὴν ἔριν	123 (346)
Πρὸς Ἐπίκτητον Κορίνθου	111 (400)
Κατὰ Ἀπολλιναρίου Λόγος Πρῶτος	234 (409)
Κατὰ Ἀπολλιναρίου Λόγος Δεύτερος	262 (426)
ΠΡΩΤΟΤΥΠΟΝ ΚΕΙΜΕΝΟΝ	291 - 426

* Οἱ ἐντὶς παρενθέσεως ἀριθμοὶ εἰναι εἰ ἀντιστοιχοῦσι τῶν παλίων τοῦ ἀρχαίου κειμένου.

ΤΟΥ ΕΝ ΑΓΙΟΙΣ ΠΑΤΡΟΣ ΗΜΩΝ

ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ ΤΟΥ ΜΕΓΑΛΟΥ

ΑΡΧΙΕΠΣΚΟΠΟΥ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ

Εἰς τὸ «πάντα μοι παρεδόθη ὑπὸ τοῦ Πατρὸς μου καὶ κανεῖς δὲν γνωρίζει ποῖος εἶναι ὁ Υἱός, παρὰ μόνον ὁ Πατὴρ, καὶ ποῖος εἶναι ὁ Πατὴρ παρὰ μόνον ὁ Υἱός καὶ ἐκεῖνος εἰς τὸν ὅποιον ὁ Υἱός θέλει νὰ ἀποκαλύψῃ αὐτόν».

Εἰσαγωγή

Ἡ παντελής ἑλλησμός προλόγου εἰς τὸ ἔργον καὶ ἡ ἀπότομος ἀρχὴ αὐτοῦ παρέσχον ἰδιαίτερον εἶδος εἰς τὴν ὑπόθεσιν ὅτι τοῦτο εἶναι ἀποσπασμα ἐκτεναιτέρου ἔργου, οὗτινος ἀποτελεῖ τὸ τελευταῖον μέρος. Τὸ συμπέρασμα ὅμως αὐτοῦ ἀποκλείει τὴν τοιαύτην ὑπόθεσιν, καθόσον οὐδὲ ἡ ἐλαχίστη νόξις γίνεται εἰς αὐτό, ἀπὸ τὴν ὅποιαν νὰ προκύπτῃ ἡ ὑπερβίς ἔργου, οὗτινος τὸ καίριον μὲν ἀποτελεῖ μέρος.

Σκοπὸς τοῦ ἔργου εἶναι ἡ ἀναίρεσις τοῦ ἐπιχειρήματος τῶν Ἀρειανῶν, τὸ ὅποιον συγρίσκεται εἰς τὸ χωρίον «Πάντα μοι παρεδόθη...» (Λουκ. 10, 22. Ματθ. 11, 27) καὶ ἔχει ὥς ἐξῆς: Ἐάν τὰ πάντα παρεδόθησαν εἰς τὸν Υἱὸν παρὰ τοῦ Πατρὸς, ἵσταται ὅτι ὁ Υἱὸς κάποτε δὲν εἶχε αὐτά. Ἐπομένως, ἡ φράσις «πάντα μοι παρεδόθη», κατ' αὐτούς, σημαίνει ὅτι εἰς «τὰ πάντα» περιλαμβάνεται καὶ ἡ κυριότης τοῦ Υἱοῦ. Ὑπῆρχεν ἄρα κάποτε χρόνος, ὅτι ὁ Υἱὸς δὲν ὑπῆρχεν. Τὸ ἐπιχείρημα τοῦτο, κατὰ τὸν Ἀθανάσιον, δὲν εὐσταθεῖ, διότι συγρίσκεται ἐπὶ ἱσχυρότατον τὸν ἀλλοτισμὸν. Ὁ Χριστός, λέγει, τὴν ἀνωτέραν πρότασιν ἀναφέρει εἰς τὴν ἀνθρωπίνην φύσιν, τὴν ὅποιαν ἀνέλαβε κατὰ τὴν ἐνανθρώπησίν του, καὶ ὅχι εἰς τὴν θεϊαν φύσιν αὐτοῦ ὡς Λόγου τοῦ Θεοῦ, καὶ ἐπικαλεῖται ἀμέσως ὑπὲρ

τῆς ἀπόφασίς του τοῦς λόγους αὐτοῦ τοῦ Χριστοῦ «πάντα δοκ
 ἔχει· ὁ Πατὴρ ἑμὸς ἐστίν» (Ίω. 16, 15), διὰ τὴν ἀποδείξιν ἀδια-
 φαστολήτους, ἀφ' ἑνὸς μὲν, ὅτι ὁ Υἱὸς καὶ ὁ Πατὴρ εἶναι δύο ὑπο-
 στάσεις (ἢ πρόσωπα), ἀφ' ἑτέρου δὲ τὴν ταυτότητα τῆς οὐσίας των,
 συνεισὶς τῆς ὁμοίας τῶν ἰδιώματων τοῦ Πατρὸς εἶναι καὶ τοῦ Υἱοῦ
 φυσικὰ ἰδιώματα.

Ὡς συμπιραίνουμιν ἀπὸ τὴν εἰσπαγωγικὴν πρότασιν αὐτοῦ, τὸ
 ἔργον τοῦτο ἐγγράφη εἰς ἱστορίαν, καθ' ἣν ἔζη ὁ Νικητηδεκάς· Εὐα-
 ῑστος, ἦτοι, ὅχι ἀργότερον τοῦ θάνατος τοῦ 342. Πλὴν τῆς δεδοτέ-
 τος ταύτης οὐδὲν στοιχεῖον ἔχομεν, ἵνα ἐπὶ τῇ θέσει αὐτοῦ ἐνηθου-
 μεν καὶ προσδιορίσωμεν τὴν ἀκριθεῶς χρονολογίαν τῆς συγγραφῆς
 του. Εἰδικαί τινες μαλετηταὶ τοῦ Ἀθανασίου, στηριζόμενοι εἰς τὸ
 γεγονός· ὅτι τοῦτο εἰς ἰδιόζωντά τινα σημεῖα αὐτοῦ διαφέρει· ἄλλων
 μεταγενεστέρων ἀνταρκεικτικῶν ἔργων αὐτοῦ, τοποθετοῦν τὴν χρόνον
 τῆς συγγραφῆς του εἰς χρόνον προγενέστερον τῆς «Ἐγκυκλίου ἐπι-
 στολῆς», γραφείσης τὸ 339. Ἐὰν ἡ ὑπόθεσις αὕτη εὐσταθῇ, θυνά-
 μιθα ἔτι καὶ εἰκότως μετὰ σχετικῆς δεδοτέτης· ὅτι τὸ ἔργον
 ἐγγράφη περὶ τὸ 335, ἦτοι πρὸ τῆς πρώτης ἐξορίας (336) τοῦ
 Ἀθανασίου.

ΜΕΤΑΦΡΑΣΙΣ

Εἰς τὸ «πάντα μοι παρεδόθη...».¹

1. Καὶ ἐπειδὴ δὲν ἐνόησαν τοῦτο οἱ ἀκολουθοῦντες τὴν αἵρεσιν τοῦ Ἀρείου, ἦτοι ὁ Εὐσέβιος καὶ οἱ ὁπαδοί του, ἀσεβοῦν εἰς τὸν Κύριον διότι λέγουν Ἐάν τὰ πάντα παρεδόθησαν εἰς αὐτόν (καὶ μὲ τὸ νὰ λέγουν τὰ πάντα ἐννοοῦν καὶ τὴν κυριαρχίαν ἐπὶ τῆς φύσεως), ἦτο κάποτε χρόνος, ὅτε ὁ Κύριος δὲν εἶχεν αὐτά. Ἐάν δὲ δὲν τὰ εἶχε, δὲν εἶναι ἐκ τοῦ Πατρὸς· Διότι ἐάν ἦτο ἐκ τοῦ Πατρὸς θὰ εἶχεν αὐτὰ πάντοτε ἐπειδὴ θὰ ἦτο ἐξ αὐτοῦ καὶ δὲν θὰ εἶχεν ἀνάγκην νὰ λάβῃ αὐτά. Ἀλλὰ ἀπὸ αὐτὸ θὰ ἀποδειχθῇ καθαρώτερα ἡ ἀνοησία των. Διότι τὸ ρητὸν δὲν ἀναφέρεται εἰς τὴν κυριότητα ἐπὶ τῶν κτισμάτων οὔτε εἰς τὴν πρόνοιαν τῶν ὄντων τῆς δημιουργίας, ἀλλ' ἔχει σκοπὸν νὰ μᾶς δώσῃ κάποιαν ἐννοιαν τῆς κατὰ σάρκα οἰκονομίας. Διότι ἐάν, ὅταν ἔλεγεν, ὅτι παρεδόθησαν τὰ πάντα εἰς αὐτόν, εἶναι φανερόν ὅτι πρὶν νὰ λάβῃ αὐτά ἡ κτίσις ἔστερεῖτο τοῦ Λόγου. Καὶ τότε τὸ σημαίνει τὸ «τὰ πάντα δι' αὐτοῦ ἔστερεώθησαν»;² Ἐάν δὲ εὐθὺς ὡς ἔγινεν ἡ δημιουργία παρεδόθη εἰς αὐτόν, δὲν ὑπῆρχε καμμία ἀνάγκη παραδόσεως διότι τὰ πάντα ἔγιναν δι' αὐτοῦ³ καὶ ἦτο περιττὸν νὰ παραδοθοῦν αὐτά εἰς τὸν Κύριον, ἀφοῦ αὐτός εἶναι ὁ δημιουργὸς των. Διότι μὲ τὸ νὰ δημιουργήσῃ οὗτος αὐτά, ἦτο ὁ μόνος Κύριος αὐτῶν. Ἀλλὰ καὶ ἐάν ὑποτεθῇ ὅτι παρεδόθησαν εἰς αὐτόν μετὰ τὴν δημιουργίαν, θέλει ποῖον εἶναι τὸ ἄτοπον. Διότι ἐάν παρεδόθησαν, καί, ἀφοῦ οὗτος ἔλαθεν αὐτά, ἀνεχώρησεν ὁ Πατήρ, κινδυνεύομεν νὰ περιπέσωμεν εἰς τὸ λάθος νὰ παραδεχθῶμεν τὰ μυθολογήματα μερικῶν, ὅτι ἀφοῦ ὁ Πατήρ παρέδωκεν αὐτά εἰς αὐτόν, ὁ ἴδιος ἀπεσύρθη εἰς τὸ περιθώριον. Ἡ ἐάν μὲ τὸ νὰ ἔχῃ ὁ Υἱὸς ἔχει καὶ ὁ Πατήρ, ἔπρεπε νὰ μὴ εἴπῃ παρεδόθησαν, ἀλλ' ὅτι προσέλαθεν αὐτόν ὡς συνεργάτην, ὅπως ὁ Παῦλος τὸν Σιλουανόν⁴. Ἀλλὰ καὶ τοῦτο εἶναι περισσότερον ἄτοπον διότι ὁ Θεὸς δὲν εἶναι κατὰ τίποτε ἑλλειπής, οὔτε

1. Ματθ. 11, 28. Λουκ. 10, 22.

2. Κολ. 1, 17.

3. Ἰω. 1, 3.

4. Α' Θεο. 1, 1.

ἔνεκεν ἀνάγκης τινός προσέλαβε τὸν Υἱόν, ὡς βοηθόν του, ἀλλ' ἐπειδὴ εἶναι Πατὴρ τοῦ Λόγου, τὰ πάντα δημιουργεῖ δι' αὐτοῦ, καὶ δὲν παραδίδει εἰς αὐτὸν τὴν κτίσιν, ἀλλὰ δι' αὐτοῦ καὶ ἐν αὐτῷ προνοεῖ περὶ τῆς κτίσεως, ὥστε οὔτε ἐν στρουθίον νὰ μὴ πίπτη εἰς τὴν γῆν χωρὶς νὰ θέλῃ ὁ Πατὴρ⁵, οὔτε ὁ χόρτος τοῦ ἀγροῦ νὰ ἐνδύετε χωρὶς τὴν πρόνοιαν τοῦ Θεοῦ⁶, ἀλλὰ καὶ ὅταν ἐργάζεται ὁ Πατὴρ, νὰ ἐργάζεται καὶ ὁ Υἱὸς ἕως τώρα⁷. Ἐπομένως ματαία εἶναι ἡ γνώμη τῶν ἀσεβῶν. Διότι δὲν εἶναι, ὅπως οὗτοι ἐννοοῦν αὐτὴν, ἡ ἐννοια τοῦ ρητοῦ, ἀλλὰ εἶναι δηλωτικὴ τῆς ἐνσάρκου οἰκονομίας.

2. Διότι, ἐπειδὴ ὁ ἄνθρωπος ἡμάρτησε καὶ ἐξέπεσε, καὶ ἐπειδὴ ἔπεσε συνεταράχθησαν τὰ πάντα «ὁ θάνατος ἐκυριάρχησεν ἀπὸ τοῦ Ἀδάμ μέχρι τοῦ Μωϋσέως»⁸, ἡ γῆ κατηράσθη ἀπὸ τὸν Θεόν, ὁ Ἄδης ἠνοίχθη, ὁ παράδεισος ἐκλείσθη, ὁ οὐρανὸς ἐθύμωσε, καὶ τέλος ὁ ἄνθρωπος διεφθάρη καὶ ἀπεκτηνώθη⁹, ὁ δὲ διάβολος ἐθριαμβολογοῦσεν ἐναντίον μας. Τότε ὁ Θεὸς ἐπειδὴ εἶναι φιάνθρωπος καὶ δὲν ἤθελε νὰ χαθῇ ὁ κατ' εἰκόνα Θεοῦ πλάσθεις ἄνθρωπος, ἔλεγε· «ποῖον θά ἀποστελῶ καὶ ποῖος θά ὑπάγῃ;»¹⁰. Καὶ ἐνῷ οἱ πάντες ἐσιωποῦσαν ὁ Υἱὸς ἔλεγεν· «Ἰδοὺ ἐγώ, ἀποστελὼν με»¹¹. Καὶ τότε λοιπόν, ἀφοῦ εἶπε «θάδιζε», παρέδωκεν εἰς αὐτὸν τὸν ἄνθρωπον, διὰ νὰ γίνῃ ὁ ἴδιος ὁ Λόγος σὰρξ καὶ μὲ τὸ νὰ παρέλαβε τὴν σάρκα θά διορθώσῃ αὐτὴν κατὰ πάντα. Δότι παρεδόθη εἰς αὐτόν, ὡς εἰς ἱατρόν, διὰ νὰ θεραπεύσῃ τὸ δαγκῶμα τοῦ ὄφεως· ὡς εἰς ζωὴν, διὰ νὰ ἀναστήσῃ τὸν νεκρὸν ἄνθρωπον, ὡς εἰς φῶς, διὰ νὰ σκορπίσῃ τὸ σκότος· καὶ εἰς τὸν ὑπάρχοντα Λόγον διὰ νὰ ἀνακαινουργώσῃ τὸ λογικόν αὐτοῦ. Εὐθὺς λοιπόν, ὡς παρεδόθησαν εἰς αὐτόν τὰ πάντα καὶ ἔγινεν ἄνθρωπος, ἀμέσως διωρθώθησαν καὶ ἐτελειοποιήθησαν ὅλα. Ἡ γῆ ἀντὶ τῆς

5. Πρὸς. Ματθ. 10, 29.

6. Πρὸς. Ματθ. 6, 3.

7. Ἰερ. 5, 17.

8. Ρωμ. 5, 14.

9. Πρὸς. Ψαλμ. 48, 13.

10. Ἰερ. 6, 8.

11. Ἰερ. 6, 8.

παλαιᾶς κατάρτας ηὐλογήθη, ὁ παράδεισος ἠνοιχθῇ εἰς τὸν ληστήν, ὁ Ἄδης ἐτρόμαξε, καὶ τὰ μνημεῖα ἠνοιχθῇσαν, οἱ νεκροὶ ἀνεστήθησαν καὶ αἱ πύλαι τοῦ οὐρανοῦ ἐσηκώθησαν¹², διὰ τὴν νὰ περάσῃ ἐκεῖνος, πού ἔρχεται ἀπὸ τὴν Ἑδωμ¹³. Ἀσφαλῶς, ἐπειδὴ ὁ ἴδιος ὁ Σωτὴρ ἤθελε νὰ ἐρμηνεύσῃ τὸ πῶς παρεδόθησαν εἰς αὐτὸν τὰ πάντα, προσέθεσεν ἀμέσως, ὡς λέγει ὁ Ματθαῖος· «Ἐλᾱτε πρὸς ἐμὲ ὅλοι, ὅσοι εἰσθε κουρασμένοι καὶ φέρετε βαρὺ φορτίον, καὶ ἐγὼ θὰ σᾶς ἀναπαύσω»¹⁴, διότι παρεδόθητε εἰς ἐμὲ διὰ τὴν νὰ σᾶς ἀναπαύσω ἀπὸ τοὺς κόπους σας, καὶ νὰ δώσω ζωὴν εἰς τοὺς νεκρούς. Συμφωνεῖ δὲ μὲ τοῦτο καὶ τὸ καίμενον, πού ὑπάρχει εἰς τὸν Ἰωάννην· «ὁ Πατὴρ ἀγαπᾷ τὸν Υἱόν, καὶ ἔδωκε τὰ πάντα εἰς τὰς χεῖρας αὐτοῦ»¹⁵. Διότι ἔδωκεν αὐτά, ἵνα, καθὼς ἀκριβῶς ἔγιναν τὰ πάντα δι' αὐτοῦ, ἔτσι δι' αὐτοῦ ἡμπορέσουν νὰ ἀνακαινισθοῦν τὰ πάντα. Διότι δὲν παρεδόθησαν εἰς αὐτὸν ἐπειδὴ ἦτο πτωχὸς διὰ τὴν νὰ γίνῃ πλούσιος, οὔτε διὰ τὴν νὰ λάβῃ ἐξουσίαν, ἐπειδὴ δὲν εἶχε δῆθεν ἐξουσίαν, παρέλαθε τὰ πάντα, μὴ γένοιτο! ἀλλ' ἔλαθε μᾶλλον ὡς Σωτὴρ, διὰ τὴν νὰ διορθώσῃ τὰ πάντα. Διότι ἦτο πρέπον εἰς μὲν τὴν ἀρχὴν τῆς δημιουργίας «δι' αὐτοῦ»¹⁶ νὰ ἔλθουν αὐτά εἰς τὸ εἶναι, ἢ δὲ διόρθωσις νὰ γίνῃ «ἐν αὐτῷ»¹⁷, σύμφωνα μὲ τὴν διαφορὰν τῶν λέξεων. Εἰς τὴν ἀρχὴν μὲν τὰ πάντα ἦλθον εἰς τὸ εἶναι δι' αὐτοῦ, ὕστερον δὲ, ἀφοῦ ὅλοι ἡμάρτησαν καὶ ἔπεσαν, ὁ Λόγος ἔγινε σὰρξ, καὶ ἐφόρυσεν αὐτὴν ὡς ἔνδυμα, διὰ τὴν νὰ θεραπευθοῦν ἐν αὐτῷ. Διότι ἐνῷ ἐπασχεν αὐτός, ἡμᾶς ἐθεράπευσε, καὶ ἐνῷ ἐπεινοῦσεν αὐτός, ἡμᾶς ἔτρεφε, καὶ ἐνῷ ἐκεῖνος κατέβαινεν εἰς τὸν Ἄδην, ἡμᾶς ἀνεδίβαζεν εἰς τὸν οὐρανόν. Τότε λοιπόν, κατὰ τὸν χρόνον τῆς δημιουργίας, πρὶν νὰ γίνουν τὰ πάντα ἠκούσθη τὸ πρόσταγμα νὰ γίνουν, ὅπως τό, ἐξαγαγέτω, καὶ, γινέσθω¹⁸. Ἀλλὰ διὰ τὴν διόρθωσιν ἔπρεπε νὰ παραδοθῶν εἰς αὐτὸν τὰ πάντα, διὰ τὴν νὰ γίνῃ

12. Πρῶλ. Ψαλμ. 28, 7. Ἡσ. 63, 1.

13. Πρῶλ. Ἡσ. 63, 1.

14. Ματθ. 11, 28.

15. Ἰω. 3, 35.

16. Ἰω. 1, 3.

17. Ἐφ. 1, 10.

18. Γεν. 1, 3 ἄξ.

ὁ ἴδιος ἄνθρωπος καὶ νῦν ἀνακαινουργωθὺν εἰς αὐτὸν τὰ πάντα. Διότι ὁ ἄνθρωπος, μὲ τὸ νῦν εἶναι εἰς αὐτὸν ἐξωοποιεῖτο· διότι διὰ τοῦτο καὶ ὁ Λόγος συνηνώθη μὲ τὸν ἄνθρωπον, διὰ νῦν μὴ ἔχη πλέον δύναμιν ἢ κατάρρα ἐπάνω εἰς τὸν ἄνθρωπον. Διότι διὰ τοῦτο καὶ εἰς τὸν ἐβδομηκοστὸν πρῶτον Ψαλμὸν οἱ παρακαλοῦντες τὸν Θεὸν ὑπὲρ τοῦ ἀνθρωπίνου γένους ἱκετεύουσιν «ὁ Θεός, ὠσε τὴν κρίσιν σου εἰς τὸν βασιλέα»¹⁹, διὰ νῦν παραδοθῇ εἰς τὸν Υἱὸν καὶ ἡ καθ' ἡμῶν ἀπόφασις τοῦ θανάτου, ἡ ὁποία εἶχεν ἐξενεχθῇ ἐναντίον μας εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ προπάτορος ἡμῶν, ὥστε οὗτος νῦν ἐξαφανίσῃ αὐτὴν ἐν αὐτῷ μὲ τὸ νῦν ἀποθάνῃ ὑπὲρ ἡμῶν. Διότι καὶ αὐτὸς τοῦτο ἐσημαίνα λέγων εἰς τὸν ὀγδοηκοστὸν ἐβδομον Ψαλμὸν «ἐπάνω εἰς ἐμέ ἐξέσπασεν ὁ θυμός σου»²⁰. Διότι τὸν θυμὸν ἐναντίον ἡμῶν ἐθάστασεν αὐτός, καθὼς λέγει καὶ εἰς τὸν ἑκατοστὸν τριακοστὸν ἐβδομον Ψαλμὸν «ὁ Κύριος θὰ κάμῃ ἀνταπόδοσιν χάριν ἐμοῦ»²¹.

3. "Ετοι λοιπὸν ἐπιτρέπεται εἰς ἡμᾶς νῦν πρεσβεύωμεν ὅτι ἔχουν παραδοθῇ τὰ πάντα εἰς τὸν Σωτῆρα, ἀκόμη καὶ ἐάν εἶναι ἀνάγκη νῦν ἀντιλαμβάνεται κανεῖς τὸ πρᾶγμα ἔτσι, ὥστε νῦν εἴπῃ πόλιν, παρεδόθησαν εἰς αὐτὸν ἐκεῖνα ποῦ δὲν εἶχεν. Διότι πρὸ τούτου δὲν ἦτο ἄνθρωπος, ἀλλὰ ἐγενεν ὕστερον διὰ νῦν σῶσῃ αὐτόν. Καὶ δὲν ἦτο ἐξ ἀρχῆς σὰρξ ὁ Λόγος, ἀλλ' ὕστερον ἐγενε σὰρξ, μὲ τὴν ὁποίαν οὗτος, ὡς λέγει ὁ ἀπόστολος, συνεφιλίωσε τὴν ἔχθραν, ποῦ ἦτο ἐναντίον μας, καὶ «κατήργησε τὸν νόμον τῶν ἐντολῶν»²², διὰ νῦν ἡμπορέσῃ νῦν ἐνώσῃ τοὺς δύο εἰς ἓνα νέον ἄνθρωπον, μὲ τὸ νῦν κάμῃ εἰρήνην καὶ νῦν συμφιλιώσῃ τοὺς δύο εἰς ἓν σῶμα ἐνώπιον τοῦ Πατρὸς. Ἐκεῖνα ὁμῶς, ποῦ ἔχει ὁ Πατήρ, ταῦτα ἔχει καὶ ὁ Υἱός, καθὼς ὁ ἴδιος λέγει εἰς τὸν Ἰωάννην «ἵπάντα, ὅσα ἔχει ὁ Πατήρ, εἶναι ἰδικά μου»²³, οἱ δὲ λόγοι οὗτοι ἔχουν πάρα πολὺ σαφές νόημα. Διότι, ὅταν μὲν οὗτος ἐγενεν αὐτό, ποῦ δὲν ἦτο, δηλαδὴ ἄνθρωπος, τότε

19. Ψαλμ. 71, 2.

20. Ψαλμ. 87, 8.

21. Ψαλμ. 137, 8.

22. Ἐφ. 2, 15.

23. Ἰω. 16, 15.

παρεδίδοντο εἰς αὐτόν τὰ πάντα. Ὅταν δὲ θέλῃ νὰ τολήσῃ τὴν ἐνότητα αὐτοῦ καὶ τοῦ Πατρὸς, δὲν ἀποκρύπτει, ἀλλὰ διδάσκει, λέγων ὅτι πάντα, ὅσα ἔχει ὁ Πατήρ, εἶναι καὶ ἰδικά μου. Καὶ κανεὶς δὲν ἡμπορεῖ παρὰ πρέπει νὰ θαυμάσῃ τὴν ἀκριθεὶς σημασίαν τοῦ λόγου. Διότι δὲν εἶπε, πάντα ὅσα ἔχει ὁ Πατήρ, ταῦτα ἔδωκεν εἰς ἐμέ, διὰ νὰ μὴ νομίσῃ κανεὶς ὅτι κάποτε δὲν εἶχεν αὐτά, ἀλλ' ὅτι εἶναι ἰδικά μου. Διότι μὲ τὸ νὰ εἶναι ταῦτα εἰς τὴν ἐξουσίαν τοῦ Πατρὸς, εἶναι ὁμοίως καὶ εἰς τὴν ἐξουσίαν τοῦ Υἱοῦ. Τί ὅμως ἔχει ὁ Πατήρ, εἶναι καιρὸς νὰ ἐξετάσωμεν πάλιν. Διότι, ἐάν μὲν ἐννοῇ τὴν κτίσιν, τότε ὁ Πατήρ πρὸ τῆς κτίσεως δὲν εἶχε τίποτε καί, ἐπομένως, φαίνεται ὅτι προσλαμβάνει ὅσα ἔχει ἀπὸ τὴν κτίσιν. Ἀλλὰ μὴ γένοιτο νὰ νοήσωμεν κάτι τέτοιο! Διότι καθὼς ὁ ἴδιος ὑπάρχει πρὶν νὰ γίνῃ ἡ κτίσις, ἔτσι καὶ πρὸ τῆς κτίσεως ἔχει ἐκεῖνα ποῦ ἔχει, τὰ ὁποῖα πιστεύομεν ὅτι εἶναι καὶ τοῦ Υἱοῦ. Διότι ἐάν ὁ Υἱὸς εἶναι ἐν τῷ Πατρὶ, ἐπομένως τὰ πάντα, ὅσα ἔχει ὁ Πατήρ, εἶναι τοῦ Υἱοῦ. Τὸ ρητὸν δὲ τοῦτο ἀνατρέπει τὴν πονηρίαν τῶν κακοδόξων, ποῦ λέγουσιν ἐάν τὰ πάντα παρεδόθησαν εἰς τὸν Υἱόν, ἀρα ὁ Πατήρ ἔπαισε νὰ ἔχῃ ἐξουσίαν ἐπὶ ἐκείνων, ποῦ παρεδόθησαν εἰς τὸν Υἱόν, ἐπειδὴ ἐγκατέστησεν εἰς τὴν ἰδικήν του θέσιν τὸν Υἱόν. Διότι πράγματι ὁ Πατήρ δὲν κρίνει κανένα, πᾶσαν δὲ τὴν κρίσιν παρέδωκεν εἰς τὸν Υἱόν²⁴. Ἀλλ' ὡς κλείσουν «τὰ στόματα ἐκείνων ποῦ λολοῦν ἀδικίας»²⁵ «διότι, ὅχι ἐπειδὴ ὁ Πατήρ ἔδωκεν εἰς τὸν Υἱόν τὴν κρίσιν»²⁶, ἀπεγυμνώθη αὐτὸς ἀπὸ πᾶσαν ἐξουσίαν οὔτε διότι ἐπειδὴ ἔχει λεχθῇ ὅτι πάντα παρεδόθησαν εἰς τὸν Υἱόν παρὰ τοῦ Πατρὸς, ὁ ἴδιος δὲν κυθερνᾷ πλέον τὰ πάντα, ἐπειδὴ οὗτοι χωρίζουν σαφῶς τὸν μονογενῆ τοῦ Θεοῦ Υἱὸν τὸν ἀχώριστον φυσικῶς, καίτοι λόγῳ τῆς παραφροσύνης των, χωρίζουν αὐτὸν μὲ τὰ λόγια, χωρὶς νὰ ἐννοοῦν οἱ ἀσεβεῖς ὅτι δὲν ἡμπορεῖ ποτὲ νὰ χωρισθῇ τὸ φῶς ἀπὸ τὸν ἥλιον, ἀλλ' ὑπάρχει φυσικῶς ἐν αὐτῷ. Διότι εἶναι ἀνάγκη νὰ χρησιμοποιήσωμεν, ἔστω καὶ πτωχὴν εἰκόνα ἀπὸ τὰ πρόχειρα συνηθῇ παραδείγματα, διὰ νὰ περιγράψωμεν εἰς ἀνθρωπίνην γλῶσσαν αὐτό, ποῦ ἐννοοῦμεν

24. Ἰω. 6, 22.

25. Ψαλμ. 62, 12.

26. Ἰω. 8, 22.

με το φῶς ἡμῶν ἐστὶν ὅτι εἶναι πρὸς τὸν ἡλιον, να πρῶτα
θα εἶναι να εὐδοκῶμεν εἰς τὴν ἀκρίβειαν τοῦ
Θεοῦ

4 Καθὼς λοιπὸν τὸ φῶς ποὺ ἐκτεμπε οἱ ἄλλοι κα-
φωτίζονται, τοῦτο καὶ δεῖν ἵνα ποτε δεῖν τοῦ να εἶναι
τοῦ ἡλίου ἀπὸ ἀνθρώπων μετὰ τὴν ἐπὶ τὴν το-
φῶς εἶναι φῶς καὶ ἡμεῖς μετὰ τὸν ἡλιον, καὶ ὡς ἐάν
να εἶναι το φῶς ἐλαττωθῇ πρὸς τὸ ἡμεῖς τὴν διάνοιαν
φωτίζω τα πάντα καὶ να εἶναι καὶ ἐνδοκῶμεν τα-
πῶτα μετὰ τὴν θερμότητα ποὺ εἶναι εἰς ἐμὴν καὶ εἰς
θεοῦ καὶ τὸς ἄλλους ἀπὸ τὴν χαρὶν μετὰ τὴν ἡμεῖς
τὸν ἀπὸ τοῦ ἡλίου τὸ θερμὸν ἐκείν. ποὺ εἶναι μετὰ
τὴς φῶς εἶναι το ὅτι εἶναι τὸ φῶς. Ἐπὶ εἶναι το
σὺν καὶ ἐνδοκῶμεν καὶ τὴν εἶναι τὸ ἡμεῖς τὸ
μετὰ τὴν φῶς καὶ μετὰ τὸν Πατέρα, εἶναι ἀπὸ τὸν το γρα-
φῶν μετὰ τὸν ἐκείν. εἶναι τὸν να εἶναι τὸν ἡμεῖς
καθὼς εἶναι τὴν ἀπὸ τὸν ἐκείν. τὴν εἶναι τὸν
φῶς. εἶναι τὸν ἐκείν. ὁ ἴσως εἶναι. Ποιῶν εἶναι ὁ Πα-
τερ εἶναι εἶναι τὸ ὅτι εἶναι τὸν ἐκείν. εἶναι τὸν
τε μετὰ τὸν Πατέρα. Διὰ τὸ ἡμεῖς εἶναι τὸν
ὅτι ὁ Πατὴρ εἶναι τὴν κρῖσις τὴν εἶναι τὸν ἐκείν. εἶναι
χωρὶς τοῦ εἶναι τὸν. Ἐν μετὰ τὸν Πατέρα. Εἶναι τὸν
ἀπὸ τὴν να ἐννοῶμεν ὅτι εἶναι τὸν Πατέρα πρὸς τὸ
καρπὸν τὸ εἶναι τὸ ἡμεῖς τὸν. Ἐπὶ τὸν ἐκείν. εἶναι
τοῦ ἐκείν. εἶναι τὸν ἐκείν. εἶναι τὸν ἐκείν. εἶναι τὸν
πρὸς τὸν ἐκείν. εἶναι τὸν ἐκείν. εἶναι τὸν ἐκείν. εἶναι
πρὸς τὸν ἐκείν. εἶναι τὸν ἐκείν. εἶναι τὸν ἐκείν. εἶναι
αὐτὸν καὶ εἰς τὸν Υἱόν. Ὅτι εἶναι τὸν ἐκείν. εἶναι
πρὸς τὸν ἐκείν. εἶναι τὸν ἐκείν. εἶναι τὸν ἐκείν. εἶναι
εἶναι εἰς τὸν Πατέρα καὶ πρὸς τὸν ἐκείν. εἶναι τὸν
τὸν Υἱόν. Ἐπομένως εἶναι μετὰ τὸν Πατέρα εἶναι κτισμὰ καὶ πο-
τὴν ταῦτα εἶναι καὶ ὁ Υἱός. Καὶ εἶναι ἐπὶ τρεπτα νὰ εἶ-
πῶμεν σὺν καὶ μετὰ τὸν Πατέρα ὅτι ἦτο κτισμὰ χρόνος,
ὅτι ὅτι εἶναι τὸ ἡμεῖς εἶναι τὸν ἐκείν. εἶναι τὸν ἐκείν. εἶναι
ταῦτα καὶ εἶναι τὸν Υἱόν. Εἶναι δεῖν εἶναι ἀσέβεια να
γῶμεν αὐτὰ περὶ τοῦ Πατρός ὅς θεωρῶνται ἀσέβεια να
ἐννοῶμεν αὐτὰ καὶ διὰ τοῦ Υἱόν. Διὸ ὅσα ἀνηκούσιν εἰς
τοῦ Πατέρα ταῦτα ἀνηκούσιν ἐπὶ σὺν καὶ εἰς τὸν Υἱόν. Διὸ
αὐτὸς ποὺ τὴν τὸν Υἱόν τὴν καὶ τοῦ Πατέρα, ὁ ὅτι εἶναι
ἐστὶν αὐτὸν καὶ αὐτὸς ποὺ δεχεται τοῦ Υἱόν. μαζὶ μετὰ

αὐτοὶ δεῦρα καὶ τοὶ Πατέρες· ὅτι· ἕκαστος πο εἶδε
τοὺς υἱοὺς εἶδε τοὺς Πατέρας· Καθὼς λοιπὸν δεῖ εἶναι
κτιστὴν ὁ Πατήρ· ἔσται οὕτως ὁ υἱὸς εἶναι κτιστὸν· Καὶ ὅπως
δεῖ ἐπὶ τρέπεται· να εἰπῶμεν, ὅτι τοὺς Πατέρας ἦτο κατὰ
τὸν χρόνον, ὅτε αὐτοὺς δεῖ ὑπάρχειν· ἢ ὅτι εἰμὲν ἐκ τοῦ
μηδενὸς ἔσται, δεῖ ἀρροῦναι οὕτε διὰ τὸν υἱόν· να λεγέ-
μεν αὐτὸ· Ἀλλὰ μάλλον, καθὼς ἀρροῦναι να λεγώμεν, διὰ
τοὺς Πατέρας, ὅτι εἶναι ἀνθρώπος ἀθάνατος αἰώνως, ὅχι
κτιστὸν ἔσται· δεῖ γὰρ εἰμὲν ὅτι συνεστὸς ὀφείλουσιν να πι-
στεύωμεν, καὶ διὰ τοὺς υἱοὺς, ὅτι ὁ ὁμολογῶν μετὰ τοῦ γραφί-
κου· ρητοῦ· Καθὼς ὁ Πατήρ, ἐχὲν ζωὴν εἰς τὰ ἔσται, ἔ-
δωκε καὶ εἰς τοὺς υἱοὺς· καὶ ἐχὲν αὐτὸν ζωὴν·²⁷ Ἐπεὶ δε
ἔδωκε διὰ τὴν φανερωσίν, ὅτι ὁ δέξων εἶναι, Πατήρ· καὶ
ὅπως εἰς τοὺς Πατέρας, ἔσται καὶ εἰς τοὺς υἱοὺς εἶναι ἡ ζωὴ,
ὅτι καὶ διδόντες τὴν αἰώνιον· καὶ τὸ αἰώνιον μετὰ τὸν Πα-
τέρα καὶ τοὺς υἱοὺς· Διὸς διὰ τούτο καὶ ἐπὶ ἀκριβοῦς, ὅσα
ἔχει ὁ Πατήρ, ὡσαύτως μετὰ τὸν υἱόν· λεγὴ καὶ ἐδὼκε τοὺς Πατέρας
να μὴ ὑμνηθῇ, καὶ αὐτὸς Πατήρ· Διὸς, δὲν εἰπὲν ἐγὼ εἰ-
μαι ὁ Πατήρ, ἀλλ' ὅσα ἔχει ὁ Πατήρ.

5 Διὸς ὁ Μονογευὴς αὐτοὺς υἱὸς ἡμῶν· ὡς Ἀ-
ρεανοὶ καὶ ὁ ὁμαζιστὴς πατήρ, παρὰ τὸν Πατέρα, ὅχι δὲ
καὶ ὅπως οὐκ εἰς πλείονος, ὅτι αὐτὸς οὕτως να εἰ-
πῶμεν, ἀλλ' εἶναι υἱὸς μετὰ τοῦ Πατρός, ὁ ὅπως ἐ-
γενήθησιν, αὐτοὺς πατήρ· καὶ τοῦ μελλόντος αἰῶνος· Διὸς
πρὸς να ἀπὸ κατείσωμεν ὅλας αἰσθητὰς ὑπὸ τῶν οὐρανῶν
λέγει, λοιπὸν διὰ στομάτος τοῦ Πατρὸς· Εγενήθη
χρῆμα· ἡ δὲ υἱὸς καὶ ἐδόθη εἰς ἡμᾶς ἡ ἐξουσία τοῦ ὅποι-
ου εἶναι ἐπὶ τοῦ κόσμου αὐτοῦ, καὶ τὸ ὄνομα αὐτοῦ καλεῖ-
ται· Ἀγγελὸς μεγάλῃς θουλής, Θεὸς ισχυρὸς ἐξουσια-
στής, πατήρ τοῦ μελλόντος αἰῶνος·²⁸ Ἐπομένως ὁ Μο-
νογευὴς υἱὸς τοῦ Θεοῦ· εἰ καὶ πατήρ τοῦ μελλόντος
αἰῶνος· Θεὸς ισχυρὸς καὶ ἐξουσιαστής· Καὶ ἐδείχθη καὶ
ἔστιν ὅτι ὅλα ὅσα ἔχει ὁ Πατήρ, ἀνήκουσι καὶ εἰς αὐτόν,
καὶ ὅπως ὁ Πατήρ διδὲν ζωὴν, ὁμοίως ἀνέκε· καὶ εἰς τὸν

27. Πρὸς Μ2-9 10, 40.

28. 1-14 2.

29. 1-5, 2.

30. 1-9, 6.

Υἱόν τῃ αὐτῇ ἐκκλήσει τοῦ ἡγίου. Διὸ λέγου-
σι νεκροὶ θεοὶ ἀκούσαν τῆς φωνῆς τοῦ Υἱοῦ καὶ θαυ-
νοῦν. καὶ ἐν εἰς τὸ θεῖον τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ
καὶ ἡ ἐκείνου, ἐπὶ δὴ τῇ ἡφύστες αὐτῶν εἶναι μια καὶ
ἀθάνατος. Καὶ οἱ Ἀγγελοὶ θαυμάζοντες ἐκτείνου-
σιν ἁπλῶς τὸν ἐπὶ δὲ οὐρανῷ ἐκείνου ποιητοῦ
ὁ ζωτὴρ ἡμῶν ἦτοι καὶ ἰεὺς ὅσα ἔχει ὁ Πατὴρ ἐν
ἑαυτῷ. Διὸ ἀπο αὐτοῦ ἀναστρέφεται καὶ ἡ τρομφὴ τοῦ
τοῦ Σαβαώθ, καὶ ἐκτείνουσιν ἀσχημάτως ἡμῶν τῶν
τῶν ἡμῶν. Ἰουδαῖοι. Διὸ διὰ τοῦτο ὁ Μονογεῆνης με-
τὰ τὴν ἐκείνου ὡς ἔχει ὁ Πατὴρ μετὰ αὐτοῦ
γινώσκει ποὺς εἶναι ὁ Πατὴρ ἐπειδὴ εἶναι ἐν τῷ Πατρὶ
καὶ ἐκτείνουσιν τὸν Πατέρα. Διὸ καὶ ἐκείνου τοῦ Πα-
τρὸς καὶ μετὰ μετὰ τὸν εἶναι εἰς αὐτοῦ, πάντα
τὰ τοῦ Πατρὸς εἶναι καὶ ἐν αὐτῷ. Εἰς ἀκρίβειαν
σφραγίς, ποὺ δεκτικὸς τοῦ Πατρὸς ποὺ ἐκτείνου
τῷ εἶναι λόγος καὶ ἀληθὺς δυνατὸς σφραγίσματος,
καὶ ἀπολυτρώσεως ἡμῶν. Διὸ ἐκ αὐτῶν ζῶν καὶ ἐκ-
τείνου καὶ ἐκτείνου. καὶ καὶ οὐκ ἐκτείνου. καὶ
εἰς ὁ Πατὴρ τὰς ἡμῶν ὁ Υἱός, καὶ τὸς εἶναι ὁ Υἱός
παρὰ μόνον ὁ Πατὴρ.

6 Καὶ πῶς τοιμοῦν οἱ ἀσέβεις να φλεγοῦν ἐκεί-
να τοῦ δεῖ ἐπὶ τρεπνται ἐφ' ἑσέως εἰς αὐτοῦ. αὐ-
καὶ να ἐρευνῶσιν καὶ τρεπνται καὶ αὐτὰ ἀκόμη
ποὺ ἐρευνῶσιν ἐπὶ τῆς γῆς καὶ τῆς λέγουσιν ἐπὶ τῆς
γῆς. Ἄς εἰποῦν εἰς ἡμᾶς τὰ κατ' αὐτοὺς εἶναι θεοὶ
ἡμπορεῶσιν να ἐρευνῶσιν τῇ ἰδίᾳ τῶν φύσιν. Εἰ-
να, πραγματὶ τοῦν τοιμοῦν καὶ αὐθαδὲς ὥστε να μὴ
τρέμουν να μορφώσιν αὐτῶν ἐκείνου ὅπου οὐκ ἀγγε-
λοι ἐπὶ θυμοῖν να ἐρευνῶσιν δια να μαθοῦν. καὶ
εἶναι τοῦν τοιμοῦν καὶ αὐτῶν κατὰ τῇ φύσιν καὶ τῇ
τάξιν. Διὸ τι εἶναι πληροῦσιν, πρὸς τοῦ Θεοῦ ἀπο τὰ
χερσὺς ἡμῶν τὰ σέραφ. καὶ ὅπως ταῦτα εἶναι βλέπου,
οὔτε ἴστανται εἰς τοὺς πόδας ἀλλ' οὔτε με γυμνα πρὸ

21 1. 1. 2.

22 11. 2. 1. 2.

23 11. 2. 11. 2.

24 11. 2. 1. 2.

[illegible]

TOY AYTOY

Περὶ τῆς ἐνσάρκου ἐπιφανείας τοῦ Θεοῦ Λόγου
καὶ κατὰ Ἀρειανῶν

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

[illegible][illegible]

ΜΕΤΑΦΡΑΣΙΣ

[illegible]

1	1	1	1	1
2	1	1	1	1
3	1	1	1	1
4	1	1	1	1
5	1	1	1	1

πάντων εἶναι κτισμα ἢ δημιουργημα. Πρὸ θαλλῶν δὲ ἡς ἡμᾶς ὡς ἐπ' ἐκφρημα λέγοντες. Πῶς ἡμεῖς οὐκ ὁ Υἱὸς ἀ εἶτα ὁμοῖος μετὰ τὸν Πατέρα ἢ ἐκ τῆς οὐσίας τοῦ Πατρὸς καθ' ἡν πηγμὴν εὐγείρας φησὶ. Ὅπως ἀκρῶς ὁ Πατὴρ ἔχει ἐντός τοῦ ζώῃ· ἐταί εὐδοκίᾳ καὶ εἰς τὸν Υἱὸν καὶ ἐκτὸς τοῦ ζώῃ. Ὑπαρχεῖ ἐδῶ, λέγει ἀνωτερος βαθμὸς ἐκεῖ· καὶ τὸ δίδει, ἐκ συγκρίσει πρὸς τὸν βαθμὸν ἐκεῖ· καὶ τοῦ λαμβάνει· καὶ «Δὲσ με λέ, ες ἀ, αθο, λέγει δὲν εἶσαι καὶ ες ἀγαθὸς παρὰ μόνον ὁ Θεός». Καὶ πάλιν Θεοῦ μου Θεοῦ μου δατι με ἐκτελεῖς ⁸ καὶ πάλιν, «Περὶ τῆς τελευταίας ἡμέρας πῶς θα εἴθῃ δειγνύει καὶ εἰς οὔτε ὁ Υἱὸς παρὰ μόνον ὁ Πατὴρ ⁹ καὶ πάλιν· Εἰς ἐκεῖνον πῶς ὁ Πατὴρ», αἶσε καὶ ἀπεστε λέγει· ἐκ τῶν κερμάτων καὶ πάλιν· «Εἰς ἐκεῖνον τὸν ὁ Πατὴρ ἀνεστήσεν ἐκ τῶν νεκρῶν». Πῶς λοιπὸν λέγει· ἐπὶ τῇ δόξῃ αἶσαι, ὁμοῖος ἢ ὁμοιοῖος ἐκτός τοῦ ἀποσταλέτα ἀπὸ τοῦ νεκροῦ με ἐκεῖνον τοῦτον ἀνασταίνει.

2 Ταῦτα δὲ τὰ ὀλίγα παραθέτο· ἐδῶ κατ' ἐπαλογίαν ἀπὸ τελλὰ ἀλλὰ ὅπως, ἀφοῦ ταῦτα λυθοῦν πρῶτον, κατανοηθοῦν εἴκοιως ἰστέρον καὶ τὰ λοιπὰ τοῦ παρελθόντος. Ἐγὼ μὲν λέγω ἡμεῖς χρὴ καὶ ἐξηγήσωμεν κατὰ τὸ δυνατόν· εἰς ἡμᾶς τὴν ἀκρῶς ὁμοῖον αἵτησιν· Ὅτι· λοιπὸν ἡμᾶς ἀπὸ τοῦ Πατρὸς ἀπὸ τοῦ Πατρὸς ἀνεστήσεν τὸν Υἱὸν ἀπὸ τοῦ νεκροῦ· ὁ ἰωάννης διηγείται εἰς ἡμᾶς δὲ ὁ ἰησοῦς λέγει· Κρημνίσατε τὸν λαόν τοῦτον καὶ ἐγὼ θὰ ἀποκαλύψω αἰτῶν εἰς τρεῖς ἡμέρας ¹²· Ἐποῦσε δὲ λέγει με αἵτησιν τὸν ὁν τοῦ σώματος αἵτησιν· Εἶναι λοιπὸν φανερόν· ὅτι ἐκείνους που προσέχουν εἰς τὸ ἀκρῶς ὁμοῖον τῆς Γραφῆς, ὅτι ἀφοῦ τὸ σῶμα ἀποσταίνεται, ἐρῶς εἶπεν ὁ Πατὴρ

1 14 2 2

7 M² 13 18

8 M² 27 16

9 M² 13 32

10 14 10 36

11 14 1 1

12 14 2 13

13 14 2 21

ὅτι ὁ Υἱὸς ἀνέστη ἐκ τῶν νεκρῶν ὅτι οὕτως ποιεῖται
 σὺν τῷ σώματι αὐτοῦ ἀφ' ὧν ἔζησε εἰς τὴν παρουσίαν
 τοῦ Πατρὸς. Ἐτα λέγει καὶ ὅτι λέγει ὁ Πατήρ ἐκ τῆς ζωῆς
 εἰς τὸν Υἱόν, πρέπει να νοῦντα ὅτι ἡ ζωὴ ἐδόθη εἰς τὴν
 σὺν καὶ αὐτοῦ Διὸς ἐκείνου τοῦ ἐκείνου ἡ ζωὴ πᾶς ἡ ζωὴ
 λαμβάνει ζωὴν. Καὶ ἐκείνους οὗτος κληρονομήσει. Τα
 προῦτα ἀκούει, τὴν φωνήν μου καὶ ἐγὼ γνωρίζω αὐ-
 τὸν καὶ αὐτὰ μετὰ ἐκείνου. Καὶ ἐγὼ δίδωμι εἰς ταῦτα ζω-
 ῆν κοινὴν καὶ δὲν θάλασσαν ποτε. Καὶ ἐκείνους
 ἐκείνους ἡ σὺν τῷ Θεῷ καὶ ἐκείνους ἐκείνους ταῦτα
 ποὺ ἔχουν ζωὴν να σὺντα εἰς ἡμῶν, τὴν λέγειται
 καὶ δὲ αὐτόν. Ὁ Ἰησοῦς προσέειπεν εἰς σὺν καὶ
 σωτηρικὴν ἀπαγγελίαν. Καὶ ἐκείνους Πατήρ διὰ τοῦ Λό-
 γου καὶ Υἱοῦ αὐτοῦ ἐδημοῦν ἦτε ταῦτα εἰς ταῦτα φα-
 ροὶ, ὅτι καὶ τὴν ἀνέστη, τὴν σαρκὸς τοῦ διὰ τοῦ Υἱοῦ
 ἐνηργήσῃ καὶ δὲ αὐτοῦ δὲ εἰς τὴν ζωὴν. Διὸς ἀ-
 στανται σωματικῶς ὡς ἀνθρώπος καὶ ὡς ἀνθρώπος
 λαμβάνει ζωὴν ἐπειὴ ἐνηργήσῃ λαθὼν σωματικὴν
 σάρκα καὶ ἐκείνους σὺν μετὰ σὺν ἀνθρώπου. Καὶ
 αὐτοὺς εἰς ταῦτα ἀναστήσει τοὺς ἰδὲ καὶ τοὺς υἱοὺς τοῦ σώ-
 ματος τοῦ, καὶ δὲ ζωὴν εἰς τὴν σάρκα τῶν. Ὅταν λοι-
 πὸν λέγῃ παλιν. Ἐκείνους τοῦ Πατρὸς ἡμῶν καὶ ἀ-
 πέστελῃ εἰς τὸν κόσμον, εἰς ἄλλο μέρος εἰς. Ἐ-
 γὼ ἀγασσάμενος ἐαυτὸν μετὰ ἀλλήλους καὶ αὐτὰ πρά-
 γματα καὶ ἀγασσάμενος. Καὶ ὅταν λέγῃ Θεὸς μου
 καὶ ὅτι ἐκείνους εἰς ὡς ἐκπροσωπῶν ἰδὲ καὶ
 μας λέγει αὐτό, ὅτι ἀφ' ὧν ἐλάβε μορφὴν ὅμοιον ἐγ-
 νει ὁμοῖος μετὰ τοὺς ἀνθρώπους καὶ εὗρεθῃ κατὰ τὸ ἐξω-
 τέρον σχῆμα ὡς ἀνθρώπος καὶ ἐταπεινώσῃ τοὺς ἐκεί-
 νους τοῦ μετὰ τὴν ὑπακοὴν τελείως εἰς τὸ θεῖον τοῦ
 Πατρὸς τοῦ μετὰ καὶ τοῦ ἀποθανῆναι διὰ τοῦ σωμα-
 τοῦ θανάτου. καὶ ταῦτα ἐξῆς. Καὶ καθὼς λέγει ὁ Ἰησοῦς
 «Αὐτοὺς σηκώνει τὴν ἰδὲ καὶ μὲς ἀποθεῖσθαι καὶ ἐπιφέρει
 πρὸς χάριν μας, ὥστε δὲν πάσχει πρὸς χάριν τοῦ

11. 1. 10. 27. 28.
 12. 1. 2. 3. 4.
 13. 1. 10. 11.
 14. 1. 17. 19.
 15. 1. 27. 4.
 16. 4. 2. 3. 9.
 20. 11. 10. 4.

προσληφθεῖσα ἐς ἡμῶν ἀγαπητήτος πατρὸς αὐτοῦ ἡτο
 ῆ ἀπαργή τινος οὐκ αἰσθητῆ φεύγας προσέφερεν ὡς
 συμβολὴν εἰς τὴν ἐκτελέωσιν αὐτοῦ· δὲν εἶχον ἀκοιμῇ
 ἀνέλθῃ εἰς τὸν οὐρανόν.

4 Ὅσα λοιποὶ ἡ Γραφή λέγει, ὅτι ὁ Υἱὸς ἐλάβε
καὶ ὁ Υἱὸς ἐδόξασθῃ, λέγει κατὰ τὴν ἀνθρωποποίητα
αὐτοῦ καὶ οὐ κατὰ τὴν θεότητα καὶ δεῖται λέγει· Ὁ Πα-
τὴρ μου, τοῦ με ἐστείλε εἶναι με, αὐτὸς μόνος, ὅτι
λεγει μεγαλύτεροι τοὶ Πατέρες ἀπὸ τοῦ ἐαυτοῦ, τοῦ ἐπει-
δὴ ἔγενεν ἄνθρωπος. Ὅπως με τοῦ να εἶνα λέγει, τοῦ
Πατρός εἶνα σὺς με αὐτὸν Δὲ λέγει, Ἐγὼ καὶ ὁ
Πατὴρ ἐμεθα εἷς καὶ ἑκείνος, πού εἶδεν ἐμε εἶδε
τὸν Πατέρα. Καὶ οὐκ εἶπε, οὗτος τὴν ἰσοτητα με τὸν
Πατέρα ὡς ἀποτελεσμα ἀρτὰς ἀλλ' εἶπα κατὰ φύ-
σιν, σὺς καὶ ὁμοούσιος με τῷ Πατέρα Δὲ λέγει, ἡβή
τῆς οὐσίας τῷ Πατρί καὶ οὕτως ὁ Ἀπόστολος λέγει
· Ὅτι εἰς τοὺς Χριστοὺς κατοικεῖ σωματικῶς ἐκκλησίαν
τὸ πληρωμα τῆς θεότητος, ὅτι πρέπει να ᾔηται ὅτι ὅλο
κλήρον τὸ πληρωμα τῆς θεότητος κατοικεῖ εἰς τὴν σαρ-
κα αὐτοῦ. Καὶ οὕτως λέγει Ὁ ὁμοούσιος δὲν ἐκλήθη τὸν
Υἱόν τοῦ ἀλλὰ παρεδωκεν αὐτόν, πρὸς χάριν δόξῃν ἡ-
μῶν, καὶ εἰς ἀλλήλους. Ὅπως καὶ ὁ Χριστὸς
ἠγάπησε τὴν Ἐκκλησίαν καὶ παρεδωκε τὸν ἑαυτόν, τοῦ
πρὸς χάριν αὐτῆς»³¹.

5 Διότι ὁ ἀθάνατος Θεὸς δὲν ἦλθε νὰ σῶσῃ τὸν ἑαυτοῦ τοῦ ἀλλ' ἐκεῖ οὗς τοῦ ἐθανατώθησαν καὶ δὲν ἔπαθε διὰ τοῦ ἑαυτοῦ, τοῦ ἀλλὰ δι' ἡμᾶς ἐπομένως διὰ τοῦτο ἀνελάβετο αὐτοὺς τὴν ἰδικὴν μας ταπεινότητα καὶ τὴν πτωχείαν διὰ νὰ χαρίσῃ εἰς ἡμᾶς τὸν πλοῦτον αὐτοῦ Διότ' τοῦ δικῶν τοῦ παθὸς εἶχε, ὡς ἀποτελεσμα τὴν ἀπάθειαν ἡμῶν καὶ ὁ θάνατος αὐτοῦ τὴν ἰδικὴν μας ἀθανασία καὶ τὸ δακρυὶν αὐτοῦ τὴν ἰδικὴν μας χαρὰ καὶ

26	Im	14	28
27	Im	10	30
28	Im	14	9
29	N ₂	2	9
30	Pro	8	32
31	Eq	6	35

26	Im	14	28
27	Im	10	30
28	Im	14	9
29	K ₂ O	2	9
30	P ₂ O ₅	6	32
31	H ₂ O	6	26

τῶν τοι κτίζεται ἐν αὐτῷ. Δότ' ὁ ποιητὴς τῶν ὁλῶν, δει-
 ξάτω ἐν αὐτῷ καὶ ἡμῶν φημι, ἡμῶν ἀλλὰ τὸ πᾶν ἡμῶν ἀνέω-
 ντα ἐν τῷ ποιῇ. Σωφρονίᾳ με το λέγειται ὑπο τοῖ
 πολλοὶ. Ἐμεθ' ἡμῶν πᾶν αὐτῷ. Δότ' ἔδωκεν οὐρανὸν ἡμῶν
 ἐν χερσὶν ἡμῶν. Καὶ καθὼς πάντες λέγει, Δείνα
 γὰρ τὰ πάντα γινώσκοντες εἰς τὰς ἀρχὰς καὶ τοὺς ἔξοχους εἰς
 τὴν ἐπερχομένην διακρίσιν. Ἐκκλησιαστικῇ πολυπραγμοσύνῃ
 τοῦ ὁποῦν σφωδρῶς με τοῖς πρῶτοις οὐ σκεπτομαι αὐτῶν
 τὸν ὅποιον ἐπικρατεῖται τοῦ δόξα τοῦ ἡμῶν χερσὶν τοῦ
 ἡμῶν. ἡμῶν ὅσα τὰν ὁποῦν ἐξέρχεται τῇ ἐλεθερίᾳ καὶ
 προσηγορίᾳ θά με πεπρωμένη, ὅσα τὰς πτερυγίας εἰς αὐ-
 τῶν. καὶ πάντες λέγει. Καθὼς μᾶς ἐξέρχεται ἐν οὐτῷ
 πρῶτον ἀκρίβη. ἡμῶν ἡμῶν ὁ καθὼς δόξα ἐμεθ' αὐτῶν
 καὶ καθὼς ἐμεθ' αὐτῶν με τοῖς ἐξέρχεται πρῶτον ἡμῶν
 με ἀγαπῶντα ἐμεθ' αὐτῶν κατὰ χερσὶν τοῖς δια τοῦ ἡ-
 μῶν χερσὶν αὐτῶν. καὶ πάντες λέγει. ὅσα τὰς δόξα
 αὐτῶν. Δείνα ἡμῶν ἡμῶν ὅσα τὰς ἐμεθ' αὐτῶν με τοῖς
 ἡμῶν εἰς αὐτῶν ἡμῶν ἀφ' ἡμῶν εἰς ἡμῶν καὶ αὐτῶν
 ὁποῦν καὶ τὰς δόξα με τοῖς ὅποιον εἰς ἐ. οὐτῶν δόξα τῶν
 σταυρῶν. ἐπὶ αὐτῶν εἰς τοῖς ὅποιον. ἐθανάτωσε τὴν ἐχθρὴν

7. καὶ ὅταν λέγει. Δόξα με λέγεις ἀγαθὸν οὐτῶν
 εἰς αὐτῶν πρῶτον με τοῖς ὅποιον. ὅποιον με τοῖς
 λέγειται αὐτῶν ἐμεθ' αὐτῶν τοῖς μᾶζι με τοῖς ἀγαθῶν ἀ-
 ναφε. ἡμῶν εἰς τὴν αὐτῶν καὶ τὴν αὐτῶν καὶ πρῶτον
 ἡμῶν ἐκ τῶν ὅποιον πρῶτον ἡμῶν εἰς αὐτῶν. Δόξα ἐκ τῶν
 ἡμῶν εἰς αὐτῶν αὐτῶν τοῖς μοῖον καὶ ὅποιον Θεοῖν καὶ αὐτῶν
 τοῖς ὅποιον εἰς ἡμῶν ἀπατητῶν. Δόξα ἐάν μεν με νομιζῶν ἀν-
 θῶπιον. καὶ ὅποιον Θεοῖν μεν με ἀγαθὸν ὅτι
 οὐδεὶς εἶνα ἀγαθὸς ἐπὶ τῇ τοῖς ἀγαθῶν δέ. ἀναφέρεται
 εἰς τὴν ἀνθῶπιον φωνὴν αὐτῶν εἰς τοῖς Θεοῖν καὶ πρῶτον
 θεοῖν. ὅποιον λέγεις τὰς ἐντολάς. ὅταν δὲ ἐκ τῶν εἰς
 ὅποιον εἰς. εἰς. Μὴ μοιχεύῃς μὴ φονεύῃς καὶ τὰ
 ἑξῆς ἀπεκρῆθη λέγων. ὅσα αὐτῶν ἐφελκυστὰ ἀπο τῶν
 ὅποιον ἀποτῶν εἰς τὴν ὁποῦν εἰς. Εἰς εἰς αὐτῶν. ὅποιον

11 1= 2 19

12 1= 1 10 13

1 1= 1 1 5

41. Ψα. 2, 15, 16.

45. Μάρκ. 10, 18.

θέλης να είσαι τελείως πνευματικός, πάλιν πάντα όσα έ-
 χεις κα δώσῃς τα εις τον πατέρα, και θα έλθῃς Αγα-
 ρόν εις τον ούρανόν, και άφοῦ λαβῇς τον σταυρόν σου,
 ακολουθήσῃς με. Δι' αὐτῶν λόγων εδειξέν οτι καί τις
 τον ὅσον αναφέρεται ἐν ἀ. α. θ. α. δὲ οὗτος ἐκεῖνος πᾶς δεῖ
 ἀκολουθεῖν το ἀγαθόν πᾶς ἔμπορεῖ να κατασκευάσῃ τὴν
 ἡν αἰώον. Καὶ ὅταν λέγῃ πᾶς τῆς ἐσχάτης ἡμέρας
 ὅτι καὶ οὗτος δεῖ γνωρίζειν ὅτι ὁ υἱὸς παρὰ μόνον ἐστίν.
 τῇ περιτῇ ἀνθρωπότητος αὐτοῦ, ὅτι τοῦτο Δὲ οὗτος εἰς
 οὗτος γνωρίζῃ τον Πατέρα πᾶς ἡμπορεῖ να ὁρίσῃ τὴν
 ἐσχάτην ἡμέραν. Δὲ οὗτος λέγει καὶ οὗτος δεῖ γνωρίζειν τον
 Πατέρα παρὰ μόνον ὁ υἱὸς καὶ ἐκεῖνος εἰς τον
 ὅποιον, εἰς ὃν ὁ υἱὸς θεῖον θα ἀποκαλέσῃ αὐτόν. 47
 Καὶ εἰς τον ἅγιον Πνεῦμα γνωρίζῃ ὅσα ὅσα ἀνα-
 φέρονται εἰς τον Θεόν πᾶς εἰς διὰ τον ὁ υἱὸς
 να μὴ γνωρίζῃ τὴν ἡμέραν του ὁ ὅς ἐκτεσεν. Καὶ εἰ-
 σὶ αἰῶνες καὶ οἱ χρόνοι εἰς αὐτὸν ὁ ὅς αὐτὸν φέ-
 ρον ὅτι καὶ ἡ ἐσχάτη ἡμέρα εἰς οὐρανὸν εἰς τῶν πᾶ-
 ντων καὶ τῶν χρόνων καὶ εἰς αὐτὸν ἀδύνατον να μὴ γνωρί-
 ζῃ οὗτος αὐτὴν

8 Ὅσα λοιπον ταπεινά ὁ υἱὸς ἔλαβεν ἐκ τοῦ
 Κυρίου ἀνεφέρθη εἰς τὴν πνευματικὴν αὐτοῦ τὴν ἐποί-
 σιν οὗτος οἰκτιρομένως ἀνέλαβε διὰ να πληρώσῃμεν ἡ-
 μες ἐν αὐτῷ καὶ ὅτι διὰ να ὁμοσφαιρωθῇ κατὰ τὸν
 νόμον τοῦ Θεοῦ. Καὶ διὰ τοῦτο ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ ἐγενήθη
 εἰς ἄνθρωπον διὰ να γνωρίσῃ τὸν ἄνθρωπον τὸν
 τεστιν οἱ ὅτι τοῦ Ἀδάμ εἰς τον Θεόν. Δὲ οὗτος ὁ λόγος
 τοῦ Πατρὸς που γεννᾶται ἀνέβη κατὰ τρόπον ἀρρητὸν
 ἀνεκφράστον ἀκατάληπτον ἀρχῶς ὁ ἴδιος γεννᾶται
 ἐπειτα ἐν χρόνῳ κατωθεν ἐκ Παρθένου τῆς Θεοτόκου
 Μαρίας, ὅπως ἐκείνη πρῶτον ἐγενήθη κα-
 τὰ τὸν νόμον γεννηθεῖς ἐκ δεξιῆς ἀνωθεν κατωθεν ἐκ τοῦ
 Θεοῦ. Αὐτὸς λοιπον ἔχει μητέρα μόνον ἐπὶ τῆς γῆς καὶ
 ἡμεῖς Πατέρα μόνον ἐν οὐρανῷ. Καὶ διὰ τοῦτο οὗτος ὁ-
 νομαζέται εἰς τον τοῦ υἱοῦ ἄνθρωπου ὅπως οἱ ἄνθρω-
 ποι ὁνομασοῦν τον Θεόν Πατέρα αὐτῶν ἐν τοῖς οὐρανοῖς.

46. Μάρκ. 10, 19. 21.

47. Ματθ. 11, 27.

•Πατερ ἡμῶν λέγει ὁ ἐν τῷ ὕμνῳ ὁ ἁγίος·
 ποιητὴς ἡμῶν ὁ ἐν τῷ ὕμνῳ ὁ ἁγίος·
 τοῦ εἶναι Δεσποτὴς τοῦ δὲ ὕμνου ὁ ἁγίος·
 τῆς Παλαιᾶς Θεότητος τοῦ τετελεσμένου Ἀδὰμ ὁ ἁγίος·
 Ἀδὰμ πάλιν ἐκείνου τοῦ Θεοῦ ὁ ἁγίος·
 μετὰ τὸ λεγόμενον ἔδωκεν ἡμῶν τοῦ δὲ ὕμνου ὁ ἁγίος·
 γὰρ τὸ τεκνία Θεοῦ· Δὲ τὸ ὕμνον τοῦ Θεοῦ ὁ ἁγίος·
 στη καὶ θεοποιῶν ὁ ἁγίος τοῦ σκεπτικῶς πατρὸς αὐτοῦ·
 πῶς αὖτε τοῦ αὐτοῦ πατρὸς μεταλλῶν τῆς ζωῆς τοῦ Θεοῦ·
 λόγῳ τοῦ κατὰ φύσιν Πατρὸς αὐτοῦ Θεοῦ·
 Αὐτὸς λοιπὸν κατὰ φύσιν εἶναι μετὰ τοῦ Θεοῦ ἡμῶν·
 δε κατὰ φύσιν· καὶ τὰ ὁ ἴδιος κατὰ φύσιν·
 μετὰ τὴν χάριν δὲ καὶ ἡμῶν ἐν τῷ ὕμνῳ ὁ ἁγίος·
 δε κατὰ φύσιν ὁ ἁγίος· Ἀδὰμ Δὲ τὸ ὕμνον·
 • Αὐτοῦ γὰρ πρὸς τὸν Πατέρα μου καὶ Πατέρα σας καὶ
 Θεὸν καὶ Θεόν· Δὲ τὸ ὕμνον πρὸς τὸν Θεόν·
 εἶνα Πατὴρ αὐτοῦ κατὰ φύσιν ἡμῶν· δε κατὰ φύσιν καὶ
 Θεὸς αὐτοῦ ὕμνον κατὰ φύσιν καὶ Θεὸς εἶνα αὐτοῦ·
 καὶ ἡμῶν κατὰ φύσιν Δεσποτὴς καὶ Θεός· Καὶ οὕτως·
 ὁ Λόγος καὶ Υἱὸς τοῦ Πατρὸς ἀφ' ἡρώθης μετὰ τὸν
 καὶ ὕμνον σαρκί, τελεὶς ἀνθρώπου ὅπως οἱ ἄνθρωποι ἀ-
 φοῦ ἐκείνου· μετὰ τὸν Πατέρα γὰρ ἐν Πνεύματι Αὐτοῦ·
 τοῦ εἶνα Θεὸς σκεπτικῶς καὶ ἡμῶν ἀνθρώπων·
 τοῦ εἶνα· Διότι μετὰ τὸν Πατέρα τὸ κάλλιστον μέρος ἐκ τῆς
 οὐσίας τοῦ ἀνθρώπου· τὸ τετελεσμένον ἐκ τοῦ σκεπτικῶς τοῦ
 Ἀδὰμ (τοῦ εἶνα ὁμοφύλου) καὶ τὰ γὰρ ἀνθρώπων
 ὁμοίως μετὰ ἡμῶν ἔδωκεν ἡμῶν ἐκ τῆς οὐσίας τοῦ Πα-
 τρός τας πρώτας καὶ ἀρχὰς δωρεῖς τοῦ αὐτοῦ Πνεύ-
 ματος δὲ τὰ γὰρ· Διότι οἱ τοῦ Θεοῦ ὁμοίως μετὰ
 Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ· Αὐτὸς λοιπὸν ὁ ἀνθρώπος καὶ φύσις· Υἱὸς
 τοῦ Θεοῦ φορεῖ ὅλους ἡμῶν ἴσους ὅλους φορεσώμεν τοῦ εἶνα
 Θεόν.

9 Εἶνα λοιπὸν ἀσθενὲς τὸ καὶ λέγωμεν ὅτι το Πνεῦ-
 μα τοῦ Θεοῦ εἶνα κτίσις ἢ ποιήματα πᾶσι Γραφήν,
 καὶ ἡ Παλαιὰ καὶ ἡ Καινὴ σκεπτικῶς καὶ δόξα αὐτὸ
 μαζί με τὸν Πατέρα καὶ τὸν Υἱόν· Δὲ τὸ εἶνα τῆς αὐτῆς

θεότητος καὶ τῆς αὐτῆς ἐξουσίας καθὼς ὁ ἴδιος ὁ Κύριος λέγει· Ἀπὸ τῆς κοίτης ἐκείνης πορεύεσθε εἰς ἡμᾶς θά τρέψουσιν ὑμᾶς ὁ δὲ αὐτὸς λέγει· Ἐπεὶ δὲ τὸ πνεῦμα τοῦ Πατρὸς μετὰ ἐπικροτικῶν λαλοῦσι, οἱ ποτε ὄντες εἰς αὐτόν, ὡς καὶ νῦν, Ἰωάν. 14, 26 ὡς ἐκ προσώπου τοῦ Πατρὸς θα ἐκχυθῇ ἀπὸ τοῦ Πνεύματος εἰς καὶ θεοῦ ἀνθρώποι, καὶ θα προφητεύουσιν καὶ θα καὶ θεογονήτερες γίνονται. Καὶ ὁ αὐτὸς το εὐφραίνεται εἰς τὸ προσώπου τῶν ἀποστόλων λέγων· Λαβετε Πνεῦμα ἅγιον, ὁ δὲ λαμβάνωμεν, ὅτι το δόξαμεν εἰς τοὺς μαθητάς Πνεύμα ἅγιον, ἐκ τοῦ πληρώματος τῆς θεότητος. Αὐτὸς λέγει· Ἐν τῷ Χριστῷ κατωκεῖται τὸ πνεῦμα τοῦ Πατρὸς, ὁ αὐτοῦ, πᾶν τὸ πληρῶμα τῆς θεότητος σωματικῶς, καθὼς καὶ ὁ ὁ Βαπτιστῆς Ἰωάννης λέγει· Ἦμενες οὖν ἐκτείνωμεν ἐκ τοῦ πληρώματος αὐτοῦ. Ὅτι μεσσηνιστικῆς μορφῆς τὸ πνεῦμα ὡς περὶ τὴν εἴδησιν τοῦ Πνεύματος τοῦ αἰῶνος καὶ καταστάσεως καὶ μετὰ ἐπαύσεως εἰς αὐτόν. Δεῖται ἡμᾶς, ὅτι τὸ Πνεῦμα κατωκεῖται πρὸς τὴν καὶ ἀρριθίαν θεότητα, εἰς δὲ τὸν Χριστὸν ὁ ὁκλήρης τὸ πληρῶμα τῆς θεότητος. Καὶ ὅς μὴ καὶ καὶ καὶ ὅτι ἐννοεῖται αὐτὸ ἐπεὶ οὐδὲν ἔχει αὐτὸ ὅτι ὁ ἴδιος ἐπέλεξε αὐτὸ ὡς Θεὸς καὶ ὁ ἴδιος κατωκεῖται αὐτὸ ὡς ἀνθρώπος. Ἀπὸ τοῦ ἴδιου λόγου, εἰς τοὺς ἴδιους κατεβαίνει ἀπὸ τῆς θεότητος αὐτοῦ εἰς τὴν ἀνθρωπότητα τοῦ καὶ ὁ αὐτοῦ. Ὡς ἐκ προσώπου τοῦ Πατρὸς φωνάζει λέγων· Ἐπεὶ λέγει ὁ Θεὸς σὺ πορεύεσθε καὶ ἐπλάσει ἐκ κοίτης. Μη φοβείσθαι ὁ δὲ λόγος μου Ἰακώβ, καὶ ὁ ἡγαπημένος μου Ἰσραὴλ, τὸν ὅτι ἐγὼ ἐπέλεξα θά τοποθετήσω τὸ Πνεῦμα μου ἐπὶ αὐτὸν εἰς τὸ σπέρμα σου καὶ τὰς γενεάς σου ἐπὶ αὐτὸν εἰς τὰ τέκνα σου. Ὁ δὲ Υἱὸς ὑποσχεταὶ εἰς τὸ εὐαγγέλιον, ὅτι θα ἔδωσιν ἔδωκεν εἰς ἐκείνους ποὺ πρὸς αὐτὸν εἰς ὁδὸν ποὺ δὲν ὑπάρχει ἔδωκεν καὶ δόξαν λέγων, εἰς τὴν Σαμαρείαν περὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος. Φανερὸν ὅτι τὴν ὁδὸν αὐτοῦ τοῦ Θεοῦ καὶ ποῖος εἶναι αὐτὸς ποὺ λέγει, εἰς

51. Ἰω. 7, 38 - 39.

52. Ἰω. 2, 28. Πρ. 2, 17.

53. Ἰω. 20, 22.

54. Ἰω. 9, 9.

55. Ἰω. 1, 16.

56. Ἰω. 44, 2 - 3.

σε, Δος μου να πω θά ἐξητοῖσες ἀπ' αὐτοῖ, καὶ αὐτὸς
θα σοῖ ἐδ-δε ὕδωρ ζωῆς. Καὶ ἑστέροι, ἀποὸς οἱ, λεγε
εἰς αὐτὴν. Ἐκεῖνος ποῦ πτε ἀπο το ὕδωρ τοῦτε θα δι-
φωτῇ παλιν ἐκεῖνος δε πτε θα πτε ἀπο το ὕδωρ ποῦ
ἐγὼ θα δώσω εἰς αὐτοῦ, δε, θα δώσῃ εἰς τοῖς αἰῶνα
ἀλλὰ το ὕδωρ ποῦ ἐγὼ θα δώσω εἰς αὐτοῖς θα γίνῃ ἐν-
τός του πηγῇ ὕδατος ποῦ ἀνατηδὰ δ-α, αὐτὸς εἰς αὐ-
τοῖς ζωῆς αἰῶν. Καὶ δ-α το τε οὐ Δαβὶδ ψάλλει, οὐ-
μὸν πρὸς τοῖς Θεοῖς, λεγε, Διὸς πλῆθος, σου ὑπάρχει,
πηγῇ ζωῆς, καὶ τὸς τοῖς ἰδοὺ σου φῶς θα ἰδῶμεν φῶς.
ὁ δὲ ἐγὼ φ-γε, οἱ εἰς τοῖς Θεοῖς Πατέρα ἦτο οὐ Υἱὸς ἢ πη-
γῇ τοῦ ἀγίου Πνεύματος.

10. Καὶ δ-α στομῆτος τοῦ, Ἰερεῖος, οὐ Υἱὸς λεγε.
Δὸς καὶ πνεύρα ἐπ' ἐξέ οὐ λαὸς τοῦ ἐμέ, τὴν πηγῇ
τοῦ ἱερέως ἰδοὺς ἐν-ατελέειαν καὶ ἐσκύψαν ἡ τῆς
ἐκείνου τῶν λακκῶν ραγ-μεν-ς ποῦ δέ, ἡμπαρ-α
να ὑγερ-ατησῶν, δ-α. Καὶ ὅταν τα μερ-αφ-α διέ-
λογοῦν τοῖς Θεοῖς, λεγοῦν τρεῖς φορές, Ἁγίος ἁγίος,
ἁγίος Κύριος Σαβ-αωθ' τοῖς Πατέρας καὶ τοῖς Υἱοῖς καὶ
τοῖς ἁγίοις Πνεύματι. Καὶ δ-α τοῦτο καθὼς ὁ
κρ-ατος βαπτ-ομεθα εἰς το ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ
Υἱοῦ. Ἐπ-α καὶ εἰς το ὄνομα τοῦ ἁγίου Πνεύματος βαπτι-
ζομεθα καὶ γινόμεθα οἱ Θεοὶ, ὁχ' Θεοὶ. Διὸς ὁ Πα-
τήρ, καὶ οὐ Υἱὸς καὶ το ἁγίου Πνεύματος εἰς Κύριος Σα-
β-αωθ'. Διὸς μὴ εἶνα ἡ θεότης καὶ εἰς ὁ Θεὸς εἰς τρεῖς
ὑποστάσεις. Καὶ διὰ το-το ἐκεῖνα ποῦ εἶπεν ὁ Πατήρ
εἰς τοῖς ἁγίοις, ὁ Ἰωάννης λεγε, ὅτι, τὰ εἶπεν ὁ Υἱὸς
εἰς δε τῆς Πιστῆς ὁ Π-αλός λεγε, ὅτι το ἁγίου Πνεύ-
μα εἶπεν αὐτὰ. Λεγε λοιπὸν ὁ ἁγίος τὰ ἐξῆς, Ἐίδον
τοῖς Κυρ-ον Σαβ-αωθ' να καθῆται ἐπάνω εἰς ὑψηλοὶ θρό-
νοι ποῦ ἦτο σηκωμένος ὑψηλὰ, καὶ ἐγέμισεν ὁ οἶκος αὐ-
τοῦ ἀπο τῆς δόξης τοῦ καὶ τα σεραφ-α ἐστεκοιτο γυρω-
τῶ καὶ το καθεν εἶγεν ἕξ πτέρ-αγας καὶ με τὰς δύο μὲν
ἐσκέπαζαν τα προσώπα των με τὰς δύο δε τοὺς ποδας

57 Ψα 4, 10.

58 1η 1, 11, 11

59 Ψα 1, 10

60 1η 2, 11

61 Ψα 1, 3

[illegible][illegible]

70	11	2	11	15	24	25
71	11	2	11	15	24	25
72	11	2	11	15	24	25
73	11	2	11	15	24	25
74	11	2	11	15	24	25
75	11	2	11	15	24	25

καὶ ὡς ἄνθρωπος ἀνίσταται ὁ ἀνὴρ πάλιν. ἔχει ἄνω, κήρυγμα, ὡς. Διότι λέγει. Πρὸς γὰρ τὸν ἀνίστατον ἐκ τῆς μοῦθαι καὶ τὰ πρῶτα καὶ ὁ ἀνίσταται. ὡς ἄνθρωπος ἐφάνηκε ἐπειδὴ ἐλάβεν ὁ νόμος τὸ σῶμα καὶ αὐτὸς καθ' αὐτὸν τὸ ὅτι ἐστὶν παλαιὰ κατὰ φύσιν ὡς Θεός. Διότι λέγει ὁ Λόγος ἦτο Θεός.

12 Ὅσα εἰπον ἡ Γραφή λέγει ὅτι ἐλάβεν ὁ Υἱός, διὰ τὸ σῶμα αὐτὸν ἐφάνηκε πάλιν αὐτὸν αὐτὸν ἢ ἄπαρξη καὶ τὸ θεμελίωσεν τῆς Εκκλησίας. Διότι λέγει. Ἡ ἀπαρξη εἶναι ἡ ἀπαρξη. Εφάνηκε λοιπὸν ἡ ἀπαρξη (ἦτο ἡ ἀνθρωπίνη φύσις τοῦ Χριστοῦ, ἐλάβεν ὁ υἱὸς τὸ ὑπὲρ πάντων ὄνομα καὶ ἀποτέλεσμα ἦτο ἡ ἀνίστασθαι μετὰ τὴν δύναμιν τοῦ ἐν ἑαυτῷ Θεοῦ καὶ τοῦ ἀνθρώπου. φέρει τὰς τρεῖς τὸ σῶμα αὐτοῦ καὶ νύστευ καθήσθη μετ' αὐτὸ σύμφωνα μετὰ τὸ ἐγόμενον. Καὶ νύστευ ἀνέστη καὶ ἀνέστη. Καὶ εἰς τὸ τοῦ ἀνθρώπου ἐλθόν τὴν χάριν καὶ ὀνομαζόμενα θεοὶ καὶ ὁ τοῦ Θεοῦ. Πρῶτον λοιπὸν ὁ Κύριος ἀνέστη καὶ τὸ ἴδιόν του σῶμα ἐκ τῶν νεκρῶν καὶ ἔβησεν ὁ τοῦ μαζὶ μετὰ τὸν ἑαυτὸν καὶ ἄλλοι θα ἀνέστη καὶ τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους τὸ εἶναι μέλη τοῦ σώματος αὐτοῦ. διὰ τὴν χάριν εἰς αὐτοὺς ὡς Θεὸς ὅλα ὅσα ἐκεῖνος ὡς ἀνθρώπος ἐλάβεν. Αὐτὸς λοιπὸν χάρις εἰς τὸν ἑαυτὸν τοῦ ζῶντος καὶ αὐτὸς ἀνίσταται ἑαυτὸν τοῦ κειμένου ὁ δὲ τὸν ἑαυτὸν τοῦ. Ὅταν λοιπὸν λέγῃ ὅτι ὁ Πατὴρ ἀνίσταται αὐτὸν καὶ ἀνέστη αὐτὸν καὶ ἐγείρει εἰς αὐτὸν ὅτι τὰ ὑπὲρ πάντων ὄνομα καὶ ἔδωκεν εἰς τὸ ζῶντος εἶναι φανεροὶ ὅτι δὲ αὐτὸ πρῶτον τὰ τὰ ὁ Πατὴρ διὰ αὐτοῦ λοιπὸν ἀνίσταται αὐτὸν καὶ διὰ τὸν αὐτὸν ἀνίσταται καὶ δὲ αὐτὸν ὡς αὐτὸν καὶ δὲ αὐτοῦ δὲ εἰς αὐτὸν ζῶντος. Καὶ ὅταν παραθετῇ τὸ πνεῦμα αὐτοῦ εἰς χεῖρας τοῦ Πατρὸς ὡς ἄνθρωπος παραθετῇ τὸν ἑαυτὸν τοῦ εἰς τὸν Θεόν. διὰ τὴν παραθεσὶν ὅλους τοὺς ἀνθρώπους εἰς τὸν Θεόν. Διότι αὐτὸς εἶναι ἡ χεὶρ καὶ αἱ χεῖρες

76. 7m 17 19

77. 7m 1 1

7m A. Kp 15, 23

79. 7m 3 6

τοῦ Πατρὸς καὶ οὕτως λέγει· Πρὸ ὅτου ὅλα ταῦτα ἐγένετο ὡς ἐκπροσωπὸς τῆς Ἐκκλησίας λέγει τὸ ἡ ὅπου ἀφ' οὗ πρῶτον ἐκτίσθη, μετὰ ταῦτα ἐκ Θεοῦ διὰ τὸ τὸ ἐκτίσθαι τὸ Πνεῦμα αὐτοῦ τριτὸν τό,· Ὁ Κυριὸς με ἐκτίσθη καὶ ὑστερον τὸ ἐκτίσθη.

13. Καὶ ὅτα· ἡ Γραφή λέγει διὰ τὸν Πατέρα· Δεῖ ἐκτίσεν ἡμᾶς εἰς Θεὸν· λέγει καὶ περὶ τοῦ Υἱοῦ ὡς λέγει, ὅτι διὰ τοῦ ἐκτίσθαι ταῦτα ταῦτα ἐκτίσθη καὶ περὶ τοῦ ἀγίου Πνεύματος· Οὕτως ἀφαιρεσὶς ἐκ τοῦ πνεύματος αὐτοῦ ἀμεσῶς θα ἀφαιρεσὶς καὶ θα ἐκτίσθη εἰς τὴν γῆν τῶν Θεοῦ ἐκτίσθη τὸ Πνεῦμα αὐτοῦ καὶ θα ἐλθῶν εἰς τὴν παρὰ καὶ θα ἀμεσῶς τὸ προσώπον τῆς νῆς· Καὶ ὅτα· ὁ Υἱὸς λέγει ἐκτίσθη Πατέρα εἰς τοὺς Πέτρον· Εἶσαι μακάριος διότι δὲν ἀπεκάλυψε τοῦτο εἰς σε ἀνθρώπος με σὰρκα καὶ σὰν ἀλλ' ὁ Πατήρ μου ὁ ἐν τῷ· μακάριος· Τὰ πνεύματα καὶ διὰ τὸν ἐκτίσθαι τοῦ· μακάριος δὲ γινώσκῃ τοὺς Πατέρας παρὰ μόνον ὁ Υἱὸς καὶ ἐκεῖνος εἰς τοὺς ὁποῖον θέλει τὰ ἀποκαλύψῃ αὐτοῦ ὁ Υἱὸς· Ὅπως δὲ καὶ ὁ Παῖς λέγει περὶ τοῦ ἀγίου Πνεύματος· Εἰς σὰς ἀπεκάλυψεν ὁ Θεὸς διὰ τοῦ ἀγίου Πνεύματος αὐτοῦ· Διότι τὸ Πνεῦμα ἐρεῖ καὶ αὐτὰ ταῦτα θάβη τοῦ Θεοῦ διότι πᾶς ἐκ τῶν ἀνθρώπων γινώσκει τὰς ἐνδόμυχους σκεψὲς τῶ ἀνθρώπου, παρὰ μόνον τὸ πνεῦμα αὐτοῦ ποῦ ἐπαγγέλλεται αὐτοῦ· Ἐπὶ καὶ ταῦτα συμβαίνει εἰς τὰ θάβη τοῦ Θεοῦ δὲ γινώσκει καὶ εἰς ἄλλος παρὰ μόνον τὸ Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ· Καθὼς λοιπὸν τὸ πνεῦμα τοῦ ἀνθρώπου τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως αὐτοῦ καὶ τῆς οὐσίας δὲν εἶναι χωρισθέντες ἀπὸ αὐτοῦ ἐπὶ καὶ τὸ Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ τῆς θεῆας αὐτοῦ φύσεως καὶ τῆς οὐσίας δὲν εἶναι ἐκτὸς ἀπὸ αὐτοῦ· Καὶ ὅτα· λέγει ὁ Κύριος εἰς τοὺς Ἰσραῖλ· Ἐγεννησάμην καὶ ἐφῶσα αὐτοὺς αὐτοὶ δὲ με ἀπηρητήθη.

80. Παρμ. 8, 25.

81. Παρμ. 8, 22.

82. Ματ. 2, 10.

83. Ματμ. 103, 29 - 30.

84. Ματθ. 16, 17.

85. Ματθ. 11, 27.

86. Α' Κορ. 2, 10 - 11.

[illegible]

Pl B Koo. 18. 3.

9. $M_2 = 8, 10, 17, 20, 22, 27, 32, 37, 42, 47, 52, 57, 62, 67, 72, 77, 82, 87, 92, 97, 102, 107, 112, 117, 122, 127, 132, 137, 142, 147, 152, 157, 162, 167, 172, 177, 182, 187, 192, 197, 202, 207, 212, 217, 222, 227, 232, 237, 242, 247, 252, 257, 262, 267, 272, 277, 282, 287, 292, 297, 302, 307, 312, 317, 322, 327, 332, 337, 342, 347, 352, 357, 362, 367, 372, 377, 382, 387, 392, 397, 402, 407, 412, 417, 422, 427, 432, 437, 442, 447, 452, 457, 462, 467, 472, 477, 482, 487, 492, 497, 502, 507, 512, 517, 522, 527, 532, 537, 542, 547, 552, 557, 562, 567, 572, 577, 582, 587, 592, 597, 602, 607, 612, 617, 622, 627, 632, 637, 642, 647, 652, 657, 662, 667, 672, 677, 682, 687, 692, 697, 702, 707, 712, 717, 722, 727, 732, 737, 742, 747, 752, 757, 762, 767, 772, 777, 782, 787, 792, 797, 802, 807, 812, 817, 822, 827, 832, 837, 842, 847, 852, 857, 862, 867, 872, 877, 882, 887, 892, 897, 902, 907, 912, 917, 922, 927, 932, 937, 942, 947, 952, 957, 962, 967, 972, 977, 982, 987, 992, 997, 1002, 1007, 1012, 1017, 1022, 1027, 1032, 1037, 1042, 1047, 1052, 1057, 1062, 1067, 1072, 1077, 1082, 1087, 1092, 1097, 1102, 1107, 1112, 1117, 1122, 1127, 1132, 1137, 1142, 1147, 1152, 1157, 1162, 1167, 1172, 1177, 1182, 1187, 1192, 1197, 1202, 1207, 1212, 1217, 1222, 1227, 1232, 1237, 1242, 1247, 1252, 1257, 1262, 1267, 1272, 1277, 1282, 1287, 1292, 1297, 1302, 1307, 1312, 1317, 1322, 1327, 1332, 1337, 1342, 1347, 1352, 1357, 1362, 1367, 1372, 1377, 1382, 1387, 1392, 1397, 1402, 1407, 1412, 1417, 1422, 1427, 1432, 1437, 1442, 1447, 1452, 1457, 1462, 1467, 1472, 1477, 1482, 1487, 1492, 1497, 1502, 1507, 1512, 1517, 1522, 1527, 1532, 1537, 1542, 1547, 1552, 1557, 1562, 1567, 1572, 1577, 1582, 1587, 1592, 1597, 1602, 1607, 1612, 1617, 1622, 1627, 1632, 1637, 1642, 1647, 1652, 1657, 1662, 1667, 1672, 1677, 1682, 1687, 1692, 1697, 1702, 1707, 1712, 1717, 1722, 1727, 1732, 1737, 1742, 1747, 1752, 1757, 1762, 1767, 1772, 1777, 1782, 1787, 1792, 1797, 1802, 1807, 1812, 1817, 1822, 1827, 1832, 1837, 1842, 1847, 1852, 1857, 1862, 1867, 1872, 1877, 1882, 1887, 1892, 1897, 1902, 1907, 1912, 1917, 1922, 1927, 1932, 1937, 1942, 1947, 1952, 1957, 1962, 1967, 1972, 1977, 1982, 1987, 1992, 1997, 2002, 2007, 2012, 2017, 2022, 2027, 2032, 2037, 2042, 2047, 2052, 2057, 2062, 2067, 2072, 2077, 2082, 2087, 2092, 2097, 2102, 2107, 2112, 2117, 2122, 2127, 2132, 2137, 2142, 2147, 2152, 2157, 2162, 2167, 2172, 2177, 2182, 2187, 2192, 2197, 2202, 2207, 2212, 2217, 2222, 2227, 2232, 2237, 2242, 2247, 2252, 2257, 2262, 2267, 2272, 2277, 2282, 2287, 2292, 2297, 2302, 2307, 2312, 2317, 2322, 2327, 2332, 2337, 2342, 2347, 2352, 2357, 2362, 2367, 2372, 2377, 2382, 2387, 2392, 2397, 2402, 2407, 2412, 2417, 2422, 2427, 2432, 2437, 2442, 2447, 2452, 2457, 2462, 2467, 2472, 2477, 2482, 2487, 2492, 2497, 2502, 2507, 2512, 2517, 2522, 2527, 2532, 2537, 2542, 2547, 2552, 2557, 2562, 2567, 2572, 2577, 2582, 2587, 2592, 2597, 2602, 2607, 2612, 2617, 2622, 2627, 2632, 2637, 2642, 2647, 2652, 2657, 2662, 2667, 2672, 2677, 2682, 2687, 2692, 2697, 2702, 2707, 2712, 2717, 2722, 2727, 2732, 2737, 2742, 2747, 2752, 2757, 2762, 2767, 2772, 2777, 2782, 2787, 2792, 2797, 2802, 2807, 2812, 2817, 2822, 2827, 2832, 2837, 2842, 2847, 2852, 2857, 2862, 2867, 2872, 2877, 2882, 2887, 2892, 2897, 2902, 2907, 2912, 2917, 2922, 2927, 2932, 2937, 2942, 2947, 2952, 2957, 2962, 2967, 2972, 2977, 2982, 2987, 2992, 2997, 3002, 3007, 3012, 3017, 3022, 3027, 3032, 3037, 3042, 3047, 3052, 3057, 3062, 3067, 3072, 3077, 3082, 3087, 3092, 3097, 3102, 3107, 3112, 3117, 3122, 3127, 3132, 3137, 3142, 3147, 3152, 3157, 3162, 3167, 3172, 3177, 3182, 3187, 3192, 3197, 3202, 3207, 3212, 3217, 3222, 3227, 3232, 3237, 3242, 3247, 3252, 3257, 3262, 3267, 3272, 3277, 3282, 3287, 3292, 3297, 3302, 3307, 3312, 3317, 3322, 3327, 3332, 3337, 3342, 3347, 3352, 3357, 3362, 3367, 3372, 3377, 3382, 3387, 3392, 3397, 3402, 3407, 3412, 3417, 3422, 3427, 3432, 3437, 3442, 3447, 3452, 3457, 3462, 3467, 3472, 3477, 3482, 3487, 3492, 3497, 3502, 3507, 3512, 3517, 3522, 3527, 3532, 3537, 3542, 3547, 3552, 3557, 3562, 3567, 3572, 3577, 3582, 3587$

945. H⁺ K₂S₂O₈ 4, 16.

97 A K 7 15

$$y = \lambda_1 y_1 + \lambda_2 y_2 + \dots + \lambda_n y_n$$

2004 12 21

1000

14 15 16

ὦν, ἀλλ' ὁ Θεὸς τοῦ ἐνεργεῖ ταῦτα εἰς ὅλους, εἶναι ὁ ἴδιος.¹⁰² Με τοῦ να εἴπῃ ἅπ' αὐτοῦ, ὅτι ὁ Πατὴρ εἶναι ὁ Θεὸς τοῦ ἐνεργεῖ ταῦτα εἰς ὅλους καὶ μετ' οὗτοῦ, ὅτι τὸ Πνεῦμα εἶναι αὐτοῦ τοῦ Θεοῦ, ἐνεργεῖ ταῦτα εἰς ὅλους, ἐργῶν πάντα δευτέρωθεν, εἰς τὸ ἐν καὶ τὸ αὐτὸ Πνεῦμα τοῦ ὁποῦν μοιραζει, ἰδιαιτέρως εἰς τοὺς καθενὰ καθὼς αὐτὸ θέλει.¹⁰³

15. Καὶ ὅταν γὰρ ὁ μακάριος Παῦλος διδάσκῃ περὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος, ὅτι ἐστὶν ἐγγενης τῆς κληρονομίας ἡμῶν, ἀφ' ἧς τὸ Πνεῦμα τοῦ ἁγίου, ὁ Δαβὶδ λέγει, ὅτι ὁ Κύριος εἶναι ἡ κληρονομία, ὅτι λέγει, Ὁ Κύριος εἶναι τὸ μερῶν τῆς κληρονομίας μου καὶ τοῦ ποτηρίου μου.¹⁰⁴ Καὶ εἰς ἄλλο μέρος, Ἐφώνησα πρὸς σὲ Κύριε καὶ εἶπα, Σὺ εἶσαι ἡ ἐλπίς μου εἰς τὸ μερῶν μου εἰς τὴν γῆν τῶν ζώντων.¹⁰⁵ Ὁ δὲ Ἰερεμίας λέγει, ὅτι, Ἐκεῖνος τοῦ ἐπλάσσει ταῦτα πάντα αἰτός ἐστιν ἡ κληρονομία τοῦ Ἰακώβ. Κύριος εἶναι τὸ δυνάμις αὐτοῦ.¹⁰⁶ Ὅταν λοιποὶ οἱ προφῆται λέγουν, ὅτι ὁ Κύριος εἶναι κληρονομία τῶν ἁγίων, ὁ Παῦλος ὀρθῶς εἶπεν, ὅτι τὸ Πνεῦμα εἶναι κληρονομία. Καὶ με τοῦ να πιστεῦσατε εἰς αὐτὸ ἐσφραγίσθητε με τὸ Πνεῦμα τοῦ ἁγίου, τοῦ ἐπεσχεθῇ ὁ Θεὸς τὸ ὅποιόν εἶναι ὁ ἀρραθὼν τῆς κληρονομίας μας.¹⁰⁷ καθὼς καὶ ὁ Μωσῆς ἐσφραγίσθη εἰς τὸ προσώπῳ μετ' οὗτοῦ Πνεύματος, ὅταν ἐλάμβανεν τὰς ἐντολὰς τοῦ νομοῦ καὶ κατεῖς ἀπὸ τοῦ ὄρους τοῦ Ἰσραὴλ, δὲν ἤμποροῦσε νὰ ἀπεισῇ εἰς αὐτόν.¹⁰⁸ διότι ἀπετυπώθη ἐπάνω εἰς αὐτόν τὸ φῶς τοῦ προσώπου τοῦ Κυρίου, καθὼς καὶ εἰς τὸ Εὐαγγέλιον ἔχει γραφῇ, Τότε οἱ δίκαιοι, θὰ λαμβάνουν ὅπως ὁ ἥλιος εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Πατρὸς αὐτοῦ.¹⁰⁹ Διότι ὁ Θεὸς εἶναι, φῶς ὁμοίως καὶ ὁ Υἱὸς εἶναι φῶς, διότι εἶναι τῆς αὐτῆς οὐσίας τοῦ ἀληθοῦς φωτός, ὡς καὶ ὁ Ἰσαΐας λέγει, Καὶ θὰ εἶναι τὸ φῶς τοῦ

102. Α' Κορ. 12, 4 - 6.

103. Α' Κορ. 12, 14.

104. Ψαλμ. 133, 3.

105. Ψαλμ. 141, 6.

106. Ψαλμ. 104, 18.

107. 1 Πτ. 1, 18, 14.

108. 1 Πτ. 1, 12, 34, 30.

109. Ματθ. 13, 43.

Ἰσραὴλ ὡς πῦρ καὶ θα ἐξαγιάσῃ αὐτοὶ μὲ καιομένην
 φλόγα. Εἰς δὲ τὸ Εὐαγγέλιον ὁ Ἰωάννης ὁ Βαπτί-
 στης λέγει περ τοῦ κυρίου. Ἀ τὸς θα ὑᾶς βαπτίσῃ μὲ
 Πνεῦμα ἅγιον καὶ τῷρ. Εἰς ἄλλο μέρος λέγει ὁ αὐτὸν
 κύριον, ποὺ ἀγορεύει. Ἐγὼ εἶμαι ὁ Κύριος ποὺ ἀγορεύω
 αὐτοῖς. Καὶ ὅταν ἡ Γραφὴ ὁμοιωθῇ τοῦ Θεοῦ πῦρ.
 Ὁ Θεὸς ἡρῶν εἶναι πῦρ ποὺ κατακαίει. ¹¹⁰ ὁμοίως καὶ
 δια τοῦ ἁγίου Πνεύματος λέγει, ὅτι ἐφορήσῃ καὶ διανοήσῃ
 ζῶντα εἰς τοὺς ἀποστόλους γλῶσσα ὁμοία πρὸς πῦρ,
 καὶ ἐκάθισεν αὐτοὺς μετὰ ταῖς εἰς τοὺς καθεστῆσαι αὐτοῖς καὶ
 ἐν τῷ ὅλῳ πληρῶς ἀπὸ Πνεύματος ἁγίου καὶ ἡρώσῃ τοὺς
 ὁμοιωθῆναι εἰς ἑκάστης γλῶσσας ὅπως τὸ Πνεῦμα ἐκάρκει αὐ-
 τοὺς καὶ οὕτως καὶ ἐκείνη ὥνται. ¹¹¹ Δὲ οὕτως φορῶν
 Πνεῦμα Θεοῦ φοροῦν φῶς καὶ αὐτοὶ τοῦ φοροῦν φῶς ἐ-
 λθόντες ἐνδοθῇ τοῦ ληρῶτος καὶ ἐκείνη τοῦ φοροῦν τοῦ Χρι-
 στοῦ εἶναι ἐνδοθῇ τοῦ Πατρὸς. Δὲ οὕτως εἶναι σιγαλὴ τοῦ
 φῶτος καὶ ταῖς καὶ ἐνδοθῇ ἀφθαρσία καὶ τὴν ἀληθείαν καὶ
 τὴν καὶ ἐνδοθῇ ἀφθαρσία. Δὲ οὕτως αὐτοὶ ποὺ φοροῦν τὸ
 Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ φοροῦν ἀφθαρσίαν ἀφθαρσία, δὲ εἶναι
 ὁ Θεός.

16 Καὶ ὅταν ὁ Δαβὶδ λέγει. Πολλοὶ λέγουσιν ποῖος
 θὰ δεῖξῃ εἰς ἡμᾶς τὰ ἀγαθὰ. ¹¹² ταῖς λέγει, δια τοῦ
 ἁγίου Πνεύματος καὶ εἰς ἄλλο μέρος εἶπε. Ὁ Κύριος δὲν
 θα ἀποστέρησῃ ἐκεῖνος, ποὺ διαγνώσῃ θιοὶ χωρίς κα-
 κίας ἀπὸ τὰ ἀγαθὰ ποὺ εἶναι ἀναγκαῖα εἰς αὐτοὺς.
 Καὶ ὁ Ματθαῖος λέγει περὶ τοῦ Πατρὸς ταῖς ἐξῆς. Εἰναι
 λοιπὸν σεις, ἀν καὶ εἶθε πονηροὶ γνωρίζετε καὶ ὁδετε
 ἀγαθὰ δύο ματὰ εἰς τὰ παιδία σας ποσὴ περισσοτέρων
 ὁ Πατὴρ σας ποὺ εἶναι εἰς τοὺς οἰκιστοὺς θα δεῖσῃ τὰ ἀ-
 γαθὰ εἰς ἐκεῖνους ποὺ τοῦ ζητεῖν αὐτὰ. ¹¹³ Ὁ δὲ Λουκάς
 ποὺ με τὸν ἴδιον τρόπον ἐκθέτει τοὺς λόγους τοῦτο εἶ-
 ρει.

110. 115. 116. 117

111. Μαθ. 3. 11

112. 117. 22. 16

113. Δαλ. 4. 24

114. 117. 2. 3. 4

115. Δ. Κορ. 13. 13

116. Ψαλμ. 4. 7.

117. Μαθ. 7. 11

την ἐκκλησίαν. Ὁ Ἡσαΐας εἶπε, ὅτι τὸ Πνεῦμα τὸ ἁγίον ἀδήγησεν τοὺς ἀποστόλους ἡ ἐκκλησία. Ἐπιβάλλεται λοιπὸν ἡ ἀκρίβεια καὶ τὸ πᾶν ἵσταται. Εὐφραίνεται οἱ διακίβητες τοῦ Θεοῦ καθὼς πᾶν δόξα τῆς ἐκκλησίας καὶ δὲν ἐκούρασθηται καὶ οὕτως τὰ ἔσχατα διαμείνῃ τῆς πεντακκίας. Καὶ καταβῇ Πνεῦμα ἐκ νεφελῶν τοῦ Κυρίου καὶ ἀδήγησεν αὐτοὺς. Ὁ δὲ Ἀποστολὸς γράφει πρὸς τοὺς Κορινθίους, ὅτι ἡ ἐκκλησία ἵτι, ἐκ νεφελῶν τοῦ Κυρίου γούσεν αὐτοὺς. Διότι ἐπὶ τὰς ἀπὸ τετραπύλων ἀκόλουθοῦσιν αὐτοὺς, ἡ δὲ πετρά αὐτῇ ἦτο ὁ Ἰησοῦς. Καὶ οὕτως λέγει ὁ Παῦλος, ὅτι ἐκλήθη ἀπὸ τοῦ Θεοῦ. Ὁ Θεὸς ποὺ με ἐξέλεξε, ἀπὸ τότε ποὺ ἤμην ἀκόμῃ εἰς τὴν κοίλῃ τῆς ἐκκλησίας μου καὶ με ἐκάλεσε με τὴν χάριν τοῦ διακονεῖν ἀποκαλύψῃ εἰς ἐμεῖς τὸ ὕψος τοῦ, ὅπως κηρύσσω αὐτοὺς εἰς τὰ ἔθνη. καὶ λέγει ὅτι οἱ Ῥωμαῖοι ἐκλήθησαν ἀπὸ τοῦ Χριστοῦ. ὅταν ἐγγράφει εἰς αὐτοὺς. «Μεταξὺ τῶν ὁπῶν ἐσθε καὶ σεῖς καλεῖσθε ἀπὸ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ». Τὸ δὲ Πνεῦμα τὸ ἁγίον εἶπεν ὅτι ἐκάλεσε τὸν Παῦλον καὶ τὸν Βαρνάβαν πρὸς τὸν σκοπὸν να κηρύξουν τὸν Χριστὸν εἰς τὰ ἔθνη. Καὶ τὸ ἀξιὸν θαύμασμα εἶνα τὸ γεγονός, ὅτι οὕτως ὁ Ἰησοῦς εἶπεν εἰς τοὺς Παῦλον εἰς τὸ πρῶτον. Πηγαινέ διότι θα σὲ ἐξαποστείλω μακρὰν εἰς τὰ ἔθνη. καὶ ὅταν ὁ Παῦλος γράφῃ πρὸς τοὺς Γαλάτας. «Παῦλος ὁ ἀποστολὸς ποὺ ἐστάλη ὄχι ἀπὸ ἀνθρώπων οὔτε δια μέσου ἀνθρώπου ἀλλὰ δια τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ τοῦ Θεοῦ Πατρός ποὺ ἀνέστησεν αὐτὸν ἀπὸ τῶν νεκρῶν. καὶ ὕστερον ἀπὸ ὅλους. Καρδίᾳ δὲ εἰς σᾶς γνωστοὶ ἀδελφοί, ὅτι τὸ εὐαγγέλιον τοῦτο δὲν εἶνα ἀνθρώπων διότι οὔτε ἐγὼ παρελαβὼν αὐτὸ οὔτε ἐδόξαθην, αὐτὸ ἀπὸ ἀνθρώπων ἀλλὰ δι' ἀποκαλύψεως τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. ὅτι γινέται με αὐτὰ φανερόν ὅτι τὸ ἁγίον Πνεῦμα ἀπεστείλε

126. 127. 2.

128. Ἡσ. 63, 13 - 14.

129. Α' Κορ. 10, 4.

130. Γαλ. 1, 15 - 16.

131. Γαλ. 1, 6.

132. Πρξ. 22 - 21.

133. 128. 1, 1.

134. Γαλ. 1, 11 - 12.

τὸν Παῦλον καὶ τοὺς Βαρναβᾶ να κηρύξουσιν εἰς τὰ ἔθνη
τὸν Χριστόν¹³³.

13 Καὶ ἄλλοτε δὲ, οἱ πρεσβύτεροι ὁμιλοῦντες ἐκ μέρους
τοῦ προσώπου τοῦ Πατρὸς καθὼς ὅτι εἰς τοὺς Ψαλ-
μοὺς ὁ Θεὸς λέγει· Μὴ φοβῶμαι, ὡρکیσθη εἰς τὸν ἅ-
γιόν μου, ὅτι δευθεύσει σὺ εἰς τοὺς Δαυὶδ, ὅτι τὸ σπέρ-
μα αὐτοῦ θα ἰωτηρηθῇ εἰς τὸν αἰῶνα· καὶ ὁ θρόνος τοῦ
δοῦλος ὁ ἡλίου ἐνώπιόν σου¹³⁴. καὶ πάλιν· Ἀπο τοὺς καρ-
ποὺς τῆς ὀσφύος (τὸν υἱόν μου) θα θάλω να καθίσω
ἐπάνω εἰς τὸν θρόνον σου¹³⁵. Καὶ καθὼς εἶπεν ὁ Πέ-
τρος· Ἐπεὶ δὴ λοιπὸν ὁ Δαυὶδ ἦτο προφήτης καὶ ἐ-
νώρκει ὅτι ὁ Θεὸς ὑπεσχεθῇ ἐν ὁρκῶς εἰς αὐτόν, ὅτι θα
καθίσω ἐπὶ τῷ θρόνῳ αὐτοῦ τοὺς Χριστοὺς, ὁ ἑποῖος ἐ-
γενήθη κατὰ σὰρκά ἐκ τοῦ καρποῦ τῆς ὀσφύος αὐ-
τοῦ¹³⁶. Ἄλλοτε δὲ ἐκ προσώπου τοῦ Υἱοῦ καθὼς ὁ-
ταν ὁ Ἡσυχαστὴς λέγει· Ὁ Κύριος λέγει, τα ἐξῆς· Ἐξ αἰ-
τίας σας τὸ ὄνομα μου βλασφημεῖται συνεχῶς μεταξὺ
τῶν ἔθνων. Διὰ τοῦτο ὁ λαὸς μου θα γινώσκῃ κατὰ τὴν
ἡμέραν ἐκείνην τὸ ὄνομα μου, ὅτι, ἐγὼ εἶπα· αὐτοὺς ποῖ
ὁμῶς εἰς αὐτοὺς παρῶν¹³⁷. Καὶ ἄλλοτε ἐκ προσώπου τοῦ
ἁγίου Πνεύματος καθὼς ἔφη ὁ πρεσβύτερος προφήτης· Ἀγα-
βος λέγει· Ἀτὰ λέγει τὸ Πνεῦμα τοῦ ἁγίου· καὶ αἰθρώ-
ποι εἰς τοὺς ὁποίους ἀνέκε ἡ ἰαση αὐτῶν¹³⁸. Καὶ πάλιν ὁ
Παῦλος γράφει πρὸς τοὺς Τιμόθεον· Τὸ Πνεῦμα ρητῶς
λεῖπει ὅτι κατὰ τοὺς τελευταίους χρόνους μερικοὶ θα
ἀποστατήσουσ ἀπὸ τῆς πίστεως¹³⁹. καὶ πάλιν· Τὸ Πνεῦ-
μα εἶπεν εἰς τοὺς Φιλιπποὺς· Προχωρήσε καὶ πληροίσατε εἰς
τὸ ὄγλησθαι τὰ ῥήματα τοῦ Αἰθιῶκος ἐν ὁνόματι τοῦ Κυρίου¹⁴⁰.
Καὶ ὁ μὲν προφήτης Ἰεζεκιήλ ὅταν κατηγοροῦσε τοὺς παλαιοὺς λαοὺς
εἶπεν· Με ὅλα αὐτὰ ἐλάττησαν, λέγει ὁ Κύριος¹⁴¹,
ὁ δὲ Παῦλος γράφει εἰς τοὺς νεοὺς λαοὺς· Καὶ μὴ γίνεσθε

133. Πρὸς Πρὸς 13, 2.

134. Ψαλμ. 134, 11.

135. Ψαλμ. 134, 11.

136. Ψαλμ. 134, 11.

137. Ψαλμ. 134, 11.

138. Ψαλμ. 134, 11.

139. Α' Τιμ. 4, 1.

140. Πρὸς Φιλιπποὺς 2, 1.

141. Ιεζεκιήλ 1, 16, 41.

αἷτα να ληπῆται, τὸ Πνεῦμα τοῦ ἁγίου τοῦ Θεοῦ δια τοῦ
 ὁποίου εὐφρανθήτε δια τὴν ἡμέραν τῆς ἀπολύτρωσε-
 ως. Καὶ ὁ μετὰ Δαβὶδ λέγει δια τοὺς ἰσθάρους, «καὶ
 ἐτίμησαν τὸν Θεόν ἐς τὴν ἐρήμον»¹¹² ὁ δὲ Ἠσαῖας
 οὕτως δέχεται. Ἐκεῖνο δὲ παρήκουσαν καὶ ἐξέμνη-
 σαν τὸ Πνεῦμα τοῦ ἁγίου καὶ τὴν ἐκδοσὶν τοὺς αὐ-
 τοὺς μετεστρέφεν εἰς ἐχθραν.¹¹³ Καὶ ὁ Στεφάνος ἐς τὰς
 Παύλῳ λέγει. Σκληροίτραχλοι καὶ ἀτερίτμητοι ἐς
 τὴν καρδίαν καὶ τὰ ὦτα σας σεις πάντοτε συγκροί-
 σθε μετὰ τὸ ἅγιον Πνεῦμα ὅπως οἱ πατέρες σας.¹¹⁴ Καί
 οὕτως μεν ὁ Παῦλος λέγει δια τὸν Πατέρα. Ὁ Θεὸς δὲ
 καὶ ὡς αὐτοὺς πῶς θα τοὺς καταδικάσῃ.¹¹⁵ Δὲ
 οὖν τοῦ ἁγίου καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος, λέγει ὁμοίως τὰ αὐτὰ.
 Ἀλλ' ἐλουσθήκατε εἰς τὸ λουτρὸν τοῦ ὕδατος
 ἀλλ' ἁγιασθήκατε ἀλλ' ἐλάβετε δὲ καιρὸν εἰς ὁρισμὸν τοῦ
 ἁγίου πνεύματος καὶ τοῦ Πνεύματος τοῦ Θεοῦ ἡμῶν.¹¹⁶
 Ὁ δὲ Κύριος λέγει εἰς τοὺς Σατυράν, δια τὸ ἑαυτοὺς τοῦ
 Διὸς θαλάσῃς ἐς δοκίμασθαι ἡμῶν τοῦ Θεοῦ σου.¹¹⁷
 Ὁ δὲ Πέτρος εἰπὲν εἰς τὴν Σαπφίρην. Διττοὺς φωνή-
 σατε μετὰς σας νὰ περάζετε τὸ Πνεῦμα τοῦ Κυρίου.¹¹⁸

19 Καὶ ὁ Θεὸς μεν εἶνα ἐκεῖνος τοῦ περὶ θαλάσῃς
 καὶ γεμίζε μετὰ τὴν προσωπαὶν τὰ πάντα καθὼς καὶ ὁ
 στόματις τοῦ Ἠσαῖα λέγει ὁ Ἰδὸς. Ἐγὼ εἶνα ἐκε-
 ῖνος ποὺ γεμίζω τοὺς οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν, λέγει ὁ Κυ-
 ρίος. Οὕτως καὶ ὁ Παῦλος γράφει περὶ τοῦ ἁγίου
 «Αὐτός εἶνα ἐκεῖνος ποὺ κατέβη καὶ αὐτός ποὺ ἀνέ-
 βη ὑπεράνω ὧν τῶν οὐρανῶν δια νὰ γεμίσῃ τὰ πα-
 ντα. Γὰρ αὐτὰ λέγει καὶ ὁ Δαβὶδ περὶ τοῦ ἁγίου Πνευ-
 ματος. Ποῦ ἡμπορῶ νὰ υπαγῶ μακριὰ ἀπὸ τοῦ Πνεύμα-
 τος σου καὶ νὰ φυγῶ δια νὰ κριθῶ ἀπὸ τοῦ προσωπῶν

112	Is	1	30	
113	Is	63	75, 40	
114	Is	63	11	
115	Ps	7	31	
116	Col	3	10	
117	Is	40	5	11
118	Ps	1	7	
119	Ps	5	9	
120	Is	26	24	
121	Is	4	15	

σου. Με το αὐτὸ τὴν δὲ ῥῆσιν Πῶς ἤμπορεῖν ἡμεῖς
 γινώσκοντες ἀπὸ τοῦ Γενέσθαι ἐφωκώμεν εἰς τὸ
 μᾶλλον καὶ τὸ ἄλλο Πῶς μὲν αὖτε ἐκείνῳ πρὸς γένεσιν
 ταῦτα ἦν τοῦ ἁγίου ἀπὸ τοῦ προσώπου σου. Ἐ
 ἂν ἀναβῇ εἰς τοὺς οὐρανοὺς. Σε γὰρ ἐκεῖ εἰς καὶ εἰς
 εἰς τὸ ἄδην, καὶ ἐκεῖ ἔστι πᾶσι. Πῶς δὲ ἐπὶ
 γενεῖς τὸν σὸν πατέρα. Ὁ γὰρ ὁ ὁποῖος ἀεστῆθη
 ἐκ τῶν νεκρῶν. Καὶ οὕτως μετὰ Στεφανὸς λέγει εἰς τοὺς
 Πρεσβυτέρους. Ὁ Θεὸς τῆς ἐσχάτης ἐφανερώθη εἰς τοὺς πατέρας
 ἡμῶν. Ἀθανάσιος. Ἰσοῦ τα ἐκ τῆς κατὰ τοῦ γένους
 Παύλου. Δότι, ἔα ἐκ νεότητος ἐξ ἑαυτοῦ ὅτι
 τὸν κυρίου τῆς δοῆς. Οὐ γὰρ καὶ ὁ Διὸς ἡμεῖς
 ὁ κύριος τῶν δυνάμεων αὐτῶν εἰς ὁ ἐστὶν ὁ
 δοῆς. Δότι μὲν αὖτε ὁ δὲ τὸν Πάτερ καὶ τὸν
 Υἱὸν καὶ τὸ ἅγιον Πνεῦμα τῶν τῶν δυνάμεων
 ἡ Γραφή. ἔστι θαυμάσιον καὶ ἀλλοῦ. ἔστι ὁ γίος
 εἶναι δευτέρου Θεὸς ἀλλὰ Λόγος τῶν εἰς καὶ μόνον
 Θεοῦ ὁ ὁποῖος πιστεύεται ὡς Θεὸς ἐν τῷ Πατρὶ ὅπως
 καὶ ὁ Πατὴρ πιστεύεται ὡς Θεὸς ἐν τῷ Υἱῷ καθὼς καὶ
 ὁ ἁγίος λέγει δόξασαι ὅτι ὁ γίος εἶναι Θεὸς μετὰ τὸν
 Πατέρα. Καὶ θαυμάσιον πρὸς τὴν καὶ εἰς σε θαυμάσιον
 χηθῇ. ἔπειθ' εἰς σὲ εἰς ὁ Θεὸς καὶ ἐκτός αὐτοῦ
 δὲν ὑπάρχει ἄλλος Θεός. Δότι εἰς εἶσαι ὁ Θεός καὶ εἶναι
 τὸ ἐκ νεότητος ὁ Θεὸς τῶν ἰσχυρῶν. Ἰσχυρῶν. Θεὸς
 τῶν ἀρχῶν καὶ θαυμάσιον ὅτι ἐκ τῶν ἀρχῶν αὐτῶν
 πιστεύεται εἰς αὐτοὺς. Αὐτῶν πιστεύεται εἰς αὐτοὺς
 ἐκείνους. πρὸς ὁμοῦ γοῦ. ὅτι ὁ γίος καὶ τὸ Πνεῦμα τῶν
 τοῦ εἶναι ἐκ τῆς οἰκίας τοῦ Πατρὸς καὶ ὅτι ἐκτός αὐτοῦ
 δὲν ὑπάρχει ἄλλος Θεός. καὶ ὅς ἐστιν εἶναι ὡς
 λογιζοῦν πιστὴν εἰς αὐτοὺς ἐξ αὐτῶν τοῦ παθὸς καὶ τῆς
 ταπεινώσεως τοῦ Δότι, καὶ εἰς δὲν ἤμπορεῖν ἡμεῖς
 τοὺς Θεοὺς εἶναι δὲν ὁμοῦ γοῦ πρῶτον μὲν τοὺς Θεοῦ
 μόνον. πιστὴν εἰς τὸν σταυρωθέντα καὶ ἀναστήθέντα Κύ-

12	42	12	1
13	4	12	1
14	Πρὸς	1	2
15	A	K2	2
16	42	21	10
17	42	18	11
18	H:	42	14
19	12	12	21

ρεν καὶ Θεὸν ὁ ὁποῖος ἐλάλει εἰς τοὺς ἀποστόλους τοῦ
 «Διότι εἰάν με ἐγνωρίζετε, θὰ ἐννοεῖτε καὶ τὸ Πα-
 τέρα μου καὶ ἅτις τὰρα γνωρίζετε αὐτὸν καὶ ἴσατε
 αὐτόν. Λέγει εἰς αὐτοὺς ὁ Φίλιππος· Κύριε, δεῖξέ μοι ἡμῖς
 τὸν Πατέρα, καὶ αὐτὸ θὰ εἴπω, ἀρκεῖ δὲ ἡμῖς καὶ ὁ
 Ἰησοῦς λέγει εἰς αὐτοὺς· Ἐπεὶ τοσούτοις χρόνοις ἐσθίετε καὶ
 πίνετε καὶ δὲν με ἐγνωρίζετε ἀκομή Φίλιππε, Ἐκεῖνος πού
 εἶδεν ἔμε εἶδε τὸν Πατέρα μου καὶ πῶς οὐ λέγετε· Δὲ
 ξέμας τοῦ Πατέρα. Δὲ πιστεύετε ὅτι ἐγώ εἰμι ἐν τῷ
 Πατρὶ καὶ ὁ Πατήρ ἐν ἐμῷ. Ταῦτα λοιπὰ πρὸς οὐκ ἐγώ
 γινώσκω, δὲν ομιλῶ ἀπὸ τοῦ εαυτοῦ μου. Ὁ Πατήρ μου ὁ
 ὁποῖος μένει ἐν ἐμοί, αὐτὸς καὶ ἐγὼ ταῦτα ἐργάζομαι. Πιστεύετε
 εἰς ἐμὲ ὅτι ἐγώ εἰμι ἐν τῷ Πατρὶ καὶ ὁ Πατήρ ἐν ἐμῷ.
 Ἀλλὰ πῶς οὐκ ἐργάζομαι πρὸς καὶ πρὸς πιστεύετε
 εἰς ἐμὲ.» Ἦτο δὲ ἔρχοι τῷ Θεῷ Πατρὶ τὸ ἐκ-
 βάλλει τὰ δαιμόνια ἐπεὶ δὲ οὐκ ἐπὶ τῇ διὰ τὸν ἁ-
 γίου Πνεύματος ἐκβάλλει τὰ δαιμόνια. Ἐπειδὴ οὖν
 λέγει μετὰ τὴν διέσπασιν τοῦ ἁγίου Πνεύματος ἐκβάλλω
 τὰ δαιμόνια. ὁ περὶ τοῦ ἁγίου λέγει ὁ Λουκάς· Ἐν
 δεῦν ἐγὼ μετὰ τὸν δακτελὸν τοῦ Θεοῦ ἐκβάλλω τὰ δαιμό-
 νια. Διότι οὕτως ἡ Γραφή ἀπομαρτυρεῖ τὸν Χριστὸν ὡς
 χιὸν τοῦ Πατρὸς τοῦ ἁγίου. Πνεῦμα ἀπομαρτυρεῖ δακτελὸν
 καὶ οὕτως τὸν Υἱὸν τοῦ Θεοῦ ἀπομαρτυρεῖ λέγον· τὸ ἅγιον
 Πνεῦμα λέγει, ὅτι εἶναι ἐμφύσημα τοῦ Θεοῦ.

20 Καὶ πάλιν λέγει ὁ Ἀπόστολος· Ὅταν θὰ πα-
 ραδῶσιν τὴν βασίλειαν εἰς τὸν Θεὸν Πατέρα διὰ τὴν
 καταργήσιν καθὲν ἐξουσίαν καὶ δυνάμιν. Διότι πρέπει
 αὐτοῖς νὰ βασίλευσιν, εὐς δτου θεσθὶ δλαὶς τοὺς ἐχθροὺς
 κάτω ἀπὸ τοὺς πόδας τοῦ. Ὁ τελειοταῖος ἐχθρὸς τοῦ
 θὰ καταργηθῇ εἶναι ὁ θάνατος. Διότι ὑπέταξε τὰ πᾶν-
 τα κάτω ἀπὸ τοὺς πόδας τοῦ. Ὅταν δὲ εἴπῃ ὅτι τὰ
 πάντα ἔχουν ὑποταχθῇ, εἶναι φανερόν, ὅτι ἐκτός ἀπὸ ἐ-
 κείνου πού ὑπέταξεν ὅλα εἰς αὐτόν. Ὅταν δὲ ὑποταχθῇ
 τὰ πάντα εἰς αὐτόν τότε καὶ ὁ ἰσχυρὸς ὁ Υἱὸς θὰ ὑποταχθῇ
 εἰς ἐκεῖνον πού ὑπέταξεν εἰς αὐτόν τὰ πάντα διὰ νὰ

160. Ἰω. 14, 7 - 12.

161. Πρὸς Ματθ. 12, 28.

162. Λουκ. 11, 20.

163. Λουκ. 11, 20.

εἰς αὐτὸν ὁ Θεὸς ἡ τῶν πάντων αἰτία εἰς πάντα τοῖς Περὶ τῆς
 ὑποστάσεως τῶν κόσμων λέγει· ἐδῶ δηλαδὴ τῆς ἐκ σαρκὸς
 ὑστάσεως ἡς αὐτὸς εἰς αὐτὸν ὁσπερ ὡς πρὸς τὴν θεϊκὴν θά-
 ψαλλων, αὐτὸς ἐξέφρασθη ὁ Διὸς ἡγεμῶν· Καὶ τῆς θα-
 σάλας αὐτῆς δεξιὰ παρῆναι τέλος¹⁶¹· καθὼς καὶ ὁ Λοῦ-
 κᾶς λέγει δακρυόεντα· εἶπεν εἰς τὴν Παρθένον
 περὶ τοῦ Κυρίου· Καὶ θαύσασθαι εἰς τὸν αἰῶνα καὶ
 τῆς θαλάσσης αὐτοῖς δὲ θαύμαζέτω τέλος¹⁶²· Ὁ Απο-
 στόλος ὁμοίως λέγει· ὅτι ἡ βασίλειος αὐτοῦ θάλασσα ἔχη τέλος¹⁶³
 Δοτεῖ λέγει· πρέπει οὗτος ναυαγισθῆναι εἰς ὅτου θε-
 σθῇ τὰς ἐρήθρας αὐτῆς κατωπὶ τοὺς ποδας αὐτοῦ¹⁶⁴·
 Οὐ μὲν οὖν καὶ ὁ Διὸς δὲ· Εἶπεν ὁ Κύριος εἰς τὸν Κύριον
 μὲν· Καθῆσθαι εἰς τὰ δεξιὰ μου· ἕως ὅτου θέσω τοὺς ἐ-
 χθρούς σου ὑποπόδιον τῶν ποδῶν σου¹⁶⁵· Τοῦτο λέγει
 λόγῳ, αὐτὸς καθῆσθαι σημαίνει ἀρχεῖν καὶ τοῦτο λέγει
 ἕως ὅτου· τεθεῖν, ὁ ἐχθρὸς σου εἶναι τέλος· Ὅταν δὲ
 ὑποταχθῶν εἰς αὐτὸν τὰ πάντα τῆς κτίσεως ὁ Υἱὸς
 θαύτα γένηται εἰς ἐκείνους πάλιν· καὶ εἰς αὐτοὺς τὰ πᾶν-
 τὰ ἡμεῖς ἐπὶ αὐτῷ ὁ Θεὸς ἡ τῶν πάντων αἰτία εἰς πάν-
 τας· Τοῦτο ὁμοίως σημαίνει· ὅτι ὅταν ὑποταχθῶν ὅλοι
 εἰς τὸν Υἱόν· θαυρεθῶμεν ὅτι μεθὰ μέλη αὐτοῦ καὶ
 ἐν ἡμέραις γινεῖται δι' αὐτοῦ ὁ Θεὸς· Δοτεῖ λέγει· αὐτὸς
 εἶπεν· εἰς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ· τότε ἐκεῖνος θαύτα
 γένηται εἰς τὴν ἰδιότητα αὐτοῦ· εἰς τὸν Πατέρα ὡς ἡ κε-
 φαλὴ τῶν ἰδίων τοῦ σώματος μελῶν· Δοτεῖ ἐφ' ὅσον
 τὰ μέλη αὐτοῦ δεξιὰ τῆς ἡγεμονίας ἀκοῆς δεξιὰς αὐτοῦ
 οὐτοῦς ἡ κεφαλὴ αὐτῶν δεξιὰ ἐξ ὑποταχθῆναι αὐτῷ εἰς τὸν
 Πατέρα· ἐπεὶ δὲ περὶ ἡμεῶν τῶν σωμάτων καὶ τῶν μελῶν· Ε-
 μὲν οὖν ὁ υἱὸς ἦτορ εἰς ἀπὸ ἐκείνων ποιεῖται ὑποταγμένοι
 θαύτα πετασσέντες ἀρχῆς αὐτοῦ Πατέρα καὶ δεξιὰ ἐπερι-
 μένεται πρᾶξαι τὰύτην εἰς τὸ τέλος· Δοτεῖ ἡμεῖς εἴμεθα
 ἐκείνων ποιεῖν αὐτῷ ὑποτασσόμεθα εἰς τὸν Πατέρα καὶ
 ἡμεῖς ποιεῖν αὐτῷ θαυαλλόμεθα ἕως ὅτου τεθεῖν, ὁ ἔ-

161. Α' Κορ. 15, 24 - 28.

162. Πρὸς Δαν. 3, 33.

163. 1 Κορ. 15, 25.

164. 1 Κορ. 15, 25.

165. 1 Κορ. 15, 28.

166. 1 Κορ. 15, 28.

167. 1 Κορ. 15, 28.

χθροὶ μας κατὰ ἀπο τοὺς πόδας ἡμῶν διότι ἐξ αὐτῶν
τῶν ἐχθρῶν μας ὁ Δεσπότης τῶν Οὐρανῶν ἐγείνα-
θη ἄνθρωπος ὁμοῦς με ἡμᾶς καὶ ἔλαβε τοὺς ἀνθρώπων ὅμο-
ιον τοῦ Δαβὶδ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ κατὰ ὥσπερ πρὸς τοὺς
σκοποὺς τῆς ἀνάστασης καὶ τῆς καὶ ἀνέστη καὶ ἐπὶ τῇ
πέτρῃ τοῦ αἵματος ὥστε ὅτι ἀποθνήσκῃ καὶ βασιλε-
ύῃ καὶ διὰ τοῦ πάντες καὶ εἶται ἡσυχία καὶ ἡ ἀ-
νθρώπινη βασιλεία τῶν μαρτυρῶν ἡμῶν. εἰς τοὺς Πατέρας
Δοξα εἶνα ὁ Θεὸς ἡ τῶν πάντων αὐτὰ εἰς πάντα
διὰ τὴν βασιλείαν διὰ αὐτὴν ὡς δεσπότης τοῦ Λόγου τοῦ
Θεοῦ, ἀφ' οὗ πῶς βασιλεύσῃ διὰ τοῦ ὡς διὰ μέντοι ἀ-
νθρώπου σωτῆρος.

21 Καὶ ὁ Πέτρος λέγει· Ἄς γνωρίζω λαοὶ ὁλο-
κληρῶς ὁ ἄνθρωπος καὶ ὁ Λόγος διὸ ὁ Θεὸς ἔκτισεν αὐτὸν
Κυρίον καὶ Χριστὸν τὸν υἱὸν τοῦ Θεοῦ τοῦ ὁμοῦς με
ἐστὶν ὁμοῦς με. Δεῖ ἀναφῆναι τὸ ὅμοιον εἰς τὴν θεότητα
καὶ ὅταν λέγῃ διὸ ἔκτισεν αὐτὸν καὶ Κυρίον καὶ
Χριστὸν ἀλλ' εἰς τὴν ἀνθρωπότητα αὐτοῦ ἡ ὁμοῦς με
ἐστὶν ὁμοῦς με ἡ Ἐκκλησία ἐκείνη ποὺ κερτερίζει καὶ βασιλεύει
ἐπὶ τὴν ἡγεμονίαν αὐτὴν καὶ ἡγεμονία εἰς βασιλείαν
καὶ ἐπὶ τὴν βασιλείαν αὐτὴν με αὐτὴν ὁ ὁμοῦς με χαρὴν
αὐτῆς ἐστατήρηται καὶ ἀνέστη αὐτὴ διὰ τὴν δόξαν
καὶ τὴν Δόξαν τοῦ Λόγου καὶ τοῦ Θεοῦ ἡττοῦ περὶ τοῦ
Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ δεῖ εἶναι Κυρίου καὶ Χριστοῦ μετὰ
τῇ ἡγεμονίᾳ αὐτοῦ, ἀλλὰ καθὼς πρὸς τὴν ἀνθρωπότη-
τητα αὐτοῦ ἔκτισεν Κυρίον καὶ Χριστὸν ἡ θεότης αὐτοῦ
Καὶ ὅταν λέγῃ Πατὴρ εἶνα εἶνα δεῖν αὐτοὺς ὡς μὴ τὸ
ποτήριον αὐτοῦ ἀλλ' ὡς μὴ γὰρ τὸ ἴδιον καὶ θελήμα,
ἀλλὰ τὸ ἴδιον σῶμα καὶ τὸ μεν Πνεῦμα προθεμενί-
ον ἡ δὲ σὰρξ ἀνθρώπου καὶ διὸ θελήματα δεκτικὰ ἐδῶ
μέν ἐν ἀνθρώποις ποὺ εἶνα θελήμα τῆς σαρκὸς τὸ δὲ
ἄλλο θεοὶ ποὺ εἶνα τὸ Θεοῦ διὸ τὸ μεν ἀνθρωπι-
νον θελήμα λογὸν τῆς ἀσθενείας τῆς σαρκὸς ἀποφύγει
τὸ παθος τὸ δὲ θεοὶ θελήμα αὐτοῦ εἶνα προθυμον

171 Α' Κορ. 13, 28.

172 Π. 1, 1, 1.

173. Ματθ. 26, 39.

174 Ματθ. 11, 28.

Και καθως ἀκρωθῆς ὁ Πέτρος ὅτι ἤκουσε ὅτι τὸ τοῦ
 Θεοῦ ἐδηλῶσε καὶ τὴν Εὐαγγελιστὴν, κέρει τοῦ
 αὐτοῦ αὐτῷ. Ὁ δὲ Κύριος ἐπ' ἐπλήτε στυγερὰ καὶ
 ἔπεισε ὀπίσω μὲν Σατάναν ἐξουσίαν ἐμποδῶ ἐν ἐμ
 ὁ δὲ οὐκ ἔκπεσσε ἀλλ' ἐκείνην τὴν ἀρετὴν εἰς τὸν Θεόν
 ἀλλ' ἐκεῖνα περὶ ἀρετῆς εἰς τοὺς ἀθώους. Ἀπο
 εἶπαι καὶ ἐδῶκε τὴν δυνάμειν, ὅπως ἐκείνους ὁμοίους μετὰ
 ἀνθρώπους ὡς ἀνθρώπος ἀπέφει. τὸ πάθος ἐπ' ἐ
 ὅμως ἦτο καὶ Θεὸς καὶ κατὰ τὴν θεϊκὴν οὐσίαν ἦτο ἀ
 παθὴς ἐδέχθη μετὰ προθυμίαν τὸ πάθος κατὰ θεϊκότητα.
 Διότι δὲ ἦτο δυνατόν, ὅτι καὶ κρατῆται, ὑποτῆν ἐξ
 οὐσιν τῶν θείων. ὅτι ἦτο Θεὸς ὁ ὅτι καὶ ἐκείνους
 ὁμοίους μετὰ τοὺς ἀνθρώπους καὶ ἀπεθνήσκει ἐθέλου
 σίως καὶ ἀσπικτικῶς συμφωνίαν μετὰ τὴν τοῦ ἐξουσίαν
 ὡς Θεός, καθως εἶπε καὶ ὁ Δαβὶδ. Ἄς ἀνιστηθῇ ὁ
 Θεός καὶ δὲ δικαιωκοῦνται οἱ ἐχθροὶ τοῦ κυρίου
 καὶ τὴν Εὐαγγελιστὴν, Κύριε ὁ Θεός μου καὶ συμφωνίαν με
 τὴν προσταγὴν σοὶ μετὰ τὴν ὅπως αὐτὸς ἐξουσίαν
 περιστοχιστὴν ἢ συνισθῶν τῶν ἐβελ. Καὶ γὰρ αὐτὸς
 τῆς ἐπέστρεψε φέροντες εἰς τὰ πᾶσι. Ὁ Κύριος θά
 κρίνη τοὺς λαοὺς. Λέγει δὲ καὶ ὁ Απόστολος εἰς
 ἄλλο μέρος. Ἐπαθε μὲν ὡς ἀσθενὴς ζῆ ὅμως μετὰ τὴν
 δυναμὶν τοῦ Θεοῦ. Δυναμὶς δὲ εἶνα ὁ ὕψος τοῦ Θεοῦ,
 ὁ ὅπως ἐπαθε ὡς ἀνθρώπος ἀσθενὴς δηλαδὴ ἐκ τῆς
 ἐνώσεως αὐτοῦ μετὰ τὴν ἀνθρώπινον σάρκα καὶ ἐκ τῆς
 τούτου ἀπεφυγὲ τὸ πάθος ὡς ἀνθρώπος, τοῦ ὅμως ζῆ με
 τὴν ἰδικὴν τοῦ δυνάμιν.

22 Καὶ ὅταν ὁ Κύριος λεγῇ εἰς τὸ κατὰ Ἰωάννην
 Εὐαγγέλιον. Αὕτη δὲ εἶναι ἡ ἀΐωκος ζωὴ τοῦ να γινώ
 ριζοῦν σε τὸν μοναχὸν ἀληθινὸν Θεόν καὶ ἐκεῖνον, τοῦ σὺ
 ἀπεστελες τὸν Ἰησοῦν Χριστόν. Εἰς ἄλλο μέρος ὁ
 αὐτοῦ Ἰωάννης λέγει ὅτι ὁ ὕψος εἶνα ἀληθινὸς Θεός.

175 Ματθ. 1. 23

176 Ματθ. 16. 28

177 Πρ. 2. 24

178 1 Π. 7. 2

179 1 Π. 7. 9

180 Β' Κορ. 11. 4

181 Ιω. 17. 3

Διότι λέγει γνωρίζομεν ὅτι ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ ἦλθε· καὶ
 ἐξήκειν ἐς ἡμᾶς ὡς ὁ σωτὴρ τοῦ κόσμου· καὶ ὁ ἀληθινὸς
 ὢν· καὶ ὁ ἀληθὺς ἐς τὸ ἀληθές· καὶ τὸ ὕψος αὐτοῦ
 Ἰησοῦ Χριστοῦ· Ὡς ἐκεῖνος ὁ ἀληθὺς Θεὸς καὶ ἡ ἀνω-
 τέρως ᾤοντο· Ἐπειὶ καὶ ὁ Υἱὸς τοῦ ἀληθοῦς Θεοῦ καὶ
 πατρὸς ἀκοιμή, καὶ ἡ ἀνθρώπος καὶ μετὰ τὴν ἡμετέραν
 ἐκείνου Θεοῦ καὶ ἀνθρώπου· ὁ ἀληθὺς Ἰησοῦς Χριστός·
 Διότι τὸ τοσημαίνει καὶ ἐκεῖνος· τὸν ὁποῖον ἀπεστείλεν
 Ἰησοῦν Χριστόν· τὸν εἰς τὴν ἡμετέραν μετὰ τοῦ Πατρὸς καὶ
 τοῦ Πνεύματος καὶ μετὰ ἡμᾶς κατὰ σάρκα καὶ ἐστὶν μεστευ-
 εῖ μετὰ τοῦ Θεοῦ καὶ ἀνθρώπων· Ὁ ὅποσος δὲν εἶνα
 μοινοῦ ἀνθρώπου ἀλλὰ ὁ ἴδιος εἶνα καὶ Θεὸς καθὼς καὶ
 ὁ Ἰερεμίας λέγει· Ὁς εἶνα ὁ Θεὸς ἡμῶν· καὶ δὲν
 ὑπαρχεῖ ἐκτός ἀπὸ αὐτοῦ· ἄλλος· Ὁς εἶνα ὁ Θεὸς
 ὅθεν ἐπιστημῆς καὶ ἐδόκεν αὐτῇ· εἰς τὸν δόξαν αὐτοῦ
 ἰσχυρῶς καὶ εἰς τὸν Ἰσραὴλ· τὸν ἡγοσημέριον ἀπὸ αὐ-
 τοῦ· Μετὰ ταῦτα ἐφείνη ἐπὶ τῆς γῆς καὶ συναινεστρέ-
 ση μετὰ τοὺς ἀνθρώπους· Ποτε δὲ συναινεστρέφη μετὰ τοὺς
 ἀνθρώπους παρὰ τότε ὅταν ἐγεννηθῇ ὡς καὶ αὐτὸ ἐκ-
 γενήσας καὶ ἐζήτει μᾶζ τὴν ὥσιν ἡμετέραν καὶ ἡ ἐκείνου
 τῶν εἰς ἡλικίαν· καὶ σπένδαγε με αὐτούς· Καὶ εἰς ἄλλο
 μέρος λέγει· Ἡ κληθὲν αὐτοῦ εἶνα θαθεῖα καὶ ἀνέξε-
 ρεμένητος ἀπὸ ὅλους· καὶ εἶνα ἀνθρώπος καὶ ποῖος θα-
 γνωρήσῃ αὐτοὺς· Ὁμοίως δὲ καὶ ὁ Ἡσαΐας λέγει· Ἐ-
 γεννηθῇ εἰς ἡμᾶς παῖς καὶ ἐδόθη εἰς ἡμᾶς Υἱὸς ἡ
 ἐξουσία αὐτοῦ εἶνα ἐπαινω εἰς τὸν ὄρον τοῦ· Καὶ τὸ
 ὄνομα αὐτοῦ καλεῖται· μεγάλης βουλῆς ἀγγεῖλος θαυ-
 μαστος ὑμνοποιός Θεός ἰσχυρός ἐξουσιαστής, ἀρχὴν
 εἰρήνης πατὴρ τοῦ μέλλοντος αἰῶνος· Καὶ εἰς ἄλλο
 μέρος λέγει· Ἰδοὺ ἡ Παρθένος θα σπλλαθῇ εἰς τὴν κοί-
 λαν· καὶ θα γενήσῃ υἱὸν καὶ θα καλεσθῇ τὸ ὄνομα
 τοῦ Ἐμμανουὴλ· τὸ ὁποῖον ἐρμηνεύεται Μεθ' ἡμῶν ὁ
 Θεός· Ἐκεῖνος λοιπὸν που ἐγεννηθῇ ἀπὸ τὴν Παρθέ-
 νον· εἶνα Θεός, καὶ ὁ ὁποῖος ἐγεννῇ ἀνθρώπος ἐκ Μαρ-
 τῆς Θεοτοκοῦ· Καὶ πάλιν εἰς ἄλλο μέρος λέγει· Καὶ εἰ-

182	A	10	6	20
183	Bx2	3	31	37
184	142	17	9	
185	H2	9	6	
186	H2	7	11	

δομει α τοι, και δε... μορφήν ούτε κάλλος ἀφρω-
 ποι... Λεγε, δε τοῦτο δοτ' εἶδεν α τοι, πρ... α-
 θρωπος ἐν τη θεῳ, καὶ εὖδοξωσιν αὐτοὶ μωφῇ, οτι ε-
 καθητο ἐπάνω τις θροῶν, ἡγῆον, και... οτι,
 και οἱ ἀγγελοι σεραφίμ ἐκάλουν δοξάζοντες α πρὸς αὐ-
 τον λεγοντες. Ἀγγελοι, ος α, ος Κυριος Σαβωθ...
 Καὶ ἰστέρα ἀπὸ αὐτοῦ βλέπε α τον ια ἐχῃ εὐθεῖ μορ-
 φῇ δοξάζοντες, καὶ ἀέχῃ... δμοσος με ἀφρωπος. Δα-
 τοῦτο λεγει. Εὖδοξωσιν α τοι, και δε... μορφήν οἰτε
 κάλλος ἀλλὰ ἡ μωρφῇ α τοι, ἡτο... τῇ. ὡς...
 φῇ καταφρονῇ, καὶ αὐθωποι τοι, ὅπως εχο...
 καταλε... ὅλοι ο υιοι τῶν ἀθρωπων. Ἦτο ἀθρω-
 πος καταπληγόμενος πο... ἐγ... α... τοφερῇ τη...
 σθενειαν, δοτ' εἰ... στρεψε... το προτωποι α...
 Κατεφρονῇθη και... αἰδεν... ἡ... ὅπως...
 τας ἀμαρτίας ἡμῶν, και... ἡ... ἀποφερ... Καὶ ἡμῖς ἐ-
 νομισαμεν δε, οὗτος εἶνα τραυματισμένος πρὸς... και...
 κοπαθει, δοτ' ἐγκατελεφθη ἀπο τον Θεο... α...
 τραυματιοθη δια τας ἰδικας μας ἀμαρτίας, καὶ ἐτι...
 πωρηθη, ὁ σ τας ἀνομιαις μας... Καὶ εἰς ἄλλο μέρος λε-
 γε δ' αὐτον. Ἴδου ὁ Θεος θα ἔλθῃ και θα ἐκδοκηθῇ,
 θα δωσῃ αὐτοπόδοσιν. Α...τος θα ἐλθῃ και θα σωσῇ ἡ...
 Τότε θα αἰσιχθῶν, οἱ ὀφθαλμοι, τῶ... καὶ τῇ...
 τια τῶν καφῶν θα ἀκρίτου. Τότε ὁ χωλος αὐτῇ...
 πως ἡ ἑλαφρος και ἡ γλῶσσος τοι, με... αὐ...
 καθαιροτητα... Κα... αλλ... με... λε... Ο...
 ἀγγελοι οὔτε... αἰτης ἀλλ' ὁ... ὁ... Κυριος...
 μᾶς. Ο... δε... λεγει. Ἡ... Σ...
 Ἀρωπος και... α... α... α... α... α...
 Υἱος... α... α... α... α... α...
 θρωπος του ἐγ... α... α... α... α... α...
 στω, καθῶς λεγει εἰς... α... α... α... α... α...
 το... σου εἶνα, Κυριος... α... α... α... α... α...

185 H. 185

188 H. 188

190 H. 190

192 H. 192

194 H. 194

196 H. 196

πάντα εἰς ἁπλὴν τὴν γῆν. 193 Ταῦτα δὲ ἐγγραφάμεν εἰς αἶ-
 ρος πολλῶν ἀλλὰ, λόγῳ τῆς Γραφῆς, ὥς ὅτι κα-
 θὼς εἶπεν ὁ Ἀποστόλος· Μὴ ἐμὲθα πλεονεῖς τῇ γλῶσσῃ
 νῆπει, οἱ ὅποιοι πάσχειν ἀποφύγκη, ἀποσθεῖν ἔσθιν
 νὰ ἐξρισκώμεθα εἰς τὴν δόξαν τῶν κεκατωτέρων κα-
 σμένης θαλάσσης καὶ ἁγίου πνεύματος, φέρονται ἐδῶ καὶ ἐ-
 κεῖ ἀποπαιτὶ ἀντὶ τὸν δοῦλον τοῦ Θεοῦ καὶ τῆς δόξης
 τοῦ καὶ τῆς ἀπάτης τῶν ἀνθρώπων καὶ κατὰ τὰς ἀπάτη-
 λας μεθοδούς τῆς πλάνης. 194

193. 4^ο κεφ. 82, 19.

194. Α' κεφ. 14, 20.

ΜΕΤΑΦΡΑΣΙΣ

1 Ὁ Λόγος εἶνα Θεὸς ἐκ Θεοῦ ὄντι, καὶ Θεὸς ἦτο ὁ Λόγος καὶ τὰ πάντα. Ὁ Πατήρ, ἔργον ἐστὶν αὐτοῦ καὶ αὐτῶν ἡρώων, ἀγαθῶν καὶ κακῶν, ὁ ὅτιος ἡ ἀρχὴ καὶ τὸ τέλος πάντων. Θεὸς ἀέξων καὶ ἀμείνων καὶ ἁγίος καὶ ἀμύμων. Καὶ ἐπειδὴ ὁ ἁγίος Θεὸς ἐκ τῆς ἀρχῆς καὶ τοῦ Λόγου τοῦ Θεοῦ καὶ Σοφίας καὶ Υἱοῦ καὶ Δυνάμεως Θεοῦ διὰ ταῦτα εἰς Θεὸς κηρύσσεται, εἰς ταῦτα ὁ ἁγίος Γρηγόριος. Ἐπειδὴ δηλοῦται ὁ Λόγος καὶ ὁ Υἱὸς ὁ Θεὸς ἐκ τοῦ Πνεύματος ἁγίου πρὸς τοὺς Θεοὺς τὰ ὅποια εἰσὶν καὶ Λόγος ἔχει τὴν ἀναφορὴν ὥστε καὶ τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον καὶ ὁ Πατήρ καὶ ὁ Υἱὸς εἰσὶν παρὰ ταῦτα ὁμοῦς ἡ θεότης αὐτῶν μὴ ἀλλοιωμένη, ἀδιαιρέτος καὶ ἀχώρητος καὶ κατὰ αὐτὴν τὴν τροπὴν ἡμπερὶ να λέγεται μία ἀρχὴ θεοτήτος καὶ οὐχ ὡς ἀρχαί. Ὁ Θεὸς καὶ κατὰ κριολογίαν πέντε ἀρχαί, ὡς εἶπεν ὁ ἁγίος. Ἐκ τῆς ἀρχῆς δὲ αὐτῆς γεννᾶται κατὰ φύσιν ὁ Υἱὸς ὁ Λόγος ὅχι διὰ ἰσχυρῆς ἀποφασίσας τὴν ἀρχὴν, ἀλλὰ διὰ τοῦτο ὅτι ἐπεστειλέθη εἰς αὐτὴν ἐκ τῆς ἀρχῆς ἀλλοτρίως, διὰ να μὴ ὑπάρχει διαρχία ἢ πλὴν ἀρχῆς, ἀλλὰ εἰς τὴν θεοτήτα Λόγος τῆς διαφύσεως τῆς οὐσίας τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ, ἀλλὰ διὰ ταῦτα ὁ Υἱὸς γεννηθεὶς ἐν ἡμῶν ἀρχῆς γεννηθῆσά σοφία, καὶ γεννηθεὶς Λόγος αὐτῆς που ὑπαρχέ, ὡς γεννηθῆσά αὐτῆς Διότης, καὶ κατὰ τοὺς ἰωαννῆς εἰς τοὺς κόλπους τῆς οὐσίας ταύτης ἀρχῆς ἦτο ὁ Λόγος καὶ ὁ Λόγος ἦτο ἐν τῷ Θεῷ διότι ἡ ἀρχὴ αὐτῆς εἶνα Θεός, καὶ ἔτε δὴ ἐκ τῆς ἀρχῆς παρχει δὲ αὐτὴ καὶ Θεὸς ἦτο ὁ Λόγος.¹ Ὅπως δ' ἀκριβῶς μία ἀρχὴ ὑπάρχει καὶ συμφωνία μετὰ τοῦτο εἰς μόνον Θεὸς ἐστὶ ἀκριβῶς καὶ αὐτὴ καὶ ἡ ὄντως ὑπαρχοῦσα πραγματικὴ οὐσία καὶ ἡ πρῶτη σὺν ἡ λέγουσα. Ἐγὼ εἶμαι ὁ παρχωμένος καὶ ἔτι δὲν ὑπάρχουν δυο οὐσίαι διὰ να μὴ ὑπάρχουν δυο ἀρχαί. Τῆς μίας αὐτῆς θείας οὐσίας φυσικοὶ καὶ ἀληθινοὶ γεννημα εἶναι ὁ Υἱὸς, ὁ Λόγος ἡ σοφία ἡ δυνάμις που εἰ

1. Τη. 1, 1
2. Ρομ. 9, 5
3. Ιω. 1, 1
4. Ιω. 1, 1
5. 1η 3, 14

και γησασα της δυνάμεος και χωριστος απ' αυτην. Οπως δ' ακρωθως δευτερον, η αλλη λογικη διαταμη υπερχου, δι' αρχαι. Ετι και ο Λογος τῷ ὄντι, ὡς ἡσυχασίας δευτερον, οτι εστι χωριστος εξω απ' αυτης, οτε εἶνα ἀπλή φωνη πλ. σημασι ὁμιλίου ἀλλ' εἶνα ἀληθινος κα' ουσιαστικος Λογος κα' ουσιαστικη κα' ἀληθινή σοφια ἡ οποια εἶνα ἀληθινος Υιός το Θεοῦ. Διότι εἶνα ὁ αὐτος δευτερον ουσιαστικος κα' ἀληθινος Λογος, ὁ Θεος θα παρισταται ὡσαύτα ὁμιλῇ εἰς τὸν ἀέρα ὅπως οἱ ἀνθρώποι, καὶ εἶτι ὁ Λογος ἐπειδὴ δευτερον ἐπῆλθε πρῶτον, καὶ δευτερον ἔχει πλεον. σῶμα ἀνθρώπου. Επειδὴ δε ὁ Θεος δευτερον ἀνθρώπος, οτε ὁ Λογος αὐτοῦ θα ἤμπορος να γῇ ἀνθρώπος συμφωνῇ μετ' ὁτι εἶναι τῷ ἀνθρώπῳ. Ὡς καὶ ὡς ἀνθρώπος ἢ ἀνθρώπος εἶνα ὡσαύτα εἶνα ἀκρωθῶς ουσιαστικος καὶ ἀληθινος εἶνα καὶ ὁ Λογος καὶ ἡ σοφία αὐτης. Διότι εἶνα Θεός ἐκ Θεοῦ κα' ἐκ συμφῶν σοφια καὶ ἐκ λογικοῦ Λογος κα' ἐκ Πατρὸς Υιός. Ετι ἀκρωθῶς εἶνα καὶ ἐξ ὑπερτατης ἐπὶ πρῶτον καὶ ἐξ ὑπερτατης, ὡς σοφίας καὶ ἐπιστάτης κα' εἶ ἀληθῶς ὡς αὐτος ἀληθῶς υπερχου.

2. Επειδὴ εἶτι ἡ σοφία δευτερον ὡς ὁ Λογος δευτερον εἶνα ὑπερτατης καὶ ὁ Υιός δευτερον υπερχου πρῶτον καὶ ὡς ἀλλ' ἦσαν ἀπὸ δευτερον κα' Λογος καὶ Υιός εἶτι Πατὴρ ὁ ἴδιος αὐτῶν θα ἦτι ὁ Θεός ἐκ σοφίας κα' Λογος. Εἶνα ὅμως σῶμα ἡ τῷ ὄντι θα ἀκούει θησῶν ταῖς ἀφῶν τοῦ πρῶτον κα' Θεοῦ δε κα' ὁ Πατὴρ Πατὴρ τῷ ἑαυτοῦ τῷ καὶ ὁ Υιός θα γενεῇ ὁ ἴδιος τὸν ἑαυτοῦ τοῦ καὶ θα γενεῇ ἀπὸ τοῦ ἑαυτοῦ τοῦ. Ἡ ὁ Λογος καὶ ἡ σοφία καὶ ὁ Υιός εἶνα ὄντομα ὄντομα, εἰς τῇ πρῶτον καὶ δευτερον αὐτὸς δευτερον ὡς οἱ λέγονται τα ὄντομα ταῦτα. Ἀλλοι δε ἐκεῖνος εἶνα τα ὄντομα ταῦτα. Εἶνα λοιπὸν δευτερον υπερχου τα ὄντομα τοῦ χρησιμοποιοῦνται πρὸς δηλωσιν τῆς υπαρχεως αὐτῶν εἶνα περὶ τα κα' κενα σημασις ἐκτος ὄντομα εἶνα κανεῖς οτι ὁ Θεός εἶνα ὁ ὄντος σοφια (αὐτοσοφία) καὶ ὁ ἴδιος Λογος (Αὐτολογος). Ἀλλ' αὐτὸς σημασις τῶν τοῦ τοῦ ὁ Πατὴρ θα ἦτι ὁ ἴδιος Πατὴρ τοῦ ἑαυτοῦ τοῦ κα' Υιός. Καὶ Πατὴρ μεν θα εἶνα ὅταν εἶνα σοφός, Υιός δε ὅταν εἶνα σοφία. Ἀλλ' ὡς μὴ θανῶμεν εἰς τοῦ νοῦν

[illegible]

μέ το να φανιάζεται, καποῖον δ' μερῇ Θεοῖν δι' οὗ με τό
να ἀποφείνη να εἴπῃ ὅτι ὁ Λόγος εἶναι, ὡς ἡ αὐτὴς θε-
κῆς μονάδος, καὶ να ἴσται ὅτι ὁ Λόγος ἀπ' αὐτῆς προ-
καλλᾷται εἰς τὸν Πατέρα εἰς τὴν εἰς τὴν θεότητα ἡσ-
δα οὐσίας ἐκ τῶν ὅταν ὁ κοῦμα δὲν π' ἔχεται Πατὴρ
τῆς ἀλλοῦ. Τὸ αὐτο δὲ ἡ. π' ἔχεται, ὡς εἰπώμεν καὶ ἐν
σχέσει μετὰ τῇ δι' αὐτὴν Θεῶν, γὰρ δὲ καὶ εἰς τοῦτο φε-
νερωτέρα εἶναι λαβὴ ὡς παρὰ δὲ γὰρ τὸν Πατέρα Δι' οὗ
ὁ Πατὴρ ἔστι, εἰς καὶ οὐ, δὲ αὐτὸ καὶ εἰς ἑνὸς Πα-
τρός ὁ Υἱός. Καθὼς λοιπὸν δὲν ἴσται δὲ Πατὴρ, ἀλ-
λ' εἰς εἶναι δὲν ὑπάρχει, δι' ἄρα ἀλλοῦ καὶ ἐκ τῆς
μίας ταύτης ἀρχῆς, ἐνὶ αὐτῇ ἐκείνου ὁ Υἱός. Πρεπ-
τεῖ να ἐρωτήσωμεν, πάλιν τὴν Ἀρεταίου Δι' αὐτοῦ, καὶ
Σαβελιανίζοντας πρεπ-τεῖ να εἴπῃ, ὡς εἰπώμεν, τὴν ἐ-
π' ἔχεται ῥήματα ἀπὸ τῆς τῆς ὕψους ἐνὸς τοῖς δὲ Ἀρετα-
νὸς ἀπὸ τῆς ἐννοῆς τοῦ Πατρὸς.

4. Πρεπτεῖ λοιπὸν νὰ εἰπώμεν. Ὁ Θεός ἐστιν ἀσφός
καὶ ὁ ἀλόγος ἡ τὸ ἴσται, ἀσφός καὶ ἀλόγος. Ὁ Θε-
εἶναι μὲν ὑποτεθῇ ὀρθὸν το δειτερεῖ, ἡ ἀπὸ τῆς εἰς φα-
νερα ἀφ' ἑαυτῆς εἶναι δὲ τὸ πρῶτον πρεπτεῖ, να ἐξετα-
σθῇ, κατὰ ποιοὶν τροποὶ εἴσται, σοφός καὶ οὐχ ἄλλος, καὶ
Πρόν ἐκ τῶν δυο μετὰ να ἔχη τὸν Λόγον, καὶ τῇ ὕψι
φίαν ἔχει αὐτὰ λαβὴ ἐξωθεν, ἢ ἔχει αὐτὰ ἀπὸ τοῦ ἑαυτοῦ
του. Λοιπὸν εἶναι μὲν ἐξωθεν, καὶ ὁ ἄλλος θα ἔχη δώσει
εἰς αὐτὸν προηγουμένως. Σοφὸς καὶ Λόγος, καὶ πρὸν, ἀλ-
λοῦ ἦτο ἀσφός καὶ ἀλόγος. Εἰς δὲ ἀπὸ τοῦ ἑαυτοῦ τοῦ
εἶναι φανερόν, ὅτι δὲ, ἔχει αὐτὰ γενόμενα ἐκ τοῦ μηδε-
νός, οὔτε ὑπῆρχε ποτε χρόνος, ὅτε δὲν ὑπῆρχον, δι' οὗ
ὑπῆρχον πάντοτε. ἔπε δὲ ἡ εἰκὼν αὐτοῦ ὑπάρχει πάντο-
τε. Ἐάν δὲ λεγούσιν, ὅτι εἰσται, μὲν, σοφός καὶ οὐχ, ἀλόγος
ἔχει ὅμως ἐν ἑαυτῷ ἰδιαίτερον σοφὸν καὶ ἰδιαίτερον
Λόγον, οὐχ ὅμως τὸν Χριστόν, ἀλλὰ τὸν Λόγον διὰ τοῦ ὁ-
ποίου ἐποίησε καὶ τὸν Χριστόν, πρεπτεῖ να εἰπώμεν, ὅτι ἔ-
άν ὁ Χριστός ἔγινε δὲ ἐκείνου τοῦ Λόγου εἶναι, φανερόν
ὅτι καὶ τὰ πάντα δι' ἐκείνου ἐγέναν, καὶ αὐτός πρεπτεῖ, να
εἶναι, ἐκεῖνος διὰ τὸν ὁποῖον λέγει ὁ Ἰωάννης «Τὰ πάν-
τα δι' αὐτοῦ ἐγέναν»⁸. Καὶ ὁ ψαλμῶδός ἐπίσης «Τὰ πάν-

8. Ἰω. 1, 3.

τα ἑκάμεν με σοφίαν.⁹ Θα εὔρεθῃ ὁμῶς ὅτι ὁ Χριστὸς ψευδεταί· λέγων, «Εγὼ ἐν τῷ Πατρὶ ἐστὶν ὁ Χριστὸς ἀλλ' ἄλλος εἶναι ἐν τῷ Πατρὶ. Καὶ «Ὁ Λόγος σὰρξ ἐγένετο»¹⁰ δὲν εἶναι ἀληθές κατὰ τοὺς Διότι ἐστὶ ὁ κείνος, διὰ τοῦ ὁποίου ἔγιναν τὰ πάντα· αὐτὸς ἐστὶ σὰρξ, ὁ δὲ Χριστὸς δὲν εἶναι ὁ ἐν τῷ Πατρὶ Λόγος· ὁ οὗ ἔγιναν τὰ πάντα ἀρα ὁ Χριστὸς δὲν εἶναι σὰρξ ἀλλ' ἴσως ὠνομασθῇ Λόγος ὁ Χριστὸς. Καὶ ἐπεὶ μετὰ ταῦτα αὐτοῖς, πρῶτον μὲν θα εἶναι οὗτος ἄλλος ὅπου ἐκεῖνοι που σημαίνει· το ὄνομα ἔπειτα δὲ τὰ πάντα δὲν εἶναι δι' αὐτοῦ, ἀλλὰ δι' ἐκείνου, διὰ τοῦ ὁποίου ἔγινε καὶ ὁ Χριστὸς. Ἐὰν δὲ εἴποιεν ὅτι ἡ σοφία εἰς τὸν Πατέρα εἶναι ὥσάν τις ποῖησιν ἢ αὐτοσοφία θα ἀκολουθήσονται ἀτοπία καὶ ἐσημειώσαμεν εἰς τὰ ἀνωτέρω· Διότι ὁ Θεὸς θα εἶναι οὐκ ὁμοειδὴς καὶ θα φαίνεται ὡς καὶ γίνεται ὁ Υἱὸς καὶ Πατὴρ τοῦ ἑαυτοῦ τοῦ Πρέπτε προστάτα ἐλεγχόμεν καὶ ἐξαναγκασόμεν αὐτοὺς νὰ ὁμολογήσῃν ὅτι ὁ Λόγος τοῦ εἶναι ἐν τῷ Θεῷ δὲν εἶναι δυνατόν νὰ εἶναι κτίσμα, οὐτε νὰ ἔγινε ἐκ τοῦ μηδενός, καὶ ὅτι ἐφ' ὅσον ὅπωςδήποτε ἔπαρχε ἐν τῷ Θεῷ Λόγος, αὐτὸς πρέπει νὰ εἶναι ὁ Χριστὸς ὁ ὁποῖος λέγει· «Εγὼ ἐν τῷ Πατρὶ, καὶ ὁ Πατὴρ ἐν ἐμοί», ὁ ὁποῖος διὰ τοῦτο εἶναι καὶ μονογενής, ἐπειδὴ δὲν ἐγενήθη κανεὶς ἄλλος ἐκτός αὐτοῦ. Ὁ Υἱὸς οὗτος εἶναι εἰς ὁ ὁποῖος εἶναι Λόγος σοφία καὶ δυνάμις. Ὁ Θεὸς ὁμῶς δὲν εἶναι συνθετός ἐξ αὐτῶν ἀλλὰ γεννητικός αὐτῶν. Ἀκριβῶς δηλαδὴ ὅπως δημιουργεῖ τὰ κτίσματα διὰ τοῦ λόγου ἔσται ἀκριβῶς κατὰ τὰ φυσικὴν ἰδιότητα τῆς ἰδικῆς του οὐσίας ἔχει γεννηματὸν Λόγον διὰ τοῦ ὁποίου καὶ δημιουργεῖ καὶ κτίζει, καὶ διακοσμεῖ τὰ πάντα. Διότι διὰ τοῦ Λόγου καὶ τῆς σοφίας ἔγιναν τὰ πάντα καὶ διαμένουν σταθερὰ κατὰ τὴν τάξιν που προσδιώρισεν οὗτος εἰς τὰ συμπαντα.¹² Τὸ αὐτὸ λέγομεν καὶ διὰ τὸν Υἱόν· ἐὰν εἴποιεν ὅτι ὁ Θεὸς εἶναι ἀκαρπὸς καὶ ἀβρατής, Διότι γέννημα αὐτοῦ εἶναι ὁ Υἱὸς διὰ τοῦ ὁποίου ἐργάζεται. Εἰ δ' ἄλλως, αἱ αὐταὶ ε-

9. Ψαλμ. 105, 24.

10. Ἰω. 1, 14.

11. Ἰω. 14, 10.

12. Πρῶτ. Ψαλμ. 118, 91.

ρωτήσεις καὶ τὰ αὐτὰ ἄποπα θά παρουσιάζονται, ὁ ἀρ-
κῶς εἰς τοὺς ἀναιδεῖς.

5 Καὶ διὰ νὰ ἐνθυμηθῶμεν αὐτοῦ που λέγεται εἰς
τὸ Δευτερονόμιον· «Σεῖς ποὶ προσκολληθῆτε εἰς Κυρίον
τοῦ Θεοῦ σας ὅλοι, ζητεῖτε με, μετὰ σήμερον». Ἀπὸ τοῦ χω-
ρίου αὐτοῦ ἡμποροῦνεν το μὲν ὅμως τῇ διαφορᾷ καὶ νὰ
γνωρισθῶμεν ὅτι ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ οὐδε εἶνα κτισμα. Διὸ
ὁ μὲν Υἱὸς λέγει· «Ἐγὼ καὶ ὁ Πατὴρ εἰς ἑσμεν» καὶ
«Ἐγὼ ἐν τῷ Πατρὶ καὶ ὁ Πατὴρ ἐν ἐμοί»· τὰ δὲ κτι-
σματα οὐκ αὐτῶν ἀλλ' αὐτοῦ εἶναι εἰ τι πρὸς κεκλη-
μενα εἰς τὸν Κύριον· Ὁ μὲν Λόγος δηλαδὴ ἐπὶ διὰ τὸν
Λόγος τοῦ Πατρὸς εἶναι, φυσικῶς ἐν τῷ Πατρὶ τὰ οὐ
κτισματα, ἐπεὶδὴ ἔγιναν ἐκ τοῦ μηδ' οὗς προσκελλῶν-
ται ἐπεὶδὴ κατὰ φύσιν μὲν εἶνα ξένα πρὸς τὸν Θεόν
κατὰ δὲ τὴν προαίρεσιν προσκολλῶνται εἰς αὐτόν. Καὶ
ἀληθῶς καὶ ὁ Υἱὸς μὲν κατὰ φύσιν εἶναι, ἐν μέ τὸν εἰ-
νῶντα ἐκεῖνος δὲ ὁ ὁποῖος οὐκ ἐθετεῖται καὶ εἰσερχο-
μένα ἐξωθεν, θά προσκολληθῇ εἰς τὸ γένος. Διὰ τὸ τοῦ καὶ
εὐθύς ἀμέσως προσθετεῖ ὅτι· «Ποῖον εἶναι το μέγα ἔθνος
εἰς τὸ ὁποῖον ὁ Θεὸς εἶναι, τόσοι πλησοί»¹³. Καὶ εἰς
ἄλλο μέρος· «Ἐγὼ εἶμαι Θεὸς ὁ ὁποῖος εἶναι πλησοί
σου»¹⁴. Δηλαδὴ τὰ μὲν κτισματα πλησάζει, ἐπεὶδὴ ταῦ-
τα εἶναι, ξένα πρὸς αὐτόν κατὰ τὴν οὐσίαν τοῦ δὲ Υἱοῦ
δεν πλησάζει ἀλλ' εἶναι ἐν αὐτῷ, καὶ ὁ Υἱὸς δὲν προσ-
κολλᾶται, ἀλλὰ συνωπάρχει με τὸν Πατέρα· Ὅθεν ὁ
Μωυσῆς λέγει καὶ πάλιν εἰς τὸ Δευτερονόμιον· «Θα ἀ-
κουσέτε τὴν φωνὴν αὐτοῦ καὶ θα προστεθῇτε εἰς αὐ-
τόν»¹⁵. Ἐκεῖνο δὲ, που προστίθεται, προστίθεται ἀπὸ
ἐξωθεν.

6. Πρὸς δὲ τὴν ἐσφαλμένην ἀντίληψιν τῶν Ἀρειαν-
ῶν, οἱ ὁποῖοι χρησιμοποιοῦν ἀνθρώπινα μέτρα σκέψεως
καὶ ὑπολαμβάνουν ὅτι ὁ Κύριος εἶναι, ἀτελής, ὅταν λέ-

13. Δευτ. 4. 4.

14. Ἰω. 10. 30.

15. Ἰω. 13. 10.

16. Δευτ. 4. 7.

17. Ἰερ. 23. 23.

18. Δευτ. 13. 5.

γη Ἐδοθη εἰς ἔμεν⁹ καὶ ἔλαβον καὶ ἐπὶ ὁ Παῖλος
 λέγει· «Διὰ τοῦτο περιεργάσεν αὐτοὺς καὶ ἔκωδ-
 σεν ἐν δεξιᾷ²⁰ καὶ τὰ τοιαῦτα πρεπεῖ να εἰπωμεν ὅτι
 ὁ Κύριος ἡμῶν ἔπεδν εἰς αὐτοὺς τὸν Θεοῦ ἐφ' ἑαυτοῦ
 ἀνθρωπίνου σώματος καὶ ἐνέκα καὶ ὕος ἀνθρώπου πρὸς
 τὸν σκοπόν να γένη μεσ τῆς Θεᾶς καὶ ἀνθρώπων δια να
 μεταβιβάσῃ εἰς ἡμᾶς τὸν πατέρα Θεοῦ ἀγαπᾶτον καὶ να
 γνωρίσῃ εἰς ἡμᾶς τὸ ἐκείνου θεῖον ἡμεῖς καὶ να μεστῇ ἡμῶν
 τρὺς τοὺς Θεοὺς καὶ ἐπὶ τὴν ὑπηρεσίαν εἰς τὸ σῶμα
 τοῦ Θεοῦ περὶ σωτηρίας τῶν ἀνθρώπων. Οὔτοι λοιποὶ
 ἀναφερέτα εἰς τὰς Γραφὰς ὅτι τὰ καὶ δακρυῶν καὶ
 κοπιαζέ καὶ λέγει Θεὸς μου Θεὸς μου τὰ πατρὶς εἶναι
 ἰδιώματα ἀνθρώπινα καὶ ταῦτα ἰδιώματα μᾶς πρεπεῖ να ἐ-
 νοώμεν διὰ δεξιᾶς αὐτὰ παρ' ἡμῶν καὶ ἀναφέρει αὐτὰ
 εἰς τοὺς Πατέρας πρὸς τὸν ὅπου οὐ πρεσβεῖε περὶ ἡμῶν
 διὰ να ἐξαφανισθοῦν αὐτὰ εἰς τὸν Θεόν. Οὔτοι δὲ ὅτι Ἐ-
 δοθη μοι ἐξουσία²¹ καὶ ἐλάβον καὶ διὰ τοῦτο
 ὅπερ, ἡμῶν αὐτοὶ ὁ Θεός²² πληροῖναι τὰ χαρίσματα,
 τὰ ὅποια δοδοῦνται παρὰ τοῦ Θεοῦ δι' αὐτοῦ εἰς ἡμᾶς
 Διότι ὁ Λόγος δὲν ἦτο ἐλλείψης ἢ εἶχε γὰρ κατέπε ἐλ-
 λείψης. Οὔτε παρὰ οἱ ἀνθρώποι ἦσαν ἱκανοὶ ἀπὸ τοῦ ἐ-
 αὐτοῦ τῶν να προσφέρουσιν τοιαύτας υπηρεσίας μετὰ τῶν
 ὁμῶν. Ὅμως διὰ τοῦ λόγου διδοῦνται εἰς ἡμᾶς τὰ χα-
 ρίσματα ταῦτα διὰ τοῦτο μετὰ τὰ δοδοῦντα εἰς αὐτόν,
 μεταδιδόντα εἰς ἡμᾶς ὅτι διὰ τοῦτο καὶ ἐγένετο ἀνθρώ-
 πος ἵνα εὐθὺς ὡς διδοῦνται εἰς αὐτόν, μεταβιβάσονται εἰς
 ἡμᾶς διότι ἀνθρώπου κοινός, ὅπως ὁ ὅλος ἀνθρώ-
 πος δὲν ἦτο ἀσὺς να λαβῇ τὰ χαρίσματα ταῦτα. Πα-
 λιν δὲ μόνος ὁ Λόγος δὲν θα εἶχε ἀνάγκην αὐτῶν. Ἡ-
 νωθη λοιποὶ με ἡμᾶς ὁ Λόγος διὰ τῆς ἐνανθρωπήσεως
 καὶ τότε μετέδωκεν εἰς ἡμᾶς ἐξουσίαν καὶ μᾶς περι-
 ψῶσει διότι μετὰ να σαρκωθῇ εἰς ἀνθρώπον ὁ Λόγος
 περιψῶσε τὸν ἀνθρώπον καὶ ὅταν ἐσαρκωθῇ εἰς ἀν-
 θρώπον ὁ Λόγος ἐλάβει ὁ ἀνθρώπος Ἐπεὶ δὲ λοιπὸν

19 Mt 24, 15
 20 φ - 2 9
 21 Πρ 13, 3 1
 22 Mt 28, 18
 23 Ιω 19, 18
 24 φ - 2 9

οταν ὁ Λόγος ἐνεσάρκωθη ὑψώθη ὡς ἄνθρωπος καὶ ἔλα-
βεν ἐξουσίαν διὰ τὸ τοιαῦτα ἀπολαύσειν. ἵνα τοῖς Λο-
γοι, ἐπειδὴ χάρις εἰς αὐτοὺς ἐδόθηται, διότι ἐνεκα τοῦ
ἐνανθρωπήσαντος Λόγου ἐδόθησαν τα χαρίσματα ταῦτα.
Καὶ ὅπως ἀκριβῶς ὁ Λόγος ἔγινε σὰρξ, ἔτσι καὶ ὁ ἄ-
νθρωπος ἔλαβε διὰ τοῦ Λόγου τα χαρίσματα. Διότι ὅλα
ὅσα ὁ ἄνθρωπος ἔλαβε ἀ Γράφει λέγουσι ὅτι ἔχε λα-
βε ταυτα ὁ Λόγος διὰ τὰ φανή ὅτι αὐτὸς δει ἦτο ὁ ἄν-
θρωπος ἀφ' οὗ κα λαβὴ ὅσο ἐξήρτάτο ἀπο τὴν φύσιν
αὐτοῦ ὅπως ἔλαβε χάρις εἰς τοὺς Λόγους, ὁ ὅποιος ἔγινε
σὰρξ. "Ὅθεν, ἔστι λέγεται ὅτι διδεται κατι εἰς τοὺς Κυ-
ριοις, ἢ κατι, τέτοιον δει, τρεπε, νὰ νομισώμεν ὅτι διδε-
ται εἰς αὐτοὺς διότι οὗτος ἔχε ἀνάγκη αὐτοῖς ἀλλ' ὅτι,
διὰ τοῦ Λόγου, διδεται εἰς τοὺς ἄνθρωποις. Καὶ ἀληθῶς
ἐκεῖνος που μεστρεῖ ὑπὲρ ἄλλοις αὐτοὺς λαμβανει τὴν
χάριν, οὐχ, διότι ἔχε ὁ ἴδιος ἀνάγκη, ἀλλὰ χάριν ἐκε-
νοῦ ὑπὲρ τοῦ ὁποίου μεστρεῖ.

7. Ακριβῶς δηλαδή καθὼς οὗτος ἀναλαμβάνει τὰς
ἀσθενείας ἡμῶν, χωρὶς ὁ ἴδιος κα ἀσθενῇ καὶ πεινᾷ ἐνῶ
ὁ ἴδιος δει πεινᾷ, ἀλλὰ ἀνυλαύβανει, τὰ ἴδια μὲς ἀ-
σθενήματα καὶ ἀναφέρει, αὐτὰ πρὸς τοὺς σκοποὺς, νὰ ἐξα-
φανισθοῦν. ἔτσι παλιν, ὁ ἴδιος δεχεται ἀντι τῶν ἀσθενει-
ων ἡμῶν τὰς δωρεὰς ἀπο τοῦ Θεοῦ, ἵνα ὁ ἄνθρωπος,
ἀφοῦ συναφθῇ με αὐτοῖς ἡμπορεσῇ νὰ μετάσχη τῶν δω-
ρεῶν αὐτῶν. Λέγει, λοιπὸν ὁ Κύριος, "Ὅλα ὅσα ἔδωκες
εἰς ἐμὲ ἔδωσται εἰς αὐτοὺς." Καὶ τάλις, Παρακαλῶ ὑ-
πὲρ αὐτῶν." Διότι, με το νὰ ἀπολαβῇ τα ἴδικά μας
πάθη παρεκάλε, ὑπὲρ ἡμῶν, καὶ ἔδωκεν εἰς ἡμᾶς ὅ-
σα ἐκεῖνος ἐλαμβάνειν. Ἐπεδὴ λοιπὸν με το νὰ ἐνω-
θῇ ὁ Λόγος διὰ τῆς ἐνανθρωπήσεως με τοῖς ἄνθρωποις, ὁ
Πατὴρ πρὸς χάριν τοῦ Λόγου ἐχρῆζεν εἰς τοὺς ἄνθρωποις
τὴν ὑπόστασιν, τὸ δίκαιωμα νὰ κατεχη πᾶσαι ἐξουσίαι καὶ
ὅσα ἄλλα παρομοία διὰ τοῦτο τὰ πάντα εὑρίσκονται
εἰς σχεσιν με τοὺς Λόγους, καὶ με το νὰ δίδοντα εἰς αὐ-
τοὺς ἡμεῖς εἴμεθα ἐκεῖνοι, που λαμβανόμεν αὐτὰ διὰ μέ-
σου αὐτοῦ. Διότι, ὅπως οὗτος ἐνῆνθρωπησε διὰ ἡμᾶς, ἔ-

τα. ἡμεῖς χάρις εἰς σ' τὸν ἀνυμνῶμεθα. Γίγνωτε λοιπὸν δὲν ὑπάρχει ἄποποι ἐστὶ καθὼς ἀκρῶς ἐκείνης ἐταπεινώσε τοι ἑαυτοὶ τοῦ λόγου, ὅτι καὶ ὑπερυψώθη πρὸς χάριν ἡμῶν. Εἶπε λοιπὸν ἐχαρίσεν εἰς αὐτὸν ἄντ. καὶ εἶπε ἔχαρ-σεν εἰς ἡμᾶς δι' αὐτοῦ καὶ ὑπερυψώσεν αὐτόν, ἄντ. τοῦ ὑπερυψώσεν ἡμᾶς δι' αὐτοῦ. Καὶ ὁ ἰδ. ὁσ ὁ Λόγος μετὰ τὸ νὰ ὑπάρμεθα, καὶ νὰ λαμβάνωμεν καὶ νὰ βοηθουμέθα ἡμεῖς ὥσταν νὰ εἶναι ὁ ἰδ. ὁσ αὐτός πού ὑψοῦνται καὶ λαμβάνει, καὶ βοηθεῖται, εὐχαριστεῖ τὸν Πατέρα μετὰ τὸ νὰ ἀλαμβανῇ τὰ ἴδικα μας ὡς ἴδικα του καὶ λέγει· Ὅλα ὅσα ἔδωκες εἰς ἐμέ, ἔδωκα εἰς αὐτούς.²⁷

Β. Οἱ παράφρονες Ἀρεανοὶ που περιβάλλουν τὸν Εὐσέβιον, μετὰ τὸ νὰ ἀποδίδουν ἀρχὴν ὑπαρξέως εἰς τὸν Υἱὸν ὁμο-λογοῦνται ὅτι, δὲν θέλουν νὰ φαίνονται, ὅτι δέγονται ὅτι οὗτος ἔχει ἀρχὴν τῆς βασιλείας. Αὐτοὶ ὁμῶς εἶναι γελοῖοι. Διότι, ἐκεῖνος που ἀποδίδει εἰς τὸν Υἱὸν ἀρχὴν τῆς ὑπαρξέως εἶναι φανεροὶ ὅτι ἀποδίδει εἰς αὐτὸν καὶ ἀρχὴν τοῦ νὰ βασιλεύῃ ὥστε μετὰ τὸ νὰ ὁμολογοῦν ἐκεῖνο που ἀρνοῦνται πᾶσχουν τυφλῶς. Καὶ πάλιν ἐκεῖνοι που λέγουσι ὅτι μόνον ὄνομα Υἱὸς ὑπάρχει, ὁ δὲ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ τοῦτ' ἐστὶν ὁ Λόγος τοῦ Πατρὸς εἶναι ἀπὸ οὐσίας καὶ ὑποστάσεως ὑποκρίνονται ὅτι, καταλαμβάνονται ἀπὸ ἀγαισθητῶν ἐκείνων, που λέγουσι· Ἦτο κάποτε χρόνος, ὅτι οὗτος δὲν ἔπληρει. Καὶ τοῦτο ἐπίσης εἶναι γελοῖοι. Ἐκεῖνο δηλαδὴ, που δὲν ἀποδίδουν καθολοῦ ὑπαρξίαν εἰς τὸν Υἱὸν ἀγανακτοῦν ἐναντίον ἐκείνων, που ἀποδίδουν εἰς αὐτὸν ὑπαρξίαν ἔστω καὶ ἐν χρόνῳ. Καὶ οὗτοι θέβηαι ἐκεῖνο που οἱ ἰδιοὶ ἀρνοῦνται, μετὰ τὸ νὰ κατηγοροῦν τοὺς ἄλλους ὁμολογοῦν αὐτό. Καὶ πάλιν ὁ γυρῶ ἀπὸ τοῦ Εὐσεβίου μετὰ τὸ νὰ ὁμολογοῦν Υἱὸν ἀρνοῦνται ὅτι οὗτος εἶναι φύσει Λόγος καὶ λέγουσι ὅτι, κατὰ φαντασίαν ὁ Υἱὸς λέγεται. Λόγος οἱ δὲ ἄλλοι, ἐνῶ ὁμολογοῦν λόγοι, ἀρνοῦνται ὅτι, οὗτος εἶναι Υἱὸς καὶ θέλουν τοὶ λόγοι νὰ λέγεται κατὰ φαντασίαν Υἱὸς καὶ ἔστω καὶ αἱ δύο μερίδες ματαιολογοῦν

27. Ἰω. 17, 7 - 8.

9 Ἐγώ και ὁ Πατήρ ἐν ἐσμέν.²⁸ Τα δύο λέγετε ὅτι, εἶναι, ἐν, ἢ το ἐν ἔχει δύο ὀνόματα ἢ πάλιν ὅτι το ἐν διαιρεῖται εἰς δύο. Λοιπὸν εἰναι μὲν τὸ ἐν διηρέθη εἰς δύο αὐτο ποὶ διηρέθη πρέπει νὰ εἶναι σῶμα καὶ κανεὶ ἐκ τῶν δύο μερῶν δεῖ εἶναι τελεον διότι τὸ καθέν εἶναι μέρος καὶ ὄχι ὁλοκληρὸν το σῶμα. Εἰναι δὲ το ἐν ἔχον οὐ ὀνόματα ἢ ἐπιτοησικ ἀνήκει εἰς τοὺς Σαβελλιανούς, ὁ ὁποῖος λέγει ὅτι, ὁ αὐτός εἶναι Υἱός και Πατήρ καὶ τὸ καθέν ἀπὸ τὰ δύο ἀναρεῖ το ἄλλο, ὅταν μὲν λεγεται Υἱός ἀναρεῖ τοὺς Πατέρα και ὅταν Πατήρ τοὺς Υἱόν. Ἐάν δε τὰ δύο εἶναι ἐν, κατ ἀνάγκην μὲν εἶναι δύο ἐν δὲ κατὰ τὴν θεότητα και τὴν ὁμοουσιότητα, και ἔτσι ὁ Υἱός εἶναι, ἐν τῷ Πατρὶ, και ἀπὸ τοῦ Πατέρα γεννᾶται ὁ Λόγος, ὥστε εἶναι μὲν δύο διότι εἶναι Πατήρ ὁ εἰς και Υἱός ὁ ἄλλος, ταυτεστι Λόγος. Ἐν δε διότι, εἶναι, εἰς Θεός. Διότι εἰναι δὲν εἶναι ἔτσι ἔπρεπε νὰ εἴπῃ Ἐγώ εἰμαι ὁ Πατήρ ἢ Ἐγώ εἰμαι και ὁ Πατήρ. Τώρα δὲ με τὸ νὰ λεγῇ Ἐγώ, σημαίνει τοὺς Υἱόν και με τὸ και ὁ Πατήρ, ἐννοεῖ τοὺς γεννησάντα και με τὸ ἐν τὴν μίαν θεότητα και τὸ ὁμοουσιον Πατρός και Υἱοῦ. Διότι οὔτε κατὰ τοὺς Ἑλλήνας ὁ σοφός εἶναι, και σοφία ἢ ὁ αὐτός Πατήρ και Λόγος, διότι εἶναι ὅπρεπε, ὁ ἴδιος νὰ εἶναι πατήρ τοῦ ἑαυτοῦ τοῦ. Ἡ δὲ θεὰ διδασκαλία γνωρίζει Πατέρα και Υἱόν και σοφόν και σοφίαν, και Θεόν και Λόγον διαφυλάττει, ὁμῶς ἐντελῶς ἀδαιρετον και ἀδιάσπαστον, και ἀχωριστόν κατὰ πάντα τὴν θεότητα.

10 Ἐάν δὲ ὅταν κανεῖς ἀκοῦῃ, ὅτι ὁ Πατήρ και ὁ Υἱός εἶναι, δύο κατηγορῇ ὅτι, κηρύττονται δύο θεοί (διότι μερικοὶ τοιαῦτα φαντάζονται και ἀμέσως περιγελοῦν λέγοντες ὅτι Δύο θεοὺς λέγεται) πρὸς αὐτοὺς πρέπει νὰ εἴπωμεν Ἐάν ἐκεῖνος, που ὁμολογεῖ Πατέρα και Υἱόν, παραδεχεται δύο θεοὺς, καιρός νὰ εἴπωμεν και ὅτι, ἐκεῖνος που ὁμολογεῖ ἕνα ἀναρεῖ τὸν Υἱόν και σαβελλιανίζει. Διότι εἰναι αὐτός, που λέγει δύο εἶναι εἰδωλολάτρης, ἄρα και ἐκεῖνος που λεγει, ἐν εἶναι σαβελλιανός. Τοῦτο ὁμῶς δὲν συμβαίνει, μὴ γένοιτο! Ἀλλὰ ἀκριβῶς ὅπως ἐκεῖνος, που λεγει Πατέρα και Υἱόν δύο, ἕνα Θεόν λέγει.

²⁸ 1m. 10, 30.

ἔτο καὶ αὐτος ποὺ λέγε ἓνα Θεὸν, ἅς πιστεύει ὅτ' ὁ Πατήρ, καὶ υἱὸς εἶνα, διὰ τοῦτο κατὰ τὴν θεότητά εἶνα ἐν καὶ ὅτι ὁ Λόγος εἶνα ἀμέριστος καὶ ἀδιαιρέτος καὶ ἀχωρίστος ἀπὸ τοῦ Πατρὸς. Ὑπάρχει, δὲ καὶ παραδειγμα ἀνθρωπίνῳ, τὸ πῦρ καὶ τὸ ἀπαιγασμα χύτοῦ ὡς πρὸς μετὰ τὴν Πατρίδα, θεωρεῖται ὁμοῦ ὡς πρὸς τὴν πηγὴν τοῦ ἀπαιγασμα καὶ τὸ πῦρ εἶνα ἐν καὶ ἀδιαίρετα τὸ ἐν ἀπὸ τοῦ ἄλλο.

11 Εἰς τὴν αὐτὴν ἀνοήσιαν μέ τοὺς Ἀρειανούς τι πτοῦν καὶ αὐτοὶ Διοτ καὶ οἱ Ἀρειανοὶ λέγου, ὅτι ὁ Λόγος ἐκτὸς ἦν χάρις ἡμῶν διὰ τὴν δημιουργήσῃ ἡμᾶς ὥσπερ ὁ Θεὸς καὶ ἕτερος μετὰ τὴν εἰσὶν ἡ σέβρα αὐτοῦ. Ἡ δημιουργῶμε διὰ τὴν ἐξωτερικευσὴν τοῦ Λόγου κατὰ ἐκένους ἢ κατὰ σὴν αὐτοῦ κατὰ τούτους. Οἱ Ἀρειανοὶ λοιπὸν χαρίζου, εἰς ἡμᾶς περισσότερα παρὰ εἰς τοὺς Ἰουδαίους. Διοτ λέγουσιν, οἱ εὐδημιουργήθημεν ἡμεῖς δι' ἐκεῖνον ἄλλ' ἐκεῖνος ἔγενε δι' ἡμᾶς ἐπὶ δηλαδὴ διὰ τοῦτο ἐκτὸς ἦν καὶ ὑπερῆε διὰ τὴν κτίσιν ἡμᾶς ὁ Θεὸς δι' αὐτοῦ. Οἷτο δὲ ἐξ ἴσου ἢ καὶ περισσότερον ἂν ὁ Θεὸς παρὰ εἰς ἡμᾶς. Διοτ κατὰ τούτους ἡμεῖς μὲν ἂν καὶ πολλὰ καὶ σιωπῶμεν μετὰ τὴν ἀνθυμουμένην δὲ ὑστερον ἐνεργουμένην ὥστε ἐκεῖνα ποὺ φερόμεν εἰς τὴν ἐνθυμῆσιν μας καὶ εἰδωλοποιεῖντα ὁ δὲ Θεὸς ὅταν μετὰ σιωπῇ καὶ μὴν ἀδρανεῖς ὅταν δὲ ὁμολῇ καὶ ἡμπορῇ καὶ ἐνεργῇ ἐπὶ θεοῦ καθ' ὅσον χρόνον ἐσιωποῦσε δὲν ἡμποροῦσε καὶ δημιουργῇ ὅταν δὲ ὁμολῇ τότε ἀρχίζε καὶ κτίσῃ. Διοτ διὰ τὸν εἶνα καὶ ἐρωτήσωμεν αὐτοὺς καὶ μᾶς εἰποῦν, εἰ καὶ ὁ Λόγος ὅταν ἦτο ἐν τῷ Θεῷ ἦτο τέλειος ὥστε καὶ καὶ ἡμπορῇ καὶ δημιουργῇ. Λοιπὸν εἰ καὶ μὲν ἦτο ἀτελής ὅταν ἦτο ἐν τῷ Θεῷ ἔγενε δὲ τέλειος ὅταν ἐγενετήθῃ ἡμεῖς εἴμεθα οὐ αὐτοῦ τῆς τελειότητος αὐτοῦ, εἰ καὶ δηλαδὴ ἐγενετήθῃ δι' ἡμᾶς διότι χάρις ἡμῶν ἔλαβε καὶ τὴν δυναμὴν καὶ δημιουργῇ. Ἐάν δὲ ἦτο τέλειος ἐν τῷ Θεῷ ὥστε καὶ ἡμπορῇ καὶ καὶ δημιουργῇ ἢ γέννησας αὐτοῦ ἦτο περιττὴ διότι ἡμποροῦσε καὶ ὅταν ἦτο ἐν τῷ Πατρὶ καὶ δημιουργῇ ὥστ' ἢ δὲν ἐγενετήθῃ ἢ ἐγενετήθῃ ὅχι δι' ἡμᾶς, ἀλλ' ὅτι γενεῖται αἰώνως ἐκ τοῦ Πατρὸς. Διοτ ἢ γέννησας αὐτοῦ δὲν δεκνεί τὴν δημιουργίαν ἢ μὲν, ἄλλα τὸ ὅτι εἶνα ἐκ τοῦ Θεοῦ, διότι ὑπῆρχε καὶ πρὸ τῆς δημιουργίας ἡμῶν.

12 Το αὐτο δε θά φανούν δι εἶναι, ἐάν τολμούν νά εἰποῦν καί δι αὐτὸν Πατέρα ὅσα λεγοῦν διὰ τὸν Υἱόν, Εἰν δηλαδὴ ὁ Πατὴρ καθ' ὃν χρόνον ἐσώπα δει ἡμπορῶσε νά δημιουργῇ ἢτε ἀνάγκη εἰς αὐτὸν ἀφοῦ ἐγενήθησεν τὸν Υἱόν νά προσλάβῃ αὐτό, δύναμιν πο, εἶναι, το αὐτο με τὸ ὥσπερ καὶ ἀπὸ τοῦ προσελαβε καὶ ὁ αὐτὸς. Εἰν δε ἡμποροῦσε νά δημιουργῇ καθ' ὃν χρόνον εἶχεν ἐν ἑαυτῷ τὸν Λόγον ἦτο περὶ τὴν καὶ νά γενῶν ἀφοῦ καὶ ἡμποροῦσε νά δημιουργῇ ἐν ὧ ἐσώποῦσε. Ἐπετα εἰν τριτοῖ γεννηθῇ ὁ Λόγος ἦτο ἐν τῷ Θεῷ ἄρα ὅταν ἐγεννηθῇ εἶναι ἐκτός καὶ ἔξω τοῦ Θεοῦ. Εἰν δε συμβαίνει αὐτὸ πῶς τώρα λέγει. Ἐγὼ ἐν τῷ Πατρὶ καὶ ὁ Πατὴρ ἐν ἐμοί^{28α}, Εἰν δε τώρα ἵνα, ἐν τῷ Πατρὶ, ἄρα παρτοτε ἦτο ἐν τῷ Πατρὶ, ὅπως ἀκρῶς εἶναι καὶ τώρα καὶ εἶναι περιττον νά λέγου, οὗτοι, δι ἡμᾶς ἐγεννήθη καὶ κατόπιν ἀπὸ ἡμᾶς ἐξυψοῦται, διὰ νά εἶναι καὶ ὁ ἦτο πρῶτῳ τερα. Δὲν δὲν ἦτο ἐκεῖνο ποὶ δὲν εἶναι τώρα, οὔτε εἶναι, τώρα ἐκεῖνο ποὶ δὲν ἦτο πρῶν. Ἀλλ εἶναι τώρα καθὼς ἀκριβῶς ἦτο παντοτε, ὅτρεπτος καὶ ἀκαλλοιωτος, παρῶν, ἐπε δὴ ἄλλως θα φανῇ ὅτι εἶναι ἀτελής καὶ ἀλλοιωτός. Διότ εἰν ἐκεῖνο ποὶ ἦτο ἀρχικῶς θα ἦτο τὸ αὐτο καὶ μετὰ ταῦτα, καὶ τώρα δὲν εἶναι, σημαίνει ὅτ τώρα δὲν εἶναι ἐκεῖνο, ποὶ ἦτο ἀρχικῶς καὶ θα εἶναι εἰς τὸ μελλον. Λέγω δὲ σαφέστερα. Εἰν ἦτο πρῶτῳ τερα ἐν τῷ Θεῷ καὶ μετὰ ταῦτα θα εἶναι πάλι, ἐν τῷ Θεῷ εἶναι φανερόν, ὅτ τώρα ὁ Λόγος δὲν εἶναι, ἐν τῷ Θεῷ. Ἀλλ' ὁ Κύριος διαφενδει αὐτοὺς λέγων Ἐγὼ ἐν τῷ Πατρὶ καὶ ὁ Πατὴρ ἐν ἐμοί. Εἶναι δηλαδὴ καὶ ταιρα ἔτσι, ὅπως ἀκρῶς ἦτο παντοτε. Εἰν δε τώρα εἶναι ἔτσι ὅπως ἀκριβῶς ἦτο παντοτε εἶναι φανερόν, ὅτι δὲν ὑπῆρχε κάποτε μὲν χρόνος καθ' ὃν ἐγεννᾶτο, κάποτε δὲ ποὶ δὲν ἐγεννᾶτο. Οὔτε κάποτε μὲν ὑπῆρχεν ἡσυχία ἐν τῷ Θεῷ, κάποτε δὲ ὁ Θεὸς ὡμλοῦσε ἄλλ εἶναι πάντοτε Πατὴρ, καὶ Υἱός ὁ Λόγος αὐτοῦ, ὅχ κατ' ὁνομα μόνον Λόγος, οὔτε κατ' ἐπισησιν ἢ φαντασ αν εἶναι ὁ Λόγος Υἱός ἀλλ' ὑπάρχει πράγματι καὶ εἶναι, ὁμοουσιος με τὸν Πατέρα. Δὲν ἐγεννήθη αὐτός χάριν ἡμῶν, διότ, ἡμεῖς ἐγινάμεν δι' αὐτόν. Ἐπειδὴ εἰν δι ἡμᾶς ἐγεννήθη, καὶ καθ' ὃν χρόνον αὐτός ἐγεννᾶτο ἐκτισθῇμεν ἡμεῖς, καὶ συνεπειὰ τῆς γενήσεως αὐτοῦ ἐδημιουργήθη ἡ κτίσις καὶ ὁ ἴδιος ἐπιστρέφει πάλιν εἰς τὴν ἀρ-

χὴν διὰ νὰ εἶναι αὐτός που ἦτο πρωτύτερα πρῶτον μὲν ὁ ἤδη γεννηθεὶς θὰ εἶναι καὶ γεννηθεὶς δι' ὅτ' ἐάν ἡ μεταβολὴ αὐτοῦ ἀπὸ ἐκεῖνο που ἦτο πρωτύτερα εἰς ἐκεῖνο που εἶναι τώρα εἶναι ἡ γεννησις αὐτοῦ ἢ ἐπιστροφή πάλιν εἰς τὴν ἀρχὴν εἶναι παύσις τῆς γεννήσεως δι' ὅτι μὲ τὸ νὰ ἐπιγενθῇ οὗτος ἐν τῷ Θεῷ θὰ σιωπήσῃ πάλιν ὁ Θεός. Ἐὰν δὲ σωτήσῃ θὰ εἶναι ἐκεῖνος που ἦτο εἰς τὴν ἀρχὴν, διὰ τοῦτο οὗτος σιωπήσῃ θὰ ὑπαρξῇ ἡρεμία καὶ ὅγ' κτισίς ἀρα θὰ σταματητῇ ἡ κτισίς. Ἀκριβῶς δηλαδὴ εὐθύς ὡς ὁ Λόγος προῆλθεν εἰς τὰ ἔξω ἐγενήθη καὶ κτισίς καὶ παρχει ἔτι πάλιν μετὰ τὸ νὰ ἐπιστρέψῃ ὁ Λόγος ἐν τῷ Θεῷ δὲν θὰ ὑπαρξῇ ἡ κτισίς. Περὶ αὐτοῦ ἡ ἀνάγκη νὰ γένηται ἐάν προκεταί νὰ παύσῃ ὑπάρχουσα. Ἡ διατι καὶ ὡμολογεῖται ὁ Θεὸς διὰ νὰ σωθῇσιν αὐτὰ ταῦτα, Διατι προεβαλεῖ τὸς τὰ ἔξω ἐκεῖνον τῷ ὅποιον ὑστερον ἀνακαλεῖ πάλιν. Διατι δὲ καὶ ἐγενήσῃ ἐκεῖνον τοῦ ὁποῦ ἤθελε νὰ παύσῃ τὴν γεννήσιν. Ἦ δὲ πρόκετα πάλιν νὰ συμβῇ εἶναι ἀγνωστοί. Δι' ὅτι θὰ σιωπήσῃ διὰ παντός ἢ θὰ γενήσῃ πάλιν καὶ θὰ εἴπῃ, σθῇ ἄλλην κτισιν δι' ὅτι θὰ καμῇ τὴν ἴδιαν δι' ὅτ' αὐτῇ που ἐγένεθαι ἦτο ἀδύνατον νὰ παραμείνῃ ἀλλὰ καὶ ποίαν ἄλλην. Ἐπεὶτα δὲ θὰ παύσῃ καὶ αὐτὴν καὶ θὰ ἐπινοήσῃ ἄλλην καὶ οὕτω καθελίῃς ἐπ' ἀπείρον.

13. Τοῦτο δὲ ἴσως παρελθὼν ἀπὸ τοὺς Στωικούς οἱ ὁποῖοι διδάσκουσιν ὅτι ὁ Θεὸς συστελλεται καὶ πάλιν ἐκτείνεται, μαζὶ μὲ τὴν κτισιν καὶ παύεται εἰς τὸ ἀπείρον. Δι' ὅτ' ἐκεῖνος που πλατυνεται πλατυνεται ἀπὸ σπινόν που ἦτο πρωτύτερα. Καὶ αὐτό που ἐκτείνεται ἐκτείνεται ἀπὸ συνεσταλμένοι που ἦτο πρωτύτερα. Καὶ τοῦτο μὲν σημαίνει ὅτι, τινεὶ ἄλλο, παρὰ ὅτι παθαίνει μεταβολήν. Ἐάν λοιπὸν ἡ Μονὰς μετὰ τὸ νὰ πλατυνθῇ ἐγένεθαι Τριάς ἢ δὲ Μονὰς εἶναι ὁ Πατήρ. Τριάς δὲ ὁ Πατήρ ὁ Υἱὸς καὶ τὸ ἅγιον Πνεῦμα πρῶτον μὲν μετὰ τὸ νὰ πλατυνθῇ ἡ Μονὰς ἐπαθε μεταβολήν καὶ ἐγένετο ἐκεῖνος που δὲν ἦτο δι' ὅτ' ἐπλατυθῇ ἐνῶ πρωτύτερα δὲν ἦτο πλατεῖα. Ἐπεὶτα ἐάν ἡ ἴδια ἡ Μονὰς ἐπλατυθῇ καὶ ἐγένεθαι Τριάς, Τριάς δὲ εἶναι Πατήρ καὶ Υἱὸς καὶ ἅγιον Πνεῦμα ὡς λέγει ὁ Σαβέλλος, ἐκτός ἐστι αὕτη που λέγεται ἀπὸ αὐτοῦ Μονὰς εἶναι κατὰ ἄλλο ἐκτός ἀπὸ τὸν Πατέρα. Δὲν ἔπρεπε λοιπὸν νὰ λεγοῦν πλέον ὅτ' πλα-

τυνεται ἡ Μονάς. ἀλλ' ὅτι ἡ Μονάς εἶναι ποιητὴ κτλ. ὥστε νὰ μὴν παλιν Μονάς καὶ ἔπειτα νὰ εἴπῃ Πατέρα, καὶ Υἱὸν καὶ Πνεῦμα. Διότι ἐὰν ἡ Τριάς ἐπλατυνθῇ καὶ ἐξετείνῃ τὸν ἑαυτὸν τῆς θα ἦτο ἐκείνη που εἶναι, μετὰ τὴν ἔκτασιν τῆς. Καὶ ἡ Μονάς μὲν ἐὰν πλατυνθῇ εἰς Τριάδα δὲν εἶναι πλέον Μονάς ἐὰν δὲ εἶναι Μονάς δὲν εἶναι πλέον Τριάς. Καὶ ὁ Πατὴρ ἄρα μὲ τὸ νὰ εἶναι. Πατὴρ οὐδέποτε ἦτο Υἱὸς καὶ Πνεῦμα· με τὸ νὰ γίνῃ δὲ Υἱὸς καὶ Πνεῦμα δὲν εἶναι πλέον μόνον Πατὴρ. Ἐὰν δὲ καποῖος πλάσῃ με τὴν φαντασίαν τοι τὸ αὐτὰ ψευδὴ διὰ τὸν Θεὸν παρείσανγε, τὴν ἰδέαν ὅτι ὁ Θεὸς εἶναι, σωματικός καὶ πάσχει ἀλλοιωσιν. Διότι, τί σημαίνει τὸ νὰ λέγῃ πλατυνεται ὁ Θεός, παρὰ πάθος ἐκείνου που πλατύνεται, ἢ τί εἶναι αὐτὸ που πλατυνεται, παρὰ ἐκείνο πού δὲν ἦτο ἔτσι, πρωτύτερα, ἀλλὰ ἦτο στενὸν διότι εἶναι τὸ ἰδὸν που διαφέρει, μόνον ὡς πρὸς τὸν χρόνον ἀπὸ τὸν ἑαυτὸν του.

14 Τοῦτο γνωρίζει καὶ ὁ θεὸς Ἀπόστολος καὶ γράφει εἰς τὴν ἐπιστολὴν πρὸς Κορινθίους «Δὲν ὑπάρχει στενότης χωροῦ διασᾶς εἰς τὰς καρδίας μας Κορινθιοί, πλατεύνετε δὲ καὶ σεῖς τὰς καρδίας σας με αἰσθητά ἀγάπης»²⁹ Συμβουλεύει δηλαδὴ αὐτοὺς νὰ μεταβάλωιν τὰς στενάς καρδίας τῶν εἰς πλατείας διὰ τῆς ἀγάπης. Ἀκριβῶς δὲ καθὼς οἱ Κορινθιοὶ ἐὰν ἐπλατυνθῶσαν πάλιν καὶ στενοχωρουμένοι, δὲν μετεβλήθησαν εἰς ἄλλους ἀλλὰ πάλιν ἦσαν Κορινθιοὶ ἔτσι· ἐὰν ὁ Πατὴρ ἐπλατυνθῇ εἰς Τριάδα ἡ Τριάς εἶναι πάλιν ὁ Πατὴρ μόνος. Γιὰ αὐτὸ δὲ λέγει πάλιν «Ἡ καρδία ἡμῶν ἐπλατυνθῇ»³⁰, καὶ ὁ Νῶς λέγει «εἴθε ὁ Θεὸς νὰ πλατυνῇ (αὐξήσῃ) τὸν Ἰάφεθ»³¹ διότι ἡ αὐτὴ καρδία καὶ ὁ ἴδιος ὁ Ἰάφεθ ἦσαν που θα ηυξάνοντο. Λοιπὸν ἐὰν μὲν ἡ Μονάς ἐπλάττειν, θα ἐπλάττειν ἄλλους. Ἐὰν δὲ ἡ ἴδια ἐπλάττειν τὸν ἑαυτὸν τῆς θα ἦτο ἡ ἴδια ἐκείνο εἰς τὸ ὁποῖον ἐπλατυνθῇ. Ἡ δὲ εἶναι αὐτὸ παρὰ ὁ Υἱὸς καὶ τὸ ἄγ. ον Πνεῦμα, Καλὸν δὲ εἶναι νὰ ἐρωτηθῇ αὐτός, πού λέγει

29. Β' Κορ. 6, 12 - 13.

30. Β' Κορ. 6, 11

31. Γεν. 9, 27.

ταύτα Ποιᾶ ἢ αἵτια τοῦ τοιοῦτου πλατυσμοῦ, ἡ χάρις τῆς ἀληθείας ὅσατι καὶ καθὼς καὶ πάλιν εἴη. Ὅτι ἐκεῖνο ποῦ δὲν μενεῖ το πτ. ἀνταθῆτον ἀλλ' ὅποτε ρον πλατυνεται πρέπει νὰ εἶναι ἀποκαίως καὶ τὴν αἵτιαν λόγῳ τῆς ὅποιας ἐστὶν ἡ Ἀλήθεια. Ἐάν μὲν διαπιστωθῇ ὅτι ἡ ἀλήθεια εἶναι πρῶτος καὶ ὁ Πλάτων εἶναι δεύτερος, τότε ὁ λόγος καὶ το Πλάτων δὲ ἦλθεν εἰς τὸ εἶναι στερὸν ἀλλ' ὑπὴρχον αἰωνίως. ὅθεν νὰ μὴ εἶναι ἄλλοις ὁ Θεὸς ὡς λέγουσι οἱ Ἀρεαῖοι. Ὅποτε εἴη ὁ Λόγος καὶ τὸ Πλάτων μαῦς ἀπάρχον αἰωνίως αἰωνίως ὅτε πλατύνῃ ἡ θεοτης καὶ δὲ ἡν πρῶτος Μονάς. Ἐάν δὲ ἐπλάτῃ ἡ εἰσιφορά ὅτε στερὰ ἦλθεν εἰς τὴν τῆς Τριάδος καὶ ὁ Λόγος. Ἐάν δὲ χάρις τῆς ἐκκθρωπησης ἐστὶν ἡ Ἀλήθεια καὶ τότε ἔγινε Τριάς ἀρα προ τῆς ἐκκθρωπησης καὶ τῆς Τριάδος Θεοφανείας. ὅθεν ὅτι ὁ Πάτρις ἔγινε καὶ σαρξ καὶ δημουργητος, ἐν ᾧ ἦτο Μονάς ἐπλάτῃ εἰς ἀνθρώπον. Καὶ συνεθεῖς ἡσυχία εἶναι Μονάς καὶ σαρξ καὶ τὸ τρίτον Πλάτων εἶναι δηλαδὴ αἵτος ἐπλάτῃ καὶ τότε θα εἶναι μόνον κατ' ἐνόμῳ Τριάς. Ἐάν δὲ ἐπλάτῃ δια νὰ δημουργησῇ τοιοῦτο εἶναι ἀτοποι. Διότι ἦτο δυνατόν καὶ εἶναι ἑμὲν Μονάς νὰ δημουργῇ τὰ πάντα. ὅθεν δὲ ἐλλείπειν ἀπὸ τῆς Μονάδας ὁ πλατυσμός. οὔτε ἦτο ἀδυνατὸς πρὸς νὰ πλατύνῃ. Ὅτι οἱ ἀτοποι εἶναι ἀπτοποι ἀλλὰ καὶ ἀσθεῖς θεοβία νὰ νῶν καὶ νὰ λεγῇ κανεὶς τοῦτο δια τὸ Θεοῦ. Θὰ ἀκολουθῇ δὲ καὶ ἄλλοι ἀτοποι. Ὅτι εἰν ἐπλάτῃ ὅθεν νὰ ἡμιορῇ νὰ δημουργῇ τὴν κτίσιν. ἔως ὅπου δὲ ἦτο Μονάς δὲν ὑπῆρχεν ἡ κτίσις πάλιν δὲ θα συνθεῖ νὰ ἐπανέλθῃ ἀπὸ τὸ πλατύνειν εἰς τὴν Μονάδα ἀφ' οὗ συντελεσθῇ ἡ δημουργία ὅποτε θα ἀναρεθῇ καὶ ἡ κτίσις. Διότι ἀκρῶς ὅπως ἐπλάτῃ πρὸς τὸν σκοπὸν νὰ δημουργῇ. ἔτσι ὅταν παύσῃ ὁ πλατυσμός θα παύσῃ καὶ ἡ ἀρχὴ καὶ ἡ κτίσις.

15. Τοιαῦτα λοιπὸν εἶναι τὰ ἀτοπα, τὰ ὅποια θα προκυφῇ ἀπὸ τὸ νὰ λεγῇ κανεὶς ὅτι ἡ Τριάς πλατύνεται. Ἐπειδὴ δὲ αἱ τοῦ τοιοῦτου τολμᾶν νὰ λεγῇ τοῦτο διὰ τοῦ Λόγου καὶ Υἱοῦ καὶ λεγῇ ὅτι ὁ μὲν Λόγος εἶναι ἄλλος, καὶ ἄλλος ὁ Υἱός καὶ ὅτι ὁ μὲν Λόγος εἶναι πρῶτος κατὰ σειράν. παρ' ἑως καὶ ἐπειτα ὁ Υἱός ὅς "δωμεν καὶ περὶ αὐτῶν. Διαφέρει δὲ ἡ τολμῇ μεταξὺ τῶν Διοσκῶν οἱ μὲν λεγούσι ὅτι ὁ ἀνθρώπος, τὸν ὅποιον ἀνέλαθεν ὁ

Σωτήρ αὐτός εἶναι ὁ Υἱὸς οἱ δὲ ἄλλοι, καὶ τὰ δύο μαζί καὶ τὸν ἀνθρώπου καὶ τὸν Λόγον, τοποιοῦς ἔγινεν ἵνα ὅταν οἱ δύο ἡνωθῶσαν εἰς ἓν. Ἀλλὰ δὲ ταῦτα, εἰς αὐτοὺς τοὺς λέγοντας, ὅτ' ὁ υἱὸς ὁ Λόγος τότε ἔγινεν, Υἱὸς ὅταν ἐνηθρονησῇ. Ἀπο Λόγου δηλαδή λέγουσι ἔγινεν, υἱὸς εὐὼ πρωύτερα δὲ ἦτο Υἱὸς ἄλλα μοῖσι Λόγος. Καὶ τὰ δύο ταῦτα λέγοντες, καὶ τοῦ αἰετοῦ, ὅτ' ὁ Θεὸς πλάτυνεται καὶ τὸν υἱὸν αἰετοῦ τὸν Υἱὸν εἶνα φρονηματῶ. Στῶκα Εἰς αὐτὸν παρατὸν ἀνέστητο, ὅτ' εὐὼ καλοῖς, αὐτοῦ Λόγον ἀνέστητο, ὅτ' αὐτός εἶναι Υἱὸς Διότι ἐάν μὲν ὁ Λόγος δὲ εἶναι ἐν τῇ Θεῷ εὐλογως θα ἠμπορούσα, να ἀρνηθῶν, ὅτ' αὐτός εἶναι Υἱὸς. Ἐάν δὲ ἐκ τοῦ Θεοῦ ὑπαρχε, διατ' δὲν εἴνεσθαι, ὅτ' ἐκεῖνος τῇ ὁ πάρχει ἀπὸ καποιῶν εἶνα υἱὸς ἐκεῖνου, ἀπο τοῦ ὅτι οὐκ καὶ ὑπαρχε. Ἐάν ταῦτα εἴπῃ ὁ Θεὸς εἶναι Πατὴρ τοῦ Λόγου, διατ' καὶ ὁ Λόγος να μὴ εἶναι Υἱὸς τοῦ Πατρὸς τοῦ Διότι λέγει, αὐτὸς καὶ εἶναι Πατὴρ ἐκεῖνου, που εἶναι Υἱὸς τοῦ Κα εἶναι καὶ υἱὸς καὶ λέγεται υἱὸς ἐκεῖνου που εἶναι Πατὴρ τοῦ. Ἐάν αὖτοι, ὁ Θεὸς δὲν εἶναι Πατὴρ τοῦ Χριστοῦ, οὔτε ὁ Λόγος ἡμῶν, να εἶναι υἱὸς εἰς δὲ ὁ Θεὸς εἶναι Πατὴρ εἶναι εὐδῶτοι, ὅτ' καὶ ὁ Λόγος εἶναι Υἱὸς. Ἐάν οὐ γὰρ εἴπῃ μὲν ἔγινεν Πατὴρ καὶ πρωῶν, ἦτο Θεὸς το φρονησῶ μὲν τοῦτο εἶναι τῶν Ἀρειανῶν. Ἐπειτα εἶναι ὅσοι να μεταβάλλεται ὁ Θεὸς, διότι τοῦτο εἶναι χαρακτηριστὸν τῶν σωιστῶν. Ἐάν δὲ καθὼς ἐν σχέσει, πρὸς τῇ κτσιν ἔγινεν ὕστερον ποητής, τρέπει να γνωρίζωσιν, ὅτ' ἡ μεταβολὴ εἶναι μεταβολὴ που ἔγινεν ὕστερον εἰς τὰ δημιουργήματα καὶ ὅχι μεταβολὴ, που συνέβη εἰς τὸν Θεόν.

16 Ἐπομένως ἐάν μὲν ὁ Υἱὸς εἶναι ποιῆμα, ὀρθῶς θα ἐλέγετο, ὅτ' ὕστερον ὁ Θεὸς ἔγινεν Πατὴρ αὐτοῦ. Ἐάν ὁμως δὲ εἶναι ποιῆμα ὁ Υἱὸς, ἄρα ὁ Θεὸς ἦτο πάντοτε Πατὴρ καὶ ὁ Υἱὸς πάντοτε Υἱὸς. Ἐάν δὲ ὁ Υἱὸς ἦτο πάντοτε αὐτός, πρέπει να εἶναι ὁ Λόγος. Διότ' ἐάν ὁ Λόγος δὲν εἶναι Υἱὸς, θα ἠμπορούσε κατεῖς καὶ τοῦτο να ἀποτολμῇ να εἴπῃ ἢ να εἴπῃ, ὅτ' ὁ Λόγος εἶναι Πατὴρ, ἢ ὅτ' ὁ Υἱὸς εἶναι καλλίτερος ἀπὸ τοῦ Λόγου. Διότ' ἐάν ὁ Υἱὸς εἶναι εἰς τοὺς κόλπους τοῦ Πατρὸς³², κατ' ἀνάγκη.

κην ἢ ὁ Λόγος δὲν υπῆρξε πρὸ τοῦ Υἱοῦ διότι κανένα θν
 οὐκ ὑπάρχει πρὶν ἀπὸ ἐκεῖνου που ὑπάρχει ἐν τῷ Πα
 τρι ἢ ἔσθ' ὁ Λόγος εἶναι ἄλλος καὶ ἄλλος ὁ Υἱός τότε
 ὁ Λόγος θα ἦτο ὁ Πατήρ ἐν τῷ ὅπου ὑπάρχει ὁ Υἱός
 Ἐάν ὅμως ὁ Λόγος δὲν εἶναι Πατήρ ἀλλὰ Λόγος τότε
 ὁ Λόγος θα ἦτο ἔξω ἀπὸ τοῦ Πατέρα ἀφοῦ ὁ Υἱός εἶναι
 εἰς τοὺς κόλπους τοῦ Πατρὸς Διότι δὲν ἠμποροῦν καὶ
 οἱ δύο καὶ ὁ Λόγος καὶ ὁ Υἱός να εἶναι εἰς τοὺς κόλπους
 τοῦ Πατρὸς ἀλλ' ὁ εἷς πρέπει να εἶναι καὶ αὐτός εἶναι
 ὁ Υἱός που εἶναι μονογενὴς Καὶ παρ' ἐν ἑσὶν ἄλλος εἶ
 ναι ὁ Λόγος καὶ ἄλλος ὁ Υἱός ὁ Υἱός θα εἴρῃθι να εἶ
 ναι καλλίτερος ἀπὸ τὸν Λόγον διότι κανένας ἄλλος δὲν
 γνωρίζει τὸν Πατέρα παρὰ μόνον ὁ Υἱός· οὐκ ὁ Λόγος
 Ἡ λοιπὸν ὁ Λόγος δὲν γνωρίζει τὸν Πατέρα ἢ ἔάν γινω
 ρίζει αὐτὸν εἶναι ψεῦδος τό, «Οὐδεὶς γινώσκει» Τό αἰ
 τό καὶ ὡς πρὸς τό, Ἐκεῖνος, τοῦ βλέπε ἔμε βλέπε
 τὸν Πατέρα·³³ καὶ, «Εγὼ καὶ ὁ Πατήρ ἐμεθα ἐν»³⁴
 Διότι κατ' αὐτούς, οἱ λόγοι οὗτοι εἶναι λόγοι τοῦ Υἱοῦ
 καὶ ὅχι τοῦ Λόγου. Εἶναι ὅμως φανερόν, ἀπὸ τὰ Εὐαγ
 γέλια, ὅτι, συμφωνοῦν μετὰ ὅσα λέγει ὁ Ἰωάννης, εὐθύς ὡς
 ὁ Κύριος εἶπεν, «Εγὼ καὶ ὁ Πατήρ ἐμεθα ἐν» οἱ Ἰου
 δαῖοι, ἐθάσπασαν λίθους δια να τὸν λιθοβολήσουσι καὶ
 διατὶν ὁ Ἰησοῦς εἶπεν εἰς αὐτούς, Πολλὰ καλὰ ἔργα σὰς
 ἔδεξα ἀπὸ τοῦ Πατέρα δια ποῖα, ἔργον ἀπὸ τὰ ἔργα
 αὐτὰ με λιθοβολεῖτε, Καὶ οἱ Ἰουδαῖοι ἀπεκρῆθησαν εἰς
 αὐτὸν, «Δεν σε λιθοβολοῦμεν δια καποιο καλόν, ἔργον
 ἀλλὰ διὰ θλασφημίαν, καὶ διότι συ, ἐνῷ εἶσαι, ἄνθρωπος
 καμνεῖς τὸν ἑαυτὸν σου Θεόν» Καὶ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν εἰς
 αὐτούς, «Δεν εἶχε γραφὴ εἰς τὸν νόμον σας ὅτι, ἐγὼ εἶ
 πα Εἰσθε θεοί, Ἐάν εἴπεν ὅτι ἐκεῖνοι εἶναι θεοί πρὸς
 τοὺς ὁποίους ἦλθεν ὁ Λόγος τοῦ Θεοῦ καὶ δὲν ἠμπορεῖ
 νὰ διαψευσθῇ ἡ Γραφὴ εἰς ἐκεῖνον, που ὁ Πατήρ ἐξεχω
 ρισε καὶ ἔχρισεν αὐτὸν Μεσσαν, καὶ ἀπέστελει εἰς τὸν
 κόσμον, σεῖς λέγετε, ὅτι, θλασφημεῖς ἐπειδὴ σὰς εἶπον
 Εἶμαι Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, Ἐάν δὲν ἐργάζωμαι τὰ ἔργα τοῦ
 Πατρὸς, μὴ πιστεύετε εἰς ἐμέ Ἐάν ὅμως ἐργάζωμαι,

33. Πρὸς Ματθ. 11, 27.

34. Ἰω. 14, 9.

35. Ἰω. 10, 30.

αὐτὰ καὶ ὁ δὲν πιστεύετε εἰς ἐμέ πιστεύσατε εἰς τὰ
ἔργα δια καὶ μάθετε καὶ πιστεύετε ὅτι ὁ Πατήρ εἶναι
ἐν ἐμοὶ καὶ ἐγὼ ἐν αὐτῷ. Ὁ Πατήρ. "Αὐ καὶ οὐκ ἐπρέ-
πει νὰ ἐννοῶμεν ἀπὸ ἐκείνου τοῦ εἶναι φανερόν, ὅχι, διότι
εἶπεν ὅτι εἶμαι Θεός καὶ διότι εἶμαι Ὁ υἱὸς Θεοῦ ἀλλ'
ἀπὸ τοῦ ὅτι "Εγὼ καὶ ὁ Πατήρ εἴμεθα ἐν."

17 Οἱ μὲν Ἰουδαῖοι λοιπὸν με το νὰ ἀκούσῃ
ἐν ἐνόμῳ ὅτι αὐτὸς εἶπε το Θεὸν Πατέρα τοῦ σιμ-
φωῖα με τὰ φρονημάτα τοῦ Σαδδουκαίου ὁ δὲ Σωτὴρ ἡ
μῶν ἀσφαλῶς συλλογίζετα μετὴν ἁμαρτιᾶν αὐτῶν διό-
τι, ἂν καὶ ἐγὼ εἶπον Θεὸς σὺς ἐπρέπει νὰ γνωρίζετε
αὐτὸ που εἶχε γραφῇ. Ἐγὼ εἶπα. "Ἰσθε Θεοὶ." Ἐπειτα ἐ-
προσέειπεν τῷ. "Εγὼ καὶ ὁ Πατήρ εἴμεθα ἐν", διὰ νὰ κά-
μῃ σάφες ὅτι μετὴν φράσιν. Ἐν τῷ ὅτι ἐσημαίνε τὴν
ἐπιστήμην αὐτοῦ με τοῖς Πατέρι λέγων. Ὅτι εἶπον εἶμαι
Υἱὸς τοῦ Θεοῦ. Διότι ἂν καὶ δὲν π. τοῦτο αὐτολεξί, ἀλ-
λα τὴν σημασίαν τῆς ἐν ἐσμέν. ἀπὸ δώσει εἰς τὸν Υἱόν.
Δοκίμασε τίποτε δὲ εἶναι ἐν μετὰ τὸ Πατέρα παρὰ μόνον ἐ-
κείνου, που προερχεται ἀπὸ αὐτοῦ. Τί θα ἠμπορούσε νὰ
εἶπῃ. "Κεῖνος ποι. προῆλθεν ἀπὸ αὐτοῦ, παρὰ ὁ Υἱὸς
Προσθέτε λοιπὸν εἰς τὴν συνεχείαν. Διὰ νὰ γνωρίζετε
ὅτι ἐγὼ εἶμαι ἐν τῷ Πατρὶ καὶ ὁ Πατήρ ἐν ἐμοί. Πρὸς τὸν
πνεύματι δηλαδὴ νὰ ἐπεξηγήσῃ καθαρώτερα τὸ ἐν, δὲν
εἶπεν ὅτι εἰς αὐτὸ εἶναι ἐκεῖνο μετὰ σπ. αὐτὸ εἶναι
ἐν ἀλλ' ὅτι μετὰ νὰ εἶπῃ αὐτὸς εἶναι ἐν τῷ Πατρὶ καὶ ὁ
Πατήρ ἐν τῷ Υἱῷ ἐννοῶμεν τὴν σχέσιν ἐνότητος
οὐσίας Πατρὸς καὶ Υἱοῦ καὶ το ἀχώριστον αὐτῶν. Καὶ
ἀληθῶς καὶ τὸν Σαδδελλιὸν ἀνατρεπε μετὰ τοῦτο, μετὰ νὰ
μὴ εἴπῃ δηλαδὴ Εἶμαι ὁ Πατήρ ἀλλ' ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ.
Ἐπίσης καὶ τοῖς Ἀρείοις μετὰ νὰ εἴπῃ. "Εν ἐσμέν." Ἐάν
λοιπὸν εἶναι ἄλλος ὁ Υἱὸς καὶ ἄλλος ὁ Λόγος δὲν εἶναι.
Ὁ Λόγος ἐκεῖνος, που εἶναι ἐν μετὰ τὸν Πατέρα ἀλλ' ὁ
Υἱὸς. Οὐτε ἐκεῖνος που εἶδε τὸν Λόγον εἶδε τὸν Πατέ-
ρα, ἀλλ' ἐκεῖνος που εἶδε τὸν Υἱόν. Ἐφ' ὅσων ταῦτα ἀ-
ποδεικνύονται ἀπὸ τὰς Γραφῶν, ἢ ὁ Υἱὸς εἶναι μεγαλυ-
τερος ἀπὸ τὸν Λόγον ἢ ὁ Λόγος δὲν ἔχει τίποτε περισ-
σότερον ἀπὸ τὸν Υἱόν. Διότι τί εἶναι μεγαλύτερον ἢ τε-

λειότερον ἀπὸ τὸ, «Ἐγώ» καὶ ἀπὸ τὸ, «Ἐγὼ εἰ τῷ Πατρὶ καὶ ὁ Πατὴρ ἐν ἐμοί»³⁸ καὶ ἀπὸ τὸ «Αὐτὸς ποὺ βλέπει ἐμεῖς βλέπει τὸν Πατέρα»,³⁹ Καὶ ἀληθῶς ὁ Λόγος οὗτος, εἰναι λόγοι τοῦ Υἱοῦ λέγει λοιπὸν αὐτὸς ὁ Ἰωάννης, «ἐκεῖνος, ποὺ βλέπει, ἐμεῖς βλέπει αὐτὸν, ποὺ με ἐσταίλει»⁴⁰ καὶ «ἐκεῖνος, ποὺ δέχεται ἐμέ, δέχεται ἐκείνους ποὺ με ἀπεστείλει»⁴¹ καὶ «Ἐγὼ ἦλθον φῶς εἰς τὸν κόσμον, διὰ ἵνα μὴ μείνῃ εἰς τὸ σκότος ἐκεῖνος ποὺ πιστεύει εἰς ἐμέ»⁴² καὶ «Εἰς καθεὶς ἀκούσῃ τοὺς λόγους μου καὶ δὲν πιστεύσῃ δὲν εἶμαι ἐγὼ ἐκεῖνος ποὺ θὰ κρινῶ αὐτοὺς διότι δὲν ἦλθα διὰ νὰ κρινῶ τὸν κόσμον ἀλλὰ διὰ νὰ σώσω τὸν κόσμον»⁴³ Ὁ Λόγος μοι το, ὅποιοι ἀκούει ἐκεῖνος θὰ κρινῇ αὐτοὺς κατὰ τὴν ἐσχάτην ἡμέραν τῆς κρίσεως»⁴⁴ «Ὅτι ἐγὼ τηγαίνω πρὸς τὸν Πατέρα μοι»⁴⁵ Ὁ Λόγος τοῦ κηρυγματος αὐτοῦ λέγει, εἶναι ἐκεῖνος ποὺ κρίνει αὐτοὺς, ποὺ δὲν ἐφυλάξε τὴν ἐντολὴν Διότι λέγει, εἰς δὲν εἶχον ἔλθε, καὶ δὲν εἶχον ὁμιλήσει εἰς αὐτοὺς δὲν θὰ εἶχον ἀμαρτίαν τῶρα δὲ λέγω, δὲν θὰ ἔχουν καμμίαν δικαιολογίαν»⁴⁶ ὅσοι ἤκουσαν τοὺς λόγους μου, ἀπὸ τοὺς ὁποίους θερζοὺν σωτηρίαν ἐκεῖνοι ποὺ φυλάσσουν αὐτοὺς.

Ἰδὲ λοιπὸν, ἴσως μὲν νὰ εἶπουν με ἀναδεῖξαν δι, δὲν εἶναι τοῦ Υἱοῦ ἡ φωνὴ αὐτὴ ἀλλὰ τοῦ Λόγου. Ἀπὸ τα ἀνωτέρω ὁμως ἀπεδείχθη δι, ὁ ὁμιλῶν εἶναι Υἱὸς Διότι, ἐκεῖνος, ποὺ ὁμιλεῖ ἐδῶ Δὲν ἦλθον νὰ κρινῶ τὸν κόσμον ἀλλὰ νὰ σώσω αὐτόν, ἀποδεικνύεται, δι, δὲν εἶναι ἄλλος, παρὰ ὁ μονογενὴς Υἱὸς τοῦ Θεοῦ Διότι ὁ ἴδιος ὁ Ἰωάννης λέγει προηγουμένως «Διότ, τόσον πολὺ ἡ γάπησεν ὁ Θεὸς τὸν κόσμον ὥστε παρέδωκεν εἰς θάνατον

37. 1^ο 10, 30.

38. 1^ο 14, 10.

39. 1^ο 14, 9.

40. Πρβλ. 1^ο 12, 45.

41. Ματθ. 10, 40.

42. 1^ο 12, 46.

43. 1^ο 12, 47.

44. 1^ο 12, 48.

45. 1^ο 14, 12.

46. 1^ο 15, 22.

τον τοῦ μονογενοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ αὐτῆς, ἀλλή παρ αὐτοῦ
 πος ποῦ, πιστεύει εἰς αὐτόν ἄλλοι αὐτοῦ οὐκ ἐκείνῃ.
 Διότι ὁ Θεὸς οὕτως ἀπεστειλὼς τὸν Υἱόν τοῦ εἰς τὸν κόσμον
 δια τὴν κρίσιν τοῦ κόσμου, ἀλλὰ ὁ αὐτὸς πῶς, κοινῶς δι
 αὐτοῦ. Εκείνος τοῦ πιστεύει εἰς αὐτόν, οὗτος δὲ κρινεῖται ἐκεί
 νος ὁμοῦς τοῦ δεινῶτος, ἔχει κ' ὅτι ἀπο τῶν ἐπεί
 δη δεινῶτος ἐπὶ στείλῃ εἰς τὸ ὄνομα τοῦ μονογενοῦς Υἱοῦ τοῦ
 Θεοῦ. Αὐτὴ εἶπε ἡ κρίσις, ὅτι το φῶς ἦλθεν εἰς τὸν
 σκότον καὶ ἡ ἀφ' ἑαυτοῦ ἡ ἀφ' ἑαυτοῦ, ἀλλὰ τὸ σκότος πα
 ρα το φῶς διότι ἦτο πρὸ τῆς ἐξουσίας τοῦ
 φῶς, πρὸς λέγει. Ζεῖ ἦλθεν δια τὴν κρίσιν τοῦ κόσμου,
 ἀλλὰ δια τὴν σωσῶν αὐτοῦ, εἰς αὐτὸν ἰδὼς πρὸς λέγει. Αὐ
 τὸς ποῦ βλέπει ἐπὶ στείλῃ, στείλῃ τοῦ με ἐστὶν ἐπὶ
 νος δὲ ποῦ ἦλθεν καὶ αὐτοῦ τοῦ κόσμου, καὶ ἦν δια τὴν
 κρίσιν αὐτοῦ, εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ. Τὸ φ
 ρὸν ὅτι εἶπε ὁ ἰδὼς πρὸς λέγει. Αὐτὸς ποῦ βλέπει
 με βλέπει αὐτόν, πρὸς λέγει. Καὶ ἀληθὺς ποῦ λέγει
 ποῦ λέγει. Αὐτὸς τὸ πιστεύει εἰς αὐτόν καὶ ἐπὶ
 ποῖος ἀκούσῃ τοῦς λόγους, εἰς αὐτόν, εἰς αὐτόν, εἰς αὐτόν,
 αὐτὸς εἰς αὐτόν ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, εἰς αὐτόν, εἰς αὐτόν. Ο
 ὅτι εἰς αὐτόν δεινῶτος, οὗτος δὲ ἡ πρὸς αὐτόν, εἰς αὐτόν
 ρα κρῖθῃ διότι δεινῶτος, εἰς τὸ ὄνομα τοῦ μονο
 γενοῦς Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ. Καὶ ταῦτα. Καὶ αὐτὴ εἶπε ἡ κ
 ρῖσις καὶ καταδίκη ἐκείνου τοῦ δεινῶτος, εἰς αὐτόν
 ὃν ἐπείδη το φῶς ἦλθεν εἰς τὸν κόσμον καὶ δεινῶτος
 οὐκ ἐκείνῃ, ἀλλὰ ὁ δεινῶτος τοῦ Υἱοῦ, διότι αὐτὸς
 εἰς τὸ φῶς το ὁποῖον φωτὶς καὶ ἡ ζωὴ τοῦ πρὸς αὐτόν
 ταῦτα εἰς τὸν κόσμον, καὶ ἐφ' ὅσον ἡ ζωὴ τοῦ πρὸς
 γῆς κατὰ τὴν ἐκείνην, ἦτο φῶς εἰς τὸν κόσμον
 καθὼς ἔπεν ὁ ἰδὼς. Εἰς ὅσον ἡ ζωὴ τοῦ πρὸς αὐτόν
 το φῶς ποῖετο εἰς τὸ φῶς εἰς αὐτόν, εἰς αὐτόν, εἰς αὐτόν
 «Διότι ἐγὼ λέγω, ἐγὼ ἔλθω φῶς εἰς τὸν κόσμον.»

19. Αποῦ λόγου, ἀπεδείχθη καὶ τοῦτο, εἶναι φανε
 ρὸν εἰς ὁ Λόγος εἰς αὐτόν. Εἰς δὲ Υἱὸς εἰς αὐτόν,

47. 1. 10. 11.
 48. 1. 1. 1.
 49. 1. 1.
 50. 1. 1.
 51. 1. 12. 4%.

το ὅτι οὐκ ἦν θεὸς εἰς τοὺς κόσμους οὐδεμίᾳ ὑπάρχει ἀντι-
 ρηρῆς ὅτι ὁ κόσμος ἔγενετο διὰ τοῦ Υἱοῦ. Διότι εἰς τὴν
 ἀρχὴν τοῦ Εὐαγγελίου οὐ λέγει ὁ Εὐαγγελιστὴς ὅτι
 τοῦ Ἰωάννου τοῦ βαπτιστῆς λέγει· «Δεῖ ἦτο ἐκ τῆς το-
 φῶς ἀλλὰ διὰ να μωρτ ρηση περ τοῦ φωτός». Διό-
 τι καθὼς πρὶν τῆς τοῦ φωτός τοῦ ἀληθινοῦ τοῦ ὁποῦν φω-
 τίζει καθὲς ἀνθρώπων πλὴν ἔρχεται εἰς τοὺς κόσμους. ἢ
 το αὐτός ὁ Χρῆστος Διότι εἰς ἦτο εἰς τοὺς κόσμους καὶ
 ὁ κόσμος ἔγενετο διὰ αὐτοῦ κατ' ἀνάγκην λοιπόν· αὐτὸς
 εἶναι ὁ Λόγος τοῦ Θεοῦ περὶ τοῦ ὅτι οὐ λέγει οὐ καὶ
 τὰ πρὶν τῆς ἔγναι δι' αὐτοῦ. Διότι ἡ θύ ἀναγκασθῶν
 να λέγειν ὅτι ὑπάρχουν δύο κόσμοι διὰ να ἔχη μὲν ὁ
 μὲν ἐν τῷ Υἱοῦ ὁ δὲ ἄλλος διὰ τοῦ Λόγου ἢ εἶναι ὁ κό-
 σμος εἶναι εἰς καὶ ἡ καὶ τὴν ἐπομεν εἶναι καὶ τὴν
 καὶ ὁ αὐτός να εἶναι Υἱός καὶ Λόγος πρὶν να ὑπάρῃ ἢ
 κτισθῇ διότι δι' αὐτοῦ ἔγινε. Ἄρα λοιπόν· εἶναι καθὼς
 διὰ τοῦ Λόγου ἔγινε ἔπειτα καὶ εἶναι τοῦ Υἱοῦ ἔγινε τα
 εἰς τα τιποτέ δὲ θα φανῇ ἀντιθετοὶν πρὸς αὐτὰ ἄλλα
 κτισθῇ διὰ αὐτοῦ ἔγινε. Ἄρα λοιπόν· εἶναι καθὼς
 τοῦ εἰς ἀρχὴν ἦτο ὁ Λόγος μετὰ τοῦ ἔν ἀρχὴν ἦτο ὁ Υἱός
 εἶναι δι' ἔπειτα δὲ ὁ Ἰωάννης δὲν εἶπει· Εἰ ἀρχὴ ἦτο ὁ
 Υἱός· εἶπει· ὅτι δὲν ἀρμόζουν εἰς τοὺς Υἱὸν τα τοῦ Λό-
 γου· καὶ ὅς να εἴπουν ὅτι καὶ τα τοῦ Υἱοῦ δὲν ἀρμόζουν
 εἰς τοὺς Λόγον. Ἐπειτα δὲ ὁμοῦς ἀπεδεχθῇ ὅτι το,· Εἰ
 καὶ ὁ Πατὴρ εἰμεθα εἰς·⁶² εἶναι Λόγος τοῦ Υἱοῦ καὶ τὸ
 «ὁ ὑπάρχων εἰς τοὺς κόλπους τοῦ Πατρὸς»·⁶³ σημαίνε-
 ὑτι αὐτὸς ὑπάρχει εἰς τοὺς κόλπους τοῦ Πατρὸς καὶ
 το· Αὐτὸς που βλέπετε ἐμε βλέπει ἐκεῖνον που με ἔ-
 στελε⁶⁴· Εἰς τοῦτο δὲ ἡ δημοργία τοῦ κόσμου εἶναι
 ἔργον που ἀναφέρεται ἐξ ἴσου εἰς τοὺς Υἱὸν καὶ τὸν
 Λόγον, ὡς εἰς ἓν πρόσωπον διὰ τοῦ ὁποῦν ἔγινε ὁ
 κόσμος καὶ ὡς ἐκ τοῦτου δὲ κινεῖται ὅτι ὁ Υἱός ἵπρχε
 πρὸ τοῦ κόσμου Διότι εἶναι ἀνάγκη ὁ δημοργός να
 ὑπάρῃ πρὶν γίνων τα δημοργήματα καὶ αὐτο που
 ἔλεχθη εἰς τοὺς Φιλιππον δὲν ἡμιτορεῖ, κατ' αὐτοὺς, να ἔ-

62 1^ο 1, 8
 63 1^ο 1, 9
 64 1^ο 1, 12
 65 1^ο 1, 14
 66 1^ο 1, 12-13

λεχθη ἀπο τὸν Λόγον ἵνα ἴτα ὁ ὕψις Δὸς λεγε. ὁ
 Ἰησοῦς εἶπεν· Ἐπι τῶν χυλίων ἐμαρμὰς καὶ
 δεῖ με ἐγνωρῆσαι Φίλοι· Ἄστος ποι. βλέπει ἐμέ.
 βλέπει τὸν Πατέρα· Καὶ πῶς λέγεις, Δεῖξέ εἰς ἡμᾶς
 τοὺς Πατέρας· Δεῖ πιστεῦσαι ὅτι ἐγὼ ἐμαρμὰ ἐν τῷ Πατρὶ
 καὶ ὁ Πατὴρ εἶναι ἐν ἐμοί. Τα λόγια πρὸς ἐγὼ λαλῶ
 εἰς σὰς δεῖ λεγῶ αὐτὰ ἀπο τοῦ καὶ τοῦ μου· ὁ Πατὴρ
 ὅπως ὁ ὅποιος μένει ἐν ἐμοί αὐτὸς καμνεί τα ἔργα·
 Πιστεῦετε εἰς ἐμέ ὅτι ἐγὼ ἐμαρμὰ ἐν τῷ Πατρὶ, καὶ ὁ Πα-
 τὴρ εἶναι ἐν ἐμοί· Ἐάν δε δεῖ πιστεῦετε εἰς ἐμέ τοῖλα
 χύσιον πιστεῦσατε με διὰ τα ἔργα μου αὐτὰ· Ἀληθῶς
 ἀληθῶς σὰς λέγω ὅτι ἐκεῖνος πρὸς πιστεῦει εἰς ἐμέ, τα
 ἔργα ποι. ἐγὼ ποιῶ· Ἡ καμνὴ καὶ αὐτὸς καὶ θα κτμή
 μεγαλυτέρα ἀπὸ αὐτοῦ· Ἐπειδὴ ἐγὼ πηγαινῶ εἰς τὸν Πα-
 τέρα μου· καὶ ὅτ· καὶ ἀνζητήσατε εἰς τὸ ὄνομα μου· θα
 πρὶξῶ αὐτὸ διὰ να ἐξασθῇ ὁ Πατὴρ διὰ τοῦ Υἱοῦ·
 Ἄρα λοιπὸν εἶναι ὁ Πατὴρ δοξαζέτα διὰ τοῦ Υἱοῦ, ὁ
 Υἱὸς πρέπει να ἦτο ἐκεῖνος πρὸς ἐλέγει· «Εγὼ ἐν τῷ
 Πατρὶ· καὶ ὁ Πατὴρ ἐν ἐμοί· αὐτὸς καὶ τὸ· Ἐκεῖνος
 ποι. βλέπει ἐμέ· βλέπει τοὺς Πατέρας· Δὲ ὅτι ὁ ἴδιος πρὸς
 λέγει αὐτὰ φανερῶς τοῦ ἐσ-τοῦ· τοῦ με τὸ να προσ-
 θετῇ διὰ να δοξασθῇ ὁ Πατὴρ διὰ τοῦ Υἱοῦ·

20. Ἀποτόν, ἐάν μὲν ὁ ἀνθρώπος τοῖς ὁποῖον ἐφορε-
 σεν ὁ Λόγος λέγουσ· ὅτι αὐτὸς εἶναι ὁ μονογενὴς Υἱὸς
 τοῦ Θεοῦ καὶ ὅτ· ὁ Λόγος Υἱὸς τότε· θα πρεπῇ κατὰ
 συκπεαν· ὁ ἀνθρώπος να εἶναι ἐκεῖνος ποι. εἶναι ἐν
 αὐτὸς καὶ ὁ Πατὴρ· καὶ εἰς τοὺς κολποὺς τοῦ Πατρὸς
 καὶ τὸ φῶς τοῦ ἀληθινοῦ· θα ἀναγκασθῶν· δε να εἴπουν
 ὅτι διὰ τοῦ ἀνθρώπου τουτοῦ ἔχει γινε ὁ κόσμος, καὶ
 ὅτ· ὁ ἀνθρώπος εἶναι ἐκεῖνος πρὸς ἡλθει ὅτ· διὰ να
 κρῆν τὸν κόσμῳ· ἄλλα διὰ να σωσῇ αὐτόν· καὶ ὅτι
 αὐτὸς εἶναι· ποι. ὑπῆρχ· πρὶν γινε ὁ Ἀβραάμ· Δὲ ὅτι
 λέγει ὁ Ἰησοῦς εἶπει εἰς αὐτοὺς· «Ἀληθῶς· ἀληθῶς
 λέγω εἰς σὰς ὅτι ἐγὼ ὑπαρχῶ πρὶν να γινῇ ὁ Ἀβρα-
 ἄμ»⁶⁷· Καὶ πῶς να μὴ εἶναι ἀποπρὸς κατ αὐτοὺς τὸ να
 λένῃ ἐκεῖνος πρὸς κατὰγεται ἀπὸ το σπέρμα τοῦ Α·

67. Ἰω. 14, 9 - 13

68. Ἰω. 8, 58.

ἔρπονται καὶ ἐνέληθη μετὰ ἑπτακοσίων τοιαύτων ἡμερῶν
 ὅτι ἐπαυρῶν τρεῖς ἡμέρας, ἦν ὁ Ἀβραάμ. Πῶς
 δὲ καὶ μετὰ τὴν ἀποπνοὴν ἐκείνην παρέστη, ὡς καὶ ἔφασκεν
 ὁ Λόγος αὐτῇ ἐκείνῃ ὁ Υἱὸς τοῦ Ἀβραάμ, καὶ ἐστὶν ἡ
 μαρτυρία αὐτῇ κατὰ τὸν ἐκ τῆς Μαρκίας δόξαν, ὅτι ἡ
 γυνὴ ὁ κόσμος, Πῶς δὲ θαύματος καὶ τοῦ ἑν ταύτῃ
 σμῆνι. Ἀλλὰ τὸ δεικνύον ἡμεῖς ὁ ἑαυτοῦ αὐτῆς τὴν κατὰ
 σάρκα ἐπὶ τῷ Υἱῷ ἐπισημαίνοντες, ὡς. Ἐν τῷ
 κόσμῳ ἡμεῖς. Πῶς δὲ ἐάν τις εἴπῃ ὁ Λόγος Υἱὸς ὁ
 πατὴρ, ὡς ὁ Υἱὸς ἡμεῖς, καὶ τὴν τοῦ κόσμου ἐκείνου καὶ
 ὁ ἴσως εἴπῃ εἰς ἀπὸ τοῦ θεοῦ ἡμεῖς, καὶ ἴπῃ
 εἰς τοὺς κόσμους. Ἐάν τις εἴπῃ ὅτι ὁ Λόγος ὁ
 τριτάτος δι' αὐτὰ καὶ θαύματος ὁ Λόγος ἐκείνῃ
 θεοῦ ἐστὶν ἐν τῷ Πατρὶ. Πῶς εἰς τὴν ἀρχαίαν βίβλιν
 καὶ ὁ Λόγος εἰς τὰς ἀρχαίας τοῦ πατρὸς τοῦ Πατρὸς, ὅτι ὁ
 ἄνθρωπος καὶ ὁ Πατὴρ ἐστὶν ἐκείνῃ. Ἐάν τις εἴπῃ
 ἐκείνῃ ὁ Λόγος ποῦς αὐτῇ αὐτῇ τὴν σφραγίδα ὁ Λόγος
 Δεῖται ἡμεῖς ὅτι ὁ Λόγος ἐστὶν ἐκείνῃ ὅτι ἐκείνῃ
 ἡ βίβλος ἐκείνῃ ἀπὸ τοῦ Μωϋσέως τὴν τριτάτην
 τοῦ εἰσαὶ ὁ Πατὴρ Δεῖται ὅπως ἀνέβη εἰς τὴν ὁ
 τῇ ἔσται ὡς πρὸς τὴν ἐκείνῃ καὶ ὁ ἑαυτοῦ Μωϋσέως
 Τετάρτη περὶ τούτου ἐκείνῃ ὁ Λόγος ἀπὸ τοῦ Ἀβραάμ
 ἐκείνῃ ὁ Λόγος ἐκείνῃ ἐκείνῃ Δεῖται ἐκείνῃ ὅτι
 διὰ τὴν τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ Λόγου, ἐξήμενη ἡ κατὰ
 σάρκα καὶ ἐκείνῃ κατὰ τὴν τοῦ Λόγου καὶ τοῦ Υἱοῦ
 καὶ ἐκείνῃ τὸν κόσμον, τὸ δὲ πρὸς τὸν πατέρα καὶ
 τὴν τοῦ Πατρὸς δὲ ἐκείνῃ ὅτι ἀνέβη εἰς τὴν ἄν
 γλον ἀλλὰ εἰς τοὺς Υἱοὺς. Καὶ ἡ ταύτην τὴν κατὰ
 σάρκα ἐκείνῃ ὅτι θαύματος ὁ Λόγος ἀνέβη εἰς τὸν Μωϋσέως
 γένος Υἱοῦ. Διότι ἐκείνῃ ὁ ἱσχυρὸς. Ἐπὶ τῷ
 ἱσχυρῷ ἐκείνῃ καὶ ὁ δὲ ἐκείνῃ ἐκείνῃ ἀνέβη
 Φίλιππος. Ἐκείνῃ τὸν ἐκείνῃ ἐκείνῃ τὸν Πατέρα
 καὶ δὲ ἐκείνῃ ὅτι ὁ Ἀγιὸς ὡρεῖ τοὺς Πατέρας
 ἀλλὰ ὁ Υἱὸς. Ἐκείνῃ δὲ ἐκείνῃ ὅτι ὁ Λόγος ἐκείνῃ
 τοὺς Πατέρας ἀλλὰ ὁ ἐκείνῃ ὁ Υἱὸς ὁ ἐκείνῃ ἐκείνῃ
 τὸν κόλπον τοῦ Πατρὸς.

προκύπτουν από το ότι, λένουν τον άνθρωπον Υἱόν. Ἐάν δε ἕνεκα τοῦ Λόγου ἡ σαρξ λέγεται Υἱός ὁ Λόγος καὶ πρὶν ἀκόμη ἀναλαβῆ σαρκά ἦτο Υἱός. Διότι πῶς εἶνα δυνατόν εἰς κάποιον να υποβῇ ἄλλους εἶναι αὐτός δεν εἶνα υἱός καὶ μάλιστα εἶναι πατέρα. Ἀλλοίον εἶναι μὲν υποβῆ, ἀλλὰ καὶ διὰ τοῦ εἶναι τοῦ ὁ Θεός πρέπει να εἶναι. Πατήρ εἶναι δὲ ὁ αὐτὸν Πατέρα κατ' ἀναγκὴν πρέπει ὁ υἱὸς να εἶναι Υἱὸς μᾶλλον δε να εἶναι αὐτός ὁ Υἱός, διὰ μέσου τοῦ ὅποιον καὶ οἱ ἄλλοι γίνονται υἱοί.

22 Ἐπεὶ δὲ εἶναι μετὰ να μὴ εἶναι αὐτός Υἱός ἡμεῖς εἴμεθα υἱοί, ὁ Θεός πρέπει να εἶναι ἰδικός μας Πατήρ, καὶ ὁχ αὐτοῦ. Πῶς λοιπὸν τότε οὗτος κερμὲς τοῦ Θεοῦ ἰδικοί τοῦ Πατέρα μᾶλλον μετὰ να λέγῃ. Ὁ ἰδικός μου⁶⁴ καὶ, «Ὑἱὸς ἐκ τοῦ Πατρὸς»⁶⁵. Διότι εἶναι ὁ Θεός εἶναι κοινός δι' ὅλους Πατήρ καὶ ὁχ μόνον αὐτοῦ. Πατήρ οὔτε αὐτός μόνος ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ Πατρὸς λέγει. Δὲ κάποιος ὅτι ὁ Πατήρ λέγεται καὶ ἰδικός μας Πατήρ λόγω τοῦ ὅτι ἐκεῖνος ἔχει ἐνωθῆ μετὰ τῇ ἰδικῇ μας σαρκί. Διότι δι' αὐτὸ ὁ Λόγος ἐγενε Σαρξ. Ἦναι ἔπε δὲ ὁ Λόγος εἶναι Υἱός ἕνεκα τοῦ Υἱοῦ ὁ ὁποῖος κατοικεῖ εἰς ἡμᾶς. λέγεται ὁ Θεός καὶ ἰδικός μας Πατήρ. Διότι, λέγει ἀπέστειλε τὸ Πνεῦμα τοῦ Υἱοῦ αὐτοῦ εἰς τὰς καρδίας ἡμῶν το ὁποῖον φωνάζει, «Αὐτὸς ὁ Πατήρ»⁶⁶. Ἄρα λοιπὸν ὁ Υἱός που εἶναι ἐντός ἡμῶν μετὰ να ἐπικαλεῖται τὸν Πατέρα τοῦ κερμὲς αὐτοῦ να λέγεται καὶ ἰδικός μας Πατήρ. Βεβαίως εἰς τὰς καρδίας ἐκεῖνων που δεν ζῇ ὁ Χριστός, οὔτε ὁ Θεός ἡμπορεῖ να λέγεται Πατήρ αὐτῶν. Λοπὸν εἶναι ἀκριβῶς ἕνεκα τοῦ Λόγου ὁ ἀνθρώπος λέγεται Υἱός, κατ' ἀναγκὴν ἐφ' ὅσους καὶ πρὸ τῆς ἐνανθρωπήσεως οἱ πύλαοι ἐλέγοντο υἱοί, ὁ Λόγος πρέπει καὶ πρὸ τῆς ἐλευσεως τοῦ πρὸς ἡμᾶς να εἶναι Υἱός. «Διότι, λέγει ἐγενήσα υἱός»⁶⁷. Καὶ ἐπὶ τῆς ἐποχῆς τοῦ Νῶε. «Ἰδοὺτες οἱ Υἱοὶ τοῦ Θεοῦ». Καὶ εἰς τὴν ὠδὴν «Δεν εἶναι αὐτός οὕτως ὁ Πατήρ σου»⁶⁸. Ἄρα λοι-

62. Ιω. 3, 1.

63. ιω. 14, 28.

64. Ιω. 4, 6.

65. Η2, 1, 2.

66. Ιω. 1, 2.

67. Δευτ. 32, 6.

πὸν ὑπῆρχε καὶ ὁ ἀληθινὸς Υἱὸς ἕνεκα τοῦ ὅπου ἐγένετο καὶ ἐκεῖνοι οὐκ ἔβουλον. Ἐὰν δὲ, παλιν κατὰ τὰς κα-
νεῖς ἀπὸ τῶν δύο τούτων δὲν εἶναι Υἱὸς ἀλλὰ μόνον
ἕνεκα τῆς ἐνωσεως τῶν δύο εἰς ἓνα κατ' αὐτὴν, κα-
νεῖς ἐκ τῶν δύο δὲν εἶναι Υἱὸς λέγω δηλαδὴ οὔτε ὁ Λο-
γὸς, οὔτε ὁ ἀνθρώπος ἀλλὰ καποῖα αὐτὰ ἐκπληττεῖ ὁ
ποῖας καὶ ἠνωθῆσαν, καὶ ἐτσιθὰ προηγήθη ἡ αἰτία ἀπὸ
τῆς συνενώσεως ἢ ὅπου αὐτὴν τοῦ Υἱοῦ. Ἄρα λοιπὸν
καὶ κατὰ τὴν ἐκδοχὴν αὐτὴν προηγήθη ὁ Υἱὸς προ-
τῆς ἐνανθρωπήσεως. Ὅτι, λοιπὸν, λέγωμεν αὐτὰ εἰς
αὐτοὺς, οἷτοιθὰ καταφύγου, εἰς ἕτερον ἐπιχειρημα δια-
να εἰποὺν ὅτι, οὔτε ὁ ἀνθρώπος εἶναι Υἱὸς οὔτε καὶ οἱ
δύο μαζί ἀλλὰ ὁ Λόγος εἰς μὲν τὴν ἀρχὴν ἦτο ἀπλῶς
Λόγος, ὅταν δὲ ἐνανθρωπήσῃ, τότε ὠνομασθῇ Υἱὸς. Προ-
τῆς διασάρκος ἐπ' αὐτοῖς αὐτοῖς δηλαδὴ δὲν ἦτο Υἱ-
ὸς, ἀλλὰ μόνον Λόγος καὶ καθὼς ἀκριβῶς ὁ Λόγος ἐ-
γενε σὰρξ ἐνῶ πρωτύτερα δὲν ἦτο σὰρξ, ἔτο καὶ ὁ Λο-
γὸς ἐγενε Υἱὸς, ἐνῶ πρωτύτερα δὲν ἦτο Υἱὸς. Καὶ ταῦ-
τα μὲν ἐκεῖνοι φλογόεντα ὅπου υποκείνται εἰς καθα-
ρὸν ἔλεγχον καὶ ἀνατροπὴν.

23 Διότι εἰν πράγματι μὲ τὸ να ἐνανθρωπήσῃ ἐ-
γενε Υἱὸς, τότε ἡ ἐνανθρωπήσας εἶναι ἡ αἰτία δια τὴν
ὅπου εἰν Υἱὸς. Καὶ εἰν ὁ ἀνθρώπος εἶναι αἰτίας,
τοῦ ὅτι οὗτος εἶναι Υἱὸς ἢ καὶ τα δύο μαζί θὰ συμβῶν
τὰ αὐτὰ ἀποπα. Ἐπειτα εἰν ἦτο πρωτύτερα ἀπ' ὧς
Λόγος, καὶ ὕστερα ἐγενε Υἱὸς θὰ φαίη ὅτι ὕστερον ἐ-
γνωρίσῃ τὸν Πατέρα καὶ ὅχι πρωτύτερα. Δὲν, θεθα-
ως δὲν γνωρίζῃ ὁ Λόγος τὸν Πατέρα ἀλλ' ὁ Υἱὸς
«Οὐδεὶς γὰρ γνωσκε τὸν Πατέρα, εἰ μὴ ὁ Υἱὸς»
Θα συμβῇ δὲ καὶ τοῦτο ὅτι, ὕστερον προσετέθη καὶ ὑ-
πάρχει, εἰς τοὺς κόλπους τοῦ Πατρός, καὶ ὕστερον αὐ-
τός καὶ ὁ Πατὴρ ἐγενε καὶ ὕστερον ἀληθεύει, τὸ ὅτι
ἔωρακας ἐπε ἔωρακε τὸν Πατέρα.¹⁹ Δὲν δὲν αὐτὰ
ἐλέγχθησαν διὰ τὸν Υἱὸν. Ἀπο αὐτὰ λοιπὸν θὰ ἀναγκα-
σθῶν να εἰποὺν ὅτι ὁ Λόγος δὲν ἦτο τιποτε ἀλλο παρὰ
μόνον ὄνομα. Οὔτε δηλαδὴ ὁ Υἱὸς εἶναι ἐν ἡμῖν, με τὸν

68 Mt. 11, 27

69. Ιω. 14, 9.

24 Αλλ' ὁμοῦς προσηματ' πολλὰ λεγόνται καὶ εἰς
 τῇ Παλαιᾷ Διαθήκῃ περὶ τοῦ Υἱοῦ ὡς παρὰ τὴν γὰρ
 τὴν χάριν εἰς τὸ δεύτερον Ψαλμῷ τοῦ Σαύλ τοῦ Υἱοῦ
 Ἐγὼ σὲ ἐγενήθητι θῆκη μου καὶ εἰς τὸ ἔσχατον
 ἡ ὑπογραφή· Εἰς τὸ τέλος τῶν κριπτῶν τοῦ Υἱοῦ
 Ὑψίστου εἰς τὸν Δεξιόν· καὶ εἰς τοὺς τεσσαρὶς αὐτοὺς
 τετραπλῶς· Εἰς τὸ τέλος περὶ ἐκείνων ποῦ θα ἀνίστανται
 ὁμοῦς τῶν τοῦ πρώτου Κρεῖσσας ἐστὶν ἀδελφὸς τοῦ
 Ἀσσητό· καὶ εἰς τὸ Ἡσίο· Θεοφάνης ποῦ τοῦ
 ἀσσητόν· καὶ ὁμοῦς τοῦ Ἀσσητό· εἰς τοὺς αὐτοὺς αὐτὰ
 μὲν· Αὐτὰρ ἐπεὶ διατὸν ἡγενησάμεθα· Οὐδὲ
 Ἀσσητός ποτε ἠμπορεῖ να εἶναι ὁ υἱὸς παρὰ τὸ Μωϋσέως
 γέννησ' υἱὸς καθὼς καὶ εἰς τοὺς ἑκατοστοὺς ἐστὶν· Ἐκ
 γὰρ τῶν αὐτῶν ἐγενήθη πρὶν καὶ γὰρ τὸ αὐτὸ τῆς αὐ-
 γῆς· περὶ τὰ ὅποια θεοὶ ὁμιλήσαντες ἐστὶν καὶ εἰς
 τοὺς Περσικοὺς ποτετὶ καὶ γὰρ τοὺς θεοὺς αὐτῶν
 ὁ Περσικὸς καὶ εἰς τὸν Διόνη· Καὶ ἡ ἑστὶς τῇ τε-
 τάρτῃ· καὶ ὁμοῦς μετὰ τὸν Υἱὸν τοῦ Θεοῦ καὶ πολλὰ
 πρὸς τοὺς ἑσπερίους· Ἐκ τῶν Περσικῶν αὐτοὺς
 τῶν ἑσπερίων ἀρχαῖς πρὸς τὸν υἱὸν καὶ ὁ υἱὸς
 ὁ ὅποιος καθὼς περὶ προφῆται· ὁμοῦς πολλῶν εἰς τῇ Πα-
 λαιᾷ Διαθήκῃ· Να λεγόν· ἔτι εἶναι ἀλλὰ αὐτὰ
 πρὸς ναὺς τὰ προφητικῶς Ἐσπερίως καὶ περὶ τοῦ
 Ἀγίου πρὸς ναὺς αὐτοῦ· ἡ Παλαιὰ προφητεία· Ὁ
 υἱὸς πρὸς τοῦτ'· καὶ ναὺς ἑστὶν ἐκείνη· δεξιὰ
 αὐτοῦ· Δοτὶ εἰς τὸ Σαύλ τοῦ Υἱοῦ καὶ ἀνέφικται εἰς
 τὴν ἑλπίδα καὶ φέρει· ὅτι καὶ τὸ Διόνη· Ἀσσητό
 Κρεῖσσας ἐστὶν ἐσθλὸς· ὅτι καὶ Διόνη· δὲν
 ἐστὶν ἐλπίδα καὶ ἐσθλὸς· ὅτι καὶ τὸ ἔσπερ'· καὶ
 ἐστὶν ἐλπίδα καὶ ἐσθλὸς· φέρει αὐτὸν ἐλπίδα
 γὰρ πρὸς ναὺς· Ὁ Κρεῖσσας ἐστὶν ἐλπίδα καὶ αὐτῶς
 ἐστὶν· καὶ ἐστὶν ἐσθλὸς· τὴν γὰρ, ἡ ὅποια δεξιὰ

24
 25
 26
 27
 28
 29
 30
 31
 32

σαλει θῆ.⁸³ Καί ἐάν οἱ λογοὶ τῶ τεσσαρακκοστοῦ τεταρ-
 τοῦ Ψαλμοῦ «ὑπὲρ τοῦ Ἀγαπητοῦ»⁸⁴ ἔχουν σημασίαν
 μέλλοντος εἶναι φανεροὶ ὅτι καὶ τὸ προπαιθεμένον ἐν
 συνεχεῖ ἦτο το. «Ἡ καρδία μου ἐξεφράσει λόγον
 γαθοῖ»⁸⁵ ἀναφερέτα ἐπίσης εἰς τὸ μέλλον. Καὶ ἐάν τὸ
 «Ἐκ γαστροῦ»⁸⁶ ἀναφερέται εἰς σθῶρα, ἀρα καὶ τὸ
 «Ἐκ καρδίας» ἐπίσης. Διὸ ἐάν ἡ γαστήρ εἴη ἀνδρω-
 πινός καὶ ἡ καρδία ἐπίσης εἴη, σαματὸς, ἄργιστος.
 Ἐάν δὲ τὸ ἐκ καρδίας σημαίνει τὸ αἰώνιον καὶ τὸ
 ἐκ γαστροῦ, σημαίνει ἐπίσης τὸ αἰώνιον καὶ ἐάν ὁ
 Μονογενὴς εἶναι εἰς τοὺς κόλπους τοῦ Πατρὸς Διὸ τὸ
 Μονογενὴς καὶ τὸ Ἀγαπητὸς εἶναι τὸ αὐτὸ ὅπως το,
 «Οὗτος εἶναι ὁ Υἱὸς μου ὁ ἀγαπητός»⁸⁷ Διὸ δὲν εἴπε-
 τό, Ἀγαπητός με σκοποῦν καμὴ φαίεραν τῇ εἰς αὐ-
 τοῦ ἀγαπῆναι τοῦ δα να μὴ φαίῃ ὅτι μόνος τοῖς ἄλλοις
 ἀλλὰ ἔκαμτε φανεροὶ διὰ τοῦτο ὅτι οὗτος εἶναι Μο-
 νογενὴς δα να δείξῃ ὅτι αὐτὸς μόνος εἶναι ἐξ αὐτοῦ. Καὶ
 εἰς τὸν Ἀβραάμ λοιπὸν μετὰ τὴν θελήν ὁ Λόγος να ση-
 μανῇ τὴν ἰδιότητα τοῦ μονογενοῦς λέγει «Προσφερε
 τὸν υἱόν σου τὸν ἀγαπητόν»⁸⁸ Ἦτο δὲ εἰς πάντας λό-
 γιστόν ὅτι ἐκ τῆς Συρρας ἐγεννηθῇ μόνος Υἱὸς ὁ Ἰσαάκ.
 Ὅθεν ὁ Λόγος εἶναι Υἱὸς ὅχι διὸ ἐγεννῆ ἢ ὠνομασθῇ
 Υἱὸς ὑστερον, ἀλλὰ διὸ εἶναι πάντοτε Υἱὸς Διὸ εἶναι
 δὲν εἶναι Λόγος οὔτε Υἱὸς εἶναι Διὸς ἐκείνος, ποὺ εἶναι
 ἐκ τοῦ Πατρὸς εἶναι Υἱὸς Ποῖός δὲ εἶναι ἐκ τοῦ Πα-
 τρός, παρα μόνον ὁ Λόγος ὁ ὁποῖος προήλθεν ἐκ τῆς
 καρδίας καὶ ἐγεννηθῇ ἐκ γαστροῦ. Διὸ ὁ Πατὴρ δὲ εἶ-
 να Λόγος οὔτε ὁ Λόγος εἶναι Πατὴρ ἀλλ' ὁ μὲν εἶναι
 Πατὴρ, ὁ δὲ Υἱὸς καὶ ὁ μὲν γεννᾷ ὁ δὲ γεννᾶται.

25 Ὁ Ἄρειος λοιπὸν εἶναι μανικός διὸτι λέγει ὅτι
 ὁ Υἱὸς ἐγεννῆ ἐκ τοῦ μηδενός καὶ ὅτι ἦτο κυπότε γρο-
 νος ὅτε οὗτος δὲν ἦτο Μανιακὸς εἶναι καὶ ὁ Σαβέλλιος,

83 Ψαλμ. 92, 1.

84 Ψαλμ. 44, 1.

85 ψαλμ. 44, 2.

86 Ψαλμ. 109, 3.

87 Ματθ. 17.

88 Γέν. 22, 2.

διότι λέγει ὅτι ὁ Πατήρ εἶναι Ὑιὸς καὶ αὐτὸς τροφὸς ὅτι ὁ Ὑιὸς εἶναι Πατήρ, κατὰ μὲν τὴν οὐσίαν εἰς κατὰ δὲ τὰ ὄντα ὁ Ὑιὸς εἶναι δὲ μακρικὸς δι' οὗ μεταχειρίζεται καὶ παραδεγμὰ τὴν γὰρ τοῦ Πνεύματος ἐστὶ λεγόμενος ὡς ἀκριβῶς εἶναι διὰ τὰς χαρισμάτων τοῦ Πνεύματος εἶναι, τοῖς ἴδοις ²⁹ ἔστι καὶ ὁ Πατήρ εἶναι μὲν ὁ ἀπὸ τὸς πλατυνέται ὁμοῦς εἰς Ὑιὸν καὶ Πνεῦμα. Εἶναι δὲ τοῦτο γεμᾶτον ἀποστόλων. Διότι εἰσι δὲ τὰ σκευὰ, ἡ μὲν τὸ Πνεῦμα, τὸ μὲν θαυμασθαι καὶ μετὰ τὸν Πατέρα ὥστε ὁ Πατήρ να εἶναι Λόγος καὶ Πνεῦμα ἁγίον, τοῦτο γίνεται διὰ μὲν τὸν ἑαυτοῦ Πατέρα διὰ δὲ τοὺς ἄλλους Ὑιὸς καὶ διὰ τὸν ἄλλον Πνεῦμα γινόμενος κατὰ τὴν ἀνάγκην ἕως ἑκάστου ὅτι ἀρροῦσι εἰς τοὺς καθένα. Καὶ κατὰ μὲν τὸ ὄνομα Ὑιὸς καὶ Πνεῦμα κατ' ἀλήθειαν δὲ μόνον Πατήρ. Καὶ μὲν τὸ να γίνεται μὲν Ὑιὸς ἐκ ἀρχῆς πάλαι, δὲ ἀπο τοῦ να λέγεται Πατήρ καὶ ἔγενεν ἄνθρωπος κατ' ὄνομα μόνον κατ' ἀλήθειαν δὲ οὐδεποτε ἦλθε πρὸς ἡμᾶς, καὶ ψευδεται μὲν ὅταν λέγῃ. Ἐνῶ καὶ ὁ Πατήρ ἐνῶ κατ' ἀλήθειαν αὐτὸς εἶναι ὁ Πατήρ, καὶ ὅσα ἄλλα ἀκομὴ ἀτοκα ἀκολουθοῦν εἰς τὴν περιπτῶσιν τοῦ Σαβελλίου. Εἶναι δὲ ἐπόμενοι να παύσῃ να λέγεται το ὄνομα τοῦ Ὑιοῦ καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος ὅταν ἡ ἀνάγκη τελεώσῃ. Καὶ ἔπειτα ὅσα ἐγίναν θαυμάζοντα τὰ ὄντα τῆς ἀστειότητος ἐπεὶ δὲ ἀπέδεχθησαν ὅτι ἔλαβον χωρὰν οὐχὶ κατ' ἀλήθειαν ἄλλα μόνον κατ' ὄνομα. Οἱ τοὶ δὲ κατ' αὐτοὺς παύσῃ το ὄνομα τοῦ Ὑιοῦ θα παύσῃ καὶ ἡ χάρις τοῦ βαπτισματος δι' οὗ ἐδοθῇ εἰς ὄνομα Ὑιοῦ. Καὶ τότε τί θα ἐπακολουθήσῃ ἄλλο παρὰ ὁ ἀφανισμὸς τῆς δημιουργίας. Διότι εἰναι διὰ να δημιουργηθῶμεν ἡμεῖς ὁ Λόγος ἦλθεν εἰς το εἶναι, καὶ ἔπειτα ἀφοῦ πρῶτον αὐτὸς προῆλθεν εἰς το εἶναι ἐγένετο ἡμῖν εἶναι φανερόν ὅτι, ὅταν αὐτὸς ἀναγνωρῇ εἰς τοὺς Πατέρας καθὼς λέγουσιν δεῖν θα ὑπορχώμεν πλεον ἡμεῖς. Διότι ἔστι θά εἶναι, καθὼς ἀκριβῶς ἦσαν τὰ πράγματα πρωτότερα. Ἐτο λοιπὸν δὲν θα εἴμεθα πλεον ὅπως ἀκριβῶς δὲ ὑπάρχοντες πρωτότερα. Διότι, ἐφ' ὅσον οὗτος δὲ προσέρχεται, πλεον εἰς το εἶναι δὲν θα ὑφίσταται πλεον ἡ δημιουργία.

20 Κατατα με εἰς αὐτοὺς ὅτι δεῖ ὁ υἱὸς δεῖ
 ἔχει ἀρχὴν τοῦ εἶναι ἀλλὰ κατατα καὶ πρὸ τῆς ἐκ-
 θρωπώσεως εἶπα με τοῖς Πατέρας καὶ ἐφάνη, ὁ
 υἱὸς εἰς τὴν πρῶτην. Ἐποστρεφόντες τοὺς πατέρας τὴν ἐξ-
 ἑαυτοῦ τοῦ πατρὸς ἐξ ἀρχῆς τῶν ὁποίων ἡκούσαμε
 τὴν ὁποία εἶδον με τοὺς ἀφ᾽ ἑαυτοῦ ἡμῶν τὸ πρῶ-
 τόν εἶδον με προσκυλῶν καὶ ὁ υἱὸς καὶ ἐφάνη
 σκεῖ αὐτὸν ὁ υἱὸς εἶπα ὁ Λόγος τῆς ζωῆς καὶ ἡ ζωὴ
 ἐφάνη καὶ τὴν εἶδον καὶ ὁ υἱὸς μάρτυράν καὶ
 κηρύττοντας σὰς τὴν ζωὴν τῆς αἰωνίου ἡσυχίας ἵστα-
 ῖν τοὺς Πατέρας καὶ ἐφάνη καὶ εἰς ἡμῶν. Ἀφ᾽ ἑαυ-
 τοῦ εἶπεν ὁ υἱὸς δεῖ εἶναι ἀλλὰ ἦτο με τοῖς Πατέρας εἰς
 τὸ τέλος τῆς Ἐποστρεφόντες λέγει ὁ υἱὸς εἶπα ἡ ζωὴ
 Γραφῶντες καὶ μεθ᾽ ἑαυτοῦ ἀληθῶς με τὸ ὕ-
 ον καὶ τὴν ἱστορίαν Χριστοῦ. Οὗτος εἶπα ὁ ἀληθὺς Θεὸς
 καὶ ζωὴ αἰωνίου. Ἐπὶ δεῖ ὁ υἱὸς εἶπα ἡ ζωὴ καὶ
 αὐτὴ εἶπα με τοῖς Πατέρας καὶ εἶπα ὁ υἱὸς εἶπα με τοῖς
 Πατέρας λέγει δεῖ ὁ υἱὸς καὶ ὁ Λόγος ἦτο με τὸν Θε-
 ον καὶ ὁ υἱὸς πρὸς τὴν εἶπα ὁ Λόγος ὁ πρὸς τὴν
 πρῶτον με τοῖς Πατέρας ὅπως δὲ ἀκρωτῆς ὁ υἱὸς καὶ
 Λόγος εἶπα ὁ Θεὸς ὁ υἱὸς πρὸς τὴν εἶπα ὁ Πατὴρ
 ὁ υἱὸς ὁμοῦ καὶ τὸν ἱστορίαν δεῖ εἶπα Θεὸς ἀλλὰ
 ἄλλος Θεὸς ἀληθὺς Διὸς τὴν ἱστορίαν καὶ τὸν
 ἱστορίαν καὶ Θεὸς ἦτο ὁ Λόγος καὶ ὁ υἱὸς λέγει. Ἐ-
 γὼν καὶ ἡ ζωὴ. Ἐπομένως ὁ υἱὸς Λόγος εἶπα καὶ
 ζωὴ ἡσυχίας εἶπα με τοῖς Πατέρας Πάτερ δεῖ εἶπα πρὸς
 ἔχει λεχθῆναι ἀποσταλῆναι τοῖς Πατέρας. Ὁ μνησθέντες υἱὸς
 πρὸς εἶπα εἰς τὸν κολῶν τοῖς Πατέρας καὶ δεῖ εἶπα ὁ
 υἱὸς ἦτο κατατα. Διὸς εἶπα πρὸς τὸν ἱστορίαν λέγει
 υἱὸν τοῦτον ὁ Διὸς δὲ εἶπα καὶ εἶπα. Διὸς δεῖ
 ἔκτε νῆς τὴν γέροντα καὶ τὴν ἡσυχίαν ἀπὸ τὸ με-
 σὸν τὸ κολῶν τοῖς. Ἀλλὰ ὁ υἱὸς καὶ ἡ ζωὴ εἶπα
 εἰς τὸν κολῶν καὶ ὁ υἱὸς εἶπα εἰς τὸν κολῶν ὁ υἱὸς

90 Α 1 1 2

91 Α 1 1 2

92 Β 1 1

93 Β 1 1

94 Β 1 1

95 Β 1 1

96 Β 1 1

πρέπει να εἶνα ἡ χεὶρ καὶ ἡ γὰρ ὁ υἱὸς τοῦ ὅπου
 ἐδημιουργήσεται πατέρα. Πατέρα. Δὲν. ἡ γὰρ
 σοὶ, ἐκαμὲν ὅλα στή. καὶ ἐξηγήσας, εἰς ἐξέδοι τὸν
 λαόν, τοῦδε γὰρ αὐτὸν ἡτ' εἰσιτοῦν. Ἐὰν δὲ
 καὶ αὐτὴ εἶα ἡ ἀλλοτρίαις τῆς ἐξέδοις τοῦ υἱοῦ
 καὶ τὰν εἰς τοῦδε ὅσον θ. σκεπτικῶς. ὡς
 ὑπὲρ τοῦ Ἀγαπήτος. Ὁ Ἀγαπήτος ἀρτ' αὐτὴ γὰρ
 ποιηλοῦσθαι περὶ τοῦδε ἡ θ. σκεπτικῶς.
 «Οὗτος γὰρ ὁ υἱὸς ὁ ἀγαπήτος» καὶ ἀρτ' αὐτὴ
 τῇ ἡ γὰρ μοι εἶνα ὅσον, ὡς τοῦδε. Οὗτος ὁ υἱὸς μοι

27. Ἐπειδὴ δὲ μετὰ καὶ ἀπὸ τούτων ἀπαιδεύτους, με
 τοῦ να διαφωτίσω μετὰ τῇ δὲ τῇ καὶ περὶ γὰρ ἐξέτε-
 λιζέτω. Ἐκ γὰρ τούτων περὶ τῇ τῇ φέρουσι με ἐξέτε-
 ὡς εἰσι τοῦδε ἀφ' ἑαυτῶν εἰς τῇ ἐκ Μαρίας ἐξηγῶν
 αὐτῶν ἐπεδὴ ἐξήθη. δὲν ἀρμολογῶν λεγέτω ἡ λέξις ἀ-
 στήρ ὅσον τοῦδε. ὅσον εἶα αὐτῶν, καὶ ἐπεταμεν ὡς καὶ
 δι. αὐτῶν. Ἐὰν μὲν ἐπεδὴ ἡ ἀστήρ εἶνα ἀνθρώπου
 ἐξέδοι καὶ ὅσον τοῦδε. ἵνα ἀσκήτος με τοῦδε. ὅσον
 φαίνομεν ὅτι καὶ ἡ καρδία αὐτῶν ἐξέδοι περὶ τῇ καὶ
 τὸ ἀνθρώπου ἐπεδὴ ἐξέδοι ἐπεταμεν αὐτῶν περὶ
 καρδίας, γὰρ ἐξέδοι, ἀστέρα. Ἐπεδὴ λοιπὸν καὶ ταῦτα δυο
 ταῦτα εἶνα ἀνθρώπου. ἵνα ἀνθρώπου. Ἐκ τῶν δυο ἡ
 να ἀπὸ τῶν φώμεν καὶ τῇ δυο ἡ τῇ τῇ τῇ τῇ τῇ τῇ τῇ
 τῶν δυο τοῦδε ἀνθρώπου. τῇ τῇ τῇ τῇ τῇ τῇ τῇ τῇ
 πρὸς τῇ τῇ τῇ τῇ τῇ τῇ τῇ τῇ τῇ τῇ τῇ τῇ τῇ τῇ τῇ
 ὅπως ἀκ. ὅπως ὅπως ἀκούωμεν. γὰρ λεγέτω καρδία ὅσον
 δὲν εἰσοῦμεν αὐτῇ ὡς καρδία ἀνθρώπου. ἔτσι καὶ ἐ-
 ἀν ἡ Γραφή λεγέτω ἐκ ἀστρος δὲ τῇ τῇ να ἐκλαμβί-
 νῶμεν αὐτῇ με ἐξέδοι σκεπτικῶς. Δὲν ὑπάρχει σκεπ-
 θεα εἰς τῇ θεαὶ Γραφή. αὐτῇ τῇ με ἀνθρώπου. ἵνα
 σοὶ δὲ να πρὸς τῇ τῇ τῇ τῇ τῇ τῇ τῇ τῇ τῇ τῇ τῇ τῇ
 ποι εἰσοῦν. ἔτσι καὶ ὅσον, ὁ ἱερός συγγραφεὺς σκεπτικῶς
 περὶ τῇ τῇ τῇ τῇ τῇ τῇ τῇ τῇ τῇ τῇ τῇ τῇ τῇ τῇ τῇ τῇ

97. Ἦσ. 66, 2.

98. Πρξλ. 44, 7, 8.

100. Ἦσ. 7, 31.

101. Φαλμ. 44, 1.

102. Ματθ. 8, 17.

103. Φαλμ. 109, 3.

καὶ μετέπλασαν τὸν καὶ Ἡ χερὶ μου ἔκαμει ὅλα αὐ-
τὰ καὶ, Αὐτὸς δὲ ἐπέλεξε καὶ ἐποίησεν ὅλην τὴν
Ἐπομενίως κατὰ τοὺς πέντε τα τρόποις τῶν ἁγίων
ἐν τῷ μέν Υἱῷ το ἀρχαίου εἰς ἑαυτὸν καὶ τῇ γεννησθῆ-
ναι τῆς γεννησέως τῆς δε δὲ δὴ ἀρχῇ τῆς
ὑπὸ τοῦ ὡς αὐτὸς Δὲ οὐκ εἰς Θεὸς ἐλκεν δημιουργησά-
μενος καὶ δημιουργοῦ τοῦ δε Υἱοῦ γεννᾶ ἐκ τῆς οὐ-
σίας αὐτοῦ Λόγον καὶ σοφίαν Δὲ οὐκ ἡ γαστήρ καὶ ἡ κορ-
δία σημάδι τοῦ εἶκον τοῦ καὶ τοῦ γεννητοῦ Δὲ οὐκ ἀλη-
θῶς καὶ ἡμῶς τῇ με γεννησθῆναι τῆς καταγωγῆς ἔχο-
μεν ἐκ γαστροῦ τῆς μητρός ἡμῶν τα δε ἔργα ἐργαζό-
μεθα μὲ τὰς χεῖρας

28. Τί λοιποὶ σημαίνει λέγουσι καὶ το Προ τοῦ ἁ-
στροῦ τῆς αἰγῆς, Ἐπεὶ θα ἡμποροῦσα νὰ ἀπαιτησῶ
ὅτι ἐάν το προ τοῦ ἀστροῦ τῆς αἰγῆς σημαίνει τῇ θεο-
μασθῇ γεννησθῇ ἐκ τῆς Μαρίας καὶ ἀλλὰ πολλοὶ ἐγεν-
νηθῆσαν προ τῆς ἀνατολῆς τοῦ ἀστερος Ποιοι λοιπόν
εἶνα το αὐτὸν θεωροῦμαι πῶς ἔχει λεχθῆναι αὐτοῦ το
οποῖον ταχὺ ἀναφερόμενα εἰδικῶς εἰς αὐτὴν καθὼν χρό-
νον τοῦ το πρῶτον καὶ ἐκ τῶν ἁγίων πολλοὶ Εἰπει-
τα το ῥῆμα γεννᾶ διαφέρει ἐκ τῶν ἁγίων ἀπο τοῦ ἐξελθῶ
Δὲ οὐκ το μέν γεννᾶ πρὸς ποθετεῖ ἀρχὴν καταβολῆς το
δε ἐξαγωγῆς δὲν ἀλλὰ σημαίνει παρὰ ἐξούτου πρὸς τὰ
ἐξω πράγματα ποιεῖ ἡδὴ ὑπάρχει Εἰς λοιποὶ ἡ ἐκφρα-
σις τα ῥαζὶ νὰ λέγεται δια το σώμα πρεπεῖ νὰ γινώ-
ριζωμεν ὅτι ὁ Υἱὸς δεῖ ἐλαθεῖν ἀρχὴν ὑπαρξέως ὡς ἀνθρώ-
πος τότε, ποὺ οἱ ἄγγελοι αἰνῶνι τοὺς τῇ γεννησθῇ αὐ-
τοῦ τῇ νύκτα ἐκεῖνη εἰς τοὺς ποιμένας, ἀλλὰ τότε ποὺ
ὁ ἄγγελος ὡμλήσεν εἰς τὴν Παρθεὶον Τότε ὁμοῦς δεῖ
ἦτο νύξ διότι δὲν λέγει αὐτὸ τοναντίον ἦτο νύξ ὅταν
ἐξήλθεν ἀπο τῆς γαστροῦ Αὕτη εἶναι ἡ διαφορά ποὺ
καμνεῖ ἡ Γραφή καὶ λέγει ὅτι ἡ μέν γεννησθῇ αὐτοῦ ἐκ
τῆς οὐσίας τοῦ Πατρὸς ἔγινε πρὶν νὰ γινῇ το ἀστροῦ τῆς
αἰγῆς τῇ δε κατ' ἀνθρώπου γεννησθῇ τῇ τῇ ὁμοῦς
ἐξοδὸν ἐκ τῆς γαστροῦ ὅπως καὶ εἰς τοὺς εἰκοστὸν πρῶ-

103 Ψαλμ. 118, 73.

104. Ἑβρ. 66, 2

105 Ψαλμ. 148, 5.

τῶν Ψαλλόν «Σὺ εἶσα ἐκείνως ποί με ἔθγαλεις ἀπο τὴν
 γιστερ»²⁷ Ἐκτος τούτου οὐκ εἶπε πρὶν νὰ ἀνατελεῖ
 ὁ ἑωσφορος ἀλλ' ἀπλῶς πρὸ ἑωσφορου Ἐπειὰ ποὺ
 τὸ ρητὸν πρεπεῖ νὰ ληφθῇ μετὰ τὴν ἑννοίαν, ὅτι σημαίνει
 τὸ σῶμα εἶναι ἀνάγκη νὰ δεχθῶμεν, ἢ ὅτι, τὸ σῶμα ὑ-
 πὲρ χε πρὸ τοῦ Ἀδάμ διότι τὰ ἀντὶρα ἐπὶ ἤρχοι, πρὸ τοῦ
 Ἀδάμ, ἢ νὰ ἐξασκρῶσώμεν τὴν ἑννοίαν τοῦ γραμματος
 πράγμα ποὺ εἶναι δυνατόν νὰ πράξωμεν ἔαν ληθώμεν
 ὑπὲρ τὸν Ἰωάννην, ὁ ὁποῖος εἰς τὴν Ἀποκαλύψιν λε-
 γει, «Εγὼ εἶμαι τὸ Α καὶ τὸ Ω καὶ ὁ πρῶτος καὶ ὁ ἔ-
 σχατος καὶ ἡ ἀρχὴ καὶ τὸ τέλος Μακάριοι ἐκεῖνοι ποὺ
 φαρδύνουσι τὰς σελίδας τῶν βιβλίων νὰ ἡμποροῦν νὰ ἔχουν
 ὁ καιρὸς νὰ λαμβάνωσι ζωὴν ἀπὸ τοῦ βιβλίου τῆς ζωῆς
 καὶ ἐξέλθωσι ἀπὸ τῆς πυλῆς εἰς τὴν πόλιν Ἐξωθα μεί-
 νουσι οἱ ἀναισχύντοι καὶ οἱ μάγοι, καὶ οἱ πόρνοι καὶ οἱ
 φονεῖς καὶ εἰδωλόλατρες, καὶ ὅλοι ἐκεῖνοι ποὺ ἀγα-
 ποῦν καὶ ποιοῦν τὰ ῥέϊδος Ἐγὼ ὁ Ἰησοῦς ἐστε λατῶν
 ἄγγελοι μου νὰ θεμελιώσῃ αἰτὰ εἰς ὑμᾶς ποὺ πλησιέτε
 τὰς ἐκκλησίας Ἐγὼ εἶμαι ἡ ρίζα καὶ ὁ ἀπογονὸς τοῦ
 Δαβὶδ ὁ ἀστὴρ ὁ λαμπρὸς ὁ πρωϊνὸς Καὶ τὸ πνεῦμα καὶ
 ἡ ἡμέμφη λέγουσι Ἐλθε Καὶ αὐτοὺς ποὺ ἀκούει, ἄς εἴπῃ
 Ἐλθε Καὶ ὁ δὲ ψῶν ἄς ἐλθῇ καὶ ἐκεῖνος ποὺ θελεῖ ἄς
 λαθῇ δωρεάν ὕδωρ ζωῆς²⁸ Ἐπειὰ ποὺ ὁ ἀπογονὸς
 τοῦ Δαβὶδ εἶναι ὁ πρωϊνὸς λαμπρὸς ἀστὴρ εἶναι φανε-
 ρόν, ὅτι λέγει ἀστὴρα τῆς αὐγῆς τὴν σάρκα τοῦ Σωτή-
 ρος τοῦ ὁποῦ πρὸ τῆς ἡρχῆς τὸ ἐκ τοῦ Θεοῦ γεννητὸν, οὕ-
 τως ὥστε τὸ νόημα τοῦ Ψαλλμοῦ νὰ εἶναι τὸ ἐξῆς Σὺ ἐ-
 γεννησά ἀπο τοῦ ἑαυτοῦ μου προτοῦ νὰ ἐμφανισθῇς κα-
 τὰ σάρκα ὡς ἀνθρώπος Διότι τὸ πρὸ ἑωσφορου εἶναι
 ἴσως πρὸς τὸ, πρὸ τῆς σαρκώσεως τοῦ Λόγου

29 Ὑπάρχουσι ἄρα καὶ εἰς τὴν Παλαιάν κείμενα ποὺ
 ἀναφέροντα, φανερὰ εἰς τὸν Υἱὸν ἀν καὶ εἶναι περιττόν
 νὰ γινέται, λόγος περ αὐτῶν Δὲ ὅτι ἐὰν ἐκεῖνα τὰ κέ-
 μενα παρὰ δὲν ὑπάρχουσι εἰς τὴν Παλαιάν εἶναι νεώτερα
 ἄς εἴπωσι ἐκεῖνα, ποὺ προβαλλοῦσι τοιαύτας ἀντιρρή-
 σεις εἰς ποῖον σημεῖον τῆς Παλαιᾶς γίνεταί λόγος περὶ

104. 4. 21. 13

104. 4. 21. 13. 17

τουτου τοῦ Λόγου. Εκείνος λοιπὸν τοῦ τολμήσῃς δια-
 ρῆ Λόγου, καὶ Υἱοῦ ἀεὶ ὁ ἁγῆ καὶ Πνεῦμα καὶ Παράκλη-
 τὸν. Ἐὰν δὲ το Πνεῦμα εἰς ἡμᾶς ἔλθῃ, ἡμᾶς εἰς
 ναὶ καὶ ὁ Λόγος ἐπὶ δὴ ὁ αὐτὸς εἰς ἡμᾶς ἔλθῃ
 καὶ δώσῃς. Ἡ δὲ ἡμεῖς ἀποστήσῃς. Ἐλθὲς τοῦ
 εἰς ἡμᾶς εἰς τὸ ἡμᾶς περὶ τὰς ἐκείνων
 λέξεων γνωρίζουσι τὸ ἐκείνων ταύτητος μετὰ τὸ ἡμᾶς
 κανείς Μοναχὸς Δόσ. Ὁ Οὐρανὸς εἰς τὸ ἡμᾶς
 ραφιδίαν τῆς Ὁδοῦ αὐτῆς τὸ θεοῦ εἰς τὸ αὐτῆς
 τροφῇ τοῦ Τηλεμαχίου μὲν ἐκείνης τοῦ Ὁδοῦ
 ως, τὰ ἐξῆς τοῦ αὐτῆς αὐτό.

Τεκνὸν τῶς κορυφώθηκε στο τοῦ σου, τέτατα ἀκα-
 ψης;

Ποῦ σκοπεύεις ἐν τῶς στήν ἀπεραντή καὶ ἀνωστή.
 γῆ

Σὺ ὁ ἀγαπητὸς μοναχὸς, Ὁ θεὸς Ὁδοῦ αὐτῆς γῆ-
 θηκε πῆς

Μακριὰ ἀπὸ τοῦ πατρὸς, εἰς ἡμᾶς γὰρ ἐκείνων ἡμᾶς
 πῶν.

Ἐπεμμένως ὁ μόνος τοῦ ἡμᾶς, ἐν τῶ Πατρὶ γῆ
 ται ἀγαπητὸς.

30 Μερικὸν ἀπὸ τῶν ἐκείνων τοῦ Σαρκὸς τῆς
 μετὰ τὸ ἡμᾶς τοῦ Λόγου ἀπὸ τοῦ Υἱοῦ, λέγουσι ὅτι
 μεν Υἱὸς εἶναι ὁ Χριστὸς ὁ δὲ Λόγος εἶναι ἄλλος καὶ
 ταυτο στήρζουσι εἰς τοὺς λόγους τοῦ Πέτρου εἰς τὰς
 Πράξεις, τοὺς ὁποίους ἐκείνων μεν καλῶς εἶπεν αὐτῇ
 δὲ καλῶς ἐρμήνευσεν. Εἶναι δὲ οἱ λόγοι οὗτοι οἱ εἰς
 ἡμᾶς τοῦ Λόγου πρὸς τοὺς υἱοὺς τοῦ Ἰωάννου
 νὰ κηρύξῃ εἰς αὐτοὺς εἰρήνῃ διὰ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ.
 Οὕτως εἶναι ὁ Κύριος τῶν πάντων. Διὸ λέγουσι κα-
 θῶς ὁ Λόγος ὡμλήσῃ διὰ τοῦ Χριστοῦ καθὼς καὶ εἰς
 τοὺς προφήτας. Ταδε λέγει ὁ Κύριος. Ἐνθα ἄλλος μὲν
 ἦτο ὁ προφήτης ἄλλος δὲ ὁ Κύριος. Ἀλλ' εἰς τὸ
 ἀντιτιθεταὶ τὸ παραλληλὸν εἰς τὴν πρώτην πρὸς Κοριν-
 θίους. Ἐνῶ ἀναρτῶν τὴν ἀποκαλύψιν τοῦ Κυρίου ἡ-
 μῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ ὁποῖες καὶ θαυμάσιαι στήρξῃ μετρί

111. Ὁδοῦ 6', στ. 363 - 366.

112. Ὁδοῦ 10, 36

τῆς τῆς ὥστε να ἴθι ἀκατηγόρητο κατὰ τὴν ἡμέραν τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ χριστοῦ. Καθὼς ὁ γὰρ δὲ εἶναι ἄλλος ὁ χριστός τοῦ θαυτηριέη ἡμῶν κατὰ τὴν ἡμέραν αὐτοῦ χριστοῦ ἀλλ' αὐτός ὁ αὐτός στήριξεν ἐκεῖνος τὸ ἀποδέχεται τὴν ἡμέραν αὐτοῦ ἔτο καὶ ὁ Πατήρ ἀπεστείλει τὸν Λόγον αὐτοῦ ὁ ὅστις ἔγενε σὰρξ διὰ τὴν κηρύξῃ ἀφοῦ γινῇ αἰθρώπης. Αὐτῶς ἀπὸν προσθεῖς Ὅστις εἶναι ὁ Κύριος ὁ αὐτοῦ Κυρίου δὲ ὅλων εἶναι ὁ Λόγος.

31. Καὶ ὁ Μωυσῆς εἶπεν εἰς τοὺς Ἀγγέλους Πλητῶσε εἰς τὸ θεασασθῆναι καὶ προσφέρει θύσαν ὑπερ ἰφθίμους τῶ ἀμαρτῶν σου καὶ τὴν ἁγίαν τοῦ ὁλοκαυτωματος ὑπερ αὐτοῦ καὶ καὶ ἐξ ἡλασμοῦ δὲ τοῦ ἐσθίου σου καὶ τοῦ οἴκου σου καὶ προσφέρει τὰ ὅσα σοὶ λέγει καὶ κτίσει τὴν πρυφάραν τοῦ ἐξ ἡλασμοῦ δὲ αὐτοῦ συμφωνίαν μετὴν ἐντολῆς τοῦ Κυρίου πρὸς τοὺς Μωσῆ. ¹¹³ Δὲν ἰσχυρὸν εἶναι αὐτὸς ὁ Μωυσῆς εἶναι εἰς αὐτὸς ὁ αὐτός ὁ Μωυσῆς ἔμφαντα ὡς καὶ ὁ γὰρ δὲ ἀλλοῦ Μωσῆ λέγει. Καθὼς ὁ Κύριος ἐδώκεν ἐντολὴν εἰς τοὺς Μωσῆ. Καθ' ὁμοίαν τροπὴν λοιποὶ καὶ δὲ αὐτοῦ θεῖον Λόγον εἶναι ὁ μακάριος Πέτρος λέγει ὅτι ἀποστόλην εἰς τοὺς αἰῶνες πρᾶξῃ δὲ αὐτοῦ Ἰησοῦ χριστοῦ. Δὲν πρέπει να ἐκτιμῶμεν ὅτι ἄλλος μὲν εἶναι ὁ Λόγος ἄλλος δὲ ὁ χριστός ἀλλ' εἰς καὶ ὁ αὐτός Λόγος τῆς ἐνώσεως τοῦ ἔγενε κατὰ τὴν θεῖαν αὐτοῦ καὶ φιλιανθρωπὸν πρὸς ἡμᾶς συγκλητικῶσιν καὶ ἐκκλησιῶσιν. Εἶναι δὲ καὶ τὸ προσώπου τοῦ χριστοῦ ἐξηγητεῖται κατὰ δύο τρόπους δὲν νοεῖται ὁμοίως ὅτι ὁ Λόγος εἶναι χωρσμένος ἀπὸ αὐτοῦ συμφωνίαν μετὸν θεοτικόν. Ἰωάννην που λέγει. Καὶ ὁ Λόγος ἔγενε σὰρξ ἐκαμε κατοικίαν του τὴν ἀνθρώπινην φύσιν καὶ ἐζητήσαμεν αὐτὸν. ¹¹⁴ Οἱ ὁπαδοὶ ἀρα τοῦ Σαμοσατέως μετὰ τὰ ἐξηγητοῦν κακῶς διὰστρέφουσι τὸ ἀληθινὸν νόημα ἐκείνου που καλῶς καὶ ὀρθῶς ἐλέχθη ἀπὸ τοῦ μακάριου Πέτρου καὶ δὲν στηρίζονται εἰς τὴν ἀληθειαν. ¹¹⁵ Διότι

113. Α' Κορ. 1, 7-8.

114. Λευίτ. 9, 7.

115. Ἰω. 1, 14.

116. Πρὸς. Ἰω. 8, 44.

ὁ Χριστὸς ἰσχύει κατὰ δύο τρόπους εἰς τὴν θείαν Γραφήν, ὡς εἶπεν αὐτῇ ἡ τοῦ Λουκᾶ εἰς αὐτὴν Θεοῦ δόξα μὲν καὶ Θεοῦ σοφία. Ἐξ ἁπλοῦ οὗ Πετροῦ λέγει ὅτι ὁ Λόγος ἀπεσταλὴν εἰς τοὺς υἱοὺς τοῦ Ἰησοῦ δια τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἄς ἐννοῶμεν ὅτι τὴν σημασίαν τὴν σκληρωθεῖσα Λόγον, ὁ ὁποῖος ἐφανέρωθη εἰς τοὺς υἱοὺς τοῦ Ἰωσήφ διὰ τὴν συμφωνίαν πρὸς τὸ ρητόν, ἢ ὁ Λόγος ἐγένετο σὰρξ. Ἐὰν ὡς οὗτο ἴδωμεν, τότε κατὰ ἄλλους τρόπους καὶ ἐν ὁμοιοῦντι ὅτι ὁ Λόγος εἶναι Θεὸς ὡς καὶ εἶναι πρῶτος καὶ χωρίζων ἀπὸ αὐτοῦ τὸν ἄνθρωπον, τὸν ὁποῖον οὗτος πρῶτος ἴδεν καὶ εἶπεν ὅτι αὐτὸς ἀπεσταλὴν διὰ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, δὲν ἀντιλαμβάνονται ὅτι ἀντὶφοκοῦν πρὸς τοὺς ἐαυτοὺς τῶν. Διὸ ἐκεῖνοι ποιεῖν χωρίζον τὸν Θεὸν Λόγον ἀπὸ τῆς θείας ἐνανθρωπήσεως, φαίνεται ὅτι σμικρύνουσιν αὐτοὺς, ὅτι ἀκούουσιν ὅτι ἐγένετο σὰρξ καὶ πρῶτος ἦν ταῦτα μετὰ τοὺς ἐδωλῆταίς ὡς ἂν δὲς πρῶτος εἶναι θεωροῦν ὅτι κατὰ τὴν θείαν ἐνανθρωπήσιν ὁ Λόγος ἐπεστή ἀλλαγὴν.

32 Ἄλλα τὸ πρᾶγμα δὲν ἔχει ἔτσι, μὴ γένοιτο! Διὸ κατὰ τοὺς αὐτοὺς τρόπους ποῦ ὁ Ἰωάννης κηρύττει τὴν ἀκαταλήπτου εἰσῶν κατὰ τὴν ὁποίαν τὸ θνητὸν τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως κατηγορηθῇ ἀπὸ ἐκείνων ποῦ εἶπα ἡ ζωὴ καὶ ἡ αἰτεσιζωὴ συμφωνοῦ με ἐκείνῃ τοῦ εἰπεῖν ὁ Κύριος πρὸς τὴν Μαρθάν, Ἐγὼ εἶμαι ἡ ζωὴ. Ἔτι καὶ ὅταν ὁ μακάριος Πέτρος λέγει, ὅτι ὁ Λόγος ἀπεσταλὴν διὰ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ σημαίνει τὴν θείαν εἰσῶν. Διὸ καὶ καθὼς ὅταν ἀκούῃ τό, ὁ Λόγος ἐγένετο σὰρξ, δὲν θα νομισθῇ ὅτι δὲν ὑπάρχει πλέον ὁ Λόγος πρᾶγμα ποῦ θα ἦτο ἀτόπον, καθὼς προελεγχθῇ ἔτσι καὶ ὅταν ἀκούῃ τοὺς Λόγους, ὁ ὁποῖος ἠνωθῇ μετὰ τῆς σαρκὸς ἄς ἐννοῶ τὸ ἐν Θεῷ καὶ ἀπλοῦν μυστηρίου. Τοῦτο θα δὲ ξη καθαρωτέρως καὶ περὶ πάσης ἀμφισβήτησεως ἀπὸ καθελουσί, κὴν σκέψιν τὴν ἐνότητά τοι Θεοῦ Λόγου καὶ τοῦ ἀνθρώπου αὐτό, ποῦ ἐλεγχθῇ παρὰ τοῦ ἀρχαγγέλου πρὸς αὐ-

117. Α' Κορ. 1. 24.

118. Ἰω. 1. 14.

119. Ἰω. 11. 25.

την τὴν Θείον. Δὲν λέγει Πνεῦμα ἅγιον θα εἶναι
ἐπάνω σου καὶ ὡς ἡμεῖς ἔχουμε θά σε ἐπικύβηται
τοῦτο καὶ τὸ θεὸς ἐκείνος τὸ θα με ληθῇ ἀπο σε ἕνα
διοριστὴν ὡς Θεὸς. Αἰνέτας ὁ τοῦ ἐξ ὁ δὲ
Σαμψώνας γινώσκοντες ὅτι οὐκ ἀπέχεσθαι
καθίκα ὅτι ἡμεῖς με τὸ ἀθροῦν πνεύματι. Ἡμεῖς
τῆς Μαρίας. Ἐπομεν δὲ ἀπεσταλὴν διὰ τοῦ ἀθροῦ
ἐκείνου ἀλλὰ μετὰ ἀπεσταλὴν αὐτοῦ λέγων. Πι-
στεύετε καὶ δοκίματε ὅτι τὰ εἶρη καὶ ἡμεῖς μαθηταί
μου.

33 Τοῦτο εἶναι συνθεα τῆς Γραφῆς, ἡ ἐκφράζει
με λέξεις ἀπλᾶς καὶ ἀνεπίπτους. Δὲν θα εἶναι καὶ
εἰς τὴν Αἰθιῶκα ἀνέωται τὰ εἶρη. Δὲν λέγει
ὁ Μωσῆς εἰς τὸν Μαδαντὴν Ραγοῦν τοῦ περὶ
τοῦ Μωσῆος. Αἰνέας δὲ εἶναι ὡς ὁ Μωσῆς τὸ
ἐλπίε καὶ ἄλλος ἐκ τῶν τοῦ ὅπου ὁ Ραγοῦν ἦτο
περὶ ἄλλας ἡμεῖς Μωσῆς. Ἐπειτα ὁ Λόγος
τοῦ Θεοῦ ἀναμνηστικὸς ὡς καὶ σοφία καὶ δόξα καὶ
δύναμις καὶ βραχίων, καὶ τὰ ὅμοια καὶ εἰς ἀπὸ ἡμεῖς
πρὸς τοὺς ἀθροῦν. Ἐπειτα μετὰ ἡμεῖς μετὰ περὶ
τῆς ἀπὸ τῆς Μαρίας ἀμαρτητοῦ ἀθροῦν. Ἡμεῖς
καὶ μετὰ τὴν αἰσίνην ἡνωθῇ ὑποστατικῶς. Ἐπομεν
αὐτὸς εἶναι ὁ Λόγος καὶ τὰ ἀλλὰ διοριστὴν δόξα καὶ
φύσιν λογὸν ἐχει, ὡς ἀρκεῖται εἰς αὐτόν. Διὸ το
να εἶναι ὁ ἰωάννης δὲ ὁ μετὰ Λόγος ἐπὶ ἀρχῆς,
καὶ δὲ εἶτος ἦτο μετὰ τοὺς θεοὺς καὶ ὁ Θεὸς ἦτο Θεὸς καὶ
πάντα διὰ αὐτοῦ εἶναι καὶ χωρὶς αὐτοῦ δὲ εἶναι τίς
τε ἀπο οὐκ εἶναι ἀποδοκίμα φανερὰ ὅτι καὶ ὁ ἀ-
θροῦς εἶναι δημουργημα τοῦ Θεοῦ Λόγου. Ἐπειτα
ὅτι οὗτος, ἀφοῦ ἀνέλαθε ἐπάνω τοῦ ἀθροῦ πνεύ-
ματος γινεῖ ἀδύνατος ἀνακαί οὐ γινεῖ αὐτοὺς πάλιν διὰ
μέσου τῆς ἐξουσίας ἀνακατασκευῆς αὐτοῦ, πρὸς τὸν
σκοπὸν νὰ διαμενῇ μονικῶς ἀτελευτήτος καὶ διὰ τοῦτο
ἐνωθεῖται μετὰ αὐτοῦ διὰ τὴν ἀνέβασσιν εἰς τὸν Θεόν.

120. Ἰωάν. 1, 26.

121. Ματθ. 26, 19.

122. Ἀριθ. 10, 29.

123. Ἰωάν. 1, 1 - 3.

το ἔργον τοῦ πᾶς εἶπα δὲ μοι εἰς αὐτὸς ἀπο-
 στῆναι. Λόγος ἀποστείλας δὲ αὐτὸν τοῖς ἀποστόλοις πᾶσι
 ἐπὶ ἡθῆ καὶ εἰς Ἀντιόχειας καὶ εἰς ἑκάστην ἐκ τούτων
 ἀπέστειλεν ἀποστόλους ἑαυτῶν δοῦναι τὰς περὶ ταύτας πό-
 λεις μαρτυρίας πρὸς αὐτὰς. Τὸ ἑξῆς τοῖς ἀποστόλοις
 ἡμεῖς οὐκ ἔχρησται ἡμῶν ἵνα ὁμοθυμαδὸν ἀπλοῖς ὡθώ-
 μεθα. Διὰ τοῦτο οὐ εἰσῆλθοντες ἐμεῖς. Λογὸν ἔχον-
 γας δὲ εἰς ταύτας χριστοὺς καὶ ἡμεῖς Θεοῦ περὶ τοῦ ὁποῖ-
 ου ἐπαγγέλλομαι ἀκούειν. Πρὸς ταύτας ἐστὶν ἡ πατρις
 καὶ τοῦ προσέτιτος καὶ εἶπεν. Καὶ θα ἀποστείλαται ὁ
 ὄνομα τοῦ Χριστοῦ καὶ εἰς τοὺς Ἱερουσαλὴμ. Οὕτως εἶ-
 πα ὁ ὄνομα τοῦ Χριστοῦ ἀγαπήτος. Διὸς ἀφοῦ ἐπαγγέ-
 λεται ποιῆσαι τὴν τοσαύτην αἰτίαν ἐμοί, ὡς ἐπεὶ εἶπεν ὅτι
 αὐτοὺς εἶνα ἐκεῖνος ποῦ εἶπεν, οὐ θα ἀποστείλῃ.

34 Ἄς ἐννοῶμεν λοιποὶ ὁμοῦ καὶ τοὺς δύο Χριστοὺς
 τοὺς ῥητὴν Λόγον ἡμεῖς ἐν τῇ Μαριᾷ μετὰ τὸ ἀνθρώπινον
 περὶ ἐκείνην ἐκ τῆς Μαρίας ὅς μετὰ εἰς τὴν μητέρα
 αὐτῆς ὁ Λόγος διετέλεσε. Ἐὰν τοὺς εἰσὶν οὗτοι καὶ
 δύο οἱ τρόποι εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ Ἀδάμ ἐκ τῆς γῆς μάλ-
 λος δὲ καὶ κατὰ θεοτερον τρόπον περὶ τοῦ ὁποῖου ὁ
 Σελῶμων λέγει. Ἡ σοφία ἔκτισε διὰ τοὺς ἑαυτοὺς τῆς
 ἐκείνου τοῦ ὁποῖου καὶ ἡ ἀποστολὸς ἐρμήνευσε λέ-
 γων τοῖς ὁποῖοις ἡμεῖς εἰμεθα οἰκῶν. καὶ εἰς ἄλλο
 μέρος οὐκ ἀρᾷ ἡμᾶς ἵνα καὶ καθορᾷ ἀρροῖ, εἰς τοὺς
 Θεοὺς να κατὰ τὴν εἰς ἡμᾶς καὶ τοῖς ὁποῖοις τὴν εἰκόνα
 δεῖται. διὰ τοῦ Σελῶμωντος τοῦ παλαιῶν λόγου να οἱ
 κοδωρήσῃ με λιθούς. Ὅθεν ὅταν ἐφανερῶθῃ ἡ ἀλήθεια
 ἐπὶ τῇ εἰκόνι. Δοτὶ ἐπεὶ δὴ οἱ ἀνθρώποι ηθελησάν
 να ἀπιδέξωνται ὅτι ἡ εἰκὼν εἶναι ἡ ἀληθεῖα καὶ να κα-
 ταστρεφῶσιν τὴν ἀληθινήν κατοικίαν τὴν ὁποῖαν καὶ ἐ-
 νώτων ἡμεῖς χωρὶς ἀμφβολίας πιστεύομεν. δεῖ ἡπεῖλῃ
 σαι αὐτοὺς. Ἀλλ' ἐπειδὴ ἐγνωρίζει, ὅτι αὐτοὶ θα τοιμή-
 σουν ἐγκλημα εἰς θάρος τῶν, εἶπεν εἰς αὐτοὺς. Κρημι-

124 Πρὸς Πρὸς 3, 20.

125 Ματθ 3, 7.

126 Πρὸς 91.

127 128 3 6.

128 Πρὸς Α' 128 3 1.

σατε τοις υιοις ταύταις καὶ οἱς τρεῖς ἡμέρας θαλάσσης ἐκ
αὐτοῦ καὶ ἐτα ἀπὸ ἐξ ἀσφῶς ὁ Σωτὴρ ἡμῶν οἰο-
τα, τοῦ σκεδῆσαι αὐτὸν τοὺς ἀνθρώπους ἐγὼν τοῖς
σπέρματι τῆς δόξης αὐτῶν εἰς τοὺς οὐρανούς. Διότι ἐπὶ
ὁ Κερνός δὲ, ὁ κοδοῦνητος καὶ ἐπὶ ἐξ ἐφ' ἡλῆθη το-
λῆν μάτα ὡς ἐκοιμήθη. καὶ ἐκ δὲ τοῦ τῶν τῶν ἀκούων, οἱ
ἡγριπτοῦνται ἐφ' ἡσυχίας τῆς τοῦ πολέμου. Ὡς ἔρ-
γα λατὸν τῶν ἱερῶν δόξῃ. Ὡς ἔρ-
σκια, ταῖς δὲ ἐρῶν τῆς Ἐκκλησίας ἐδραώθησαν,
διότι ἐγὼν θεμελιώθῃ ἐπάνω ἐς τοὺς οὐρανούς, καὶ
αἱ πύλαι τοῦ αἵματος δὲν θα καταβαλοῦν αὐτῇ.
Εκεῖνος ἦσαν, ποὺ εἶπον. Πῶς οὐ ἐπὶ εἶσαι
ἀνθρώπος, καὶ μετὰ τοὺς αὐτοὺς τοὺς Θεοὺς. Ἐκεί-
νων μαθητῆς ἐπὶ ὁ Σαμοσατεύς ἐπομένως ἐπὶ φῶς
καὶ ἐπὶ ἐδίδασκεν, ἐς τοὺς ὁπαδούς τοὺς τῆς ἐκκλησίας
τοῦ. Ἀλλ' ἡμεῖς δὲ ἐμαθόμεν, ἐπὶ ἐπὶ τοῦ Χριστοῦ, οὐ
θεβῶνως ἢ ἐκασμέν αὐτοῦ καὶ ἐδιδάχθημεν παρ' αὐτοῦ
ἐπὶ να ἀποβαλῶμεν τοὺς παλαιούς ἀνθρώπους, ὁ ὁποῖος
φθαρῆται, συμφωνῶν μετὰς ἀπατηλῆς ἐπιθυμίας καὶ ἐπὶ
ἐνδοθῶν τὸ νεοῦ ἀνθρώπου, ὁ ὁποῖος ἐχρῆσται ἀνάγκη
σθῇ κατὰ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ, ὁ ὁποῖος ἐπὶ ἐπὶ με δικαιοσύνην
καὶ με ἀληθινὴν ἀρετὴν. καὶ κατὰ τοὺς δύο λό-
γον τροποὺς ἀς νοητα, ἐξσεβῶς ὁ Χριστός.

35 Ἀλλ' ἐπὶ ἀκομῇ καὶ τὸ σῶμα καὶ μετὰ τοῦ
μα Χριστοῦ, καθὼς ὅτι, ὁ μακάριος Πέτρος ἐπὶ τῆς
τοῦ Κοριθίων, ὅταν ἐδίδασκεν. Ἰησοῦν τοῦ καταγομέ-
νον ἀπὸ τῆς Ναζαρέτ, τὸν ὅτιον ὁ Θεὸς ἐγχεσε μέντοι ἐπὶ
Πνεῦμα καὶ πολλὰ τῶν τοῦ ἱερέως. Ἰησοῦν
τὸν καταγομένον ἐκ Ναζαρέτ, ἀνθρώπου, τοῦ ἀπεδείχθη
εἰς σᾶς μετὰ πολλὰ θαύματα καὶ παρὰ τὸν μακάριον
Παῦλον πρὸς τοὺς Ἀθηναίους. Ὁ ἄνθρωπος τοῦ ὅτιον
ὥρισε μετὰ τὴν δόση εἰς ὅλους τοὺς ἀφ' ὧν ἀνεστῆσαν

129	1ο 2 14
130	1ο 12 1
131	Ματθ 16 18
132	Πέτρ 1ο 10 33
133	Πέτρ 1ο 4, 20 24
134	Πέτρ 1ο 38
135	Πέτρ 2, 22

αὐτοὺς μὲν· ἀλλ' ὁ Πατήρ με ἀπέστειλε· διότι τῆς ἐ-
κείνου αὐτοῦ μετὰ τῶν ἀνθρώπων μοῖρ' ἐστὶν ὅτι ἡ-
μεῖς ἡμεῖς δὲ αὐτοὶ καὶ γὰρ συστήμεθα εἰς τοὺς ἀθρώπους
ἢ ἄρα τοὺς αὐτῶν φεῖταις διὰ μέσον τῆς θλίψεως τῆς αἰ-
θ' ἡμεῶν φεῖταις ὡς ὁμοῖον ἀποστολῇ. Δοτὶ ὁ Θεὸς
δὲ πολλὰ ποιεῖ καὶ οὐκ ὁρατοῦς ὡς ἡμεῖς ποιεῖμεν· κρυ-
πτοῦνται τὰ τέκνα τοῦ Θεοῦ καὶ ἐμὲ εἰς τὸ γῆμιν τῆς
ἐκείνου αὐτοῦ κρητὴτος ἀποκαλύπτει τοὺς ἐκείνου τοῦ
σώματος ὡς ὁρατοῦς καὶ ἐμοί· ἐμοί· Δοτὶ πᾶς οὗτος θα-
λάσσης καὶ ἀλάλῃ, τόπος δὲ σμικρῆς ὅτι οὐκ ἰδύς
τῆς τοῦ αἵματος καὶ τῆς γ'· Ἀλλὰ ὡς τῆς πα-
ρ' ἐμοῦ αὐτοῦ εἰς τὴν σὰρκιν οὐκ ἰδύς ἀλάλῃ περὶ
τῆς ἀποστολῆς αὐτοῦ· Ἐπεὶ οὖν ὁ ἰδύς Θεὸς Λόγος
καὶ λόγος ὁ ἄρ' ἔχει· ἐκ τῆς Μαρίας Θεὸς καὶ θρώπος
καὶ ἄλλος ἀλλος Χριστὸς ἀλλ' εἰς καὶ οὐκ ἄλλος· Ὁ
ἰδύς προτὶν αὐτοῦ ἐκ τῶν Πατέρων αὐτοῦ ἐπ' αὐτοῦ εἰς
τῆς ἐκείνου αὐτοῦ καὶ ἐκ τῆς Πατρὸς αὐτοῦ πρωτοτέρα
ἀλλ' αὐτοῦ καὶ εἰς αὐτοῦ τῶν αἰώνων δι' αὐτοῦ εἰς τὸ ὄρα-
ν· τῶν αἰώνων αὐτοῦ τῆς ἐκείνου αὐτοῦ μετὰ τῶν ὁ-
ρατοῦ ἀνθρώπων· Λέγω δὲ ὁρατοῦς ὅχι κατὰ τὴν ὁρατοῦ
θ' ὁρατοῦ αὐτοῦ ἀλλὰ διὰ μέσον τῆς ἐνέργειας τῆς θεο-
τητος διὰ τὴν ἀνθρώπου σώματος καὶ τοῦ ὁρατοῦ ἀνθρώ-
που, τὸ ὅτι οὐκ ἀνεκὰν σε διὰ τῆς προσλήψεως αὐτοῦ
τῶν αὐτοῦ αὐτοῦ· Εἰς αὐτοῦ ἀνέκει· ὁ σεβασμὸς καὶ ἡ
προσκύνησις ὁ ὅτι οὐκ ἔστιν πρωτοτέρα ὑπαρχε· καὶ τῶ-
ν καὶ θα· παρ' ἡ παλαιότε καὶ εἰς τοὺς αἰῶνες τῶν αἰ-
ώνων· Ἀμήν.

ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ

Ἐπιστολὴ πρὸς Ἀδέλφριον Ἐπίσκοπον
καὶ ὁμολογητὴν, κατὰ Ἀρειανῶν.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Περὶ τῆς προσωπικότητος τοῦ Ἀδελφίου ὅπως εἰς τὴν ἐπιστολὴν ἐπιστολῆς περιλαμβάνεται ἐπισκοπὸς καὶ ὁμολογητὴς οὐκ ἔστιν ἀμφισβήτητον.

Ἐκ τοῦ Πρὸς Ἀποστόλῃς Γράμματος τοῦ Ἀθανασίου πληροφορούμεθα ὅτι οὗτος ἵκασκε μίαν εἰς τὴν ἐν Αἰγυπτῷ αὐτοῦ ἐκκλησίαν τοῦ 362 παρὰ τὸ πάλαι τοῦ Ἀθανασίου εἰς ἀπογραφεῖς τῶς ἐπισκοπῆς (Θωκυτίου) τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς καὶ τοῦ Διόκλου τοῦ Διόκληρου Προπαιρημένου εἰς τὴν ἐποσφῆ, ἀπὸ τοῦ Ἀρειανῶν, εἰς τῆς Ἡγδαίου καὶ, ὡς ἐκφράζεται, ἰσχυρῶς τῶν ἐκκλησιῶν, τὰς ὁποίας ὁπείσθη, καὶ τῆς ἐξορίας, ἐκείνη καὶ τῆς προσεγομένης οὐκ ἐκκλησιῆς τοῦ.

Πρὸς τὸν Ἀδέλφριον οὗτος, ὁ Ἀθανάσιος ἐγγράφη τὴν ἐπιστολὴν ταύτην, περὶ τοῦ 370 ἢ 371 ἀπαντῶν εἰς ἐκείνην τοῦ Ἀδελφίου (ἢ, ἄλλοθεν γινώσκοντες) εἰς τὴν ἐποσφῆν οὗτος ἐξήμετεν, εἰς τὴν Ἀθανάσιος τὰ κατὰ τὴν μετὰ τὴν Ἀρειανὴν κατὰ τῆς Ἀποστολικῆς τῆς Νίκαιας, τῆς ἐποσφῆς ἢ συνέταγμα, κατ' αὐτοῦ, ἢ τοῦ ἢ προσκύνει; τοῦ καὶ τοῦ παλαιότερου τοῦ Ἀρσενίου. Ἡ ἐπιστολὴ ἀφ' ἐρῶνται εἰς τὴν ἀπεπομνήστικον τῆς Ἀρειανικῆς Ἀριστολογίας ἢ ἐποσφῆς ἢ ἀποσφῆς, ὡς καὶ τὴν ἐποσφῆν κατὰ τοῦ Σωτήριου (§ 1) ἔστιν εἰς τούτους ἢ το καὶ τὸν φράσμα τοῦ Ἀρειανῶν, τοῦ ὁποίου καὶ γὰρ, ἐκείνη καὶ ἀποσφῆς, εἰς τὴν ἐποσφῆν τοῦ Ἀθανασίου ἐκείνου τῆς Ἀποστολικῆς Συναγωγῆς (Ἐκφ. φανίου, Ἀρχιεπ. 13) καὶ ἢ ἐποσφῆς ταύτης ἀπετίθει τῆς καὶ τὴν ἐκείνην ἐκείνη τῆς Ἀρειανικῆς ἀρεστικῆς Ἀφού ἐκείνη, ὁ Ἀθανάσιος ἐπιστημαίει εἰς οὐκ τὴν ἐκείνην ἐκείνην, ὡς τὴν Ἀρειανῶν, ἀντιστρέφει, τὴν μετὰ τὴν ἐκείνην καὶ ἀποσφῆς εἰς τὴν ἐκείνην, ὡς τὴν ἐκείνην.

ΜΕΤΑΦΡΑΣΙΣ

1 Ἀποῦ ἀν γω τὸ εὐσεβὲς μαρτυροῦμαι ἀπὸ τῆς ἡ-
 σεδείας τῆς ἀπὸ τῆς Ἀθηνῶν τῆς ἐρηθείας τῆς εὐσεβεί-
 ας σου εἰς τὴν χριστιανικὴν πρεσβυτερίαν μετὰ τῶν ἀποστόλων
 τὸν Θεόν, ὁ σπένδεις ἐλπίδας εἰς τὴν χάριν τῆς τη-
 ωσας καὶ το φρονήσεως ὁρῶν καὶ ἀποτηνῶν
 κατὰ τὸ ἀθροῦς καὶ ὁμοῦ τῶν χριστιανῶν τοῦ δα-
 θόλου ἐξαιρητικῶς. Ἐπειδὴ ἀπερὶ πολλοῦ εἰς τὰς τῶν
 αἰρετικῶν ἐκ τῶν ὅτι θρασυῶς τὴν εὐδοκίαν σου
 εἰς τοσόνδε μεγάλο θρασυθῆσαι ἀσεβείας ποιοῦτε καὶ
 αὐτὰς τὰς σωμάτων αἰσθητικὰ καὶ μὴ ἐχόντων σώας ἀλ-
 λα ναυγῶν ἀπὸ καθ' ἑκάστην ἀρρωτισμένην τῇ διανοί-
 αν. Τὸ ἐλπίσθαι δὲ τοῦτο εἶναι ἐμμένειν καὶ μὴ τῷ δα-
 θόλου μνηστὴς εἶναι τῶν παραισιῶν. Ἐπειδὴ Δε σὺ
 πῶς ἀκριβῶς ἐκείνῳ ἐὼς ἀπὸ δὲ νῦν τοῦ ἀπὸ καθ' ἑκά-
 στου ὅτι ἐσφαλὰ ἐπιποθεῖν δαφοροὺς ἐκείνῳ, οὗ
 ἐναντίον τῶν μετὰ μοι οὐ σκοποῖν καὶ ἀρηθρῶν τὸν Κυ-
 ρόν, καὶ να κτετα, εἴποι ὥστε αἱ προφητεῖαι καὶ ἐφο-
 μοῦν εἰς τὰς ἐστίνας τῶν κατὰ τοὺς ἰδιοὺς τρωτῶν
 καὶ οὗτοι, ὅτι θλαστοὶ τοὺς ἑαυτοὺς τῶν κατὰ τοὺς
 καζῶνται ἀπὸ ὅλων τὰς πλευρὰς καὶ τῇ σφύρῃ τῶν κα-
 γίεται ἀπὸ ὅλους ὀδυνῶν γινώσκων. Ἐφείρεται καὶ ὁ
 δια να μὴ σταματήσει τῇ πολεμικῇ τῶν πρὸς τῇ ἀ-
 ληθείᾳ καὶ δια να μὴ ἀληθῶς ληιστομορῶν. Δὲ
 ἀπὸ ποῦ ἐξέπηγασεν εἰς αὐτὰς τὸ κακὸν ταῦτο, Πῶς
 ἐτόλμησαν ἀκοῆ καὶ ἐκοιμήσων τὴν νεανίαν τὴν
 θλασφῆναι, εἰαίτοι τοῦ Σωτήρος ἀλλὰ καθὼς φημι-
 ται, ὁ ἀσεβὴς εἰς ἀνάξιον ἐτόκε μὲν καὶ πράγματι
 ἀποτυχημένοι ὡς πρὸς τὴν πίστιν. Δὲ ἐν τῶν πρῶτων
 ἡρώων τῇ θεότητι τοῦ μοιογενεῶς Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ,
 προσεποιούτο ὅτι ἐγνωρίζον τοὺς ἀρχιστῶν τὴν ἐν σαρκί
 ἐλευσιν αὐτοῦ. Ἰωρὰ ὅπως θαδίζοντες ὀλίγον κατ' ὀλί-
 γον ἀπὸ τοῦ κακοῦ εἰς τὸ χερότερον ἐξέπεσον εἰτελῶς
 καὶ ἀπὸ τῆς γινώμης τῶν σιτῆν καὶ ἐν τῇ ἀπὸ καθ' ἑ-
 ἀπομὴν ἀθεῶν. ὥστε οὔτε Θεὸν καὶ οὐκ οἰκοῦν αὐτόν, οὔτε
 να πιστεύουν ὅτι ἐγένεν ἀνθρώπος. Διότι ἐὰν ἐπιστεύον,

οὐκ ἐφάνη ἀνακατῶν εἰς ἡμᾶς καὶ ἀπαιτησώμεν πρὸς τῇ ἐκείθεν αἰσῶν καὶ καὶ γὰρ ἠγάπησεν πρὸς σὲ ὁ πατήρ καὶ ἐγὼ καὶ ἡ ἀγάπη τῶν ἀποστόλων δέκας σου καὶ θεοὶς καὶ καταδικάζει, ἀκομὲν τρισσοῦτον τὰς πεπλατυμέναις, οὐκ ἔστις τῶν ἀνθρώπων αὐτῶν.

3 Δεῖ προσκυνῶσαι κτίσμα μὴ γεννητὸν ἢ πλάττειν αὐτὴν εἶνα πλάττει ἐδωκεν αὐτῇ καὶ Ἀρεσάων. Ἀλλὰ τοὺς Κληροῖν τῆς σημερινῆς τοῦ Λόγου τοῦ Θεοῦ πρὸς ἡμᾶς. Δοτὸν αἰκαλῆς τὰς τοῦ Λόγου αὐτῇ καθ' ἑαυτὴν εἶνα μερὸς τῶν δημιουργημάτων ἀλλὰ ἔγινε σῶμα Θεοῦ καὶ οὐτε τὸ τοιοῦτον σῶμα ἄφω διαιρεσώμεν αὐτὸ ἀπὸ τοῦ Λόγου προσκυνῶμεν αὐτὸ καὶ οὐτὶν θελωμεν καὶ προσκυνήσωμεν τοῦ Λόγου ἀποχωρήσει αὐτὸν μακρὰν τῆς γὰρ τοῦ Λόγου. Ἀλλ' ἐπειδὴ γνωρίζεται καθὼς ἤρκεται τὸ. Ὁ Λόγος ἔγινε σὰρξ τὸ κατὰ οὗτος ἐνέδωκε σὰρκα ἀνθρωπίνην ὁμοιωσάμεν Θεοῖν. Ἐπομένως ποῖος εἶνα τοιοῦτον ἀποστήσει, ὥστε καὶ λέγει πρὸς τὸν Κερίον. Ἀφῆκε μακρὰν καὶ τὸ σῶμα δαίμα σε προσκυνῶσαι. Ἡ ποῖος εἶνα τοιοῦτον πολεῖ ἀσέβης ὥστε καὶ εἴπη πρὸς αὐτοὺς μαζὶ με τοὺς ἄφω νας Ἰουδαίους. Δατὸν σου ἐγὼ εἶσα ἀνθρώπος καὶ οὐκ εἶσαι τοῦ ἑαυτοῦ σου Θεοῦ. Δεῖ ἦτο ὅμως τετοῖος ὁ λεπτὸς δὲ ἐπρόσκυνῶσαι τοῦ Θεοῦ τῆς ἦτο εἰς τὸ σῶμα καὶ ἐγνωρίζεται δὲ ἦτο Θεός οὗτος ἔλεγε. Κυριε εἶνα θελήσῃς ἡμπορεῖς καὶ με καθαρῆς. Καὶ οὐτε ἐξ αἰτίας τῆς σαρκὸς εἶνα οὐκ εἶσαι. Ὁ Λόγος τοῦ Θεοῦ εἶνα κτίσμα οὐκ εἶσαι ἐπειδὴ ὁ Λόγος ἦτο Δημιουργὸς ὅλης τῆς κτίσεως ἐξητέλειζε τὴν σάρκα τῇ ὁποῖαν εἶχε ἐνέδωκε ἀλλ' ὁ πᾶς εἰς κτίσταινα ἐπρόσκυνῶσαι τοῦ κτιστοῦ τοῦ παντός καὶ ἐκαθαρίζεται. Καθ' ὅμοιοι τρόποι καὶ ἡ γυνὴ πρὸς ἐπάσχειν ἀπὸ αἱμορραγῶν ἄφω ἐπείσεισε καὶ μόνη δὲ ἡ γυνὴ τὸ κραστεδοῖν τοῦ ἐδωκεν τοῦ ἐθεραπεύθη. Καὶ ἡ μὲν θαλασσα ποτὶ ἦτο εἰς καταστάσιν τρικυίας με ἀφρίζοντα κύματα, μόλις ἤκουσε τοῦ σαρ

6. Πρὸς Α. Πέτρ. 5, 8.

7. Πρὸς 1, 3.

8. Ματθ. 8, 2.

9. Πρὸς Ματθ. 9, 20 - 22.

κωθέντα λόγον ἐποιεῖν ἀμεσῶς τὴν θύλακον ἔκ-
χην· ὁ δὲ ἐν ταῖς τιφάρσι εἴρηκε τὴν ἀπὸ τοῦ Λο-
γίου μετὰ τοῦ σώματος τῆς σαρκὸς τοῦ· καὶ τὸ ἀκοῦν
γαλύτερον, καὶ ὑπερμισητέρον (ὅ-στ' ὅπως τὸ "τὸ ἔκκον-
ξαι" σὲ καὶ τοὺς ἀσθενεστάτους) καὶ οὕτως ὁ Κ. β. ὡς ἐξ-
ῆκετο ἐπ' αὐτῷ τοῦ σώματος (ὅ-στ' ἐκ τῆς ἡττοῦ τοῦ "ἡ-
μα, καὶ μετὰ εἰς αὐτὴν ἡττοῦ τοῦ Λογίου) ὁ μὲν Λογὸς ἐ-
τίσθη, ἡ δὲ ἡττοῦ ἐτρέφοντο ἐν ταῖς τετρα-
ἐσθῶσι καὶ τὰ παραπέτασμα τοῦ σώματος ἐλάττωθη καὶ τὰ σώματα
τῶν ἀγίων, ποὺ εἶχον ἀπαθανεῖ, ἀνίστηντο.

4 Ταῦτα δὲ ἔγιναι τότε καὶ κοινὸς δὲν ἐτολμή-
σε οὔτε νὰ ἀπεφθῇ καθὼς τολμοῦν τώρα οἱ Ἀρεταῖοι,
ἐὰν πρεπὴ νὰ πιστεύσῃ εἰς τοὺς παρκαθετα λόγους ἀλ-
λὰ ἂν καὶ ἐβλεποῦν ἄνθρωπον ἀνίστασθαι ὅτι οὗτος
ἦτο ὁ ὁμιλούμενος αὐτοῦ καὶ εὐώηκεν ὁ ἄνθρωπος τῇ
φωνῇ, δὲν εἰπὼν λοιπὸν ὅτι αὕτη ἦτο ὁ ἄνθρωπος.
ὅτι ὁ Λόγος εἶναι κτισμὸς ἄλλα τοὺς πνευματικὸν καὶ ἔτρεψεν,
καὶ οἱ γὰρ ὁλγωτέροι ἐπὶ τὸν ὅτι αὕτη τρεφόμενα ὅσο
ἀγίου ναοῦ. Πῶς λοιπὸν οἱ ἀσθεῖς δὲ φέρονται, μὴ
πῶς καθὼς δὲν ἐφροτίσαν, νὰ ἀπὸ κτήσαν, ὁ φύλη καὶ
ἀληθινὴν γινώσκον τοὺς Θεοὺς παρὰ τὸν ὅτι ἀδελφεοὺς ἵνα
ὥστε νὰ πράττουν τα α-αρμεστέ. Διὸς ἡ κτίσις ἐπὶ
προσκυεῖ το κτισμὸν αὐτὸ παλιν, ἐξ αὐτὸς τῆς σαρκὸς
ἡρῆτο νὰ προσκυνῇ τοι Κυρίου α τῆς ἀλλ' ἐβλεπε
τὸ σῶμα αὐτοῦ τοι δημῶν φρονιότης καὶ εἰς το ἀκρί-
σμα τοι ὀνοματος τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐκτεπτε καὶ θε-
κάμπτη καθὲ γοῦν ἐποικισμῶν, καὶ ἐπὶ γοῦν καὶ ἰσ-
ταχθονῶν καὶ καθὲ γλώσσῃ θα ὁμολογητῇ ἔστω καὶ
ἂν τοῦτο δὲν φαίνεται καλὸν εἰς τοὺς Ἀρεταῖους ὅτι ὁ
Ἰησοῦς Χριστός εἰσι Κυριὸς εἰς ἑοξάν τοῦ Θεοῦ Πα-
τρος. Διὸς ἡ σαρξ δὲν ἔφερε, ἐλαττωσεν εἰς τὴν δα-
ξαν τοῦ Λόγου μὴ γέιντο' ἄλλα το ἀντιθετον αὐτῇ
ἐδοξάσθη παρ αὐτοῦ. Οὔτε ἐπέδῃ ὁ Υἱος, ποὺ ὁπῆρ-

10 1984 MARCH 26

21 H_2^{*} 100 9 6

12. Прѣд. Акуш. 23, 45

19. Печл. Матр 27, 51 - 52

14. Page 1, 25

15. $\Phi_{\lambda} \approx 2 \cdot 10^{-11}$.

χει ἐν μορφῇ Θεοῦ· ἀνέλαβεν δούλο μορφήν, ἐστρέφθη
 τῆς θεότητος τοῦ ἀλλὰ τοῦ αὐτοῦ ὁ ὅς ἐστιν ἐν
 θερμότης καθὲν ἀνθρώπο καὶ οὐκ τῆς ἡμέρας. Ε
 αὐτὸς καὶ ὁ Θεὸς ἀπεστείλας τοὺς υἱοὺς τοῦ Σαταῦν, τοῦ
 τῆς γενήσεως αὐτοῦ ἐκ γενεᾶς καὶ τῶν πᾶσι τοῖς
 δὲν προέχει ἐστρέφῃ, εἰς ἡμᾶς ἀποστείλας, δοξάν
 καὶ μετὰ αὐτῶν. Δὲν ἐστὶν ἐν ἑαυτῷ, ὁ Θεὸς
 ποιῶν ἡμᾶς ἐν ἑαυτῷ καὶ ἐν ἑαυτῷ ἀνθρώπων ἐν
 κόσμῳ καὶ ἐγενήθη ἐκ Παρθένου διὰ τὴν μεταφύσιν
 τὸν ἑαυτὸν τοῦ τῆς ἰδεῖας, μὴ πλεονάζειν, μετὰ
 καὶ εἶναι ἐν ἑαυτῷ ἐς τὸ ἔξῃς γενεᾶς αὐτοῦ καὶ μετὰ
 χοῦ Θεοῦ φανερώσῃ, καθὼς ἔγραψεν ὁ ἀκαρπύς Πέτρος
 ἡμεῖς ἐτοίμαστοι τοῦ δὲν ἡμεῖς εἶναι καὶ ὁ ἵσχυς
 ἐπεὶ ἐλλείπει ἀπὸ αὐτοῦ ἡ δύναμις, ὡς τῆς ἀποστο
 λῆς τῆς σαρκὸς ἐκαρπύσθη αὐτὸ ὁ Θεὸς μετὰ τὴν σῶ
 τὸν υἱὸν τοῦ μεσσηνίου, ὡς μετὰ τὸ δικό μας ἀποστο
 λὸν ὡς καὶ καὶ ὁ κατὰ τὴν ἀποστολὴν τὴν ἀποστο
 λὴν ἐς τὴν ἰδικήν τοῦ σαρκὸς.

5 Τὴν σάρκα λοιπὸν τοῦ προσεληφθῆ ἀπὸ τοῦ Λό
 γου πρὸς τοὺς σκοτούς ἐν ἑαυτῷ ὡς τοὺς ἀνθρώ
 πους, καὶ ἐν ἀνάστασιν ὅλοις ἐκ τῶν ἐκείνων καὶ ἐν
 λευτερωσὶ αὐτοὺς ἀπὸ τῆς ἀμαρτίας, τῶς καὶ ἀποστο
 λῆς ἀχριστοὶ καὶ ἀξιοὶ παντός μὴ ἐκείνων τοῦ
 περὶ φρονεῖν τὴν σάρκα αὐτῆς ἡ δὲ ἐνεκα ταύτης κα
 τηγύρουσιν τοὺς υἱοὺς τοῦ Θεοῦ ὡς τοὺς ἡμεῖς. Δὲν
 σχεδοὶ φαίνεται ὡς ἐν φαντασίᾳ πρὸς τοὺς Θεοὺς, ἀπο
 τὴς Μὴ ἀποστείλῃς τοὺς μοιχοὺς τὴν ὕλην ἐν σάρκι, καὶ
 καὶ αὐτοὶ ἐν λαθῇ σαρκὶ ἐκ Παρθένου διὰ τὴν
 ἐλευθερωσὶ ἡμᾶς ἀπὸ τοῦ θανάτου καὶ τῆς ἀμαρτίας.
 Δὲν θέλομεν αὐτοὺς ἐλθῆναι εἰς τὸ σῶμα διὰ τὴν ἀνα
 λῆσιν πρὸς χάριν ἡμῶν θάνατον. Δὲν θέλομεν ὁ Λόγος
 νὰ γίνῃ σὰρξ διὰ τὴν μὴ γίνῃ μεσσηνίου αὐτῆς μεσσηνίου ἡμῶν,
 διὰ τὴν προσεληθῶμεν πρὸς σε καὶ κατοικήσωμεν εἰς τὰς
 οὐρανίους μοιχάς. Ἀς κλεισθοῦναι τυλαί, τῶν οὐρανίων
 διὰ τὴν μὴ ἐγκαταστάσῃ ὁ Λόγος σου ἐν ἡμῶν μετὰ

16 1^ο 2^ο 3^ο 4^ο 5^ο 6^ο 7^ο 8^ο 9^ο 10^ο 11^ο 12^ο 13^ο 14^ο 15^ο 16^ο 17^ο 18^ο 19^ο 20^ο 21^ο 22^ο 23^ο 24^ο 25^ο 26^ο 27^ο 28^ο 29^ο 30^ο 31^ο 32^ο 33^ο 34^ο 35^ο 36^ο 37^ο 38^ο 39^ο 40^ο 41^ο 42^ο 43^ο 44^ο 45^ο 46^ο 47^ο 48^ο 49^ο 50^ο 51^ο 52^ο 53^ο 54^ο 55^ο 56^ο 57^ο 58^ο 59^ο 60^ο 61^ο 62^ο 63^ο 64^ο 65^ο 66^ο 67^ο 68^ο 69^ο 70^ο 71^ο 72^ο 73^ο 74^ο 75^ο 76^ο 77^ο 78^ο 79^ο 80^ο 81^ο 82^ο 83^ο 84^ο 85^ο 86^ο 87^ο 88^ο 89^ο 90^ο 91^ο 92^ο 93^ο 94^ο 95^ο 96^ο 97^ο 98^ο 99^ο 100^ο17 1^ο 2^ο 3^ο 4^ο 5^ο 6^ο 7^ο 8^ο 9^ο 10^ο 11^ο 12^ο 13^ο 14^ο 15^ο 16^ο 17^ο 18^ο 19^ο 20^ο 21^ο 22^ο 23^ο 24^ο 25^ο 26^ο 27^ο 28^ο 29^ο 30^ο 31^ο 32^ο 33^ο 34^ο 35^ο 36^ο 37^ο 38^ο 39^ο 40^ο 41^ο 42^ο 43^ο 44^ο 45^ο 46^ο 47^ο 48^ο 49^ο 50^ο 51^ο 52^ο 53^ο 54^ο 55^ο 56^ο 57^ο 58^ο 59^ο 60^ο 61^ο 62^ο 63^ο 64^ο 65^ο 66^ο 67^ο 68^ο 69^ο 70^ο 71^ο 72^ο 73^ο 74^ο 75^ο 76^ο 77^ο 78^ο 79^ο 80^ο 81^ο 82^ο 83^ο 84^ο 85^ο 86^ο 87^ο 88^ο 89^ο 90^ο 91^ο 92^ο 93^ο 94^ο 95^ο 96^ο 97^ο 98^ο 99^ο 100^ο18 1^ο 2^ο 3^ο 4^ο 5^ο 6^ο 7^ο 8^ο 9^ο 10^ο 11^ο 12^ο 13^ο 14^ο 15^ο 16^ο 17^ο 18^ο 19^ο 20^ο 21^ο 22^ο 23^ο 24^ο 25^ο 26^ο 27^ο 28^ο 29^ο 30^ο 31^ο 32^ο 33^ο 34^ο 35^ο 36^ο 37^ο 38^ο 39^ο 40^ο 41^ο 42^ο 43^ο 44^ο 45^ο 46^ο 47^ο 48^ο 49^ο 50^ο 51^ο 52^ο 53^ο 54^ο 55^ο 56^ο 57^ο 58^ο 59^ο 60^ο 61^ο 62^ο 63^ο 64^ο 65^ο 66^ο 67^ο 68^ο 69^ο 70^ο 71^ο 72^ο 73^ο 74^ο 75^ο 76^ο 77^ο 78^ο 79^ο 80^ο 81^ο 82^ο 83^ο 84^ο 85^ο 86^ο 87^ο 88^ο 89^ο 90^ο 91^ο 92^ο 93^ο 94^ο 95^ο 96^ο 97^ο 98^ο 99^ο 100^ο

παρατεταγμα τῆς σαρκὸς τοι τὴν ὁδὸν, ποὺ ὁ
 δηξίεις τὰς ἀρετὰς. Ἀτὰρ μὲν εἶα αἰφώναι τῆς
 διαβολικῆς τοῦ ἑνὸς τῶν πο. προφητῶν ἀπὸ τῆς ὁ-
 στραμμένης, εἰς αὐτὴν πο. ἐπ' ὤρσασε διὰ τοὺς ἑαυτοῦς
 τῶν. Δὴ τότε ἐκεῖ, πο. δὲν θέλων, α. προσκ. αὐτοὺς τοὺς
 Λογοὺς πο. ἐν τῇ ἀνθρώπιν φάερῳ τοὺς ἀγ. π. στ.
 α. τῶν πο. τῆς ἐν ἀνθρώπῳ αὐτοῦ καὶ ἐκεῖ πο.
 διειροσ. τοὺς Λογ. ἀπ. τῆς σαρκὸς τοῦ αἰ. καὶ ὡς δὲν
 πιστεύουσι, δὲν μετὰ κλημ. ἰετρῶς ἀπ. τῆς ἀμάρ-
 τίας, πο. καταργήσας τοὺς θαύτ. Ποῦ δὲ δια. να εἴ-
 πωσι, ἐστὶν, θα. ρου. καθ' ἑαυτὴν μόνη, τῆς σαρκὸς
 τῆς ὁπ. ἐλάσθ. ὁ Σωτὴρ δια. να τολμ. κα. να λέ-
 γ. Δὲν προσκ. ἐμ. ἡμεῖς τοὺς Κυρ. μαζί με τὴν
 σαρκὰ ἀλλὰ δια. ρύμεν τὸ σῶ. κα. μόν. αὐτοὺς λα-
 τρούμεν. Ὁ μὲν μακάριος Στεφάνος εἶδε τοὺς Κυρ. σ.
 εἰς τὰς οὐρανοὺς να ἰσταται εἰς τὰ δεξιὰ. ὁ δὲ ἐγ-
 γελος κλεγ. εἰς τοὺς μαθητὰς. Ἐπὶ θα. δι. αὐτοὺς
 να ἐμ. παλ. κατα. τ. ἴδ. τ. τροπ. τ. εἰδ. τε
 αὐτοὺς α. τηγαν. εἰς τοὺς οὐρανοὺς. Καὶ αὐτοὺς δὲ ὁ Κυ-
 ρος πο. ἀπευθ. ὁμιλος πρὸς τὸν Πατέρα. Θέλω ἐ-
 κεί πο. εἶμα. ἐγὼ να εἶα κα. αὐτὸ παντ. μαζί
 μοι. Κα. γεν. κῶς εἶα ἡ ἀσρέ. εἶα ἀχωρ. ἀπὸ
 τοῦ Λογ. πῶς να μὴ εἶα ἀ. α. α. ὅπως αὐτὴ ἀποθ. α.
 Λογ. τῆς πλ. κα. να προσκ. αὐτοῦ τοῦ Λογ. τοῦ Πα-
 τερ. εἰς τὸ δῶμα τοῦ Κυρ. ἡ κα. Ἰησοῦ Χρ. σ. αὐτὴ ἡ
 εἶα, δὲν προσκ. αὐτὴ οὔτε λατ. αὐτὴ τοὺς Λογ. πο. ἐ-
 φανερ. αὐτὴ εἰς τῆς σαρκὸς να ἐκδ. κων. ἀπὸ π. αὐτῆς
 κα. να μὴ συγκαταλέγωντα μετὰ τῶν Χρ. σ. αὐτῶν,
 παρὰ μόν. μετὰ τῶν Ἰουδαίων.

6 Το αὐτὸ μὲν λοιπὸν καθὼς προείπομεν εἶναι ἡ
 παραφροσύνη κα. ἡ τολμὴ αἰτῶν. ἡ δὲ πίστις ἡμεῖς εἶναι
 ὀρθή καθόσον πηγάζει ἀπὸ τῆς ἀποστολ. κῆν διδασκα-
 λίας κα. τῆς παράδοξ. τῶν Πατέρων κα. πιστοποιεῖται
 ἀπὸ τῆς Νεαν. κα. τῆς Παλαιαν. Δ. αὐτῆς, πρὸ μὲν τῶν
 προφητῶν οἱ ὅποιοι λέγουσι. Ἀποστε. λοι. τοὺς Λογ. σου

10. Πρὸς. Πρὸς. 7, 55.

20. Πρὸς. 1, 11

21. Ἰμ. 17, 21

καὶ τὴν ἀληθεῖα, ποῦ καὶ ἰδοὶ ἡ Παρθένος γενεὰ
 λαβὴ εἰς τὴν κοιλίαν τῆς καὶ θά γεννησὶ υἱόν, καὶ θύ-
 καὶ σοὶ, τὸν νεμεσῆ τοῦ Εὐαγγελίου τοῦ ὁποῦν με-
 ταφύσσωμεν, σημαίνει ὁ Θεὸς τὴν ἐκείνου μετὰ τὴν
 σημαίνει τὸ τοῦ παρα ὅτι ἡ γὰρ Θεὸς εἰς σὰρκιν ἦ
 δε ἀποστολῇ παραδόσιν δίδασκει διὰ μετὰ τὸ μακά-
 ριον Πέτρον, λέγοντος· Ἀφού λοιπόν, ὁ Χριστός ἐπα-
 θὲν ἔσται, καὶ περὶ ἡμῶν δὲ εἶπε τὸ Παύλος πάλιν γρά-
 φων· Ἡμεῖς τοὺς προσδοκῶμεν τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἐν-
 λογημένης ἐλπίδος καὶ τῆς ἐμφανίσεως τῆς δόξης τοῦ με-
 γάλου Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ ὅ-
 πιος ἐδόκε τοῦ ἑαυτοῦ τοῦ περὶ ἡμῶν δὲ εἶπε τὸ
 παλιν εἰς ἀποκαθάρσιν καὶ ἕξασιν ἡμῶν διὰ τὸν
 ἕξασιν τοῦ εἰς ἑαυτοῦ ἐκείνου ζήλωτη, καὶ τὸν ἕρ-
 ων Κο-
 τα τοῖον τρόπον, ποῦ, ἔδωκε τοῖς ἐκείνου τοῦ περὶ ἡμῶν
 ἑαυτοῦ εἶχε φέρει τὸ σῶμα· Δοτὸς μετὰ τὸν ἀποστό-
 λον εἰς θεοῦ, ἔδωκε τοῖς ἐκείνου τοῦ περὶ ἡμῶν, πρὸς
 τὸ σκοπεῖν τὴν ἀνάδελφον εἰς αὐτὴν τοῖς θείαις, καὶ κα-
 ταργησὶ τοῦ διαβολοῦ, ὁ ὅποιος χεῖρας εἰς τὴν ἐξουσίαν
 τὴν τοῦ κράτους τοῦ θανάτου· Διὰ τούτου καὶ ἐχρηστού-
 μεν παύτως τὸν Θεόν, ἐν τῷ δόγματι τῆς Ἰησοῦ Χριστοῦ,
 καὶ δὲ ἀρνησάμεθα τὴν γὰρ πάλιν εἶπε τὸ περὶ ἡμῶν εἰς ἡ-
 μῶν Δοτὸς ἡ εἰς σὰρκιν εἰσελθὼς καὶ περὶ καὶ τῆς Σωτηρίας
 εἶπε, ἀπολυτρώσας καὶ σωτὴρ, καὶ ἀληθὴς τῆς κτίσεως· Ὡς
 τε ἀγαπήτε καὶ περποθησάμεθα, ἀγαπῶν τοὺς Κυ-
 ριστὶν ἅς ἔχοι εἰς τὴν μετάνοιαν, τὴν ὅσα ἐδῶ ἐγράψα· Ὅ-
 σον δὲ ἐμνηθῆσαι τοὺς τρόποις τοῦ ἑαυτοῦ, καὶ ἐκκατε-
 λεύγει τὸν ἑαυτοῦ, διὰ τὰ ἀκούσιθρονα, τοῦ καὶ φαί-
 ἀς διδάσκει, πάλιν ἀπὸ αὐτοῦ ἑαυτοῦ σωσθῆναι, εἰς
 ἵσως ἐντραπὸν διὰ τὰ δὲ ὁρθωθῆναι· Καὶ ἅς μεμνησθῶν
 οἶν, οἶται προσκυνοῦμεν τοὺς ἐκθρονησάντα Κυρ-
 ον, δὲν
 προσκυνῶμεν κτίσματα ἀλλὰ, τοῦ ἡτιστὶ, ὁ ὁποῖος ἐνεδύ-
 θη τοῦ κτιστοῦ σώματος, καθὼς προετομεν.

20 42 13

20 42 13

21 31 13

21 31 13

21 31 13

21 31 13

7 Θα ἐπιθυμῶσα ἐν ὅπως ὅπως ἡ ἐλπίδα σου
 ζητήσῃ· να ἰσθῇ πῶς εἶται τὸ εἶναι ὁ ἱερὴν δὲ
 τάσσεται· να ἰσθῇ πῶς εἶται τὸ εἶναι ὁ ἱερὴν δὲ
 εἰς τοὺς ναοὺς τοῦ Κυρίου· οἱ ποὶ ἦτο ἡ κῶτος και εἶται
 ὡς ἀπὸ αὐτῆς τα χερσὶν τῆς δαΐδας· να κατὰ τὴν αἰσθη-
 τὴν λαοστῆριον· εἶται καὶ ἡ τῆς ἀντιθετοῦ, κα-
 κῶς· Εἰ μὲν λέγον· ἐπὶ τὸν κακῶς δειτ· ἐπὶ τὸ
 μὲν τοῦ ἐκεί· τοῦ ἀλλοῦ· τῆς να ἀντιθετοῦ· τῆς
 πρὸς τοὺς ναοὺς τοῦ· Δοτὶ εἶται· μὲν τῆς κακῶς· Ο
 ποὶ σὸς ἡτο· εἶται πρὸς τὴν τῆς να· καὶ δε· ἀπὸ
 θα ἀφανισθῇ ἐκ τοῦ κακῶς· Εἰ μὲν ἐπὶ τὸν καλῶς και
 με· τῆς εἶται· τῆς κακῶς· τῆς να· τῆς να· καὶ
 εἶται· αἶς· να ἀντιθετοῦ· τῆς να· τῆς να· καὶ
 οἱ θρῆσκοντες· ἀπὸ κατὰ τὴν αἰσθητῆν· ἀπὸ τῆς
 περὶ ἀποδόχῃ· τῆς να· τῆς να· καὶ αἶς· τῆς τῆς
 μῆς· πρὸς ἀπὸ τῆς να· τῆς να· καὶ τῆς να· τῆς να·
 καὶ τῆς να· τῆς να· τῆς να· τῆς να· τῆς να· τῆς να·
 εἰς τὸ σῶμα καὶ εἰς τὸν· Κατὰ τὸν παλαῖον ναοὺς ἦτο
 κατὰ τὸν ναοὺς με· λθὼς και γρῶς· ἡτο· τῆς να
 καὶ οἱ· ὅταν ὁμοῦς ἦλθῃ· ἡ ἀληθῆ· εἶται· τῆς να·
 τύπος· καὶ δε· εἶται· κατὰ τὸν λόγον· τοῦ Κυρίου· λθὼς
 ἐπὶ λθὼς· ὁ ὅτιος· να μὴ κατεστραφῇ· Καὶ οὔτε με· το
 να· τῆς να· τῆς να· τῆς να· τῆς να· τῆς να· τῆς να·
 θρῆσκοντες· ἐπὶ τῆς να· τῆς να· τῆς να· τῆς να· τῆς να·
 τοῦ ἦτο· κτῆμα· οὔτε τῆς να· τῆς να· τῆς να· τῆς να·
 ναχωρῶσαν· μακαρὶν· δια· να τῆς να· τῆς να· τῆς να·
 ἡτο· εἰς αὐτοὺς κα· τῆς να· τῆς να· τῆς να· τῆς να·
 ἐκεί· τῆς να· τῆς να· τῆς να· τῆς να· τῆς να· τῆς να·
 ὁ ὅτιος· τα· εἶται· τῆς να· τῆς να· τῆς να· τῆς να·
 τῆς να· τῆς να· τῆς να· τῆς να· τῆς να· τῆς να·
 εἶται· τῆς να· τῆς να· τῆς να· τῆς να· τῆς να· τῆς να·
 πῶς· λεγόν· οἱ· το· πῶς· τῆς να· τῆς να· τῆς να·
 σῶμα· τοῦ Κυρίου· το· ὅτιος· ὁ μὲν ἀρχα· τῆς να·
 ἡλ· εὐαγγελισθῇ· το· δε· αἶς· τῆς να· τῆς να· τῆς να·
 γίνῃ· ἐνδῶμα· τοῦ Λόγου· δε· πρέπει· να προσκυῖται·
 χεῖρα· σωματικὴν· ἐξέτε· τῆς να· τῆς να· τῆς να·
 πῶς· τῆς να· τῆς να· τῆς να· τῆς να· τῆς να· τῆς να·
 ἀφῆκεν· ὅταν ἀνέστη· τῆς να· τῆς να· τῆς να·
 ἀπὸ τῶν νεκρῶν·

26	12	1	1
27	12	1	20
28	12	1	18
29	12	1	11

Θεοῦ εἶναι ὁ κτιστὴς καὶ δημιουργὸς τῶν πάντων, καὶ
 γνωρίζομεν ὅτι ἐξ ἀρχῆς μετ' ἡτο ὁ Λόγος καὶ ὁ Λόγος
 ἦτο μετὰ τὸν Θεόν. Ὅταν δὲ οὗτος ἔγινε καὶ ἀνθρώ-
 πος διὰ τὴν ἰδιότητά μας σωτηρίαν προσκυνούμεν ἡμῶν
 ὅχι ὥς σὺ πρὸς ἐσαρκωθῆς ἐκ τῆς ὑποστάσεως τοῦ
 ὡς Ἀεὶ ὄντος, ὁ ὅστις τρεπόμενος τὴν κερφήν τοῦ ὁ-
 λου καὶ ὡς δημιουργοὶ καὶ κτιστὴν ὁ ὅστις κατήγε-
 καὶ κατώκησεν ἐκ κτισμάτων ἀφ' ὧν ἐλάττωσάν τα
 πάντα ἐν αὐτῷ ὁδηγήσῃ τοὺς κόσμους πρὸς τὸν Πατέρα
 καὶ ἀποκαταστήσῃ τὴν εἰρήνην εἰς πάντα, ἕως ἡμεῶν
 εἰς τοὺς αἰῶνες καὶ εἰς ὅσα ἔταρξεν τῆς
 Διότι ἔτο μόνον ἀχθόμενοι πληρῶν ὄντων καὶ τῆς πα-
 τερτικῆς θεότητος ἀπτεῖ καὶ προσκυνοῦν τὴν ἐκτορμον
 ὑπερυσταίναν τοῦ εἶπαι καὶ αἱ οἱ Ἀρεομακταὶ καὶ ἀ-
 ζοῦν ἀπὸ τῆς κακίας τῆς Διαδόχου τῶν ἀσπίδων
 ἡμῶν πρὸς ὅλους ἐκείνους ποιεῖ ἀποκτείναντες ἡμῶν
 μὴν Ἰησοῦν Χριστόν. Ἐθέλω ὑμῶν αἰνῆς καὶ ὑμῶν
 νεύει ἡμᾶς πρὸς τὸν Κεμεν ἀγαστητέ καὶ ἀληθινὰ πο-
 λεύομεν. Ἐάν τις ἀντιπρὸς παρακαλῶ ὑμᾶς, ὡ-
 σθοῦν ταῦτα εἰς τὸν τρεσβύτερον ἱερακᾶ.

ΠΕΡΙ ΤΗΝ ΑΡΕΙΑΝΙΚΗΝ ΕΡΙΝ

ΣΗΜΕΙΩΜΑ

[illegible][illegible]

Μισραχ εν τωι λευκωι τωι ωι αποπαύσασα θεία ες Ερ
γαι η λευκωι εστουα, ο παύρωνι τρωστωι τα υπατα άνερί
χηνται ε, τα Αριτακη, ο παύρη περιχουατα ε; Εργα
τωι Μ Αηχικτωι δημωεμμενι τήδη, παρ γηωι ες τα όποια
γινεται α παύχικα παρπαυατα, αταρμω γινεται όι και όι
ταύτω προ απεργη, γαφρικω, και άσπατατω; ες; ενόητος
αυτώ, αθήωνι, ένωστε ταύτα αταρμω, τρωστωι; Αρβί: κέ
ρος ες; όλης παλλωγής.

ΕΚ ΤΟΥ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΥ ΕΠΙΤΕΛΕΙΟΥ ΤΗΣ ΕΚΔΟΣΕΩΣ

Κ Ε Ι Μ Ε Ν Α

ΣΧΕΣΙΝ ΕΧΟΝΤΑ ΜΕ ΤΗΝ ΑΡΕΙΑΝΙΚΗΝ ΑΙΡΕΣΙΝ

1 Ἐπιστολὴ Ἀρείου πρὸς Εὐσεβίου
Νικομηδείας¹.

(Ἐγρᾶφη περὶ τὸ 318)

Πρὸς τὸν περιποθητὸν μου κυρὸν ἀνθρώπον τοῦ
Θεοῦ, πατρὸς, ὁρθοδόξου, Εὐσεβίου. Ἀρείος ὁ ἀδίκως κα-
ταδιωκόμενος ἀπὸ τοῦ πατρὸς Ἀλεξάνδρου, ἐκ τῆς ὁ-
ληθείας περὶ πάντοτε νικᾷ τὴν ὁποῖαν καὶ σὺ, πειραστι-
ζεις, ἐν Κυρίῳ χαίρειν.

Ὅταν ὁ πατὴρ μου Ἀλέξανδρος ἐφθασε εἰς τὴν Νι-
κομήδεα, ἐφώνη εἰς ἐμὲ λέγων· καὶ ἐπιβιβλήμεθα, κα-
στελῶ μεσσω αὐτοῦ τὰς πρὸς τὴν πόλιν μετὰ καὶ τὰ πρὸς ἡ-
μισίαν εἰς σὲ τὴν ἐμφύλιον ἀγάπην καὶ καλὴν σου διαθε-
σιν, τὴν ὁποῖαν ἔχεις πρὸς τοὺς ἀδελφούς· πρὸς χάριν
τοῦ Θεοῦ καὶ τοῦ λόγου αὐτοῦ· διότι ὁ ἐπισκοπὸς κα-
ταδιώκει ἡμᾶς ἀπηνίως καὶ καταστρέφει καὶ γενικῶς θε-
τεῖ πᾶν μέσον εἰς ἐνεργεῖαν ἐναντίον μας ὥστε αὐτὸς
ἐκδιώξῃ ἔξω τῆς πόλεως ὡς ἀνθρώπους ἀθεοῦς· ἐπεὶ δὴ
δεν σμυθαίνει μετὰ οὕτως λεγεί· δημοσίᾳ Πάστο-
τε Θεὸς πάντοτε Υἱὸς ἅμα Πατὴρ ἅμα Υἱὸς ὁ Υἱὸς συ-
υπαρχει ὡς πάντοτε παρχὼν μαζί με τὸν Θεόν· γεννω-
μενος παρ αὐτοῦ αἰώνως εἰς ἀπειρήτου γεννώμενος ὅ-
τι ὁ Θεὸς οὔτε καταφαιτάσαι· οὔτε ὡς κάποιο ἀτομὸν
φέρει εἰς τὸ εἶναι τοῦ Υἱοῦ· ἐπειδὴ ὁ Θεὸς παρχει αἰώ-
νίως καὶ ὁ Υἱὸς ὑπαρχει αἰώνως ἐξ αὐτοῦ· τοῦτου τοῦ
Θεοῦ γεννᾶται αἰώνιως ὁ Υἱὸς.

Καὶ ἐπεὶ δὴ ὁ ἀδελφός σου Εὐσεβίος εἰς τὴν κα-
ρραίαν, καὶ ὁ Θεοδοτὸς καὶ ὁ Παυλίος καὶ ὁ Ἀθασί-
ος καὶ ὁ Γρηγόριος καὶ ὅλοι εἰς τὴν Ἀνατολήν· λεγο-
ῦντι ὁ Θεὸς προυπαρχει ἀπρὸς τὸν Υἱόν· ἀνεθετα-
τίθησθαι ἐκτός τοῦ Φλογίου· καὶ τοῦ Ἑλληνικοῦ καὶ
τοῦ Μακαρίου, οἱ ὅποιο εἶναι ἀνθρώποι, αἶρεται καὶ ἀκα-

1 Ἐ-φω-ν-ε-ῖ· κατὰ Ἀλεξάνδρου· ὁρ-θ-ο-δό-ξ-ος· ἑ-ρ-μ-ῆ-ς.

τηγῆτος, καὶ λεγοί, ἀλλὰ δεῖν ὅτ' ὁ Ὑψίστος φανή-
 πο τοῖς στοργατοῖς ἀλλ' ἢ πρὸς τὰς οὐδ' αὖτε καὶ ἀλ-
 λὰι συναναρχοῦ με τοῖς θεοῖς καὶ ἀσθεβείας ταύτας
 ἡμεῖς οὐτε ἰα ἀκούσωμεν, δεῖν ἡμῶν ὡς καὶ ἀπο-
 ρῆν οἱ περὶ τῆς ἀτιμίας ἐκείνης, καὶ μερὸς θείας
 τοῦς ἡμεῖς δεῖν τὰς φανερὰς καὶ ἐκδηλὰς
 μέν καὶ ὁρατοῦς. Ὅτ' ὁ Ὑψίστος δεῖν εἶναι ἀναρχὸς οὐ-
 τε μέρος ἀναρχῆς κατὰ κανονιστὶ τρόπον, οὐτε μερὸς τ-
 ῶς περὶ τὴν πρὸς αὐτὴν ἀλλ' ὅτ' ἡλθεν εἰς τὴν παρ-
 ἔνδεσθαι τὸ θεοῦ καὶ τῆς ἀποφαστικῶς τοῦ Θε-
 οῦ πρὸ χρόνων καὶ χωρὶς πολλῶν τμημάτων ἀ-
 το γὰρ καὶ ἀληθεῖς, ὡς Θεὸς μονογενὴς καὶ
 ἀνελκυστός. Καὶ τοῦτο γέννηθῇ ἦτο δὴμουργη-
 θῇ ἦτο ὁρθῶς ἢ δὴμουργία τῆς ἡστέρεως θῇ δὲν
 ὑπῆρχε. Δοτὶ δεῖν ἦτο ἀναρχὸς. Καταδωκομεθα δὲ
 δοτὶ εἴπομεν ὅτ' ὁ Ὑψίστος ἔχει ἀρχὴν ὁ δὲ Θεὸς
 εἶναι ἀναρχὸς. Δι' αὐτοῦ καταδωκομεθα ὅτ' εἴπομεν ὅτι
 εἶναι ἐξ αὐτοῦ οὐτως. Εἴπομεν δεῖν ὅτ' εἴναι με-
 ρὸς οὐτε τῷ Θεῷ οὐτε ἀλλοῖς τοῖς προπαισχόντις. Δι' αὐ-
 τοῦτο καταδωκομεθα λοιπὸν ὡς σ' γινώσκεις. Εἴθε να
 ὕψιστος ἐν Κυρίῳ καὶ να ἐνθ' ὡσαύτως θάψεις ἡμῶν.
 ἀληθινὴ μου συμβαθῆτα παρα τοῖς πόδας τοῖς Λουκί-
 ον, Εὐσεβεί.

2. Επιστολὴ τοῦ Εὐσεβίου Νικομη-
 δείας πρὸς τὸν Ἀρετιν¹
 (Ἐγράφη περὶ τὸ 318)

Καὶ ὁ μὲν Εὐσεβὸς ἀπὸ τῆς Νικομηδείας ἔγραψε
 καὶ ἐπαναλήψ, πρὸς τοῖς Ἀρετιν, ὅτι ἐπ' ἡ φρονεῖς
 ὁρθῶς να εἴχεται ὅπως ὅλων φρονεῖς. ἔτο, διότι εἶναι
 εἰς ὅλους φανεροὶ σχεδόν, ὅτι το δὴμουργητὰ δεῖν ὑπῆρ-
 χε πρὶν γινῇ Πάν, δὲ ὅτι γινεται ἔχει ἀρχὴν ὑπαρξέως.

3. Ἡ ἐπιστολὴ Εὐσεβίου Καισαρείας
 πρὸς Εὐφρατίωνα².
 (Ἐγράφη περὶ τὸ 318)

¹ Πρὸς Ἐπίλ. 44, 2.

² Ἰω. 1, 14.

³ M. 495-500, Πρὸς Ἀρετιν, Ἀρετινὸν καὶ Σελενοῦς Συνόδων, 17.

⁴ J. 318-319, 1: 17, 16-317 Ἰωάννου, Κατὰ Μαρκέλλου Α' 4.

1 Ἐπιστολὴ τοῦ Εἰσαγγελλομένου Κληρικοῦ πρὸς τὸν Εὐφρατίωνα τῆς σπουδῆς ἡ ἀρχῇ. Εἰς τὴν δεσποτὴν με-
 ὁμολογῶ χρεὴν κατὰ πάντα τρόπον.

Καὶ κατόπιν ἄλλων·

Δὲν λεγομένην ὅτι, δεῖσιν παρχει ὁ Υἱὸς μετὰ τὸν Πα-
 τέρα προεστῆκε δὲ ὁ Πατὴρ τῷ Υἱῷ καὶ ὁ Υἱὸς
 αὐτῷ παρχειν πῶς θάπεισ ὁ Πατὴρ Πατὴρ καὶ ὁ Υἱὸς
 Υἱὸς ἡ πῶς ὁ μεῖνεται πρῶτος ἡ δευτέρως καὶ ὁ με-
 ἀγεννητος ὁ δεγεννητος. Δὲν αὖτε εἰς αὐτὸν παρχειν ἐξ
 ἴσου καὶ ὁμοίως μετὰ τῶν θανόντων τὰ ὑποτίμα καὶ
 οὐκ ἐπὶ καὶ τὰ δύο κτῆσιν ἐπὶ ἀνεγεννητοῦ καὶ τὰ δύο
 γεννητοῦ Ἄλλα καὶ ἐκ τῶν διὰ τούτων δεῖσιν αὐτῶν ἀλη-
 θες ὅτι δεῖ ἡμποροῦν καὶ συμβαίνει αὐτῶν τὸ ἀνεγε-
 τον οὐτε τὸ γεννητον καὶ δὲ τοὺς δύο Ἄλλα τὸ μεν
 πρῶτον εἶναι ὑπερτερον καὶ προηγῆτα τῷ δευτέρῳ
 κατὰ τὴν τάξιν καὶ τὴν τιμὴν ὡς εἶναι αὐτῶν τῆς
 ὑπαρξέως καὶ τῆς τοιαυτῆς πῶς ὑπαρξέως εἰς τὸ δε-
 τερον.

2 Ἄλλα καὶ αὐτὸς ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ τοῦ μᾶλλον
 ἀκριβῶς καὶ καλῶς ὑποτίμα ταῦτα γνωρίζων ὅτι ὁ
 ἴδιος εἶναι ἄλλος ἀπὸ τοῦ Πατέρα καὶ κατώτερος καὶ
 ὑποδεέστερος αὐτοῦ παρα πολλοὺς εἰσεβῶς διδασκεῖ τὸ
 ἡμᾶς λέγειν ὅτι Πατὴρ ὁ ὁποῖος μεῖνεται εἶναι
 μεγαλύτερός μου*.

3 Καὶ ἀνεγνωσθῆσαν ἐκ τῆς αὐτῆς ἐπιστολῆς

Διδασκεῖ δὲ ὅτι αὐτὸς εἶναι καὶ ὁ μόνος ἀληθινὸς
 Θεὸς δι' ὅσων λέγει. διδασκαλίας γνωρίζουν αὐτὸν μόνον ἀ-
 ληθινὸν Θεόν· οὐχὶ ὡς ὁ Θεὸς να εἶναι εἰς καὶ μόνος,
 ἀλλ' ὡς ὅτι εἰς εἶναι μόνον ἀληθινὸς Θεὸς μετὰ τὴν ἀναγ-
 κασιστάτην προσθηκὴν τοῦ ἀληθινοῦ ἐπειδὴ καὶ αὐτὸς
 μὲν ὁ Υἱὸς εἶναι Θεὸς ἀλλ' ὅχι ἀληθινὸς Θεὸς Διότι εἰς
 καὶ μόνος εἶναι ἀληθινὸς Θεὸς λογῶ τοῦ ὅτι δὲν ἔχει
 ἄλλον τινα προηγούμενον αὐτοῦ. Εἰάνδε καὶ αὐτὸς ὁ Υἱ-
 ὸς εἶναι ἀληθινός, ἀλλ' ὡς εἰκὼν τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ

6 1m 11 28

7 1m 17 3

ἡμπορεῖ να εἰπῇ ὁ Θεὸς ἐπεὶ δὴ καὶ ὁ Λόγος εἶναι Θεὸς ὅχι ὅμως καὶ ὡς αἰγιόχοι Θεοί.

4 Δοὖν ἐπειδὴ ἐτόλμησεν αὐτὸν χωρῖσθαι τοῖς Λογοῦν τοῦ Θεοῦ ἀπὸ τοῦ Θεοῦ καὶ αὐτοφύσητόν. Ἀλλὰ καὶ ἄλλοι Θεοὶ κατὰ τὴν οὐσίαν, καὶ τὴν δύναμιν χωρῶμεν, οὐκ ἀπὸ τοῦ Πατρὸς ἡμποροῦμεν σαφῶς καὶ ἐκκλῶς να μεταβῶμεν εἰς πῶλην, μεταβῆναι θεολογησάμεν, ἐξεπεσέν, ἀπὸ ἐκείνων τὰ ρητὰ τοῦ ἐξηγητῆς ἀπὸ τοῦ ἴδιου. ἔχει δὲ γράψῃ αὐτολεξεῖ ταῖς ἐξῆς.

Ἀντιφθόλως δὲ ἡ εἰκὼν καὶ ἐκεῖνο τοῦ ὁποῦ εἶναι ἡ ἐκείνου δὲν ἐκείνου εἶναι καὶ τὸ αὐτὸ ἀλλ' ὅτι εἰς αὐτὸν μετέβαιναι καὶ δύο πράγματα καὶ δύο διακρίσεις καθῶς καὶ τόσα πολλὰ αἱ διόμασαι.

5 Δοὖν, ἐπεὶ δὴ ἤθελε να ἀποδείξῃ ὅτι ὁ Σωτὴρ ἦ το μόνον ἀθεώπως ὡς να ἀποκαλύπτῃ τὸ μέγιστον δι' ἡμᾶς μυστήριον τοῦ ἀποστόλου, εἴτε ταῖς ἐξῆς.

Δοὖν τοῦτο καὶ ὁ Θεὸς ἀποστόλος ὅτι, σαφέστατα παρὶς δὲ εἰς ἡμᾶς τὴν μετέκλησιν καὶ ἀπορήτην θελήσιν ἐφωτίζῃ καὶ ἐκκαλεῖ μετὰ μεγάλη φωνῇ, εἰς ὁ Θεὸς ἐπεὶ τα μετὰ τὸν εἰς Θεὸν λέγει, εἰς μετὰ τῆς Θεοῦ καὶ ἀνθρώπων ἀνθρώπος Χρῆστος Ἰησοῦς.

4π Ὁ Ἀλεξανδρεῖας Ἀλεξανδρὸς
πρὸς τοῖς κληρονομοῦ
(Ἐγγραφή περὶ το 319)

Ἀλεξανδρὸς πρὸς τοὺς ποιεσθ' ἑταίρους καὶ ἀκουοὺς τῆς Ἀλεξανδρείας καὶ τοῖς Μαρεωτοῦ παρῶν πρὸς παροῦτας ἀγαπητοὺς ἀδελφούς ἐν Κυρίῳ χαίρετε.

Ἄν καὶ μόλις ἐφθάσατε ἐπεγράψατε ἐκεῖνα ποῦ ἐγράψα εἰς ἐπιστολῇ μου πρὸς τοὺς περὶ τοῖς Ἀρεοῖς πρῶτον αἰτήσας να ἀπαρτηθῇ τὴν ἀσέβειαν καὶ να ἀσπασθῇ τὴν οὐκ ἀληθινήν καὶ καθολικὴν πίστιν, καὶ ἔτσι ἀπεδείξαι τὴν ὀρθὴν προαρεσίαν σας καὶ συμφῶ-

8. Ἰω 1, 1.

9. Α' Τιμ 2, 5.

νιαντες τα σωματα της καθολικης Εκκλησιας, ὁμως ἐ-
 πὶ πρὸς ἐγγραφὰς καὶ πρὸς τοὺς σὺλλεκτοὺς ἡμῶν εἰς
 ὅλα τα μέρη δὲ οὐρα σὺμβάνουσιν, γινώσκοντες τὸν Ἀρεῖαν
 ἐνομίσαι ὅτι ἦτο ἀνάγκη νὰ πικρὺ καὶ μέτω μὲν ἀπὸ σᾶς ὁ
 σὺς εἶναι κληρικοὶ τῆς πόλεως Ἀλεξανδρείας νὰ προσ-
 κληθῶν δὲ καὶ τῶς ὅπως τὸν Μαρκερῆν εἰδὲ κὼς μελῶτα
 οὔται καὶ ἀπὸ σᾶς ὁ Χάρης καὶ ὁ Πωτὸς οἱ πρεσβύτεροι
 καὶ ὁ Σεραπίων καὶ ὁ Παρσμων καὶ ὁ Ζωσμος καὶ ὁ
 Εἰρηναῖος οἱ δασκῶντες ἡκούσθησαν τοὺς περὶ τοῦ Ἀ-
 ρεῖαν ἀρετικῆς καὶ ἐπρωτιμῆσαι νὰ σὺ καθαρῶνται
 με ἐκ τούτων διὰ νὰ μαθῆτε καὶ τὰ ὅσα γραφόντα ταῦτα
 καὶ ἀποδίδετε ὅτι συμφωνεῖτε πρὸς αὐτὰ καὶ μεῖνῃτε
 σιωπηφά εἰς τὴν καθαρῶντων περὶ τοῦ Ἀρεῖαν κα-
 τὰν περὶ τοῦ Πιπτοῦ Δότ. πρὸς νὰ γνωρίζετε τὰ ὅσα
 γραφόνται παρ' ἐμοῦ καὶ ὁ καθείς ἀπὸ σᾶς νὰ νὰ ῥα-
 φῶνται παρ' αὐτοῖς νὰ φάλλῃ εἰς τὴν καρδίαν αὐτῶν

46 Ἐπιστολὴ τοῦ Ἀλεξανδρείας Ἀ-
 λεξανδρῶν πρὸς ὁλοὺς τοὺς Ἐ-
 πισκόπους.

(Ἐγγραφὴ περὶ τὸ 319)

Πρὸς τοὺς ἀγγιωτάτους καὶ τιμιωτάτους ἀλλοτρίους
 γινώσκοντες ὅλα τα μέρη τῆς καθολικῆς Ἐκκλησιας τῆς Ἀ-
 λεξανδρείας χαίρετε ἐν Κυρίῳ

Ἐπειὸς ἡ καθολικὴ Ἐκκλησία εἶναι ἓν σῶμα καὶ ἡ
 ἐνότης εἰς τὰς θεῖας Γραφὰς ἀπαιτεῖ νὰ διατηρῶνται
 οἱ δεῖκτοι τῆς ὁμοιοῦς καὶ τῆς εἰρήνης εἰς ἐπιβ-
 ῖν ἡμῶν εἰς ἡμᾶς νὰ γράφωμεν διὰ νὰ καμῶμεν νὰ
 σταθῶμεν πρὸς τοὺς δετὰ πεπραγμένα ἑνὸς ἑκάστου
 ὥστε εἴτε πᾶσχε εἴτε χαιρεῖ ἓν μέλος νὰ συμπασχάμεν
 ἢ νὰ συγχαίρωμεν εἰς τὰ παθήματα ἢ τὴν χαρὰν ἀλλή-
 λων. Εἰς τὴν ἰδέαν μας λοιπὸν ἐπαρχοῖν ἐκφρασθη-
 σαι σημεροῖν ἀνδρες παραιομοὶ καὶ χριστομαχαὶ ποὺ δι-
 δάσκοντες τὴν ἀποστασίαν, τὴν ὅτε αἱ πολὺ ὀρθῶς θα ἡ
 δυνατὸ κανεῖν νὰ ἐκλαθῇ καὶ ὀνομασίῃ προδρεμόν τοῦ
 Ἀνταχρῶτος. Καὶ ἡδελον μὲν νὰ παραδῶσω τὸ τοιοῦτον

10. Πρὸς Ἐφ. 4, 3-4.

11. Πρὸς Ἀ' Κορ. 12, 26.

κακὸν εἰς τὴν σωτηνὴν ὁ ἀπερὸ ὁρίσθη μεταξύ λόγων τῶν
προστατῶν αὐτῶν καὶ ἐπαμειβόμενος ἀντιμετώπηθη καὶ μετὰ
ραυτὴν εἰς ἄλλους τότε τῶν ἑσθίων ἀπομνηστεύσας ἀκούσας με-
ρὸν ἀφ' αὐτῶν. Ἐπεὶ δὲ ἤμεις ὁ Ἐρμεύς ἐπὶ τῶν ἐπὶ τῶν
πρὸς Νικομήδους ἐστὶν ἐκείνους δὲ τὰ τῆς Ἐκκλησίας
πράγματα ποιεῖται εἰς αὐτοὺς καθότι καὶ ἐκείνους
ἀπο τὸν ποθὸν ἀκατένευσεν τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Νικομή-
δειας ἐκατένευσεν τὴν Βηρυτόν καὶ οὕτως ἐταμωρήθη δὲ
τοῦτο, ἀεὶ μετὰ τὴν ἀρχὴν αὐτῶν ἀποστατῶν τῶν
τῶν καὶ ἐπεχειρήσει νὰ ὑπομνησθῇ πρὸς οὐκ ἴσα μέρη πραγ-
ματα μετὰ τὰ ὅποια οὐκ ἔστιν αὐτοὺς μετὰ τὸ κεκοι-
τασθῆναι μερκοὺς ἀνδρῶν εἰς τὴν ἀσχιότην αὐτῶν
καὶ χρύσταλοι σκευὴν ἐλαβὼν αὐτοὺς καὶ μαθὼν ἐ-
κείνους τοὺς εἶνα γραμμένους εἰς τοὺς νόμους ἀπομνη-
στεύσας περισσότερον καὶ νὰ ἀνακάλυψαι εἰς ὅλους σας ὅτι
νὰ πληροφωρηθῆτε καὶ μαθεύετε ὅτι οὗτοι εἰσὶν ἀπίστοι
καὶ τὰ ἀξιοσημεῖα δὲ εὐδαιμονία τῆς μετάνοιαν τῶν καὶ
ἐκείνους γραφῆναι ὁ Ἐρμεύς ἀπὸ τῆς πρὸς αὐτοὺς ἐστὶν. Ὅ-
τι τὰς παλαιὰς κακὰς διαθέσεις τὰς ἐποικίους δὲ πρὸς
χρόνους ἐπὶ μὲν ὅπως ἀπεκρίθη ἐπὶ τῶν τῶν αὐτῶν ἐ-
ργῶν, παρουσιάζει μετὰ τὴν ἰδέαν αὐτῶν μετὰ τὴν
γὰ τὸν ὅπως φαίνεται ὅτι διὰ τὸν ἑαυτοὺς τὸν φρο-
νιζῶν πράττει τοῦτο

Ἐκείνοι μὲν λοιπὸν ποὺ ἐγὼ αὐτὸν ἀποστατῶν εἶμαι ὁ
Ἄρεας καὶ ὁ Ἀχλὺς καὶ ὁ Αἰθάλης καὶ ὁ Καρπώ-
νης καὶ ἄλλος Ἄρεας καὶ ὁ Σαρματῆς τῶν ἡτῶν κατὰ
τε πρεσβύτεροι καὶ ὁ Εὐσώης καὶ ὁ Λογκιὸς καὶ ὁ Ἰ-
σουλὸς καὶ ὁ Μηκῶς καὶ ὁ Ἑλλασθίος καὶ ὁ Γαῖος ποὺ
κάποτε ἦσαν διακόντοι καὶ μαζί με αὐτοὺς ὁ Σεκούδης
καὶ ὁ Θεωνῶς ποὺ ἐλέχθησαν κατὰ τε ἐπισκοπῶν. Ἐκεῖ
νὰ δὲ ποὺ οὗτοι ἐπεινοῦσαν οἱ ἴδιοι χωρὶς ἀύπαρχον
εἰς τὰς Γραφὰς εἶναι τὰ ἐξῆς

Ὁ Θεὸς δὲν ἦτο πάντοτε Πατὴρ, ἀλλ' ἦτο κάποτε
χρόνος ὅτε ὁ Θεὸς δὲν ἦτο Πατὴρ. Ὁ Λόγος τοῦ Θεοῦ
δὲν ὑπῆρχε πάντοτε ἀλλ' ἐγένετο ἐκ τοῦ μηδενός, καθό-
τι ὁ ὑπαρχὼν Θεὸς τὸν Λόγον ποὺ δὲν ὑπῆρχεν ἐδη-
μιουργῆσαι ἐκ τοῦ μηδενός. Διὰ τοῦτο καὶ ἦτο κάποτε
χρόνος, κατὰ τὸν ὅποιοι δὲν ὑπῆρχεν οὗτος. Ὅτι ὁ ὕ-
ψος εἶναι πῦρ καὶ δὴμιουργημα. Συνεπὶς οὗτος δὲν εἶ-
ναι ὁμοῦς κατὰ τὴν οὐσίαν μετὰ τὸν Πατέρα, οὔτε ἀληθὺς
καὶ φυσικὸς Λόγος τοῦ Πατρὸς εἶναι οὔτε εἶναι ἀληθινὴ

σοφία αὐτοῦ ἀλλ' ἵνα εἴδῃς ἡμεῖς αὐτοῦ τὰ τέλη καὶ ἀπο-
αυτῶν τὰς ἐκτελέσεις καὶ ἡμεῖς οὕτως ὡς λέγει ὁ Θεός
καὶ σοφία ἐπεδίδετο ἐκείνῳ καὶ τὸς ἀπὸ τοῦ Θεοῦ τοῦ
γενέτου Θεοῦ καὶ τῆς ὑποστάσεως τοῦ ἵππεως εἰς τὸ Θεοῦ
διὰ τῆς οὐσίας οὗ Θεοῦ ἐξήλθεν ἡ ἐκτελέσις τοῦ Θεοῦ
τοῦ καὶ ἐκείνου ἵππεως καὶ τῆς καὶ ἀλλοῦ καὶ κα-
τα τῆς φύσεως ὅπως καὶ οὐ καὶ τῆς καὶ καὶ τῆς καὶ
ὁ Λόγος εἶναι ἐκτελέσις ἀπὸ τοῦ καὶ ἐκείνου καὶ γὰρ ἀπὸ
ἀπὸ τῆς οὐσίας τοῦ Θεοῦ καὶ ὁ Πάτερ εἶναι ἐκτελέσις
εἰς τὸν Υἱόν Διὸς ὁ Λόγος δὲν ἐκτελέσις τῆς καὶ
καθὼς τοῖς Πατέρι καὶ τῆς καὶ τῆς καὶ τῆς καὶ τῆς
λεῖως Διὸς ἀληθῆς καὶ τῆς καὶ τῆς καὶ τῆς καὶ τῆς
ναὶ γὰρ καὶ ὁ Υἱός Διὸς τῆς καὶ τῆς καὶ τῆς καὶ τῆς
γῆθῃ διὰ τὴν ἡμεῖς καὶ τῆς καὶ τῆς καὶ τῆς καὶ τῆς
ὡς καὶ τῆς καὶ τῆς καὶ τῆς καὶ τῆς καὶ τῆς καὶ τῆς
πῆρ καὶ καὶ τῆς καὶ τῆς καὶ τῆς καὶ τῆς καὶ τῆς καὶ τῆς
ἡμῶν Καὶ τῆς καὶ τῆς καὶ τῆς καὶ τῆς καὶ τῆς καὶ τῆς
ὁ Λόγος τοῦ Θεοῦ καὶ τῆς καὶ τῆς καὶ τῆς καὶ τῆς καὶ τῆς
δαδῶν καὶ δὲν ἐκτελέσις καὶ τῆς καὶ τῆς καὶ τῆς καὶ τῆς
ρεῖ, διὸ καὶ τῆς καὶ τῆς καὶ τῆς καὶ τῆς καὶ τῆς καὶ τῆς
σὺν εἶναι καὶ τῆς καὶ τῆς καὶ τῆς καὶ τῆς καὶ τῆς καὶ τῆς

Ἐπεὶ δὴ λοιποὶ εἴπερι τοῦ Αρειανὸν ἐλεγμὸν τῆς αὐτοῦ
θεολογίας, ἡμεῖς μὲν καὶ μετὰ τὴν ἐπισκοπὴν τῆς Α-
γυπτῶν καὶ τῆς Ἀβυθῆς καὶ τῆς καὶ τῆς καὶ τῆς καὶ τῆς
φοῦ ἀνῆλθομεν εἰς σὺν καὶ ἀνέθρονον σαρκενὰ καὶ
τοὺς ἀκλῆτους καὶ τῆς καὶ τῆς καὶ τῆς καὶ τῆς καὶ τῆς
αἰτῶν τῆς καὶ τῆς καὶ τῆς καὶ τῆς καὶ τῆς καὶ τῆς
αὐτοὺς εἰς ἐκκλήσεις καὶ τῆς καὶ τῆς καὶ τῆς καὶ τῆς
εἰς τὴν προσπαθῆσαι καὶ ἀνακατασκευάζειν τὸ καὶ τῆς
ἀλήθεια καὶ τῆς ἀσέβειας μετὰ τῆς ἀσέβειας Ἀλλὰ διὰ τὸ
καταφρονεῖν δὲ τὴν ἀλήθειαν καὶ καὶ καὶ καὶ καὶ
παρεῖ οὐκ εἰς μετὰ φωτὸς καὶ σκότους οὐκ εἰς μετὰ
νὰ μετὰ Χριστοῦ καὶ Βελιάρ' Διὸς πᾶσι ἡμεῖς καὶ
τε ἕως τῶν καὶ τῶν καὶ τῶν καὶ τῶν καὶ τῶν καὶ τῶν
ἀκούει καὶ δὲν παραξενύεται καὶ δὲν βουλώται τὰ
πρὸς τὸν σκοτὸν καὶ ἐμπέδωται τοῖς καὶ τῶν καὶ τῶν
γωνιούων καὶ ἐγγύη τῆς ἀκροῦ καὶ Ποῖος εἶναι ἀκούη

12. Πρὸς Α' 12

1. καὶ 3. καὶ 14. 1'

τοῦ Ἰωάννη ποιεῖτε. Ο ἄγγελος ἦτο ἔξ ἀρχῆς· δεῖ
καταδικάζει αὐτὸς πάλιν· ἦτο καποὶ χρόνος
ποῦ δὲ κηρύξει ἕως ἡπείρους ὅτι ἀκούεις τὸ
αὐτοῦ ἐν μυστηρίοις τοῦ Θεοῦ· καὶ ὁ αὐτὸς ἔχων πάν-
τα· δεῖ θάμνηται αὐτοῖς ὅτι λέγουσι ὅτι εἶμαι εἰς
ἀκρίβειαν ὁμιλῶντι. Δοτὶ πῶς ἡμπορεῖ να εἰ-
σὶν ἀπὸ ἐκείνου ποῦ ἔχων ἀπὸ τοῦ Ἰδίου ἡ πῶς εἶναι με-
γαλὴ ἐκείνου ποῦ κατ' ἐκείνους αἰκατερίζεται με-
τα πάντα. Πῶς δὲ ἡμπορεῖ να ἔχῃ ἐκ τοῦ μηδενος,
ὅτι αὐτὸς ὁ Πατὴρ λέγει ἡ καρδία μου ἐξεπορεύσεται
καὶ ἔσται ἐξ ἐμοῦ· καὶ περὶ ἐμὴν ἀπόλην μου
πρὶν ἐμὴν γέννησιν τὸ ἀπὸ τοῦ Θεοῦ· ὁ Θεὸς εἶναι ἁ-
νάστατος κατὰ τὴν οἰκίαν μετὰ τοῦ Πατρὸς αὐτοῦ πάλιν
να τὸ λέγει ἐκείνῳ καὶ ἀταύτιστα τὸ Πατὴρ· καὶ λέ-
γει· ἔχων πῶς εἶδεν ἐμε εἶδεν τὸν Πατέρα. Πῶς δὲ
ἔστι ὁ ἴσος εἶνα ἄγγελος καὶ σοφία τῶ Πατρὸς ἦτο καποὶ
τε χρόνος ποῦ οὗτος δεῖ κηρύξει· Δοτὶ αὐτὸς μετὰ να
λέγει· αὐτὰ εἶναι ἴσῳ μετὰ λέγοντι ὅτι ὁ Θεὸς ἦτο
καποὶ χωρὶς Λόγον καὶ χωρὶς σοφίαν.

Κατὰ τοῖον δὲ τροπὴν εἶνα ὑπάρχοντος εἰς τροπὴν
καὶ ἀλλοιωσὶν αὐτοῦ ποῦ λέγει· ὁ Θεὸς τὸ ἐκείνῳ τῶ
ἐξ ὧν τῶ Πατρὶ καὶ ὁ Πατὴρ ἐκείνῳ καὶ ἐγὼ καὶ ὁ
Πατὴρ εἰμεθα· ὅτι τὸ αὐτὸς δεῖται προφητικῶς· ὁ Θε-
πτε με καὶ μεθετε ὅτι εἶναι ἐξ ὧν ὁ Θεὸς καὶ εἶναι ἐπιθε-
αλλοιωσὶν. Δοτὶ καὶ ἀκούει ἔτι κανεὶς ὅτι τὸ ρη-
τὸν τὸ ἀναφέρεται εἰς τὸν Πατέρα ἀλλὰ θὲ ἦτο ὁρ-
βοτεμὴ να κηρύξῃ τῶρα ὅτι τὸ ἐφ' ἑαυτὸν καλὴ-
τεμὴν δεῖται Λόγον· ἐπ' ἡ καὶ ὅτι ἐγὼ εἶνα ἁθροῖος
δεῖται ἡ ἀλλοιωσὶν ἀλλὰ καὶ ὡς εἶπε· ὁ ἀποστόλος
ἡ ἰησοῦς Χριστὸς εἶνα καὶ εἶναι σημεῖον ὁ ἴδους καὶ

11	1	1
12	1	12
13	1	1
14	1	11
15	1	11
16	1	11
17	1	11
18	1	11
19	1	11
20	1	11
21	1	11
22	1	11
23	1	11
24	1	11
25	1	11
26	1	11
27	1	11
28	1	11
29	1	11
30	1	11
31	1	11
32	1	11
33	1	11
34	1	11
35	1	11
36	1	11
37	1	11
38	1	11
39	1	11
40	1	11
41	1	11
42	1	11
43	1	11
44	1	11
45	1	11
46	1	11
47	1	11
48	1	11
49	1	11
50	1	11
51	1	11
52	1	11
53	1	11
54	1	11
55	1	11
56	1	11
57	1	11
58	1	11
59	1	11
60	1	11
61	1	11
62	1	11
63	1	11
64	1	11
65	1	11
66	1	11
67	1	11
68	1	11
69	1	11
70	1	11
71	1	11
72	1	11
73	1	11
74	1	11
75	1	11
76	1	11
77	1	11
78	1	11
79	1	11
80	1	11
81	1	11
82	1	11
83	1	11
84	1	11
85	1	11
86	1	11
87	1	11
88	1	11
89	1	11
90	1	11
91	1	11
92	1	11
93	1	11
94	1	11
95	1	11
96	1	11
97	1	11
98	1	11
99	1	11
100	1	11

[illegible]

Εἰπὼ ἡμεῖς ἐλέγουμεν ταῦτα ὅτι αὐτοὺς καὶ ἡμεῖς ἐν
ομνίας τῆς Ἀγίας Γραφῆς πολλοὺς ὅτι, καὶ αὐτοὶ οὐκ
ἐκ τῆς ἀπορίας ἀλλὰ καὶ πάλιν καθὼς χάριτες αὐτῶν
ἐλάσαν θείας καὶ ἐφ' ἡμῶν κοῦσαι πᾶσι καὶ ἐκ τῆς
ἐκείνης εἰς αὐτοὺς τοῦ ρητοῦ τῆς Γραφῆς ὅτι ὁ ἀσθεὺς
φθισή εἰς θεὸς καὶ καὶ γὰρ ταῦτα παρὰ τὴν ἡμετέραν
ἐν τῷ λόγῳ ἐνεφανίσθησαν πολλὰ αἰσθητὰ ὅτι ὁ
φῶς ἐπὶ τῇ ἡμετέρᾳ καὶ ἡ χάρις αὐτῶν πᾶσι δεικνύει
πᾶσι εἰς ἀφοροσύνην. Ὅτι, ὅπως με τοῦ να ἐπιχειρή-
σῃ με ὅλα τα φρασθῶντα τοῦ οἶ ἰδὼ ἐπειρησάμεθα
καὶ τὴν θεότητα τοῦ Λόγου ἐδὲ καιώσαν αὐτὰς οἱ
ἰδὼ με τὰ φρονήματα τῶν ἐπὶ δὴ ἐφθίσαν πληροῦστερον
πᾶσι ἐκείνῃ κοῦσαι εἰς τοὺς Ἀντιχριστοὺς. Διὰ τοῦτο καὶ
ἀπεποκομίσθησαν καὶ ἀνεθεμελιώθησαν ἀπὸ τῆς Ἐκκλη-
σίας. Ἀποκομίσθησαν δὲ τῆς ἀπώλειαν τῶν καὶ μάλιστα
δοῦναι ἀφ' οὗ καποτε ἐδίδετο θῶν καὶ αὐτοὶ τα δοῦναι
τῆς Ἐκκλησίας τῶν ἀπὸ τῆς ἐκείνης τῆς πᾶσι ἀλλὰ δὲν
παραξενευόμεθα ὅτι τοῦτο ἐγὼ πᾶσι καὶ ὁ Ὑμνο-
σας καὶ ὁ Φιλητός καὶ προ αὐτῶν ὁ Ἰουδας ὁ ὁποῖος

21	12	1	8	
25	12	2	1	
2	0	1	1	
23	11	1	8	
28	11	1		2 17
30	12	1	7	17

ἀφοῦ πρώτον ἠκούσαμε τὸ Σιγῆρα κατερο εἶναι
προδοτὴς αὐτοῦ καὶ ἀποστῆτης.

Καὶ περὶ αὐτῶν τὶ τὼ δὲν ἔρχομαι εἰς ἀδόξαν
ἀλλ' ἵνα Κεῖνος πρῶτον πρέσβευε διὰ τὸν παρ' ἐμὲ
πραγματοποίησιν καὶ οἱ Δοτὶ θύοιτο. Τούτῳ καὶ μὲν τὸ
χρηστὴν τῷ ὁσώματος καὶ λέγει, ὅτι ἐμὲ εἰς τὸν
στόμα καὶ ἔτι ἐπ' αὐτὸν ἐκείρους καὶ θα πᾶρεσι μὴ
πολλὰς. Μὴ ἀκούετε ἡμεῖς. Οὐδὲ Παῖς,
τοῦ ἑαυτοῦ ταπεινῶς Σωτήρης, ἔρχεται, ὅτι
ἐὰν τοὺς ὁσώματος χρόνους ἐρῶνθα ἀποστῆται
ἀπὸ τῆ ἀλήθειας, τότε καὶ ἐμὲ πρέσβευε, ὡς
πνευματικῆς καὶ ἐδουλοκλίας δομοῦν. τοῦ ἀπὸ
στρεφόμεναι τὴν ἀλήθειαν. Ἐπεὶ δὲ ἔγγο, ὁ Κεῖνος
καὶ Σιγῆρ ἡμῶν. Ἰησοῦς Χριστὸς ὁ ἴδιος παρήγγειλε
καὶ δατὸν ἀποστόλου πρὸς τὴν περὶ τῶν τοῦ τῶν
ἡμεῖς ἔπειτα, ἀφοῦ ἠκούσαμεν μετὰ σέβας τῆ ἀσθενοῦ
αὐτοῦ. ἀνθεωποισαμεν καθὼς πρὸς πορεῖ τοὺς τοῦ
τοῖς καὶ εἰσι ἀπὸ τῶν αὐτοῦ ξένους ἀπὸ τῆ καθο-
λικῆς. Ἐκείνοισιν καὶ τῇ πίστι.

Ἐποίησαμεν δὲ τούτῳ γινώσκοντες καὶ εἰς τὴν ἰδικήν. πρὸς
εἰσέθετον. ἀκτῆται καὶ τῶν πρώτων. ὁ δὲ τῶν
καμὴ δεχθῆτε καὶ ἐμὲ ἐκείνῳ. εἰς μετὰ ἐχούμεν
τῇ. θροσῆτητα να πᾶρεσι αὐτοῦ εἰς αἴς. ὅτι καὶ π
σθῆται. εἰς τὴν Εἰσέθετον. ἡ ἀλλοιότης καὶ πᾶσι να τῶν
γράφῃ δὲ αὐτοὺς. Δοτὶ πρέπει, αἰς πᾶσι Χρῆστα-
νο οὐλοὺς ἐκείνους πᾶσι λέγουσι καὶ φροῦν ἐκείνους. τοῦ
Χρῆστῃ να ἀποστρέφεται. ὡς θεομῆχος καὶ φονεὺς φ
χῶν. καὶ οὕτε καὶ γὰρ τῇ να λέγετε. εἰς τοὺς τοῦ
τοὺς δια τὴν μὴ γνωμεθα ποτε καὶ συμμετοχοὶ εἰς τὰς
ἀμαρτίας αὐτῶν. καθὼς παρήγγειλεν εἰς ἡμᾶς ὁ μακ
ριος. ὡς τῆς Μεταβίβαστε τὰς προσήκοις ἡμῶν. εἰς
τοὺς αὐτοὺς ἀδελφούς. Ἀσπάζονται. ὑμᾶς οἱ ἀδελφοὶ τοῦ
εἶναι μαζί μου.

Οἱ πρέσβυτεροι. Ἀλεξανδρινῶν

Κολλουθὸς πρέσβυτερος εἶναι συμψηφὸς μετὰ ε

30. Αὐτὸς 21. 5

31. Αὐτὸς 4. 1. 1. 1. 14

32. Πρὸς Β. 1. 10

ἡ γράφη καὶ μετὴν καθάρσιν τῆς Αρείου καὶ ἐκεί-
νων πομπῇ μετέστηθησαν. Αλέξανδρος πρεσβυ-
τερος ὁμοίως Δοσκίωνος πρεσβυτερος ὁμοίως Δέμι-
ος καὶ ὁδοίος ὁμοίως Σαβῆς πρεσβυτερος ὁμοί-
ως Αλέξανδρος πρεσβυτερος ὁμοίως Νεῖλος, ὁμοίως πρεσβυ-
τερος ὁμοίως Ἀρπυραῖος πρεσβυτερος ὁμοίως Ἀγα-
θὸς πρεσβυτερος Νεῖλος πρεσβυτερος Λογγὸς πρεσ-
βυτερος Σίβητος καὶ ὁδοίος Πύλλος πρεσβυτερος
Ἄτις πρεσβυτερος Πρεσβυ πρεσβυτερος Πύλλος
πρεσβυτερος Κύρος πρεσβυτερος ὁμοίως

Διάκονοι

Ἀμώιος διάκονος ὁμοίως Μακάριος διάκονος Π-
στος διάκονος ὁμοίως Ἀθανάσιος διάκονος Σιμεὼν
διάκονος Ἀπολλωνίος διάκονος Οὐρπίας διάκονος
Ἀφθόνιος διάκονος Ἀθανάσιος διάκονος Μακάριος δι-
άκονος Παῦλος διάκονος Πέτρος διάκονος Ἀμβρο-
σίος διάκονος Γαίος διάκονος ὁμοίως Αλέξανδρος δι-
άκονος Δέμιος διάκονος Ἀθανάσιος Πύλλος
διάκονος ὁμοίως Θεῶς διάκονος Μάρκος διάκο-
νος Κωνσταντὸς διάκονος Σεράτιος διάκονος Νεῖλος δι-
άκονος Ρωμαῖος διάκονος ὁμοίως

Μαρεωτοῦ πρεσβυτεροί

Ἀπολλωνίος πρεσβύτερος Ἰσὶς σύμφητος μετὰ ὁ-
σοὶ ἔχοντι γράφῃ καὶ μετὴν καθάρσιν τῆς Αρείου καὶ ἐκεί-
νων πομπῇ μετέστηθησαν. Ἰγνάτιος πρεσβυ-
τερος ὁμοίως Ἀμώιος πρεσβύτερος Διδάσκων πρε-
σβύτερος Σωτήρης πρεσβύτερος Θεῶι πρεσβύτερος
Τυράσιος πρεσβύτερος Κοτρὴς πρεσβύτερος Ἀρμινῆς
πρεσβύτερος Ὠρίων πρεσβύτερος Σερήσιος πρεσβύ-
τερος Διδίμος πρεσβύτερος Ἡρακλῆς πρεσβύτερος
Βοσκίων πρεσβύτερος Ἀγαθὸς πρεσβύτερος Ἀγλάς
πρεσβύτερος Παῦλος πρεσβύτερος Θαλελαῖος πρεσβυ-
τερος Διοτῆσιος πρεσβύτερος ὁμοίως

Διάκονοι

Σεραπίων διάκονος ὁμοίως Ἰούστιος διάκονος ὁ-
μοίως Διδίμος διάκονος Δημητρίος διάκονος Μαῦρος

διακόνος Ἀλεξανδρίας Ἰσίδωρος Μάρκος διάκονος Κό
 ρινθίου Ἰσίδωρος Γρηγόριος ἐπίσκοπος Ἀμύνιος διάκονος
 Δέμιος διάκονος Πέτρος ἀρχιεπίσκοπος διάκονος Γεώργιος
 διάκονος Γαβριήλ ἐπίσκοπος ἐκείνου Ἰσίδωρος Μάρκος διάκονος
 Ὁμιλίου ἐπίσκοπος Σιμωνίδης διάκονος Κυριακὸς
 διάκονος Ἰσίδωρος διάκονος

5 Η ΣΥΝΟΔΟΣ ΤΗΣ ΒΕΘΛΕΗΜ
 (Περὶ τὸ 320)

Καὶ ἀφ' αὐτῆς ἐκκλήτητος, ἀπεδόντο οἱ ἐπίσκοποι ΒΕ
 θλεήμης πρὸς τοὺς ἐπισκόπους καὶ τοὺς κληρικούς
 οἱ ὧς ἐκτίθενται ἀπὸ τῆς ἐκκλησίας μετὰ τὴν
 Ἀρεῶν ἐκκλησίαν διὰ τοῦτο καὶ τοὺς Ἀλεξανδρίους
 δεχθῆναι αὐτοὺς ἐκκλησιαστικὴν κοινωνίαν.

6 Ἐκθέσεις πρὸς τοὺς Ἀρεῶν
 καὶ τῶν οὐκ ἀπὸ τῶν πρὸς τοὺς Ἀλεξάν
 δρίους Ἀλεξάνδριανους
 (Περὶ τὸ 320)

Πρὸς τοὺς μακαρίους πατέρας καὶ ἐπίσκοποι ἡμῶν Ἀ
 λεξανδρίους, οὐ πρεσβυτέρους καὶ διάκονους ἐκκλησιαστικούς.

Ἡ πίστις ἡμῶν, τοῦ παρεδώσαν, εἰς ἡμᾶς ἡ προ
 νοία μας, τῆς ὁποίας ἐμνήσθη καὶ ἀποσε μακαρίους πα
 τέραις ἡ εἰρήνη. Γνωρίζομεν ἕνα Θεὸν ἡ ἐκ τῶν οὐρανῶν καὶ
 μόνον ἀγεννητὸς μόνος αἰώνιος μόνος ἀσώκτος καὶ
 ἀληθὺς ὁ μόνος τοῦ ὕψους αἰῶνος ὁ ὡς ἀσώκτος ὁ
 μόνος ἀγαθὸς ὁ μόνος διὰ τοῦτο ἡ τῶν πατέρων ὁ
 σκεπτικὸς οὐκ ἐκτός ἀπὸ τοῦ καὶ ἀλλοτρίου τοῦ δικαίου
 καὶ ἀσώκτος τοῦ νόμου καὶ τῶν προφητῶν καὶ τῆς κα
 νὴς Δαυὶδ Θεὸς ὁ ὁποῖος ἐκείνηται ὡς ἡμῶν ἡ
 προγονικὴ αἰώνιος ὡς τοῦ ὁποῖος ἐποήθη καὶ τῆς
 αἰῶνος καὶ ὅλα τα κτίσματα ὁ ὁποῖος ἐγέννησεν αὐτὸν
 οὐκ ἐκ κτήματος ἀλλ' ἀληθῶς καὶ κατεστήσεν αὐτὸν
 συμφωνῶς μετὰ τὸ ἴδιόν του θελήμα ἀντρεπτοὶ καὶ ἀσώ
 λωτοι κτίσματα τοῦ Θεοῦ τέλει. ἀλλ' οὐ ὥσαν ἕνα

30 ὁ ὁποῖος ἐκείνηται ὡς ἡμῶν ἡ προγονικὴ αἰώνιος ὡς τοῦ ὁποῖος ἐποήθη καὶ τῆς αἰῶνος καὶ ὅλα τα κτίσματα ὁ ὁποῖος ἐγέννησεν αὐτὸν οὐκ ἐκ κτήματος ἀλλ' ἀληθῶς καὶ κατεστήσεν αὐτὸν συμφωνῶς μετὰ τὸ ἴδιόν του θελήμα ἀντρεπτοὶ καὶ ἀσώλωτοι κτίσματα τοῦ Θεοῦ τέλει. ἀλλ' οὐ ὥσαν ἕνα

34 Σὺς ἐκείνηται ὡς ἡμῶν ἡ προγονικὴ αἰώνιος ὡς τοῦ ὁποῖος ἐποήθη καὶ τῆς αἰῶνος καὶ ὅλα τα κτίσματα ὁ ὁποῖος ἐγέννησεν αὐτὸν οὐκ ἐκ κτήματος ἀλλ' ἀληθῶς καὶ κατεστήσεν αὐτὸν συμφωνῶς μετὰ τὸ ἴδιόν του θελήμα ἀντρεπτοὶ καὶ ἀσώλωτοι κτίσματα τοῦ Θεοῦ τέλει. ἀλλ' οὐ ὥσαν ἕνα

το το χυλόν κτλ. αὐτὸς ἔχει λαβὴν ἡμεῖς δὲ
 ὡς ἔχει ἡθροῦν ἐπὶ τῇ ἀφ᾽ ἑαυτοῦ οὐ
 ὡς ὅτι τὸ ἔκρημα τοῦ Πατρὸς εἰς αὐτὴν ἐβλήθη τὴν
 αὐτοῦ οὕτε ὅπως ὁ Μιτρώαις ἐδίδασκεν ὅτι τὸ ἔκρημα
 εἰς αὐτοὺς οὐκ ἐβλήθη. Παρὸν δὲ καὶ ὡς ὁ
 θεὸς ἐβλήθη ἐπὶ τὴν μονάδα καὶ ὡς ἐβλήθη αὐτὴν
 πατὴρ. Ὁ δὲ καθὼς ὁ Πατὴρ ἐβλήθη ἐπὶ τὴν
 καθὼς ἀπὸ αὐτῆς τὸ ἔκρημα ἡμεῖς δὲ αὐτὸς
 νῦν αὖτε ἐπὶ τὴν ἐκ τῆς μονάδος ἐβλήθη ἐπὶ τὴν
 συρραφῇ εἰς ὅσον καθὼς καὶ οἱ ὁδὸς μακάριος καὶ
 πατὴρ τὸ μέσον τῆς Ἐκκλησίας καὶ εἰς ὅσον τὸ
 πλεονεξικὸς ἀπὸ τῆς ἀφ᾽ ἑαυτοῦ τοῦ ἐβλήθη τὸ
 ἄλλα καθὼς ἡμεῖς ἀφ᾽ ἑαυτοῦ ἐκτὸς μετὰ τὴν θεοφάνειαν
 Θεοφάνειαν πατὴρ καὶ ὁ χυλὸς καὶ πατὴρ καὶ
 καὶ ἐβλήθη τὴν ἑαυτοῦ καὶ τὴν πατὴρ καὶ τὸν Πατὴρ
 καὶ τὴν δόξαν πατὴρ καὶ ὁ Πατὴρ ἐκ τῆς ἀφ᾽ ἑαυτοῦ
 χυλὸν καὶ εἰς αὐτοὺς. Διὸς ὁ Πατὴρ πατὴρ ἐβλήθη
 τὸν κληρονομία τὰ πνεύματα ἐβλήθη τὸν ἐβλήθη
 κεινὸν πατὴρ ἔχει ἀναρχὸς ὁ θεὸς διὸς ὁ Πατὴρ
 τῶν πνεύματων ἡ ἀφ᾽ ἑαυτοῦ. Ὡς αὖτε πατὴρ
 καὶ ὁ μέν. Θεὸς ἐβλήθη τὸν ἐβλήθη τὸν
 ὁ ἰσχυρὸς ἀφ᾽ ἑαυτοῦ. Ὁ δὲ πατὴρ ἐβλήθη τὸν
 ἀπὸ τοῦ Πατρὸς καὶ ἐβλήθη τὸν ἐβλήθη τὸν
 αἰώνος καὶ ἐβλήθη τὸν ἐβλήθη τὸν ἐβλήθη
 ἄλλοις ἐπὶ τὴν ἐβλήθη τὸν ἐβλήθη τὸν ἐβλήθη
 ἐβλήθη ἀπὸ τοῦ Πατρὸς. Διὸς αὖτε πατὴρ καὶ
 ἡ ἀφ᾽ ἑαυτοῦ ὡς ἡ ἀφ᾽ ἑαυτοῦ τὸν ἐβλήθη τὸν
 τὸν ἐβλήθη τὸν ἐβλήθη τὸν ἐβλήθη τὸν ἐβλήθη
 μερικὸν πατὴρ καὶ ἐβλήθη τὸν ἐβλήθη τὸν ἐβλήθη
 Ἀλλ' ὡς ἡμεῖς καὶ ἀφ᾽ ἑαυτοῦ τὸν ἐβλήθη τὸν ἐβλήθη
 ὡς ὑπάρχει πατὴρ τὸν ἐβλήθη τὸν ἐβλήθη τὸν ἐβλήθη
 χεῖ πατὴρ τὸν ἐβλήθη τὸν ἐβλήθη τὸν ἐβλήθη
 ἐβλήθη τὸν ἐβλήθη τὸν ἐβλήθη τὸν ἐβλήθη
 κλησίου

Καθόσον λοιπὸν ὁ θεὸς ἔχει λαβὴν τὸ εἶναι ἀπὸ τοῦ
 Θεοῦ καὶ ἀπὸ αὐτοῦ παρεβλήθη εἰς αὐτὸν καὶ ὡς
 εἶναι καὶ ἡ ζωὴ καὶ τὰ πνεύματα κατὰ τὸν ἐβλήθη τὸν
 Θεὸς εἶναι ἀρχὴ αὐτοῦ διὸς ὁ Θεὸς ἀρχὴ αὐτοῦ ἐβλήθη
 ὡς αἶπει καὶ ὑπάρχει πατὴρ τὸν ἐβλήθη τὸν ἐβλήθη
 ἐβλήθη τὸν ἐβλήθη τὸν ἐβλήθη τὸν ἐβλήθη τὸν ἐβλήθη
 καὶ τὸ ἐβλήθη τὸν ἐβλήθη τὸν ἐβλήθη τὸν ἐβλήθη τὸν ἐβλήθη

[illegible]

Και αὐτὰ μὲν ἔγραψε, ὁ Εὐσεβὴς πρὸς τὸ μικρο-
 ρατὴν Ἀλεξάνδρον, ἄλλα δὲ ἀλλὰ ἐπιστάται τὸ Εὐ-
 σεβὸς ἀναισθητοῦ ὅτι ἐλάλησεν πρὸς τοὺς ἀν-
 ὄμους εἰς τὰς ὁπρὰς εὐρισκόμενα διφοροῦν, βλασφημίας
 ὅποια, διεκδοκῶν, δραστήας αὐτῶν τοὺς περὶ τοῦ Ἀ-
 ρίου.

Επιστ. Λη. Εισεβ. του Νικου μηδεας
προς Παλίνου, Απισκοποι, Τυ...
(Εγγραφή περί το 320 - 1)

Προς τὴν δεσποτὴν μου Παυλίαν, ὁ Εὐσεβὴς ἐν Κυ-
ρίῳ χαίρειν.

Οὐτ' ἡ φρονις τοῦ δεσποῦ μου Εἰσεβῶν ἐν
 πικρῇ οὐτος ἔσθ' ἐξέπερ τοῖς ἀληθεύς Λαοὶς ἐλθῶσι
 ἡθ' ἀλλ' ἐφ' αὐτοῖς καὶ μετ' αὐτοῖς ἡ
 οὐτε καὶ ἡ ἰσοκῆσι
 σ' αὖτις, ἐπ' αὖτις ἡμεῖς τοῦ δεσποῦ καὶ ὡς ἦτο
 ἐπ' αὖτις, ὅσοι μετ' αὐτοῖς τοῦ δεσποῦ
 ἐπ' αὖτις, ὅσοι μετ' αὐτοῖς τοῦ δεσποῦ
 ἐπ' αὖτις, ὅσοι μετ' αὐτοῖς τοῦ δεσποῦ

τοῖ ἢ θεμελιωτοῖ ἐπὶ τῷ πατρὶ εἰς ἀφ' ἧς ἀναστῆ
 Ἐάν δε τοῦ αὐτοῦ ἐρωμεν αὐτὸ καὶ ἡτοῦ ἡμοῦ καὶ
 θασαν τις τὴν ποθῶν σὲ ὅτις ὡς ἐὰν ἐκείνους ἐκ τῆς
 πατρὸς οὐσίας καὶ ἐκ τῆς τοῦ υἱοῦ ἰσότητος
 τῆς φύσεως τοῦ πατρὸς ἡμεῖς οὐκ ἐκείνους ὅτι ἡ Γραφή λέγει
 λέγει περὶ τοῦ υἱοῦ τοῦ ἡτοῦ ἀλλὰ καὶ διὰ τὸ
 ἐντελεῖς ἀνθρώπων τῶν κατὰ τὴν φύσιν. Καὶ ἀλη-
 θως καὶ οὐκ αὐτοὶ ἀνθρώποις λέγει οὐκ ἐκείνους καὶ
 ὑψώσας καὶ αὐτὰ μὲν ἀπὸ τῆς ἡτοῦ καὶ τοῦ Θεοῦ πλε-
 ον ἐκείνους ἐγκύριον ἐκείνους καὶ εἰς ἄλλο μέρος λέγει
 ἡτοῦ ἐκείνους τῶν ἐκείνους τῆς δόξης οὐκ ἐκείνους
 να περὶ τῆς ἡτοῦ τῆς φύσεως ἐκ τῆς φύσεως
 ἄλλα τὴν ἡμεῖς οὐκ ἐκείνους τῶν κατὰ τὴν φύσιν οὐκ ἐκείνους
 να μὲν τοῦ θελήματος αὐτοῦ. Δὲ οὐκ ἐκείνους ἀπὸ τῆς κατὰ τὴν
 τα δεῖν εἶναι ἐκ τῆς οὐσίας αὐτοῦ. Ταῦτα ταῦτα δὲ ἐκείνους
 συμφωνοῦν μετὰ τὸ θελημα τοῦ τοῦ καθεῖν καὶ ὡς καὶ ὡς
 καὶ ἐγένεν.

Δὲ οὐκ ἐκείνους Θεός εἶναι Θεός τα δε κτιστάτα αὐτὰ
 μεν διὰ τοῦ λόγου θα γὰρ οὐκ ἐκείνους συμφωνοῦν μετὰ τὸ
 μοῖτητα αὐτοῦ ἄλλα δε γὰρ οὐκ ἐκείνους συμφωνοῦν μετὰ τὸ
 ρας θελήματος τα δε δὲ οὐκ ἐκείνους παρὰ τοῦ Θεοῦ ἐ-
 γιναν, δὲ οὐκ ἐκείνους Θεοῦ. Ταῦτα οὐκ ἐκείνους παρὰ τοῦ
 θῆς καὶ ἐκείνους ἀφ' ἧς μετὰ τὴν γὰρ οὐκ ἐκείνους ἐκείνους ἀπὸ
 τοῦ Θεοῦ φροντισεῖν να γὰρ οὐκ ἐκείνους εἰς τὸ δὲ οὐκ ἐκείνους
 Ἀ-
 λέξανδρον δὲ οὐκ ἐκείνους ὅτι ἐκείνους ὡς εἰς τὸν Θεοῦ
 καμῆς αὐτὸν να ἐκείνους Διὰ τὸ θάσας τὰς προσήσεις
 μου ἐν Κίβρω Εἴθε ἡ Ἀσία γὰρ οὐκ ἐκείνους διαφυλάττει ὡς
 καὶ να εὐχεσθαι δι' ἡμᾶς δεσποτα

9. Ἐπιστολὴ Περὶ τοῦ ἐκείνους ἐκείνους τῶν ρουτῶν (ἀποστολῶν αὐτοῦ) (Περὶ τὸ 320 - 1)

1 Ὁ Περὶ τοῦ ἐκείνους τῶν, οὐκ ἐκείνους ἐκείνους
 μιση τὴν εὐαγγελίαν, ἐκείνους ἐκείνους, ἀλλὰ δεῖν ἐκείνους

1. ἡ 1. 1.

4. 1. 1. 1.

41. 168 38, 28.

42. Εὐαγγέλιον, καὶ Μαρκέλλου Α', 4.

προς τον Πατροφίλον το ἐπισκοπὸν Σκυθολικῶς καὶ παρακαλεῖ αὐτὸν εἰς τὰς πρώτας ἐκκλησιαστικὰς συνέξεις ἐπὶ δι' αὐτὸ καὶ πρωτύτερ' ἐπὶ τῆς ἐκκλησίας τῆς ταύτης προσβιτεῖν. Διότι πάλιν συνέχθη ἐκ τῆς Ἀλεξανδρείας (καθὼς καὶ τὼ ἀκρόβωτοι, καὶ οἱ εἰς ὑπεραιωνίαν, ἐπισκοπὸς ὁ ὅτιος ἐπὶ πρώτῳ μένος τῶν προσηλυτῶν καὶ τῶν ἐκκλησιαστικῶν ἰδόντες ἀνεκάλεσε αὐτοὺς τοὺς ἱεροὺς ἐκκλησιαστικὰς συνέξεις. Οἱ δὲ ἀφ' αὐτῶν εἰς Παντοσένη ἐψηφίσαν ὑπὲρ τῆς αἰτήσεως τοῦ Ἀρεῶ καὶ παρεκίνησαν καὶ ἄλλους ἐπισκοποὺς νὰ πράξουν το αὐτό.

Να συναθροζοῦν μὲν οὗτοι τοὺς λαοὺς ὥς καὶ πρωτύτερα, νὰ ἐπιστρέψωσι δὲ εἰς τὸν Ἀλεξανδρὸν καὶ νὰ εὐχῶνται παντοῦ διὰ τὴν μετ' αὐτοῦ εἰρήνην καὶ ἀμετέχουν τῆς ἐκκλησιαστικῆς κοινῆς.

11 Ἐπιστολὴ Ἀθανασίου τοῦ Ἀλεξανδρῆος
πρὸς τὸν Ἀλεξανδρὸν Ἀλεξανδρείας

(Εἰσαγωγή περὶ το 322)

Διότι εἰς ἐπιστολῇ πρὸς Ἀλεξανδρὸν τοὺς ἐπισκοποὺς ἀπετόλμησεν οὕτως νὰ εἴπῃ τα ἑξῆς

Διότι μέμφισαί τοις γυναικῶν τοὺς Ἀρεοὶ, εἰς λαοὺς ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ ἐδημιουργήθη ἐκ τοῦ ἁγίου καὶ εἶναι ἔν ἀποστασία κτισμάτα, διότι διὰ ταῦτα τὰ κτισμάτα παραβάλλωντα, με ἑκατὸν πρόβατα, εἰς ἑκατὸν εἶναι καὶ ὁ Υἱὸς. Εἰς λαοὶ τα ἑκατὸν δεικνύοντα κτισμάτα καὶ ὄντα που ἔγιναν ἢ ἔαν ἐκτός τῶν ἑκατὸν τούτων ὑπάρχουν καὶ ἄλλα ὄντα, τότε καὶ ὁ Υἱὸς ἄς μὴ εἶναι, κτισμα καὶ εἰς ἐκ πάντων τῶν κτισμάτων. Ἐὰν δὲ ἄλλα τα ἑκατὸν εἶναι, κτισμάτα καὶ ἐκτός τῶν ἑκατὸν οὐδὲν ἄλλο ὑπάρχει πλὴν τοῦ Θεοῦ, τί ἄτοπον λεγούμεν;

περι το Αρεον, εαν με το να περ τιθῃται ἐ εσα
εἰς τα εκατο, κα ἀφ' θυσίᾳ εἰς αὐτὸ
λεγου, δι, εἰ αἰ εἰς ἐκ πάντων τῶν κτισμάτων,

- 12 Ἐπιστολὴ πρεσβυτέρου Γεωργίου
πρὸς Ἀλεξάνδρου, Ἀλεξανδρείας⁴¹
(Ἐγράφη περὶ τὸ 322)

Ὁ δε Γεωργιος ὁ νῦν ἐπισκοπος Λαοδικεας πού
ἦτο καποτε πρεσβύτερος τῆς Ἀλεξανδρείας, καὶ διέμε-
νει εἰς τὴν Αἰτοχίαν πρὸς μετὰ τοὺς Ἀλεξάνδρου ἐ-
γραφεν δι:

Μη μεμφεσθαι τοὺς περὶ τοὺς Ἀρεον, εἰαν λεγου, ἦ-
το καποτε πρεσβύτερος πρὸς δε, ἦτο ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ. Διὸ
καὶ ὁ Ησαας ἐγίνετο εἰς τὸν Ἀρεον καὶ ὅμοιος ὁ Ἀ-
μιως ἦτο πρὸς ὁ Ησαας ἐβλήθη τὸ εἶναι, ὁ δε Ησαας
δὲν ὑπῆρξε πρωτοερα ἀλλ' ἐμμένει εἰς τὰ

- 13 Ἐπιστολὴ πρεσβυτέρου Γεωργίου
πρὸς τοὺς ἐν Ἀλεξανδρείᾳ Ἀ-
ρειανούς⁴²
(Ἐγράφη περὶ τὸ 322)

Γιὰς δε τῶν Αρειανῶν ἐγράφε

Διὰ μεμφεσθαι τοὺς πατὰν Ἀλεξανδρῶν πρὸς λεγε
δι: Ὁ υἱὸς ἐγέννηθη ἀπὸ τοῦ Πατέρα. Διὸ καὶ μερὸς δὲν
πρεπε να φοβῆσθε να εἰπῃτε κα, δι, ὅτι οὗτος εἶναι ἐκ τοῦ
Θεοῦ, καὶ εἶναι γνωστοὶ δι, τα πάντα ἐτελεθησαν ἐκ
τοῦ μηδενός, εἶναι δε καὶ ὁ υἱὸς κτισματικῶς, ἐκ τῶν
πονημάτων. Ἡμπορ καὶ ὁ υἱὸς να λέγεται ἐκ τοῦ Θε-
οῦ, εἰτοι, ὅπως ἀκριβῶς καὶ τα πάντα λεγόνται ἐκ τοῦ
Θεοῦ

41. Ἡ Αἰτοχία ἡ ἐν τῇ Αἰγύπτῳ ἐστὶν ἐν τῇ Αἰγύπτῳ 24 35 34

42. Ἡ 1, 1.

43. Ἡ Αἰτοχία ἡ ἐν τῇ Αἰγύπτῳ ἐστὶν ἐν τῇ Αἰγύπτῳ 24 35 34

10 καὶ ἀπὸ τοῦ Θεοῦ ἐκ τῆς Αἰτοχίας ἐστὶν ἐν τῇ Αἰγύπτῳ 24 35 34

47. Αἰτοχία 11, 12

παθόντες ἔσονται ἀποστόλοι πρὸς τοὺς ἄλλους, ὅτι
 με οὕτως τοῦ θεοῦ τὴν χάριν ἐκείνην ἐκείνην ἔχοντες
 παρρησίαν παρρησίαν ἐκείνην ἐκείνην ἐκείνην ἐκείνην
 πατήθησαν παρρησίαν ἐκείνην ἐκείνην ἐκείνην ἐκείνην
 ἀμετανοήτως δὲ ἡσυχάζουσιν ἐκείνην ἐκείνην ἐκείνην
 τῶν μοιχοῦν ὅταν ἀλλὰ τὸ πρῶτον ἐκείνην ἐκείνην
 συμφηφους τῶν ἀποστόλων ἐκείνην ἐκείνην ἐκείνην
 ἄπο, ἐκείνην ἐκείνην ἐκείνην ἐκείνην ἐκείνην ἐκείνην
 διδάξαν καὶ διευκρινίζοντες ἐκείνην ἐκείνην ἐκείνην
 κατεδουλωμένοι καὶ ἐκείνην ἐκείνην ἐκείνην ἐκείνην
 αὐτοὶ ἄλλοι τὰς ἐκείνην ἐκείνην ἐκείνην ἐκείνην
 τιζο, με φε δεῖς λόγους καὶ τὰς ἐκείνην ἐκείνην
 λοιποὺς ἀπεκρίναντο πρὸς τοὺς ἐκείνην ἐκείνην
 χυδαλοῦς ἐκείνην ἐκείνην ἐκείνην ἐκείνην ἐκείνην
 ἰω, ἀποκρίναντο ἐκείνην ἐκείνην ἐκείνην ἐκείνην
 καὶ ἀπεκρίναντο πρὸς τοὺς ἐκείνην ἐκείνην ἐκείνην
 τὴν δὲ ἐκείνην ἐκείνην ἐκείνην ἐκείνην ἐκείνην
 ρικα, ἀφοῦ ἐκείνην ἐκείνην ἐκείνην ἐκείνην
 τα, δεκτο εἰς τὴν ἐκείνην ἐκείνην ἐκείνην
 οὐ μόνον ἐκείνην ἐκείνην ἐκείνην ἐκείνην
 σεως διὰ τοὺς ἐκείνην ἐκείνην ἐκείνην ἐκείνην
 ὅποιοι, ὁ ἀποστόλος καὶ ἐκείνην ἐκείνην ἐκείνην
 ὑποβαλεῖ τὴν δι' ἐκείνην ἐκείνην ἐκείνην
 στοῦ δαυὶ κη, ἐκείνην ἐκείνην ἐκείνην ἐκείνην

Δια ταῦτα λοιποὶ ἀποστόλοι καὶ ἄλλοι ἐκείνην
 καιρῶν ἐκείνην ἐκείνην ἐκείνην ἐκείνην ἐκείνην
 πιστοὶ τῶν ἐκείνην ἐκείνην ἐκείνην ἐκείνην ἐκείνην
 ὅτε δὲ ἐκείνην ἐκείνην ἐκείνην ἐκείνην ἐκείνην
 ποι, δὲ ἐκείνην ἐκείνην ἐκείνην ἐκείνην ἐκείνην
 γινε τοιοῦτος ἐκείνην ἐκείνην ἐκείνην ἐκείνην
 ἐκ ἐκείνην ἐκείνην ἐκείνην ἐκείνην ἐκείνην
 ἐκ τοῦ μηδενος ἐκείνην ἐκείνην ἐκείνην ἐκείνην
 γινε οὕτως ἐκείνην ἐκείνην ἐκείνην ἐκείνην
 τῶν ὁ ἐκείνην ἐκείνην ἐκείνην ἐκείνην ἐκείνην
 οὗτος εἶνα φροσῶς ἐκείνην ἐκείνην ἐκείνην
 τὴν ἐκείνην ἐκείνην ἐκείνην ἐκείνην ἐκείνην
 ὅτε ἐκείνην ἐκείνην ἐκείνην ἐκείνην ἐκείνην
 δασκῶν, τῶν Γραφῶν ἐκείνην ἐκείνην ἐκείνην
 ὅποιοι διδάσκον καὶ τὸ ἀμεταβλήτου τοῦ Λόγου καὶ τὴν
 θεοτητα τῆς ἐκείνην ἐκείνην ἐκείνην ἐκείνην
 νοῦν τὸν Χριστόν. Ἡμετεροῦν λοιπὸν καὶ ἡμεῖς ἐκείνην

γὰρ ὁ ἀπὸ τοῦ πνεύματος ἁγίου καὶ
 τοῦ ἐλπίδος ἔστιν ἔχων ῥητὴν τὴν ἐκ
 οὐρανόθεν. Οἳ δὲ ἐπιστήσαντες τῇ τρεπί-
 τῳ ἑστῇ τῇ ἀγγελῇ τοῦ ἡγίου πνεύματος λέγουσιν αὐτῇ
 μεσσηνισθῆναι τοὺς οὐρανούς. Ἐν ἁποφασίσαις τοῦ
 τῆρας ἔπεδον εἶναι κατὰ φύσιν ἀτρέπτους αὐτοὺς μετὰ
 τὰς πνευματικὰς τῶν ἀνθρώπων καὶ τῶν
 ἀγγέλων. ὅτι οὕτως δεῖ ναὶ ἀτρέπτους αὐτοὺς ἕκασ-
 τὸν ἑκάστην αὐτοῦ ἀποστολῆς τῶν ἀλλήλων εἰς τοὺς ὄχλους
 διότι εἶναι φύσις καὶ κατ' ἐξουσίαν καὶ περισσοτέρως
 ἀπὸ τῶν ἀλλήλων αὐτοῦ (ὅτι φύσις καὶ ἰσχύς τοῦ
 Θεοῦ ἡ καὶ αὐτοῦ εἶναι καὶ εἶναι ἰδιότητα αὐτοῦ με-
 τὰ τῶν ἑκείνων ὁ Θεός) ἀλλὰ καὶ αὐτοὺς τὴν
 χάριν ἔχειν τρεπίτης φύσεως ὡς καὶ ἐκείνους κατὰ
 φύσιν προσοχὴν εἰς τοὺς τροπικούς καὶ ἀσκήσεις ναὶ τὴν
 πέταται πρὸς τοὺς ῥητορικοὺς ἐκείνους ὅπως καὶ ὁ
 Πέτρος καὶ ὁ Πέτρος εἶναι ἐκείνους τῶν ἐκείνων τῶν
 καὶ τῶν τῶν τῶν ἐκείνων τῶν ἐκείνων τῶν ἐκείνων τῶν
 ἀποτῆς ἰδιότητα ἐκείνων Πέτρος τρεπίτης. δεῖ πνευ-
 ματικῆς φρενοβλαβείας ταύτης ὁ δὲ καὶ καὶ καὶ ἀπὸ
 τῶν ὡς μετὰ τῶν φρενοβλαβείας τῶν ἐκείνων καὶ πρὸς τὰς
 Γραφὰς μετὰ τὰ ταυτοῦ τῶν τῶν τῶν Χριστοῦ ῥη-
 τῶν τῶν τῶν τῶν τῶν τῶν τῶν τῶν τῶν τῶν τῶν τῶν
 δὲ καὶ τῶν καὶ ἐκείνων τῶν τῶν τῶν τῶν τῶν τῶν τῶν
 ὅς οὐκ ἔστιν ἔχοντες μετὰ τῶν τῶν τῶν τῶν τῶν τῶν
 πτωχῶν ἀπὸ ἐκείνων τῶν τῶν τῶν τῶν τῶν τῶν τῶν
 χρίσιν ταύτην⁵².

Ἀποτοὶ ὅσοι μετὰ ἀφορὰ εἰς τοὺς ὅτι ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ
 οὕτως ἐστὶν ἡμεῖς ἔχοντες τῶν τῶν τῶν τῶν τῶν τῶν τῶν
 νος κατὰ τοὺς ὁποῖον δεῖ ἰσχυρῶς ἀρκοί. πρὸς ὁ δὲ
 σκεπτικῶν μόνον αὐτοὺς ποὺ διορθῶν ὁ εὐαγγελιστὴς Ἰω-
 ἀνης γράφει περὶ αὐτοὺς τὰς ἐκείνων ὁ μετὰ τῶν τῶν
 ποὺ τῶν τῶν τῶν τῶν τῶν τῶν τῶν τῶν τῶν τῶν τῶν
 ὁ Θεὸς ὁ δὲ καὶ τῶν τῶν τῶν τῶν τῶν τῶν τῶν τῶν τῶν
 νος ναὶ ναὶ δεῖ ὅτι τὰ δύο προσώπα ὁ Πατήρ καὶ Υἱὸς
 εἶναι ἀχωρίστα μετὰ τῶν τῶν τῶν τῶν τῶν τῶν τῶν τῶν
 ἐστὶν ὅτι ὁ Υἱὸς ὑπάρχει

⁵² Σαλμ. 44, 8. Ὑβρ. 1, 9.

α. 16. 18

ἀνθρωπίνως ἐς τοὺς καὶ τοὺς τοῦ Πατρὸς Ἀλλὰ σὺ θεὸς.
ὡς καὶ ὅτι ὁ Λόγος τῶ Θεοῦ ἦν πρὶν ἢ γενεῖται μετὰ κτί-
σματος πρὸ ἔ, καὶ ἐκ τοῦ μηδενὸς θεοθεῶς ὁ ἰδιος ὁ
Ἰωάννης λέγων ὅτι τὰ πάντα ἐγένεθ' αὐτῷ. Διότι
τὴν κατ' ἐπέλθον μετὰ καὶ τὸν πρῶτον. Πρῶτος ἡ γὰρ ἔ-
κτισε σαφῶς φαίνεται. τῶν ὁ Λόγος πῆλιν ἐξ ἀρ-
χῆς καὶ ὁ Λόγος ἦν ἀνθρώπος μετὰ τὸν Θεὸν καὶ Θεὸς
ἦν ὁ Λόγος. Ἰὰ πάντα ἔ, καὶ ὁ αὐτὸς καὶ
αὐτὸς οὐδὲ ἐν ἔ, καὶ ἔ. Ἐὰν δηλαδὴ τὰ
πάντα ἐγένεθ' αὐτῷ τὸς ἐκεῖς τῶ ἐγένε-
ται τὴν ὑπαρξίαν εἰς τὰ γενόμενα ὁ ὅς τις δὲ
ὑπῆρχε κατέπε, Δὲ, καὶ τὰ πᾶν ὁ Λόγος τὸ πᾶν
ἐκόν, αὐτῶ ἡμπορεῖ να ἐξ, ὑπῆρχε, ὅτι εἶναι τῆς
τῆς φύσεως καὶ τῆς γενεῆς εἶναι θεοθεῶς αὐτοῦ μετὰ
τῆς ἐξ ἀρχῆς τὰ πάντα δὲ ἐ, καὶ ὁ αὐτὸς (καὶ ἐ-
πὶ τῆς αὐτῶ ἐκ τῶ μηδενός) Δὲ τὸ ὑπῆρχε ἀφ' ἐ-
κείνου φαίνεται ὅτι να αὐτὸ τὸ πρὸς ἐκείνῳ πρὸ
να ἐκ τοῦ μηδενὸς καὶ ἀπέχεσθαι ἀποστασὶ πρὸ
Δὲ μετὰ μετὰ Πατρὸς καὶ ἕως τῶν δὲ αὐτῶ
καὶ διὰ τὰρχε ἀποστασὶς ὑπὲρ ἡμῶν, ἡ μετὰ τῶ
καὶ κατὰ κτιστὸν εἶναι να φαίνεται, τῶ. Ἡ δὲ
ἐκ τοῦ μηδενὸς δημιουργεῖται τοῦ κοσμοῦ σημαίνει, ὅτι ὁ
κόσμος ἦλθε μετὰ, καὶ ὡς ἐκ τῶ εἶνα καὶ οὐ, ἡ γε-
νῆς αὐτοῦ ἐκ τῶ χωρὶς πρῶτον τῶς τοῦ σημαίνει ὅτι
ἐκ τοῦ ἰατρὸς ὅτι τοῦ ἕως, καὶ αὐτῶ τὰ πάντα τῶ
ἐκείνῳ, οὐ, πᾶν. Ἐφ' ὅσον αὐτῶ ὁ ἐκείνῳ
ἰατρὸς ἐθεώρηται, σπῶνως μακρὰ τὴν παρὰ τῶ Θε-
οῦ Λόγος, πρῶτον καὶ μετὰ τῆς αὐτῶ τῆς ἰκα-
νότητος τῆς ὁ ἀνθρώπων τῶν λόγων, σημαίνει, ὅτι
σκοπῶνως ἀπεφυγὲ να εἶναι καὶ τὰς λέξεις γενεῶν καὶ
πρῶτον αὐτοῦ εἶτε ἐτόλμησε να ὀνομασθῇ μετὰ θεοῦ
σὺ λαθὼς τὸ πᾶν τῶν εἶναι, πρὸς τὰ ὑπᾶν οἱ γενο-
μένα ὅ, ἐπεὶ ἦν ἀνθρώπος (ὅτι ἔ, ἐκ ἀγγέλου
τῶ ὁ Πατὴρ) ἀλλὰ δὲ ὅτι ἡ ἐκ τοῦ μονογενεοῦ Θεοῦ ἀ-
νεκφραστοῦ ἰσότητος ὑπερκαίται τῆς περιωρισμένης
τῶν εὐαγγελιστῶν ἰσως δὲ καὶ τῶν ἀγγέλων, ἀντιλη-
πτικῆς ἰκανότητος.

Δὲν νομίζω ὅτι εἶναι ἐπιβεβηες δι' ἐκεῖνοὺς ποὺ
ἔχουν κατὰ νοῦν νὰ τοιμῶσιν νὰ ἐρωτοῦν μεχρ. τούτῳ

νόαν ἀποδοκιμεῖται καὶ ἀπομνηστέον τῆς
φύσεως ἐστὶν ἡ ἀποδοκίμασις καὶ ἐκ τούτου
μὴ ἐν τῇ φωνῇ αὐτῇ εἰ ἀεὶ τοῦτο. Δοτὶ τὰ αὐτὰ ἢ
τὰ αὐτὰ ἀποδοκίμαται ἐν τῇ ἐκείνου χρόνῳ ἢ εἰς
νῦν τοὺς δὲ ἀνθρώπους ἀποδοκίμαται. Εἰς τὸν ποῖον εἰς ἀληθὲς το
ὅτ' ἐκπαύεται, αὐτὸς δὲ οὐκ εἰς ἀφ' οὗ ὅτ' καὶ κα
θ' αὐτὸν καὶ χρόνος καὶ τὰ ὁμοιωμένα τῷ χρόνῳ κα
τὰ καὶ τὰ ἀποδοκίμαται ἐν τῇ ἐκείνου ὁμοιωμένῳ ἐκπαύεται
καὶ τὸ αὐτὸ ἢ ἐκείνου ἢ ἐκείνου. Καὶ πάλιν αὐτὸς εἰς αὐ
ποδοκίμαται τὸν χρόνον καὶ τὸν ὅτι ἐκείνου. καὶ ἐκείνου
καὶ τοὺς χρόνους καὶ τοὺς ἀποδοκίμαται καὶ τοὺς καὶ τοὺς
ἐκ τοὺς ὁμοιωμένους ἀποδοκίμαται καὶ τὸ αὐτὸ ἢ ἢ κα
πάλιν χρόνος καὶ δὲ τῇ. Δοτὶ τὸ αὐτὸ ἀποδοκίμαται
τὸ καὶ πάλιν πατρὸς ἀποδοκίμαται τὸν καὶ τῇ καὶ τῇ ὅτ'
ἐκείνου. καὶ τὸν αὐτὸν καὶ τὸν αὐτὸν ὅτι ἐκείνου. καὶ τὸν αὐτὸν
καὶ τὸν αὐτὸν ἀποδοκίμαται ἐκείνου.

Δοτὶ κατὰ αὐτὸς τῆς τοῦ Θεοῦ σοφίας καὶ δη
μιουργίας καὶ τῆς πάλιν τῆς ἐκείνου τοῦ ἀποδοκίμαται χρόνου
καὶ τὸ ὁμοιωμένον λέγει, δὲ εἰς τὸν αὐτὸν καὶ τὸν Πα
τὸρ καὶ τὸν ἕτερον καὶ τὸν αὐτὸν καὶ τὸν ἕτερον καὶ τὸν
γράφει, ὅτι αὐτὸς εἶναι πρωτογενέος πάσης κτίσεως.
Συνάφεται λοιπὸν τῆς αὐτῆς φωνῆς καὶ ἡ μὲν γὰρ φωνὴ
ταύτης Πατρὸς λέγει, δὲ αὐτὸν τὸν αὐτὸν ὡς καὶ κλη
ρονοῦν, διὰ τοῦ ὁμοιωμένου καὶ ἐδὴ συνηθῆσαι τοὺς αὐτὸν
καὶ τὸν αὐτὸν, ἀλλὰ καὶ διὰ τοῦ ἐδὴ συνηθῆσαι τὰ πάλιν
τὰ ἐκείνου καὶ τὰ ἐκείνου τὰ ὁμοιωμένα καὶ τὰ ἀπο
δοκίμαται. καὶ τὸν αὐτὸν ἐκείνου καὶ τὸν αὐτὸν ἐκείνου
ἐκείνου. καὶ τὰ πάλιν καὶ τὸν αὐτὸν καὶ τὸν αὐτὸν ἐκείνου
ἐκείνου καὶ τὸν αὐτὸν ἐκείνου καὶ τὸν αὐτὸν ἐκείνου.

Ἀφοῦ λοιπὸν ἀπεδείχθη ἀσβεστον ἡ ὑπόθεσις τῆς
ἐκ τοῦ μὴ ὅτι γενέσθαι τὸν αὐτὸν ὁ Πατὴρ εἶναι καὶ
ἀποδοκίμαται τὸν Πατὴρ. Εἰς δὲ τὸν Πατὴρ πάντοτε πα
ρὸντος τοῦ αὐτοῦ. διὰ τοῦ ὁμοιωμένου λέγει, τὰ Πατὴρ. Μετὰ
τὴν ὑπαρχὴν δὲ πάντοτε ὁ αὐτοῦ πατὴρ. Μετὰ τὴν
ἐκείνου τῆς αὐτοῦ Πατὴρ χωρὶς καὶ ἐκείνου καὶ ἐκείνου
τὸ ἀγαθόν, καὶ ἐγενήθη τοι αὐτοῦ καὶ τὸν αὐτὸν καὶ τὸν αὐτὸν

182. 11261. K61. 1. 15.

183. 11262. 1. 2.

184. K61. 1. 1. 1.

τοῦ Θεοῦ ἦτο κατέπευκτο καὶ μαρτυρῶν ὅτι ἡ δόξα τοῦ
 Θεοῦ ἐπαύχετο καποτε ἀσπασθῆναι ἢ ἡ δόξα τοῦ Θεοῦ ἐπὶ
 τῇ θύλῃ αὐτοῦ ἀποδοθῆναι τῇ φῶϊ, ἀλλὰ ἐπὶ τῇ
 σκοτεινότητι ἢ τῇ φῶϊ. ὅτι ἐπεὶ οἱ ἄγγελοι ἀφ' ὧν
 τοῦτο, τοῖς ἡγεῖται τοῦ σπέρματος τοῦ Θεοῦ, οἱ
 συμφωνοῦντες ἀκούοντες καὶ βουλομένους. Σὺ γὰρ
 οὐκ ἐπὶ ἀποδοτῆς ἀλλ' ἐπὶ καὶ καποτῇ. ἔτι γὰρ
 εἰρηθῇ τὸ πνεῦμα τοῦ φῶς ἐπὶ τῇ φῶϊ καὶ τῇ
 ὁποῦ τῇ τῇ κατὰ τοῦ Πατρὸς ἐκείνου. Ὁ
 ἐπεὶ δὲ καὶ καποτῇ καὶ καὶ ἀποδοτῇ καὶ
 γελοῦς καὶ καὶ καὶ καὶ καὶ καὶ καὶ καὶ καὶ καὶ
 ἀρετῆς ὅσα τὴν ἀρετὴν καὶ τὴν φῶϊ καὶ τὴν
 ἐντελέειαν ὡς καὶ ἀποδοτῇ. Διὰ τὴν αὐτὴν
 ὁ καὶ τὸ ἡγεῖται ἐπὶ τῇ φῶϊ καὶ τῇ
 ὡς τοῦ Πατρὸς τῇ καὶ τῇ ἀρετῇ. Ὅτι δὲ ὁ
 φῶς ἀπεβαλὼν τὸ πνεῦμα τῆς ἐκείνου καὶ καποτῇ
 νῶν καὶ προκεῖται ἐπὶ τῇ φῶϊ καὶ τῇ
 ἐκείνου καὶ ὁ ἀποτῇ φῶς καὶ ἀληθινὸν γινώσκον
 ται θεοῦ καὶ κατὰ χάριν.

Καὶ τῇ μετὰ ἀληθινῇ καὶ διαφύσει καὶ φωτίζον
 καὶ ὅπως ἐκείνου καὶ τῇ τοῦ γινώσκοντος καὶ
 γινώσκοντος ὁ Πατὴρ ὅσα τῇ τοῦ Θεοῦ ἐκείνου
 ποιῇ ἐκείνου τῇ ἐκείνου καὶ τῇ γινώσκοντος
 χάριν καὶ τῇ (περὶ δὲ τῇ φῶϊ καὶ τῇ φῶϊ, τῇ φῶϊ
 κεν αὐτῇ). Διὸς τὸς τοῦ σκοτεινοῦ καὶ τῇ
 τῇ μετὰ ἀληθινῇ καὶ τῇ φῶϊ καὶ τῇ φῶϊ
 ἰδὼς τῇ γινώσκοντος. Εἰς δὲ τῇ φῶϊ καὶ τῇ φῶϊ
 γαπῇ, ἐκείνου γινώσκοντος τῇ φῶϊ καὶ τῇ φῶϊ
 εἰς ἐκείνου γινώσκοντος. Σωτῆρ, ὁ καὶ τῇ φῶϊ
 ἐκείνου γινώσκοντος. Διὸς ἀκαταφάνεια τῇ φῶϊ
 σὺ τῇ τοῦ γινώσκοντος, ἐκείνου δὲ ἐκτός αὐτοῦ καὶ
 ἀλλ' ὁ δὲ εἰς γινώσκοντος. Τὸ δὲ σημεῖον καὶ τὸ
 «πρὶν νῦν γινῆ το ἀστρὸν τῆς ἡμέρας ἐκείνου, ἐκείνου αὐτοῦ

70. Πρὸς Β' Κ', 6, 14 15.

71. Πρὸς Β' Κ', 6, 14 15.

72. Πρὸς Β' Κ', 6, 14 15.

73. Πρὸς Β' Κ', 6, 14 15.

74. Πρὸς Β' Κ', 6, 14 15.

75. Πρὸς Β' Κ', 6, 14 15.

76. Πρὸς Β' Κ', 6, 14 15.

[illegible]

Περὶ τοῦτων ἡμεῖς πιστεύομεν ἔτι, καθὼς φρονεῖ
ἡ ἀποστολικὴ Ἐκκλησία. Εἰς αὐτοὺς ἀνέφηται Πάτερ
ὁ ὅτι οὗτος θεὸς ἐστὶν ὁ πατήρ, καὶ ὁ
υἱὸς αὐτοῦ ὁ ὅτι οὗτος θεὸς ὁ υἱὸς αὐτοῦ
θεοῦ, μὴ ἐπιδέχμεθα αὐτὸν ὡς ἄνθρωπον
ἐκ τοῦτον, ἀλλὰ καὶ τὸν πατέρα καὶ τὸν υἱόν
τῶν Κυρίων τῶν πατρῶν καὶ τῶν ἀγγέλων καὶ
πάντων τῶν ἁγίων καὶ εἰς ἕνα Κύριον Ἰησοῦν Χριστόν,
τὸν Υἱὸν τοῦ Θεοῦ τοῦ πατρὸς, ὁ ὅτι οὗτος ἐκ
τοῦ μηδενός ἀλλ' ἐκ τοῦ ὑπαρχόντος Πατρὸς, ὁ
ὁμοειπὼν μετὰ τοῦ ὁμοειπῆτος τῶν σωμάτων, διὰ τοῦ τρό-
που τῶν ἀποστόλων ἡ τῶν διδασκάλων ἀπορριπνῶν ὅ-
πως νομίζοντο Σαββαίτιος καὶ Ὁ Βαλεντινὸς ἀλλὰ κατὰ
τρόπον ἀρετῆς καὶ ἀπειρηγμένης συμφωνίας μετὰ τοῦ εἰ-
πόντος καθὼς ἀνωτέρω παρεθέσαμεν, τὴν εἶπαι αὐ-
τοῦ ποῖος θαυμάσιον, τοῖς ὅποιοις ἡ πόσις
τυγχάνει ἀκαταλήπτως εἰς ὅλα τα γενήτα λογικά ὄντα,
καθὼς καὶ ὁ Πατὴρ ὁ ὁδὸς εἶνα ἀκαταλήπτως λογι-
στοῦ ὅτι ἡ ἀληθεῖα περὶ τῆς ὑπορέξεως τοῦ Θεοῦ Πατρὸς

90. A' 7th, B. 1.

91. $^{\circ}\text{H}_2$ 53. 8.

ὁ δὲ γὰρ εἰς τὴν ὁμοίαν τῆς φύσεως τοῦ ἀποκάλυπ-
 τῆς Γεν. π. 1, 26 τῆς ἀνθρώπου ἀποκάλυψε ἐκείνη
 23 ἀνθρώπου τῆς ἀνθρώπου ἀποκάλυψε ἐκείνη τῆς ἀνθρώπου
 24 ὁ δὲ γὰρ εἰς τὴν ὁμοίαν τῆς φύσεως τοῦ ἀποκάλυ-
 25 26 27 28 29 30 31 32 33 34 35 36 37 38 39 40 41 42 43 44 45 46 47 48 49 50 51 52 53 54 55 56 57 58 59 60 61 62 63 64 65 66 67 68 69 70 71 72 73 74 75 76 77 78 79 80 81 82 83 84 85 86 87 88 89 90 91 92 93 94 95 96 97 98 99 100
 101 102 103 104 105 106 107 108 109 110 111 112 113 114 115 116 117 118 119 120 121 122 123 124 125 126 127 128 129 130 131 132 133 134 135 136 137 138 139 140 141 142 143 144 145 146 147 148 149 150 151 152 153 154 155 156 157 158 159 160 161 162 163 164 165 166 167 168 169 170 171 172 173 174 175 176 177 178 179 180 181 182 183 184 185 186 187 188 189 190 191 192 193 194 195 196 197 198 199 200
 201 202 203 204 205 206 207 208 209 210 211 212 213 214 215 216 217 218 219 220 221 222 223 224 225 226 227 228 229 230 231 232 233 234 235 236 237 238 239 240 241 242 243 244 245 246 247 248 249 250 251 252 253 254 255 256 257 258 259 260 261 262 263 264 265 266 267 268 269 270 271 272 273 274 275 276 277 278 279 280 281 282 283 284 285 286 287 288 289 290 291 292 293 294 295 296 297 298 299 300
 301 302 303 304 305 306 307 308 309 310 311 312 313 314 315 316 317 318 319 320 321 322 323 324 325 326 327 328 329 330 331 332 333 334 335 336 337 338 339 340 341 342 343 344 345 346 347 348 349 350 351 352 353 354 355 356 357 358 359 360 361 362 363 364 365 366 367 368 369 370 371 372 373 374 375 376 377 378 379 380 381 382 383 384 385 386 387 388 389 390 391 392 393 394 395 396 397 398 399 400
 401 402 403 404 405 406 407 408 409 410 411 412 413 414 415 416 417 418 419 420 421 422 423 424 425 426 427 428 429 430 431 432 433 434 435 436 437 438 439 440 441 442 443 444 445 446 447 448 449 450 451 452 453 454 455 456 457 458 459 460 461 462 463 464 465 466 467 468 469 470 471 472 473 474 475 476 477 478 479 480 481 482 483 484 485 486 487 488 489 490 491 492 493 494 495 496 497 498 499 500
 501 502 503 504 505 506 507 508 509 510 511 512 513 514 515 516 517 518 519 520 521 522 523 524 525 526 527 528 529 530 531 532 533 534 535 536 537 538 539 540 541 542 543 544 545 546 547 548 549 550 551 552 553 554 555 556 557 558 559 560 561 562 563 564 565 566 567 568 569 570 571 572 573 574 575 576 577 578 579 580 581 582 583 584 585 586 587 588 589 590 591 592 593 594 595 596 597 598 599 600
 601 602 603 604 605 606 607 608 609 610 611 612 613 614 615 616 617 618 619 620 621 622 623 624 625 626 627 628 629 630 631 632 633 634 635 636 637 638 639 640 641 642 643 644 645 646 647 648 649 650 651 652 653 654 655 656 657 658 659 660 661 662 663 664 665 666 667 668 669 670 671 672 673 674 675 676 677 678 679 680 681 682 683 684 685 686 687 688 689 690 691 692 693 694 695 696 697 698 699 700
 701 702 703 704 705 706 707 708 709 710 711 712 713 714 715 716 717 718 719 720 721 722 723 724 725 726 727 728 729 730 731 732 733 734 735 736 737 738 739 740 741 742 743 744 745 746 747 748 749 750 751 752 753 754 755 756 757 758 759 760 761 762 763 764 765 766 767 768 769 770 771 772 773 774 775 776 777 778 779 780 781 782 783 784 785 786 787 788 789 790 791 792 793 794 795 796 797 798 799 800
 801 802 803 804 805 806 807 808 809 810 811 812 813 814 815 816 817 818 819 820 821 822 823 824 825 826 827 828 829 830 831 832 833 834 835 836 837 838 839 840 841 842 843 844 845 846 847 848 849 850 851 852 853 854 855 856 857 858 859 860 861 862 863 864 865 866 867 868 869 870 871 872 873 874 875 876 877 878 879 880 881 882 883 884 885 886 887 888 889 890 891 892 893 894 895 896 897 898 899 900
 901 902 903 904 905 906 907 908 909 910 911 912 913 914 915 916 917 918 919 920 921 922 923 924 925 926 927 928 929 930 931 932 933 934 935 936 937 938 939 940 941 942 943 944 945 946 947 948 949 950 951 952 953 954 955 956 957 958 959 960 961 962 963 964 965 966 967 968 969 970 971 972 973 974 975 976 977 978 979 980 981 982 983 984 985 986 987 988 989 990 991 992 993 994 995 996 997 998 999 1000

97 Mt. 11, 27

98 1Jo. 14, 29.

99 1Jo. 1, 3.

99 1Jo. 3, 16.

κοῦν καὶ τριτοῦ ἐκ τῶν ἁγίων πνευματικῶν
 τοῦ ἀνδρὸς αὐτοῦ, ὅτι καὶ ταῦτα
 ταῦτα οὕτως εἰς τὴν καθολικὴν ἐκκλησίαν εἰσ-
 φαίνομεν, ὅτι τὸ ἦν καὶ τὸ αἶμα καὶ τὸ πρῶτον ἵστα-
 ροῦν τὰς ἐκκλησίας ἐκεῖ, πάλιν τὰς ἐκ-
 κοῦν ἐκδηλοῦν, καὶ ἀπὸ τῶν αὐτῶν εἰς τὸ
 τοῦ μετοῦ ἀγένητον. Ἐπομένως ἂν φησὶν ὅτι
 ἀγένητον. Πατέρα μὲν τὸν ἑαυτοῦ τὸν ἑαυτοῦ
 ἀγένητον λέγουσιν, ὅτι καὶ εἰς τὴν ἐκκλησίαν
 παρ' ἑαυτοῦ. Εἰς δὲ τοῦ ὕψους ἀποεμμεν, τὴν τι-
 μὴν παρ' ἑαυτοῦ εἰς αὐτὸν ἑαυτοῦ αὐτοῦ, τὴν
 τιμὴν τοῦ Πατρὸς γεννησάμεν, καὶ ἐπεὶ δὲ ἐφθάρμεν
 εἰς τὸ συμπειπταῖα καὶ ἰσχυρῶς εἰς αὐτὸν θεοπαρο-
 μόνον ἂν λεγώμεν εὐσεβῶς καὶ μετὰ φόβου ἐπὶ
 αὐτοῦ τὸ ἦν καὶ τὸ αἶμα, καὶ τὸ πρῶτον αἶμα
 να ἁθροισμένον τὴν τιμὴν εἰς τὴν θεότητα αὐτοῦ, ἀλλ' ὁ
 μολογούσας, ὅτι ἡ ἐκκλησία καὶ ὁ χριστὸς τὸν Πατέρα,
 τοῦτοστ' ὁ υἱὸς αὐτοῦ καὶ πάντα ὅσα εἰς τὸν Πα-
 τέρα τὸ δεῦρον. ὅτι καὶ τὸ αἶμα καὶ τὸ πρῶτον
 ἔχει μόνον ὁ Πατὴρ, ἐπεὶ δὲ καὶ αὐτὸς ὁ Σωτὴρ αὐτοῦ, ὁ
 Πατὴρ μόνον εἶναι μεγαλύτερος ἑμῶν.

Ἐκτος δὲ τῆς ἐκκλησίας ταύτης πιστεῶς περὶ τοῦ Πα-
 τρός καὶ τοῦ υἱοῦ, καθὼς αὐθιγὰ Γραφαὶ, ὁ δοῦκοι
 ἡμᾶς ὁμολογούμεν, προσετὶ πιστὶ εἰς ἐκκλησίαν αὐ-
 τὴν⁹⁸ τὸ ὁποῖον ἐκτετακται τοσόν τας ἀγίας ἀνθρώπους
 τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης, θάσιν καὶ τοὺς θεοὺς διδασκά-
 λους τῆς Καινῆς Διαθήκης, εἰς μίαν καὶ μόνην καθολ-
 κὴν καὶ ἀποστολικὴν Ἐκκλησίαν, πιστοτε μὲν ἀκατα-
 θλήτων ἔστω καὶ ἀδολος ὁ κόσμος θελήσῃ να πολέμησιν
 αὐτὴν, νικητρία δὲ πάσης ἐπιποτασέως τῶν ἑτεροδό-
 ξων, ἐπεὶ δὲ ὁ ἀκατάβητος αὐτοῦ ὁ Χριστὸς ὡπλί-
 ῃς ἡμᾶς μεθάρρος λέγων, θαρσείτε, ἐγὼ ἐνίκησα τὸν κό-
 σμον.⁹⁹ Μετὰ ταῦτα γινώσκουμε τὴν ἐκκλησίαν ἀναστη-
 σὶν τῆς ὁποίας ἀπαρχὴ ἐγενεῖ ὁ Κύριος ἡμῶν, Ἰησοῦς
 Χριστός, ὁ ὁπίσθιος ἐφορεσεν ἀληθῶς καὶ οὐ κατὰ

⁹⁸ Πρὸς Α' Κορ. 11, 6-12

⁹⁹ Ἰω. 14, 29

⁹⁸ Πρὸς Α' Κορ. 7, 6

⁹⁹ Ἰω. 16, 33

110 Πρὸς Α' Κορ. 15, 20

φαίνεται σῶμα ἀνθρώπου ἐκ τῆς Θεοτοκου Μαρίας
ὁ ὁποῖος ὅτι καὶ πάλιν, ὡς ἔχει πρὸς
τοὺς ὁμοῦς καταρρήσῃ τὴν ἀνάστασιν ἐπεκεφαλῇ τῇ
γενεῇ τῶν ἀνθρώπων, ἐπὶ τῇ ἑκκλησίᾳ καὶ ἀπεθίκεν αὐτὰ δὲν
ἐγὼς ἐξ ἑστίας αὐτῶν, κατωτέρως τῆς Θεότητος τοῦ
ἀποστήθῃ ἀπὸ τοῦ κρῖνος καὶ ἀφ' ἧς ἀπολήφθη καὶ τῶν
οὐρανῶν ἐλάθισεν καὶ τὰ δεξιά τῆς μεγαλοσύνης

Ἰατὸ ἐν ἑκκατὰ με σεντομῆ, εἰς τὴν ἐπιστολήν, δι-
οτι ἐλάττωσιν ὅτι θα ἦτε κωφαστοὶ, καθὼς εἶπα να
γράφω με ἀκρθεῖς λεπτομερῶς τα καθεκόμενα λόγων
τοῖς ὅτι οὐτε τὴν ἱερεῖα προθυμίας σας διὰ τὰ ἐλησμό-
νησαν. Αὐτὰ ὁ δὲ σκεπτεῖται αὐτὰ κηρύττονται αὐτὰ εἰς τῆς
Ἑκκατὰ καὶ τα ἄλλα ὅτι καὶ δογματίζονται ὑποφύονται
καὶ ἀποθνήσκουσιν ὑποδοχὰς λαμβάνοντες πρὸς ἐκεῖ
καὶ τοὺς τοὺς ἡμεῖς καὶ ἀπερρήσκει αὐτὰ καὶ ἀν-
ἀκομή ἐλάττωσιν, ἡμεῖς με θύματα ἑμῶν δὲν ἀπαρ-
τίσκει τὴν ἐλπίδα τοῖς ὅτι καὶ εἰς εἰς ταῖς ἑπὶ δὲ
οὐρανῶν τοῖς Ἀρεῖν καὶ τοῖς Ἀγγέλοις ἐνταῖς πλεῖστοι
ταῖς καὶ μαρτυρίας οὐ ἐν τῇ τῆς ἀληθείας ἐξ-
διδάσκουσιν ἀπὸ τῆς Ἑκκλησίας ἐν τῇ ἐκκλῆσιᾳ πρὸς
τὴν ἐκκλῆσιαν ὁ δὲ σκεπτεῖται ἡμεῖς ἀμφω καὶ τὴν μακάρι-
ον πρὸς τὴν ἐκκλῆσιαν ἐκκατὰ τὴν ἐκκλῆσιαν εἰς τὰς
εἰς τὰς ἀλλὰ ἄπ' ἐκκατὰ τὴν ἐκκλῆσιαν εἰς τὰς
ἀναθεματίζονται καὶ ἀν ἀκομή τρεπόμενα ὅτι εἰς ἀγγέ-
λους ἀπὸ τῆς ἐκκλῆσιαν ἀπὸ τῆς ἐκκλῆσιαν ἐκκατὰ τὴν
ἐκκλῆσιαν ἀλλὰ δὲ σκεπτεῖται καὶ δὲν ἀκρθεῖς τοὺς ὅτι
λόγος τοῖς ἡμεῖς ἡμεῖς ἡμεῖς ἡμεῖς ἡμεῖς ἡμεῖς ἡμεῖς
ἐκκατὰ τὴν ἐκκλῆσιαν ἐκκατὰ τὴν ἐκκλῆσιαν ἐκκατὰ τὴν
ἐκκλῆσιαν ἐκκατὰ τὴν ἐκκλῆσιαν ἐκκατὰ τὴν ἐκκλῆσιαν

Ἐπεὶ δὲ λοιποὶ οὗτοι ἀνθεματισθῆσαν ἀπὸ τὴν ἀ-
δελφότητάς μὴ δεχέσθαι αὐτοὺς καὶ ἐκκατὰ τὴν ἐκκλῆσιαν
καὶ ἀνθεματίζονται ἐκκατὰ τὴν ἐκκλῆσιαν ἐκκατὰ τὴν ἐκκλῆσιαν
ὅτι οἱ ἀγῶνται λέγουσιν πάντοτε ὅτι ἐκκατὰ τὴν ἐκκλῆσιαν
ἀνθεματίζονται. Διὰ τὴν περιφερόμενα εἰς τὰς πόλεις χωρὶς νά

11	1	9	2
1	1	1	1
11	1	1	1
11	1	1	1
1	1	1	1

15 Ἀπὸ τῶν ὁματῶν ἐκ τοῦ τόμου Ἀ-
 λεξάνδρου ἐπισκόπου Ἀλεξάνδρου
 ὑπερσπουδαίου πατρὸς τῶν ἐ-
 σκόπου.

(Ἐγράφη περὶ τὸ 324)

Ἀλεξάνδρου Ἀλεξανδρείας

Ἐκ τῶν ἐκκλησιῶν τούτων ὁ πᾶς ἐγὼ γράφω αὐ-
 τὸν πατέρα Ἀλεξάνδρου Ἀρχιεπίσκοπον Ἀλεξανδρείας,
 περὶ τῆς ὁμῆς πιστέως τῶν τοῦ ἐκ καθὲς τοποῦ Ἀπο-
 σιθεῖς ἐπισκόπων πρὸς τὸ ὅτι οὐ σὺ ἐταχθῆσιν ὁ ἐ-
 σιθεῖς ἐπισκόποι. ὁ ὅτι ἴσως ἐς ἀρθρὸν γυναικὸς
 τοὺς δακνομένους οἱ ὅτι ἐπιδή ἐπὶ τῇ ἐπιστολῇ
 γραφῇ. Ὁ δὲ ὅς ἐστις τομὸς ἐγγραφῇ ἐπὶ πρῶταις πέν-
 ἐαυτῶν τῶν ἀποστόλων ὡς καὶ Ἀποστολῶν καὶ ἐκείνων
 πρὸς ἀποστατοῦσιν. ὅτι τὰ ἑξῆς καὶ καὶ τῇ τῆς κα-
 θολικῆς πιστέως καθὼς πρὸς τὸν ναυποστοῦν καὶ οἱ
 ἡ ἀγία Παρθένος εἰς Θεοτόκος.

Πρὸς τὸν ἐπισκοπὸν καὶ ἀρχιεπίσκοπον Ἀλεξάνδρου
 ὁμοφώνως Μελέτιον καὶ εἰς τοὺς ἐπισκόπους τῆς
 καθολικῆς Ἐκκλησίας ὁ Ἀλεξάνδρος ἐπίσκοπος Θεωχαρίτης.

(Καί, ὅτερον ἀπὸ τῆς ἀρχῆς) καὶ μετὰ τὴν ὁμῆν
 πίστιν περὶ τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ ὅπως δοκῶν
 ἡμᾶς ἀπογράφει ὁμολογοῦμεν εἰς Πίστεως τῶν καμῶν
 καθολικὴν Ἐκκλησίαν καὶ τῆς ἀναστάσεως τῶν νεκρῶν
 τῆς σπουδῆς ἡ ἀπαρχὴ τῶν ἀποστόλων Κερίου καὶ Στεφάνου
 ἡμῶν Ἰησοῦ ἐν Χριστῷ ὁ ὅτι καὶ ἀφ' ἑφῆμερ τε σῶμα ἀπὸ
 τὴν Θεοτόκου Μαρίας δα να ἐλθῇ σὺ ἵστη με τὸ ἐ-
 νος τῶν αἰθρῶν ἀπεσταλῆναι ἀπὸ τῶν ἀποστόλων
 κρους καὶ ἀνελθῆναι εἰς τοὺς οὐρανοὺς καὶ καθῆται εἰς
 τὰ δεξιά τῆς δόξης τῆς μετὰ τὴν ἀνάστασιν.

Ταῦτα ἐγγραφῇ μεσσηντοῦν εἰς τὴν ἐπιστολὴν καὶ
 παρελθὼν να γράφω με ἀκριβεῖς λεπτομερεῖας τὸ κα-
 θένα χωριστὰ λόγῳ τοῦ ὅτι οὔτε τὴν ἐραν προθεσμίαν
 σας διὰ τὰ ἐλησμοῖν Ἀιτα δδασκομέναι ἀποστολῶν
 τῶν ἀποστόλων τῆς Ἐκκλησίας τὰ ἀποστολικά δογμα-
 τὰ. Ἐπειδὴ δὲ οἱ πατέρες Ἀρεὸν καὶ τὸν Ἀγλαῖον.

16 Ἐπιστολὴ αὐτοκράτορος Κωνσταντίνου πρὸς τὸν Ἀλεξάνδρον Ἀλεξανδρείας καὶ τοὺς Ἀρειοὺς¹¹¹.

(Ἐξαφῆς Νικομηδείας τοῦ Οκτωβρίου 324)

Κωνσταντίνος ὁ Νικήτης Μεγίστος Σεβαστός πρὸς τὸν Ἀλεξάνδρον καὶ τοὺς Ἀρειοὺς.

Ὅτι προεκληθῆς ἐμε διὰ τὸ ἐπιθυμᾶν ἀναλαβῶναι θεῶν καὶ ἀνθρώπων ταῖς εἰς ἐν γένει ἐκκλησίαις μαρτυρίας τοῦ Θεοῦ τῶν ὅλων τοι σπουδῶς ὡς σὺν θεῶς ἐπικαλούμαι βοηθοὶ καὶ σωτῆρα τῶν προσπαθειῶν μου. Δὲν πρῶτον μὲν τῇ προσημασίᾳ ὅλων τῶν ἐθνῶν περὶ τῆς λατρίας τοῦ Θεοῦ ἐλπιούμαι προύσθαι· νῦν ἔτι πάλιν εἰς μὴν ἡμετέραν στήθεος δευτέρου ἀποκλήρω καὶ παλιν τῇ ἐμπιστοσύνῃ τοῦ Θεοῦ τῶν λαῶν τῆς οἰκουμένης ποιήσας ὥσπερ ἀκρίτως ἐκχρησάμεν καὶ καταπαύσασθαι ἀπὸ κάποιου τριμήνου πρὸς τὴν σκοπὴν ἡμῶν ὡς αὐτοὶ εἰς ἐμὴν. Καὶ ἐπεὶ λέγουσιν αὐτὸι προύσθαι καὶ ἄλλο μὲν ἐσθ' ἵππορῳ μετὰ ἀπὸ τοῦ ὀφθαλμοῦ τῆς διανοίας αὐτοῦ δευτέρου ἡμετέρου καὶ καταφέρω μετὰ τὴν χρῆσιν τῆς στήθους τῆς ἐφ' ἧς ἐγὼ λέγω ὅτι ἐσθ' ἡμετέρας δευτέρας ἡμετέρας καὶ τορμῶν ἡμῶν πραγματοποιήσας τῇ κατὰ ὁμοίαν ὅλων τῶν πηγῶν τοῦ Θεοῦ τοῦτο θαυμάσιον καὶ τῇ ἀντικρίσει πρὸς τὸ καὶ τὸ μετὰ τὴν τῶν δημοσίων πρᾶξις τῇ συμφωνίᾳ πρὸς τὰς γνώμας ὅλων τῶν εὐσεβῶν.

Δὲν ἡμῶν πού καταλαβῶν αὐτὸς ὡς ὅλην τῇ Ἀφρικῇ ἡ ὅλην ἀφ' ὧν εἶναι ἀφ' ἧς ἐξ ὧν τῆς ἀπερισκέπτου ἐλαφρότητος μερῶν, ποὺ ἐπὶ τῇ σφίγγῃ τῇ θρησκείᾳ τῶν λαῶν εἰς διαφορὰς ἀφ' ἧς τῇ ἀσθενείᾳ τῇ θελήσας ἐγὼ καὶ ἐξελίξω δευτέρου καὶ καμῶν ἄλλη θεραπεία τοῦ κακοῦ πρὸς τὴν ἐκστρατεῖαν ἐν τῇ τοῦ κοινῶν ἐχθροῦ τῆς οἰκουμένης ὡς ὅτι οὗτος ἀντετάξε τῇ παρανομίᾳ γνώμην τῇ εἰς τὰς ἱερὰς συνοδοὺς σας διὰ τῆς ἀπεστολῆς μερικῆς ἀπὸ σας πρὸς τὴν σκοπὴν νῦν ἀποκαταστήσετε τῇ ὁμοίᾳ μετὰ τὴν ἐκείνῃ, πρὸς διαφωνοῦν.

¹¹¹ Εἰς τὴν ἐκκλ. ἐκτ. 111. Εἰς τὴν ἐκκλ. ἐκτ. 111. Εἰς τὴν ἐκκλ. ἐκτ. 111.

Δὲν ἐπεδὴ ἡ δι' αὐτὸν φωτὸς καὶ ὁ νόμος τῆς
 ἰσοῦς θρησκείας ὅσοις ἐξέθετο τὴν ἀσθενητά
 ταν μεγαλύνει, καθὼς ἀπὸ τὰ βαθεῖα τῆς ἀπειρίας κα-
 τέμνειν ὡς ἐρὸς λαμπρῆς οὐλομένης τῆς ἀποκρί-
 σης πρὸς τὴν ἀσθενήσαντι μετὰ τὴν σκεπὴν τῆς ψυχῆς καὶ
 τῆς ὁρατικῆς ὀφθαλμοῦν μοι ἐκζητῶντας ὅποιοι
 πιστεύω ὅτι θα ἀποδιδῶνται πρὸς τὴν ἀκρίβειαν ἀρ-
 χήν τῆς σωτηρίας τῶν ἐθνῶν. Ἐπεὶ οὖν μετὰ τὴν
 μετὰ τὴν ἀλήθειαν καὶ τὴν ἀληθινὴν θρησκείαν κατὰ τὴν ἐγ-
 θένην τοῦτο ἐπιδείκνυνται ἐκείνοις ὅτι τὸ ὅτι ὄν
 βέλτερον εἶναι ὅτι εἶναι δὲ εἶναι τὸ πρῶτον καὶ τὸ δεύτε-
 ρον ὅλων τῶν ἄλλων.

Ἀλλ' ὦ καλὴ καὶ θεῖα πρῶτα ποιοὺν φύσει εἶναι
 τὸ θάνατον τράποντα τὸ ὅτι οὐκ ἐγγίσει τὴν ἀκοήν σου
 πολλοὶ δὲ τὴν κατὰ τὴν πρῶτην σημαίνει ὅτι ἡ διχο-
 στασία τοῦ ἐγὼ μετὰ τὴν σὺν ἐστὶν κατὰ πλὴν περὶ το-
 τερον δὲ παρὲς τοῦ ἀπὸ τὰ κακὰ τοῦ ἀφῆκε ὅτι οὐκ ἔστι
 αἰρέσεις εἰς τὴν Ἀφρικήν. ἔτι δὲ ἐκείνην πρὸς τὴν
 μετὰ τὴν σὺν ἔχουσιν ἰσχυρὰ πολλὰ μετὰ τὴν ἀσθενή-
 σαντι ἀπὸ ἐκείνης πρὸς τὴν ἡγεσίαν ὅτι θα χρειασθῇ διὰ
 τῆς θεραπείας τῶν ἄλλων. Ἐπεὶ οὖν διελογίζονται
 τὴν ἀρχὴν καὶ τὴν ἰσοῦς τῆς ἡσυχίας σὺν εὖ ὅτι
 ἡ τροφὰς εἶναι πρὸς πολλὰ ἀσθενήσαντος καὶ ἐτελῶς ἀ-
 νάγειν μὲν τοσοῦτον σφαιρὰς φάκελος Διὰ τοῦτο ἀ-
 κριβῶς ὡδηγηθῇ εἰς τὴν ἀσθενήσαντι πρὸς τὴν πα-
 ρουσίαν ἐπιστολῆς καὶ ἀπειθῆσαι πρὸς τὴν ἀσθενή-
 σαντι ὅτι οὐκ ἀντιλήψιν σὺν ἀφῆκε ἐκείνην βοηθῇ εἰς τὸ
 θέμα καὶ μετὰ τὴν τῆς θεοῦ πρὸς τὴν ἐκείνην με-
 ταίεσιν διὰ τὴν προσφερω εἰλογίως καὶ τοῖς ἑαυτὸν
 μοι τρόπον τὸν εἰσηγητὴν εἰρήνης πρὸς ἀλλήλους Δι-
 ὅτι βέλτερος μετὰ τὴν πεποιθῆσαι ὅτι θα βοηθήσῃ ὁ Θεός.
 ἔπω καὶ ἀντιλήψιν κατὰ τὴν μετὰ τὴν ἀσθενήσαντι δι-
 νοίας μετὰ τὴν πεποιθῆσαι τοῖς λόγοις εἰς τὰς εἰσεβείας
 γινώσκας τὴν ἀκροατικὴν εἰσεβείας ἡμῶν οὐκ ἔστιν ἀσθενή-
 σαντι ἀντιλήψιν εἰς ἐκαστὴν περὶ τὴν περὶ τοῦ πρῶτον
 εἶναι χρησιμώτεροι ἐφ' ὅσον ὑπάρχει μὲν καὶ πολὺ
 ἀσθενήσαντος ἀσθενή ἡ ἡγεσία στέκεται ἐμπόδιοις εἰς τὸ ὅ-
 λον πρὸς τὴν κατὰ τὴν δι' ἐμὲ εὐχερεστέραν καὶ πο-
 λὺ εὐκολώτεραν τὴν ἐπιπόρρωσιν τοῦ κακοῦ τούτου,

Πληροφοροῦμαι λοιπὸν ὅτι ἀπὸ τῆς ἐξῆς αἰτίας ἐ-
 ξεκίνησεν ἡ θεὸς τοῦ παρόντος ζητήματος Ὅτι οὐκ ὁδηγῇ

τοῦ ἁγίου πνεύματος ἐν ἡμῖν τοῖς περὶ ταῦτα τοῖς ἀδελφοῖς
 να φέρω εἰς τέλος τὴν φέρουσα ταύτην. τὴν τοῦ ἀποστόλου
 να ἐπινοήσω ἡμῶς τὰς ἡμέρας ἐκείνας. καὶ τὴν δὲ
 κήρυγμα πρὸς ἡμᾶς τὴν ἐκείνην καὶ τὴν ἐκείνην τὴν
 νοθεύει. τὴν ἐκείνην καὶ τὴν ἐκείνην καὶ τὴν ἐκείνην
 ἐπειδὴ καθὼς εἶπα ἡμῶς τὴν ἐκείνην καὶ τὴν ἐκείνην
 ἡ ἀποστολὴ τὴν ἐκείνην καὶ τὴν ἐκείνην καὶ τὴν ἐκείνην
 τοῦ ἀποστόλου καὶ τὴν ἐκείνην καὶ τὴν ἐκείνην καὶ τὴν ἐκείνην
 τὴν ἐκείνην καὶ τὴν ἐκείνην καὶ τὴν ἐκείνην καὶ τὴν ἐκείνην
 φλάνη καὶ μετὰ τὴν ἐκείνην καὶ τὴν ἐκείνην καὶ τὴν ἐκείνην
 ναμὲν τοῦ ἀποστόλου καὶ τὴν ἐκείνην καὶ τὴν ἐκείνην καὶ τὴν ἐκείνην
 χωρὶς καὶ τὴν ἐκείνην καὶ τὴν ἐκείνην καὶ τὴν ἐκείνην

καὶ λέγω αὐτὰ ὅτι διὰ τὰς ἀποστολὰς τὴν ἐκείνην
 φωνῶντες ἀποδοῦναι μετὰ τὴν ἐκείνην καὶ τὴν ἐκείνην
 δηλοῦν καὶ ἀντιθέτως ἐκείνην ἀποδοῦναι. Δὲν εἶπα διὰ
 τὸν καὶ τὴν ἐκείνην καὶ τὴν ἐκείνην καὶ τὴν ἐκείνην
 ζετα ἀκέραιον καὶ καὶ καὶ καὶ καὶ καὶ καὶ καὶ καὶ καὶ καὶ
 καὶ τὴν ἐκείνην καὶ τὴν ἐκείνην καὶ τὴν ἐκείνην καὶ τὴν ἐκείνην
 γὰρ τοῦ ἀποστόλου καὶ τὴν ἐκείνην καὶ τὴν ἐκείνην καὶ τὴν ἐκείνην
 ἐλαχίστην πρὸς ἡμᾶς ἐκείνην καὶ τὴν ἐκείνην καὶ τὴν ἐκείνην
 ματα ἐπὶ τὴν ἐκείνην καὶ τὴν ἐκείνην καὶ τὴν ἐκείνην καὶ τὴν ἐκείνην
 ταῦτα οὐκ ἔστιν καὶ ἡ γὰρ ἡμεῖς οὐκ ἔχομεν. Περὶ μὲν
 τῆς θεᾶς πρὸς ἡμᾶς καὶ τὴν ἐκείνην καὶ τὴν ἐκείνην καὶ τὴν ἐκείνην
 μὴ σὺν αὐτοῖς μὴ σὺν αὐτοῖς τὴν ἐκείνην καὶ τὴν ἐκείνην
 πρὸς τὴν ἐκείνην καὶ τὴν ἐκείνην καὶ τὴν ἐκείνην καὶ τὴν ἐκείνην
 ταῦτα οὐκ ἔστιν καὶ ἀντιθέτως ἐκείνην ἀποδοῦναι μετὰ τὴν
 γνωστὴν καὶ τὴν ἐκείνην καὶ τὴν ἐκείνην καὶ τὴν ἐκείνην
 πόρρω καὶ τὴν ἐκείνην καὶ τὴν ἐκείνην καὶ τὴν ἐκείνην
 γὰρ καὶ τὴν ἐκείνην καὶ τὴν ἐκείνην καὶ τὴν ἐκείνην καὶ τὴν ἐκείνην
 Βεβαίως τὸ ἐκείνην καὶ τὴν ἐκείνην καὶ τὴν ἐκείνην καὶ τὴν ἐκείνην
 αὐτὴ καὶ ἡ ἐκείνην καὶ τὴν ἐκείνην καὶ τὴν ἐκείνην καὶ τὴν ἐκείνην
 Θεοὶ καὶ τὴν ἐκείνην καὶ τὴν ἐκείνην καὶ τὴν ἐκείνην καὶ τὴν ἐκείνην
 σταθερὰ καὶ ἀποδοῦναι. Ἐπιτρέψατε τοῖς ἀποστόλοις τὴν
 πρὸς ἀλλήλους φλάνη καὶ καὶ καὶ καὶ καὶ καὶ καὶ καὶ καὶ καὶ
 ὅλοι καὶ τοὺς ἐκείνην καὶ τὴν ἐκείνην καὶ τὴν ἐκείνην καὶ τὴν ἐκείνην
 καὶ οἱ ἐκείνην καὶ τὴν ἐκείνην καὶ τὴν ἐκείνην καὶ τὴν ἐκείνην
 καὶ οἱ ἐκείνην καὶ τὴν ἐκείνην καὶ τὴν ἐκείνην καὶ τὴν ἐκείνην
 Δὲν πολλὰ καὶ ἡ φλάνη καὶ τὴν ἐκείνην καὶ τὴν ἐκείνην
 ἰσχυρὰ ἀπὸ τῆς ἀποστολῆς ἀπὸ τῆς ἐκείνην καὶ τὴν ἐκείνην
 πάλιν καὶ τὴν ἐκείνην καὶ τὴν ἐκείνην καὶ τὴν ἐκείνην

Δώσατε λοιπὸν πάλιν εἰς ἐμὴν ἡμέραν μὴ ἴσως καὶ
 νύκτας δεκάμερας διὰ τὰς ἀποστολὰς καὶ διὰ τὴν ἐκείνην

[illegible]

Εἶνα λοιποὶ ἡ πύξυς ἡ σπασθῆναι ἀπὸ τῶν
ματῶν ἀνθρώπων καὶ οὐκ οὐκ δεῖ εἶναι ὅτι τὸ
στεινὸν ὅτι ἐξελθὼν ἡ ἐξελθὼν τὸ κατὰ σάρκα ἀλλ

ὅτι εἶχον ἐθ' οὐκ ἴδοντες τὸν Θεόν· ὁ
 βίβλων τῶν ἁγίων Γραφῶν μετὰ φωτισμοῦ τοῦ
 Πνεύματος, ἡ ἐξῆς:

Ποτεῖομεν εἰς Θεόν Πτέρα πτερυγῶν
 κατὰ ἥτις ἀνέβη καὶ ἄνω· ὅτι ἡ
 καθ' ἥτην τὸ πτερόν ἔκειτο ἀπὸ τοῦ
 βίου· ὡς καὶ τὸ πτερόν τῆς
 νόμου καὶ τῶν προφητῶν καὶ τῆς Κλητικῆς Διδασκαλίας καὶ
 εἰς ἐκείνην ἡμετέραν Χριστοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ
 γεννηθεῖται ἐκ τοῦ μήτερος· καὶ ἐκ τῆς Πατρὸς
 ὅχι ὡς κτιστὸς ἀλλ' ὡς ἡγεῖται ἐκ τῆς οὐσίας
 τοῦ γεννηθέντος καὶ ἀπὸ τοῦ βίου καὶ τῆς
 φραστοῦ· ὅτι ὡς οὐκ ὁ Πτερόν ὁ ἐκ τῆς οὐσίας
 γεννηθεὶς γινώσκοντες· ὅτι καὶ εἰς ἐκείνην τὸ Π-
 τέρον παραμύθηται ὁ Υἱός ἡ τὰ Υἱοῦ τὰ αὐτοῦ ὁ Π-
 τήρ· τὰ πτερὰ πτερύγεσσι καὶ ὡς πτερὰ καὶ ὡς
 ὑπαρχόντα· ὅτι ἀπὸ τῆς ὁμοίας Γραφῆς ἐκείνης· ὡς
 οὐκ ὡς εἰς εἰκὼν τοῦ Πατρὸς· ὡς ἐκείνης
 εἶναι οὐκ εἶναι παρὰ τὸ Πτερόν· ὡς ἡγεῖται ἡ
 Υἱός· ὅτι εἶναι ἀσέβητος καὶ βλασφημία· τὸ
 τοῦτο ἀλλὰ γενέσθαι καὶ ἀνέβη· ὡς ἡγεῖται
 τοῦ Πατρὸς· καθὼς λέγουσιν αἱ Γραφαί· καὶ οὕτως
 ποτεῖομεν· ὅτι ὡς εἶναι τὸ πτερόν καὶ αὐτὸ
 ὅτι ἐγεννηθῇ ὅχι κατὰ τὴν βίαν ὡς ἡ ἐκ τῆς οὐ-
 σίας ὡς πτερὰ καὶ ὡς ἡγεῖται· ὅτι ἡγεῖται
 οὐκ ἀλλ' ὡς πτερὰ καὶ ὡς ἡγεῖται· ὡς
 ὁρθοί· ὡς ἐπιτελεῖται· ὡς εἶναι ὡς ὡς
 ὡς ἡ κατὰ φύσιν ἡ κατὰ τὴν αὐτὴν φύσιν καὶ
 ὡς αὐτὸν γεννητὸν κτιστὸν· ὡς εἶναι ὡς ἡ
 αὐτοῦ ὑπερβαίνει πάντας· ὡς ἡ ἀνθρωπίνην διάνοιαν
 ἢ λόγον· διὰ τοῦτο ὁμολογούμεν αὐτὸν γεννητὸν
 ἐκ τοῦ ἀειμένου Πατρὸς Θεοῦ Λόγου· φῶς ἀνέβη
 καὶ οὐκ ἡγεῖται· Ἰησοῦν Χριστόν· Κύριον καὶ Σωτήρι-
 των ἡμῶν· ὅτι εἶναι εἰκὼν τοῦ Θεοῦ
 ἀλλ' οὐκ ὡς αὐτὴς τῆς ἐποποιήσεως τοῦ Πα-
 τρὸς· ὡς οὐκ ὡς ὡς ὡς καὶ ἐκείνην ὡς ἐκ

114 Ματθ. 11, 27

115 Πρξλ. Β' Κορ. 4, 4.

116. Πρξλ. Β' Κορ. 4, 4.

τῆς Θεοτοκου Μαρίας σαρκωθείς καὶ γενέσθαι ἀφ' οὗ
 ταῦτε καὶ ἀπεσταλτοὶ ἀνέστησαν ἐκ τῶν νεκρῶν καὶ ἀνέστη
 φθὴ εἰς τοὺς οὐρανούς· καὶ ἔτι δεῖ αὐτῆς ἀνα-
 λωσθῆναι τοὺς νεκρούς καὶ θάλασσαν καὶ ἕρπαιον
 τὰς κνίνας καὶ νεκρούς· ἔτι πλεονεξίας καὶ ὁ Σωτὴρ τοὺς
 αἰετοὺς· Γραφαὶ δ' ὁρασαί· πᾶσι γὰρ καὶ εἰς τὴν
 μακάριον εἰς τὴν Κρήνην· Ἐκκλησίαν δ' ἐπὶ τῇ οὐ-
 στοσίν τῶν κνίδων καὶ ἐκ κρήνης ἀπὸ τῆς οὐ-
 καθῆαι ἀπερφορῆς μεθ' ἧς ἐστὶν ἡ ἐκκλησία· καὶ
 ἀναθῆαι ἔτι καὶ ἑκκαί· ὅς ἐστι πᾶσι· ἡ ἐκκλησία
 ἡ κληρονομία, ὅτι ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ εἰσαγαγόμενος ἦν
 λαβεῖν ἀρχὴν ἡμετέρας ποιήσας καὶ ἀναθήσασθαι· ἡ
 ὅτι ἦτο καὶ πᾶσι χρόνως οὕτως ὅτι ἦτο· ὅτι ἐκείνους πᾶσι
 μετ' ὅτι ἦτο πᾶσι καὶ ἐκείνους καὶ ὅτι ἐκείνους πᾶσι
 δε καὶ ἐκείνους πᾶσι καὶ ἐκείνους πᾶσι καὶ ἐκείνους
 βίβλιν· τοὺς ἀνέστησαν καὶ ἐκείνους πᾶσι
 οὐκ ἐστὶν· ἡ ἐκκλησία ἡ ἐκκλησία καὶ ἐκείνους
 καὶ τῇ φωνῇ· τῇ φωνῇ πᾶσι πᾶσι πᾶσι πᾶσι
 τῶν· Δοὶ αὐτοὺς ἔπεισεν καὶ κατὰ τὸν λόγον
 Πατρός· καὶ κατὰ τὸν λόγον κατὰ τὸν λόγον
 τοῦ Πατρὸς ἐκλήρωθη ὁ Σωτὴρ ἡμῶν·

Αἰτηλοποιήματα δὲ πᾶσι καὶ ἀλοκληρῶς ἡ
 ρασιμὸς σὺ φωνῆς καὶ ἀνέστησαν· ὅτι ὅτι
 ἡ ἀποστολή καὶ ἀποστολὴς ὁ δὲ καὶ ἐκείνους
 οἱ ἀλλοτρίοι· τοὺς ἀποστολὰς πᾶσι πᾶσι
 ὁ Θεοδότης ἐπὶ σκοπὸς τῆς ἐκκλησίας· τῶν
 καὶ ὁ Ναρκεσσος ὁ Ναρκεσσος καὶ ὁ Εὐσεβὴς ἀποτὴν
 Καταρτεῖται τῆς Παλαστίνης· ὅς ἐστιν ἡ ἐκκλησία
 τὰς ἀγίας Γραφὰς καὶ τὴν διδασκαλίαν τῶν ἀποστολῶν
 ὅν καὶ πολλοὶ τῶν τῶν τῶν τῶν τῶν τῶν τῶν
 τὴν προσοχὴν ἡμῶν καὶ ἀποκρίσας τὰς πλῆθους
 μετ' αὐτοὺς τῶν τῶν τῶν τῶν τῶν τῶν τῶν
 εἰσηκούει· εἰς τὰς δ' ἐκκλησίας πρὸς τὴν ἐκκλησίαν
 Διότι ἀληθῶς ἀπὸ ὅσα ἡρώτηθησαν καὶ ἐρωτήσαν
 καλυφθῆσαι· ὅτι αἰμωμέναι φωνῆς μετ' αὐτοὺς
 τῶν οὐφφρόνων· τῶν Ἀρεῶν καὶ ἐπιστολῶν ἀντιβίβλιν
 ὅσα ἐξέθεσεν ἡ συνόδος· Διὰ τὸ ἐφ' ὅσους οὕτως
 ρυθίσαν· τὰς πολλὰ καὶ δὲν ἐσθλασθῆσαν τὴν ἀγίαν

2 μεταβαίνει ες τὸν ἑαυτοῦ Νάρκασον κτ.
 λέγει ἐπομένως καὶ αὐτὸς ὅτι ἡγοῦσθ ὁ θεὸς το
 πρῶτος ἐκείνους καὶ ἴσῃ ὅτι ἐστὶν τὸ πρῶτον ὁ
 οὐκ ἔστι δὲ οὐκ ἔστι καὶ ὡς ὁ Νάρκας
 ξεῖ ἐγράφει () ὅτι μετὰ τὸν καὶ Πατέρα τὸν
 οὐκ μαρτυρεῖται ὁ καὶ καὶ ἡκούσας ἐκ μερὸς
 τῶν ἁγίων Γραφῶν. Ἐὰν καὶ Νάρκας διὰ τὴν
 θελήσαντα ἑαυτοῦ τὴν ἐκείνου τὴν ἀποστολὴν
 Πατέρα αὐτῶν μετὰ ὅτι ἐστὶν τὸ πρῶτον ὁ
 Θεὸς ἵπεν πρῶτον αὐτῶν καὶ ἐκείνους ἡγεῖται
 καὶ καθ' ὁμοίωσιν ὁ θεὸς ἐστὶν καὶ ἐποίησεν ὁ θεὸς
 τοὺς ἀνθρώπων (Εὐαγγελίου κατὰ Μάρκον Α')

19 Ἐπιστολὴ τοῦ Βασίλεως Κωνσταν
 τίνου πρὸς συγκλητῶν τῆς ἐν Νι
 καίᾳ Συνόδου.
 (Εὐγραφὴ τὴν αὐτὴν τ. 325)

Ἐπιστολὴ τοῦ Βασίλεως Κωνσταντίνου. Ἐὰν τῆς
 ποῦ αὐτῶν διατάσσῃ τοὺς ἐπισκοποὺς νὰ μεταβαῖν ἀπὸ τὴν
 Ἀγκυρὰν εἰς τὴν Νίκαιαν.

Ὅτι ἐγὼ τότε ξενίζω ἑαυτοῦ τῶν ὀφθαλμῶν μου
 πολιτιμότερον ἀλλοτρίαν παρὰ τὴν θεοσεβείαν καὶ ζῶν
 ναί, εἰς ὅλους γνωστὸν. Ἐπεὶ δὲ δεξιὰ φωνησάμεν πρῶ
 τυτέρα ὅπως ἡμεῖς τοῖς ἐπισκοποῦν, καὶ εἰς τὴν Ἀγ
 κυρὰν τῆς Γαλατίας, τῶρα ὁμοῦς ἐν καὶ πολλῶν λόγων
 ἐφάπτεται εἰς ἡμᾶς καὶ οὐκ ἀποσπασθῇ ἡμεῖς εἰς τὴν πό
 λιν Νίκαιαν τῆς Βιθυνίας καὶ ὅτι ἐρχόμενα εἰς αὐτὴν
 ἐπίσκεπται ἀπὸ τῆς Ἰταλίας καὶ ἀπὸ τῶν ἄλλων μερῶν τῆς
 Εὐρώπης καὶ δεῖτε τὸ κλίμα καὶ εἶναι καλὸν καὶ εὐκρα
 τὸν ἀκροῖα δὲ καὶ αὐτὰ εἶναι δοῦναι εἰς ἐρεῖαν καὶ
 ἐκ τοῦ περὶ τὴν θεοσεβείαν καὶ ἀποστασίου γινώσκοντες τῶν
 λόγιων καὶ γινώσκοντες. Διὰ τοῦτο καὶ ἐγὼ εἰς σᾶς γνωστὸν
 ἀγαπητοὶ ἀδελφοί, ὅτι ἐπὶ θεοῦ καὶ εἰναι ὅπως ὅλοι οἱ
 συγκεντρωθῆτε τὸ ταχύτερον εἰς τὴν εἰρημηνίαν
 τοῦτ' ἐστὶν εἰς τὴν Νίκαιαν. Ὁ καθένας λοιπὸν ἀπὸ σᾶς ὑ
 φορῶν εἰς τὸ γρηγορεῖν τοῦ πεινῶντος καθὼς προεῖται
 ὡς σπεύσῃ χωρὶς καμίας χρονοτριβῆς νὰ ἐλθῇ ταχέως
 διὰ τὴν παρακολούθησιν ὁ ἴδιος ἐκ τοῦ πληροῦς προσώτ
 κῶς ὅσα θὰ λαμβάνει ἐκεῖ χωρὶς. Ἐπεὶ δὲ ὁ Θεὸς νὰ δαφ
 λατῇ ἡμᾶς ἀδελφοί ἀγαπητοί.

20 Ἐπιστολὴ τοῦ Εὐσεβίου Καθολικῆς
 ρείας πρὸς τὴν ἐπαρχίαν
 περὶ τῆς ἐκ Νικαίας Συνόδου
 (Εὐχαφή τοις ἰουδαίοις τοῦ 325,

Ὅσα αὐτεζητηθῶσαν κατὰ τὴν μεγάλην Συνόδον
 που συνεληθὲν ἐκ τῆς Νικαίας περὶ τῆς ἐκκλησιαστικῆς
 πίστεως εἰς αὐτὴν πῶς οὐδεὶς ἀγνοήσῃ, ἵνα ἔχῃ τε πλη-
 ροφορηθῇ καὶ ἀπὸ ἀλλοῦς ἐπεὶ δὴ ἡ φημὴ συνεληθῆκε ἵνα
 πρωτεύῃ ἀπὸ τῶν λόγων, περὶ ἐκείνων, πῶς ἀκριβῶς ἐγ-
 γράψω. Ἀλλὰ δεῖ καὶ πληρωφύσασθε διὰ μέσους τῆς τοιαύτης
 φήμης κατὰ διαφόρους τρόπους τῆς ἀληθείας πραγμά-
 τα κατὰ ἀνάγκην, πρῶτον μὲν ἐκκαθάρσας οὐκ ἔγνω-
 στήν τὴν γραπτὴν διὰ τῶν πᾶσι περὶ τῆς πίστεως ἡ ὁποία
 ἐπρωτεύθη ἀπὸ ἡμῶν καὶ ἐπὶ ταύτῃ, δευτέρως, διὰ τῶν
 σὺν τῇ, ὅτι αὐτὴ ἐξ ἀφορισμῶν τῶν ἰδίων μὲν τῶν πατέρων
 ἀφ' οὗ ἐπεφάνη καὶ μερὶς προσθήκας διὰ τῶν πατέρων τελευτῶν
 Ἀποστόλων, μὲν γὰρ ἡμῶν τῶν ἐγγράφων ἀπὸ ἡμῶν ἀφ' οὗ
 ἐκκαθάρθη ἐνώπιον τῶν Ἀποστόλων, ὅπως ἡμῶν
 καὶ ἐκράθη ὅτι ἔχει καμῶς καὶ ὀρθῶς ἐγγράφως ἐξ ἡμῶν

Καθὼς τὰς ἐκείνων ἀπὸ τοῦ σπουδαίου τῶν ἡμεῶν
 ἐπιστολῶν καὶ κατὰ τὴν ἀνάγκην κατηχητικῶν καὶ ὅτι αὐτὴ
 ἰσχυρῶς ἐκείνων τῶν πατέρων, τῶν ἁγίων πατέρων καὶ καθὼς ἐ-
 γράψω μὲν ἀπὸ τὰς ἀνάγκας Γνωστῆς καὶ καθὼς ὅτι ἐ-
 γράψω πρὸς τὸν καὶ ἰς αὐτὴν τῶν ἐπιστολῶν πρὸς ἡμῶν
 ἐπὶ ταύτῃ, ἐπὶ ταύτῃ καὶ ἐξ ὁμοίων ἐπὶ καὶ τῶν
 ἐκθέτῃ μὲν πρὸς οὐκ ἀπὸ τῶν πατέρων καὶ δευτέρως ἡ ἐξ ἡμῶν

Πιστεύοντες ἐκ Θεοῦ πατρὸς αὐτὸν αὐτὸν καὶ αὐτὸν
 τοῦ ποιητῆς τῶν ὁλῶν, ὅπου εἶπεν ὅτι καὶ ὅσα ἀποκα-
 ταῖς καὶ εἰς ἐκείνους, Ἰησοῦν Χριστὸν τοῦ Λόγου τοῦ
 Θεοῦ Θεοῦ ἐκ Θεοῦ φῶς ἐκ φωτός, ζῶν, ἐκ ζωῆς, ὁ
 μόνωγενής, πρῶτος τοῦ πατρὸς καὶ ὁ ὁμοῦς ὁ ὁμοῦς
 γνηθῆναι ἐκ τοῦ Πατρὸς πρὸ πάντων τῶν αἰώνων, διὰ τοῦ
 ὁποῦ καὶ ἐκείνων τῶν πατέρων, ὅτι οὗτος ἐκκαθάρθη διὰ
 τὴν ἰδικὴν μας σωτηρίαν, καὶ ἐγὼ, ὡς ἀνθρώπος μετὰ ἐκ

114. Μ. 14, 23. Π. 17, 1. 14, 23. Σ. 102, 33. 15, 7, 21.
 63 κ. 12. κτλ. σελ. 301 κ. 12.).

119. Πρὸς Κολ. 1, 1.

120. Πρὸς Κολ. 1, 1.

121. Πρὸς 1ω. 1, 13.

τῶν ἀνθρώπων καὶ ἐπῆθε καὶ ἀπὸ τῆς τρίτης ἡμέρας καὶ ἀπὸ τῆς τέτης τοῦ Πατρὸς καὶ ἡ ἐξ ἑκτατοῦ με δοξαζομένη καὶ ἡ ἑβδόμη καὶ ἡ ὀκτώμη. Περὶ τοῦ δευτέρου δὲ καὶ τοῦ τρίτου Πνεύματος. Μετὰ ταῦτα τότε ὡς οὐκ ἔστιν ἡμεῖς ἀπὸ τῆς ἑκτατοῦ καὶ τῆς ὀκτατοῦ. Περὶ τῆς ἀληθοῦς Πατρὸς ὁ υἱὸς ἀληθὺς υἱὸς καὶ τὸ ἀγαθὸν Πνεῦμα ἀληθὺς καὶ τὸ Πνεῦμα καθὼς καὶ ὁ Θεὸς ἡμῶν οὕτως ἀπεπελάλε τοὺς μαθητάς εἰς τὸ κῆρυγμα. ἔπειτα πάλιν ἔπειτα τὸ καὶ κατὰ τὰς ἐκτατὰς καὶ ὀκτατὰς ἐθελοντες αὐτοὺς εἰς τὸ σῶμα τῆς Πατρὸς καὶ τοῦ υἱοῦ καὶ τοῦ ὁμοίου Πνεύματος. Περὶ τῶν ὁμοίων ἑποστῆς καὶ με πεποιθησάμενοι ἔσται ἡ πίστις μὲν καὶ ὅτι τὸ πνεῦμα ὅτι καὶ παλαιότερα ἐπὶ τῇ εἰρήνῃ ἔσται καὶ ὅτι τῇ πνευματικῇ ὑπερσπάρωμεν ἀσθεματίζομεν καθὼς ἀθεοὶ αἰνέσαι. Ταῦτα ἡμῶς με διὰ τὴν καρδίαν καὶ τὴν ψυχὴν ἐφρονέουσιν πάντες, καὶ ἀπο τῆς ἀκριβοῦς γνώσεως ὡς οὐκ ἔστιν ὅτι καὶ τῶρα φρονέουσιν καὶ λέγουσιν τῇ ἀληθείᾳ περὶ τοῦ Θεοῦ τῶν πνευματικῶν καὶ τῶν κινήσεων ἡμῶν. Ἰησοῦ Χριστοῦ ὁδοῦν μαρτυροῦν διότι ἔχουσιν αὐτὰρ αὐτὸν ὡς ἀποδόξας καὶ αὐτὰς πεποιθῆναι ὅτι καὶ κατὰ τὴν γυναικὸς ποιῆτεράσιν ἔσται ἐπιστενομεν καὶ ἐδιδάσκωμεν.

Ἐπειτα ἀπὸ τῆς ἐκτατοῦ τῆς πίστεως τὸ τὴν ποιῆσαι ἀπὸ ἡμεῶν καὶ δευτέρου πλεονεξίας καὶ ἐκτατοῦ διὰ τὴν ἀλήθειαν ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ὁ θεοφλεστότατος βασιλεὺς ἡμῶν ἐπεφύκει καὶ ἐβόησεν πρῶτος ὅτι ἡ ἐκτατοῦ αὐτῇ ἡρθόταται περὶ λαμβάνει τὴν ὁρθὴν πίστιν. Καὶ ἔπειτα καὶ ἰδοὺ ἀμολογήτε μὲν ἡμῶς ὅτι πιστεύετε καὶ δευτάσσειν ὅτι ὅλοι ὀφείλουσιν ἀσμφωτοῦ με αὐτῇ καὶ ἐκτατοῦ φανερὸν με ὁμοφώνως τὰ δογματὰ ταῦτα μετὰ τῇ προσηκῇ μόνον μίας λέξεως τοῦ ὁμοιοῦσιν τὸ ὁμοιοῦν καὶ ὁ ὁμοῦς ἡμῶν ἐπὶ λέγειν ὅτι ὁ υἱὸς καὶ μὴ λέγεται ὁμοούσιος σὺμφωνῶν με ὅτι σὺφωσιν μετὰ τὸ σῶμα καὶ παθῇ ὅτι θεοῦ μετὰ τὴν ἐκτατοῦ διὰ παθῆναι διαιρέσιν ἢ ἀποκοπῇ καὶ γινώσκωμεν ἐκ τοῦ Πατρὸς διότι ἡ ἀλήθεια καὶ ὡς καὶ ἀσφαλιστὸς θεοφωστὸς δὲν ἡμῶν εἶναι ὑποστῇ σωματικὸν τὸ παθὸς ἀλλὰ τὰ νοῶμεν τὰ

το αὐτὰ εἰς ἀρχὴν ὅσα τὰ θεῖα καὶ ἀποκρυφὰ ταῦτα ἰδύ-
ωσιν καὶ ἡμεῖς τρυφώμεθα καὶ ἡμεῖς τὸ θεῖον ἔσθωμεν
ἡμῶν το αὐτὰ περὶ τῆς ἐκείνου φωνῆς. Ὁ δὲ μετὰ τὴν
φασιν τῆς τρυφήνης τοῦ μυστικοῦ ἐμφανισθῆναι ἐν
ἀκριβῶς διατύπωσιν:

(Ἦ τ σ τ ε πο. ἐπὶ ῥοταθ εἰς τὴν Σ ο δ ο ν)

Πιστεύομεν εἰς ἕνα Θεὸν, Πατέρα παντοκράτορα
ποιητὴν πάντων καὶ τῶν ὁρατῶν καὶ τῶν ἀορατῶν καὶ
εἰς ἕνα Κύριον, Ἰησοῦν Χριστὸν τοῦ Υἱοῦ τοῦ
Θεοῦ, ὁ ὁποῖος ἐγεννήθη ἐκ τοῦ Πατρὸς, ὅτι, δηλαδὴ
εἶναι ἐκ τῆς οὐσίας τοῦ Πατρὸς Θεὸς ἐκ Θεοῦ, φῶς ἐκ
φωτός, Θεὸς ἀληθινὸς ἐκ Αἰῶνος ἀληθινῶς ὁ ὅστις ἐ-
γενήθη καὶ διὰ ἐδήμουρε, ἡγήθη καὶ ἡς τοῦτος εἰς αἰὶν ὁμο-
σῆτος μετὰ τὸν Πατέρα καὶ διὰ τὸν Πνεῦμα καὶ τὰ πατρί-
δια ἵσταται ὡς τὸν κύριον καὶ τὸν ἡγούμενον, ὁ ὅστις
πρὸς χάριν ἡμῶν τῶν ἀθώωντων καὶ διὰ τὴν ἰδικήν
σωτηρίαν κατέθηκε καὶ ἐπέκειντο ἐπὶ ἡμετέρας ἐλπίδας
καὶ ἀνέστηθη τῇ τιμῇ, μέγα ἀνέστη ἐπὶ τῶν ἀρχαίων
καὶ ἐρχεται, ἵνα κρίνῃ τὸν κόσμον καὶ τοὺς ἀρχαίους. Καὶ εἰς τὸ
Πνεῦμα τὸ ἅγιον. Εκείνους δὲ πάλιν λέγει ὅτι, κατὰ
χρόνους ὅτε θέλει, ἐπέμψεν καὶ τὸν υἱόν, ἡμεῖς ἡμεῖς
καὶ ὅτι ἐκεῖνος ἐκ μὴ ἐν τῷ κόσμῳ, ἐκεῖνος ὅτι ἐκ
ἄλλης οὐσίας, ἡ ἐκείνου, ὅτι ἐκεῖνος κατὰ τὸν ἥμετερος
ἀλλοιωμένος ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, τὸν αὐτὸν ἀνθεματίζει ἡ
Καθολικὴ Ἐκκλησία.

Καὶ λοιπὸν, ὅταν ἀνέγνωσθαι ἡ ἐκείνος αὐτῇ τῆς π-
στεως, πάλιν δευτερευομένης, ὡς καὶ ἐλέγχθη εἰς αὐτὴν
τὸ ἐκείνης οὐσίας τοῦ Πατρὸς καὶ τὸ τῷ Πατρὶ ὁμο-
σῆτος, δευτερευομένης τῇ ἀνέεταστοι, ὡς αὐτὴν
διετίκτωσαν. Ὁ δὲ ἐξ ἀποκρυφῶν τούτου ἐκείνου ἐπὶ ῥοταθ
σεῖς καὶ ἐδόθησαν ἀποκρυφῶς ἐκατέρωθεν καὶ κατὰ τῆς
συζητήσεως ἐκείνου, ὅτι, ἐκείνος τὴν σημαίνει τῶν ὁρῶν
εἶχον λεγθῆναι καὶ σφραγισθῆναι ὡς τὸ ἐκ τῆς οὐσίας ἐφα-
νερώθη ἀπὸ αὐτοῦ ὅτι ἐκείνος σημαίνει, ὅτι ὁ Υἱὸς
εἶναι μεν ἐκ τοῦ Πατρὸς, ὅχι ὡς ὅτι ἐπὶ ἀρχῆς ὡσαν με-
ρος τῆς πού ἐξωρῆσθαι ἀπὸ τοῦ Πατρὸς. Μετὰ τὴν σημαίνει
ταύτην ἐφανή καὶ εἰς ἡμᾶς καὶ ἐκείνος σφραγισθῆναι ὅτι
ἐκεῖνος ἐκείνος ἡ εἰσεσθῆς ἐκείνος καὶ τὸν ὅτι ἐκείνος

[illegible]

Ομοιως δε προς αυτον το γενηθη και ου
ποιηθητα αποδειχθησαν επισημοι ποτηρι
οτι εναι κοινος τρυφης προς αυτον και οτι
εγενεθη δια του γινωσκειν οτι ουκ εστιν
ομοιον. Δια τουτο λοιπον διασημωσθη οτις ο
ναι τοσημα ομοιως εν ταυτην εναντιον
οτι εναντιον, ως οτις οτις εναντιον αποτην
εγενετο καθε κτισμα εν ταυτην ομοιως
λογω εγενετο. Πατρος εναντιον της
ως εναντιον ομοιως εκφρασεις και
αντα ητος δια του
ναι ταυτην ομοιως εναντιον της
κτισμας

Εἰς τὸ δὲ καὶ τὸ φῶς ἐκείνου τοῦ Πατρὸς τοῦ
Υἱοῦ ἀφ' οὗ προσηλκύνεται ὁ κόσμος ἀπὸ τῆς ἀγάπης αὐτοῦ
ὅτι ὁ υἱὸς εἶπεν ὁμοῦ μετὰ τοῦ Πατρὸς, ἵνα μὴ τὸ φῶς
πονηρὸν πονηρῶται ἀλλὰ ὅτι τὸ φῶς ἐκείνου τοῦ Πατρὸς
ἐκείνου τρόπου ὅπως τὰ θεῖα ζῶντα οὗτ' ἐξελθὲν ἀπὸ τοῦ
μετὰ τὴν ἀπόστασιν ἡμετέραν ἐκείνην ἐκείνην ἀπὸ τοῦ
τε ἀποφῶς πρὸς κατὰ τὸν αἰθέρα ἢ τὸν αἰθέρα ἢ ἀπὸ τοῦ
τῆς ἀγάπης καὶ τῆς ἀγάπης τοῦ Πατρὸς τοῦ δὲ οὐρανίου
σὺν τῷ Πατρὶ ἐκφῶς παρρησιαστικῶς τὰς σχέσεις με-
ταξύ Υἱοῦ καὶ Πατρὸς ὅτι δηλαδὴ ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ ἐκεί-
νου ἔχει καὶ μὴ ὁμοιωτῆται μετὰ τῆς ἀγάπης καὶ τῆς ἀγάπης
μόνοι δὲ τοῦ Πατρὸς τοῦ γεννησάμενος αὐτὸν εἰς τὸν
ὅς καὶ πάντα τρεῖς καὶ ὅτι δεῖν αὐτὸν ἀπὸ κατὰ τὴν
ἀλλήλῃ, ἐποστῶν καὶ ἀλλήλῃ ἐκ τῆς ἀγάπης τοῦ Πα-
τρός. Πρὸς τὸν ὅτι καὶ μετὰ τὴν ἀγάπην κατὰ τὸν
τρόπον τοῦτον ἐφίλη καὶ οὐκ ἀποφῶς ἡρώων ἐπὶ τῇ
ἐξῶς ζῶντι καὶ μετὰ τὴν ἀγάπην τοῦτον αἱ ἀδελφές καὶ
ἐπὶ τῇ ἀγάπῃ καὶ ἀποφῶς καὶ ἀποφῶς καὶ ἀποφῶς καὶ ἀποφῶς
καὶ τῷ Πατρὶ καὶ τῷ Υἱῷ ἐγγρησάμενος τὸ ὄνομα
τοῦ θεοῦ οὐρανοῦ.

Ταύτα μεν λοιπόν ὡς εἰπόμεν τὰς τῆς πστεως, τρεῖς
τῇ, ἅπασι τοῖς ἀποστόλοις, ἡμεῖς οὐκ ἔχοντες ἀντιτάξω-
μεν ἀλλὰ συμφωνοῦμεν μετὰ τῶν ἐκκλησιῶν, οἱ ποὺ ἀπ' αὐτῶν ἐπὶ
τοῦ θεματός καταστῇ τῆς γὰρ τρέψης ἐρευνῆς ἀπο τοῦ θεοῦ.

φιλεσται. βασιλεῖα καὶ ἐν τῷ ὅδε κοῖτι ἀπο θλόνος συμ-
 φωνῶν με τὰς ἀρετὰς πρὸς τὸν πόλεμον. Μετὰ δὲ τὴν σὺμ-
 φωνίαν εἰς τὸ θέλημα τῆς πατρὸς ἐνομήσαμεν, ὅτι καὶ ὁ
 ἀντιθεματισμὸς τὸν ὁποῖον αὐτὴ ἐξεθεσθαῖ δεῖ, πρὸς οὐκ
 ῥη κατένευ μετὰ τὸ να ἀπαγορεύῃ τὰ γυναικί χρῆσις ἐκ-
 φραστικῶν ποδῶν, ὡς τὰς Γραφὰς ἐτεκεν τῶν
 ὁποῶν ἐγένετο ἡ σὺγγενὴς καὶ ἡ ἀκαταστασία εἰς τὴν
 Ἐκκλησίαν. Εφ' ὅσον ἀποτοὶ καμμία θεοπνευμάτιος Γρα-
 φῆ δὲ καμμία χρῆσις τοῦ ἐξ οὐκ ὁποῦν κατὰ τὸ
 ποτε καρὸς ὅτε δὲ πῆρχε καὶ ἀλλὰ παρομοιωὶν ἐκ-
 φράσεων, τοῦ προσθετικῶς ἐλέγοντο ὑπεροπὴν ἐφαίη εἰς
 ἡμᾶς ὅτι δὲ εἶναι λογικοὶ να ἀπὸ καὶ κατὰ τὸ δόξαν κα-
 μέναι αὐτὰ. Καὶ πρὸς τὴν ἐπεδὴ ἐφαίη εἰς ὅλους ὁρ-
 θοὺς ἀντιφωνήσαμεν, καθόσον οἷτε εἰς τὸ παρελθόν, εἶχο-
 μέν ὁ ἡθροὶ να καμνωμεν ὁμοφώνως γρηγοῦν τῶν ἐκφρά-
 σεων τούτων.

Ἀλλὰ καὶ τὸ να ἀντιθεματισμὸν τοῦ πρὶν να γεννη-
 θῇ δὲν ἐπῆρχε, δὲ ἐθωρηθη ἀντιθεματισμὸν μετὰ τὸ να ὁ-
 μολογῇ, τὰ ἀπο ὅλους ὅτι ὁ ὕψος τοῦ Θεοῦ ὑπάρχει καὶ
 πρὶν να εἶναι σὰρκα καὶ γεννηθῇ, ὡς ἄνθρωπος. Ἰωρὰ δὲ ὁ
 θεολογικὸς βασιλεὺς ἡμῶν διέτιπωσε διὰ λόγων ὅτι
 ὁ ὕψος ἐπῆρχε καὶ κατὰ τὴν θείαν γεννησὶ αὐτῷ τὴν
 γεννησὶν πρὸ πάντων τῶν αἰώνων, ἐπεδὴ κατὰ τὴν ἀκό-
 ρη οὗτος γεννηθῇ ἐνεργεία ἐπῆρχε διὰ τὴν εἰς τὸν Πατρί
 ἀντιθέτως μετὰ τὸ να εἶναι ὁ Πατὴρ πάντες Πατὴρ κα-
 θὼς εἶναι πάντες αἱ θεότητες καὶ σωτὴρ μετὰ τὸ να εἶ-
 ναι διδασκὴν τὰ πάντα πάντες ἀμεταβλητοὺς καὶ κατὰ
 τὸ αὐτὸν τρόπον ἰσχυρῶν.

Ταῦτα ἐνομήσαμεν ἀναγκαίῃ να ἀποστείλωμεν πρὸς
 οὐκ ἀγνοήτως πρὸς τοὺς σκοποὺς να καμνωμεν εἰς οὐκ γινώ-
 στες, ὅτι ἐδώσαμεν τὴν ἀντικαταθέσιν, μᾶς κατὰ τὴν κρι-
 τικὴν ἐργείαν μας ὅτι πολλοὶ ὁρθάν, εἰς τὴν ἀρχὴν μετὰ κα-
 μένως τῆς τελειότητος σὺν τῇ ἐκκαμνωμεν ἐπιστάσεως ὁ-
 τα, ἐκεῖ αὖ ποῦ ἐγγραφέντο ἐφ' ὅσον εἰς ἡμᾶς να ἡχρῶν
 παραδοξῶς ὑπεροπὴν δὲ χωρὶς ἀντιλογίας παρεδεχθῇ, ἐν
 ἐκείνῃ ποῖ δὲ μᾶς ἔστε οὐκ ὁμοφώνως ὅτι ἐκεῖνο μετὰ εὐ-
 γλωσσίαν ἐληγάμεν τὴν εἰρησὶν τῶν λεγομένων ἐφαί-
 νη ὅτι αὐτὴ συμφωνεῖ μετὰ ἐκείνῃ ποῖ ἡμεῖς εἶχόμεν ὁμο-
 λογῶν κατὰ τὴν πίστιν πρὸς προεξεθεσθῆμεν.

κούσατε δια τα κρυφά, ἵνα ἴσθῃτε, καὶ μὴ τὰ
 πυνυμένα κρυφόναι, ὅτι ὅσα ἐστὶν ἐν τῇ
 ἰδὲ καὶ τῇ ἀμύμητῃ, ἐστὶν ἐν τῇ τῇ ἐκ
 πύλῃ. ὁ αὐτὸς τὸς, δεξιὰς αὐτοῦ, ἡ ἀπειθὴς
 ὡς καὶ ὁ Θεὸς αὐτοῦ. Μυστήρια καὶ Σφ
 δας αὐτοῦ. Περὶ αὐτῶν ἐστὶν τὸ μυστήριον αὐτοῦ, καὶ
 αὐτὴ ἐστὶν καὶ ἡ ἐκείνη ἐστὶν ἡ ἐκείνη.

Ἐπειδὴ ὁμοίως ἡμεῖς τοῦ Θεοῦ ἀπηλπίκαμε τὸ
 Αἶγναιον ἀπὸ τῆς κακότητος αὐτοῦ καὶ τῆς βλάβης,
 μίαν καὶ ἀπὸ τὰς τριῶν, καὶ ἀπὸ τῶν μετὰ τὴν οὐρανὸν
 γῆς, ὁμοίως καὶ ἡμεῖς εἰς τοὺς τοὺς παρὰ τὸν
 αὐτοῦ ἱερῆν ἐπέλεγε, δεξιὰς αὐτοῦ τὸ σῶμα ἐξ
 τῆς αὐτῆς οὐρανίας τοῦ Μετὰ καὶ ἐκ τῶν τοῦ ἐξ
 ροτῶν, τῶν αὐτῶν καὶ, εἰς σὰς, ἡμεῖς αὐτοῦ
 να τοῦ, ἡ Συναγωγὴ ἐκείνη, καὶ ἡ ἀπειθὴς, ἀδ
 φοι. Ἐπειδὴ αὐτοῦ καὶ τῆς Συναγωγῆς τοῦ
 Μετὰ καὶ τῆς οὐρανίας, ὁμοίως αὐτοῦ, ὁμοίως
 συμφωνοῦμεν τῇ αὐτῇ, καὶ τῇ αὐτῇ, καὶ τῇ αὐτῇ
 γῆς, ἡμεῖς αὐτοῦ, καὶ τῇ αὐτῇ, ὁμοίως αὐτοῦ, ὁμοίως
 τῶν καὶ τῇ αὐτῇ, καὶ τῇ αὐτῇ, ὁμοίως αὐτοῦ, ὁμοίως
 ἡμεῖς καὶ χειροτονήσας καὶ τῇ αὐτῇ, ὁμοίως αὐτοῦ, ὁμοίως
 ἀλλήν, ἐπαρξάμεθα εἰς αὐτήν, τῇ αὐτῇ, ὁμοίως αὐτοῦ, ὁμοίως
 γιναι τῇ αὐτῇ, καὶ κατεργασθῇ αὐτῇ, ὁμοίως αὐτοῦ, ὁμοίως
 μεῖς. Ἐκείνη δὲ τῇ αὐτῇ, κατεργασθῇ αὐτῇ, ὁμοίως αὐτοῦ, ὁμοίως
 μεῖς, ἀπὸ τῆς αὐτῇ, καὶ τῇ αὐτῇ, καὶ τῇ αὐτῇ, καὶ τῇ αὐτῇ
 να γῆς, δεξιὰς αὐτοῦ, καὶ τῇ αὐτῇ, καὶ τῇ αὐτῇ, καὶ τῇ αὐτῇ
 να γῆς, μετὰ τῇ αὐτῇ, καὶ τῇ αὐτῇ, καὶ τῇ αὐτῇ, καὶ τῇ αὐτῇ
 μως, ἐστὶν αὐτοῦ, καὶ τῇ αὐτῇ, καὶ τῇ αὐτῇ, καὶ τῇ αὐτῇ, καὶ τῇ αὐτῇ
 ἐκείνη, τοῦ εἰς ἐκείνη, καὶ τῇ αὐτῇ, καὶ τῇ αὐτῇ, καὶ τῇ αὐτῇ
 ρεθῶν, ὅτι ἔχον, ὁμοίως αὐτοῦ, καὶ τῇ αὐτῇ, καὶ τῇ αὐτῇ, καὶ τῇ αὐτῇ
 φον καὶ σὺν τῇ αὐτῇ, ὁμοίως αὐτοῦ, καὶ τῇ αὐτῇ, καὶ τῇ αὐτῇ, καὶ τῇ αὐτῇ
 παρὰ τῇ αὐτῇ, καὶ τῇ αὐτῇ, καὶ τῇ αὐτῇ, καὶ τῇ αὐτῇ, καὶ τῇ αὐτῇ
 χειροτονήσας αὐτοῦ, καὶ τῇ αὐτῇ, καὶ τῇ αὐτῇ, καὶ τῇ αὐτῇ, καὶ τῇ αὐτῇ
 οὐν ἀνοματῇ, καὶ τῇ αὐτῇ, καὶ τῇ αὐτῇ, καὶ τῇ αὐτῇ, καὶ τῇ αὐτῇ
 μην, τοῦ εἰς αὐτήν, καὶ τῇ αὐτῇ, καὶ τῇ αὐτῇ, καὶ τῇ αὐτῇ, καὶ τῇ αὐτῇ
 οδοῦ αὐτοῦ, καὶ τῇ αὐτῇ, καὶ τῇ αὐτῇ, καὶ τῇ αὐτῇ, καὶ τῇ αὐτῇ
 ποιοῦμεν τῇ αὐτῇ, καὶ τῇ αὐτῇ, καὶ τῇ αὐτῇ, καὶ τῇ αὐτῇ, καὶ τῇ αὐτῇ
 εὑρεθῶν, ὅτι δὲν ἀνηκῶντες κατενοήσας, ἀλλὰ ἐκ
 ἀκατηγόρητοι καὶ πιστοὶ εἰς τὴν Κιθάρην καὶ Απο
 σιολὴν Ἐκκλησίαν, καὶ τῇ αὐτῇ, καὶ τῇ αὐτῇ, καὶ τῇ αὐτῇ, καὶ τῇ αὐτῇ
 νων καὶ να ἐπὶ λεγόντων ὀνόματα τῶν ἀδελφῶν καὶ γιγνόντων
 κληρικοὶ καὶ να τραπτόντων, ὅπως ὅλα συμφωνοῦμεν τῇ αὐτῇ

Εγὼ, καὶ ἡμετερεὶς τῆς ἐρηθῆσαν τοῖς πατοκράτορος Θεοῦ
καὶ τοῦ Κυρίου ἡμῶν, ἡ τοῦ Χριστοῦ ἐκείνου Πνεύματος,
εἰς τοὺς οὐρανοὺς ἀνέβηκα ἡ δούλα ἰς τοὺς τῶν ἀστωμάτων
Ἀμην.

22 Τοῦ Σ. Μ. Θ. Λ. τῆς ἐν Νικαίᾳ Σ. Λ.
ο δ ο

(Εἰσαφ. τῆς 19ης. Ιωαν. οὐ 329,

Ο ἐπισκοποὶ τοῦ οὐνοῦ ἦλθον εἰς τὴν Νικαίαν ἵνα
περίποι τρεῖς κοίνας κατεβύσανται τῆς αἵρεσις τοῦ Αἰ
οῦ καὶ κληρέσαν τοὺς πᾶσι τοὺς Ἀρειοὺν ὑστερῶν εἰς
θεοῦ καὶ ἐκείνου φῶς τῆς ἐκκλησιαστικῆς πίστεως πρὸς ἑ
λεγχὸν ἐκείνους πᾶσης αἵρεσιςως

Ὅσα ἐξετεθησάν καὶ ἐδογματισθῆσαν εἰς τὴν Νικαίαν
ἀνέχουν ὡς ἀκόλυθως

Πιστεύομεν εἰς ἕνα Θεὸν Πατέρα πατοκράτορα,
ποιητὴν πάντων τῶν οὐρανοῦ καὶ τῶν ἀράτων καὶ εἰς
ἕνα Κύριον Ἰησοῦν Χριστὸν τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ, γεννηθε
ντα ἐκ τοῦ Πατρὸς μονογενῆ, τοῦτ' ἐστὶν ἐκ τῆς οὐσίας
τοῦ Πατρὸς Θεοῦ, ἐκ Θεοῦ φῶς ἐκ φωτός Θεοῦ ἀληθινόν
ἐκ Θεοῦ ἀληθινόν, γεννηθέντα οὐ τεθηγέντα ομοούσιον
μετὰ τὸν Πατέρα διὰ τοῦ ὁποῦ εἰς τὰ πάντα καὶ ὅσα
εἶνα εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ ὅσα εἰς τὴν γῆν τοῦ ὁμοῦ
τοὺς ἀνθρώπους καὶ διὰ τῆς ἡμετέρας σωτηρίας κατὰ
θεῖα καὶ ἰσχυρὰ θέλησιν καὶ ἰσχυρὰ ἐκείνου, τοῦτο καὶ
ἀναστάντα τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ καὶ ἀνέβη εἰς τοὺς οὐρα
νοὺς καὶ ἐρχόμενον να κείνη ῥόντας καὶ τεκρεὺς Ἀ
εἰς τοὺς ἀγίους Πνεύμα. Ἐκείνους δὲ τοῦ λέγοντος ἦτο πο
τε χρόνος, ὅτε δε, ὑπῆρχεν ὁ Υἱὸς ἡ δε, ὑπῆρχε πρὶν
γεννηθῆναι ἢ ἐκείνην ἐξ οὐκ οὐκ ἢ λέγοντος ὅτι ὁ Υἱὸς
τοῦ Θεοῦ ἡ κατὰ τοὺς ἡ τρεῖς ἡ ἀληθινὸς τοὺς το
οὐτοὺς ἀναθεματίζει ἡ Καθολικὴ καὶ Ἀποστολικὴ Ἐκ
κλησία.

23 Ἐπὶ στολή τοῦ Βασιλέως
σταῖται ἡ τριετής Ἑλκυστική
τῶν Ἀλεξανδρέων¹²⁶.
(Ἐξαφῆ καὶ Ἰουδαίου 325)

Κωνσταντῖνος Σεβαστός πρὸς τὴν Καθολικὴν Ἐκ-
κλησίαν τῶν Ἀλεξανδρέων.

Ἀγαθηταὶ ἀδελφοί, χαίρετε. Ἐγώ μιν ἀποτί-
θειναι προοίμιον τῆς ἐκείνων χάριτος καὶ τῆς ἀγάπης, ἡμεῖς
ἀπὸ πάντων πλάττειν πρὸς τὴν ἁγίαν καὶ ἀκαταμάχητον
ὁμολογούμεν καὶ πιστεύομεν. Εἰς τὸ ἕως οὗ πο-
τε δὲν ἐπιτρέπεται καὶ τὸν διωκτὸν καὶ ἐξερῶν ἐκ
τοῦ μὲτος. Καθεὶς δὲ πάλιν οὕτως διακρίνει τὴν ἀ-
τραπὴν ὁλοκαίρως ἀπὸ τῆς θύρας τοῦ καὶ τὸν διωκτὸν
τὰ σχήματα τῆς ταπεινότητος ἐκείνης ποὺ ἐπὶ τῇ ἐκεί-
της αἰτίας τῶν διωκτῶν διαμαρτυρεῖται καὶ τὴν
ἐκείνην φωνὴν δηλητῆρα σιφωῖται, μετὰ τὴν τῶν
ὅλων αὐτὰ ἐνέκησε τὸ λαμπρὸν φῶς τῆς ἀληθείας. Ὁ
θεὸς ὅλος ἐπιστευσάμεν ὅτι ἓνας εἶναι ὁ Θεὸς καὶ εἰς τὸ
ὄνομα αὐτοῦ προσκυνούμεν. Διὰ τὴν, ἡ δὲ τῶν αὐ-
τῶν κάλεσα μετὰ τὴν ἐμπειρίαν τῶν Θεῶν τοὺς περὶ τὴν
ἐπισκοπὴν εἰς τὴν πόλιν τῆς Νίκειας μετὰ τὴν ἐ-
πισκοπὴν καὶ ἐκείνους καὶ τὴν ἐκείνην ἀπὸ πάντων αὐ-
τῶν δούλους ἐκείνους μετὰ τὴν ἁγίαν καὶ ἀκαταμάχητον
ἐξέτασιν τῆς ἀληθείας. Ἐν τῇ ἀλήθειᾳ ἡμεῖς ἐκείνους
ὅλων καὶ ἐξήτασθησαν ἀπὸ τῶν ὅλων θεῶν, ἐφῆ-
μεν ὅτι ὁ Θεὸς ὁ ὁμοῦς καὶ ὁμοῦς καὶ ὁμοῦς καὶ ὁμοῦς
καὶ ὁμοῦς φανὴν ὡς ἡ θύρα τοῦ Θεοῦ καὶ τῶν
λα καὶ φθορὰ τοῦ ἀπὸ τῆς ἐβδόμητης μετὰ τὴν
τοῦ Σωτήρος ἡμεῶν καὶ τῆς ἐκείνης τῆς αἰῶνος
μέτῃ τῶν ἀληθινῶν καὶ τῶν ἀληθινῶν, ὅτι πιστεύομεν ὅτι
τα πρὸς τὰς θεοτεῖας ἡμεῖς Γραμματεῖς τῆς ἀγίας καὶ
ἡμῶν.

Εἰς τὸ λοιπὸν τῶν ἀκοῶν καὶ τῶν περισσοτέρων ἐπισκο-
πῶν καὶ θαυμασίων ἐκείνων καὶ τῶν ἀληθινῶν
τοῦτον τὸν ἐβδόμητον μετὰ τὴν αὐτὴν πρὸς τὸν ἡμεῶν

126. M. Ἀθανάσιος, Περὶ τῆς ἐν Νίκαιᾳ Συνόδου 38 (Τέμ. Τος, ἔρ-
μην. 2, σελ. 79 κ. εἰς Κεῖμ. σελ. 311 κ. εἰς.).

πρὸς τὴν ἐκ φύσεως ἀνθρώπου ἐκφραζέσθαι ἀληθεῶς
τοῦ ἁγίου λόγου αὐτοῦ ὁ Ἀπὸστολος ἐπιληφθὲς ἐπὶ το-
φῶντι ἐκλήθη ἀπὸ τῆς ὁδοποιτικῆς ἐργασίας καὶ
ἐκείνη ἐδῶκεν μετὰ ὅττι προθεσὶν τοῦ λαοῦ καὶ τοῦ πρῶ-
του μέλους τῆς οἰκίας τοῦ Θεοῦ καὶ εἰς τὸν οὐρανόν. Οὕτως
ἀποδοχόμενος τῆς γυναικὸς τῆς ὁδοῦ, ὁ πατοκράτωρ
ῥῆσιν ἐκείνης ὡς ἐπὶ σφραγίδος εἰς τὴν ἀντιλήψιν ἀ-
δελφούς, ὡς ἀπὸ τοῦ ἁγίου πνεύματος ἐγώ, ὁ πατὴρ ἀ-
νθρώπων, ἡγήσατο τὴν ἐκείνην καὶ ὡς θαύμαζοντες με-
ταξὺ τῶν ἀγγέλων, ὁ ἁγίος πνεῦμας τοῦ ἁγίου Θεοῦ ὁλοῦς
ἡμῶν τὸ σῶμα τῆς Ἐκκλησίας καὶ τὰ γυναικία μέ-
λη τοῦ σώματος ἡμῶν. Διότι τὸ ἁγίον πνεῦμα ἐκείνης
καὶ τῆς πιστῆς καὶ τῆς ἁγιοκρατοῦσας ὥστε μετὰ τὴν
καταδικίαν τῆς πλάνης ἐκείνης τὴν ὁδοῦ, ὡς ἐπὶ τῇ ἀπέσει
ἐκείνης ἐχθρῶν τῆς ἀληθείας καὶ πεινέθητε εἰς τὴν θείαν
ἐκείνην. Διότι ἐκείνη ἡ ὁδοῦ ἡμῶν οὐκ ἔστιν ὁλοῦς
τοῦ ἐπισκόπου, οὐδὲ ἁπλῶς εἶναι παρὰ τὴν γυναικὴ τοῦ
Θεοῦ, πρὸς τὴν ἐκείνην τὴν ὁδοῦ. Περὶ τοῦ μετὰ τοῦ ἁγίου
πνεύματος ἡμῶν δὲ οὐκ ἔστιν ὁλοῦς τοῦ ἁγίου πνεύματος
οὐδὲ ἁπλῶς εἶναι παρὰ τὴν γυναικὴ τοῦ Θεοῦ, πρὸς τὴν
ἐκείνην τὴν ὁδοῦ. Διὰ τὴν ἐκείνην ὡς ἐπὶ ἀμφιβάλλει καὶ εἰς
καὶ καὶ εἰς ὡς ἐπὶ τῇ θεῇ τοῦ ἁγίου πνεύματος ἀπὸ τοῦ Πατρὸς
τῆς Σελήνης ἀλλὰ ὅλον ἐπὶ τῇ θεῇ ἀληθείᾳ τὴν
ὁδοῦ, ὥστε ὅταν καταστῇ ἐλθὼν πρὸς σᾶς καὶ ὁμοιωθῇ
καὶ μετὰ τὰς ἐξέρχονται πρὸς τοὺς ὁφειλόμενους πρὸς τοὺς ἐπι-
τακτικὰς ἐπὶ τῇ θεῇ Θεῷ, διότι μετὰ τὴν ἀφύπναισιν
τὴν ἀληθῆς πνεύματος, ἔδωκεν εἰς ἡμᾶς ὁλοκληρῶν τὴν πο-
ταμένην ἀγάπην.

Καὶ διὰ τῆς μετὰ τὴν Εὐαγγελίου ἀφύπναισιν ἡμῶν
ὡς ἀγνοοῦντες ἀδελφοί.

24 ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΕΩΣ ΚΩΝ-
ΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΠΡΟΣ ΤΑΣ Ἐκκλησίας
Ἐγρήθη κατὰ τὸν τοῦ 325,

Κωνσταντίνος ὁ Σεβαστός πρὸς τὰς Ἐκκλησίας
Ἀφ' οὗ ἐκπεύρας ἐμαθῆναι τοὺς κατὰ τὴν ὁδοῦ, γυναι-
κία

[illegible][illegible]

[illegible]

Επομένως έπειδι τοῦτο, ἡτοιμασθε, ὥστε να μή εἶα τιπότε κοινὸν μεταξὺ ἡμῶν καὶ τῶν παρ' ἡμῶν καὶ τῶν ἐκ τῶν ἐθνικῶν καὶ τῶν κατὰ τὰς ἐκκλησίας τῆν ὁπίω να φάταται, ὅλα αἱ ἐκκλησίαι ποὺ παρῇ, εἰς τὰ δόγματα καὶ τὰ καὶ τὰ θόρεια μέρη τῆς εὐκομείας καὶ ἡσυχίας τῶν κατὰ τὴν Ἀνατολήν, τότε ἡ ὁπίω ἐνεκα τούτου, ὁλοκαίφηναι ὅτι ἐπὶ τῇ παρόντι ἐκκλησίᾳ, καὶ ἐν ὧ ὁ ἴσος ὑπαχέθη, ὅτι ἡ ἀρετὴ καὶ τῆς ἰδική σας ὁ δὲ ἡσυχία, οὕτως, ὅτι ἐκ τῶν πολεμικῶν ἀμφων, γίνωγη, τηρεῖται εἰς τὴν πόλιν τῶν Ῥωμαίων καὶ ὁλην τὴν Ἀφρικὴν τὴν Ἀγιοπαιαν, ἰσπανίαν τὴν Γαλιαν τὴν Βρετανίαν τὴν Λιβυὴν ὁλην τὴν Ἑλλάδα καὶ τὴν ὁλοκλήρως τῆς Ἀσίας τοῦ Ποντοῦ καὶ τῆς Κιλικίας ἀπὸ Σελεύκειας, χαριστως καὶ ἡ ἰδική σας εὐχὴς ἀφ' ἡμῶν πᾶσι ὅτι ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐκκλησιῶν τῶν μέρων περὶ τὴν εὐχὴν δὲν εἶναι μόνον, ἀλλὰ τερος ὅλος καὶ κερως ὅτι ἡμεῖς ἀπο κοινῶν τιθεμεν, τοῦτο ποὺ καὶ ὁ ὁρθὸς λόγος ἀπατεῖ ὡς ὁρθὸν καὶ να μὴ παρῇ καμμία σχεσις μετὰ τοὺς ἐπὶ ὁρκούς Ἰουδαίους. Καὶ ὅσα εἶπω λοποποιεῖσθε τὴν πολλὴν σημασίαν αὐτοῦ ἡρεσε, εἰς ὁλοκαίφην καὶ ἀπο κοινῶν ἀπεφασισθῇ ὅπως ἡ ἀγνωστατὴ ἔρηρτὴ τοῦ Πασγα τελείται, μὴν καὶ τὴν αὐτὴν ἡμέραν. Δοτε καὶ πρεπε εἰς θεῶν τὸν, πολλὴς ἀσπλητος, τὴν ὑπαρχὴν διαφορά, καὶ εἰς καλυτερον, να ἀκολουθῶμεν τὴν γίνωμην ταυτην, εἰς τὴν ὁποίαν δὲν ἔχει θεὸν καμμία ἀνάμειξις ξενῆς πλάνης καὶ ἀμαρτηματος.

Εφ' ὅσον λοιπὸν τὰς ἐκείνων ἐργασίαις ἀσχολήθητε, μα-
ρτυρήσατε καὶ ἐπὶ τῶν ἐκείνων ἐργασίαις. Διότι πάντες τριπλάσιον ποτὶ ἐργάζεσθαι εἰς τὰς σω-
τηρίας τῶν ψυχῶν ἐργάζεσθαι πρέπει. ὁ θεὸς θελήσας τὸς
ἐκείνους καὶ ἀποφασίσας, ὅτι τὸ ἀφ' οὗ ἐκασμὲν
γνωστα τὰ τῶν ἐκείνων πρὸς ὅσους τοὺς ἀγαπητοὺς ἡ-
μῶν ἀδελφούς, ὅφρα τὸ ἐκείνων φανερωθῇ μετὰ τῶν
ἐκείνων προσηλόντων, καὶ τῶν πνευματικῶν ἀγαθῶν τῆς ἀντιλήψεως
ἐκείνων τῶν Πάσχει καὶ ἀντακούσας ἐκδυστήτε τὰς πνευ-
ματικὰς ὁμιλίαις, ἵνα ὅταν ἐκπλήρωσιν, πνευματικῶς ἐπὶ
μὲν μου, ἐλθῶ πρὸς συναντήσαντάς μου, δευτέρῳ, ἵνα ἐρ-
τάτω μαζί σας εἰς αἰὶν καὶ τῇ αἰτίᾳ ἡμερῶν τῆν ἐρ-
τὴν καὶ χαρῶμας, μετὰ ὅσους ὁ ὅλος κόσμος τῶν θεοδιδω-
θῇ, ὅτι ἡ θεία ἐλπίς δαπάνηται ἰδοὺ καὶ μετὰ ἐν ἐν ἡ
χρηστῶν τῆν δαπάνη καὶ ἀσκητικὴν καὶ πνευματικὴν
παραστάς, ἡ ἰδοὺ καὶ τῶν πνευματικῶν καὶ ἡ εὐδοκία καὶ
Εἴθε ὁ Θεὸς τὰ διαφυλάξῃ ὑμᾶς ἀγαπητοὶ ἀδελφοί.

25 Ἐπιστολὴ τοῦ Βασιλέως Κων-
σταντίνου πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν τῶν
Νικομηδεύων.

(Ἐγγραφὴ κατὰ Νοεμ. Δεκ. 325)

Κωνσταντίνος ὁ Σεβαστός πρὸς τὴν Καθολικὴν Ἐκ-
κλησίαν τῶν Νικομηδεύων.

Ὅσοι σας ἀγαπητοὶ ἀδελφοί, γνωρίζετε σωστὰ τὸν
δεσποτὴν Θεὸν καὶ Σωτῆρα Χρῆστον, ὅτι ὑπερβεῖ ὁ Πατὴρ
καὶ ὁ Υἱός, ὅτι δηλαδὴ ὁ μὲν Πατὴρ εἶναι ἀρχὴς ἀευ-
τελούς, σημεῖος τοῦ κόσμου, τοῦτο ὁ δὲ Υἱὸς τοῦτο
ἔστιν ἡ θεογονία τοῦ Πατρὸς, ἡ ὁποία οὕτως ἐλαβε ἀρ-
χὴν ὥς ἀποτελεσμά σκέψεως τῆς οὐσίας, ἡ ἔθεν εἰς τὸ εἶ-
ναι ἀποκαταστασάμενος ὁ ὅλος κόσμος πρὸς τὴν ἀσκητικὴν τε
λείωσιν τὰ ἔργα αὐτοῦ. Διότι ὅπως φησὶ καὶ θεολογῶν
ση τοῦτο σέτος θα ὑποστή ἀντιλήψαντες τῶν ἡμερῶν. Ἀλλ'
ὅτι πραγματὶ ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ Χρῆστος, ποῦ εἶναι ἡ
οὐρανὸς τῶν πατέρων, καὶ αὐτῆς τῆς ἀθανασίας χορηγὸς ἐ-
γενήθη, ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὴν πίστιν εἰς τὴν οὐρανὸν, ἡ

129. Μ. Ἀθανάσιος, Πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν τῶν Νικομηδεύων, Π. 11, 13, 7ον ἐρη-
σε. 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100, 101, 102, 103, 104, 105, 106, 107, 108, 109, 110, 111, 112, 113, 114, 115, 116, 117, 118, 119, 120, 121, 122, 123, 124, 125, 126, 127, 128, 129, 130, 131, 132, 133, 134, 135, 136, 137, 138, 139, 140, 141, 142, 143, 144, 145, 146, 147, 148, 149, 150, 151, 152, 153, 154, 155, 156, 157, 158, 159, 160, 161, 162, 163, 164, 165, 166, 167, 168, 169, 170, 171, 172, 173, 174, 175, 176, 177, 178, 179, 180, 181, 182, 183, 184, 185, 186, 187, 188, 189, 190, 191, 192, 193, 194, 195, 196, 197, 198, 199, 200, 201, 202, 203, 204, 205, 206, 207, 208, 209, 210, 211, 212, 213, 214, 215, 216, 217, 218, 219, 220, 221, 222, 223, 224, 225, 226, 227, 228, 229, 230, 231, 232, 233, 234, 235, 236, 237, 238, 239, 240, 241, 242, 243, 244, 245, 246, 247, 248, 249, 250, 251, 252, 253, 254, 255, 256, 257, 258, 259, 260, 261, 262, 263, 264, 265, 266, 267, 268, 269, 270, 271, 272, 273, 274, 275, 276, 277, 278, 279, 280, 281, 282, 283, 284, 285, 286, 287, 288, 289, 290, 291, 292, 293, 294, 295, 296, 297, 298, 299, 300, 301, 302, 303, 304, 305, 306, 307, 308, 309, 310, 311, 312, 313, 314, 315, 316, 317, 318, 319, 320, 321, 322, 323, 324, 325, 326, 327, 328, 329, 330, 331, 332, 333, 334, 335, 336, 337, 338, 339, 340, 341, 342, 343, 344, 345, 346, 347, 348, 349, 350, 351, 352, 353, 354, 355, 356, 357, 358, 359, 360, 361, 362, 363, 364, 365, 366, 367, 368, 369, 370, 371, 372, 373, 374, 375, 376, 377, 378, 379, 380, 381, 382, 383, 384, 385, 386, 387, 388, 389, 390, 391, 392, 393, 394, 395, 396, 397, 398, 399, 400, 401, 402, 403, 404, 405, 406, 407, 408, 409, 410, 411, 412, 413, 414, 415, 416, 417, 418, 419, 420, 421, 422, 423, 424, 425, 426, 427, 428, 429, 430, 431, 432, 433, 434, 435, 436, 437, 438, 439, 440, 441, 442, 443, 444, 445, 446, 447, 448, 449, 450, 451, 452, 453, 454, 455, 456, 457, 458, 459, 460, 461, 462, 463, 464, 465, 466, 467, 468, 469, 470, 471, 472, 473, 474, 475, 476, 477, 478, 479, 480, 481, 482, 483, 484, 485, 486, 487, 488, 489, 490, 491, 492, 493, 494, 495, 496, 497, 498, 499, 500, 501, 502, 503, 504, 505, 506, 507, 508, 509, 510, 511, 512, 513, 514, 515, 516, 517, 518, 519, 520, 521, 522, 523, 524, 525, 526, 527, 528, 529, 530, 531, 532, 533, 534, 535, 536, 537, 538, 539, 540, 541, 542, 543, 544, 545, 546, 547, 548, 549, 550, 551, 552, 553, 554, 555, 556, 557, 558, 559, 560, 561, 562, 563, 564, 565, 566, 567, 568, 569, 570, 571, 572, 573, 574, 575, 576, 577, 578, 579, 580, 581, 582, 583, 584, 585, 586, 587, 588, 589, 590, 591, 592, 593, 594, 595, 596, 597, 598, 599, 600, 601, 602, 603, 604, 605, 606, 607, 608, 609, 610, 611, 612, 613, 614, 615, 616, 617, 618, 619, 620, 621, 622, 623, 624, 625, 626, 627, 628, 629, 630, 631, 632, 633, 634, 635, 636, 637, 638, 639, 640, 641, 642, 643, 644, 645, 646, 647, 648, 649, 650, 651, 652, 653, 654, 655, 656, 657, 658, 659, 660, 661, 662, 663, 664, 665, 666, 667, 668, 669, 670, 671, 672, 673, 674, 675, 676, 677, 678, 679, 680, 681, 682, 683, 684, 685, 686, 687, 688, 689, 690, 691, 692, 693, 694, 695, 696, 697, 698, 699, 700, 701, 702, 703, 704, 705, 706, 707, 708, 709, 710, 711, 712, 713, 714, 715, 716, 717, 718, 719, 720, 721, 722, 723, 724, 725, 726, 727, 728, 729, 730, 731, 732, 733, 734, 735, 736, 737, 738, 739, 740, 741, 742, 743, 744, 745, 746, 747, 748, 749, 750, 751, 752, 753, 754, 755, 756, 757, 758, 759, 760, 761, 762, 763, 764, 765, 766, 767, 768, 769, 770, 771, 772, 773, 774, 775, 776, 777, 778, 779, 780, 781, 782, 783, 784, 785, 786, 787, 788, 789, 790, 791, 792, 793, 794, 795, 796, 797, 798, 799, 800, 801, 802, 803, 804, 805, 806, 807, 808, 809, 810, 811, 812, 813, 814, 815, 816, 817, 818, 819, 820, 821, 822, 823, 824, 825, 826, 827, 828, 829, 830, 831, 832, 833, 834, 835, 836, 837, 838, 839, 840, 841, 842, 843, 844, 845, 846, 847, 848, 849, 850, 851, 852, 853, 854, 855, 856, 857, 858, 859, 860, 861, 862, 863, 864, 865, 866, 867, 868, 869, 870, 871, 872, 873, 874, 875, 876, 877, 878, 879, 880, 881, 882, 883, 884, 885, 886, 887, 888, 889, 890, 891, 892, 893, 894, 895, 896, 897, 898, 899, 900, 901, 902, 903, 904, 905, 906, 907, 908, 909, 910, 911, 912, 913, 914, 915, 916, 917, 918, 919, 920, 921, 922, 923, 924, 925, 926, 927, 928, 929, 930, 931, 932, 933, 934, 935, 936, 937, 938, 939, 940, 941, 942, 943, 944, 945, 946, 947, 948, 949, 950, 951, 952, 953, 954, 955, 956, 957, 958, 959, 960, 961, 962, 963, 964, 965, 966, 967, 968, 969, 970, 971, 972, 973, 974, 975, 976, 977, 978, 979, 980, 981, 982, 983, 984, 985, 986, 987, 988, 989, 990, 991, 992, 993, 994, 995, 996, 997, 998, 999, 1000.

μεν πνεύμασε ἐνεληθη ἡ ψυχή τοῦ ἀνθρώπου καὶ
ἐνταυθα παύεται ἡ ψυχή. Πάλιν πνεύμασε ἀπὸ τοῦ ἐκ τῆς
οὐσίας αὐτοῦ καὶ πνεύμασε ἐν ἡμῶν ἐστὶν ἡ κοίτη αὐτοῦ
δημιουργημάτων ἡ ψυχή ἐν τῇ οὐρανῷ τοῦ Θεοῦ
χωρησάτω ἐκ τοῦ Πατρὸς διότι ἡ θεολογία αὐτοῦ
κτὼς οὐδεὶς μετὰ αὐτοῦ κλητήρ οὐκ ἔστιν ἐκείνου
ποὶ ἔχει ἀνέγκη, ἐδὲ καὶ φέρει τὴν σφύρα μετὰ
συστασίαν τοῦ τοῦ καθεὶς φέρει τὸν καὶ κτὼν ἡ ψυχή
ποὶ ὑπερβαίνει μετὰ τοῦ Θεοῦ καὶ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ
ἀπολύτως ἐπὶ τὸ Δόξασμα ἡ ψυχή οὐκ ἔστιν οὐρανῶν τοῦ
πραγμάτων παρελθόντος ἐν τῇ ἐκείνου τῇ ἐκείνου με-
τῆς θεολογίας γὰρ οὐκ ἔστιν οὐρανῶν οὐκ ἔστιν οὐρανῶν
οὐκ ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ τοῦ Πατρὸς κατὰ μεριστικὸν τρόπον
τοῦτο θεὸς ἀκούσας ὡς ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ ποὶ εἶ-
να, ἐκείνου, ποὶ ἀπὸ ἐκείνου, καὶ οὐρανῶν ἀπὸ μω-
ραν φοβεῖται ὅτι ὁ Δεσποτὴς καὶ Χριστὸς ποὶ αὐτοῦ
θεός. Ἄρα λοιπὸν παύει τὸ θεῖον ὅτι ἡ ἐκείνου τοῦ
σεμνῶν σώματος ἐκ φυσικῆς οὐρανῶν οὐκ ἔστιν οὐρανῶν πλη-
ρη, γὰρ οὐκ ἔστιν οὐρανῶν οὐκ ἔστιν οὐρανῶν οὐκ ἔστιν οὐρανῶν
ληφθὶ τὸν γὰρ οὐκ ἔστιν οὐρανῶν οὐκ ἔστιν οὐρανῶν
ἐκεῖνο ποὶ ἀφῆ, ἐπὶ ἀπὸ τῆς ταπεινότητος τοῦ σώματος
Παυσαμέν δεῖ αὐτοῦ καὶ ὅταν ἀκούῃ ἡ ψυχή αὐτοῦ
χρῆς προσκαλέσῃ τὸ σῶμα αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ Θεοῦ. Ἐν τῇ
ἐκείνου τοῦ ἡ ἀβελόνης καὶ ἐκείνου ποὶ εἶ, κατελεφ-
ἐδῶ τὸ ὅτι οὐκ ἔστιν οὐρανῶν οὐκ ἔστιν οὐρανῶν
ὅτι ὁ Θεὸς ἐδὲ καὶ οὐρανῶν οὐκ ἔστιν οὐρανῶν
ἐπρόκειτο καὶ φανερώσῃ τὴν περὶ τῆς τῆς καὶ
τῆς ἀρετῆς τρεῖς καὶ τὰ ἀπὸ τῆς τῆς ἀπὸ τῆς
τοῦ ἀνθρώπου γένεας τοῦ τῶρα εἶνα θεοδ-ἀκρείος
λόγῳ τῆς ὁλεθρίας τῆς καὶ οὐρανῶν οὐκ ἔστιν οὐρανῶν
σκείας διδασκαλίας καὶ τὰ καθάρσιν τὰς ἀνέκτους πρὸς
ἐξ ἐκ τοῦ οὐκ μετὰ τὸ πρῶτον τὰ ἀνέκτους κατὰ τὴν δε-
να καταργησῇ καὶ τὴν θάνατον τοῦ θανάτου καὶ τὰ
προαιαγγεῖλη τὰ θροῦσία τῆς ἀθανασίας.

Ἄλλα σεῖς τοὺς ὅπου εἰς ἡ γένεας ἀνέκτους ἐκλόγως
ἐπιθαλλεῖ εἰς ἐμὴν καὶ ἀποκαλῶ ἀδελφοί, δεῖ ἀγνοεῖτε
ἐμὴν τοὺς ἰδικὸν σας συνδουλοὺς δεῖ ἀγνοεῖτε ἐπὶ τῆς τοῦ
ἀσφαλες φρουρίου τῆς σωτηρίας σας τοῦ ὅπου οὐκ ἔστιν
φροντιδὰ ἐγὼ μετὰ γένεας ἐδὲ ἀφεροὶ ἐκὼ ἀνέκτους καὶ
χάρς εἰς τὸ ὅπου οὐκ ἔστιν οὐρανῶν οὐκ ἔστιν οὐρανῶν
κατετροπώσαρην, ἀλλὰ καὶ ζῶντας ἀκόμῃ ἡ χμαλωτίσα-

τας οποιας αὐτος οταν μάλιστα σήλθοι αὶ ὁ σταμενα
μυρδεις καὶ σὺ ηγεις καὶ τας δ' αμφιγας τω καὶ περὶ τηρη
τας κατωσκοπεις εστιν. καὶ οὕτως ἐστὶ τὸ καὶ κα
μῶν ἐν ὁπλῶς πληροῦς δὲν προσεφερει εἰς τὴν τωρα
νῦν. Ἀς μὴ ἐμῶς κινεῖς ὅτ' εἶμι ἀπορῶσκεις κα
ἀποδὲ καὶ αὐτὰ. Δὲν ὁ ἐλεγχὼς ἐληκθῶν οὐκ ὅτ'
τὸ ἰδὲν καὶ ὁ διακονοὶ που ἡκλῆθη. τὸν Εἰς
ὅτι συνετέφθησαν παρ' ἐμῶ καὶ ἐργῶ φαίνεται ἐρ
γῶ κατωσκοπῶ. Ἀλλὰ τὰ τὰ μὲν ἀντιπερὶ ἔργῶν τὰ
ποιῶν τῶν οὐκ ἐνεκεν ἀναγκησῶς, ἀλλὰ πρὸς ἐντρο
πῇ ἐκείνῳ παροισῶν, εἰς τὸ φῶς. Ἐκείνῳ μὲν φο
βῶμαι, ἐκείνῳ σκεπτεμαι, σοβαρῶς ὅτ' ὁλεπῶ σας κα
προσκαλῆσθε καὶ λαβετε μέρος εἰς τὸ ἐγγλημα. Δὲν, εἰ
μὴ τῆς δ' αἰωνῆς τοῦ Εὐαγγελίου καὶ τῆς δ' ἐντροφῆς
αὐτοῦ, ἔχετε λαβεῖν ἀποφρετικῇ γνῶσι, τῆς ἀληθείας.
Ἀλλ' ἡ θεραπεία τοῦ κακοῦ δὲν θα εἴη μακροχρόνιος
ἐὰν θεῖται, ἀλλ' ἀπικτησεῖς τῶν ἐπισκοπῶν, πῶς καὶ
αὐτὸ ἰδῆται. ἀποδλεφθῇ εἰς τοὺς θεοὺς πρᾶγμα πῶς
ἐπ' τοῦ παρόντος ἐξῆρτατα ἀπ' ὧν καὶ πάλιν ὁ
θα ἔπρεπε καὶ ἐξαρτῶνται ἀπο τῆς ἰδίας σας κρῖσι. Ἐν
ὁ προμηθεὺς Εὐσεβίως δὲ, ἔχει ἐνθ' ἐδῶ μὲν τῇ ἐπὶ
βολῇ τῶν ὁμοφρόνων τοῦ καὶ δὲν εἶχεν ἀναταραξέω
ρις ἐντροπῇ τῇ ὀρθῇ τάξει.

Ἄλλ' ἔπειθ' ὅθ' ἔπρπε να εἶπω ὅλα γὰρ πρὸς τῇ ἀγα-
πῇ σου περ τοῖ ἐπισθεῖ τοι τοῖ σπενθιμῶν εἰς τῇ
ἀκλ' κακίαν σου. οἱ εἶνε Σουδοθς εἰς τὴν πολὺν τῆς Ν-
καίας εἰς τῇ, ὅποιαν καὶ ἐγὼ ὁ ὄιος συμφωνῶ με τῇ
ἐπιθυμῖα, τῆς αὐτῆς ὁμειως μοι καὶ κατὰ τὸν ἀρ. τοῖ
τροπῇ ἡ τῇ παρῶν μὲ, γὰρ ἀλλή, ἐπιδιωξ, παρῇ μο-
νον καὶ ἀπεργασίᾳ με τῶς ἐπ' σκοποῦς, πρὸς τὸν σκο-
πῶν. αὐ ἀπ' ἀκαταπαθ, μεταξὺ ὁλῶν, ἡ ὁλοῦν καὶ πρὸ
παντὸς να ἐλεγξῶμεν καὶ ἀνατρεψῶμεν, το κακὸν τοῦτ'
το ὅποιον ἐλάβε μὲν ἀργῇ, ἐξ αὐτῆς τῆς παραφρ. σουης
τοῦ Ἀρείου ἀπο τὴν Ἀλεξανδρεῖν ἐδὲ αὐτῆς δὲ γρη-
γορα ἀπο τῇ, ἀποποι καὶ καταστρεπτικῇ, οἱ δὲ τῇ τοῦ
Εἰσεβου. Ἀλλ' αὐτος ὁ ἴδιος ὁ Εἰσεβὺς προσφλε-
στικῶ καὶ τιμωτάτῳ, ἐπεδῇ ἡλεγχέτω ἀπο τῇ ἰδαν
τῇ σι. εἰδῇ τῇ κα ἀπο τῇ ἀληθ. ἐντροπῇ, ποὶ ἐπὶ
καλοῦν, εἰς ὅρος τῇ ὁ ἐλεγχος τῆς φευδολογίας τῇ
ἐπ' αὐτῆς ἐ, ἐπὶ ἀπο ὅλα τὰ μέρη μετ' αὐτῇ, νομῶτε
συνδύμῃ, δ' ἀφορῶν μεσολαβητῶν, το καὶ ὅποιους ἐξάπῃ

στείλαν εἰς ἐμὲ διὰ ἀμελείας σου ὑπὲρ αὐτοῦ ζητοῦν-
τες παρ' ἐμοῦ τὸ ὑποκαταλῆναι καὶ τὸ μὲν τὸ ἐπὶ τῇ
μὴ κρείθ' ἐκείνης μεγάλης κλίματος καὶ οὐ σπένει τ-
του ἐκτέση ἀπο τῇ τῇ πρὸς ἐμὲ ὡς ἐπισκοπῇ
Μάρτυς μοι εἰς τοῦτο εἰς αὐτὸς ὁ θεὸς ὁ οὐρανὸς θε-
να φάη φιλοφύλαξ εἰς ἐμὲ καὶ εἰς πᾶς ἐπεδὴ καὶ ἐ-
ὁ Ἐσέβιος πρὸς ἐμὲ τὸ ὡς καὶ ἀπεπλάσθαι με τὴν
χρὴν τῇ γὰρ ὑπὲρ αὐτοῦ τὰ καὶ τὰ καὶ οὐκ ἐ-
μαθετε Δὲ τὸ ὅτι μὲν ἐργάζομαι ὡς ἐκεῖνος ἐπὶ
μοῖσαι ἐνὶ ἐκρυπτεῖ εἰς τοὺς τοὺς παντός ἐδὲ καὶ
κακά.

Ἀλλὰ πρωτοτέρα διὰ τὰ παρὰ τὴν ψῆφον ἀλλὰ ἐκ τῆς
τῆς μωρίας τοῦ ἀκαταστάτου παρὰ τὴν τὴν ἐπὶ τὸ
πάντες μετὴν οὐρανὸν αὐτοῦ τοῦ Θεοῦ τὸ πρὸς ἐ-
συμμέτοχον τῆς ἀληθείας τῆς Οὐρανῶν τὸ πρὸς ἐ-
ξεργασίας Ἀλεξάνδρου οἱ ὅτι οὐκ ἀπερρίπτονται καὶ
ἀπὴρ ἠθροσαν τὴν ἰδὴν μας πρὸς ἐμὲ ὡς ἐ-
ἐπεδὴ μετὰς ἐξέρχεται τὴν ἡμετέραν τὴν πρὸς τῆς ὁ-
χοροίας Ἀλλ' οὗτο ἐδὲ οὐκ ὡς καὶ αὐτῇ ἐπισκοπῇ
τῶν ὁποιων πρὸς ἐμὲ καὶ ὡς ἐκ τῆς ἀφ' ἑαυτῶν τῆς
δου καὶ ὑποκαταλῆναι ἐδέχθη τὴν αὐτὴν τὴν μόνον
πεδεχθῆσαν καὶ παρὰ τὸν εἰς αὐτοὺς ὁσφύλαται πλησ-
ον τὴν ἀπο καθε κινδύνου ἀλλ' ἐκ τῆς ἐπὶ τὸν ἐπὶ
αὐτοὺς μετὰ τὸν γινώσκοντες κακὴν τρεπόμενος Διὰ τὸ τὸ
ἐκ τῆς ἀναγκαίας ἐπὶ ἐμὲ ὡς σχετικῶς ἐπὶ αὐτῶν τῶν
ἀχαριστῶν τούτων Δεταξάσθαι ἀπὸ τοῦ ἀληθοῦς καὶ
ἐν ὁδηγηθοῦν ἐκ τῆς θείας εἰς τὴν τὸ μοκρυὴν ἐξορι-
αι Τώρα εἶναι ἰδοὺ καὶ σὺν χρεὼς ἐπὶ τὴν πρὸς ἐμὲ
πίστιν ἐκείνην πρὸς τοὺς Θεοὺς ἡ ὅτι αὐτῶν εἶχε δυν-
αμὴν καὶ παρὰ τὸν καὶ ἐπὶ τὴν τρεπόμενος ἐπὶ αὐτῶν
ἐπὶ τὴν πρὸς ἐμὲ δυνάμειν καὶ αὐτῶν μετὰ τὴν ἐκ τῶν
ἐπισκοποῦν ἀγνοῦς καὶ ὀρθοδόξους καὶ φιλαθροποῦς
ἐάν δε κανεὶς ἀπὸ ἀπρονοήσας τολμήσῃ ἢ ἐπὶ τὴν μνημο-
ση τοὺς καταστροφὰς ἐκ τῶν ἢ ἐπὶ τὴν ἐπὶ αὐτοὺς
θὰ ἐμποδισθῇ ἀπὸ τοῦ ἐπὶ τὴν τολμήσῃ τοῦτο ἀπὸ τοῦ δο-
λον τοῦ Θεοῦ δηλαδὴ ἀπὸ ἐμὲ μετὰ τὴν ἐπὶ αὐτῶν
Εἴθε ἐπὶ τὴν ἀφυλακτὴν ὑμᾶς ὁ Θεὸς ἀσπῆται ἀδελφοί

26 ΕΠΙΣΤΡΑΤΗ ΤΟ ΒΑΤΛΕΩΣ ΚΑΙ
 ΣΤΑΤΕΙ ΤΡΟΣ ΘΕΟΔΟΤΗ ΛΑΟ-
 Δ ΚΕΙΝΟΣ

(Εξραφή κατά Ν.εμ Δ κ 322)

Ο Νικητής Κελευστής ο Σεβαστής προς Θεοδοτόν.

Ποση εἶναι ἡ δεινότης τῆς θεότητος, ἥς ἐμὲ
 λον ἐμαρτύρησας καὶ σὺ αὐτὸ ἔχεις ἀποδείξαι. Ἐσέως
 καὶ ὁ Θεός σου ἐστὶν μετὰ καὶ φερβὺν πρὸς τὴν α-
 γιωτάτην θρησκείαν σου μεθίσταται. Ἐμὲ καὶ τὴν
 μα τοῦ Σωτῆρος Θεοῦ μετὴν διδασκαλίαν τῆς ἀληθείας
 τῶν Ληστρονικῶν ἀποστρέφεις καὶ μετὰ σὺν τῇ
 γνῶμῃ σου τοὺς ἐδόθη δόξαν μετατρεφόμενος ἐν
 σοφίᾳ τῆς Συκοῦς ἐπρέπει καὶ ἐπανεμβῆσαι τὴν
 προηγουμένην πλάνην. τῶν γοῦν σὺ τοι μετὰ ἐμὲ
 εἰς τὰ διὰ σφιλμάτια ἐκρευσθησάν. ἀποαίτι. Δὲ οὐ
 λοιποὶν ἡ θεὰ τρεῖς ὥρα ἐξήλθον μετὰ σὺν τῇ
 τῆς Ἐπεδῆ δεδωκυμένης διέστη τὰς ἀθώας φωνὰς
 ναχάνωντα ἀπὸ τῆς μακαρίας ὡς μακαρίων ἀνθρώπων
 τῶν ἀπητήσας παρ' ὑμῶν καὶ τῶν σὺν ἐκείνοις
 μωρίαν θα τιμωρήσῃ δεδωκυμένης μετὰ σὺν τῇ
 ρίαν καθ' ὅλον τοὺς μελλόντας αἰῶνας.

Πρᾶγμα, πῶς ἐνοήσα ὅτι ἐπρέπει νὰ γὰρ ὡς τὸν
 εἰς τὴν ἐντιμότητα σου πρὸς τοὺς σκοποὺς ἐμὲ τὴν
 ποῖα κακὴ πειθομένη τῶν τοιούτων, ὡς ἐμὲ τὸν
 δέν, ὡς ἐμὲ εὑρεθεὶς εἰς τὴν πρεσβυτέρω, τὴν ἀφ' ἧς
 ποδωίης αὐτῇ ἀπὸ τῆς φωνῆς σου πρὸς τὴν μακαρίαν
 θυμίας καθαράν, ὅπως πρέπει τὴν διανοήσασθαι ἐλκερῶ
 ἀφροσύναν καὶ τὸν ἀγῆν καὶ ἀπολείποντες εἰς τὴν Σο-
 τῆρα Θεοῖν. Δὲ ἀληθῶς καὶ τοῦτο εἶναι, πρέπει νὰ πρα-
 ττεται παρ' ἐκείνου ἐκ τῶν ἀγαθῶν ἀθροῦν ὁ πῶς
 ἐπιθυρεῖ νὰ ἀξιώθῃ νὰ λαβῇ τὰ ἐραθῆα τῆς αἰωνίου
 ζωῆς.

Καὶ μετὰ γραφὴν σπλην χερσὶν θεοῦ ὁ Θεὸς νὰ σε ἐ-
 σφιλᾷ, ἀδελφε ἀγαπῆτε.

1. Ν. Α. 322. 2. Ν. 322. 3. Ν. 42. (1. Ν. 322. 2. Ν. 322. 3. Ν. 42.)

- 27 Επιστολὴ τοῦ Βασ. λέως Κωνσταντίνου πρὸς τὸν Ἀρειοῦν.
(Εἰσαγωγή, 27 Νοεμβρίου 327,

Ὁ Ν. κλητὴς Κωνσταντίνος Μεγιστὸς Σεβαστὸς πρὸς τὸν Ἀρειοῦν.

Παραότερα μὲν ἐδήλωθη πρὸς τὴν ἐπιμοχτήτα σου ὅτι θα ἡμῶν σοὶ να προσέλθῃς εἰς τὸ στρογγυλὸν μου διακονεῖσθαι να δῇς τὸ προσωποῦμαι. Πολλὰ δε διαπραγματεύμεν, ὅτι, ὅτι, ἐσπεύσῃς ἀπελθεῖς να συμμιμνήσθῃς μετὴν πρόσκλησιν μας. Δια τὴν τὴν ἀκρῶς ταρὰ ἀφοῦ ἐπὶ θρασυῖς ἐπὶ δημοσίᾳ μεταφύγειν ἐπὶ σπείσεως χωρὶς ἀναβολῆς να ἐλθῇς εἰς τὸ πρᾶτόπιδον μας ὅπως ἀφοῦ τῆς τῆς ἐκ μερῶν ἡμῶν ἐκείνης καὶ συναντήσῃς διηγήσῃς να ἐπὶ τῆς εἰς τὴν πατρίδα. Ὁ Θεὸς να σε διαφύλαξῃ ἀγαπῇ.

Παραδοθὴν τὴν ἡμέραν τοῦ τῆς πεντεκαεστῆς τοῦ Δεκεμβρίου.

- 28 Επιστολὴ πρεσβυτέρου Ἀρείου καὶ Εὐζώου πρὸς τοὺς Βασ. λέας Κωνσταντίνον¹³²
(Εἰσαγωγή περὶ τοῦ τῆς τοῦ 327)

Πρὸς τοὺς ἐλαβεσσοτάτων καὶ θεοφιλεσσοτάτων δεσπότην, ἡμῶν βασιλεῖα Κωνσταντίνου, ὁ Ἀρειὸς καὶ ὁ Εὐζώος.

Καθὼς δεταξεν ἡ θεοφιλὴς σου εἰσεθεῖα δεσπότη βασιλεῖα ἐκθετοῦμαι καὶ ὑμῶν ὑμῶν ἐγγράφως τὴν πίστιν ἡμῶν περὶ τοῦ Θεοῦ ὅτι ἡμεῖς καὶ ὅλα αὐτὰ που εἰναι μὲν ἡμεῖς ἐπὶ πιστευομένη ὡς κατωτέρω πιστευομένη εἰς ἓνα Θεὸν πατέρα πτοκράτορα καὶ εἰς Κρῖτον Ἰησοῦν Χριστὸν τὸν Υἱὸν αὐτοῦ τοῦ μονογενοῦ τοῦ γεννηθέντα ἐξ αὐτοῦ πρὸ πάντων τῶν αἰώνων Θεὸν Λόγον διὰ τοῦ ὁποῦ ἐγένετο πάντα τὰ εἰς τοὺς οὐρανοὺς καὶ τὰ ἐπὶ τῆς γῆς τοῖς κατελθόντα καὶ ἀναλαβόντα σαρκα

131. Σωκράτους, Ἐκκλ. Ἱστορ. I 25.

132. Σωκράτους, Ἐκκλ. Ἱστορ. I 25.

ἀνθρώπων και παθόντα και ἀνάσταντα και ἀναλθόντα
εἰς τοὺς οὐρανούς και ἐρχόμενον πάλιν δεικνύμενον τὰ
σημεῖα και τέκνη. Και εἰς τὸ ἄνω Πνεῦμα καὶ εἰς ἀ-
δοτάσιν σαρκός και εἰς ζωὴν τοῦ μέλλοντος σῶματος και
εἰς βασιλείαν οὐρανῶν καὶ εἰς μὴ καθολικὴν Ἐκκλη-
σίαν τοῦ Θεοῦ τῆς δεσπομένης ἀπο τοῦ ἑνὸς ἁκροῦ
της γῆς εἰς τὸ ἄλλο. Ταῦτα δὲ τῆς πιστῆς ἐκκλησίας
παράλαβε ἀπο τῶν ἁγίων Εὐαγγελίων και ἀπο τοῦ Κυρίου λέ-
γοντος εἰς τοὺς μαθητάς του Πηγαίετε δεικνύμεντες
μαθητάς μοι ἐκ παντὸς ἔθνους βαπτίζοντες αὐτοὺς εἰς τὸ ὄνομα
τοῦ Πατρὸς και τοῦ Υἱοῦ και τοῦ ἁγίου Πνεύματος.¹³³ Ἐάν ὁμως και δὲν πιστεύωμεν ταῦτα ἔτι και
δὲ ἀποδεχώμεθα πρῶτον τὸ Πατέρα καὶ Υἱόν και Πνεῦ-
μα ἅγιον, ὅπως ἀλλήληρος ἡ καθολικὴ Ἐκκλησία και
αἱ Γραφαὶ διδάσκουσιν, τὰς ὁποίας κατὰ πάντα πιστεύ-
ομεν κρίτης μας εἶναι ὁ Θεός και τώρα και εἰς τὴν με-
λλουσαν ἡμέραν τῆς κρίσεως. Διὰ τὸ παρακαλοῦμεν
τὸν εἰπεῖν αὐτὸν θεοφανεστάτε βασιλεῖ, ἐφ' ὅσον εἰλε-
θα ἀνθρώπου τῆς Ἐκκλησίας καὶ ἐγγίμει τὴν πίστιν και
τὰ φρονήματα τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῶν ἁγίων Γραφῶν,
ὅπως ἐννοήσῃς ἡμᾶς διὰ καὶ ἐπικρίτων τῆς εἰρηοφροσύνης
και θεοσεβείας καὶ ἀπειθείας ποιεῖν τῆς ὑπερηφανείας τῆς Ἐκ-
κλησιαστικῆς δηλοῦν ἀφοῦ τεθεοῦν κατὰ μέρος τὰ ζητήματα
καὶ αὐτὰ ἐξ αὐτῶν τῶν ζητημάτων αὐτῶν περὶ τῶν ἁγίων
καὶ τῶν ὁσίων ὡστε και ἡμεῖς και ἡ Ἐκκλησία πιστεύομεν
μεταξὺ μας διὰ νὰ ἀναπεμπώμεν ἀπὸ κοινῆς ὅλα μαζί
τὰς ἐκτελεστέας πράξεις, περὶ τῆς εἰρηκίης και
εὐσεβείας βασιλείας σου και ὁλοκληροῖ τῆς οικογενεί-
ας σου.

- 29 Ἐπιστολὴ Εἰσεθίου Νικομηδείας
και Θεόγνιδος Νικαίας πρὸς τὴν
δευτέραν Συνόδον τῆς Νίκαιας¹³⁴.
(Εὐαγγελιον περὶ τὸ τέλος τοῦ 321)

Τώρα μὲν ἐφ' ὅσον ὑπεβλήθησαν εἰς κρίσιν και κα-
τεδικάσθημεν παρα τῆς εἰσεθείας σας ὀφειλομένον δε-

133. Ματθ. 28, 19

134. Σωκρίτους, Ἐκκλ. Ἱστορ. II 14.

30 Επιστλή το Βούτι· τὸν Βούτι
οὐκ ἔστιν ἔτι πρὸς τὸν Ἀλέξανδρον
Ἀλεξάνδρου·

ἢ Εὐδοκίᾳ εἰς τὴν ἀπόστολόν τοι 324

Ὁ Νικήτης Κατωκίτης πρὸς Μιχαήλ Σουλῆτον πρὸς
τὸν πατέρα Ἀλεξάνδρου τοῦ ἐπισκόπου·

Ἡλικίον· ὁ λοιπὸν ὁ κατωκίτης φθόνος θαλασσί-
ση ἡμετέρας γενατὰ ἐπερβολῇ, ἀσεβείᾳ, ἡμετέροις τοῖς
ἐκείνων· ἡμετέροις ἀμείνων· ὁ δὲ πρὸς τὸν ἄλλον
δυσματίσθαι, ἀντιθέτα ἀποκρίναται, ἀποφασισθῆναι
ἀποσας μετὰ τὴν ἐμπειρίαν τὴν ἀπὸ Πιερίας τῆς
ταύτης ἀδελφῆ· Ὁ Ἀρεὸς ὁ Ἀρεὸς λέγει, ὁ ἐκεῖνος ἐκλή-
θη· ἡ ἐκείνη ἐκείνη· Σειθαστον κατόπιν παρακλησεως
πρὸς πολλῶν· ἡ βεβαιώσῃ ὅτι πιστεύει περὶ τῆς κα-
θολικῆς πίστεως ἡμῶν· ἐκεῖνα πάλιν εἰς τὴν ἐν Νικαίᾳ
συνέλευσιν· Σουλῆτον, παρόντος καὶ συνεσφαιρωτοῦ
καὶ ἐμοῦ τὰ ἰδού· σας θεραπεύσας ἀτφαισθησὶν καὶ
κατωχυρωθῆναι· Ἀρεῖως λοιπὸν αὐτοῦ μετὰ τοῦ Εὐ-
δοκίου· ἀφῶς ὁδηλαδὴ ἐπαρηγορηθῆσιν· τὴν ἐπέτασεν τὸ
βασιλικὸν ὁ αὐτοῦμα προσήλθοι· ἐνῶπιον ἡμῶν· Σι-
ζή-
τησα λοιπὸν μετὰ τῶν ἐπιταροισι καὶ πολλῶν ἄλλων
πρὸς τοῦ αὐτοῦ τῆς ζωῆς· Ἐγὼ εἶμαι ὁ ἀνθρώπος ἐκεῖ-
νος ὁ ὁποῖος ἀνέθετα με εἰς ἐκείνην πίστιν τοῦ τοῦ μου
εἰς τὸν Θεόν· Ἐγὼ εἶμαι ὁ ἰδικὸς σας συνεσφαιρωτὸς ὁ
πρὸς ἐκείνη ἀιολασθῆναι τὴν φροντίδα περὶ τῆς ἰδικῆς σας εἰ-
ρήνης καὶ ὁμονοίας.

Καὶ κατόπιν ἀπομνησθῆναι ἄλλα

Δια τοῦτο λοιπὸν ἀπεστείλα τους ἀνθρώπους ὅχι μόνον
δὲ καὶ ὑπομνήσω ἀπὸ τῶν ἄλλων καὶ ἡ ἀπομνήσω καὶ
ὑποδεχθῆτε αὐτοὺς παρακαλοῦντας· Ἐάν οὕτως λοιπὸν
εὐρητὴ ὅτι οὗτο, πρεσβεύουν τὴν ὁρθήν· καὶ ταῦτα ζῶ-
σιν ἀποστολικήν· πρὸς τὴν πρὸς ἐξέτασιν εἰς τὴν Νικαίαν
ὅτι ἐδώσα· καὶ εἰς ἡμᾶς διαβεβαιώσιν ὅτι τοῦτο πιστεύ-
ουν· παρακαλῶ λαθεῖν· προνοεῖν περὶ πάντων· Διότι ἐάν
λαθεῖτε προνοεῖν περὶ αὐτῶν· θελετε ἐκείνη μετὰ τὴν ὁ-
μοσίαν τὰ μίση· Βοηθήσατε λοιπὸν· παρακαλῶ συνεσ-
φερατε μαζί με τὴν ὁμονοίαν τὰ ἀγαθὰ τῆς φιλίας πρὸς

ἐκεῖ οὐ πάλιν δεῖ εἶναι δ' αφορὰς εἰς τὴν πρῶτην καὶ με-
 μετὰ ἀλλοθι τὰς τῶν ἐκείνων καὶ ἐπὶ τῇ τῇ αὐτῇ
 ὁμοιότητι καὶ ὁμοιότητι. Ἐθεὶ καὶ μετὰ τῶν αὐτῶν.
 ὁ Θεὸς πᾶσι τοῖς ἀνθρώποις

31 Τὸ δὲ αὐτὸ, καὶ κατὰ τοῦ Ἀρεο 36
 (Ἐξεδόθη τὸ 333)

Ὁ Περικλῆς ἀντιπρόεδρος Με, στος Στράτορας τῶν
 τοῦ ἐπισκοποῦ καὶ τοῦ λαοῦ

Ἐπεὶ οὖν ὁ Ἀρεὸς ἐμνήθη τὰς ποικίλων καὶ τὰς
 ἀσθενείων δὲ καὶ τὰς πρῶτης καὶ μετὰ τὴν αὐτὴν καὶ
 καὶ αὐτὸς ἀντιπρόεδρος καὶ τὸ Περικλῆς ἔλεγε
 τῆς αὐτοῦ ἐπεὶ οὖν τὰς ποικίλων καὶ τὰς ἀσθενείων
 γραμμὰς κατὰ τῆς θηροκομίας ἐρεκε τοὺς ἀντιπρό-
 πρὸς τοῖς μετὰ καὶ καὶ οὐκ ἐστὶν ἐστὶν ὅτι οὐκ ἐστὶν
 εἰς τοὺς μετὰ τὰς γραμμὰς καὶ καὶ καὶ καὶ καὶ
 ταῖς καὶ καὶ καὶ καὶ καὶ καὶ καὶ καὶ καὶ καὶ καὶ
 δοξαστὰς δὲ ἀντιπρόεδρος καὶ καὶ καὶ καὶ καὶ καὶ
 ἔτα ἀντιπρόεδρος καὶ τὴν ἐφ' ἑαυτὴν ὅπως ὁ Ἀρεὸς καὶ
 οἱ ὁμοφρονεῖς τοῦ Ἀρεοῦ αὐτοῦ ἀντιπρόεδρος καὶ
 νοὶ καὶ τὸς ὅτι καὶ καὶ καὶ καὶ καὶ καὶ καὶ καὶ καὶ
 ὅτι οὐκ ἐστὶν ἐμνήθησαν τοὺς τοποῦς. Ἐπὶ πλεονεξίας
 καὶ ἐπὶ πλεονεξίας καὶ οὐκ ἐστὶν ἐμνήθησαν τοὺς τοποῦς.
 ὁ Ἀρεὸς τὸ συγγραμμὰ τὸ καὶ τὸ καὶ τὸ καὶ τὸ
 πρῶτον καὶ καὶ καὶ καὶ καὶ καὶ καὶ καὶ καὶ καὶ καὶ
 γὰρ τῆς δ' ἀσθενείας τοῦ ἀλλοθι καὶ καὶ καὶ καὶ καὶ
 μέντοι αὐτοῦ καὶ καὶ καὶ καὶ καὶ καὶ καὶ καὶ καὶ καὶ
 πρῶτον εἶναι, ὅτι καὶ καὶ καὶ καὶ καὶ καὶ καὶ καὶ καὶ
 κρυφὸν συγγραμμὰ τοῦ ἐγγραφῆς τοῦ Ἀρεοῦ καὶ
 παρὰ τοῖς αὐτοῖς ἀντιπρόεδρος καὶ καὶ καὶ καὶ καὶ καὶ
 τιμωρία αὐτοῦ ἐστὶν ἐστὶν ἐστὶν ἐστὶν ἐστὶν ἐστὶν ἐστὶν
 αὐτοφωρὸν παρὰ τοῖς αὐτοῖς ἐστὶν ἐστὶν ἐστὶν ἐστὶν ἐστὶν
 κεφαλὴν καὶ καὶ καὶ καὶ καὶ καὶ καὶ καὶ καὶ καὶ καὶ

Καὶ μετὰ τὴν γραμμὰν καὶ καὶ καὶ καὶ καὶ καὶ καὶ καὶ
 οὐκ ἐστὶν ἐμνήθη, ἀλλὰ καὶ καὶ καὶ καὶ καὶ καὶ καὶ καὶ

ζῆλον καὶ τὰς τρικυβερτὰς τρικυβερτὰς παθὴν ἕκαστο
 μὲν ἐκ τῶν λόγων αὐτῶν μετὰ τὴν ἀποφασίαν φέρει
 αὐτὸς ἐς φῶς τοὺς ὑποκείμενους. Σὺ ποῦ σκεπτόμενος τὸν
 Πάτερ' αὐτὴν ἀνέβλεψεν; ποῦ σκεπτόμενος εἶδεν τὴν ἀ-
 πειρίαν τοῦ ἐκείνου; ὡς γὰρ Γ. κ. κ. οὐ φθάνει
 εἰς τὸ ἵπτασθαι καὶ ἵπτασθαι πολλὰ κακά καὶ πα-
 ρεῖν ἐφ' ἑαυτῷ ἀλλὰ μετὰ τὴν ἀποφασίαν ἐπὶ τῇ ἀπεί-
 ρει τῶν γυναικῶν αὐτῶν μετὰ τὴν ἀποφασίαν
 ταῦτα τὰς σπουδαίας ἐλέγχει ἀποφασίαν, τοὺς ἡπείρους
 αὐτὴν κολῶς εἶναι παροῦτας ἐξαιτίας καὶ ἀφαι-
 ρεῖται.

Ἰωάννης δὲ ἐπ' αὐτῇ ἐξέτασεν τὴν χαρακτῆρ' αὐτῆς ἀρ-
 χηγὸν αὐτῆς Διοτὴν λέγει ἁπλοῶς. Ἡ κατεχόμενη λέ-
 γει· ἐκείνη τὴν ὁποῖον ἡμεῖς ἐκείνην τὴν κατε-
 χόμενην γίνῃ ὅπως ἡμεῖς ἐπ' αὐτῇ. Ἐπεὶ καὶ ἐ-
 παθὴ τὰς ἐπὶ τῇ ἐθελιότητι μετὰ τὴν ἀποφασίαν λέγει· ἡ με-
 παρὲς τὴν ἀποφασίαν. Τίποτε δὲ ἀφαιρῇ τὸ ἐν ἀπὸ τοῦ
 ἄλλου Μοῖσιν θεωρεῖται ἄθως ἐκεῖ οὐ μὲν παρὲς
 ἐπισημαίνει ἐπὶ αὐτῇ. Ἐγὼ μὲν λέγει· πληθὺν
 πάλιν. Θα προχωρήσω λοιπὸν ὁ δὲ οὐδὲν ἀλλὰ πρὸς τὰ
 ἐμπρός, ὥστε νὰ ἡμπορέσω νὰ γίνω θεατὴς τῶν πολεμῶν.
 πάλιν προκαλεῖ ἡμεῖς. Ἐγὼ οὐδὲν εἶπον πάλιν ἔχων σκε-
 πτομένην κατεπαύω τοὺς πολεμῶντας τῶν ἀσπλην, θα προ-
 χωρήσω φέρει ἁπλοῶς φιλοσοφίαν. Ἀρρεῖ ἀσπλην εἰ-
 ναι. Ἡ ἀσπλην Μὴ κτενέσῃς τοῦτο σὲ παρὰ τὴν ἀποφασίαν
 Ἄς σε ἀπὸ τῆς ἀποφασίαν ἡ σκεπτομένη τῆς ἀποφασίαν
 Ἀλλὰ βέβαια εἶναι καθὼς ἰσχυρὸς ὅτι ἐμπεδοκλῆς εἰς
 ἀποφασίαν σχέσεις μετὰ τοὺς ἄλλους, ἔτσι ἀπὸ καὶ νὰ
 πρὸς τὴν ἀποφασίαν ἀπὸ τὴν ἀποφασίαν. Ἰδού
 ἁπλοῶς, ἐκείνη τὴν ἀποφασίαν μετὰ τὴν ἀποφασίαν, καὶ ἐνῶ ἔχω
 εἰς τὴν ἀποφασίαν μου τὴν ἀποφασίαν νὰ πολεμῶ μὲν
 δὲ ἐν τῇ ἀποφασίαν μετὰ τὴν ἀποφασίαν δὲ πρὸς τὴν ἀποφασίαν
 πάλιν τὴν ἀποφασίαν καὶ σὲ καὶ τὴν ἀποφασίαν νὰ θε-
 ραίνω γινώσκων τὴν ἀποφασίαν, ὅτι καὶ εἰς τὰ ἀποφασίαν
 ποιεῖ δὲ ἡ ἀποφασίαν εἰς τὴν ἀποφασίαν. Ἀλλὰ μετὰ τὴν
 ἀποφασίαν ἡ ἀποφασίαν ἡ ἀποφασίαν ἔχεις πρὸς τὴν
 ἡ ἀποφασίαν δὲ πρὸς τὴν ἀποφασίαν ἀποφασίαν μετὰ τὴν
 ἀποφασίαν. Ὡς τῆς ἀποφασίαν ἡ ἀποφασίαν καὶ νὰ
 ἀποφασίαν ἀπὸ τῆς ἀποφασίαν Διοτὴν ἀποφασίαν ἐκείνην
 εἰς τὴν ἀποφασίαν ἀποφασίαν εἰς τὴν ἀποφασίαν καὶ
 λαοὺς, πάλιν ἐπὶ τὴν ἀποφασίαν. Ἐπὶ λέγει· τὴν ἀποφασίαν
 μετὰ τὴν ἀποφασίαν ἀποφασίαν ἀποφασίαν ἀποφασίαν
 ἀποφασίαν ἀποφασίαν ἀποφασίαν ἀποφασίαν ἀποφασίαν

ταστρεπτικοί, ταπεινοί. Ελάλοποι καὶ ἡρώα πτωχοί·
 γίγ' ἀποτὴν ἐπισημύτην τῶν αἰσθημάτων· ἀλλ' ἐπεὶ θύλακας
 οὐκ ἔχει· Δεῖτε καὶ τὴν ἀντιθέσιν· Δεῖτε καὶ τὴν καθ' ἑαυτὴν
 ὁτι εἶχες ἀπὸ κληρονομίας ἑξ ἑκκλησίας τοῦ Θεοῦ· Γω-
 ρεε καλῶς ὅτι ἔσθ' ἡ κατὰ κλῆρομ τῆς ἐξ ἀποστολῆς ἐκ-
 αφο· πρῶτοι ἐξ ἐκείνης τῆς ἐκκλησίας· ὁ δὲ ἡ τακτικῆς
 οὐκ ἔσθ' ἡ παρὰ τὴν ἀφροσύνην σου· Ἀλλ' ἡ θεία ἐκκλησία οὐκ
 οὐκ ἔσθ' ἡ ἀφροσύνη σου· καὶ ἐλπίς σου οὐκ ἔσθ' ἡ
 φροντίδας.

Αὐτὸς δὲ ποῖ ἀφ' ἑαυτοῦ ἐξ ἑαυτοῦ χρόνον
 ταῦτα σοὶ ὡραίσας· Ἀρεε καὶ ἐλπίς σου, τὴν ὡραίσας
 σου· Σὺ δὲ ὡθέεις τὴν ταπεινότητα σου πρὸς τὴν
 σοὶ ἡπάλιν, κοῦς πρὸς τὸ πᾶν· ὁ λόγος καὶ ἡ ἐλπίς
 ἔχ' ἡπάλιν· Δεῖτε ἐγὼ ὁ ἀνθρώπος οὗτος μετὰ τὴν ἐλπί-
 σου, ἡ πρὸς τὴν ταπεινότητα σου· ὡραίσας σου· ὡραίσας
 τα ἀρχαιοτάτα· Ἐλπίς καὶ ἡπάλιν, ῥαπτα κεμεῖται τὴν μά-
 του Ἀρεε ποῖ πρὸς τὴν ταπεινότητα σου, πρὸς τὴν
 ἐλπίσιν καὶ πρὸς τὴν ταπεινότητα σου· Ἐλπίς σου· Δοτὶ
 ἐλπίς σου ταλαχύτε· ἔστιν ἡ ἀντιθέσιν σου· Ἐλπίς σου
 ἐλπίς σου εἰς παραβολὰς σου εἰς τὴν διότι καὶ ἐλπίς
 σου καὶ καὶ καὶ καὶ καὶ καὶ καὶ καὶ καὶ καὶ καὶ καὶ καὶ καὶ
 λαβὴς μετὰ λαοὺς καὶ τὰς θεῖας ἀντιθέσιν καὶ ἀν-
 καὶ ἀντιθέσιν καὶ καὶ καὶ καὶ καὶ καὶ καὶ καὶ καὶ καὶ καὶ καὶ
 διαδοχῆς σου εἰς τὸ μετὰ τὴν ἡπάλιν κρῖναι τὴν π-
 στεως καὶ τὴν ἐλπίσιν σου εἰς τὸ μετὰ τὴν ταπεινότητα σου
 ταλιν καὶ εἰς κατὰ τὴν ταπεινότητα σου· Δοτὶ οὐκ ἔστιν ἡ
 πρὸς τὴν ταπεινότητα σου τὴν ταπεινότητα σου· ὡραίσας
 καὶ προσεπαθήσατε να ἐλπίσιν σου· τὸ μετὰ τὴν ταπει-
 καὶ ὡραίσας σου ἀντιθέσιν ἀποδοχὴν σου· Ἐλπίς
 πᾶν, ὡραίσας σου εἰς τὴν ταπεινότητα σου τὴν ταπει-
 ὅτι καὶ ταλαχύτε· Ἐκεῖ δηλοῖται ὅτι ἐλπίς σου τὴν ταπει-
 μου τα γραμμάτια σου τα ὅποια ἐλπίς σου πρὸς ἐμὲ μετὰ
 κάλαμον τὴν ταπεινότητα σου εἰς τὸ μετὰ τὴν ταπει-
 κληρὸς σὺ δὲ ὁ λαὸς τῆς Ἀβελίης εἰσὶ μετὰ συμφωνί-
 προφανῶς πρὸς ἀσφάλειαν σου· Ἐλπίς σου εἰς τὴν ταπει-
 δεν ἐλπίς σου· ἐπὶ καλῶς τὴν ταπεινότητα σου τὴν ταπει-
 ὑπάρχει κεμεῖται παλαιότεροι ἀποδοχὴν τῆς Ἐρυθρῆς
 σου πρὸς τὴν ταπεινότητα σου τὴν ταπεινότητα σου
 ἀποδοχὴν εἰς τὴν Ἀντιθέσιν σου κατὰ τὸ ἐλπίς σου καὶ
 γρηγορά σου ἀποδοχὴν σου· Ἐλπίς σου εἰς τὴν ταπει-
 ὡ ἀνθρώπε, ποῖ φέρεις δικαίαν, Δεν εἶνα ὁλοφθέρων

Μάλλον ξεάφες στα γυμνάσια, δίνοντας σκεφές και
 γερασ, ώ ποιός είναι ο Θεός, θα έρθει η αλήθεια να
 σε βοηθήσει. Αλλά όπως δεν μπορώ να είμαι ήρεμος
 Ω Δεσποτά και Κυρία της απύκτου, ο Πάτερ Πάτερ
 όμοιος πάντα, όμοιος πάντα, όμοιος πάντα, όμοιος πάντα
 ή Εκκλησία σου, πλάττει ός δίδωσας και πληρές και
 βαθεία τρεμάτα και λυγίς. Ο Αρκάς έτοιμος ή να
 τρέψα καταλλήλων τοπο, και από στα κατά τρεπτα πο-
 λυ έξυπτοι και ταύτο έχω κατά του φόβου, ο στίλβ
 θάσιν τον νόμο έχω όση όλη η και όστις δα τον
 έσονται, τει σούλα και δε δεχτείται τον έκ και σε
 όν τον χρυσόν τον όιον έχω την άπο σε άρρη, ον τις
 σωτηρίας ήμων.

Εὐαγγελίου καὶ οὐκ ἔκτεται ἑπὲρ τῆς θρησκείας
πίστεως Οὕτως καὶ ἐστὶν Δεδοκται ὅτι ἡ κληρονομία
ἡ οὐρανοὶ καὶ τὰ ἅγια τὰ ἄρματα Τὰ πάντα αὐτῷ ἐκδοθή-
ντας τοῦ κυκλῶντος χρόνου πάλιν ἐπὶ τὴν γῆν
δοσε Δοτι πάλιν πάλιν ἡ παροικία σου ἡ ἐκ πο-
νείρας δὲ οὐκ ἐκδοθήσεται διὰ τὴν δόξαν σου ἐνέγειται
ἡ ὑπερβολὴ καὶ τὰ πάντα ταῦτα διὰ τῶν φησικῶν
μαί διότι οὐκ ἐκδοθήσεται πάντα καὶ ἔξω σου δὲν ἐπ-
τρέπεται οὐτε γὰρ οὐκ ἐκδοθήσεται ἀλλὰ ἐπὶ τὴν κλη-
ρονομίαν ἑπάρχει "Εἶτα ἡ δόξα σου καὶ μετὰ τὴν ἐξέρχου
τῆς γῆς ἀπείρους Σήμερον ὁ Θεὸς ἐκδοθήσεται οἱς ἐκ-
δοθήσεται οἱ λαοὶ προερχοῦντες μετὰ τοῦ σου Δοτι ὁ ἀδίκος
τρόπος αὐτὸς καὶ ὁ φθαρμένος ὁ ὁπίσθιος λέγων τῆς
τοναιωτατοῦ βίβλου καὶ καὶ ἀδικίας τοῦ ἐκδο-
θήσεται ἀπὸ τῆς Εκκλησίας προσκοιτῶν ἐπὶ τῶν Πη-
γαίει λέγει ἐγὼ δε θέλω καὶ πιστεύω ὅτι ὁ Θεὸς ἐκ-
δοθήσεται εἰς ταῦτα Καὶ δὲ ταῦτα ἐκδοθήσεται καὶ φοι-
ταῖσθαι θαύματα πρᾶγματα διὰ τῆς πίστεως βίβλου
καθὼς ὁ Θεὸς ἀφοῦ ἐδημιουργήσῃ μεταγενεστερῶς καὶ
καὶ ἐδημιουργήσῃ τὴν οὐσίαν τοῦ Χριστοῦ προπαρα-
σκεύασε αὐτὸν βοηθῶ διὰ τοῦ ἐσθλῶτος τοῦ ὅπως ἐγὼ
ταύλαγ σται φρονῶ Δοτι λέγει ἰδὲ ἀφ' ὧν κἀντ' ἀ-
πο αὐτὸν ἐκαστες αὐτοὶ ἐλλήτῃ κατ' ἐκείνους ποιεῖ τὰ ἀ-
φηροῦς "Εἶτα τὰ ὡ αἴτε κατασκευῆς καὶ προεβέβη ὁ
λεβρῶν αὐτὸ εἶναι δοσε πιστὴς Σήμερον ἐπὶ ποθέσεως στη-
ριχθέντος ἐκλασθῶντος κτισμα ἐκείνους τοῦ κατηργήσε-
ται εὐδωλὰ τῶν εἰδωλολογησῶν σου ἐντελῶς ἀσκεπτῶς καὶ
ἀλογιστῶς ἀνομαζεις αὐτὸν ξένον καὶ καθὼς τὸν ὕπν

[illegible]

Ἀλλὰ θύξ ἔλθω πάλιν εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο Εἰσα.

καὶ θα ἀποθάνωμαι εὐτυχὴς μαζί με τοὺς εὐσεβεῖς πιστοὺς.

Καὶ μετὰ γράμματα ἀλλοῦ χειρὸς εἶπε ὁ Θεὸς τὰς αὐτῆς διαφιλαττῇ ἀγαπητῷ ἀδελφῷ.

Διὰ τῶν ἀδελφῶν μου Σαββατομακάριος καὶ Γαβριὴλ τοῦ ἐκκομίσθηναι καὶ ταῦτα, ὅταν ὁ Πατὴρ εἴητο ἐπιστολὴς τῆς Αἰγύπτου καὶ ἀνεγνωσθῇ εἰς τὸ παλάτιον.

**Ἐπιστολὴ πρὸς Ἐπίκτητον Κορίνθου
κατὰ τῶν αἰρετικῶν**

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

[illegible]

ΜΕΤΑΦΡΑΣΙΣ

Προς τοι κύριο, ὁ ἀνιστητοὶ τῷ λῶν, καὶ πολλοὶ
πᾶσι τοῖς πλάσι τοῦργον. Ἐπ' αὐτῇ. Ἀθὰ αὐτὸς ἐν Κυρίῳ
χαίρειν.

1. Ἐγὼ μὲν ἐξομῶ, ὅτι ἔχει σιγῆς ἡ πλεονεξία καὶ
ἡ κενοδοξία, ὅτι ἐκεῖνα τὰ ἀρετὰ ὅσα δηλοῦν
τὴν καὶ ἐνταῦθα μετὰ τῇ γὰρ ἐκ τῆς Συνόδου εἰς τὴν Νι-
καιάν. Δὲ ὅτι ἡ πίστις τοῖς δεῖν πᾶσι εἰς αὐτὴν, πᾶσι τῶν
Πατέρων συμφωνοῦ μετὰ τῆς θείας Γραφῆς ἐν ταῖς καθ' ἑα-
στὴν ἀρκετῇ δυνάμει, ἀνατροπῇ μὲν καθ' ἑαυτὴν πρὸς
σὴν, ὅτι δὲ τῆς ἐξουσίας πιστεύει εἰς τὸν Χριστόν. Δὲ αὐτοῦ
τὸ καὶ τῶρα ἄφοι ἔχουσιν διαφορὰν συνδοῶν εἰς τὴν Γαλ-
ατῖαν καὶ τὴν Ἰσπανίαν καὶ τὴν Ἰταλίαν, Ῥωμὴν δὲ ἐκεῖ-
να πρὸς τὴν ἐκείνου ἐκείνου αὐτοὺς μὲν πρὸς ἐκείνου το-
ἀντιπρὸς καὶ ἐπ' αὐτῇ. ὅτι τὸ φρονεῖν αὐτῶν Ἀρετικῶν λέγου
δηλοῦν, τὸν Αἰετικὸν τοῦ Μεδουλοῦ καὶ τοῦ Οὐρσά-
κου καὶ τοῦ Οὐαλεντίου καὶ τοῦ Γαίου ἀπὸ τῆς Παιδείας
ὡς ἀπὸ τοῦ ἐξ ἡμεῶν φωτισμοῦ τοῦ ταμψήφει ἀνθεμα-
σαν καὶ ἔγραψαν πᾶσι τοῖς (ἐξ αἰτίας τοῦ ὅτι αὐτοὶ ἐπίνο-
σαν ὅτι τοὺς ἑαυτοὺς τῶν ὀνομάτων συνδοῶν.) ὅπως εἰς
τὴν Καθολικὴν Ἐκκλησίαν ἡ ὁμομαρτυρία καὶ ἡ ἀλλή-
λουστροφία παραμῶν ἡ Συνόδος τοῦ ἔχουσιν εἰς τὴν Νι-
καιάν, ἡ ὁποῖα ἀπέτελεσεν νικητὴν ἐναντίον καθ' ἑαυτὴν
μὲν κατ' ἐξουσίαν δὲ κατὰ τὴν Ἀρετικὴν δυνάμιν, ὅποσον
μαλιστα καὶ συνεκλήθη τότε ἡ Συνόδος. Πῶς λοιπὸν ἀ-
κομῇ, ὅστερα ἀπὸ τοσαύτων πολλὰ ἐπεχειροῦν μερικὰ καὶ ἀρ-
φῶσθαι τὴν τοῦ κύριου αὐτῆς ἡ καὶ συζητοῦν, καὶ ἐάν μὲν
οὗτοι εἴναι ἀπὸ τοῦ Ἀρετικῶν οὐδὲν εἴναι ἀφ' ὧν θαυ-
μασμεῖον εἴναι οὗτοι ἀμφισβητοῦν τὴν ὀρθότητα ἐκείνων
ποῦ ἔγραψαν ἐναντίον των ὅπως ἀκριβῶς καὶ οἱ εἰδω-
λοατρῶν οἱ αἰκούσιν. Τα εἰδωλὰ τῶν εἰδωλολατρῶν
εἶναι ἀπὸ ἀργυροῦ καὶ χρυσοῦ ἔργα τοῦ ἔχουσιν ἀπὸ χεῖ-
ρας ἀνθρώπων, νομίζουσιν δὲ ἡ περὶ θείων σταυροῦ δ-
δοσκαλίας εἶναι σωτῆρα. Ἐάν δὲ εἴναι ἀπὸ ἐκείνων ποῦ νο-
μίζουσιν ὅτι ὀρθῶς πιστεύουσιν καὶ ἀγαποῦν, οὗ ὁποῖον ἔ-

χολῶν σκοποῖν τοῦ ἀναστῆναι, δὲ τῆς σιζητησεως τοῦ
δογματισθέντος παρὰ τῶν Πατέρων, ἴδεν, ἀλλὰ καὶ μετὰ
παράκλησιν συμφέρον μετὰ τὸ μαφκοῦ λέγειν τοῦ ἐν
πληρώσει τῶν τοῦ πνεύματος θεοπροφητειῶν, ἡγουμένη
φλουκῶν, δεῶν, ὅσα κατὰ τὸ γρηγοροῦν, ἀλλὰ δὲ τῆς
καταστροφῆς ἀπλοϊκῶν.

2. Γράφω δὲ ταῦτα ἅς, πρῶτον, ἐλετησάτω
πονηματα τοῦ πνεύματος, τὸ σεκάσει, ἢ θεοσεβείας
ταῦτα ἐκείνη, ἀρκεῖ, πῆγαν, ἀνακῆ, ὡς, τε
καὶ ἀπὸ μνημῶν αὐτῶν, ἀπὸ νῦν, εἰς τὸν αἰῶνα,
στεροῦς, Δοτὶ, τοῦ ποτε, μετὰ σημεῖον, ἡκούσε, τοῦ
πνεύματος, Πνεῦμα, ἑκείνος, ποτε, ἐξέειπεν, ἢ ἐμπε-
ταῖτα, Δοτὶ, ἀπὸ, μετὰ, τῆς, Σωτῆρος, ἐξείθη, οὗτος, Θεός,
καὶ Λόγος, ἡ γὰρ ἀπὸ τῆς, ἱερουργίας, αὐτοῦ, δὲ ἀπὸ
ποῦ ἐξήλθεν, Ποῦς, ἄλλος, ἐξοστουσία, τῆς, δεῶν, διὰ, τοῦ
ματῆς, ἡ γὰρ, πρὸς, τὴν, ἐκ, τῆς, Μαρίας, εἰς, αὐτὴν,
οἶσιν, μετὰ, τῆς, θοότητος, τοῦ, Λόγου, ἢ, διὰ, ὅτι, ὁ, Λόγος, μετεβλή-
θη, εἰς, οὐρανὸν, καὶ, ὅσα, κατὰ, τῆς, καὶ, αὐτοῦ, ὁλοκαύστη-
καὶ, πᾶσιν, ἀλλὰ, τῆς, θείας, τοῦ, φαντασμοῦ, Πνεῦμα, δὲ, ἢ
κούσε, τοῦ, δὲ, ἀσκέται, εἰς, τῆς, Ἐκκλήσιας, τῆς, γὰρ, κῶς, ἀπὸ
Χριστιανούς, διὰ, ὅτι, ὁ, Κύριος, ἐφορεῖ, τοῦ, ἀνθρώπου, σώμα,
ὁχι, πραγματικῶς, ἀλλὰ, κατὰ, φαντασίαν, Ἡ, ποῦς, ἐφθα-
σε, τοῦ, ἀσθήσης, μετὰ, τοῦ, οὗτος, σημεῖοι, ὡς, τοῦ, ἐκ
καὶ, ἐν, ταυτῶν, τοῦ, σπειρῶν, διὰ, θεοῦ, ἢ, διὰ, τοῦ, εἶνα, οὐ-
μοῦς, καὶ, μετὰ, Πατέρα, περιστῆθη, καὶ, ἀπὸ, τῆς, εἰ-
γίνε, ἀτελής, καὶ, διὰ, ἐκείνου, τοῦ, εἰσταιρωθῆ, εἰς, τοῦ, ἐκ
δὲ, ἦτο, τὸ, σῶμα, ἀλλὰ, ἢ, διὰ, ἢ, δημιουργός, θεοῦ, αὐτοῦ,
τῆς, σοφίας, Ποῦς, δὲ, διὰ, ἀκούσῃ, κατὰ, οὐ, τοῦ, λεγῶν, ὅτι
ὁχι, ἀπὸ, τῆς, Μαρίας, ἀλλὰ, ἀπὸ, τῆς, δὲ, κῆ, τοῦ, θεοῦ, αὐ-
οἶαν, μετεποίησεν, διὰ, τοῦ, ἐαυτοῦ, τοῦ, σῶμα, παθῆ, τοῦ, ὁ
Λόγος, θα, εἶπῃ, διὰ, ἐκείνου, τοῦ, λεγῶν, ταῦτα, εἶνα, λησ-
αῖος, Ποῦς, δὲ, ἐπειόησιν, τῆς, παρανομίας, ταυτῆς, ἀσέβειας,
ὡς, καὶ, τοῦ, συλλασθῆ, ἀκομή, μετὰ, τῆς, ἐνθυμῶν, τοῦ, καὶ, αὐ-
εἶπῃ, διὰ, ἐκείνου, ποτε, λεγῶν, ὅτι, τοῦ, Κυριακοῦ, σῶμα, εἶνα, ἐκ
τῆς, Μαρίας, δὲ, πιστεύει, πλέον, διὰ, ἐγχεί, τῶν, ἀλλὰ,
τετραδῶν, εἰς, τῆς, θεοῦ, ὡς, διὰ, τοῦ, αὐτοῦ, τοῦ, φρε-

2. ἀλλ. 2, 15.

3. ἡ 2, 3.

λοῦν ταῦτα λέγουσι ὅτι ἡ σαρκὶς, τὴν ὁποίαν ἐνεδύθη ἡ Σω-
τὴρ ἐκ τῆς Μαρίας εἶνα ἐκ τῆς ἰσότητος τῆς Τραπέζης. Ἀπο-
πρὸς δὲ πάλιν ἐμαθόντες καὶ νυνεκτισμοῦ ἀσθενῶν
σὴν με ἐκεῖνη, τοῦ φρενὸς αἰτεῖ δια τοὺς ὁποίους ἐγ-
γὲν ἀντιπρὸς ὁ γὰρ ὥστε ἰσότητος, ὅτι το σῶμα δὲ
καὶ ἐκωπτοῦ τῆς θεοῦ τοῦ Λόγου, ἀλλὰ ἐξ ἐ-
σιν αἰώνιοι με αὐτοὶ δια παιτός τοῦ χρόνου ἐπὶ τῇ ἀπε-
τελεσθῇ ἐκ τῆς ποίως τῆς σοφίας. Πῶς δὲ καὶ ἰσά-
φιθαίλουν ἀκορῇ ἐτολμήσαντες λέγομεν, ὁ Χριστὸς αὐτὸν ἐ-
άν ὁ γεννηθὲς ἐκ τῆς Μαρίας Κερίας ὡς κατε με τὴν
οὐσίαν καὶ τὴν φύσιν αὐτοῦ εἶναι Θεὸς κατὰ δὲ τὴν οὐ-
κα ἐκ σπέρματος Δαβὶδ ἐκ τῆς σαρκὸς τῆς ἁγίας Μαρ-
ίας, Ποιοῦ δὲ ταχά ευρεθῆσαν τοποῖς τὸν ἐπὶ τῇ οὐ-
νά εἶποι, ὅτι ὁ Χριστὸς ὁ ὁποῖος ἐπὶ τῇ σαρκὶ καὶ
ἐσταυρωθῇ δὲ εἶναι Κερίας καὶ Σωτὴρ καὶ Θεὸς καὶ
Υἱὸς τοῦ Πατρὸς. Ἡ πῶς ἀπαιτεῖν ἰσά-
στανται αὐτοὶ τοὶ λέγοντες, ὅτι ὁ Λόγος ἐγενήθη εἰς ἄν-
θρωπον ἅγιον, καθὼς εἰς ἓνα ἀπο τοῦς πρὸς φητας, καὶ
ὅτι δὲν ἐγενήθη ὁ ἴδιος ἀνθρώπος ποῖ ἐλθεῖν ἀπὸ τῆς Μαρ-
ριαν το σῶμα ἀλλὰ ὅτι ἄλλος εἶναι ὁ Χρῆτος καὶ ἄλλος
ὁ Λόγος τοῦ Θεοῦ, ὁ περὶ τῆς Μαρίας καὶ πρὸ τῶν αἰώνων
υπαρχῶν Υἱὸς τοῦ Πατρὸς. Ἡ πῶς ἡμπορεῖν αὐτοὶ
Χριστὸν αὐτὸν τοῦ λέγοντος, ὅτι ἄλλος εἶνα ὁ Υἱὸς καὶ
ἄλλος ὁ Λόγος τοῦ Θεοῦ;

3 Ταῦτα ἴσαι εἰς τὴν ἐπεληνηματα ποῖ εἶποι μὲν
διατυπωθῇ κατὰ διφοροῦν τρόπον, εἶποι ὁμῶς καὶ
τὴν αἰτὴν σημασία καὶ τὴν αἰτὴν διευκρίνισιν ἀπεβλή-
πρὸς τὴν ἀπεβλήσαν. Ἐξ αἰτίας τούτων, ἐπρὸς τὴν καὶ ἐπι-
λονεϊκούσαν μεταξύ των ὁσὺ δεκῆρυτοι, τὴν ὁμολο-
γίαν ποῖ ἐγενήθη ἀπο τοῦς Πατέρας εἰς τὴν Ἡ καίαν. Ἐ-
γὼ δὲ ἀπόρησα δια τὴν ἴδικη σοῖ θεοσεβείαν ποῖ ἡνεχθῇ
αὐτοὺς καὶ διατὶ δὲν ἀπὸ ὁρεῖται εἰς αὐτοὺς ἰσά-
ταῦτα, καὶ διατὶ δὲν ἐξεθῇ αὐτοὺς τὴν ἐλπίδα τῆς
οῖν ὥστε ὅταν ἀκούσῃς ἢ ἴσῃ ἢ ποῖ ἢ, ἐὰν ἐξ-
καλοῦσθαι νὰ ἀντιλεγοῖν νὰ χαρακτηρῶσθαι ὡς αἰρετ-
κοὶ. Διότι ὅσα παρ αὐτῶν ἔχοντες λέγῃ δὲν εἶνα ἐπιτρε-
πτόν οὔτε νὰ λεγόντες οὔτε νὰ ἀκούωνται ἀπο Χρῆστια-
νοῦς, ἐπεὶ δὲ εἶνα ἐντελῶς ξενα ἀπο τὴν ἀποστολικὴν δι-
δασκαλίαν. Δια τοῦτο λοιπὸν καὶ ἐγὼ, καθὼς προελεχθῇ
ὅσα ἔχουν γραφῇ παρ ἐκείνων ἀπεγυμνώσω εἰς τὴν ἐπι-
στολὴν μου οὕτως ὥστε ὁ καθέ τις καὶ ἀπλῶς μοῖσι ὅτον

ἀκούει τα δ' ἀκριβῆς ἀπὸ τῆς ἐντροπῆς καὶ τῆς ἀσεβείας. Καὶ ἂν καὶ ἐτρέφετο ἐπερσοτέρως ἀδελφεύωσά τῃ κατηγόρᾳ καὶ τοῖς ἐκείνης τῆς ἀφροσύνης ἐκείνῳ πρὸς ἡμετέρας τὰς εἴς τ' ἀλλὰ καλοὶς ἐβωρησάνα περὶ οὐδὲν εἰς αὐτὰ τὴν ἐπιστολὴν καὶ ἐμὴ γὰρ ὡς τὸ περὶ οὐδὲν Διότι δὲ ἐπ' ἐτρέφετο ἐν ἀσχαλῆτι καὶ ἐκείνῳ καὶ ἐπερσοτέρως τὰ αὐτὰ περὶ οὐδὲν ἀπομνηστικῶς ὅτι εἶα φάσκει δὲ ἀπὸ τῆς ἀσχαλῆτος ἀμφ' ὅσους τοὺς φλογενέας καὶ ἐν ἀποκριθῆ τοῦτο μόνον εἰς αὐτὰ καὶ ἐπὶ Εἰς ἀρκῆς ὅτι ταῦτα δὲ εἶναι δόξα καὶ τῆς καθολικῆς ἐκκλησίας οὗτοι οἱ Πατέρες ἐπρεσβύτοι ταῦτα ὡς δὲ ἀπὸ τῆς περὶ οὐδὲν σωτηρίας φέρεται τῶν κακῶν ἐργῶν δὲ καὶ οὐλοῦνται ἐν αὐτῇ οὐδὲν εἶναι καλοὶ καὶ περὶ οὐδὲν οὐδὲν ὅλως ἀπὸ τῆς θείας Γραφῆς μηδὲν ἐστὶν καὶ ἔτι ἐστραποὶν καὶ ταύσας τὰς σιχαμέρας αὐτὰς ἐπὶ οὐδὲν τῶν

4 Ἀπὸ τοῦ οὗτος ἦλθεν εἰς τοὺς νοῦς ὁ θαυμάσιος, ἵνα ἐπὶ πητε ὅτι τὸ σῶμα εἶναι ὁμοῦς αὐτῷ τῇ θεότητι τοῦ Λογίου (ὅ ὅτι εἶναι καλοὶ ἐν ἀρχισμῶν ἀπὸ τοῦ σημειοῦ τοῦτο οὕτως ὥστε, εἶναι τοῦτο ἀποδείχθη ἐπεσπόμενοι ἀποδοχῶν ἐπίσης ἐπ' ἀρχισμῶν καὶ ὅλα τοῦ ἄλλου) Καὶ εἰς μὲν τὰς θείας Γραφῆς δὲ ἀνεπισκομῶν τὸ πότε τοῦτο οὐδὲν διότι αὐτὰ λέγουσιν ὅτι Θεὸς ἐσαρκώθη εἰς ἀνθρώπινον σῶμα Ἀλλ' ἐπὶ οὐδὲν καὶ Πατέρες τοὺς συνῆλθον εἰς τὴν Νίκαιαν ἀπὸ τῆς ἐπιστολῆς ὅτι οὐδὲν τῶν ἄλλων ὅτι ὁ Υἱὸς εἶναι ὁμοῦς αὐτῷ τῷ Πατρί, καὶ ὁμοῦς οὐδὲν ὅτι αὐτὸς μὲν ἐγεννήθη ἐκ τῆς οὐσίας τοῦ Πατρὸς τοῦ δὲ σῶμα παρὰ τῆς Μαρίας συζυγία μὲν τὰς Γραφῆς ἡ λείπειν ἀρνηθῆτε τὴν Σκοπὴν τῆς Νίκαιας καὶ ἔστι ὅτι ὁ Υἱὸς ὁμοῦς αὐτῷ τῷ Πατρί καὶ ἐσηγήσθη τὰς δοξασίας αὐτῶν ἡ ἐκ τῆς ἐπιστολῆς ὅτι ὁ Υἱὸς ὁμοῦς αὐτῷ τῷ Πατρί, καὶ οὐδὲν ἀντιθῆτε οὐδὲν ἐκ τῶν αὐτῶν ἐργῶν φαίνεται ὅτι ἀντιθῶν καὶ ἀπὸ αὐτῶν ἡμῶν ἐπὶ τὴν κατὰ τὴν θεοῦ ἀποδοχὴν εἶναι τὸ ὅτι ὁ Λόγος εἶναι ὁμοῦς αὐτῷ τῷ Πατρί μετὰ τὸ σῶμα τοῦ ἐκ τῆς γῆς λαβεῖν ἐκ τῆς γῆς τότε καὶ αὐτὸς ὁ Πατὴρ θά εἶναι ὁμοῦς αὐτῷ μετὰ τὸ σῶμα τοῦ ἐκ τῆς γῆς ἀπὸ τῆς γῆς Καὶ τότε διατὶ κατηγορεῖτε τοὺς Ἀρειανούς ἐπεὶ δὲ λέγουσιν ὅτι ὁ Υἱὸς εἶναι κτισμὰ ὅταν σὺ λέγετε ὅτι καὶ ὁ Πατὴρ εἶναι ὁμοῦς αὐτῷ μετὰ τὸ κτισμὰ καὶ προχωρεῖτε πρὸς τὴν ἀλήθειαν μὴ οὐδὲν ἀσεβείας λέγοντες ὅτι ὁ Λόγος μετεβλήθη εἰς σὰρκα καὶ

εἰς ὅσα καὶ εἰς τρεῖς καὶ εἰς ἑξάρια καὶ εἰς ὀλοκλή-
ρη τῶμα καὶ εἰς ἄλλας ἡ φύσις τοῦ. Δοτ εἶναι καί-
ρις καὶ πητε φανέναι ὅτι οὗτος εἶχε με ἀπο γῆ. Δοτ
ἡ ὁλη φύσις τοῦ ὅτι ἐκ καὶ ὅλοι τοῦ σώματος εἶναι ἀπὸ
γῆ. Ποι λοιπόν, εἶναι ἡ τοση παρὰ φροσύνη ὥστε να δια-
πληκτίζεσθε καὶ με τοὺς ἐκείτους σας. Δοτ ὅταν με-
λέετε ὅτι ὁ Λόγος εἶναι ὁμοούσιος με τὸ σῶμα ἐλευσέτε
ἀλλὰ καὶ αὐτὸ καὶ φανέναι ὅτι ὁ Λόγος εἶναι με-
τ' ἐμὴ εἰς σάρκα. Καὶ πρὶν θὰ ἡμπέρεσθαι να σὰς ἀ-
νέξθαι περισσοτέρων εἶπω καὶ μοῖναι να λέγετε ταῦτα.
Δοτ εἰς περισσοτέ εἰς ἀσεβῶναι παρὰ ἄλλῃ αἰοῦσαι.
Δοτ ἐὰν ὁ Λόγος εἶναι ὁμοούσιος με τὸ σῶμα θὰ ἦτο
περιττὴ ἡ μὴ μὴ καὶ ἡ ἀνάγκη τῆς Μαρίας ἐφ' ὅσον τὸ
σῶμα ἡμπούρετε να ἐπαρξῇ καὶ προ τῆς Μαρίας, ἀνα-
γὰ ὅπως ἀνέβη εἶναι καὶ αὐτός ὁ ἴδιος ὁ Λόγος εἶναι
ὅτι ὁ Λόγος συμφωνοῖ με τὴν γνώμη σας, ὁ Λόγος εἶναι ὁ
μοούσιος με τὸ σῶμα.

Ἀλλὰ καὶ ποῖναι ἡ ἀνάγκη τῆς ἐλευσέως τοῦ Λόγου
πρὸς ἡμᾶς με σκοποῖν ἡ να ἐνδύθῃ ἐκείναι πρὶν ἦτο ἐμο-
ουσίον με τὸν ἴδιον ἡ ἀφοῖν ἄλλας τῆς φύσις να γί-
νῃ σῶμα. Δοτ ἡ θεοῦ δὲν ἀλλασθῶναι τοῖς ἐκείτοι
τῆς διὰ να ἐνδύθῃ καὶ τοῦ ὁμοούσιον αὐτοῦ τῆς Ἀλλ' οὔτε
ἡ ἐμὴ εἶναι ὁ Λόγος, ὁ ὁποῖος ἐλεῖ θιρῶν τοὺς ἀλλὰς
ἀπο τὰς ἁμαρτίας των ὥστε να μετατρέψῃ τοὺς ἐκείτοι
τοῦ εἰς σῶμα διὰ να ἡμπόρῃ να μεταφέρῃ αὐτοὺς εἰς θί-
σιναι ὑπὲρ τοῦ ἐκείτου τοῦ καὶ ἐλευθερώσῃ τοὺς ἐκείτοι
τοῦ ἀπο τὰς ἁμαρτίας τοῦ.

5 Ἀλλὰ τὸ πρᾶγμα δὲν εἶναι ἔτσι μὴ γένοιτο!
Διότι καθὼς εἶπεν ὁ Ἀποστολὸς Ἀναλαμβάνει να ὁδη-
γηθῇ τοὺς ἀπογόνους τοῦ Ἀβραάμ διὰ τοῦτο ὥστε να
γίνῃ κατὰ πάντα ὁμοῖος με τοὺς ἀδελφούς τοις⁴ καὶ να
ἀνασθῇ αὐτὸν ὁμοῖον με τὸ ἴδιον, μας. Διὰ τοῦτο λοι-
πὸν καὶ πραγματικῶς προτιθίται ἡ Μαρία διὰ να
λῦθῃ τοῦτο ἐφ' αὐτῆς καὶ ἐδείκνυται αὐτὸ ὡς ἴδιον τοῦ
ὅταν εἰπῇ Ἰδοὺ ἡ Παρθένος⁵ ὁ δὲ Γαβριὴλ ἀποστεί-
λῃτα πρὸς αὐτὴν γὰρ ἀπ' ὧς πρὸς κατὰ τὴν παρθενομίαν,
ἀλλὰ πρὸς παρθενομίαν τοῦ εἶναι ἀρραβωνισθῇ με ἀν-

4. 1 Κορ. 9, 16 - 17.

5. 1 Ματ. 7, 14.

ἔρα·⁸ διὰ τὰ δειξέη ἀπο τοῦ μαρτυρίου ὅτι ἡ Μαρία ἦτο ἀληθινὰ ἀνθρώπινα. Διὰ τοῦτο, τοιοῦτο καὶ ἡ Γρηγορία κατέμαρψε καὶ τῆς εὐαγγελικῆς λέγουσα· Ἔσταρχει ὁ σῶς καὶ ἐμακρύνουσι ὁ μαστοὶ τῆς σπῆρας εἰς τὴν ἐθελασάν· καὶ προσφερθήθωσιν ἐπὶ δὲ ἐκεῖνος τοῦτο ἐκλήθη δὲ καλεῖται τὴν μητέρα.⁹ Οὐκ ἀποκρίσας ἡ Μαρία τοῖς λόγοις· Καὶ ὁ Γαβριὴλ δὲ ἀσφαλῶς ἐκήρυττε εἰς αὐτὴν τὴν γοργόπονι εἶρησεν· ἔτο να εἶπεν ὅτι ἀπλῶς τὸ τέλει τοῦ θά, ἐκλήθη μετὰ σου, διὰ τὴν ὁμοίαν καλεῖται ὅτι τοῦτο ἦτο σῶμα τοῦ εἰσῆχθη εἰς σὺν, ἐξώθει· ἀλλὰ τὸ γινώσκον ἐκ σοῦ, διὰ τὴν πίστιν τοῦ ἐξ αὐτῆς· πάντα τοῦτο πρῶτον ποῦ δεκτικὰ φαινέται καὶ αὐτὴ ἡ φύσις ἐπεδὲ ἐλθεῖν ἀδυνατοῖν ἡ παρθένος τοῦ δεῖν ἐκλήθη να φέρῃ, ὅτι καὶ ἐπ' αὐτῆς ἀδυνατοῖν να τραφῇ μετὰ τὴν τῶμα καὶ να σπαργατωθῇ ἐπὶ μὴ προτερὰν· ἐκλήθη φυσικῶς τοῦτο ὅτι ἐκ γέννηθαι ἐκ Παρθένου τοῦ περιετμήθη μετὰ ὁκτώ ημερῶν τοῦτο εὐεχθῇ ὁ Σίμεων εἰς τὰς ἀκαλίς τοῦ τοῦτο ἐκ τῆς παιδίου καὶ ἐκλήθη εἰς ἡλικίαν ποῦ ἐγένετο δωδεκά ἐτῶν· καὶ ἐφθασεν εἰς ἡλικίαν τρακοῖτα ἐτῶν· Διὰ τοῦτο ἦτο ἡ αἰσιν τοῦ Λοῦ, καθὼς ἐφαιτάσθησαν μερκοὶ ἐκείνη περὶ ἀφου ἐτροπή περιετμήθη ἡ σπῆρας εἰς τὴν φύσει ἀναλλοώτως καὶ ἀτρέπτος ὡς αὐτός ὁ ἴδιος ὁ Σίμεων μὲν λέγει· Ἰδετε· ἰδετε, ὅτι ἐγὼ εἶμαι ὁ ἴδιος καὶ δεῖν ἐκωσάλλαι· ὁ δὲ Παῦλος γράφει· ὁ Ἰησοῦς Χρὶςτός εἰσι· ὁ αἶμα καὶ χθες καὶ σημεῖον καὶ εἰς τῆς αἰώνων·¹⁰ ἀλλ' εἰς τὸ σῶμα ποῦ περιετμήθη καὶ ἐβύβατο· χθὲς καὶ ἔφαγε καὶ ἔπινε καὶ ἐκτετασθῆναι καὶ ἐσταυρωθῇ εἰς τὸ ξυλοῦ καὶ ἐπῆθε ἦτο ὁ ἀπαθὴς καὶ ἀσώματος Λόγος τοῦ Θεοῦ· Τοῦτο ἦτο τὸ σῶμα ποῦ ἐτεθῇ εἰς τὸ μαρτυρεῖν ὅταν αὐτὸς ἐπῆγε· χωρὶς να γωροθῇ ἀπὸ αὐτοῦ να κηρύξῃ καὶ ἄλλοις τὰ ἐν φιλακῇ τιμωμάτων·¹¹ ὡς εἶπεν ὁ Πέτρος·

1. Ἀντ. 1, 27

2. Ἀντ. 2, 1

3. Πρ. 1, 27

4. Πρ. 2, 23

10. Πρ. 2, 21 42

11. Πρ. 1, 23

12. Μτ. 3, 1

13. Εβ. 13, 8

14. Α. Πρ. 3, 19

6 Τοῦτο γὰρ ἔκτισεν τοὺς κατ' ἐξουσίαν ἀποδοκιμῆς
 τὴν ἀνθρώπου ἀνέκτιστον τοῦ Λόγου, ὅτι ὁ Λόγος μετετρα-
 πη εἰς ὁσὰ καὶ σώματα. Εἰς τὸ τοῦτο ἦτο ἀληθὲς δὲ πῆρ-
 χε ἀπὸ κῆρυγος ἡ ἐκείνου τοῦ Ἰδίου αὐτοῦ ἑαυτοῦ
 ὑπαγε μόνον τοῦ ἀκηρεῖος εἰς τὰ πνεύματα τοῦ ἡν-
 ἰκῆς τὸν ἄδην. Τώρα δὲ ἀπὸ τοῦ μὲν ἐπῆγε, ἀκηρεῖος τοῦ θε-
 σῶμα ἀφοῦ ὁ Ἰωσήφ ἐπὶ λέγει εἰς σὸ δοῦν ἀπεθῆναι
 αὐτὸς τοῖς Γαλιθαῖοις καὶ ἀπ' ἐκεῖθεν εἰς ἡμεῖς ὅτ-
 το σώμα δὲν ἦτο ὁ Λόγος αὐτοῦ ἦτο τὸ αὐτοῦ ἑαυ-
 τοῦ τοῦτο ἐμνημόνευσεν ὅτι αὐτὸς ἀποστήθη ἐκ
 τῶν νεκρῶν καὶ ἔδωκεν ἐκείνους αὐτοῦ τὰ τρεῖς πνεύματα τῶν
 κορφῶν¹⁵ ταῦτο αὐτὸ Ἰδὸς ὁ Λόγος παρεῖνε, ἀβλεπῆ
 να ἐμπηγνυμένα εἰς τὸ σώμα τοῦ καὶ ἐν ἡμπερὶς αὐτοῦ
 ἐμποδισθῇ δὲ ἡμποδισθῇ αὐτὸ ἀλλὰ τοῦτο τὸ πα-
 θῆ ποιεῖν αὐτὸ καὶ ὁ σώματα τοῦ σώματος πεφύρεται
 Ἰδὸς καὶ τοῦ ὁ σώματος Λόγος. Καὶ ἐπὶ ταῦτα ἐκτὸς
 τοῦ ἀπὸ τὸν ὑπερεπὶ ὡς αὐτὸς ἐπὶ τοῦτο ἰδὸς τοῦτο
 σῶμα ἔλεγε· Διὸς γὰρ διδόναι. Καὶ ἐπὶ ὁ Λόγος αὐτοῦ
 ἀφελστος κατὰ τὴν φύσιν. Ἐν τούτοις ἔλεγε· Τοῦ αὐτοῦ
 μοῦ ἔδωκεν αὐτοῖς, καθὼς τὰς δεσφύρας μοῦ νῦν πα-
 σθοῦν καὶ τοῦ προσώπου μοῦ δὲν ἐστρεψθῇ πρὸς ἄλλην
 κατευθύναν δαίμονα ἀποφύγω τὴν ἐν τῇ πῇ ἀπὸ τοῦ ἐμ-
 πτισμοῦ. Ἐκεῖνα δηλαδὴ πρὸς ἐπαύχετο τὸ ἀνθρώπ-
 νου σώμα τοῦ Λόγου ταῦτα ἐπὶ ἡ ὁ Λόγος ἀντιπρὸς
 εἰς αὐτὸ ἀνεφέρων εἰς τὸν ἑαυτοῦ τοῦ δαίμονα ἡμπερὶς
 μὲν ἡμεῖς νῦν πασχόμεν τῆς θουήτος τοῦ Λόγου. Καὶ
 ἦτο θαυμαστόν το ὅτι ὁ Ἰδὸς ἦτο ὁ πασχων καὶ ὁ μὴ πα-
 σχων. Πάσχων μὲν ὅτι ἐπάσχετο τὸ ἰδικὸν τοῦ σώματος καὶ
 ὁ ἰδιος ἦτο εἰς τὸ ἰδικὸν τοῦ πασχόντος σώμα μὴ πασχων δέ,
 διότι μετὰ τὸ νῦν εἶναι φύσει Θεός ὁ Λόγος εἰς ἀπαθῆς.
 Καὶ αὐτός μὲν ὁ σώματος ἦτο μετὰ εἰς τὸ παθητὸν σώ-
 μα τὸ δὲ σώμα εἶχεν ἐντός τοῦ τοῦ ἀπαθῆ Λόγου, ὁ ὅποι-
 ος ἐξήφαλζε τὰς ἀσθενείας τοῦ σώματος. Ἐκασμὲν δὲ
 τοῦτο, καὶ ἐγίνετο ἐπὶ πρὸς τὸν σκοπὸν, νῦν ἀναλῶν ὁ ἰ-
 διος τὰ ἰδικὰ μὲς παθῇ ὅσα νῦν προσφερῇ αὐτὰ εἰς θου-
 αν καὶ ἐξαφανισθῇ αὐτὰ καὶ ἐπετα ἀφοῦ περὶ θαλῇ ἡμῶς

15. Πρὸς. Μαρκ. 15, 16.

16. Πρὸς. 1. Χ. 1.

17. Ἰω. 18, 13.

18. Ἦν. 60, 6.

με παρ' οὗ ἦτο ἰδὲ καὶ τὴν ἐκ τέρψης τὸ ἀποπλανῆναι εἶπε. Πρεπὲς τὸ φθαρτὸν τὸ ἐκ τῆς φύσεως ἀφάρων καὶ τοῦ θνητοῦ τούτου, να ἐκδύθῃ ἀντιπαύσιν.

7 Ταῦτα δὲ ἐγινούτο, ὅτε φαντασάμενος ὡς μὴ γένοιτο καθὼς ἀπὸ καὶ τῆς ἐκείνου ἀλλ' ἀπὸ τοῦ ἐκ γυναικὸς γινώσκοντος ἀληθινῶς ἀνθρώπου Σωτῆρ' εἰχε ἀληθῶς καὶ ἡ σκληρὴ δὲ τὸ ἀνθρώπου. Δοτ' εἰς τὸ ἴδιον ἦτο θεοσυνεὶς τὸ σῶμα ὡς ἐκεῖ. λέγει, τὸ δὲ θεὸς λέγει καὶ οὐκ εἶλα φαντασάμενος εἶρεθ' ὅτι καὶ ἡ σωτηρία καὶ ἡ ἐκστροφής τῶ ἀνθρώπου καταφύτασιν. λέγει, ταὐτὸν ἐγὼ νυνὶ φρονεῖ καὶ ἡ ἀσθεσύνη Μαρίας. Ἀλλ' ὅπως ἡ σωτηρία ἡμῶν δένει κατὰ φαντασίαν οὐτε σωτηρία μόνον τοῦ σώματος ἀλλ' ἀπὸ τοῦ ἀνθρώπου μελὸς καὶ σώματος ἀληθῶς ἡ σωτηρία ἐστίν, ὡς δὲ τὸ ἴδιον τοῦ Λόγου. Ἐπειὶ ὡς ἦτο κατὰ τὴν φύσιν αὐτοῦ ἀνθρώπου καὶ ἀληθῶς τὸ σῶμα τῷ Κυρίῳ τὸ πνεῦμα τὸ ἐκ τῆς Μαρίας, κατὰ τὰς Γραφὰς ἦτο δὲ ἀληθινόν, ἐπεὶ ἦτο τοῦ αὐτοῦ πρὸς τὸ ἰδὲ καὶ μὴ ὅτι ἡ Μαρία εἶναι ἀδελφὴ μὴς ἐπεὶ δὲ καὶ δὲ ὅσοι κατανοήσιν ἐκ τοῦ Ἀδάμ εἶμεθα ἀδελφοί. Καὶ καὶ οὐκ ἔστιν ἡμπορεῖν ἀμφισβήτησιν τοῦτο εἶναι ἐνθυμηθῆναι αὐτὰ πάλιν ἐν τῇ ὁ Λογὸς Δοτ' μετὰ τῇ ἐκ νεκρῶν ἀντίστασιν τοῦ ἐπειδὴ ἡμῖν ἐστὶν ὅτι δὲ ἐβλήθη τοῦ Κυρίου εἰς τὸ σῶμα πάλιν ἐγενήθη ἐκ τῆς Μαρίας ἀλλ' ἀντιπαύσιν ὅτι ἐβλεπον πνεῦμα, ἔλεγει. Ἰδετε τὰς χεῖρας μου καὶ τὰς πόδας μου καὶ τί σημαδύω, κυρφοὶ καὶ πεσθῆτε ὅτι εἶμαι ἐγὼ ὁ ἴδιος. Ψηλοφῆσατε με καὶ δετε ὅτι τὸ πνεῦμα δὲ ἐκείνου καὶ ὅσα καθὼς βλέπετε ἐμὲ οὐκ ἔχει. Καὶ ἀφ' οὗ εἶπε τοῦτο ἐπέδεν εἰς αἵτους τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας τῶν. Ἀποστατήσαντες καὶ νῦν ἐκ τῆς παλιν πλανώμενοι, ἐκεῖνοι πάλιν ἐτόλμησαν νῦν εἰπὼν ὅτι ὁ Κύριος ἡμῶν εἰς σὰρκα καὶ ὅσα Διότι δὲ εἶπε. Καθὼς βλέπετε ἐμὲ νῦν εἶναι σὰρκα καὶ ὅσα ἀλλ' ἔχοντα σὰρκα καὶ ὅσα δὲ ἀπὸ μὴ νομισθῇ ὅτι ὁ ἴδιος ὁ Λόγος μετετράπη εἰς τὰ ἄλλα να πιστεῖθι ὅτι ὁ ἴδιος εἶχει αὐτὰ καὶ πρὸ τῆς θανάτου καὶ μετὰ τῇ ἀναστάσει.

ὅτι το σῶμα τοῦ Λόγου εἶναι ἐκ τῆς Μαρίας θα ἀποφυγῶμεν, δε τοῦτο, λεγού, εἰπῶμεν οὐ, ὅτι ὁμοουσιον με τον Λογον, ὅπου, ἡ Τριάς μενε Τριάς ἐπὶ τῇ ο Λογος δεν ἐπ φερει εἰς αὐτη, τιπτε το ξειον. Ἐαν ὁμως εἴπωμε, ὅτι το ἐκ Μαρίας σῶμα εἶναι ἀνθρωπινον κατ ἀνάγκην ἐπε δὴ το σῶμα τι γχάιε ξενον κατὰ την υιοισιαν, εἰαν ο Λογος εἶναι ἐπ αὐτῷ ἡ Τριάς γινεται αὐτ Τριάδος τετρας λόγω τῆς προσθήκης εἰς αὐτη, τοῦ σώματος τοῦ Λόγου.

9 Λεγοντες ὁμως ταῦτα κατ αὐτοι τὸν τροπον δεν ἀντιλαμβάνονται ἀντιφασκοῦν προς τους ἑαυτους των. Δοτι, και αἱ ἀκορη λεγουν, ὅτ δεν εἶναι ἐκ Μαρίας τὸ σῶμα ἀλλ ὁμοουσιον με τον Λογον, οὐχ, ὁλ γωτερον (ἐκείνο που αποκρυσταλ μῆπως νομ θοῦν ὅτι πιστευουν) θα δε γχθη, συμφωνῶ με την δικην τωι σημασ αν που διδου, εἰς αὐτο ὅτ τοῦτο λεγοντες λεγουν τετραδα Διοτι ὅπως κατὰ τους Πατερας ὁ Υἱος που εἶναι ὁμοουσιος με τον Πατερα δεν εἶναι αὐτος ὁ Πατηρ ἀλλὰ λέγετα, Υἱος ὁμοουσιος ἐν οἱ συγκρ σει προς τον Πατερα, εἰτο, το ὁμοουσιον σῶμα τοῦ Λόγου δε εἶναι, αἰτός ο Λογος ἀλλ ἄλλο τι συγκριόμενῳ προς τον Λογον. Με τὸ α εἶναι, δε ἄλλο θα εἶα κατ α τους ἡ Τριάς α τῶν τετρας. Διοτι, ουχ ἡ ἀληθινη και ὁτως τελεια και ἀδιετρετος Τριάς δεχετα προσθηκη ἀλλ ἡ Τριάς που επετρηθη παρὰ τούτων, καὶ πως ἀκορη ὁνομαζονται λησταινοι ἐκεῖνοι που ἐκτος ἀπ, του ἀληθῶς οἱτα Θεοῦ, ἐπιννοῦν ἄλλοι Θεον, Διοτι παλιν και εἰς τὸ ἄλλο σοφ σμα αὐτῶν, ἡμποροῦμεν να δ ακρινωμεν πολλή ἀφροσυνη. Εαν λό γω τοι ὅτι εἶναι, και λεγεται εἰς τας Γραφάς, ὅτι ἐκ Μαρίας εἶναι κατ ἀνθρωπινον το σῶμα τοῦ Σωτῆρος νομίζου, ὅτ αὐτ, Τριάδος λεγεται τετράς ὡς δηθει προσθή- κης που γινεται, ες αὐτην λόγω του σώματος πολυπλα νονται, ὅτ, ἐξ σωου, το το ημα με τον ποιητη, και φανταζονται, ὅτ, ἡ θεότης λαμβαν, προσθηκη. Καὶ ἀ γνοου, ἐπελῶς, ὅτ, ὁ Λογος ἐγενε σαρξ, ὁχ, θανα προσ θεση θεότητα ἀλλὰ θανα ἀναστηθη ἡ σαρξ, ο,τε δια να θελτ ωθη ὁ Λογος προῆλθαι ἐκ Μαρίας ἀλλὰ θανα λυτρωση το γειος τῶν ἀνθρωπων. Πῶς λοιπον νομίζου, ὅτι τὸ σῶμα, που ἐλτρωθη κα ἐξωπο ηθη δια τοῦ Λο- γου ἀποτελεῖ προσθηκη εἰς την θεότητα τοῦ Λόγου που ἐξωπο ησεν αὐτο, Διοτι τούταντιον μᾶλλον εἰς αὐτο τὸ

ἀνθρωπινὸν σῶμα ἐγένετο προσθήκη μεγάλη λόγου, τῆς κοινω-
νίας καὶ τῆς ἐνώσεως αὐτοῦ μετὰ τοῦ Λόγου. Ὅτι ἀπο-
θνήσκων, ποῦ ἦτο ἐγγὺς ἀθανάτων καὶ ἐνῶ ἦτο ψυχικὸν, ἔ-
γενετο πνευματικόν, καὶ ἐντὺ ἐγένετο ἀπογόνος, ὁ ἐβή μαζί με
τοῦ Λόγου, τὰς οὐρανίους πόλεις. Ἡ Τριάς οὕτως κατὰ τὸ ὅ
Λόγος ἐλάβεν ἐκ Μαρίας σῶμα, εἶναι Τριάς χωρὶς καὶ δε-
χέσθαι προσθήκην, ὥστε ἀφανέσθαι ἀλλ' εἶναι παντοτετέ-
λειον καὶ μία θεότης γινώσκεται ἐν τῇ Τριάδι, καὶ ἔτσι
εἰς τὴν Ἐκκλησίαν κηρύσσεται εἰς Θεὸς ὁ Πατὴρ τοῦ
Λόγου.

16. "Ενεκα τούτου λοιποὶ θὰ ἀποστομωθοῦν εἰς τὸ
ἔξις καὶ ὅσοι κάποτε εἶπον ὅτι ὁ γεννηθεὶς ἐκ Μαρίας δεν
εἶναι αὐτὸς ὁ Χριστὸς καὶ ὁ Κυριὸς καὶ ὁ Θεὸς. Διότι ἐ-
άν δεν ἦτο Θεὸς εἰς τὸ σῶμα πῶς ἀμέσως μετὰ τὴν γεν-
νησὶν αὐτοῦ ἐκ τῆς Μαρίας ὠνομασθῇ Ἑμμανουὴλ, τὸ
ὁποῖον μεθερμηνεύεται Μεθ' ἡμῶν ὁ Θεός. Πῶς δε
καὶ ὁ Παῦλος εἶπεν ὁ Λόγος δεν ἦτο ἐν τῇ σαρκὶ ἐγράφε
πρὸς τοὺς Ῥωμαίους. "Ἐκ τῶν ὁποῶν (Πατέρων) κατὰ
γὰρ ὁ Χριστὸς κατὰ τὴν ἀνθρωπινὴν φύσιν τοῦ ὁποῖ-
ου εἶναι καὶ ὁ ἐπὶ πάντων Θεός, ἀξίως να ἰμνηῖται εἰς τοὺς
αἰῶνας Ἀμήν." Ἐπομένως ἂς ὁμολογήσουσι καὶ ἐν-
νῶν, ποῦ πρωτύτερα ἠρξάμεθα, ὅτι ὁ ἐσταυρωμένος εἶναι
Θεὸς ὅτι ἐσφαλὰν ἀφοῦ πρῶτον πεισθοῦν εἰς τὰς θείας
Γραφάς καὶ μάλιστα εἰς τὸν Θωμά, ὁ ὅποιος ἀφ' ἡ
δεν εἶπαμε εἰς αὐτὸν τοὺς τυποὺς τῶν ἡλῶν ἀνέβησεν.
"Ὁ Κυριὸς μου καὶ ὁ Θεός μου." Διότι ἀν καὶ ὁ Υἱὸς ἦτο
Θεὸς καὶ Κυριὸς τῆς δόξης ἦτο μέσα εἰς τὸ σῶμα τοῦ
πρηνήλιντο ἀδοξῶς μετὰ τὰ καρφία καὶ ἀτμαζέτο ἐπ' αὐτῷ
εἰς τοὺς σταίρων. Το σῶμα ὅμως ἐπάσχε μεν ὅταν ἐτρυ-
πάτο εἰς τὸ ξύλον καὶ ἔρρεεν ἀπὸ τῆς πλευρᾶς τοῦ αἵμα
καὶ εἴωρ λόγω δε τοῦ ὅτι ἦτο ναὸς τοῦ Λόγου ἦτο πλη-
ρες ἀπὸ τῆς θεότητος. Διὰ τοῦτο λοιποὶ ὁ μὲν ἥλιος ὁ
ταὶ ἐβλάσπε τοὺς διμωρεγοὺς τοὺς ἀνεχόμενοι να ἰδριεταὶ
τὸ σῶμα τοῦ, ἀπέλυρε τὰς ἀκτίνας τοῦ καὶ ἐσκοτίσε τὴν
γῆν αὐτοῦ δε τὸ σῶμα, ἐπειδὴ εἶχε φύσιν θνητὴν παρα τὴν

25. Mt. 1. 23

26. 1. 1

27. 1. 23. 24

θητότητα τῆς φίσως τοῦ ἀνιστηθῆναι οὐτως τοῦ Λόγου ὁ ὅποιος ἦτο, εἰς αὐτό. Καὶ εἰταὶ ὁ Λόγος πορεύεται πρὸς εἰς τὴν καταφύγετον φθορὰν ἀφ' ἧς ἐκείνῃ τῇ περιουσίᾳ θρωπὸν Λόγον ἐγένετο σφθαρτόν.

11 Ὅσοι δ' ἀφῆρα εἰς τὴν φαῖναισιν μερικῶν τοῦ λέγουσι ὅτι καθὼς ἀκρῶς ὁ Λόγος κατ' ἔθε' ἐπ' αὐτοῖς καθέσθαι ἀπο τοὺς τροφίτας εἰς καὶ ὁ Υἱὸς τῆς Μαρίας ἦλθεν ἐπ' αὐτὸν εἰς τὴν σφαιρὰν τῆς ἐκείνου ἡλικίας εἶνα περὶ τὴν διότι ἡ μάταια τῶν ἐγὼ ἀφ' ἐκείνης φέρονται τὴν καταδίκην τῆς Δοῦς. Ἐὰν εἴποι ἡμεῖς κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ὅτι ἦλθεν, ἐκ Παρθένου καὶ οὐ καὶ αὐτὸς ἐξ ἀνδρός καὶ γυναικὸς ὅτι εἴτα ἐγὼ ἡγήθη καὶ καθέσθαι ἀπο τοὺς ἀγίους. Ἡ εἰς εἴτα ἡμεῖς ὁ Λόγος διατρεῖν λέγειται ὅτι τοῦ καθέσθαι τοῦ θάνατος, ὅτι εἴτα ἡμεῖς ἡμεῖς παραμοινοῖς, ὅτι τοῦ θάνατος, ἐκείνου. Διὰ τοῦτο δὲ εἰς ὁ Λόγος ἡμεῖς ἐπ' αὐτοῖς καθέσθαι τροφίτην, λέγειται μοι, διὰ τοῦτο ἐκ Μαρίας γεννηθεῖσα ὅτι μετὰ ἀπαξ ἐκείνης συνεπληρωθῆσαι, ὡς οὐκ ἐστὶν, χρεὶν ἦλθεν εἰς τοὺς κοσμοὺς. Ἡ εἴφ' ὅσον οὕτως ἦλθεν, καθὼς ἦλθεν εἰς τοὺς παλαιότερους ἀγίους, διὰ τοῦτο πάντες οἱ ἄνθρωποι ἀφῆρα σφαιρὰν, δὲν ἀνιστήθησαν ἀκομή μοις, ὅτι ὁ ἐκ Μαρίας ἀνιστήθη μετὰ τρεῖς ἡμέρας. Ἡ ἀφῆρα ὁ Λόγος ἦλθεν ὁμοίως καὶ εἰς τοὺς ἀλλοὺς, διὰ τοῦτο ὁ ἐκ Μαρίας λέγειται. Ἐμφανισθῆναι ὡς αὐτὸ ἦτο σῶμα πετ' ἡρώδῃ, οἱ θεοσφαιτὲς ἐκείνο ποτ' ἐγενήθη ἐξ αὐτῆς. Δοῦς Ἐμφανισθῆναι σημαίνει. Μεθ' ἡμῶν ὁ Θεός. Ἡ, εἰς, θεοφαιτὲς οὕτως ἦλθεν καθ' ὅμοιον τρόπον, διατρεῖν, ὅτι ὁ καθέσθαι ἀγίους ἐπ' αὐτοῖς ἦλθεν, τρώγει καὶ πίνει καὶ κοιμάται, καὶ ἀποθνήσκει, δὲν λέγεται ὅτι αὐτός ἐστὶν τοῦ τρώγει, καὶ πίνει καὶ κοιμάται καὶ ἀποθνήσκει. Ἄλλα μοι, διὰ τοῦτο ἐκ Μαρίας γεννηθεῖσα, διότι ἐκείνη που ἐπασχε το σῶμα ταῦτο ταῦτα ἐχει λεχθῆναι ὅτι αὐτός ἐστὶν τοῦ πασχει αὐτὰ. Καὶ ἐνῶ δι' ἄλλους τοὺς ἄλλους λέγεται μοι, ὅτι ἐτεχθῆσαν καὶ ἐγενήθησαν, μοι, διὰ τοῦτο Υἱοὶ τῆς Μαρίας ἐχει λεχθῆναι. Καὶ ὁ Λόγος σαρξ ἐγένετο.¹¹

12 Ἐκ τούτων ἀποδεικνύεται ὅτι, πρὸς ὑπαίτιος

ΜΕΤΑΦΡΑΣΕΙΣ

α. Περί σαρκώσεως τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰ. Χριστοῦ
κατὰ Ἀπολλιναρίου Λόγος πρῶτος.

[illegible]

σάρκα ἐξ ἀνθρώπων ἐκ τοῦ ἀδελφοῦ ἡμῶν καθὼς ἐχει γραφή⁴ καὶ ἐκείνο τὸ ἐκείνου παθῆτος καὶ τῆς τοῦ τῶν ἡμῶν ἐκ ἀπασις αὐτοῦ συμφωνεῖ μετὰ τὴν προαναγγελίαν τοῦ ἰσοῦς πῶς λέγει τὸ αὐτοῦ παθῆτος ἢ πῶς ὁ παθῆτος αὐτοῦ. Δοτὶ ἀληθῶς οἶται καὶ τὴν ἀκτιστον οὐσίαν τοῦ Λόγου θεοῦ τὴν παθῆτην εἰς τὴν θεότητα βλεπόμετε. Καὶ δεῖτε γὰρ ὅτι ἡ παθῆτη σαρξ τοῦ ἀπὸ τοῦ ἰσοῦς καὶ ἡμεῖς καὶ ἡμεῖς καὶ ἐκ τῆς προαναγγελίας τὸς τοῦ ἰσοῦς ἡμῶν μετὰ τὸν ἐκείνου παθῆτος καὶ ὁ ἰσοῦς ἐκείνου παθῆτος περιπίπτει εἰς δύο σφαῖρας ἡτοι ἡ ἐκείνου παθῆτος ὅτι το φαίνεται καὶ τε ἐκείνου τοῦ παθῆτος τοῦ Χριστοῦ ἐκείνου παθῆτος συμφωνεῖ μετὰ τὴν ἀποστολὴν τῶν Μαθητῶν, ἡ ὑποθέτετε ὅτι ἐκείνου παθῆτος ἡ ἐκείνου παθῆτος ἀκτιστος θεοῦ τῆς ἐκείνου παθῆτος καὶ ἐκείνου παθῆτος ἐκείνου παθῆτος φαίνεται ὅτι ὁ Θεὸς φέρει ἀνθρώπινον σάρκα, ὁμοίαν πρὸς τὴν κατὰ σάρκα ἐμφάνει τοῦ ἀνθρώπου;

4. Ἀλλὰ λεγετε ὅτι ἡ σαρξ ἐκείνου ἀκτιστος σου, πεία τῆς ἐκείνου παθῆτος αὐτοῦ πρὸς τοῦ ἀκτιστοῦ. Ἀπο αὐτοῦ δε θα ἀποδεχθῇ καὶ ἡ πλάση σας να ἐλέγχει ἡ ἰδία τῶν ἐκείνου παθῆτος. Δοτὶ ἡ ἐκείνου παθῆτος πρὸς τὴν θεότητα τοῦ Λόγου ἐκείνου παθῆτος ἡδη καθ' ἡν σαρξ ἐκείνου παθῆτος ἡ σαρξ ἐκείνου παθῆτος εἰς τὴν μητέρα τῆς Θεοτοκῆς Μαρίας. Δοτὶ ἐκείνου παθῆτος ἀνέλαβεν αὐτήν. ὁ Λόγος ὅταν κατέβη ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ ἐπειδὴ δεῖ πρὸς τὴν σαρξ αὐτὴ τῆς καθοδοῦ τοῦ Λόγου ἡ ὅτι μνητὴ ἡ Θεοτοκὸς Μαρία κατηγετο ἐκ τοῦ Ἀδάμ καὶ ἐκ τοῦ Ἀβραάμ καὶ ἐκ τοῦ Δαβὶδ ἐκείνου παθῆτος το γένος· παρὶς μετὰ τὴν ἰωσήφ που ἡτο μνηστὴρ αὐτῆς καὶ ἦσαν οἱ δύο τῶν εἰς σάρκα μνητῶν καθὼς ἐχει γραφή ὅχι λόγῳ τῆς πρὸς ἀλλήλους σαρκεκῆς σαρκεκῆς ἀλλὰ λόγῳ τῆς ὑπαρξέως ἀμφοτέρων ἐκ τοῦ ἐκείνου παθῆτος. ὅτι εἰνα μεμαρτυρημένοι ὅτι δεῖτε να σαρκεκῶς ἀγνῶν. Γενεῖται λοιπὸν ὁ Χριστὸς εἰς τὴν Βηθλεέμ τῆς Ἰουδαίας καὶ καλεῖ τοὺς ἰωσήφ πατέρα σου ἐκείνου παθῆτος να

4. Πρὸς. Δοτὶ 18, 15. Πρὸς 3, 22.

5. 10^ο Μνητῶν 1, 1.

6. Πρὸς 1, 2, 24.

7. Μνητῶν 2, 1.

εἶμαι μαζί με τὴν Μαριὰμ ἀπολύτῳ τοῦ Δαβὶδ, ἀνέκα-
 εις τὰ σπέρματα καὶ ἐβαπτίσθη εἰς τὸ ὕδωρ ἀπὸ τὸν
 Σιμεὼν καὶ φησὶ τὸ πνεῦμα τοῦ κυρίου μετὰ τὸν
 κοῖ αἰεταί, εἰς ἡρώδια. Ἐκείνῳ τῷ αὐτῷ ὁ
 σάββας ἡ σάββατος ἀκτιστὸς τὸ δὲ ἐφάνη τὸ πνεῦμα
 ἄλλο συμφωνῶν μετῇ. Ἡ ἐκείνη τὴν ἡμέραν τὴν αὐτὴν
 δὸν ἡ ἀγάπη τοῦ σώματος Διὰ τὴν σάρκα καὶ τὴν
 αὐτὴν εἰς τὸ ἀκτιστὸν καὶ ἀσώβητον καὶ ἀφθόνον
 καὶ ἀκτιστὸν λέγει, τὸ ἀκτιστὸν ἐπεδήμιον ἐστὶν
 οὕτε αὐτὴν οὕτε ἑαυτὴν. Ἐκεῖνός τῃ ἐκείνην
 σε ἡ ἡνωθῇ μετὰ ἀκτιστὸν λέγει, μετὰ τὸν ἀκτιστὸν
 οὕτως αὐτὸν οὕτως δὲ λέγει, τὸ ἀκτιστὸν δὲ οὐκ ἔστιν
 σαρκαρῆς ἡ εἰς ἐκείνην τὴν προφητεῖαν ἀπὸ τῆς ἡμέρας καὶ
 καταργηθῇ τὸ χρεὸς τῆς ἐκείνης καὶ περὶ τῆς ἀ-
 πειρασμένης ἀφ᾽ ἡμέρας τῆς ἐκείνης καὶ τὸ ἀκτιστὸν
 ἀσώβητος καὶ ὁ δακρυκτὸς συμφωνῶν μετῇ καὶ
 καρμίζει σὺν μετὰ τὸν Θεὸν καὶ ἐπὶ τῇ θύρᾳ
 Διὸς ποῖος οὐκ ἀνέκα ἡ οὐκ ὁ σάββας καὶ ἀκ-
 τιστὸν λέγει, οὕτως δὲ οὕτως ἐπὶ τῇ καὶ ἐπὶ τῇ
 θάσκαφθῇ μετὰ τὸν οὐκ ἀκτιστὸν καὶ τὸν
 ψευδεῖς, ὁ δὲ οὐκ δὲ ἐστὶν καρμίζει καὶ σὺν μετὰ
 Χριστῶν, Ἐκείνῳ ἀκτιστὸς ἀσώβητος ἀκτιστὸς καὶ
 καταργηθῇ ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς ἐκείνης ὁ ἀρχὴ
 Ἀδάμ τοῦ ὁποῖο ἡμεῖς μετὰ σήμερον μεθυστοί
 συμφωνῶν μετὰ τὸν Θεὸν τῆς ὁσένης ἐκ τῆς μαρκῶς Πέ-
 λουπον, ὁ Χριστὸς ἐκώμεν ἡμᾶς μετοχοῦς τοῦ ἑαυτοῦ
 τοῦ, Πῶς δὲ καὶ ὁ Ἀποστόλος λέγει, καὶ ὁ ἀγαπῶν
 καὶ ὁ ἀγαπώμενος κατανομεθα ὅλο ἐξ εἰός.

5 Ἄς μὴ τολμήσῃ δε κανεὶς ἐκέννη περὶ τῆς θείας
τητος τοῦ Υἱοῦ, ὅτι καθὼς ἀκρῶς αὐτός ἐστι ἐκ τοῦ
Θεοῦ, ἐστὶ καὶ ἡμεῖς καθὼς τὸ μόνον, αὐτὸς οὐ δύναται
σταθῆναι. Ἀρεταὶ οὐ γὰρ ἐστὶν κατὰ τὸ παρὰ τὴν φύσιν
σαρκὸς καὶ κατὰ τὴν μορφὴν τοῦ Θεοῦ· δηλοῦνται
πρωτεπλάστου Ἀδὰμ τῆς ἐστίν ἀειβίου ὁ Θεός, πού
ὑπάρχει ἐν μορφῇ Θεοῦ. Γενικῶς μὲν λοιπὸν εἰς τὰ πο-
νήματα, ἐκεῖνο τοῦ λεγέσθαι ἀκτιστοὶ λεγέσθαι ἐστὶ ἐκεί-
νου.

В. П. Б. А. 2, 7, 26, 40.

9. *E6c 2, 11.

10. $\text{Upr} \lambda$. $\Phi: \lambda: \pi$. 2, 6.

ναθυσσεως καὶ ὅτι μία θα ἦτο ἡ ἀνάστασις. Ὅμως αὐτοὶ ἐπληρώσαντες ἐκράτησαν τὴν τοῦ σώματος καὶ τὴν ψυχῆς ἀπονομήν. Ἐκροτήσαν τοῦ σώματος ἀλλ' ἔθεντο πρὸς τὴν ψυχὴν. Πῶς οὖν ποτε ἔχον ψηλαφῆσαι ὁσίων καὶ σφαιρικών, ἀλλ' ἐπεὶ οὐκ ἔσαν τοῦ σώματος θεοὶ προεκυψέναι θεοῖν. Γαίῃς ἀλλ' ἑνὸς μέρους ὁ κύριος ἐλάλει καὶ ἠρώσθησαν με καὶ ἀπεβήτην ὅτι το πνεῦμα δὲ ἐχὼν σώματα καὶ ὅσα καθὼς ἐπεπέμπετο ἐμὲ καὶ ἐγὼ κατεῖον αὐτοὺς ἵνα τοῦ πνεύματος ἐπεδίδετο ὁ θεὸς εἶναι πνεῦμα. Καὶ ὅταν ἐλάλει ὅτι ἐχὼ ἐκ κινήσεως ἐπιδείξιν με ποῖαν εἶπεν, ἐλάλει αὐτοὶ ὅτι δηλαδὴ τὸ πνεῦμα δὲν ἔχει σάρκα καὶ ὅσα καθὼς ἐλάλει, ὅτι ἐμὲ ἀλλὰ βλέπετε ὅτι ἐχὼ πνεῦμα τοῦ ὅτι ὅσα ἐλάλει δασκε τοῦτο ἐννοεῖσαι ὅτι ἡ φύσις τοῦ πνεύματος ἐστὶ ἀνεκφράστos.

Ἡ δὲ ψηλαφῆσις αὐτῆς τοῦ σώματος σημαίνει τὴν ψηλαφῆσιν τοῦ σώματος αὐτοῦ πᾶσι ἢ ὁμοίως μετὰ τὸ ἰδικόν μας το ὅποιον οἱ ἱερεῖς ἡτοίμασαν ἐκ Πατρὸς καὶ υἱοῦ καὶ ἁγίου τοῦ ἁγίου καὶ ἀλλήλων τῶν ἐκ κινήσεως ἀλλήλων αὐτοῦ φυσικῆς γεννησεως· δεικνύειν αὐτοῖς τὸ πνεῦμα αὐτοῦ φανερὸν καὶ δεικνύειν αὐτὸν κατὰ φύσιν ἀδιασπρετόν, ἀπὸ τῆς θεότητος τοῦ Λόγου.

Διότι ἐστὶν ἐκ κινήσεως καὶ ὁ θείος τοῦ σώματος φυσικῶς διὰ τὴν φύσιν τοῦ θείου τοῦ σώματος καὶ ὡς ἐξέσωσεν ἐχόντος τὸ ὄνομα αὐτοῦ σώματος εἰς θάνατον, διὰ τὴν φύσιν φυσικῆς ὑπερῆμῶν ὡς ἀνθρώπος καὶ αὐτὴ ἀσπληνῆς ὑπερῆμῶν ὡς θεός. Καὶ ὅλη ἡ ἐποποιήσις τῆς γεννησεως καὶ τὸ θάνατον ἐρμηνεύεται ὅτι ἐγένετο διὰ τῆς δικαιοσύνης μας ἀναστήσειν καὶ σωτηρίαν.

7 Ἐάν δὲ ταῦτα ἐχόντων εἴτε καὶ πιστευόντων εἰς τὴν καθολικὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Θεοῦ πῶς σεῖς λέγετε τὸ λιν τὸ σῶμα εἶναι ἐξ οἶρανός, καὶ δεικνύει ὁ Χρῆστος ἐκκαμνέτω. Εἴπατε ὅμως δεικνύει κατεβῆσθαι ἀπὸ τῶν οἶρανός τὸ σῶμα καὶ να καμνέτω τὸ ἀόρατον ὁρατόν, καὶ τὸ ἀνθρώπινον δεκτικόν, ὁρῶν καὶ τὸ ἀπᾶν καὶ ὁ θάνατον θνητὸν καὶ παθητὸν. Καὶ πᾶσι προεκυψέν ὡφε-

17. Mt 8. 28, 9.

18. Λουκ. 24. 39.

19. Ἰω. 4. 24.

20. Hb 1. Mt 8. 1, 28.

λε, ἀεὶ σ' ὦν ὠάνοηται· ἐπεὶ ἐπὶ ταῦτα καὶ ἐν τῷ Χρ-
στῷ καθὼς λέγει· ταῖς τοῖς ἑσπέραις καὶ τῷ πρώτῳ
πλαστῷ· Ἀδάμ· Ἐπιφανεστὸς γάρ ἐστι, ἐπὶ τῷ
τοῦ παρὰ πτωματι· Ἀδὰμ· ἡ παρὰ τὸν ἄνθρωπον, ὁ ὁ ἰα-
μέ τοι καὶ φανερωθῇ μετ' ὧν καὶ τῶν ἑσπέρων τῶν
κόσμων ἀμαρτανῶν· ὡς καὶ ταῖς καὶ τῶν ἑσπέρων τῶν
τιαν ἐν τῇ σαρκί· ὡς καὶ τῶν ἑσπέρων καὶ τῶν ἑσπέρων ἐν
σαρκί· καὶ κατὰ τὴν τῶν ἑσπέρων καὶ τῶν ἑσπέρων
ας τῇ ὁποίᾳ σαρκί· Ἀδὰμ· ὡς καὶ τῶν ἑσπέρων
πλαστοὶ ἀμαρτητοὶ· κατεστέρησεν διὰ τῆς παρὰ τὸν
κτικῆς ἀμαρτανῶν καὶ κατὰ τῶν ἑσπέρων τῶν ἑσπέρων
πάν καὶ τὸν θάνατον.

Ταύτην οὖν λέγουσιν ἀνδρὲς καὶ κατὰ τὸν
ναρτητοὶν· διὰ τὴν αἰτίαν γὰρ ὁ Διὶς· ὁ
εἶναι ὁ αἴτιος τῆς ἀμαρτανῶν καὶ ἀποκατεστέρη-
σεν ὁμοίαν μετ' ἡμῶν· πρὸς τὴν πτωματι· ὡς καὶ
πλαστοὶ τῆς ἑσπέρων ἀμαρτητοὶ· ὡς καὶ
αὐτοὶ ἡ ἀποδοξίς τῆς ἀμαρτητοῦ· Μακάριος ὁ
φανταζόμενος· ὡς καὶ τῶν ἑσπέρων πτωματι· καὶ
λέγουσιν· ὅτι ἐξ ὁμοίαν· ὡς καὶ τῶν ἑσπέρων
ἐκεῖνο, ποί ὁ Ἀδάμ κατὰ τὸν ἑσπέρων ἀπὸ τοῦ
τῇ γῇ· ὡς καὶ Χρὶστος ἀπέθανεν ἀπὸ τοῦ
εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ ἐκεῖνο τῶν ἑσπέρων Ἀδάμ ἀπὸ α-
μαρτητοῦ καὶ ἀποκατεστέρησεν εἰς φθορά καὶ κατεσ-
τέρησεν θάνατον καὶ ἐβίβησεν ὁ Χρὶστος τοῦτο ἀπὸ τοῦ
ὀφθαλμοῦ καὶ τῶν ἑσπέρων κατὰ τὸν ὡς καὶ
ἐξελθὼν ἐπ' τῆς ἑσπέρων αἰσῶν ὡς καὶ ἀμαρτανῶν ἀπὸ
τὸν ταφὸν καὶ ἐπὶ τὴν ὁμοίαν ὡς καὶ τῶν ἑσπέρων
καὶ μετ' ἡμῶν καθεστέρησεν εἰς τὸν ὡς καὶ
θάνατον· καὶ κατὰ τὸν ὡς καὶ εἰς δόξαν· το
ἄγγελμα τῆς ἀναστασεως· Ὅτι ὁ μὲν Θεὸς ἐπὶ τὸν
ἄνθρωπον διὰ τὴν εἶναι ἀθάνατος καὶ εἰκοσά τῆς ὁμοίαν
τοῦ αἰωνιοτήτος ἐποίησεν αὐτόν· Ἐξ αἰτίας δὲ τοῦ
νοῦ τοῦ ὁμοίαν ὁ θάνατος ἐπληθεύσεν τοῖς κόσμῳ·
Ὁ ἴδιος ὁμοίαν δὲν εἶναι ἀπὸ τοῦ ὡς καὶ τῶν ἑσπέρων
πὸν να βασιλεύεται ἀπὸ τοῦ θάνατου· το
τῇ φθορί· καὶ

21 Ρομ. 8, 3

22 Πρβλ. Μκθ.

23 ὡς καὶ Πρβλ. 1, 3

24 Σαγ. 1, 13

τος ἀνδρὸς ἀλλ' ἐκ Παναθηναίων γεννηθεὶς²⁹ ἐφ'
 ὄψιν³⁰ πρωτόπαιστος Ἀβελὶν³¹ θανατοῖται· οὗτος
 υἱὸς αὐτοῦ· Δοτὶ δὲ ἐχρημάθη κατὰ τὸν νόμον ἀν-
 ἄθρωπος· καὶ πηρέυσεν τὸν οὐρανόν· πάλιν δὲ ἐκ
 τῆς ἡς Ἀδὰμ θάνατον ἔληλθεν³² καὶ ἐκ τῆς ἡμέ-
 ρας καὶ διαβόλου τοῦ ἀποθνήσκουσιν, ἀλλὰ τὸν
 παρὰ μόνον τοῦ Ἀδὰμ· Δατὸν τὸν ὅμοιον³³ Ματθαῖος
 φασὶν κατὰ σάρκα εἶναι υἱὸς τοῦ Ἀβελίου καὶ τοῦ
 Ἀβελίου· οὗδε λόγος γίνεται εἰς τὸ εὐαγγελιστὴν· Ἀ-
 δὰμ καὶ τοῦ Θεοῦ· Ἐκ τούτου ἡμετέρηται³⁴· Ἐ-
 ἀγγελίαν μὴ ἐκτοκοῦστέ καὶ τοὺς Θεοὺς· ἀλλὰ
 ἀκούοιθε καὶ ἀκούετε τοὺς ὁμιλοῦντας ἐν τῇ ἐ-
 γγισίᾳ· Ἐὰν δὲ θεῶν καὶ υἱὸν θεοῦ ἀλλὰ ἐκ τῆς
 κείνης πατρὸς ἔχουσιν γένεσιν· βίβητε φωνήν· ἡμεῖς
 οὐκ ἐκ τῆς πατρὸς ἀκούομεν· οὐκ ἐκ τῆς πατρὸς· οὐ-
 ἀλλὰ ἐκ τοῦ Θεοῦ· καὶ τὸν ὁμιλοῦντα εἰς τὸν
 τοῦ Θεοῦ υἱόν· καὶ τὸν υἱόν· οὐκ ἐκ τῆς
 πατρὸς εἰς τοὺς ἰδίους λόγους· θανεῖσθε πνεύματι καὶ
 λευθεροί³⁵.

9 Πῶς λοιπὸν εἶσα δαίμων· καὶ οὐκ ἐστὶν
 ἀκόρη πατρὸς ἢ υἱὸς· καὶ τὸν υἱόν· καὶ τὸν
 γένος πατρὸς· καὶ τὸν γένος· καὶ τὸν γένος· καὶ
 λαμβανέτε· αὐτὸν θεοῦ· ἀποτὰ τὸν οὐρανόν· ἀλλὰ τὸν
 τε καὶ τὸν υἱόν· καὶ τὸν υἱόν· καὶ τὸν υἱόν· καὶ
 ἐκ τῆς πατρὸς· καὶ τὸν υἱόν· καὶ τὸν υἱόν· καὶ
 πῶς ἐνοχλοῦτε ἀκούοντες· καὶ τὸν υἱόν· καὶ
 κριθοῦσιν· καὶ τὸν υἱόν· καὶ τὸν υἱόν· καὶ
 τὸν υἱόν· καὶ τὸν υἱόν· καὶ τὸν υἱόν· καὶ
 τοῦτον τὸν Διόσκοπον· Δοτὶ ἐν τῇ πατρὶ
 καὶ ἀποπαλιν· ἐσπλάγχθη· ἐπερὶ δαίμονα καταργή-
 τη· ἀμαρτίαν· καὶ τὸν υἱόν· καὶ τὸν υἱόν· καὶ
 γεγενησθε· καὶ τὸν υἱόν· καὶ τὸν υἱόν· καὶ
 ὁμολογοῦμεν αὐτόν· καὶ ἐκεῖνος θὰ ὁμολογήσῃ ἡμεῖς³⁶
 ἂν ἀρνούμεθα αὐτόν· καὶ ἐκεῖνος θὰ ἀρνήσῃ ἡμεῖς³⁷.

29 Πρὸς Ματθ. 1, 20

30 Πρὸς Ματθ. 1, 1

31 Λουκ. 3, 28

32 Ίνα 8, 33. 36

33 Ίνα 8, 33. 36

34 Πρὸς Ματθ. 11, 32. Λουκ. 12, 9

35 Πρὸς Ματθ. 11, 33. Λουκ. 12, 9

ἀπὸ τῶν ἁγίων καὶ πνευμαθῶν ἢ τῶν μεγάλων ἐκκλησιῶν
τῆς ἀσθελείας σας;

10 Ἀλλὰ λέγετε ὁμοῦς ἐν ἡσυχίᾳ τῷ
Λόγῳ. Πῶς ἐν ἡσυχίᾳ; Εἰπότε ὁ Λόγος ἐν ἡσυχίᾳ
ἀλλὰ καὶ Πνεύματι ἢ σιγῇ; Ἐπεὶ δὲ μετὰ τοὺς
ἡ φυσικῶς μὴ οὖσα θεότης, ὡς δὲ μετὰ τὴν ἡσυχίαν
ὅτι δὲ τὸ πνεῦμα μετὰ τοὺς ἁγίους τοὺς προ-
βλεπόμενους τῇ ἐκκλησίᾳ τῇ περιτομῇ. Καὶ τὸ ἐν
ἡ Γραφῇ λέγει ὁ Λόγος ἐν ἡσυχίᾳ. Ὁ Χριστὸς
ἐν ἡσυχίᾳ λέγεται δὲ ὅτι ὁ Λόγος ἐν ἡσυχίᾳ δὲ τὸ
σῶμα ἐν ἡσυχίᾳ τῷ Λόγῳ καὶ ὁ Χριστὸς ἀποφύγει
Δημιουργοῦ ἐν ἡσυχίᾳ ἀνθρώπου καὶ λέγει ὅτι ἐν ἡσυχίᾳ
Σὰς διὰ τὴν μὴ παρὰ τὴν τὸ ὄνομα τῆς Σάρκος. Ἐπὶ
λαλοῦντες οὐκ ἀρκεῖ ἡ ἀσχυρία φεικῇ τῆς τοῦ
Λόγου μετὰ τὴν σάρκα τοῦ ἐν ἡσυχίᾳ τοῦ καὶ ὅτι ὁ
Χριστὸς ἐν ἡσυχίᾳ τῶν ἀνθρώπων ἀποφύγει τὴν θέλησιν
καὶ πᾶσι τοῖς ἐπὶ τῇ δὲ ἀρκείᾳ διὰ τὴν τὸν ἀποφύγει
σῶμα θεοῦ περὶ τῆς ἐπὶ τῇ ἡσυχίᾳ ἐπὶ τῇ σιμφοίᾳ
τῶν ἐκκλησιῶν ποιεῖ. Αὐτοῦ θὰ μετὰ τὴν ἡσυχίαν τοῦ
πνεύματος σώματός ἐστιν ἀληθῆς τῇ ἡσυχίᾳ μετὰ
τὸ ἡσυχίαν τοῦ ἐν ἡσυχίᾳ τῶν ἀνθρώπων τὸ ἡσυχίαν
πνεύματος λαλοῦντες τὰ σώματα μας κατὰ τὸν μέλλοντα και-
ρὸν καὶ προετιλέγετο σώμα τῆς δοξῆς τῆς ἡσυχίαν. Λέγει δὲ
καὶ ὁ Κύριος. Ὅταν ἔλθῃ ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου, λέγει
τὸ τοῦ δὲ τὸν Υἱὸν τοῦ Θεοῦ ὁ ἀποφύγει ἐν ἡσυχίᾳ
πνεύματος ὁ ἀποφύγει ἐν ἡσυχίᾳ καὶ ἀνθρώπων καὶ ἀποφύγει
σώματος καὶ ἀποφύγει καὶ Θεὸς ἀληθινός. Ἀλλὰ θελετε
εἰ ἀρτῇ τὸ ὄνομα τῶν σωμάτων ἢ ἀκομῇ τὸ ὅτι ὁ
Χριστὸς λέγεται ἀνθρώπος. Πῶς ἡμπορεῖτε ἀκομῇ τὰ ἀ-
νθρώπων τὰς θείας Γραφάς, ὅτι ὁ μετὰ τὴν ἡσυχίαν
γράφῃ βιβλίου γενεσεως Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐν τῷ Δαυὶδ
ἐν τῷ Ἀβραάμ, ὁ δὲ Ἰωάννης Ἐν τῇ ἀρχῇ, ὑπὸ
χρὸν ὁ Λόγος καὶ ὁ Λόγος ἦτο πρὸς τὸν Θεόν καὶ Θεός
ἦτο ὁ Λόγος. Ἐάν δε θελετὶ κατὰ διὰ τὴν τὴν ἐκ-

40. Πρβλ. 1^ο 14

41. Φίλιπ. 3, 21

42. Πρβλ. Ματθ. 21, 31 Ματθ. 8, 98

43. Ματθ. 1, 1.

44. 1^ο 1, 1.

λαμβάνει το Λόγον της Θεότητος καὶ γίνεται Δεῦ-
 τότος. ὁ πρῶτος καὶ ὁ δεύτερος ἐν αὐτῷ ὅτι ἐν
 ποσὶ τῶν ἐξ ὅσων ἡ δόξα καὶ αἰθέρ Γραφῶν τοῦ
 λόγου τοῦ ἡτοῦ Θεοῦ ἐκείνου ἐστὶν ἀθροισμὸς θαυμά-
 σετε ὅτι ὁ Χριστὸς ἐστὶν ἐν ὁδῷ καὶ Θεὸς καὶ
 θρώπων ὁ καὶ ἡμεῖς ἀπὸ ἐκείνου ἐκστασι-
 γέμοντες ἐκείνου ἐκστασι-
 πειστικοτητα τοῦ παθὸς καὶ τῆς ἀπικτησίας τοῦ
 Θεοῦ ὅταν ὁ Ἀποστόλος λέγῃ Ὁ Ἀρχαῖος Χριστὸς
 Ἰησοῦς ὁ ὅστις ἐδόκεται ἐκείνους τῶν ἐκείνων
 περὶ ἡμῶν ὁ ὅστις ἐκείνους ἐπεποιήσας ὅλων Θεὸς ἐλεοκλήτος
 εἰς τὰς καὶ τῶν Ἀμνῶν Γραφῶν δὲ καὶ πρὸς τοῦ
 ἡμεῖς λέγει ἡμεῖς ἐκείνους ὅτι ὁ Ἰησοῦς Ἀρχαῖος τοῦ
 ἐκείνου ἀποστήθησιν τῶν ἐκείνων καὶ τῶν
 Δεῦθ' ὅτι καὶ τῶν ἐκείνων τοῦ βασιλείου ὅτι ἐκεί-
 νοι μεχρὶς οὗτοι ἐλθῇ.

11. Εὰν λοιπὸν λόγῳ τῆς ὁμοιοῦς τῆς ἡμεῖς
 καταργητὸς ὁ ὅστις τῆς σαρκὸς καὶ τοῦ καὶ τῆς ἡμε-
 στικὸς ἄνθρωπος ὅτι ἐκείνους κηρύττει πλεονεξία τοῦ
 τοῦ μεχρὶς οὗτοι ἐλθῇ καὶ ἀπαρτίζετε τὰς Γραφὰς ἡμε-
 λως κηρύττετε τοὺς θάνατοι τοῦ ὁμοιοῦς τοῦ
 καὶ τοῦ ἀπο Πνεύματος μετὰ τοῦ καὶ τῆς ἡμε-
 Χριστὸς ἐπιθεσάμενος καὶ θά ἀσκησθήτε καὶ πε-
 ὅτι καὶ αὐτὴ ἡ Θεότης τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ ἀπο Πνεύ-
 ματος εἶναι δεκτικὴ θανάτου καὶ θά γὰρ τῶν ἀπο-
 ροὶ ἀπὸ ὅλων τοὺς σίρεται καὶ Διότι ἐγὼ οὐκ ἔχω
 τῆς σαρκὸς τοῦ ὁμοιοῦς ὅτι ὁμοιοῦς ὅτι ὁ Πατήρ
 ἐφόρεσεν σάρκα ἐκ τοῦ ἁγίου Πνεύματος καθὼς φαίνεται
 τὰ ἀσθενεῖς ὁ ὅστις τοῦ ὁμοιοῦς ὅτι ὁ ἁγίος
 ἡμεῖς ἐγὼ σαρκεῖ Διότι τὸ ἡμεῖς μετὰ τοῦ ὁμοιοῦς
 μεν ὅτι ὁ Χριστὸς εἶναι Θεὸς καὶ ἄνθρωπος δὲ
 μεν αὐτὰ ἐκείνους διακρίνει τὰ καὶ ἡμεῖς τὸ ἁγίον

45. Παρ. 1, 1.

46. Παρ. 1, 26.

47. Παρ. 9, 1.

48. Παρ. 2, 8.

49. Α, Β, 11, 26.

50. Α, Β, 11, 26.

51. Παρ. 1, 26.

52. Παρ. 1, 14.

παλαισθῆναι μετὰ τὸν Γερουσιάρχον, ὃς ἐφ' ὅσον ἔμελλεν ἵστασθαι
 ὅτι οὐκ ἔστιν ὁ Θεὸς πατὴρ τοῦ ἡγεῖντος, ἀλλὰ καὶ ὁ Θεὸς ὁ
 ὁμοιωθεὶς ἐπὶ τῶν σκηνῶν τοῦ ἡγεῖντος, καὶ τοῦ θάνατον αὐτοῦ ἀνέστη, καὶ ἔζη, καὶ ἔζη
 να ἀντρεπτοὶ καὶ ἀντιπαραστήσεται. Δὲν ἐστὶν ὁμοιωθεὶς ὁ
 παθὼν καὶ ὁ μὴ παθὼν, ὁ ὑποκείμενος κατὰ μέτρον τοῦ σώματος
 σκηνῆς ἀνέστης καὶ ἀντρεπτοὶ καὶ ἀντιπαραστήσεται. καὶ
 δέ τῃ σαρκὶ ἐπαρῆτο. καὶ ἔτι Πέτρος καὶ ἀκούσας
 να ἀκούσας ἐξέστη. Δὲν ἐστὶν ὁμοιωθεὶς ὁμοιωθεὶς
 οὐ καὶ ἀντιπαραστήσεται ὁ ἀντρεπτοὶ καὶ ἀντιπαραστήσεται
 τὸν ἐαυτοῦ, ὡς ἔμελλεν. ἀλλὰ τὸν περὶ τοῦ
 παλαι. Διοτι ἐστὶν μέσης θύρας καὶ ἀντρεπτοὶ. Ὁ δὲ
 μέσης δὲν εἶναι μέσης θύρας. ἕως οὗ τοῦ Θεοῦ
 εἰς.

12 Δα τοῦτο τὸν αἰῶνα, ἐκείνους τὸν αἰῶνα, ὅτι ἀλ-
 λος ἐστὶν ὁ παθὼν. ἕως καὶ αὐτοῦ, ὅτι ἐστὶν ὁμοιωθεὶς
 δὲν ἐστὶν ὁμοιωθεὶς. καὶ ὁμοιωθεὶς. καὶ ὁμοιωθεὶς. καὶ ὁμοιωθεὶς
 το παθὼν καὶ τοῦ θάνατον αὐτοῦ. καὶ ὁμοιωθεὶς. καὶ ὁμοιωθεὶς
 καὶ ἀντρεπτοὶ. καὶ ἀντρεπτοὶ. καὶ ἀντρεπτοὶ. καὶ ἀντρεπτοὶ
 γε. ἡθὺς καὶ ἀντρεπτοὶ. καὶ ἀντρεπτοὶ. καὶ ἀντρεπτοὶ. καὶ ἀντρεπτοὶ
 διοτι ἐστὶν κατὰ τὸν αἰῶνα. καὶ ἀντρεπτοὶ. καὶ ἀντρεπτοὶ. καὶ ἀντρεπτοὶ
 λέγεται. ὅτι ἐστὶν ὁμοιωθεὶς. καὶ ὁμοιωθεὶς. καὶ ὁμοιωθεὶς. καὶ ὁμοιωθεὶς
 αὐτός ὁμοιωθεὶς τῶν ἀντρεπτοῦ. καὶ ὁμοιωθεὶς. καὶ ὁμοιωθεὶς
 ὡς καὶ τὸν αἰῶνα. καὶ ἀντρεπτοὶ. καὶ ἀντρεπτοὶ. καὶ ἀντρεπτοὶ. καὶ ἀντρεπτοὶ
 τοῦ ἐαυτοῦ. καὶ ὁμοιωθεὶς. καὶ ὁμοιωθεὶς. καὶ ὁμοιωθεὶς. καὶ ὁμοιωθεὶς
 γε. ἡθὺς καὶ ἀντρεπτοὶ. καὶ ἀντρεπτοὶ. καὶ ἀντρεπτοὶ. καὶ ἀντρεπτοὶ
 νωτέρα ἐκ τῆς προσηγορίας. δηλοῦν, ὅτι προσηγορίας. καὶ ἀντρεπτοὶ
 καὶ καὶ ἡθὺς. καὶ ἀντρεπτοὶ. καὶ ἀντρεπτοὶ. καὶ ἀντρεπτοὶ. καὶ ἀντρεπτοὶ
 τῶν ἀντρεπτοῦ. καὶ ἀντρεπτοὶ. καὶ ἀντρεπτοὶ. καὶ ἀντρεπτοὶ. καὶ ἀντρεπτοὶ
 ἐγένετο ἡ σαρρὸς αὐτοῦ. καὶ ὁμοιωθεὶς. καὶ ὁμοιωθεὶς. καὶ ὁμοιωθεὶς. καὶ ὁμοιωθεὶς
 τὴν θρόνητα τοῦ Λογίου. ὡς ἀντρεπτοὶ. καὶ ἀντρεπτοὶ. καὶ ἀντρεπτοὶ. καὶ ἀντρεπτοὶ
 νε κατὰ φύσιν ἀνθρωπότητος. καὶ κατὰ φύσιν ἀνθρωπότητος. καὶ ἀντρεπτοὶ
 αἰρετος, ἐκ σπέρματος Δαβὶδ. καὶ τοῦ Ἀβραάμ. καὶ

28. Δ' Κορ. 11, 28.

29. Α' Κορ. 11, 28.

30. Κορ. 11, 28. 2, 5. 12. 2.

31. Κορ. 11, 28.

32. Κορ. 11, 28. 2, 7.

33. Κορ. 11, 28. 10.

34. Κορ. 7, 42.

πρὸς σὺν αὐτῷ. Τὸ δὲ ἄλλο εἶπεν ὁ Μανχαρὸς. Δεῖ εἶπεν
ἐκεῖνος ὅτι τὸ σὺν αὐτῷ ἦν θεὸς θεὸς καὶ υἱὸς μονοθεοῦ
καὶ πρὸς τὸν θεόν. Ἄλλος ἐκτελέων λέγει τῆς ἀποστο-
λῆς μαρτύριον τῆς ὁποίας τὸ φανερὸν ὡς ἀποδοξάμεθα, ἀ-
μαρτυρεῖται καὶ οὗ τῆς πράξεως. Ἰσοψητε εἰς τὴν ἀποδοξάν
τούτων.

13. Διὰ τὸ τὸ δὲ πρέπει καὶ ἐπιτρέψαι εἰς τοὺς
καθενα πρὸς αὐτοὺς νὰ χρῶσιν πρὸς τὸν λαόν. Ἐπει-
δὲς ἀλλὰ ἰσχυρίζεσθαι ὅτι ὁ λόγος τοῦ θεοῦ ὁ ὅτι
καὶ ἀπὸ αὐτῶν ὡς καὶ ἡμεῖς μετὰ Πατέρων καὶ υἱῶν
τοῦ πατρὸς χρόνους ἀπελάσας ἐκ τῆς ἀποστολῆς
Περθινῆς εἰς καὶ αὐτοὺς τὴν πίστιν καὶ διὰ τὴν πίστιν
τοῦτον Ἄδων μετὰ τὸν καὶ κατὰ τὴν οὐρανὸν τῆς
ἐκείνης ἰσχυρῆς καὶ κατὰ τὴν τὸν πρῶτον εἰς
ἐκείνην ἐφάνη ἡμεῖς ἀνθρώπων καὶ Χριστοῦ ὅτι
ὡς ὡς Θεὸς καὶ ἡμεῖς ἐμνήσθημεν καὶ πάλιν καὶ ὡς
ἐμνήσθημεν ἀπὸ τῆς ἀποστολῆς καὶ ἀπὸ τῆς ἐκείνης
τοῦτον. Ποῦ λέγουσιν στήριξαι, ἡ τὸση σφύρα φανερὰ καὶ
σας τῶν ἀσκητικῶν ἐπισημασας εἴτε μετὰ
ἀποστολῆς τῆς ἀνθρώπων καὶ καὶ ἰσχυρῆς πρὸς
πρὸς ἡμεῖς πρὸς τῆς ἀνθρώπων καὶ κατὰ τὸν λαόν. Ἐπει-
δὲς εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ Χριστοῦ τῆς Θεοῦ τοῦ ἐκείνου
ἡμεῖς ἀνθρώπων κατελάμβανοντες ἰσχυρῆς. Ὡς τῆς πα-
ρρησίας γινώσκας καὶ τῶν ἀποστολῆς καὶ ἀπὸ τῶν
λόγων ἐκείνων πρὸς πρῶτον δεῖ εἶναι τοῦτον ὅτι ὁ
Χριστὸς δεῖ λένεταί μετὰ τὸν λαόν, τὸν λαόν εἰς τὸ
ὅτι τὸ ὡς ποῦ εἶναι εἰς ἐκείνην καὶ ἡ σημασία καὶ
τὸν λαόν πρὸς τὸν λαόν ἡμεῖς καὶ τῆς Θεοῦ καὶ τῆς ἀ-
νθρωπότητος. Διὰ τοῦτο καὶ ἀνθρώπων λέγεται ὁ Χρ-
στὸς καὶ Θεὸς λέγεται ὁ Χριστὸς καὶ Θεὸς καὶ ἀνθρώ-
πος εἶναι ὁ Χριστὸς καὶ εἰς εἶναι ὁ Χριστὸς. Ἀπὸ τῆς
ἀποστολῆς εἶναι ὁ νόφος ὡς μετὰ τὸν λαόν προσπαθει-
ται νὰ βλέπετε εἰς τὸν Χριστὸν καὶ ἀπὸ τῆς ἀποστολῆς. Χρ-
στὸν. Διότι ἐκεῖνος μετὰ τὸν λαόν καὶ κατὰ τὸν λαόν
Χριστὸν χωρὶς νὰ εἶναι ἰσχυρῶς νὰ εἶναι δεῖν κατὰ
τὴν γινώσκας νὰ βλέπωμεν τὸν λαόν. Ὁ δὲ κατὰ τὸν
λαόν ὁ ἀληθινὸς Χριστὸς δεῖ εἶναι δεῖν κατὰ τὸν

ρυφήθη ἀπὸ τοῦ ἀθέου. ὁ δὲ ἐπὶ αὐτῷ
 τολμήσας ἐκείνῳ τῷ ἁγίῳ ἀποστόλῳ Δο-
 τε τρεφῆται οὐτ' ἀποστρέψῃς τὸν ἑαυτοῦ ἀπὸ τοῦ
 ἀγγελίου εἴτε τούτῳ καὶ ἢ οὐ τούτῳ. εἰ
 σεῖς, ἀγαπᾷς κατὰ τὴν ἐκκλησίαν αὐτῶν. Δ-
 ῆα ὁ Χριστὸς εἶσα ἡμεῖς ἵνα τοὺς ἐπὶ ἡμῶν
 ὁ ὁποῦς ἡμεῖς τῶν ἡμεῖς τῶν ἡμεῖς τῶν ἡμεῖς
 ποῦ εἶνα δὲ καὶ ὁ ὁποῦς τῶν ἡμεῖς τῶν ἡμεῖς
 να εἶνα καὶ ἐκείνῳ τῷ ἁγίῳ ἀποστόλῳ
 πλάην ἀποδοκίμασθαι ὅτι αὐτὸς ποῦ τῶν ἡμεῖς
 ἐπὶ ἡμεῖς εἶνα καὶ οἱ τρεφῆται εἰ ὁποῦς ὁποῦς
 δια τα ἐπὶ ἡμεῖς καὶ τα μένῳτα εἶνα αὐτῶν
 ταῦτα να εἶνα τῶν ἡμεῖς τῶν ἡμεῖς τῶν ἡμεῖς
 ταῦτα να εἶνα τῶν ἡμεῖς τῶν ἡμεῖς τῶν ἡμεῖς
 μὴ αὐθροῦσαι ἐν Χριστῷ δὲ ἐπὶ ἡμεῖς τῶν ἡμεῖς
 ποῦ ἡμεῖς τῶν ἡμεῖς τῶν ἡμεῖς τῶν ἡμεῖς
 εἶνα ὁ ἐκείνῳ ἀνθρῶπος ὡς εἶνα ἡμεῖς τῶν ἡμεῖς
 εἶνα δια το αἷμα καὶ τῆς σαρκὸς. Ἀλλὰ ἡμεῖς τῶν ἡμεῖς
 τὸ αἷμα καὶ το αἷμα δὲν ἡμεῖς τῶν ἡμεῖς τῶν ἡμεῖς
 φησὶν καὶ τα ἡμεῖς τῶν ἡμεῖς τῶν ἡμεῖς τῶν ἡμεῖς
 δεῖν εἶνα ἡμεῖς τῶν ἡμεῖς τῶν ἡμεῖς τῶν ἡμεῖς
 φησὶν ταῦτα καὶ ὅτι εἶνα καὶ αὐτὴ ὁποῦς. Ἡ εἶνα
 δὲν ἡμεῖς τῶν ἡμεῖς τῶν ἡμεῖς τῶν ἡμεῖς τῶν ἡμεῖς
 νερος δὲ δὲν ἡμεῖς τῶν ἡμεῖς τῶν ἡμεῖς τῶν ἡμεῖς
 πεῖνα εἶνα φησὶν εἶνα ἀπὸ ἀνθρώπων καθὼς το αἷμα
 καθὼς εἶνα. ὁ ὁποῦς τῶν ἡμεῖς τῶν ἡμεῖς τῶν ἡμεῖς
 ἡμῶν ἀνθρώπος εἶνα ἡμεῖς τῶν ἡμεῖς τῶν ἡμεῖς
 πρώτη παῖσις καὶ ἡμεῖς τῶν ἡμεῖς τῶν ἡμεῖς τῶν ἡμεῖς
 ὁποῦς δὲν ἀποδοῦναι τῶν ἡμεῖς τῶν ἡμεῖς τῶν ἡμεῖς
 ἄλλα καὶ ἀπὸ αὐτῶν τῶν ἡμεῖς τῶν ἡμεῖς τῶν ἡμεῖς
 κινεῖται κατὰ τοῦ ὁποῦς τῶν ἡμεῖς τῶν ἡμεῖς τῶν ἡμεῖς
 τοῦ ταφου, ἡ δὲ φησὶν δὲ δὲ καὶ τῶν ἡμεῖς τῶν ἡμεῖς
 μένου δὲ ὅτι εἰ τοῦ ταφου καὶ αὐτῶν γὰρ εἶνα αὐτῶν
 μεγάλαι ἀπεστασεις καὶ ὅτι ὁ με ταφου εἶνα τῶν ἡμεῖς
 δεχέται μόνον σῶματα, ἐκεῖ ἦτο παρὸν το σῶμα ὁ δὲ
 δὲ ἀσώματα ὄντα.

14 Πῶς ὁ Κυρὸς ἐνῶ ἦτο ἀσώματος παρῶν ἐκεῖ,

ἀνακλησας τοι ἄνθρωποι ἐκ τῶν δυο νυνστῶν τοπων
 νὰ ἐλθῃ γὰρ νὰ μένῃ δε δεμένως εἰς τὰ ἑστῆτα εἰς το
 τρίτον, τῶν. Ἐάν δε δὲν εἴχεται νὰ δεξέται ἀλλοι το
 πον παρὰ μοι τοι ταφῶν κα το ἀδην ἀπο τοῖς ο
 ποῦς ἡλκυθε ὡθη τελεως ὁ ἀνθρώπος ἐπ' ἤν ο λρ
 στος ἡλκυθε. τ. ἡμᾶς μεσω τῆς τελεως και ἀλγθε
 στατης μορφῆς ἡμῶν τῆν οἰοῖται ἀν' ἑαυτῶν. Πῶς ἡμῶν
 ρε τε ἀκόμη νὰ λέγεται ὅτι ο Θεὸς δε σπεφθεῖται με
 γρ ταρὰ με τῆν ἀνθρωπότητα. Δὲ ποιῶν τοῦ ἑαυτοῦ
 ἡλθεν εἰς τὸν κοσμον ὁ Σωτὴρ, ἡ μὴτως νὰ ἀδύατος
 νὰ ἐλευθερωθῇ τὸν ὅλον ἀνθρώπον ἡ μὴτως δὲν το
 γὰρ τῶν τοῦ ποι καποῖς ἡ ἀρτησὲ ἡ ὅδὲ ἐφ' ὅθῃ
 μὴτως και οἷδὲς συμπερισχη εἰς τῇ ἀμυστια εἰς γι
 νη τελεως ἀνθρώπος ἐνῶ ἦτο Θεὸς. Ἀλλ' εἰς τὰ ἑαυ
 το ἀπὸ ἀσεβείας ἐκείνου τοι σκεπτοντα τοῦτ' ἐρᾶ
 πως Διοτι τ' εἰς αὐτὰ πρ' αὐτῶν ὅτι οὐ ζήτητ πε
 ρι ἀμαρτίας δε ἡ ἀμαρτία εἰς τὴν φύσιν τῆς τῆς ἀ
 θρησκείας φύσεως συμφωνῶ με ὅτι διδύσκῃ ὁ ἀλλ' δε
 στατος Μαι χαίος

15 Ταῦτα πρεσβεύετε καὶ ἔτσι γινέσθε κατηγ' ο
 τοῦ Δημιουργοῦ τῆς φύσεως. Ὅταν ὁ Θεὸς ἐπλασῇ τοι
 Ἀδάμ μὴτως ἔδωκεν εἰς αὐτόν νὰ εὐχ' ἐκφύτω τὰ ἀ
 μαρτια. Τοις λοποι ποια ἀναγκὴ τῆς ἐπιτολῆς ὑπῆρ
 χε. Διὰ τὴν δε κατεδικασμένην ὅτι ἡ ἀμαρτία. Πῶς τὸ
 τε ἐξηγεῖται το γινόντος ὅτι ὁ Ἀδάμ πρὸ τῆς παρακοῆς
 δε, ἐγώρξε καλόν και ποιηρόν. Τοῦ ὅπου ο Θεὸς
 ἐπλασῇ νὰ μένῃ ἀφθαρτος και εἰκόνα τῆς ἰδ' κῆς τοῦ
 αἰωνιοῦτος, ἐδημιουργῇσεν αὐτοὶ φύσιν ἀμαρτητέαν
 κα θελήσῃ αὐτελευσόν. Ἐξ αἰτίας δε τοῦ φθόνου τοῦ
 διαβόλου ὁ θάνατος εἰσῆλθε εἰς τὸν κοσμον, ὅπως
 διαβόλος ἐφείρε τὴν ἰδεάν τῆς ἀμαρτίας. Καί τισ' ὁ
 ἀνθρώπος λογῶ τῆς παρακοῆς τῆς ἐπιτολῆς τοῦ Θεοῦ ἐ
 γινε δεκτικὸς τῆς κακῆς σπορας τοῦ ἐλθροῦ. Καί εκτο
 τε ἡ ἀμαρτία ἐνεργοῖσεν εἰς τὴν φύσιν τοῦ ἀνθρώπου
 ὥστε νὰ ῥέτῃ πρὸς πάντας ἐπ' ἡμῶν οὐχ ὅσοι ο διαβο
 λος ἐδημιουργῇσεν εἰς αὐτοὺς ἀμάρτωλην φύσιν μὴ γέ
 νοιτο! Διοτι ὁ διαβόλος δε ἡμποροῦσε νὰ εἰς τὴν δημ

ουργος φύσεως συμφωνῶν μετὰ ἀσθενείᾳ. Μονο-
 χαρῶν. Ἀλλὰ παρεκτρέποντες φύσιν καὶ νόμον ἀποβιβα-
 ῖν ἐπὶ κρίσεως καὶ ἐπὶ κρίσεως ἐβόησαν ἐφ' ἑαυ-
 τῶν ἀνθρώπων. Διὰ τὴν τοιαύτην ἀπειθήναιαν καὶ
 τοῦ Θεοῦ διαπορεύσασθαι καὶ ἐκείνους ἐκείνους.
 Ποία ἔργα τοῦ διαβόλου κατεργάσθη ὁ δὲ καὶ τὸ Αἰ-
 "Οὗ τὴν φύσιν, τὴν ὅπερ ὁ Θεὸς ἐδημιούργησεν ἀ-
 μαρτητοῦ, ὁ δὲ αἰσῶς παρεκτρέψας αὐτοὺς καὶ
 παραβῆναι ἐπέταξε τοῦ Θεοῦ καὶ τῶν ἐν ἐξουσίᾳ
 τὴν ἀμαρτίαν τὴν κατὰ τοῦ θαυνοῦ τὴν τὴν φε-
 σὶν ἀνέλαθεν εἰς τοὺς ἐκείνους τοῦ ὁ Θεοῦ ἡμῶν καὶ ἐβό-
 ησαν περὶ αὐτῆς ἐπὶ τῶν ὡστε καὶ γὰρ ἀποβιβαῖν τῆς
 παρεκτροπῆς τοῦ διαβόλου καὶ τῆς ἐπιτοπορίας τῆς α-
 μαρτίας καὶ διαπορεύσασθαι ὁ Κύριος λέγει τὸ
 ἀρχαῖον τοῦ κόσμου τῶν καὶ ἐκείνους ἐκείνους
 δικαίον τοῦ εἰς ἐμὲ. Ἐάν δὲ ὁ ἀρχαῖος τοῦ
 τοῦ δὲν ἐκείνους ἐκείνους ἐκείνους ἐκείνους
 τοῦ Χριστοῦ κατὰ τὴν ἐκείνους ἐκείνους ἐκείνους
 τίποτε καὶ περὶ αὐτῆς ἀπο τὴν φύσιν τὴν ἐκείνους
 οὐκ ἔφησεν διὰ τὸ ἀρχαῖον τοῦ κόσμου τούτου. Ἡ δὲ
 διαπορεύσασθαι ἐκείνους ἐκείνους ἐκείνους ἐκείνους
 οὐκ ἔφησεν ἐκείνους ἐκείνους ἐκείνους ἐκείνους
 πίνης φύσεως ἐκείνους ἐκείνους ἐκείνους ἐκείνους
 σωθῆναι ὅλους τοὺς ἀνθρώπους ὡς μηχανορραφίᾳ πρε-
 σωπικότητος μετὰ ψυχῆς καὶ σώματος καὶ αἰσθη-
 καὶ ἡ ἀνάστασις τῶν καὶ ἀνθρώπων ἐκείνους ἐκείνους
 ἀνοί ἐφεύρσκειν σφισματα. ὁ θεοποιεῖς ὅτι ὁ Σω-
 τὴρ ἀνέλαθεν, μετὰ σαρκὶ τὴν δὲ ἐκείνους ἐκείνους
 πεδιδόντες ἀσβῆς εἰς τὴν ἀπλήθη θεοτητα. Ποιῶν ἀν-
 τὴν καὶ οἱ καὶ ἀλλή, ἐπὶ τῆς ἐκείνους ἐκείνους
 εἰς ἐκείνους μετὰ τούτους λέγοντες ὅτι οὗτος ἐκείνους
 τὸν χριστὸν τοῦ περιεχομένου ἦτοι τοῦ ὁρατοῦ καὶ ὁρα-
 τὸς καὶ ὅτι αὐτὸς ἐκείνους ἐκείνους ἐκείνους ἐκείνους
 Χριστῷ ἐπῆρχε νόος ἐπαιρτικός. Καὶ πῶς τότε ἐλυπατο
 καὶ ἀδύνατος ἐκείνους καὶ προσήχθη καὶ ἐτυράφη ὡς τὸ
 πνεῦμα τοῦ ἰησοῦ, ἐκείνους, ραφῆ. Ὅλα ἐκείνους ἐκείνους

70. Πρβλ. Ρωμ. 5, 14.

71. Πρβλ. Α' Κορ. 3, 18.

72. 3^{ος} Κορ. 14, 34.

73. Ματθ. 26, 37.

74. Πρβλ. Ίω. 11, 33.

κατα διαρρηξιν ἐπὶ τοῖς πόσιν· ἐπὶ φρονήσας ἀποθίξας
δοῦναι ὡς ὅτι ἡ ἐκτεσίτης ὅφ' ἣν τὸ θεῖον αὐτῶν
ἐκτεσίνῃ, τὸς καὶ προσηλῶν καὶ ἐν τῇ μη ἐκτεσίνῃ
λακκίτην ἐκτεσίνῃ αὐτῶν· παρὰ τοὺς θεοὺς ἐκτεσίνῃ
αὐτῶν καὶ κατατασσέσθαι τὸς τῶν κατὰ ταῦτα
θεῶν καὶ ἀθροῦσας ὅς ἐστι Διὸς ἀταρξίαν καὶ ἡμῶν
ἐκτεσίνῃ τῶν αὐτῶν καὶ ἐκτεσίνῃ καὶ ἀποθίξας ἀπὸ
τῶν πόσιν τοῦ θεοῦ ἐκτεσίνῃ, σὴν καὶ ὅταν γηελήσῃ
ἐφ' αὐτῶν ὡς ὅτι τὰ πάντα καὶ ὑπάρχον, διότι θεὸς
ὡς καὶ τὸ μη ὄν· ὡς τὰν ὅτι τὰ λεγόμενα ἐκτεσίνῃ
καὶ καταφαντασία, διότι τὰ πάντα ἐκτεσίνῃ φησὶ καὶ
καὶ ἀληθῶς.

[illegible]78 1st 12.87

90. Илгдл. Ндл 3, 9 - 10

81 *Ирел.* *Есп. 4, 15

μα ἐκεῖ ὁ Ἰησοῦς χριστός τοῦ ἱεροῦ σώματος καὶ τοῦ
 ἡ ἀνθρώπου φέρει καὶ τὸ ἀποσταθμῶν θ
 του ἐκεῖ χριστός ἐπὶ τῇ κεντρικῇ τῇ ἀποσταθμῶν
 ἡν ἡ γῆν διὰ τὴν ἀνθρώπου ἀνθρώπου ὁ ἀνθρώπος
 ἀποσταθμῶν καὶ ὡς ἡ ἀποσταθμῶν ἀποσταθμῶν
 ποῖα ἐκρίναι τοῦ ὁ ἀνθρώπος τῶν ἀποσταθμῶν
 σπαρῆ ἡ φθαρτὴ ἀποσταθμῶν ἐκεῖ ἡ ἀποσταθμῶν
 ὅπου ἐβλήθη σὲν ὁ ἀνθρώπος μετὰ τῇ ἀποσταθμῶν
 ἀποσταθμῶν ὁ ἀνθρώπος μετὰ τῇ ἀποσταθμῶν ἀποσταθμῶν
 ξη τὴν ἀθανάσιον καὶ μετὰ τῇ ἀποσταθμῶν ἀποσταθμῶν
 μᾶς μετὰ τῇ ἀποσταθμῶν ἀποσταθμῶν ἀποσταθμῶν
 δια τῇ ἀποσταθμῶν ἀποσταθμῶν ἀποσταθμῶν
 Προς τοὺς ἀποσταθμῶν καὶ τῇ ἀποσταθμῶν ἀποσταθμῶν
 μᾶς ἐβλήθη ἀποσταθμῶν καὶ τῇ ἀποσταθμῶν ἀποσταθμῶν
 θανόντι καθὼς ἐχρῆσθαι ἀποσταθμῶν ἀποσταθμῶν
 νος ἀνθρώπου ἡ ἀποσταθμῶν ἀποσταθμῶν ἀποσταθμῶν
 δια τῇ ἀποσταθμῶν ἀποσταθμῶν ἀποσταθμῶν
 που Ἰησοῦς χριστός βασίλειον ἡ γὰρ ἐκ τῇ ἀποσταθμῶν
 δικαιοσύνης ἡ ἀποσταθμῶν ἀποσταθμῶν ἀποσταθμῶν
 φη Πῶς λοιπὸν λέγει Αὐτὸς ἀποσταθμῶν ἀποσταθμῶν
 εἶνα ἐκτος μας καὶ ἐκτος μας ἐκτος μας ἐκτος μας
 ἀποσταθμῶν ἐκτος μας ἐκτος μας ἐκτος μας ἐκτος μας
 πεδὺν τοῦ ἀποσταθμῶν ἀποσταθμῶν ἀποσταθμῶν
 ἀδην Αὐτὸς δὲν ἦτο δυνατόν να προσφῇ ἀποσταθμῶν
 ἀντ' ἀλλοῦ ἀλλὰ σώμα ἀντ' ἀποσταθμῶν ἀποσταθμῶν
 μυχῇς ἔδωκε καὶ πῆλαι τὴν ἀποσταθμῶν ἀποσταθμῶν
 ὑπὲρ ὅλου τοῦ ἀνθρώπου ἡτοῖ τοῦ ἀποσταθμῶν ἀποσταθμῶν
 τὸ ὑποσταθμῶν ἐκλευαζόν ἐπὶ τοῦ ἀποσταθμῶν ἀποσταθμῶν
 Ἰουδαίῳ ὅταν ἐπεροῦσαν ἐκτος τοῦ καὶ ἐκτος τοῦ
 τὰς κεφαλὰς τῶν ἀποσταθμῶν ἀποσταθμῶν ἀποσταθμῶν
 ἐκεῖ καθόδοι τῇ ἀκαλιτοῦ θεότητος Τοῦτο μαρτυ
 ροῦν καὶ προφηταὶ καὶ ἀποστολοὶ

18 Ἐμποροῦμεν δὲ καὶ ἀπο τῇ ἐπὶ τοῦ σταυροῦ εἰ
 κονομαί να εἰνοησώμεν ἀκρῶς οὗτο που λέγομεν Ὁ

Κ2 Πρδ4, Γοργ 6, 14.

Κ3 Α Κορ. 15, 53, 54.

Κ4 Γ 5, 19

Κ5 Γ 5, 21

Κ6 Πρδ, Μ2 Η 25, 33 Μ44, 1* 29

Πως λοιπον επινοείτε και δοσάσκετε ταῦτα καὶ με ψευ-
δεις λόγους συζημεῖτε τὸ Λόγον τοῦ Θεοῦ. Ἀλλ' ἡ
Ἐκκλησία τοῦ Θεοῦ ποτε ἔτο παρελθόν· καὶ ἔτο πα-
ρόντων· ἀλλὰ καθὼς ἔχει γραφῆ τῷ Θεῷ καὶ Λόγῳ
τοῦ γιγνόμενου πρὸς τοῦ Θεοῦ πρὸς πάντας· καὶ οἱ αἰτή-
ρησαν οἱ προσφωτισμένοι χρεῖται· γὰρ οἱ αἰτήσαντες
μετὰ τὴν ἐκκλησίαν γινώσκουσιν ὅτι ἀπὸ τῆς Πνεύματος
καὶ Πνεύματος ἀγίου· καθὼς καὶ γραφῆ· Ἐως οὗ
ἔσκε τοῖς υἱοῖς αὐτῆς τοῦ πρωτοτοκίου· διὰ τὴν πρῶ-
τοτοκίαν μετὰ πολλὰ ἀδελφούς, ἐν ᾧ τὸ ὅτι ὁ Θεὸς
ἀληθινός· διὰ τὴν πάθῃ ὑπὲρ ἡμῶν ὡς ἀνθρώπος καὶ ἐ-
λευθέρωσεν ἡμᾶς ἀπὸ τοῦ πᾶτος τοῦ θανάτου ὡς υἱὸς
Μῆτρως· λοιποὶ φαίνεται ὅτι ἐκείνους μετὰ τῆς πρῶ-
τοτοκίας μετὰ τὸ φρονεῖν τὴν ὁδηγίαν τῆς σαρκὸς εἰς τὴν
ἀνακαίνισιν ὡς ἔλεγετε, διὰ τῆς μεμνησθεως χωρὶς να ἐ-
κείνους οἱ μεμνησθεως γινώσκουσιν μετὰ τῆς πρῶτοτοκίας
συντηθείας· διότι· ἀλλῶς δὲν θα ἐλεγετο μεμνησθεως·
Μετὰ τὴν ὁμολογήσαντες ὅπως οἱ εἰς τοὺς ληστούς· γινώσκουσιν
ἐκείνους μόνον τῆς σαρκὸς, ἐκείνους πρὸς τὴν ἀποφασίαν· Διότι
ἐκείνους πρὸς φέρει τῆς σαρκὸς ἡτ, οὕτως καὶ πρᾶ-
γματιποίησιν τῆς ἀνακαίνισιν· εἰς τοὺς ἀνθρώπους χω-
ρὶς ληστούς· το δε φερόμενος ἀνακαίνισιν· φερόμενος ποῖα
ἀναγκὴ ἐπέθηκε τῆς ἐλευσίαν τοῦ Χριστοῦ

21 Αὐτοῦτο δὲ εἶναι καὶ αὐτὸ που λέγουσι, ὅτι ὁ
Λόγος ἐπεδημήσαντες εἰς εἴσα ἀπὸ τῆς τρυφῆς· διὰ τὸ
ὅμως ὁ νόμος δὲν ἐτελείωσεν τίποτε· διὰ τὸ καὶ ὁ θά-
νατος ἐβλάψεν καὶ ἐπὶ τοὺς μὴ ἀμάρτησαντας καθ' ὁ-
μολογίαν τῶν μετὰ τῶν πρωτοτοκίων· διὰ τὸ καὶ ὁ
Κυριὸς ἐλέγεν· Ἐάν σας ἐλευθέρωσιν ὁ Υἱός, θα εἴητε
πραγματι· ἐλεύθεροι· Δὲν εἴτε τοῦτο δὲ ἡ ἐλευθέρια
δοῖται ἐπὶ τῇ θάπτῃ τῆς ἀνακαίνισεως που γινώσκουσιν
αὐτοῦ καὶ τῆς τελειότητος, μετὰ τῆς ὁποῖαι καὶ ὅσοι ἐπὶ

94	Πρὸς	1 ^ο	1	1
95	Πρὸς	Ματθ	1	29
96	Ματθ	1	23	
97	Πρὸς	4	28	
98	Πρὸς	1 ^ο	17	3
99	1 ^ο	7	14	
100	1 ^ο	8	30	

22 Ταῦτα ἔγραψα ἀγαπητέ ἄν και τ ποτε περισσο-
 τερα δὲ ἔχρεσθ' εἶτο να γραψῇ, διότι ἡ εἰσγγελή παρὰ
 θεοῦ εἶναι καθ' ἑα την α τερκης. Ἀλλ ἐπειδὴ ἡρωτη-
 σαις περ τῆς π πτωῶς ἡμῶν κα θεβαιωῶς ἐξ αἰτας ἐ-
 κείω, ποι ἀρεσκῆτα εἰς τας φ' οριαις γωρις να λο-
 γραφῶν οἱ θεαιας πολ ομ λεί ἐκ τῶν ιδω λαλεί τό-
 πων δας. Διοτι δὲν εἶνα ἐφ' κτον εἰς την δ αιναι τοῦ
 α θουπου να περ γραφη το καλός και την δοξαι τοῦ
 σωματος τοῦ Χριστοῦ. Ἀλλα και οἱτ ἔγιναι καθως ἔ-
 γιναι γραφῇ εἶναι ἀρκετα ἐα τους τ στους να ομολογούν
 και να προκυλῶν τοι ἀληθινον Θεον πρως δοξαν και
 ὁμολογαν τῆς φ λα θρωπας αἰ τοῦ και ἐλπ δα τῆς σω-
 τηρας ἡμῶν δα Ιησοῦ Χριστοῦ τοῦ Κυρου ἡμῶν
 Ἀμην.

β. Περὶ τῆς σωτηριώδους ἐπιφανείας τοῦ Χριστοῦ καὶ κατὰ Ἀπολλιναρίου Λόγος δεύτερος

1. Εἰς οὗτοι δὲ λόγοι, ὅτι ὁ Κύριος ἡμῶν
ἰησοῦς Χριστὸς εἶναι ἕως οὗ σαφὲς ἐκ Θεοῦ καὶ ἀνθρώ-
που, καθὼς ἐκ τῶν προηγουμένων εἰρησίου τοῦ Ἀθανασίου
Θεοῦ πατρὸς ἡμῶν πρὸς ἐξελθόντων πρὸς τὴν ἐκ-
κλήσιν Θεοῦ, ὅπως ἐκ τῶν λόγων αὐτοῦ φησὶ ὅτι οἱ
ἐκκλησιαστικοὶ ἄνθρωποι ἐννοήσαντο. Ὁ Λόγος εἶπε σαφὲς καὶ
αὐτὴν σκηπτικὴν μετὰ ἡμᾶς. Διότι ὁ Θεὸς τὸ εἶπε, ὅτι Ὁ
Λόγος τὸ μετὰ σαφὲς εἶπε, ὅτι πρὸς παρεδωκε τὴν
τοῦ ἰεροῦ ἡμῶν. Ἀλλὰ ἐπεὶ ὁ Λόγος περιέχει μετὰ
τὴν μετὰ τὴν ἐκκλήσιν, καὶ ἡ ἐκκλήσις μετὰ τὴν
διότι ἐκκαλεῖται φαίνεται, τὴν εὐφραντο τοὺς
φησὶ ἀνθρώπων, καθὼς ἀκριβὲς λέγει, ὅτι τὸ
τὸ καὶ ποῦ πλανῶνται. Αἰσθάνομαι τὸ δεῖν ἐπιτελεῖται ὁ Ἀ-
πόστολος ὅτι, εἶπε σαφῶς, ὅτι Πρὸς ἡμᾶς καὶ τὸ ἐκκαλεῖται.
Διότι, ὅπως ἀκριβὲς εἶται ἡ μορφή τοῦ Θεοῦ, οἱ
τοὺς τὴν ἡμῶν τὴν θεοτήτα τὴν Ἀθανασίου καὶ ἡ
τοῦ δούλου πιστεύεται, ὅτι εἶναι ἡ ἡμεῖς φῶς ἀπὸ τὴν
ὁποῖαν οὐ, σιγῶνται ἐκ ἀνθρώπων, μαζί με τὴν ὁργάνην
κατὰ τὴν ἡμῶν, δαίμονα οἶτα, ὅτι τὸ μετὰ ἡμῶν
εἶναι τὸν Λόγον, τὸ δεῖν ἐκκαλεῖται τὴν σάρκα μαζί με τὴν
φύσιν, ἡ ὁποῖα λεγεται ἡ μορφή τοῦ Θεοῦ, ὅτι
νοερα ὑπαρξες. Διὰ τὸ τε, ὅταν ὁ ἀνθρώπος ἐκκαλεῖται
λέγεται, ὅτι εἶναι, χωρὶς μορφῆν καὶ ὅλας δαίμονας
χωρὶς τοῦ ὅτι ἡ φύσις τοῦ Θεοῦ, ἀδελφοί, τοὺς φῶς
ἀπὸ τοῦ σώματος. Ὅθεν, ὁ κεν Πάππας μαρτυρεῖ
ἐν ὑπερῶν φῶσιν ἐν τῷ Χριστῷ, ὁ δε Ἰωάννης παρέχει τὴν
ἀπόδειξιν ἐν τῇ ἐκκλήσιν, ὅτι τὸ μετὰ ἡμῶν
διὰ τὴν κηρύσσου καὶ οἱ δὲ οὐλοκλητὸν τὸ μετὰ ἡμῶν
οἰκονομίας. Διότι, εἶναι, φανερόν, ὅτι ὁ Θεὸς Λόγος ὁ πρὸς

1. Λουκ. 2, 38.

2. Πρὸς Φίλιπ. 2, 6 - 7.

3. 1, 11.

4. Πρὸς Ἰω. 10, 15.

5. Πρὸς Φίλιπ. 2, 6 - 11.

6. Πρὸς Φίλιπ. 2, 11.

7. Πρὸς Ἰω. 1, 14. Φίλιπ. 2, 7.

ὑπερβύσσου, ἡρώδης γάρ ἐστι βασιλεὺς
κότος· ἐκ τῆς ἀθρητικής ἀφ' ἧς Θεοῦ πατρὸς
πῶς ἦτο ἀσώματος καὶ ἀπείρου.

2. Ἐπομένως αὐτὸ τοῦτο χρῆστος ἐστὶν ὁ
τῆς σαρκὸς ἐπὶ τῆς ἐκείνου ἰσχυρὸς τῆς
ὁθιότητος καθότι, ὁ καὶ Πάτερ ἐστιν. Ἐκ τῆς
οὕτως προέβη καὶ πάλιν καὶ ἐκ τῆς οὕτως
στήθη ἀπο τοῦ καὶ καὶ ἀλλὰ μετὰ τὸ
ἰδὲ καὶ τὸς πατὸς καὶ τὸς υἱοῦ καὶ τὸς
θεοῦ τῆς καὶ οὗ. Ἀθροῦντες ἰησοῦ, ἡρώδης
πατρὸς ἐστὶν ἐκ τῆς οὕτως καὶ τῆς οὕτως
Ὀχλοῦντες ἦτο Θεός ἀλλὰ ὅτι ἦτο καὶ ἀθρητικὸς
στὸς Δαυὶδ τὸς καὶ. Νεὲς ἐκ τῆς οὕτως
στοῦν ποὺ ἰσχυρὸς ἀπο τοῦ νεκρῶς καὶ ἐκ
ὡς τῆς Δαβὶδ καὶ τῆς καὶ. Καὶ ἐκ τῆς οὕτως
πατρὸς ἐστὶν καὶ τῆς οὕτως ἐκ τῆς οὕτως
ἐκ τῆς οὕτως ἐκ τῆς οὕτως ἐκ τῆς οὕτως
τῶς οὕτως καὶ τῶς οὕτως ἀλλὰ ἐκ τῆς οὕτως
τῶς οὕτως καὶ τῶς οὕτως καὶ τῶς οὕτως
χρὶ καὶ τῆς οὕτως ἐκ τῆς οὕτως
ἀλλὰ καὶ τῆς οὕτως τῆς φωστῆς καὶ τῆς
ἀδιαλύτου ἐκ τῆς οὕτως ἐκ τῆς οὕτως
πατρὸς ἐκ τῆς οὕτως ἐκ τῆς οὕτως
τοῦτε καὶ οὐτὶς ἐκ τῆς οὕτως ἐκ τῆς οὕτως
πατρὸς Πῶς ὁ καὶ ὁ Λόγος τῆς οὕτως
πρὶν να γῆ ἀθροῦντες Δοτὶ ἐκ τῆς οὕτως
ἰδιότητος τῆς Θεότητος ὡς ὁ καὶ ὁ
ἀνακὴ καὶ προεξίτε μετὰ τῆς οὕτως
τὸς καὶ τοῦ οὕτως Πνεύματος θα εἶναι
πατρὸς κοινὸν καὶ δα τὰ τρία
μέρκοι πεπλανημένο. Ἡ ἐκ τῆς οὕτως
πατρὸς καὶ ἀσώματος Θεός
Λόγος καὶ τὸς οὕτως
σεως καὶ ἐναθροῦντες
καὶ τῶς οὕτως
Καὶ τῶς οὕτως
τῶς οὕτως καὶ τῶς οὕτως
τῶς οὕτως καὶ τῶς οὕτως

8. Πρὸς. Ἰω. 1, 3.

9. Πρὸς. 26, 23.

10. Πρὸς. Δ' Κεφ. 3, 7.

11. Α' Τιμ. 2, 5, 6.

12. Πρὸς. 2, 3.

τοῦτο· να λένε τὸ πᾶν ὅτι τὸ εἶναι ἀνθρώπου καὶ
ὁμοιωμάτων ἐστὶν ὅτι καὶ τὸ εἶναι τὸν Θεόν· ἐκ
μήτρως Παρθένου ὁλοκατέστη ὁ υἱὸς τῆς ἀφ' ἧς οὐ
οὐκ ἔστιν ἡ γυνή· ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ καὶ ὁ ἄνθρωπος
ἐστὶν τοῦ πατρὸς καὶ να εἶναι καὶ ἀνθρώπου ὡς Θεός.

3. Διότι διὰ τοῦτο ἔγινε καὶ ἡ γένεσις· ἔπειθ' ὁ
Θεὸς εἶχεν ἀσκήνη· να γινώσκῃ· ὅτι παρὰ τὸ ἡμεῖς
ἴσμεν δύναμις τοῦ Θεοῦ ἀλλ' ὁ μὲν Θεὸς προσέφερε τὸ χρί-
σμα· τὸ δὲ δεκτοὶ καὶ τῷ χρισμᾷ τὸς πᾶσι ἐδεδόκετο τὴν
χρῆσιν· ἔστιν λοιπὸν βεβαίον· ὅτι ὁ ἄνθρωπος δὲ ἔγινε ἀρ-
στος γένεσιν τῇ ἀνθρωπίνῃ φύσει· τὸν δὲ ἔμμεναι τὸν
ἐκείνῳ· τὸν δ' ἀνακαμῇ ἐπίδειξις· τῆς φύσεως ἡ οὐκ ὡς ψυ-
χῆς· ἀλλ' ἐὼς ἡμεῖς, ἔκει· πᾶσι ποιεῖται ἡτοῦ· ἀνελα-
θε τὴν μορφήν τοῦ θεοῦ· ἡ ὅτι οὐδεὶς ἐστέρεται παρ-
ξείας· πᾶσι φανεροῦται μετὰ τὴν ἐπίδειξιν· αὐτῆς καὶ διὰ
τοῦ παθῆναι καὶ δὲ τῆς ἀντιστάσεως καὶ δι' ὅλης ἧς οἱ
κοινοῦν τῆς ἐκείνου φύσεως καὶ ὡς· γυνή καὶ
κηρυχθῇ· εἴποτε λοιπὸν πῶς ἔκλεπτε τοῦ μεγάλου
ὅτι ὁ Θεὸς ἐγενήθη εἰς τὴν Ναζαρέτ· ὅτι καὶ οἱ αἰ-
ρετικοὶ πάντες τοῦτο ἐσκηθῆσαν· να λεγόν· καὶ ὡς ὁ
Παῦλος Σαμοσατεύς ὁμοῦ· Θεοὶ γενήθησαν ἐκ τῆς
Παρθένου· Θεοὶ παρουσιάσθησαν ἐκ τῆς Ναζαρέτ· καὶ
ἀπ' ἐδῶ λαβόντα ἀρχὴν τῆς παρουσίας αὐτοῦ καὶ ἀρχὴν
τῆς βασιλείας αὐτοῦ· Λογὸν δὲ μετὰ τὴν ζωὴν ἐξ ου-
ρανοῦ· καὶ μετὰ τὴν ἐκείνου· ἐκείνου ὁμοῦ· ὡς
πρὸς μετὰ τὸν προσοσμὸν· ἐπάρχει πρὸς πάντας· ὡς πρὸς δὲ
τὴν παρουσίαν· ἀνδεύει τὴν παρουσίαν· ἐκ τῆς Ναζαρέτ· διὰ
να εἶπαι· λέγει· εἰς ὃ διεπαινεῖται πάντων Θεὸς ὁ Πατήρ·
Το αὐτὸ εἶπαι ἡ ἀσέβεια αὐτοῦ· Οἱ δὲ Μαρκῆ· καὶ Μα-
τθαῖος ὁμοῦ· οἱ Θεοὶ ἐκ τῆς τοῦ κατ' ἐξουσίαν· εἰς τὴν
Παρθένον· καὶ τὸν Θεὸν ἐκ τῆς χωρὶς τῆς ἡμετέρας
ἐκείνου· καὶ εἶπαι ἀνεκτό· κοινῆς ἀνθρωπίνης
φύσεως· πᾶσι ἐδεδόκεν· εἰς τὴν ἀντιτίαν καὶ ὑπο-
ταί· εἰς τὴν ἐξουσίαν τοῦ ἀρχιεπιστοῦ τῆς καθ' ἡμᾶς· Διότι ἐπ' εἰ-
χεν ἀνεκτό· αὐτὴ· τότε ἡμεῖς· αὐτὸ· αὐτὸς τὴν ἐξου-
σίαν τοῦ ἀρχιεπιστοῦ τῆς καθ' ἡμᾶς· καὶ δὲ· ἡμεῖς· χωρὶς ἀναρ-
τῆαν ὁ Χριστός· ἀλλ' εἶπαι· αὐτὸ· δὲ· ὅτι· ἀνεκτό· εἰδικὴν

σάρκα ἐξ αὐτοῦ ἀπο τοῦ ἐχτοῦ τοῦ καθ' ὁμοίωσιν
 πρὸς τὴν ἀνθρώπου, πρὸς ἐθεωτήθη κατεσθῆναι εἰς σάρκα
 καὶ καθὼς ὁ εἶς ἡθεώθη καὶ ἡ ὁπότε ἐπεστρεψεν
 εἰς τὸ κανὼν καὶ ἦτο ἡλικιωμένος θεοῦ. Οὗτο αὖτε
 τὸ παλαιὸν λέγει, ὅτι το παλαιὸν ἐπεστὶ ἀπὸ καὶ ὅλη
 ἡ ἰσχυρὰ μετὰ τὸ φαίνεται ὅτι ἡ σάρκα ἦτο μετὰ τῆς
 θεότητος. Οὗτο Ἀρεῶς πρεσβεῖα ὅτι ἡ σάρκα ἐγίγη
 μετὰ τὸν πρὸς κρῖτην τῆς θεότητος ἀπὸ τοῦ
 ἐξ ἡμῶν ἐζώθεσθαι ἀνθρώπου τὸν ἐπὶ τῆς ἐκείνης κατωκῆ
 σι εἰς τὴν σάρκα. Ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῆς ἐκείνης τοῦ πα
 θῆναι καὶ τὴν ἀνίστασθαι ἐκ τοῦ ὕδατος καὶ ἀπεδοῖ
 εἰς τὴν θεότητα. Οὗτο Σαββαῖος ἀπεδοῖ γὰρ τὴν ὡμῆ
 τῆς ἰσχυρᾶς Σαμουήλως καὶ τῶν ὁπότε τοῦ οὗτο ἐ
 πειδοῖ ἐφοβήθη τὴν διαίρεσιν που προεβλεπόμενος ὁ Ἀρε
 ῶς κατωκῆσθαι εἰς τὴν κατωκῆσθαι ἐπὶ τῆς τῆς. Σέας
 δὲ μετὰ τὰς ἀποφύσεις εἰρηκῶν ὅτι ὁ οὗτο θεοῦ κα
 ὅτι ἦτο. Ἡ ἐκείνη αὐτοῦ πρὸς λέγειται ὅτι αὐτοῦ τοῦ
 φάσκει. Διὰ τὴν ἐμφανισθῆτε μετὰ τοῦ τοῦ αὐτοῦ
 πρὸς προφητῶν μετὰ εἰρηκῶν ἐξ ὁπότε τὴν ἀπὸ τῆς
 σῆας εἰς τὴν κατωκῆσθαι ἐπὶ τῆς ἐκείνης ἐναν
 τὸν τῆς πληρωσεως ἐπὶ τῆς ἐκείνης εἰς τὴν πλῆρη με
 τὰ τὴν πρόφασιν ὅτι φοβήσθε τὴν διαίρεσιν. Ὅπως δὲ
 κρῖθαι ἐκείνη που διαρῶν μαρτυρεῖται καὶ τὸ που
 πρὸς αὐτοῦ εἰς τὴν πλῆρη ἐκείνη πλῆρη. ὁ οὗτο καὶ
 ἐκείνη που δημιουργοῦ καταστροφῆς καταστρεφονται
 οἱ οὗτοι. Διὰ τὴν ἡ οἰκονομία εἰς ἀληθινή καὶ ἡ ἀληθῆς α
 ἐφανερῶθαι καὶ ἡ χάρις μαρτυρεῖται.

4. Τί λοιπόν σοφίζεσθε πρὸς δεκαετηρίαν σας. Τὴν
 ἀποκρυπτετε μετὰ τὴν ὑποκρίσιν καὶ δὲν λέγετε εἰς τὸ
 φάσκει ὅτι δὲν ἐγένεν ἀνθρώπος μετὰ τὴν ἐκείνην ἡλικίαν
 μορφήν. Ἄλλ' ὅτι ἐφανερῶθαι σὰν ἀνθρώπος καὶ τὴν
 τῆς πληροφορίας παρεχεῖ ὁ λόγος σας. Οἱ οὗτοι λέγε
 τε προφασίζομενοι ὁ αὐτός καὶ ὁ αἰτός. Διὰ τοῦτο προ
 σφάττεται καὶ διαβαλετε τὴν ἀληθινήν οἰκονομίαν τῆς ἐ
 ναβραήσεως συκοφαντοῦντες καὶ λεγόντες λέγοντες ὅτι
 ὁ Χριστὸς εἶνα ἀνθρώπος πρὸς ἐθεωτήθη. Καὶ πρὸ
 τῶ ἐν ἀρχῇ ἦτο ὁ Λόγος. καὶ ὅτι ἀφ' ἐκείνης μορφῆς

14. Πράξ. Φίλιπ. 2, 1.

15. Ἰω. 1, 1.

γισμούς να μη παρῇ ἀναρχία καὶ πῶς οὐκ ἔστι
 να εἶναι ὁ Χριστὸς ἀναρχηγὸς. Ἐπειτα λέγει· Ἐάν ο
 Θεὸς εἴη, δηλαδὴ ὁ Θεὸς τῶν ἀμειψιτηκῶν, ὁ Θεὸς πρε-
 πὲ να παρῇ ἀναρχὴ εἰς τὴν Θεοῦ τῶν κρῖν. ἢ ἰδὲ
 αὐτὸν, δηλαδὴ τὸν Θεόν, ὅτι ἦλθε να πῶσαι ἡμᾶς τὰ
 πρῶτα αὐτοῖς. Ἀλλ' ἡ κρῖς τοῦ Θεοῦ καὶ ὁ κρῖς τοῦ
 ἀμειψιτηκῶνα θῆτο παλιν ἀέκως. Δοτ' εἰαι ὁ Θεὸς εὐ-
 μελῆσθαι τοὺς ἀμειψιτηκῶνας λογισμοὺς τοῦ κακοῦ
 κρῖς τοῦ ἀμειψιτηκῶνα, καὶ πῶς αὐτὸν διώκει να μὴ
 ἀπο τοῦ Θεοῦ τῶ αὐτῇ κρῖς. Ἐάν, δε, καὶ ὁ Ἀδὲς ἦτο
 υποκαταστάς εἰς τὸ αὐτοῦ λογισμὸς πρῶτος, παρῇ καὶ
 εἰς τὴν ἐντολήν τοῦ Θεοῦ, τότε πῶς δὲν ἐγνώριε κα-
 λὸν καὶ πονηρὸν. Δοτ' ἦτο λογισμὸς μείας εἰς τὴν φύσιν
 κατὰ δε τοὺς λογισμοὺς ἐλευθερὸς καὶ περὶ κακὸν δὲν
 ἐγνώριεν καὶ ἦτο πρῶτος να μείας πρὸς αὐτῆς
 πρὸς τὸ κακόν. ²⁹ Ὅταν, ὁμῶς παρῇ καὶ τῇ ἐντολῇ
 τοῦ Θεοῦ ὅτε τεσείναι εἰς τοὺς ἀμειψιτηκῶνας, ὁ κακὸς οὐκ
 ὅτι, ὁ Θεὸς ἐδήμωσεν τοὺς ἀμειψιτηκῶνας λογ-
 σμοὺς ποι αἰχμαλωτίζων εἰς τὸ κακόν. ὁ κακὸς οὐκ
 ὁ δαβόλος δι' ἀπειθῆς ἐσπείρει αὐτοὺς ἐκ τῶν κατεργα-
 εῖς τὴν λογικὴν φύσιν τοῦ ἀνθρώπου ἢ ὅποιον ἔτο ἐξ
 θῆθη εἰς τὴν παραδοσὶν καὶ ἀπεικροθῇ ἀπὸ τοῦ Θε-
 οῦ. Ὡστε ὁ δαβόλος εἶναι ἐκεῖνος πῶς ἐγκατεστησά-
 καὶ τὸν νομὸν τῆς ἀμαρτίας εἰς τὴν φύσιν τοῦ ἀνθρώπου
 καὶ τὸν θάνατον να βυβαλεθῇ δαμῆναι τῶν ἐργῶν τῆς
 ἀμαρτίας. Δατὸν το λοτὸν ἦλθεν ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ δα-
 να καταλύσῃ τὰ ἔργα τοῦ δαβόλου. ³⁰ Ἀλλὰ λεγετε Κα-
 τέλεινα τὰ ἔργα χωρὶς να ἀμαρτησῇ. Ἀλλ' αὕτη δὲν εἴ-
 να καταργησὶς τῆς ἀμαρτίας. Δοτ' ὁ δαβόλος δὲν ἐκα-
 ταφέρειν ἐξ ἀρχῆς ἐκείνον να ἀμαρτησῇ να οταν οὗτος
 ἦλθεν εἰς τοὺς κοσμοὺς καὶ δὲν ἡμαρτησῇ, καταργηθῇ ἡ
 ἀμαρτία ἀλλ' ἀφοῦ πρῶτον ἐσπείρει ἐπουλῶς αὐτὴν, εἰς
 τὴν λογικὴν καὶ νοερὰν φύσιν τοῦ ἀνθρώπου ἐργασθῇ
 ἔπειτα ὁ δαβόλος τῇ ἀμαρτίᾳ. Διοτ' ἀπεθῇ ἀδυνα-
 τον εἰς τὴν φύσιν που ἦτο λογικὴ καὶ ἡμαρτησῇ ἐκου-
 σῶς καὶ ἐγίεν ἐποκαταμένης θανάτου κατὰ δὲν να
 ἀνακαλέσῃ μοιη τῆς τοῦ ἑαυτοῦ τῆς εἰς τὴν ἐλευθερίαν,

29. Πρὸς Ρωμ. 67, 7

30. Δ' 11, 3, 8.

ὡς λέγει ὁ Απόστολος Διότι ἡ ἀδυναμία τοῦ σώματος
 σωσῇ τοὺς ἀνθρώπους· ἀλλὰ τὸ πνεῦμα τῆς ἀρετῆς ἐν τῇ σαρ-
 κὶ, ὅπου ἐνέπρωκεται τὴν ἁμαρτίαν. Διότι ὁ
 Υἱὸς τοῦ Θεοῦ ἦλθεν ὁ κόσμος ἵνα σώσῃ τὴν σάρκα
 που προσέλθοντες ἐκ νεαρᾶς ἀρχῆς καὶ θαυμάσιος δημιου-
 ργίας μετὰ τὴν δοκίμην τοῦ φωτός· ὅτι μετὰ τὴν ἀποστολὴν τὴν
 ἀρχικῶς δηλοῦντες ἠθέλησαν ἀλλὰ μετὰ τὴν ἐκτέλεσιν τὴν
 παρὰ τὴν πνεύματος· ὅπου ὁ ἑαυτοῦ εἰς αὐτὸν
 καθὼς μαρτυρεῖ ὁ πρῶτος λέγων Πρῶτον τε ποιεῖν
 νὰ γνωρισθῇ τὴν ἀνθρώπων ἡ κακία· ὅθεν ἐκλέγει τὴν
 γὰθόν, ἀπειθεῖ εἰς τὴν πομπήν. Ἐὰν δὲ ἡ ἀναμάρτη
 οὐκ εἴη εἰς τὴν ἀμαρτησοῦσαν, φωτὶ τῶν κατεκρη-
 θη ἡ ἁμαρτία εἰς τὴν σάρκα. Πῶς δὲ ὁ Απόστολος
 λέγει Ἐκεὶ ὅπου ἐπλεονέχετο ἡ ἁμαρτία ἐκεῖ ἔπαυσε
 μετὰ τὸ παραπτῶν ἡ χάρις· ὅχι μετὰ τὴν περὶ τὴν
 τόπον· ἀλλὰ μετὰ τὴν πρὸς τὴν θέτη φωνὴν ἐνθα ἐβλήθη
 ἡ ἁμαρτία. ἵνα καθὼς ἀκριβὲς λέγει ὁ
 ἄνθρωπος ἐσθλὸν ἡ ἁμαρτία εἰς τοὺς κόσμους, ἔτα καὶ
 δι' ἑνὸς ἀνθρώπου ἡ σοφία τοῦ θεοῦ ἀποκαλύψῃ ἡ χάρις διὰ
 μέσοις τῆς δικαιοσύνης εἰς ζωὴν αἰώνιον. ὅτι τῆς
 φύσεως διὰ τῆς ὑπεροχῆς ἐγενήθη ἡ ἀρχὴ καὶ ἡ ἀξίωσις τῆς
 ἀμαρτίας· διὰ τῆς αἰτίας φύσεως γὰρ καὶ τῆς δικαιο-
 σύνης ἡ ἀποδοξίς καὶ ἔτα νὰ καταργηθοῦν τὰ ἔργα τοῦ
 διαβόλου· μετὰ τὴν ἀπελευθερωσὶν τῆς φύσεως τῶν ἀν-
 θρώπων ἀπὸ τὴν ἁμαρτίαν καὶ νὰ δοξασθῇ ὁ Θεός.

7 Ἀλλὰ καὶ παλιν λέγετε Ἐὰν ὁ Χριστὸς εἶναι ἀν-
 θρώπος, θα εἴη μέρος τοῦ κόσμου· μέρος δὲ τοῦ κο-
 σμοῦ δὲ, ἡμπορεῖ νὰ σώσῃ ὅλους τοὺς κόσμους. Ὡς ἵπτος
 τῆλον ἐπισημα καὶ βλασφημία παραφρῶ. Διότι ὅς ἐ-
 πουν εἰς ποίαν Γραφήν, ἀπαντᾷ ὁ ὁρὸς αὐτοῦ εἶναι σο-
 φισμα τοῦ διαβόλου· καὶ τοῦ πρῶτος λέγει Ὁ ἀδελ-
 φος δὲν λυτρῶνεται καὶ θα λυτρωσθῇ αὐτοὶ ἀνθρώπος.

91 Ρωμ. 8, 3

92 Πρβλ. Ματθ. 18, 28.

93 Ησ. 7, 14

94 Πρβλ. Ρωμ. 9, 3

95 Ρωμ. 5, 20

96 Ρωμ. 5, 12-21

97 Πρβλ. Α. Λα. 3, 9

98 Ψαλμ. 48, 9

κα εἰς ἄλλο μέρος. Κα ἐγενήθη, ὡς τῆς (τῆς Σωφ.)
 ἄνθρωποις καὶ αὐτοῖς. Ὁ ὕψιστος ἐστὶν
 Πῶς ἂν ὁ Χριστὸς δεῖξαι τοῖς ἀνθρώποις μετὰ τὴν
 ἐξουσίαν αὐτοῦ. Εἰς τὸ λοιπὸν λέγουσιν ὅτι ὁ κόσμος
 σωῖται ὅτι ἐκ τῆς οὐσίας τοῦ Θεοῦ διὰ τὴν χάριν
 ἢ ἀμάρτιαν εἰς τὴν ἐξουσίαν τῆς χάριτος.
 Πῶς δὲ ἡ ἐκρίσις αὐτοῦ, ὅτι ὁ Λόγος αὐτοῦ καὶ ἐ-
 γενήθη ἄνθρωπος, ὅς ὥστε καὶ οὕτως ἐγενήθη ἄ-
 νθρωπος καὶ πιστεύεται ὅτι αὐτὸς Θεός. Καθὼς καὶ μετὰ
 τὴν εἰσαγωγὴν τοῦ Χριστοῦ εἰς τὸν κόσμον ἐπὶ τῇ ἐ-
 νόητῳ Θεῷ, οὕτως αὐτὸς καὶ ὡς Θεός ἐμερῶν ἀν-
 θρώπων σωῖται τὰς πεπαιστωμένους εἰς αὐτὸν. Δὲ μοι
 ἐστὶν ὁμολογησὶς Κυρίου. Ἰησοῦ μετὰ τὸ πνεῦμα σου καὶ
 πιστεύσας μετὰ καρδίας σου ὅτι ὁ Θεὸς ἀνέστην ἀ-
 πὸ τῶν νεκρῶν. Θαυμάσιος. Ὁ Θεὸς ὅμως δεῖξει
 ἐπιδοκίμως νεκρωσὶν ὅτι ἐκεῖ ἀνέστην ἀπὸ τῶν
 ἄλλων ἀνθρώπων ἀπὸ τῶν νεκρῶν. Ἐπὶ μείως ἐπὶ τῇ
 ἀνάγκῃ ναυαγῆσαι ὁ Θεὸς τοῦ ὅτι αὐτὸς ἀπὸ τῆς
 περὶ ἡμῶν εἰς οὐρανὸν ἀπαλλαγῇ ἀπὸ τῶν θανάτων,
 εἰς οὐρανὸν ἡμᾶς διὰ τὴν ζωὴν. Ὡς τὸν ὅτι αὐτὸν σω-
 ζεῖ ὁ Λόγος μετὰ ὅτι ἐγενήθη ἄνθρωπος.

8. Ἀλλὰ πάλιν λέγετε. Καὶ πῶς ἡμῶν ἡ ἀνθρώπινη
 φύσις ἢ ὅτι καὶ λόγῳ αὐτοῦ ἐγενήθη ἄνθρωπος καὶ
 ἐδεῖξθαι διὰ τὴν χάριν τῆς χάριτος. Ὁ Θεὸς ἀνθρώπων
 εἰς τὴν χάριν ἀμάρτιαν πρὸς τὴν χάριν αὐτοῦ θα-
 νατοῦ καὶ ὁ ὕψιστος ὅπως εἰς ἐκ τῶν ἄλλων ἀνθρώ-
 πων. Τὰ αὐτὰ ἐπὶ τοῖς καὶ ὁ Μάρκος τῆς ἐκ τῆς γνω-
 μῆς προβόλῃς εἰς τὸ μέσον καὶ ὁ Μανιχαῖος ὁ ὅτι
 ἐπὶ τῇ ἐξουσίᾳ τοῦ ἀρχόντου τῆς κακίας τῆς σαρκὸς τοῦ
 ἀνθρώπου καὶ αὐτὴν τὴν γεννησὶν αὐτὸν καὶ ὡς μαρτυ-
 ρεῖται. Εἰς τὴν αὐτοῦ ἐπὶ τὴν ἀπὸ ἐκείνου ἀπὸ τῆς οὐσίας
 ἐκείνης καὶ εἰς αὐτὸν καὶ ἐγενήθη δυνάμις. Αὐτῶν
 τῆς γνωμῆς ἐπὶ τὴν ἀντιπαράθεσιν ὡς ἰδοὺ, σὺ καὶ σὺς με-
 τὰ τὴν παραθεσὶν κατ' ἄλλοι, τοῦτο ἐστὶν τῆς ἐξουσίας
 τοῦ ἀρχόντου τοῦ κακοῦ τῆς οὐσίας φύσιν τοῦ ἀνθρώπου.

39. Ψαλμ. 86, 5

40. 1. 2. 1. 3. 20

41. Ρωμ. 10, 9

42. Β' Πέτρ. 2, 19.

ἵπτος σημαίνει την ψυχήν την οὐρανίαν· ἄνθρωπος
 ἡ ἀνθρώπινη φύσις· ἄμαρτιον ἔστω καὶ ἡ ἁμαρτία· ἵπτος
 ὅτι ἡ ψυχή ἐκ σαρκὸς καὶ αἵματος ἐστὶν ἐκ τῆς γῆς· ἀπο-
 πέμπεται ἔκ τῆς γῆς· καὶ τὰς ἀφ' ἧς Γραφὰς ἐρ-
 ροῦται τὸ πνεῦμα ἵπτος· ὅτι καὶ τὸ πνεῦμα οὐκ ἐστὶν ἀν-
 θρώπινον· καθὼς ὁ Κύριος λέγει· Μη φθῆθῃ ἀπὸ κα-
 νὸς πνεύματος ἡμετέρου· καὶ φανερωθῇ τὸ σῶμα τῆς
 ψυχῆς· ὁ ἄνθρωπος ὁ βασιλευμενός· καὶ τὰς ἀφ' ἧς
 εἶπα σαρκὸς κατὰ τὴν γῆν· σὺς δὲ σὺ ἀποθῇ καὶ
 καὶ δὲν ἀφικέται μαζί με τὸ πῶμα· Πως δὲ καὶ ἐν
 τῇς πύλαις τῆς ψυχῆς τὰς ὁποίας ἐκράτει· ὁ ἵπτος εἰς τὴν
 ὁδὸν τῆς οὐρανίας πνεύματα ἔλεγει· Ἐπὶ ποὺς τὰ
 πνεύματα πνεύματα καὶ τῇ εἰς τὴν φυλάκην διατάξῃ
 ῥῶν εἰς τὴν τοῦ ἑσπέρου τῆς ἀποστάσεως· Ἀλλὰ
 σὺς λέγετε καὶ ὀνομάζετε τὰ πάντα πνεύματα· δι-
 νάμην εἶναι περὶ τῆς κατ' ἀληθῶς φύσεως· ἡμετέρας
 τῆς ἐν Χριστῷ οὐρανίας συμφωνήσεως μετὰ τῆς
 οὐρανίας· καὶ ἀνθρώπος ἀνθρώπος εἶναι ὁ Λόγος· Δὲν γὰρ
 εἶπα· ὅτι εἶπα τοῦ Θεοῦ ἡ φωνὴ τῆς λέξεως· ὅτι ἡ οὐρανία
 τῶ ἀνθρώπου ἔχει στήθην καὶ κλίστρος τὰς καὶ ἀπο-
 τῆς νεότητος αἰτός· χωρὶς τὰ ἐννοεῖτε ὅτι πνεῦμα
 νεότητος ἐλήφαμε τὸ καὶ πνεῦμα ἐσηλάθη εἰς τὴν φύσιν
 κατοικῶν ἐν σπυρίδι τοῦ ποιητοῦ καὶ τοῦ φθαρτοῦ· καὶ
 διὰ τοῦτο ὁ Κύριος ἐπεσχεθῇ ἀληθῶς μετὰ τῆς
 τοῦ Δαβὶδ· ὅτι θα ἀναστήσῃ ἐκ τῶν κατὰ τὴν
 λίσας αἰτός τοῦ Χριστοῦ κατὰ τὴν ἀνθρώπινον· καὶ
 οὐκ ἐκ μετατόπηςως θεοῦ τῆς πνεύματος· καὶ ἀνθρώ-
 πινος μορφῆς (ἐστὶν δὲ ποιεῖ ἀνάγκη τὰ ὁρκισθῇ ὁ Κύριος
 εἰς τοὺς Δαβὶδ)· ἀλλ' ἀφ' ἧς ἐπὶ τὴν μορφὴν τῆς
 λού· λόγω μακροθυμίας ἀναδεχθεὶς τὴν ἐκ τῆς
 γεννησὶν καὶ τὴν αὐξήσει τῆς ἡλικίας ὡς συμβαίνει εἰς
 ἡμετέρας καθὼς λέγει ὁ ἀποστόλος· Ἐπεὶ δὲ λοιπὸν τὰ τῆς
 διὰ μετεσχόν ἀποκοιῶν αἵματος καὶ σαρκὸς καὶ αἵματος
 ἐπίσης κατὰ παρατήρησιν τῶν μετεσχόντων τῶν
 στοχεῶν· πνεύματα χαρακτηρίζου τὴν φθαρτὴν φύσιν τοῦ

13. Max: 10, 28

44 A* 116-20 3, 19

45. Глв. 8, 21

46 Γαλμ. Γεν. 8, 11.

45. Ποδλ. Φιλικ. 2 7

44 14 2 14

ἀνθρώπου. Κατὰ παρατύησόν με, τρεπὲς ἐπεδή δε ἐ-
γενήθη ἐκ στερημάτων σιέτης ἀλλ' ἐκ Πλάτωνος ἀ-
γίου, τῶν δὲ μετὰ τὸν δευτέρου ἐγενήθη ἐξ ἀλλοτρίων
πολλὰ ἀλλ' ἦτο ἀπὸ τῆς τοῦ Δαβὶδ, καὶ τοῦ Αβραάμ
καὶ τοῦ Ἀδὰμ καθὼς ἔχει γραφή⁴⁹

9 Πῶς λοιπὸν ἀφ' ἧς ἀλλεείτε τὰς ἀσθενείας Γρυφας καὶ
τῆς ἀπικαλῆς τῆς ἀνιήσεως λεγόμενης πρὸς τὸν
σασθῆναι ἀνθρώπος ἀπὸ τῶν ἐκ τῶν ἀλλοτρίων ἐκείνων
ἀνθρώπων. Ὑπάρχει ἐνενετο ἀνθρώπος ἐπὶ τῆς ἡρώτης
με ἀνδρὰ θύειν ὁμοῦ καὶ ὁ Κρυφὸς τῆς δουλείας πρὸς
ἐσταυρωθῆναι ἀνθρώπος. Εἰς ἀλλοτρίους τῶν Πέ-
τρων πρὸς λέγει ταῦτον ὁ Θεὸς ἐπὶ τῆς καὶ Χριστοῦ καὶ
Κυρίου τοῦ Ἰησοῦ τοῦ ὁποῦν σὺ ἐσταυρωσάμενος τῶν
ὀν κινεῖτε ὅτι ἐπὶ τῆς Εἰς μενοῦντες ἐπὶ τῇ θεότη-
τι τῶν Λόγων δατὶ ἀκομὴ κατὰ τὴν τῶν Ἀν-
θρώπων ἀφ' ἧς καὶ σὺ τῶν τῶν δατὶ με ἐκείνων, Ε-
κείνους δὲ τὴν μορφήν τοῦ δουλοῦ πρὸς ἀνιήσει ὁ Λόγος
δικαίως διαφωτίζει με τοὺς ἐκείνους σας. Αἱ ἀσθενείας δὲν
ἔχετε ποτεκεῖν ἐκείνους. ὅτι τῶν ἀλλοτρίων. Εἰς ἡ ἀσθενή-
σασα φύσις ἡρώτης κατὰ τὴν ἐκείνων ἀνθρώπων. ὁ Θεὸς ὁ
πρὸς τὰ ἀμαρτήσῃ διατελεῖ λοιπὸν ποτὶς κριτὸς τῆς ἀ-
ναγκῆς ἐκείνους δὲ τοῦ τελεῖ. ὅτι τὸ κρῖτος τῆς ἀναγκῆς
εἶναι ὑποτεταμένον εἰς τοὺς νόμους τῆς θείας. Εἰς τὰς ἀν-
θρώπων. Εἰς τὸ να μὴ ἀμαρτάνῃ ἡ ἀνθρώπων φύσις εἰς τὸ
Χριστῶν μετὰ καὶ ἀναγκῆς τοῦ ἀμαρτάνῃ γίνεται
σύμφωνον μετὰ τὴν φύσιν. ὅτι τὸς ἀνθρώπων ὅτι ὁ δημιουργὸς
τῆς φύσεως εἶναι ὁ ἐργατὴς καὶ τῆς ἀμαρτίας. Εἰς δὲ τὸ
τοῦ οὐτον εἶναι ἐλασφημῆ καὶ ἀναγκῆς δὲ ἐκείνους χωρὶς
τὸ ἀμαρτάνῃν εἶναι. ὅτι τὸς ἀνθρώπων ὅτι τὸ να μὴ ἀμαρτάνῃ
εἶναι. σύμφωνον μετὰ τοὺς ἀνθρώπων σκοποὺς τῆς φύσεως. ὅτι
τοῦτο ἡ μορφή τοῦ δουλοῦ τοῦ ἐκείνους ἐκείνους μετὰ
θεότητα τοῦ Λόγου ἐπὶ τῆς δὲν ἐκείνους τοῦ εἰς τοὺς νόμους
τῆς ἀναγκῆς, ἀλλὰ φυσικῶς καὶ δικαιοδικῶς προβάλλει
ὡς γεγονὸς τὴν ἀμαρτάνῃν μετὰ τὸ να καταρτίσῃ τοὺς
νόμους τῆς ἀναγκῆς καὶ τοὺς νόμους τῆς ἀμαρτίας. ἀφ' ἧς
ἐκείνους καὶ τοὺς τερσινὸν τοὺς οἰκτιρῶν τῆς ἀνιήσει-

49. Πρὸς τὸν 7, 42. Ἀντιφ. 3. 34. Ιαν. 3. 36.

50. Πρὸς 2, 36.

ας τοῦ ἀνθρώπου, γένους καθὼς καὶ ἐκεῖ, ὁ πρῶτος.
 Ἀπεθῆς ἐν ὑπνῷ, ἡ γὰρ ὥρα ἦν αἰματωμένη. Διότι
 μέτετο τὰ πρῶτα τῆς ἡμέρας, καὶ τὸ πρῶτον ἦν
 μετὰ τὴν ἡμέραν τὴν μεγάλην κατὰ τὸν ἐχθρὸν ὅτι τὸ
 ἀνθρώποι, πάλιν κατέστη ἐν κρήνῃ ἐκ τῆς ἡμέρας.
 Διὰ τοῦτο ὁ Ἰησοῦς καὶ ἐπαλάλησεν καὶ ἐκκήρυξεν τὰς
 περασμένους ἐπέδειξεν μετὰ τὴν αἰματωμένην, πάλιν ἐκ
 νῶν πάλιν προκάλεσεν τὸν πρῶτον. ὁ πρῶτος κατὰ
 γενὴν ὑπὲρ τῶν ἀνθρώπων τὴν ἡμέραν, λέγων· Ἐγὼ τὸ πρῶτον
 ἔγω ἐκκήρυξα τοῖς κοσμοῖς. Διότι ὁ διαβολὴς ἐκ
 ἐξέσηκωσεν πολέμον ἐν ταῖς τῆς θεότητος τῇ ἡμέρᾳ
 δὲν ἐγινώριζε, διότι αὐτὸς ἐπὶ τὴν ἡμέραν τὴν
 ἔλεγεν· Ἐάν σου εἶσα γένος τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ πάλιν
 ἄνθρωποι τοὶ ὅποιοι κατωρθώσῃ κατὰ τὴν ἡμέραν
 καὶ ἀπὸ ἐκεῖνοι ἐπέξετε καὶ εἰς ὅλους τοὺς ἀνθρώπους
 τὴν ἐνέργειαν τῆς κακίας αὐτοῦ. Ἐπὶ δὲ ἡμέρᾳ τῇ
 Ἀδάμ, πάλιν ἐκράτειτο ἐπὶ τὴν δεσποτῆς εἰς θάλατταν καὶ
 ταδὴ καὶ ἐφωτοῦζε πρὸς τοὺς δεσποτῆς καὶ τὸν ἀντὶ
 παύτως μαζί με τὰς ψυχὰς ἐκεῖνοι πάλιν ἐκράτειν
 εἰς τὸν Θεόν, καὶ τὰς ἀπειθήσεις τοῦ φιλοκαλοῦντος
 οἱ ὅποιοι ἐκράτουτο μαζί με τοὺς Ἀδάμ καὶ ἐπὶ τὴν ἡμέραν
 καὶ ἐφωτοῦζαν μαζί με τοὺς ὁ Θεὸς εἰσέταξεν ἡμέραν τὴν
 ἄνθρωποι πάλιν ἐδουλοῦντο καὶ ἀνθρώπων καὶ ἡμέραν τὴν
 μάση διατὸ γένος τῶν ἀνθρώπων ὅτι ἀνθρώποι ἐκράτειν
 σεως τῆς ἀγάπης αὐτοῦ. εἰς τὴν καὶ ἐκράτειν ὁ ἀνθρώπων
 καὶ αὐτὸ ἀπογινώσκω μετὰ τὴν ἡμέραν ἐκράτειν τὸν
 τὸν ἐχθρὸν ὁ ὅποιος ἐκράτειν ἐκράτειν τὸν ἀνθρώπων
 πάλιν, καὶ ἀνθρώπων δὲ εἰς ἀφαιρέσειν τὸν ἀνθρώπων
 διὰ τῆς ἡμέρας καὶ κοινωνίας αὐτοῦ μετὰ τὸν ὕψιστον
 φυσικῶς καὶ ἀληθῶς

10 Διὰ τοῦτο ἦλθεν ὁ Λόγος τῆς ἡμέρας καὶ ἐν-
 μιουργὸς τοῦ πρῶτου ἀνθρώπου διὰ τὴν γὰρ ἀνθρώπων
 πρὸς τοὺς σκοποὺς καὶ ζωοποίησιν μετὰ τὸν ἀνθρώπων καὶ τὴν
 θάλατταν δὲ τὸν ἀνθρώπων ἐκράτειν. Καὶ διὰ τὴν γὰρ ἀνθρώπων

11	4	67	19
12	11	12	15
13	1	1	1
14	1	1	1
15	1	1	1

προς ἐκκλησίαν ἐκ γυναικός ἀφ' ἑβήματος ῥήσεν· ἐκ τῆς
 πρώτης οἰκίας ῥήσας τὸ εἶναι τὸν ἀνθρώ-
 νη· μάρτυς μετ' ἐκείνης ἔστι· ὁ δὲ τοῦ εἶναι τὸν ἀνθρώ-
 νη χάρις ἀμείψαντα σὰρκα καὶ θελήματα καὶ ἀνθρώπινος
 ἐφ' ἐκείνους λόγους συμφωνῶν μετ' ἐκείνης τῆς ἀ-
 νατολῆς· ἡμεῖς νεῖος τυρκοῦ Διδύ· ἡ μὲν θελήσεις πο-
 ῦν ἐπεκρίτε· εἰς αὐτοὺς ἦτο· ἡ θελήσεις τῆς θεοτητος ἐπεδῆ
 καὶ ἡ δὲ φωνήσας ἦτο ἡ φωνή τῶν λόγων πρὸς τὴν ἐπι-
 δεικνύσας ἀνθρώπινος μάρτυς καὶ τῆς βλατομένης σαρ-
 κός τῆς δευτέρας· Ἀδὲμ· ὅχι· κατὰ δὲ τὸν προῶτον,
 ἀλλὰ κατὰ τὴν παρένθετον θεοτητος καὶ ἀνθρωποτητος Διο-
 τιδοῦ τοιοῦτο δὲ βούλος ἐπασημασμένον· Ἰησὺς ὡς ἀθίω-
 ποι· καὶ ἐπειδὴ δὲ εὐρίσκει· εἰς αὐτοὺς κατεῖ· τὸν ὅρα
 τῆς πρὸς αὐτὸς στορας τοῦ κακῆ· τὸ κακὸν αὐτοῦ ἐξέ-
 τῆς πρὸς τὸ παρὸν ἐπ' αὐτὸς τῆς προσταθείας τοῦ ἐν-
 κατὸ καὶ ἐκώμε· κατὰ τὸν καὶ ἐκ τῆς ἀποστο-
 σίας εἰς αὐτὸς· Πῶς εἰς αὐτὸς πρὸς ἡλθε· ἀπὸ τῆς· Ἐ-
 δὲμ· ἦτο ἀπὸ τῆς γῆ· τῶν ἀνθρώπων καὶ δὲ βούλος δὲ α-
 τῆς βούλος με δυνάμει· Δὲ αὐτὸς καὶ ὁ ἡγεῖς ἐλεγεν·
 Ἐρχεται· ἀρχὴν τοῦ κόσμου τούτου καὶ δὲ εὐρίσκει·
 τὸν εἰς ἐμὲ· αὐτὸς καὶ ὅπως ἐχόμεν· μὴ· ὁ δευτερος
 Ἀδὲμ· ἔχει καὶ ψυχὴν καὶ σῶμα καὶ υλοκῆρον τοῦ τῶν
 τοῦ· Ἀδὲμ· Δὲ εἰς αὐτὸς οἶδε· ἦτο πρὸς· πρὸς τῆς
 ὑπὲρ· εἰς αὐτὸς ἀνθρώπου πρὸς εἰς αὐτὸς σῶμα ἐκ· πρὸς
 εἰς αὐτὸς· Ἀλλὰ δὲ εὐρίσκει· εἰς αὐτὸς τίποτε ἀπὸ ἐκεί-
 νης πρὸς ἐκείνης· καὶ κατὰ τὸν πρὸς τοῦ· Ἀδὲμ· καὶ
 ἔτο· κατὰ τὴν· ἦτο ἀμείψαντα δὲ αὐτὸν· Χριστοῦ καὶ δὲ αὐτὸ το
 καὶ ἡ Γραφή· μὴ· ὁ σῶμα δὲ ἔκαμεν ἀμαρτίαν,
 οὐτε εὐρεθῆ· δούλος εἰς τὸ στομάτιον·

11 Πῶς λοιπὸν λέγετε δὲ ὁ ἀνθρώπος ποῦ μὴν
 φορεῖ ἐπ' αὐτὸν αἰχμαλωτὸς τῆς ἀμαρτίας εἶσαι ἀδύνα-
 τος· ἡ ἀπ' αἰχμαλωτὸς ἀπὸ τῆς αἰχμαλωσίας· δὲ αὐτὸς ἀποδω-
 σῆτε τὸ μὲν ἀδύνατον· εἰς τοὺς Θεοὺς· τὸ δὲ δυνατὸν· εἰς τοὺς
 δούλους· λέγοντες δὲ ἡ δυνάμεις αὐτοῦ τῆς ἀμαρτίας
 εἶναι ἀκατάλυτος· εἰς τὴν φύσιν τῶν ἀνθρώπων, ὡς λέ-

56. Παρ. 1ης 63, 1.

57. Παρ. 1ης 14, 30.

58. Α' Πέτρ. 2, 22.

γον και ο ἄλλος ἀρετὰς. Διὰ τοῦτο ἦλθεν ἡ θεοτης
 ἡ ὑποαδεν σιγαλωτρετὴ ἐν μνηφ σαρκὸς καὶ φρε-
 νης ἵνα αὐτὴ μὲν μένη ἀναιχλωτρετὴς φρενὸς δὲ
 εἴτα ἡ καθαρά δικαιοσύνη τοῦ λογιστοῦ ἡ καθαρά
 ἡ δικαιοσύνη τῆς θεότητος. Πῶς δὲ θα ἦτο ἡ ἡσυχία
 οὐ σιγῆς ἐργασία τῶν ἀνθρώπων, εἰ ὁ ἡρως δὲν
 εἴχεν ἐλφισθῆν ἐν ταῖς ταῖς παρὰ τὴν καὶ ἐλφισθῆν
 φρενὸς ἀνθρώπου ὡς λέγει ὁ ἀποστολὸς ἐν οὗτος τῇ
 ὁτοῦ ἀναιχλωτρετὴς δὲ ἡμᾶς εἶνα προσφύτος καὶ ἐλφισθῆν
 λέγων. Ἐγὼ ἴμα ἡ ὁδὸς καὶ ἡ ζώη καὶ ἡ ἀληθὺς αἴ-
 ῖα. Ἀλλὰ λέγετε διὰ μέσων τῆς ἀμαρτίας καὶ τῆς ἀμαρ-
 τίας σωζόντα οἱ πιστεύοντες καὶ ὅχι διὰ τῆς ἀντιγεν-
 νήσεως καὶ ἐλφισθῆν ἀπὸ τῆς ἐν τῷ χριστῷ καὶ πῶς ἔ-
 γνε πρωτοτόκος μετὰ πάλιν ἀδελφῶν. καὶ ὁ πρω-
 τος πῶς ἀνισθῆν ἀπὸ τῶν νεκρῶν ἀλλὰ τῶν τοῦ εἴ-
 να ἡ κεφαλὴ τοῦ σώματος τῆς ἐκκλησίας. Δὲ οὐ-
 τε ἔμπορεῖ να ὀνομαζέται τοῖς ἐκείνῃ πῶς ἀνισθῆν
 εἰς φανερὸν πρᾶγμα ἀλλὰ πῶς εἶνα ἐκείνῃ πῶς πι-
 στὸν εἰς το δυνάτο, τοῦ ἀδύνατο καὶ εἰς τῇ δυνάμει
 τοῦ ἀσθενοῦς καὶ το δυνάτο, τοῦ παθοῦς εἰς τῇ ἀ-
 τυχθεία, καὶ το φθαρτοῖ εἰς τῇ ἀφθαρθεία καὶ το θνη-
 τοῖ εἰς τῇ ἀθανάσει. Το μυστήριον τοῦτο εἶνα μὲν
 ἡθὼς λέγει ὁ ἀποστολὸς ἐγὼ δὲ λέγω τοῦτο σχετι-
 κῶς με τὴν ἐνωσιν χριστοῦ καὶ ἐκκλησίας. Δὲ οὐ-
 ἦλπεν εἰς τοὺς κοσμοὺς ἡ θεοτης διὰ τῆς ἀμαρτίας, εἰνα
 τῆς διου δὲν ἡμαρτήσεν αὐτός. Ἀλλὰ ἐπὶ ὅπως ἐ-
 κεῖνος ἀν κα ἦτο πλῆθος ἵνα ἡμεῖς πλῆθυσωμεν εἰς
 τῇ πτωχείᾳ ἐκεῖνου. Κατὰ ποῖον δὲ τρόπον ἐπτωχευ-
 σεν ὁ θεός με το δτι τῇ πτωχεύσασα φρενὴ ἡμῶν ἀνέ-
 λαθεν εἰς εἰς τοῖ διὰ να προδεδίχη αὐτῇ. ἄφρου εἰς καί-
 ωσαν αὐτὴν με τῇ ἰδκῇ τοῦ δικαιοσύνης πασχούσαν ὅ-
 περ τῶν ἀνθρώπων καὶ οὐσαν ἀνωτέραι ἀπὸ τοὺς ἀνθρώ-
 νων.

59	15	1	20
60	11	15	9
61	11	15	26
62	11	15	11 20
63	11	15	
64	11	15	1 2 27
65	11	15	15 53 54
66	11	15	
67	11	15	9 9

ἀταλασγέα περ ἡ γῆ· ἦ το γὰρ ὁ ὕψος τοῦ ἀνθρώπου
ἐν ἀναγκῇ καὶ παθὲν πολλά καὶ ἐκ θανάτου· καὶ να
ἀνδρὶ τῇ τριτῇ ἡμέρᾳ· Ἐπὶ δὲ δευτέρῃ περὶ τοῦ
ὁ Χριστός· εἶναι παθητὸν, ἐπεὶ ἡ ἀνθρώπου ἀπο
θνήσκει· ἐπεὶ δὲ εἶναι Θεὸν ἀλλὰ ἐκ τῆς θείας ἀμείνων
ἐστὶν οὗτοι, οἱ εἶναι οὐκ ἀλλοτρίως· Θεὸς καὶ ἀνθρώπος
τὸν Χριστόν· λέγει, τὸ δὲ πρὸς ἐν, ἀλλὰ δὲ· Ἐν ἀ
ναγκῇ καὶ ἐπὶ τῇ ἡμερᾷ τῇ ἐκ τῆς ἀνάστασιν περὶ τοῦ
καὶ τοῦ θανάτου καὶ τῆς ἀνάστασιν ἐκ τῆς καὶ φη
τε· τὸν ὡς λέγει, οὐκ ὁ Μαρκῆ· καὶ ἐκ τῆς ἀνάστασιν
καὶ ἀποκαταστήσεται τῇ θεότητι τοῦ Λογίου· τομφοῦ
με ὅσα ὁ δὲ ἀσκει, ὁ Ἄρεος καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ

13 Δὲ εἶναι ἀπὸ τῆς ἀναγωγῆς τῷ Θεῷ Γραφῶν
κατανοήσεται ὅτι εἰς τοὺς νόμους καὶ εἰς τὰς προφητίας
καὶ εἰς τὰς Ἐγγελίαις καὶ εἰς τοὺς ἀποστόλους πάντων
τῶν Γραφῶν διδάσκει, πρῶτα τοῦ Κυρίου ἀνθρώπου καὶ
τοῦ ἀποστόλου, τὸ παθὸν ἐκ αὐτοῦ, διὰ τὴν ἡμετέραν, εἴ
τοῦ καπνοῦ θλάσφην, ὡς κατὰ τῆς θεότητος Διὰ
τοῦ οὐτε ἀμείνων, περὶ γενητῶς τῆς θείας τῆς
Λόγοι ἀλλὰ Πατέρα παραδέχεται καὶ τῆς Υἱοῦ κληρο
νομή, γενεαλογεῖ, διὰ τὸν Χριστόν, ὡς ἀνθρώπου ὡς κα
τὰ τὸν ὡς ἐκ τῆς Μαρίας· εἰς τοῦ Δαβὶδ καὶ τοῦ Ι
ωσήφ, διὰ τῆς προσημίας τῆς καὶ φῆς τοῦ δαυίδου·
διὰ τὴν γῆν περὶ τοῦ ὅτι ἡ ἀνθρώπου φύσις αὐτοῦ κα
ταγετα ἐκ ἀνθρώπων καὶ ὁμολογηθῇ ὅτι, ὁ Θεὸς Λόγος
γενεῖται ἐκ τοῦ Θεοῦ Πατρός φερὶν πρὸς γῆν τῶν
ἀνθρώπων, τὰ ἀδύνατα παθὲν τῆς ἀνθρώπου φύσεως
διὰ τοῦ σώματος πρὸς ἀνέλασιν ἐκ ἀνθρώπων κατὰ τῆν
ἐνσάρκωσιν, προβαλλῶν, τῇ ἀπαθείᾳ τῆς θεότητος εἰς
τοῦ ἐν μορφῇ δούλου παθητικοῦ σώματος καὶ εἰς τὸ ἀποθνή
σκον τῇ ἀθανάσει, καὶ εἰς τὸ ἐνταφισθῆναι τῇ ἀ
φθαρσίᾳ, καὶ εἰς τὸ ἐφύστασθαι τοὺς περὶ τοὺς τῇ
νικῇ καὶ εἰς τὸ παλαιωθῆναι ἀπὸ τῆς φθορᾶς τῇ ἀνακα
νουργησιν ἐπεὶ δὲ ὁ παλαιὸς ἀνθρώπος συνιστάσθω με

74	Πρὸς Α	1	2	3	
75	Πρὸς Μαρκ	1	21	Μαρκ 8	31
76	Πρὸς Μαρκ	1	1	Λουκ 9	32
77	Πρὸς Μαρκ	1	1	24	26
78	Φιλιπ	2	7		

ἐκεῖνον. Διότι ἡ τῆς ζωῆς ἡ γὰρ Πουθεῖα δε δεῖν τὴν
 ρουπὴν τῆς θεότητος καὶ φέρει τὸ πάθος γὰρ τὸ πᾶν
 σώμα. Οὕτω ταραχὴν καὶ λύπην ἐκφέρει ἀπὸ τῆς
 πούλης καὶ τῆς ἀσπίδος καὶ τῆς ἀδύτης καὶ τῆς
 σευχεται γὰρ τῶν ἀδύτης καὶ τῶν καὶ τῶν
 καὶ τῶν καὶ τῶν καὶ τῶν καὶ τῶν καὶ τῶν καὶ τῶν
 δένει μεθ' αὐτὸν λόγος ἡττης τῆς φύσεως, ἀλλ' ἐπὶ τῆς
 τοῦ σώματος γὰρ ἀπὸ τῆς φύσεως τῆς φύσεως τῆς
 λόγος ἐκφέρει ὅτι ὁ Θεὸς καὶ τῶν καὶ τῶν καὶ τῶν
 τῆς σαρκος. Διότι ἐὰν ὁ Θεὸς σαρκὸς γένεσθαι καὶ ἀποστῆ
 ἦτο Θεὸς θαυμάσιον καὶ τῶν καὶ τῶν καὶ τῶν καὶ τῶν
 Πατέρων καὶ τῶν Πατέρων ἦτο ἔτι δὲ ἐκείναι τὸ ὅτι καὶ
 καὶ μὴ ἡ θεὰ φύσις τῆς Τριάδος

14. Ἀπο δὲ τοῦ ρητοῦ τοῦτο ἡμποροῦμεν ἀντιλη-
 φθῶμεν τὴν ἀκρίβειαν ἀπὸ τῆς πρὸς τὸν ὁμολογῶν
 ὅτι δεῖ φθῆναι τὸν Θεὸν οὕτω περὶ τῆς ζωῆς αἰ-
 Γραφῆς. Διότι ὁ μὲν Μωϋσῆς γράφει περὶ Θεοῦ ὅτι ὁ
 Θεὸς ἡμῶν ἐστὶν τὸ πᾶν ἀφ' οὗ καὶ τῶν καὶ τῶν καὶ τῶν
 σαρκὸς ἐκείνης αὐτοῦ εἰς τὸν κόσμον. λέγει δὲ, ὁ Κυ-
 ριὸς θύει ἀσπίδα προφήτην ἀπὸ τοῦ ἀδύτης σῆς
 καὶ ὅτι ἡ ζωὴ κρεμάται ἐπ' αὐτὸν εἰς τὸ ξύλον ὡς ἐν
 τῷ σώματι τοῦ Κυρίου. καὶ ἡ ζωὴ ἡμῶν. Καὶ ὁ Θεὸς
 δεῖν ὅτι μὲν τῶν Θεῶν λέγων. Ὁ Θεὸς ὁ μὲν καὶ τῶν
 ζωῆς αὐτοῦ. τῶν κατεσκεύασε τὰ περὶ τῆς ζωῆς
 θαυμάσιον οὕτω θαυμάσιον καὶ τῶν καὶ τῶν καὶ τῶν
 πάθος τοῦ Χριστοῦ λέγει. Ἀνθρώπος ποιεῖται πλη-
 μένης καὶ γινώσκει ναυτοφειῇ ἀσπίδα. Γιὰ δὲ ση-
 μαίνει τὸ γινώσκει ναυτοφειῇ ἀσπίδα ὅτι ἀπὸ τῶν τα-
 σχόντων ἀπεδείκνυτο τὸ παθητικὸν αὐτοῦ. Διότι δὲ τῶν
 τοῦ καὶ Γραφῆς λέγει μετὰ τῶν ἀνθρώπων εἰς τὸν
 καὶ τῶν τῶν καὶ τῶν καὶ τῶν καὶ τῶν καὶ τῶν καὶ τῶν
 μορφήν. Καὶ ὁ ἀποστόλος λέγει ἐπὶ τῆς Ἀφροῦτος Χρι-

70	100	100
71	100	100
72	100	100
73	100	100
74	100	100
75	100	100
76	100	100
77	100	100
78	100	100
79	100	100
80	100	100
81	100	100
82	100	100

λη αὐτὴν. Δια τοῦτο λέγει. Καὶ ἔδοξασα καὶ παλιν, θά
 δοῦναι⁹⁴ ἀποδύσας ὅτι ἡ δοξά τ' ἐπὶ τοῦ σώματος καὶ
 εἰς τὸ σῶμα εἶνα· μία καὶ ἡ αἰτή ὥς λέγει ὁ ἀποστό-
 λος. Με τοῦ να εἶναι τὸσω ἀνωτερος ἀπὸ τοῦς ἄγγελους
 ὡς ὁ πφορωτὶς ἀπὸ τοῦ ὅκων τῶν. ὁ οὐμα ἐκλήρωσθη
 σε οὐρανῷ. Διότι εἰς τοῖον ἀπὸ τοῦς ἄγγελος εἶπε πο-
 τε⁹⁵. καθῆσθαι εἰς τὰ δεξιὰ μου. Ἀναμφιβόλως οὐκ ἔγ-
 ναι ἀντιπερὶς ὁ Λόγος πλ. εἶναι ποιητὴς τῶν ἄγγελων
 ὡς πλ. να ἦτο κατωτερος ἀλλὰ τὴν μορφὴν τοῦ δουλοῦ
 τοῦ ἀνέτελεν ἐν αὐτῷ ἐπέδειξεν ἀνωτερεῖν τῷ ἄγγε-
 λῷ καὶ ὁλης τῆς κτίσεως. Ἐπεὶ δὴ μία φερα τοῦ αὐτοῦ
 εἶναι εἰκὼν τοῦ ἀόρατου Θεοῦ καὶ ἔγινε πρωτοτύπος
 ὅχι ὅς ἐκτὸς ἦν, ἀλλὰ διότι ἐγενήθη τῆς κτίσεως πρὸ
 πάντων τῶν κτισμάτων⁹⁶· καθὼς εἶπε ἱερ. φ. 11, τὰ εἶ-
 να, ἔλεια. Ἐως οὗτος ἐγενήθησε τοῦ Υἱοῦ ἀπὸ τοῦ πνε-
 ματος⁹⁷. Διὰ τοῦτο κοίτην περὶ ἐκτίθησθαι ταπεινὰ⁹⁸
 καὶ εἰς αὐτοὺς ἔγινε το παθος καὶ αὐτοὺς εἶναι ἐξ ἑαυ-
 τῆς ἀπὸ το παθος καὶ τῶν θανάτων καὶ ὁ αὐτοῦ ἔγ-
 ναι ὁλοκλήρως καὶ αὐτοὺς εἶναι ἡ κεφαλὴ τοῦ σώματος τῆς
 Ἐκκλησίας ποὺ εἶναι ὁ πρωτοτύπος ἐκ τῶν νεκρῶν διὰ
 να γινῇ λέγει αὐτὸς πρῶτος εἰς ὅλα

16 Πῶς λοιποὶν λέγετε ὅτι ὁ δημιουργὸς Λόγος τῶν
 λογικῶν φύσεων με τοῦ να συγκέρασθαι μετὰ τοῦ εἰμῶτος τοῦ
 σάρκα ἔγινε λογικὸς ἄνθρωπος, καὶ πῶς ἔτσι ἀντρέπεις
 καὶ ἀναλλοκώτος καὶ χωρὶς να ἀναλαθῇ τῆς λογικῆς
 μορφῆς τοῦ δουλοῦ ἔγινε ἄνθρωπος διὰ να εἶναι καὶ ὁ
 Λόγος ἀντρέπτος με τοῦ να παραμείνῃ ἐκεῖνος τοῦ ἐξ ἀρ-
 χῆς ἦτο καὶ ὁ ἄνθρωπος φανὴ λογικὸς ἐπὶ τῆς γῆς. ἐνῶ
 ἦτο Θεός. Δὲ ὅτι ὁ κυριεὶς εἶναι ἐπαιραντὸς ἀνθρώπος
 ὅχι ὅς ἐπέδειξεν ἐξ αὐριου τοῦ σάρκα ἀλλὰ με το
 να ἔκαμε τὴν σάρκα ποὺ προσελαθεῖ ἐκ τῆς γῆς ἐπουρά

94. 1^ο. 12. 24.
 95. 1^ο. 1. 4.
 96. 9^ο. 10^ο. 1.
 97. 1^ο. 1. 1.
 98. 1^ο. 2. 7.
 99. 1^ο. 1. 1.
 100. Πρὸς 1^ο. 1. 3.
 101. 1^ο. 1. 18.

σου την αδιασπαστον ενωσιν. Εν τοσούτη τε, επτωσει
 ὥστε ὁ ἰδικος μας θάνατος ἐκείνου, ἐκείσε, ἐγώρσθη. Ο
 ὅς ἀπὸ τοῦ σώματος καὶ ἐστὶ ἐπὶ τῆς ἀφαιρέσεως τοῦ
 σώματος. Πῶς δὲ καὶ το σῶμα τοῦ ἀφαιρέσεως φθαρτός
 Θεός ἐάν ἐκχυρισθῇ διετηρηθῇ ἐν ἀφθαρσίᾳ. Θὰ εἴποι
 δὲ τότε τὸ μὲν τραῦμα τοῦ σώματος τοῦδε πλῆθος τῶν
 ἰσχυρῶν. Δὲ ὅτι ἐστὶν ὁ κύριος καὶ ὅτι ὁ Θεὸς ἐστὶν ἀπὸ
 νεκρῶν ἐν σῶματι μετὰ τὸ ἐκείνου. ὅς μετὰ τὸ ἐν
 σῶματι μετὰ τὸς Ἀποστόλους. Δὲ τὸ τελεῖται δὲ μετὰ
 τῶν. Θὰ εἴποι δὲ κατὰ τὴν γνώμην σου καὶ ὁ Λόγος
 ἐκεῖνος ποὺ ἐξέρεται διὰ τῆς ἀποστάσεως. Δὲ τὴν
 ἀνάγκη νὰ ἔκαμε καποῖος τῆς ἀρχῆς, τῆς ἀποστάσεως ἀ
 πό τον ἀδην. ὅς νὰ εἴπω τέλει ἡ ἀποστάσεως καὶ ἡ κα
 τὰρχησας τοῦ ἐκείνου. καὶ ἡ ἀπειλὴ δὲ καὶ ἀπὸ ἐκεί
 νων φυλακισμένων πύερσῶν.

17. Εἰν δὲ ὁ Λόγος ἐπιθετὸς τοῦ ἐκείνου τῆς ἀν
 πτον καὶ το ἀνυπατάς, τῆς Ἀδελφῶν. Πῶς δὲ καὶ ὅτι ὁ
 Λόγος ἐνεφανίσθη ἀπαρκαλύπτως εἰς τὴν ἀδην. ὅς ἐ
 θασίαντες ὁ θαῖτος ἐκείνου ὅτι ἦτο ἄνθρωπος; ὅς
 δὲ καὶ πρὸς τοὺς Ἰουδαίους ἐλάγει ὁ Κύριος. Εἰωθα
 οἰκοδομῶ αὐτοὺς. καὶ ὅχι ἐγώ ἀνταρῶ ἀπὸ τῶν
 εἰδῶν. Δὲ ὅτι ἐκείνῳ Λόγος πρῆλθες ὁ ἴδιος ἵπὸ τῆς
 ἰσχυρῶν τοῦ θαῖτος, ὅς ἀντι κη ἐκείνου. ποὺ θὺ ἀ
 ναστασιαι τοῦ ἀπὸ τον θάνατον. ἡ νίκη κατὰ τὸν θάνα
 του δὲν θὰ ἀνίκη. εἰς αὐτόν. ἀλλὰ εἰς ἐκεῖνον. ποὺ θὰ ἀ
 νίστα νεν αὐτόν. Πῶς δὲ καὶ εὐφραμένως ἐκείνου μετὰ
 περὶ τῆς ψυχῆς αὐτοῦ ἀπὸ τοὺς προφητας. Καὶ πῶς ὁ
 ἴδιος ὁ Κύριος ἐλάγει με σκοπὸν νὰ συμπληρώσῃ τὴν
 πόρθεσιν τῆς ψυχῆς μου θεοσις τῶν πρὸ θάνατον
 μου, ὅς περὶ τῆς ὁπίας ψυχῆς διδάσκουν καθαρά καὶ ἀ
 γίσι. Γραφαὶ ὅτι εἶνα πνεῦμα. Καὶ ὁ Κύριος οἶαν εἶπε
 Τὸ μὲν σῶμα ἡμπορεῖ νὰ θανατωταῖ ἀπὸ τοὺς ἀνθρώ
 πους οἱ ὅποιοι ὅμως δὲν ἡμποροῦν νὰ θανατωσῶν τὴν
 ψυχὴν. ὅς ἐπειδὴ εἶνα πνεῦμα. Τόσων πολὺ ἐταραχθῇ εἰς

108. Πρδλ. Πρδξ. 2, 24.

109. Πρδλ. Ματθ. 27, 63.

110. Ἰω 10, 15.

111. Πρδλ. Ματθ. 10, 28.

προτάσεις δια τὰ προβαλλόμενα εἰς ἀφορμὴν τοῦ εἰς
 ἀτομίας καὶ ἐστὶν ἡ ἀντιπαράστασις ὅτι καὶ οὕτως
 να τοὺς παροισμοὺς εἰς τὴν πύσιν τῆς κηθῆς χρό-
 νους ἰδὼν περὶ τὰς πύσιν Οὐρανὸς καὶ ἐκεῖνος ἐ-
 χουν μαθεῖν καὶ λέγει Πύσιν ἡμεῖς ἐκ τῆς πύσιν
 θῆ ἐκ τῆς Μαρίας Θεοῦ ἡ ἀνθρώπου ἔπειτα εἰς μέν
 ὁ ἐρωτῶμενος εἴπῃ Ἀνθρώπος θα ἀπὸ στήθι εἰς τὴν θε-
 οτήτου αὐτοῦ καὶ θα σφωβήσῃ μετὰ τῶν ἀρετῶν πύ-
 ἀπὸ στήθι εἰς τὴν θεοτήτου καὶ εἰς τὴν θεο-
 ἀρετῇ τῇ σαρκί κη γενήσεται καὶ θα αὐτὸς τὸ αὐτὸ με-
 τοὺς ἀρετικούς πύ ἀπὸ στήθι αὐτοῦ ἔπειτα δὲ
 πάλιν Ποιὸς ὁ παθὼν τὸν ὁ σταυρωθὲς Θεὸς ἡ ἀν-
 θρώπος ὥστε εἰς μέν τῃ Θεοῦ θύμαρ κητὴν αὐτὴν θα
 σφηνία το τὸ κατὰ τὸς ἀσθεῖς Ἀρετῶν Εἰς δὲ
 εἴπῃ Ἀνθρώπος θα κατηρενήθῃ ὅτι ἐξέφρασθη κατὰ
 τὰς Ἰουδαϊκὰς ἀτάληφας Διὰ τὸ το αὐτὸ Γραφῇ
 κηρυτταὶ ὅτι ὁ Λόγος τῶν ἐκ τοῦ Πέ-
 τρος καὶ ὅτι ἔστις τὸ ἐσταῖως ἐξέφρασθη ἐκ Πατρὸς
 ἀνθρώπος καὶ εἰς τὴν ἀπὸ στήθι ἡ Θεοῦ καὶ ἡ ἐκ
 σαρκὸς γενήσεται σφωβήσεται ὅπου δὲ ὑπάρχει τὸ ὁ
 νομα τῆς σαρκὸς ἐκεῖ ὑπάρχει καὶ ἡ ὁρμή τῆς ἄλλης τῆς
 ὑπάρξεως αὐτοῦ αὐτῶν καὶ ἐπὶ μετὰ τὸν ὁρμῶν τοῦ
 ἀνθρώπου στήθι καὶ παθὼς καὶ δὲ ἐκ τῶν ἀρετῶν καὶ
 θῶς ἔχει γραφῇ εἰς τὰς ἀγίας Γραφὰς ὅτι δὲ ἀφορ-
 εἰς τὴν θεοτήτου τοῦ Λόγου ἀμολογῶν το ἀνυπακούει
 καὶ το ἀπεριγράπτου ἀγίας Διὰ τοῦτο ὡς Λόγος μεν
 θεολογεῖται ὡς ἀνθρώπος δὲ γενεαλογεῖται διὰ να εἶ-
 να ὁ αἶτος καὶ τα δύο φασκῶς καὶ ἀληθῶς Θεὸς με-
 ὡς πρὸς τὴν αἰωνιότητα τῆς θεοτήτος καὶ τὴν δημοκρα-
 τῆς κτισσεως ἀνθρώπος δὲ ὡς πρὸς τὴν ἐκ κοίτης
 γέννησιν καὶ τὴν αὐξήσιν τῆς ἡλικίας Καὶ Θεὸς μεν ὡς
 πρὸς τὰς ζωτικὰς ἐκ γενέσεως καὶ δεσποτὸς ὡς πρὸς τὰς
 θαυματουργίας ἀνθρώπος δὲ ὡς πρὸς τὰς ὁμοιοτρόπους
 συμπαθείας καὶ τὰς ἀσθεσίας ἡμῶν Καὶ Θεὸς μεν Λο-
 γος εἰς ἀπόθεξιν τῆς ἀθανασίας καὶ τῆς ἀφθαρσίας καὶ
 τῆς ἀτρεπτότητος ἀνθρώπος δὲ εἰς τὴν σταυρωσιν ἐπὶ
 τοῦ σταυροῦ καὶ εἰς τὴν γῶν τοῦ αἵματος καὶ εἰς τὴν

113. Πρβλ. Ἰω. 16, 28.

114. Πρβλ. Ματθ. 1, 23.

ταφῇ τοῦ σώματος καὶ εἰς τὴν καθ' ἣν εἰς τὸ αἶθρ' αὐτῆς
 τῇ ἐκ νεκρῶν ἀ-τάσσῃ. Ἐπὶ ὁ ἄρ-^{στη}
 τῶν νεκρῶν καὶ ἐπέδωκε τὴν θρόν' ἀ-τάσσῃ τῶν
 νεκρῶν.¹⁵

116. Α' Κορ. 15, 12. κ. 13.

ΑΠΑΝΤΑ ΜΕΓΑΛΟΥ ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ

ΤΟΜΟΣ 8

ΕΙΣ ΤΟ ΑΠΑΝΤΑ ΜΟΙ ΠΑΡΕΔΟΘΗ·
ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΕΝΣΑΡΚΩΣΕΩΣ ΤΗΣ ΘΕΟΥΤΕΤΟΣ
ΚΑΤΑ ΑΠΕΛΑΝΤΩΝ ΛΟΓΟΣ Δ
ΠΡΟΣ ΑΣΙΣΤΕΥΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗΝ
ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΝ ΠΙΝ
ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑΝ ΚΑΤΑΝΟΗ
ΚΑΤΑ ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥΣ ΑΠΟ ΤΩΝ ΟΥΣ
ΚΑΤΑ ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥΣ ΑΠΟ ΤΩΝ ΔΕΙΣΕΡΩΣ

ΚΕΙΜΕΝΟΝ Ἀποστολικῆς Διακονίας
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΕΛΛΗΝΩΝ ΠΑΤΕΡΩΝ
ΚΑΙ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΩΝ ΣΥΓΓΡΑΦΕΩΝ.
ΑΘΗΝΑΙ τ 30 σελ 306 330 τ 33 σελ 159 166
221 247, τ 37, σελ 95 148, 267 298

ΤΟΥ ΕΝ ΑΓΙΟΙΣ ΠΑΤΡΟΣ ΗΜΩΝ

ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ

ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ

ΕΙΣ ΤΟ ΠΑΝΤΑ ΜΟΙ ΠΑΡΕΔΟΘΗ ΥΠΟ ΤΟΥ ΠΑΤΡΟΣ ΜΟΥ *

και ουδεις γινώσκει τί, ἐστιν ὁ Υἱός, εἰ μὴ ὁ Πατήρ· και τί, ἐστιν ὁ Πατήρ, εἰμή ὁ Υἱός, και ὃ ἐάν βούληται ἀποκαλύψαι.¹

- 1 Και τοῦτο οὐ νοήσαντες οἱ τῆς αἵρεσεως Ἀρειου Εὐσεβίος τε
5 και οἱ συν αὐτῷ ἀπεβόλαιν εἰς τὸν Κύριον· ρασι γάρ· Εἰ τὰ πάντα
παρεδοθῇ (πάντα λέγοντες τὴν κυριότητα τῆς κτίσεως), ἦν ποτε,
ἔ-τε οὐκ εἶχεν αὐτὰ· Εἰ δὲ οὐκ εἶχεν, οὐκ ἔστιν ἐκ τοῦ Πατρός· Εἰ γάρ
ἦν, εἶχεν ἢν αὐτὰ καὶ ἐξ αὐτοῦ ᾶν, και χρειαὶν οὐκ εἶχε τοῦ λαβεῖν αὐτά·
Ἀλλὰ και ἐκ τούτου μᾶλλον ἡ βουλή αὐτῶν ἐλεγχθήσεται· Οὐ
10 γὰρ αὐτῷ ἄρχει τῆς κτίσεως, ἢ τοῦ ἐπιστατεῖν τῶν ποιημάτων, σημαν-
τικόν ἐστι το ῥητόν, ἀλλὰ τινα νοῦν τῆς οἰκονομίας δηλῶσαι θέλει·
Εἰ γάρ· ὅτε ἤλαβε, παρεδόθη αὐτῷ, δῆλον· ὅτι πρὸ τοῦ λαβῆ, κενή
ἦν ἡ κτίσις τοῦ Λόγου· Και ποῦ το «Τὰ πάντα ἐπ' αὐτῷ συνεστήκει»,²
Εἰ δὲ ἅμα τῷ γενέσθαι τὴν κτίσιν, παρεδοθῇ, αὐτῷ πᾶσα χρεία οὐκ
15 ἦν παραδόσιως· πάντα γάρ δι' αὐτοῦ ἐγένετο, και περιττόν το παρα-
δίδασθαι τῷ Κυρίῳ ταῦτα ᾧν αὐτός ἐστι δημιουργός· Κύριος γάρ
ἦν τῶν γινομένων ἐν τῷ ποιεῖν αὐτά· Ἀλλὰ και εἰ μετὰ τὸ γενέσθαι
παρεδοθῇ αὐτῷ, σκόπει τὸ ἄτοπον· Εἰ γάρ παρεδόθη, και ἀνεχώρησεν
ἐκ Πατὸρ λαβόντος τούτου, και κινδυνεύομεν εἰς τὰς τινων μυθολογίας
20 ἐμπεσεῖν· ὅτι, τούτω παραδούς, αὐτὸς ἀπέστη· Ἡ εἰ τοῦ Πτοῦ ἔγοντος,
ἔχει και ὁ Πατήρ, εἶδει μὴ εἰπεῖν, παρεδοθῇ ἀλλ'· ὅτι προσελάβετο
κοινωνόν, ὡς Παῦλος τὸν Σικουανόν· Ἀλλὰ και, ἄλλον ἄτοπον τοῦτο
οὐ γάρ ἐνδεής ὁ Θεός οὐδὲ διὰ χρεῖαν προσελάβετο τὸν Πτόν εἰς βοή-
θειαν· ἄλλα, Πατήρ ᾧν τοῦ Λόγου, πάντα δι' αὐτοῦ ποιεῖ, και οὐ
25 παραδίδωσιν αὐτῷ κτίσιν, ἀλλὰ δι' αὐτοῦ και ἐν αὐτῷ τῆς κτίσεως
προνοεῖ, ὥστε μηδὲ στρουθιον ἄνευ τοῦ Πατρός· ποτεῖν εἰς τὴν γῆν,³
μηδὲ τὸν λόρτον ἀμυρύνεσθαι ἄνευ τοῦ Θεοῦ⁴, ἀλλὰ και ἐργαζομένου
τοῦ Πατρός, ἐργάζεσθαι και τὸν Πτόν ζωῆς ἄρτι⁵· Οὐκοῦν τῶν ἀσπεβῶν
τὸ φρονῆμα μάταιον· Οὐ γάρ, ὡς νοοῦσιν, ἐστιν, ἀλλὰ τῆς κατὰ σάρκα
30 οἰκονομίας ἐστι δηλωτικόν το ῥητόν·

2. Ἐπειδὴ γάρ ἡμάρτε και πέπτωκεν ὁ ἄνθρωπος, και πεσόντος
αὐτοῦ τὰ πάντα τετάρχχ-αι, αὐθ θάνατος ἰσχυεν ἀπὸ Ἀδὰμ μέχρι
Μωυσέως⁶, ἡ γῆ κεκατ-ήραται, ὁ ἔδης ἡνοίγη ὁ παράδεισος ἐκλεί-
σθη, ὁ οὐρανός ἐθυμώθη, και τέλος ἐφθάρη ὁ ἄνθρωπος και ἀπεκτηνω-

* Κατὰ τὴν ἔκδοσιν J. P. Migne Patrologiae Cursus Completus. Series Graeca, τ. 26 σ. 208-220.

1 Ματθ. 11, 27. 2 Κολ. 1, 17. 3 Πρβλ. Ματθ. 10, 29. 4. Πρβλ. Ματθ. 5, 30. 5 Πρβλ. Ἰω. 5, 17. 6 Ρωμ. 5, 16.

θη¹, ὁ δὲ διάβολος ἐνῆλλετο καθ' ἡμῶν. Τότε δὴ ὁ Θεὸς φιλόανθρωπος ὢν καὶ μὴ θέλων ἀπολέσθαι τὸν κατ' εἰκόνα ἄνθρωπον, λέγει «Τίνα ἀποστέλω, καὶ τις πορευσεται,²» Πάντων τε³ σιωπῶντων, ὁ Υἱὸς ἔλεγεν ἅ' Ἰδοὺ ἐγώ, ἀποστείλόν με⁴» καὶ δὴ τότε λέγων, βάδιζε, παρέδωκεν αὐτῷ τὸν ἄνθρωπον, ἵνα γένηται αὐτὸς ὁ Λόγος σὰρξ, καὶ παραλαβὼν τὴν σάρκα κατὰ πάντα διορθωσῆται. Παρεδόθη γὰρ αὐτῷ, ὡς ἱατρῷ θεραπεύσαι τὸ δῆγμα τοῦ ἥρεως ὡς ζωῇ, ἀνεγείραι τὸ νεκρὸν ὡς φωτὶ, καταυγασαι τὸ σκότος καὶ λόγῳ ὄντι, ἀνακαινίσαι τὸ λογικόν. Ὡς γοῦν παρεδόθη αὐτῷ τὰ πάντα, καὶ γέγονε ὄνθρωπος, εὐθὺς διορθώθη καὶ ἐτελειώθη τὰ ὅλα ἢ γῇ ἀντὶ κατάρας εὐλόγηται, ὁ παραδεισὺς ἠνοιγῇ τῷ ληστῇ, ὁ αἵθης ἐπέηξε καὶ τὰ μνημεῖα ἠνοιγῇ, ἐγειρομένων τῶν νεκρῶν, αἱ πύλαι τοῦ οὐρανοῦ ἐπληρώθησαν⁵, ἐν' ὃ ἐξ Ἐδῶμ παραγίνεται⁶ Ἀμέλει, τὸ πῶς παρεδόθη αὐτῷ πάντα, σημαίνει θέλων αὐτὸς ὁ Σωτὴρ, ἐπήγαγεν εὐθὺς ὡς ὁ Ματθαῖός φησιν «Δεῦτε πρὸς με, πάντες οἱ κοπιῶντες καὶ πεφορτισμένοι, καγὼ ἀναπαύσω ὑμᾶς⁷» παρεδόθητε γάρ μοι, ἵνα κοπῶσάντας ἀναπαύσω, καὶ νεκρωθέντας ζωοποιήσω. Συνάδει δὲ τούτῳ καὶ τὸ παρὰ τῷ Ἰωάννῃ κείμενον «Ὁ Πατὴρ ἀγαπᾷ τὸν Υἱόν, καὶ πάντα δέδωκεν ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ⁸» Δέδωκε γάρ, ἐν ὥσπερ δι' αὐτοῦ τὰ πάντα γέγονεν, οὕτως ἐν αὐτῷ τὰ πάντα ἀνακαινισθῆναι δυνάμει. Οὐ γάρ, ἐν' ἐκ πτωχοῦ πλούσιος γένηται, παρεδόθη αὐτῷ, οὐδ' ἵνα, ὡς μὴ ἔχων ἐξουσίαν, λάβῃ ἐξουσίαν, παρέλαβε τὰ πάντα, μὴ γένοιτο! ἀλλ' ἵνα μᾶλλον, ὡς Σωτὴρ, τὰ πάντα διορθώσῃται. Ἐπρεπε μὲν γάρ τὴν μὲν ἀρχὴν τῆς δημιουργίας «δι' αὐτοῦ⁹» γενέσθαι εἰς τὸ εἶναι αὐτά, τὴν δὲ διορθωσὶν «ἐν αὐτῷ¹⁰» ἐχουσῶν διαφορὰν τῶν λέξεων. Ἐν ἀρχῇ μὲν γάρ δι' αὐτοῦ γέγονεν εἰς τὸ εἶναι ὑπερὸν δέ, περὶ πάντων πάντων, γέγονε ὁ Λόγος σὰρξ, καὶ ἐνεδύσατο αὐτήν, ἐν αὐτῷ τὰ ὅλα κατερθωθῇ. Πασχῶν γάρ αὐτὸς ἡμᾶς ἀνέπαυσε καὶ πεινῶν αὐτὸς ἡμᾶς ἔτρεφε, καὶ εἰς τὸν ἔθνη καταβαίνων ἡμᾶς ἀνέφερε. Τότε γοῦν γινομένων πάντων προσάγμα ἦν τὸ γενέσθαι οἷον τὸ, ἐξαγαγῆναι, καὶ, γενέσθαι¹¹ ἐπὶ δὲ τῇ διορθώσει παραδοθῆναι πάντα ἔπρεπεν, ἵνα αὐτὸς γένηται ἄνθρωπος, καὶ ἐν αὐτῷ τὰ πάντα ἀνακαινισθῇ. Ἐν αὐτῷ γὰρ ὢν ὁ ἄνθρωπος ἐξωποιοῦτο διὰ τοῦτο γὰρ συνεπλάκη ὁ Λόγος τῷ ἀνθρώπῳ, ἵνα ἡ κατὰ μὲν κτίσις λήσῃ κατὰ τοῦ ἀνθρώπου. Διὰ τοῦτο γὰρ καὶ ἐν ἐβδομηκοστῷ πρώτῳ ψαλμῷ τοὺς ἐξιοῦντάς φησι τὸν Θεόν περὶ τοῦ ἀνθρωπείου γένους, «Ὁ Θεός, τὸ κρίμα σου τῷ βασιλεῖ δός¹²», ἵνα καὶ τὸ καθ' ἡμῶν κρίμα τοῦ θανάτου, ὅπερ ἦν καθ' ἡμῶν, παραδοθῇ τῷ Υἱῷ, καὶ λοιπὸν αὐτὸς ἐν αὐτῷ αὐτὸ ἐξαφανισθῇ, ἀποθανόν ὑπὲρ ἡμῶν. Τοῦτο γὰρ σημαίνων καὶ αὐτὸς ἔλεγεν

1. Πρβλ. Ψαλμ. 48, 13. 2. Ἦα 6, 8. 3. Ἦο 6, 8. 4. Πρβλ. Ψαλμ. 24, 7. 5. Πρβλ. Ἦο 63, 1. 6. Ματθ. 11, 28. 7. Ἰα 3, 35. 8. Ἰω 1, 3. 9. Ἐφ. 1, 10. 10. Γεν. 1, 3 ἔξ. 11. Ψαλμ. 71, 2.

ἐν τῷ ὀγδοηκοστῷ ἐβδόμῳ ψαλμῷ ἡ' Επ' ἐμέ ἐπιστηρίχθη ὁ θυμός σου. ¹» Τὸν γάρ καθ' ἡμῶν θυμὸν αὐτὸς ἐβάσταζεν, ὡς καὶ ἐν τῷ δια-
 τιστῷ τριακοστῷ ἐβδόμῳ ψησί «Κυρίος ἀνταποδώσει, ὑπὲρ ἐμοῦ ²»

- 3 ἡ αὕτως μὲν οὖν πάντα παραδεδοσθα. τῷ Σωτῆρι νοεῖν ἐξεσι, καὶ
 5 εἰ δε νοησαντα πάλιν εἰπεῖν, παραδεδοται αὐτῷ ἄπειρ οὐκ εἶχεν Οὐ
 γὰρ ἦν ἄνθρωπος· πρὸ τούτου, ἄλλα γέγονε δια τὸ σωσαι τοῦτον Καὶ
 οὐκ ἦν ἐν ἀρχῇ σὰρξ ὁ Ἰσχυς, ἀλλ' ὕστερον γέγονε σὰρξ ἐν ἧ καὶ τὴν
 πρὸς ἡμᾶς ἐχθραν δ' ἠλλαξε κατὰ τὸν Ἀπόστολον, κατὰ τὸν νόμον τῶν
 ἐντολῶν ἐν δόγμασι κατηργήσεν ³» ἵνα τοὺς δύο κτίσῃ εἰς ἓνα καὶνὸν
 10 ἄνθρωπον, παιῶν εἰρήνην, καὶ ἀποκαταλλάξῃ τοὺς ἀμφοτέρους ἐν ἐνὶ
 σωματι πρὸς τὸν Πατέρα Ἀ μέντοι, ἔχει ὁ Πατήρ ταῦτα καὶ τοῦ Υἱοῦ
 ἐστίν ὡς ἐν τῷ Ἰωαννῇ, ψησ' ἡ Παντα, ὅσα ἔχει ὁ Πατήρ ἐμα ἐστὶ ⁴»,
 πάντι γε καλῶς εἰσόντων τῶν ῥημάτων Ὅτι μὲν γὰρ ὅπερ οὐκ ἦν ἐγί-
 νετο, παραδίδεται αὐτῷ ἅ πάντα ὅτι δὲ τὴν πρὸς τὸν Πατέρα ἐνότητα
 15 σημαίνει βουλευτα — οὐ κρυπτεῖ, ἀλλὰ διδάσκει λέγων Παντα, ὅσα ἔχει
 ὁ Πατήρ, ἐμα ἐστὶ Καὶ τὴν ἀκριβείαν χρῆ θαυμάζειν τοῦ λόγου.
 Οὐ γὰρ εἰρήκε Πάντα ὅσα ἔχει ὁ Πατήρ δέδωκε μοι, ἵνα μὴ, ὡς
 ποτε μὴ ἔχων, δεχθῇ ἀλλ' ὅτι ἐμα ἐστίν Ὑπὸ τῶν γὰρ ἐν τῇ τοῦ Πα-
 τρός ἐξουσίᾳ τουτων, ἐστὶν ὁμοιω, ἐν τῇ τοῦ Υἱοῦ Τί δὲ ἔχει ὁ Πατήρ,
 20 ἐξεταστέον πάλιν Εἰ μὲν γὰρ τὴν κτίσιν σημαίνει, οὐδὲν ἄρα εἶχε
 πρὸ τῆς κτίσεως, καὶ φαίνεται προσλαμβάνων ἀπὸ τῆς κτίσεως Ἀλλὰ
 μὴ γένοιτο τοῦτο νοεῖν Ὡς γὰρ ἐστὶν αὐτὸς πρὸ τῆς κτίσεως, οὕτω
 καὶ πρὸ τῆς κτίσεως ἔχει ἄπειρ ἔχει, ὅτινα καὶ τοῦ Υἱοῦ εἶνα, πιστεύο-
 μεν Εἰ γὰρ ἐν τῷ Πατρὶ ὁ Υἱός, ἄρα ἂν ἅ πάντα, ὅσα ἔχει ὁ Πατήρ,
 25 τοῦ Υἱοῦ ἐστὶν Ἀνατρέπον δὲ το ρητόν ἐστι τοῦτο τὴν τῶν κακοδό-
 ξων πονηρίαν λεγόντων Εἰ πάντα παραδέδοται τῷ Υἱῷ, ἄρα πέ-
 παυται ὁ Πατήρ τῆς τῶν παραδοθέντων ἐξουσίας, ἐπειδὴ κατέστησεν
 ἀνθ' ἑαυτοῦ τὸν Υἱόν Καὶ γὰρ ὁ Πατήρ οὐδένα κρίνει, πᾶσαν δὲ τὴν
 κρίσιν δέδωκε τῷ Υἱῷ Ἀλλ' ἐμφραττέσθω ἅτὰ στόματα τῶν λα-
 30 λούντων τὰ ἄδικα ⁵» καὶ γὰρ, ἐπειδὴ πᾶσαν τὴν κρίσιν δέδωκε τῷ
 Υἱῷ ⁶», αὐτὸς τῆς δεσποτείας ἐψίλωται οὐδ' ὅτι πάντα παραδεδό-
 σθαι τῷ Υἱῷ κατὰ τοῦ Πατρὸς εἰρηται, αὐτὸς οὐκ ἐστὶν ἐπὶ πάντων
 χωρίζοντων δὲ σαφῶς τὸν Μονογενῆ τοῦ Θεοῦ τὸν ἀχώριστον τῇ
 φύσει, εἰ καὶ τοῖς λόγοις οὕτοι μεμνηότες χωρίζουσιν, οὐ νοοῦντες
 35 οἱ δυσσεβεῖς, ὡς οὐκ ἂν χωρισθεῖν ποτὶ τὸ φῶς τοῦ ἡλίου, ἀλλ' ἐστὶν
 ἐν αὐτῷ φυσικῶς Ἀπὸ γὰρ τῶν ἐν χερσὶ καὶ συνήθων εἰκόνι πτωχῇ
 χρησαμένους, τὸ νοούμενον παραστήσαι τῷ λόγῳ δεῖ, ἐπειδὴ τολμηρὸν
 ἐμβατεῦειν τὴν ἀπερινόητον φύσιν

4. Ὡς οὐκ ἂν τοίνυν ποτὶ τὸ ἐξ ἡλίου φῶς τὴν οἰκουμένην κα-
 60 ταλάμπων χωρὶς αὐτοῦ περιλάμπειν δυνατόν νοηθῆναι παρὰ τοῖς

1. Ψαλμ. 87, 8. 2 Ψαλμ. 137, 8. 3 Εβρ. 2, 15. 4 Ἰω. 16, 15.
 5. Ψαλμ. 62, 12. 6. Ἰω. 5, 22.

ἐρρωμένοις τὸν νοῦν ἐπειδὴ ἔγκνται τῇ φύσει τοῦ ἡλίου τὸ ἐξ αὐτοῦ
 φῶς, καὶ ὡς εἰ λέγοι τὸ φῶς Πάντα καταλάμπειν παρεληφθα παρὰ
 τοῦ ἡλίου, καὶ πάντα αὖξεν καὶ ἐνισχυεῖν δια τῆς ἐν ἑαυτῷ θερμότητος
 οὐ χωρίζουσιν τις μερηνῶς νοήσῃ τὴν τοῦ ἡλίου ὀνομασίαν τῇ ἐξ αὐτοῦ
 φύσεως ἢ ἐστὶ τὸ φῶς οὕτω νοεῖν εὐσεβές καὶ τὴν θείαν οὐσίαν τοῦ
 Λόγου ἠνωμένην φύσει τῷ ἑαυτοῦ Πατρὶ. Καὶ γὰρ τὸ ἐν χερσὶ ῥη-
 τὸν τὴν σαφηνείαν παρέξει τοῦ ζητούμενου σαφιστατὴν, εἰπόντος
 τοῦ Σωτῆρος «Πάντα, ὅσα ἔχει ὁ Πατήρ ἑμὰ ἐστίν» ἡ δὲ δόξα αὐτὸν
 δεῖ εἶναι σὺν τῷ Πατρὶ, τὸ γὰρ, ὅσα ἔχει τὴν δεσποτείαν κρατεῖν δεῖ-
 κνυοὶ τὸν Πατέρα, τὸ δὲ ἑμὰ ἐστίν, τὴν ἀχωρίστον ἐνωσιν Ἀνάγκη
 τοίνυν νοεῖν ἡμᾶς, ὅτι ἐστὶν ἐν τῷ Πατρὶ τὸ αἰδὶον, τὸ αἰώνιον, τὸ
 ἀθάνατον, ἐστὶ δὲ ἐν αὐτῷ οὐχ ὡς ἀλλότρια αὐτοῦ, ἀλλ' ὡς ἐν πηγῇ
 ἐστὶν ἐν αὐτῷ ἀναπαυόμενα καὶ ἐν τῷ Πῶ. Ὅταν τοίνυν περὶ Υἱοῦ
 νοεῖν εὐθέως μαθὼν τινα ἐστὶ τὰ ἐν τῷ Πατρὶ, ταῦτα καὶ ἐν τῷ
 Πῶ εἶναι πιστεύει. Εἰ μὲν οὖν κτίσμα ἐστὶν ὁ Πατήρ ἢ ποιήμα, ἐστὶ
 ταῦτα καὶ ἐν τῷ Πῶ καὶ εἰ θεμιτὸν εἰπεῖν ἐπὶ τοῦ Πατρός, ἦν
 ποτε ὅτε οὐκ ἦν, ἢ ἐξ οὐκ ὄντων λεγέσθω ταῦτα καὶ ἐπὶ τοῦ Υἱοῦ.
 Εἰ δὲ ἀσεβές ἐστὶ ταῦτα λέγειν ἐν τῷ Πατρὶ εἶναι, ἀσεβές ἐστω καὶ
 ἐν τῷ Πῶ ταῦτα νοεῖν. Τα γὰρ τοῦ Πατρός, ταῦτα τοῦ Υἱοῦ ἐστὶν.
 Ὁ γὰρ τιμῶν τὸν Υἱὸν τιμᾷ τὸν Πατέρα τὸν πέμφαντα αὐτόν καὶ ὁ
 δεχόμενος τὸν Υἱόν, δέχεται σὺν αὐτῷ τὸν Πατέρα. Ὁ γὰρ ἐωρακώς
 τὸν Υἱὸν εἰώρακε τὸν Πατέρα. Ὡς οὖν οὐκ ἐστὶ κτίσμα ὁ Πατήρ,
 οὕτως οὐδὲ ὁ Υἱός· καὶ ὡς οὐκ ἐστὶν εἰπεῖν ἐπ' αὐτοῦ, ἦν ποτε ὅτε
 οὐκ ἦν, ἢ ἐξ οὐκ ὄντων οὕτως οὐχ ἀρμόζει, οὐδ' ἐπὶ τοῦ Υἱοῦ λέγειν
 τὸ πρότερον. Ἀλλὰ μᾶλλον ὡς ἐν τῷ Πατρὶ τὸ αἰδὶον, τὸ ἀθάνατον,
 τὸ αἰ, τὸ μὴ κτίσμα οὕτω καὶ περὶ Υἱοῦ φρονεῖν ἀκολουθοῦν. Κατὰ
 γὰρ τὸ γεγραμμένον, «Καθὼς ὁ Πατήρ ζωὴν ἔχει ἐν ἑαυτῷ, οὕτως
 ἔδωκε καὶ τῷ Υἱῷ ζωὴν ἐν ἑαυτῷ.» Δέδωκε δὲ εἰρήκεν, ἵνα τὴν
 διδόντα Πατέρα δεῖξη. Ὡς δὲ ἐν τῷ Πατρὶ, οὕτω καὶ ἐν τῷ Υἱῷ
 ἐστὶν ἡ ζωὴ, ἵνα τὸ ἀδιαίρετον καὶ αἰδὶον διδῶξη. Δια τοῦτο γὰρ καὶ
 ἀκριβῶς εἰρήκεν, Ὅσα ἔχει ὁ Πατήρ, ἵνα καὶ ὡς λέγων τὸν Πατέρα,
 μὴ καὶ αὐτὸς Πατήρ νομισθῇ. Οὐ γὰρ εἰρήκεν, Ἐγὼ εἰμι ὁ Πατήρ
 ἀλλ', Ὅσα ἔχει ὁ Πατήρ.

5 Πατήρ μὲν γάρ, οἱ Ἀρειανοὶ, παρὰ τοῦ Πατρός χρηματί-
 ζει ὁ μονογενὴς Υἱός αὐτοῦ, οὐ μὴν ὡς ὑμεῖς πλανώμενοι ἰσως ἐν
 ὑπολάβοιτε, ἀλλ' Υἱός μὲν τοῦ γεννησαντος Πατρός, πατήρ δὲ τοῦ
 μέλλοντος αἰῶνος. Δεῖ γὰρ ἡμῶν πάσας τὰς ἰκονοίας περιελεῖν. Φησὶ
 γοῦν διὰ τοῦ προφήτου «Ἐγεννηθῇ ἡμῖν Υἱός, καὶ ἔδωθῃ ἡμῖν οὐ
 ἡ ἀρχὴ ἐπὶ τοῦ ὄμου αὐτοῦ, καὶ καλεῖται τὸ ὄνομα αὐτοῦ Μεγάλῃς
 βουλῇς ἄγγελος, Θεὸς ἰσχυρός, ἔξουσιαστικός, πατήρ τοῦ μέλλοντος
 αἰῶνος.» Οὐκοῦν καὶ πατήρ τοῦ μέλλοντος αἰῶνος ὁ Μονογενής,

λάσεως μεγίστης ἑαυτοὺς ὑπευθύνους καθιστῶσιν Ὅ γὰρ εἰς ὅποτέρων τῶν ὑποστάσεων βλασφημιῶν οὐχ ἔξει ἄφεσιν οὔτε ἐν τῷ αἰῶνι τούτῳ, οὔτε ἐν τῷ μέλλοντι Δυνατό, δέ ἐστιν ὁ Θεὸς ἀνοῖξαι τοὺς οφθαλμοὺς τῆς καρδίας αὐτῶν πρὸς κατανόησιν τοῦ ἡλίου τῆς δικαιοσύνης ἐν', ἐπιγινόντες, ὅ παλαι ἠθέταυν, συντόνῃ τῷ τῆς εὐσεβείας, λογισμῷ συν ἡμῖν αὐτὸν δοξάσωσιν ὅτι αὐτό, ἐστὶν ἡ βασιλεία, τοῦ Πατρὸς, καὶ Υἱοῦ, καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος νῦν καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας Ἀμήν

ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΡΚΟΥ ΕΠΙΦΑΝΕΙΑΣ ΤΟΥ ΘΕΟΥ ΛΟΓΟΥ, ΚΑΙ ΚΑΤΑ ΑΡΕΙΑΝΩΝ *

5

1 Οἱ κακοτέχναι τὰς θείας Γραφάς βουλόμενοι νοεῖν, τὰ
ἀνθρώπινα ῥήματα τῆς πτωχείας τοῦ Γίω τοῦ Θεοῦ παραγεῖν βου-
λονται πρό, τὸ συστήσαι τὴν ἐαυτῶν βλασφημίαν. Πᾶσα δὲ ἀκριβεία
τοῦ Χριστιανισμοῦ ἐν τοῖς εὐτελέσι ῥήμασι καὶ πραγμασίιν εὐρίσκεται.
Εἰ οὖν ἠδύναντο ἀκούειν τοῦ μακαρίου, Παυλοῦ γράφοντος πρὸς 10
Κορινθίους «Γινώσκετε γάρ τὴν χάριν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ
Χριστοῦ, ὅτι δι' ἡμᾶς ἐπτώχευσε πλούσιος ὢν ἵνα ἡμεῖς τῇ ἐκείνου
πτωχείᾳ πλουτήσωμεν ¹» οὐκ ἂν ποτε ἀνέμειον τῷ Πατρὶ τὸν Γίον
ἐτόλμησαν εἰπεῖν εἴπερ ἐγνώσαν, τίς ὁ τρόπος τῆς πτωχείας αὐτοῦ,
καὶ τίς ἡ δύναμις τοῦ σταυροῦ αὐτοῦ. Ὅθεν καὶ ἀλλοχοῦ λέγει 15
ὁ αὐτὸς Παῦλος «Ἵνα ἐξισχυσητε καταλαβεῖν συν πᾶσι τοῖς ἁγίοις,
τί τὸ πλάτος, καὶ μήκος, καὶ βάθος, καὶ ὕψος, γινῶναι τε τὴν ὑπερβάλ-
λουσαν ἀγάπην τῆς γνώσεως τοῦ Χριστοῦ, ἵνα πληρωθῇτε εἰς πᾶν
τὸ πλήρωμα τοῦ Θεοῦ ²» Δια τοῦτο ἐγγράφως ἐν τῇ πτωχείᾳ αὐτοῦ
καὶ τοῖς παθήμασι παρρησιάζεται λέγων «Ἐμοὶ δὲ μὴ γένοιτο καυχᾶ- 20
σθαι, εἰ μὴ ἐν τῷ σταυρῷ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, δι' οὗ
ἐμοὶ κόσμος, ἐσταύρωται, καὶ γὼ τῷ κόσμῳ ³» καὶ πάλιν «Οὐδὲν ἐκρινά
εἶδέναι ἐν ὑμῖν, εἰ μὴ Ἰησοῦν Χριστόν, καὶ τοῦτον ἐσταυρωμένον ⁴»
καὶ «Εἰ ἐγνώσαν, οὐκ ἂν τὸν Κύριον τῆς δόξης ἐσταύρωσαν ⁵» Καὶ
νῦν οὗτοι, εἰ ἐγνώσαν τὰς θείας Γραφάς, οὐκ ἂν τὸν Κτίστην τῶν ἀπάν- 25
των κτίσμα ἢ δημιουργημα βλασφημῆσαι ἐτόλμησαν. Παράγουσι
γάρ ἡμῖν, λέγοντες Πῶς δύναται ὁμοιος, ἢ ἐκ τῆς τοῦ Πατρὸς οὐσίας
εἶναι, ὁπότε γέγραπται «Ὅσπερ ὁ Πατὴρ ἔχει ζωὴν ἐν ἑαυτῷ,
οὕτως ἔδωκε καὶ τῷ Γίῳ ζωὴν ἔχειν ἐν ἑαυτῷ, ⁶» ὑπεροχὴ ἐστὶ
φησί, τοῦ διδόντος παρὰ τὸν λαμβάνοντα καὶ, «Τι με λέγεις ἀγαθόν, 30
φησὶν· οὐδεὶς ἀγαθός, εἰ μὴ εἰς ὁ Θεός ⁷» καὶ πάλιν «Θεέ μου, Θεέ
μου, ἵνα τί με ἐγκατέλιπες, ⁸» καὶ αὖθις «Περὶ τῆς ἡμέρας τῆς ἐσχά-
της οὐδεὶς οἶδεν, οὐδὲ ὁ Γίός, εἰ μὴ ὁ Πατήρ ⁹» καὶ πάλιν «Ὅν ὁ

* Κατὰ τὴν ἐκδοσιν J. P. Migne, Patrologiae Cursus Completus. Series Graeca, τ. 26, σ. 984

1. Β' Κορ. 8, 9. 2. Εφ. 3, 18-19. 3. Γαλ. 6, 14. 4. Α Κορ. 2, 2.
5. Α' Κορ. 2, 8. 6. Ἰμ. 5, 26. 7. Μάρκ. 10, 10. 8. Ματθ. 27, 46.
9. Μάρκ. 13, 32.

[illegible]

ἵνα οὖν λέγει ἡ Γραφή, ὅτι ἔλαρε ὁ υἱὸς καὶ ἐδόξαθη ὁ
 Πατήρ διὰ τὴν χιθροτότητα τοῦ λέγειν, ὅτι ἡ τὴν Μεσότητα ἡ
 λαλεῖ. ὁ πατήρ μου ὁ τέλει με μέζον μόνος ἐστίν. ἐπεὶ ἂν
 ὁμοίως γενόμε μεζὼν χθ' ἐνείη τὸν Πατέρα. ἡ δὲ ἂν ὁ
 τὸς (τοῦ αὐτοῦ) ἐστίν. κ' Ἐγὼ γὰρ εἶπα καὶ ὁ Πατήρ ἐν ἐμοί
 καὶ ὁ σαρκῶς ἐμὲ εἶρακε τὸν Πατέρα. ἡ καὶ ὁ
 ἐν ἐμοί τὸν ἴσον τῷ Πατρί, ἀλλὰ κατ' ὅσον ὁ
 πατὴρ τοῦ Πατρὸς διότι ἐκ τοῦ πατρὸς, ὡς αὐτὸς ἐκ τοῦ
 πατρὸς. ὁ ἀποστόλος αὖ ὅτι ἐν Χριστῷ καὶ οὐκ ἐν τῷ
 πατρὶ θεογονῶς σωματικῶς, ἐν τῷ σαρκὶ τοῦ πατρὸς ἐκείνου
 ἡμεῖς τὴν θεότητα ἡμεῶν ἡμεῖς ὅτε ἐκεῖν' ὁ πατὴρ, ὡς
 οὐκ ἐκείνου ἀλλ' ὅτι ὁ Χριστὸς ἡγάγησεν τὴν Ἐκκλησίαν καὶ αὐτὸν
 παροῦσεν ὑπὲρ αὐτῆς.

γὰρ αὐτὸν ἔλαβε σώσαι ὁ θάνατος Θεοῦ, ἀλλὰ τινὲς θανα-
τωθέντες καὶ οὐ ὑπὲρ αὐτοῦ ἔπαθεν, ἀλλ' ὑπὲρ ἡμῶν ὥστε ἡ
τοῦτο τὴν σωτηρίαν ἡμῶν καὶ τὴν τιμωρίαν ἀνεδέχεται ἵνα μὴ τὸν
πλοῦτον αὐτοῦ χάρισηται. Τὸ γὰρ παθεῖν αὐτοῦ ἡμῶν ἀπαθεία ἐστὶ
καὶ ὁ θάνατος αὐτοῦ ἡμῶν ἀθανασία ἐστὶ καὶ τὸ δακρυὸν αὐτοῦ
χάρη ἡμετέρα καὶ ἡ ταπείνωσις αὐτοῦ ἡμῶν ἀνάστασις καὶ τὸ βαπτισμὸς
αὐτοῦ ἡμῶν ἀγιασμὸς. «ὑπὲρ αὐτῶν γὰρ» σπῆσιν «ἀγιάζω» ἐμαυτὸν
ἵνα ὦσι καὶ αὐτοὶ ἁγιασμένοι ἐν ἀλήθειᾳ. 11» Καὶ ὁ μωλὼψ αὐτοῦ, ἡμῶν

1. 'Isa. 1, 1. 2. 'Isa. 20, 28. 3. A. 'Isa. 1, 1. 4. 'Isa. 7, 39.
5. 'Isa. 14, 28. 6. 'Isa. 10, 20. 7. 'Isa. 14, 9. 8. 'Kol. 2, 9. 9. 'P. 'Isa. 14, 28.
10. 'Isa. 5, 25. 11. 'Isa. 17, 19.

λασις «Τῷ γὰρ μάλιστ' αὐτοῦ ἡμεῖς ἰσθμεν ¹» Καὶ ἡ παιδεία αὐτοῦ, ἡμῶν εἰρήνη «Παίδεια γὰρ εἰρήνης ἡμῶν ἐπ' αὐτόν ²» τουτέστιν, ἐνεκὸν τῆς ἡμῶν εἰρήνης αὐτὸς παιδεύεται καὶ ἡ ἀδοξία αὐτοῦ, ἡμῶν δόξα ὅθεν αἰτεῖ τὴν δόξαν δι' ἡμᾶς, λέγων «Δοξασθὲν με σύ, ³ Πάτερ, παρασεντυῶ τῇ δόξῃ ἣ εἶχον, πρὸ τοῦ τὸν κόσμον εἶναι, παρὰ σοι ⁴» Ἡμεῖς γὰρ ἐσμεν οἱ ἐν αὐτῷ δοξαζόμενοι καὶ ἡ καθόδος αὐτοῦ ἡμῶν ἐστὶν ἀνόδος, κατὰ τὸ γεγραμμένον «Καὶ συνήγειρε καὶ συνεκάθισεν ἐν τοῖς ἐπουρανίοις ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ ⁵» καὶ τό, ⁶ «ἵνα ἐνδείξηται ἐν τοῖς αἰῶσι τοῖς ἐπερχομένοις τὸν ὑπερβάλλοντα ⁷ πλοῦτον τῆς χάριτος αὐτοῦ ἐν χρηστότητι ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ ἐφ' ἡμᾶς ⁸» Καὶ τὸ λέγειν αὐτὸν ἐν τῷ σταυρῷ «Πάτερ εἰς χεῖρας σου παρατίθῃ τὸ πνεῦμα μου ⁹», παντὶ ἀνθρώπῳ παρατίθεται τῷ Πατρὶ δι' ἑαυτοῦ, τῶς ἐν αὐτῷ ζωοποιούμενος. Μέλῃ γὰρ αὐτοῦ εἶμι, καὶ τὰ πολλὰ μέλῃ ἐν ἑστί σῶμα ὅπερ ἐστὶ ἡ Ἐκκλησία καθως ¹⁰ καὶ ὁ μακάριος Παῦλος γράφει Γαλαταῖς «Πάντες γὰρ ἡμεῖς ἐν ἑστῇ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ ¹¹» τοὺς πάντας οὖν παρατίθεται ἐν ἑαυτῷ.

¹² Οὕτως οὖν καὶ ὅτε λέγει «Κύριος ἐπιτέ με ἀρχὴν ὁδῶν αὐτοῦ ¹³», περὶ τῆς Ἐκκλησίας λέγει, τῆς ἐν αὐτῷ κτισμένης. Οὐ γὰρ ὁ ποιητὴς τῶν πάντων κτίσμα καὶ ποιημὰ ἐστίν, ἀλλὰ τὸ ποίημα ἐν τῷ ποιητῇ ἀνανεοῦται, κατὰ τὸ λεγόμενον ὑπὸ τοῦ Παύλου «Αὐτοῦ ἐσμεν ¹⁴ ποιήματα, κτισθέντες ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ ¹⁵» Καὶ καθὼς πάλιν λέγει «ἵνα γνωρισθῇ νῦν ἐν ταῖς ἀρχαῖς καὶ ταῖς ἐξουσίαις ἐν τοῖς ἐπουρανίοις διὰ τῆς Ἐκκλησίας ἡ πολυποικίλος σοφία τοῦ Θεοῦ, κατὰ πρόθεσιν τῶν αἰώνων ἣν ἐποίησεν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ Κυρίῳ ἡμῶν ¹⁶ ἐν ᾧ ἔχομεν τὴν παροῤῃσιν, καὶ τὴν προσαγωγὴν ἐν πεποιθήσει διὰ τῆς πίστεως αὐτοῦ ¹⁷» Καὶ πάλιν φησὶ «Καθὼς ἐξελέξατο ἡμᾶς ἐν αὐτῷ πρὸ καταβολῆς κόσμου, εἶναι ἡμᾶς ἁγίους καὶ ἁμώμους κατενώπιον αὐτοῦ ἐν ἀγάπῃ, προορίσας ἡμᾶς εἰς υἱοθεσίαν διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ εἰς αὐτόν ¹⁸» Καὶ πάλιν λέγει καὶ περὶ τῶν δύο λαῶν «ἵνα ¹⁹ τοὺς δύο κτίσῃ ἐν ἑαυτῷ εἰς ἓνα καινὸν ἄνθρωπον, ποιῶν εἰρήνην, καὶ ἀποκαταλλάξῃ τοὺς ἀμφοτέρους ἐν ἑνὶ σώματι τῷ Θεῷ διὰ τοῦ σταυροῦ, ἀποκτείνας τὴν ἐχθρὰν ἐν αὐτῷ ²⁰»

7 Καὶ ὅταν λέγῃ «Τί με λέγεις ἀγαθόν, οὐδεὶς ἀγαθός, εἰ μὴ εἰς ὁ Θεός ²¹» ὁ Θεός, συναρθμήσας ἑαυτὸν μετὰ τῷ ἀνθρώπῳ, κατὰ ²² τὴν σάρκα αὐτοῦ τοῦτο εἶπε, καὶ πρὸς τὸν νοῦν τοῦ προσελθόντος αὐτῷ. Ἐκεῖνος γὰρ ἄνθρωπον αὐτὸν ἐνόμιζε μόνον καὶ οὐ Θεόν, καὶ τοῦτον ἔχει τὸν νοῦν ἡ ἀπόκρισις. Εἰ μὲν γὰρ ἄνθρωπον, φησί. νομίζεις με, καὶ οὐ Θεόν, μὴ με λέγε ἀγαθόν· οὐδεὶς γὰρ ἀγαθός

1 Ἦσ. 53, 5. 2 Ἦσ. 53, 5. 3 Ἰω. 17, 5. 4 Ἐφ. 2, 6.
5 Ἐφ. 2, 7. 6 Λαμκ. 23, 46. 7 Γαλ. 2, 28. 8 Παρμ. 8, 22.
9 Ἐφ. 2, 10. 10 Ἐφ. 3, 10-12. 11 Ἐφ. 1, 4-5. 12 Ἐφ. 3, 15, 16.
13 Μάρκ. 10, 18.

Οὐ γὰρ διαφέρει ἀνθρωπίνη φύσις τὸ ἀγαθὸν ἀλλὰ Θεὸς. Καὶ ἐπιφέρει
 «Ὅτι ἐντολὰς οὐκ ἔχεις,» Εἰρηκότος, δὲ ἐκείνου «Πῶς,» ἔφθ. «Οὐ μοι-
 χεύσεις, οὐ φονεύσεις, καὶ ἐκ ἐξῆς. Απεκρινάτο λέγων «Τὰ πάντα
 ἐφυλαξάμην ἐκ νεότητός μου,» - ἔθ. Ὑστερῶ, «Ἐφθ, αὐτῷ. Εἰ θέλεις
 τέλειος εἶναι, ὑπάγε πωλῶσόν σου πάντα ὅσα ἔχεις καὶ δός πτωχοῖς, 5
 καὶ ἔξεις θησαυρὸν ἐν οὐρανῷ καὶ λαβὼν τὸν σταυρὸν σου ἀκολοῦθε
 μοι.¹» Διὰ τούτων οὖν ἐθεξεν ὅτι καὶ αὐτὸς διαφέρει τὸ ἀγαθὸν ὁ γὰρ
 μὴ ἀκολουθῶν τῷ ἀγαθῷ πῶς δύναται ζῶν αἰώνιον κληρονομᾶσαι.
 Καὶ ὅταν λέγῃ περὶ τῆς ἐσχάτης ἡμέρας, ὅτι «Ὅδε, οὐδὲν οὐδὲ
 ὁ Υἱός, εἰ μὴ ὁ Πατήρ», ἀνθρωπίνως λέγει. Ἐ. γὰρ τοῖς Πατέρα ἐπί- 10
 σταται, τὴν ἐσχάτην ἡμέραν τὴν ἀγνοεῖ. «Ὅδε, γὰρ ἐπιγινώσκει
 τὸν Πατέρα», φησὶν, «εἰ μὴ ὁ Υἱός, καὶ ὡς ἐν βουλήτι οὐκ ἔποκα
 λυφαί.²» Καὶ εἰ τὸ Πνεῦμα τοῦ ἀγίου ἰδεῖται πάντα τοῦ Θεοῦ, πῶς ὁ
 Υἱὸς τὴν ἡμέραν ἣν ἔκτισεν, ἀγνοεῖ. Καὶ εἰ οἱ αἰῶνες δι' αὐτοῦ ἐγέν-
 οντο καὶ οἱ χρόνοι φανεροὶ ὅτι καὶ ἡ ἐσχάτη ἡμέρα ἐν τοῖς αἰῶσι 15
 καὶ χρόνοις εὐρίσκειται, καὶ εἰ δυνατόν ἐστιν αὐτῷ ἀγνοεῖν.

8. Ὅσα οὖν εὐτελεῖ, ῥήματα ἰσχυροῦ Κυρίου εἰρήται, τῇ πτωχείᾳ
 αὐτοῦ διαφέρει, ἵνα ἡμεῖς ἐν αὐτῷ πλουτήσωμεν, οὐχ ἵνα ἐν αὐτοῖς
 βλασημῶμεν κατὰ τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ. Καὶ κατὰ τοῦτο ὁ Υἱὸς
 τοῦ Θεοῦ υἱὸς ἀνθρώπου γέγονεν ἵνα οἱ υἱοὶ τοῦ ἀνθρώπου τοῦτεστι 20
 τοῦ Ἀδάμ, υἱοὶ τοῦ Θεοῦ γένωνται. Ὁ γὰρ γεννηθεὶς ἀνωθεν ἐκ
 Πατρὸς Λόγος ἀρρήτως, ἀφραστῶς ἀκαταλήπτως, αἰδέως ὁ αὐτὸς
 ἐν χρόνῳ γενᾶται. κατώθεν ἐκ Παρθένου, Θεοτόκου, Μαρίας ἵνα οἱ
 κατώθεν πρότερον γεννηθέντες ἀνωθεὶ γεννηθῶσι ἐκ δευτέρου, το-
 τέστιν, ἐκ Θεοῦ. Αὐτὸς οὖν μητέρα ἔχει μόνον ἐπὶ γῆς, καὶ ἡμεῖς 25
 Πατέρα μόνον ἔχομεν ἐν οὐρανῷ. καὶ διὰ τοῦτο ἑαυτὸν Υἱὸν ἀνθρώπου
 καλεῖ, ἵνα οἱ ἀνθρώποι Θεὸν καλέσωσι Πατέρα ἐν τοῖς οὐρανοῖς. «Πα-
 τερ ἡμῶν» φησὶν «ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς.»³ Ὑστερ οὖν ἡμεῖς οἱ δούλοι
 τοῦ Θεοῦ γεγόναμεν, οὕτως ὁ Δεσποτὴς τῶν δαύλων υἱὸς τοῦ ἰδίου
 δαύλου γέγονε θνητός, τοῦτέστι τοῦ Ἀδάμ, ἵνα οἱ υἱοὶ τοῦ Ἀδάμ 30
 θνητοὶ ὄντες, υἱοὶ τοῦ Θεοῦ γένωνται, κατὰ τὸ λεγόμενον «Ἐδωκεν
 αὐτοῖς ἐξουσίαν τέκνα Θεοῦ γενέσθαι.⁴» Ὅθεν καὶ θανάτου γενοτά,
 ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ διὰ τὸν σαρκικὸν αὐτοῦ πατέρα, ἵνα οἱ υἱοὶ τοῦ ἀνθρώ-
 που τῆς ζωῆς τοῦ Θεοῦ μεταλάβωσι, διὰ τὸν κατὰ Πνεῦμα αὐτῶν
 Πατέρα Θεόν. Αὐτὸς οὖν κατὰ φύσιν Υἱὸς ἐστὶ τοῦ Θεοῦ, ἡμεῖς 35
 δὲ κατὰ χάριν. Καὶ πάλιν αὐτὸς κατ' οἰκονομίαν καὶ χάριν ἡμετέραν
 υἱὸς γέγονε τοῦ Ἀδάμ, ἡμεῖς δὲ κατὰ φύσιν ἐσμέν υἱοὶ τοῦ Ἀδάμ.
 Ὅθεν λέγει, «Ἀπέρχομαι πρὸς τὸν Πατέρα μου καὶ Πατέρα ὑμῶν,
 καὶ Θεὸν μου, καὶ Θεὸν ὑμῶν.⁵» Πατὴρ γὰρ αὐτοῦ ἐστὶν ὁ Θεός,
 ὡς προεῖπον, κατὰ φύσιν, ἡμῶν δὲ κατὰ χάριν καὶ Θεὸς αὐτοῦ γέγο- 40

1. Μάρκ. 10, 19-21
 1, 12

2. Ματθ. 11, 27

3. Ματθ. 6, 9.

4. Ἰω.

5. Ἰω. 20, 17.

- νε κατ' οἰκονομίαν, διὰ τοῦτο ὁ ἄνθρωπος καὶ ὡς δὲ κατὰ φύσιν Δεσπότης
 ἐστὶ καὶ Θεός· καὶ διὰ τοῦτο ὁ λόγος καὶ Υἱὸς τοῦ Πατρὸς, ἐνωθεὶς
 σαρκί, γέγονε σαρξ, ἄνθρωπος τελείως, ἵνα οἱ ἄνθρωποι ἐνωθέντες
 Πνεύματι, γενώσινται ἐν Πατρὶ. Αὐτὸς οὖν ἐστὶ Θεός, σαρκιφόρος·
 5 καὶ ἡμεῖς, ἄνθρωποι, τρεψιχότοισι. Ἐκάρχη γὰρ λαβὼν ἐκ τῆς
 οὐσίας τοῦ ἀνθρώπων τοῦτέστιν ἐκ τοῦ σπέρματος Ἀδὰμ (ἡμεῖς ἐστί
 μορφή του σώματος), καὶ ἐν σώματι ἀνθρώπου, γεγονός, ἔδωκεν ἡμῖν
 ἐκ τῆς οὐσίας τοῦ Πατρὸς, κληρονομίαν, Πνεύματος, ἵνα γενομεθα
 οἱ πάντες εἰς υἱοὺς Θεοῦ ἐν ὁμολογίᾳ τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ Αὐτοῦ, οὖν
 10 ὁ ἀληθινός, καὶ φανερὸς Υἱὸς τοῦ Θεοῦ τοὺς πάντας ἡμᾶς φορεῖ, ἵνα
 οἱ πάντες, τὸν ἐκ φορέσεως Θεόν.
- Α' Ἀσεβὲς ὁν ἐστὶν ἀποστῆναι τὴν ταυτήν λέγειν τὸ Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ
 ὅστις πᾶσα Γραφή Παλαιὰ τε καὶ Καινὴ μετὰ Πατρός καὶ Υἱοῦ
 αὐτοῦ συναριθμῆται καὶ δεξιᾶς διέσκει. τῆς αὐτῆς θεοότητος ἐστὶ, καὶ
 15 τῆς αὐτῆς ἐξουσίας κληῖται, αὐτός ὁ Κύριος λέγει· «Ὁ πιστευὼν εἰς
 ἐμέ, ποταμοὶ ἐκ τῆς καρδίας αὐτοῦ βρυσσασὶν ὕδατος ζῶντος. Τοῦτο
 δὲ εἶπε περὶ τοῦ Πνεύματος, οὗ ἐμεγαλὸν λαμβάνειν οἱ πιστευόντες
 εἰς αὐτόν·» ὡς καὶ ἐν τῷ Ἰωάνη ἐκ προσώπου τοῦ Πατρὸς λέγει
 «Ἐν ἡμῖν ὁ τοῦ Πνεύματος μου ἐπὶ πᾶσιν σάρκα, καὶ προφητευσου-
 20 σιν οἱ υἱοὶ ὑμῶν καὶ αἱ θυγατέρες ὑμῶν·» Καὶ διὰ τοῦτο ἐμφανῶς αὐτὸ
 εἰς τὸ πρῶτον τῶν ἀποστόλων λέγων· «Λαβετε Πνεῦμα ἅγιον·»
 ἵνα μάθωμεν, ὅτι ἐκ τοῦ πληρώματος τῆς θεοότητος ἐστὶ τὸ διδόμενον
 Πνεῦμα τοῖς μαθηταῖς· «Ἐν Χριστῷ γὰρ» φησὶ, «κατοικεῖ, τοῦτέστιν
 ἐν τῇ σαρκὶ αὐτοῦ, πᾶν τὸ πνεῦμα τῆς θεοότητος, σωματικῶς·»
 25 καθὼς καὶ ὁ Βαπτιστής Ἰωάννης, λέγει· «Ἡμεῖς πάντες ἐκ τοῦ πλη-
 ρώματος αὐτοῦ ἐλάβομεν·» Σωματικῶς γὰρ εἶδει τοῦτέστιν ὡς περι-
 στερὰ, ὥφθη τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον καταβαλὼν καὶ μένον ἐπ' αὐτόν.
 Ἐν ἡμῖν μὲν γὰρ ἀπαρχὴ καὶ ἀρραβὼν θεοότητος κατοικεῖ ἐν Χριστῷ
 δὲ πᾶν τὸ πλήρωμα τῆς θεοότητος. Καὶ μὴ τις νομίσῃ, ὅτι μὴ ἔχων
 30 αὐτὸ ἐλαμβάνειν αὐτὸς γὰρ αὐτὸ ἐκωθεν ἔπαρτεν, ὡς Θεός· καὶ αὐτός
 αὐτὸ κάτω ὑπεδέχετο, ὡς ἄνθρωπος· Ἐξ αὐτοῦ οὖν εἰς αὐτόν κατήει,
 ἐκ τῆς θεότητος αὐτοῦ εἰς τὴν ἀνθρωπότητα αὐτοῦ. Καὶ ὁ μὲν Ἠσαΐας
 ἐκ προσώπου τοῦ Πατρὸς βοᾷ λέγων· «Οὕτω λέγει Κύριος ὁ Θεός
 σου, ὁ ποιήσας σε καὶ πλάσας σε ἐκ κοιλίας· Μὴ φοβοῦ, ὁ παῖς μου
 35 Ἰακώβ, καὶ ὁ ἡγαπημένος Ἰσραὴλ, ὃν ἐξελεξάμην· ὅτι ἐγὼ δώσω
 ὕδωρ ἐν δίψει τοῖς πορευομένοις· ἐν ἀνδρὶ ἐπιθήσω τὸ Πνεῦμά μου
 ἐπὶ τὸ σπέρμα σου, καὶ τα, ἐλπίδια μου ἐπὶ τὰ τέκνα σου·» Ἐν τῷ
 Εὐαγγελίῳ δὲ ὁ Υἱὸς ἐπαγγελᾶται διδόναι ὕδωρ τοῖς πορευομένοις
 ἐν δίψει, λέγων τῇ Σαμαρειτίδι περὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος· «Εἰ ᾔδεις
 40 τὴν δωρεάν τοῦ Θεοῦ, καὶ τίς ἐστὶν ὁ λέγων σοι, Δός μοι πιεῖν σὺ

1 Ἰω 7, 38-39

2 Ἰω 2 28 Πρὸς 2, 17

3 Ἰω 20, 22

4 Καλ 2, 9

5 Ἰω 1 16

6 Ἠσ 44 2-3

ἀν ἤτησας αὐτόν, καὶ ἔδωκε· τὴν σοὶ ὕδωρ ζῶν· ἡ καὶ μετ' ὀλίγα λέγει
 αὐτῇ· «Πᾶς ὁ πικρὸν ἐκ τοῦ ὕδατος· οὗτος διψήσει πάλιν ὡς δ' ἀν
 πίη ἐκ τοῦ ὕδατος, οὐ ἐγὼ δώσω αὐτῷ· αὐτὸς μὴ διψήσει εἰς τὸν αἰῶνα
 ἀλλὰ τὸ ὕδωρ, ὃ ἐγὼ δώσω αὐτῷ γενήσεται ἐν αὐτῷ πηγὴ ὕδατος
 ἀλλομένου εἰς ζωὴν αἰώνιον·» καὶ διὰ τοῦτο ὁ Δαβὶδ ψάλλον τῷ
 Θεῷ λέγει· «Ὅτι παρὰ σοὶ πηγὴ ζωῆς, ἐν τῇ φωτὶ σου σφραγισθῆναι
 φῶς·» οἶδε γὰρ παρὰ τῷ Θεῷ ἵκτρι ὄντα τὸν Ἰῶν τὴν πηγὴν τοῦ
 ἁγίου Πνεύματος

10 Καὶ διὰ Ἱερεμίου ὁ Υἱὸς, λέγει· «Δύο καὶ πενήντ' ἐποίησεν ὁ λαὸς μου ἐπὶ ἐγκατελείπον· πληγὰς, ἰδοὺ καὶ ζῶντας, καὶ ὠρυζάν· ταῖς τοῖς
λάκκουσι συντετριμμένοις, οἱ οὐ δυνήσονται ἰδοὺ συνέχειν·» καὶ ὅτε
δοξολογοῦσι τὰ περὶ τοῦ Θεοῦ, λέγοντες· τριτὸν· Ὁ Ἅγιος, ἅγιος,
ἅγιος Κύριος, σαβαωθ⁶, Πάτερ καὶ Υἱὸν καὶ ἅγιον Πνεῦμα δοξολο-
γοῦσι· Καὶ διὰ αὐτοῦ ὥστερ· εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ
βαπτίζομεθα οὕτως καὶ εἰς τὸ ὄνομα τοῦ ἁγίου Πνεύματος, καὶ γινώ-
μεθα υἱοὶ Θεοῦ, οὐ Θεοὶ Πατὴρ καὶ Υἱὸς καὶ ἅγιον Πνεῦμα.
Κυρίου σαβαωθ⁶ ἐστὶ· Μὴ γὰρ ὁ Θεὸς, καὶ εἰς τὴν ἐν-τροσίαν ὑπο-
στάσει· Καὶ διὰ τοῦτο ἀπερ· εἶπεν· Πατὴρ ἐν τῇ Ησάϊα ὁ Ἰωαν-
νης λέγει, ὅτι ὁ Υἱὸς, εἶπεν ἐν δε-καί, Πραξέουν ὁ Παῦλος φωνῶν, ὅτι
τὸ Πνεῦμα τοῦ ἁγίου εἶπε· Λέγε γὰρ οὕτως, ὁ Ἡσαΐας, εἰδὼν τὸν
Κυρίον σαβαωθ⁶ καθήμενον ἐπὶ θρόνῳ ὑψηλῷ καὶ ἐπὶ ἡμέραις καὶ
ἐπὶ ἡμέραις οὐκ ἐκεί, καὶ ἐπὶ ἡμέραις καὶ ἐπὶ ἡμέραις καὶ ἐπὶ ἡμέραις
αὐτοῦ ἐξ ὑπερβύτης τῆς ἐν, καὶ ἐξ ὑπερβύτης τῆς ἐν καὶ ταῖς μὲν δόσι
πτερυγῶν ἐκαλυπτόν· τα προώπα, καὶ δε δόσι, τοὺς ποδας καὶ ταῖς
δόσι ἐπέποντο· Καὶ ἐκείραγεν ἑπερ, τρεῖς τὸν ἑτερον, λέγοντες
Ὁ Ἅγιος, ἅγιος, ἅγιος Κύριος, σαβαωθ⁶, Πάτερ ὁ οὐρανός καὶ πᾶσα ἡ
γῆ τῆς δόξης αὐτοῦ·» Καὶ μετ' οὗτο ὁ αὐτός· Ὁ Ἥκουσα τῆς φωνῆς
Κυρίου λέγοντος· Τίνα ἀποστελῶ καὶ τίς πορεύσεται πρός τὸν λαόν
τοῦτον καὶ εἶπα ἰδὼν ἐγὼ ἀποστελῶ με καὶ εἶπε μοι Πορεύθητι
πρός τὸν λαόν τοῦτον, καὶ εἶπον αὐτῷ· Ἀκοῇ, ἀκούσῃτε, καὶ οὐ μὴ
συνῆτε καὶ βλέποντες βλέπητε, καὶ οὐ μὴ ἰδίτε· Ἐπαχύνθη γὰρ ἡ
καρδία τοῦ λαοῦ τούτου· Καὶ τοῖς ὡς βαρέως ἤκουσαν καὶ τοῖς
ὀφθαλμοῖς ἐκάλμυσαν· μήποτε ἰδῶσι τοῖς ὀφθαλμοῖς αὐτῶν, καὶ τοῖς
ὡσιν ἀκούσωσι, καὶ τῇ καρδίᾳ συνῶσι, καὶ ἐπιστρέψωσι, καὶ ἰασωμαι
αὐτούς·» Ὁ δὲ εὐαγγελιστὴς Ἰωάννης· λέγει· «Διὰ τοῦτο οὐκ ἔδω-
κάντο πιστεῦναι οἱ Ἰουδαῖοι· εἰς τὸν Ἰησοῦν, ὅτι εἶπεν Ὁ Ἡσαΐας, ὅτι
Ἐνέφλωσεν αὐτῶν τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ ἐπωρώσεν αὐτῶν τὴν καρ-
δίαν· μήποτε ἰδῶσι τοὺς ὀφθαλμοῖς, καὶ τῇ καρδίᾳ νοήσωσι, καὶ ἐπι-
στρέψωσι, καὶ ἰασωμαι αὐτούς· Ἰαῖτα δὲ εἶπεν Ἡσαΐας, ὅτι εἶδε τὴν
δόξαν αὐτοῦ·», τουτέστι τοῦ Υἱοῦ ὥστε καὶ Κύριος Σαβαωθ⁶ ἐστὶν ὁ 40

1. 'Isa. 9, 10. 2. 'Isa. 9, 13-14. 3. 'Ysa. 25, 10. 4. 'Isa. 2, 18.
5. 'Hsa. 6, 3. 6. 'Hsa. 6, 1-3. 7. 'Hsa. 6, 8-10. 8. 'Isa. 12, 89-91.

Υἱὸς Κυρίου γὰρ ἵτων δυναμει, ἐμπνευστὰ το Κυρίου Σαβαωθ
 α' Ὁ δὲ Κύριος τῶν δυναμειν, ὅστις ἐστὶν ὁ βασιλεὺς τῆς δοξῆς¹,
 ὡς ὁ Δαβὶδ εἶπε Κύριος, δὲ τῇ δοξῇ, ἐστὶν ὁ ἐσταυρωμένος Χρι-
 στός, κατὰ τὸν Παῦλον Κα. καθὼς εἶπε λαβὼς Κύριος τοῖς μαινο-
 5 καὶ οὐδὲν με ὑστερήσει²· καὶ πάλιν α' Ὁ ποιμνιστὴς τὸν Ἰσραὴλ,
 πρόσχος ὁ ὁδηγῶν ὡσεὶ προβατὸν τὸν Ἰωσήφ, ὁ καθήμενος ἐπὶ
 τῶν χειρῶν, ἐπαρνηθὲς³. Γ. δὲ τοῖς Ἐκκλησίοις λέγει ὁ Υἱὸς
 α' Ἐγὼ εἰμι ὁ ποιμὴν ὁ καλός⁴· καὶ οὖν ἐστὶν ὁ καθήμενος, ἐπὶ
 τῇ χειρὶ τοῦ ποιμνιστῆ τοῦ Ἰσραὴλ. Ὁ δὲ Παῦλος ἐν ταῖς Πρα-
 10 ξει τοῦ ἁγίου Πνεύματος λέγει διὰ Ἡσαΐου ἐπικύειν ταῦτα, ὥστε εἶπεν
 Ἡσαΐας⁵· διὸ καὶ Σαββαωθ μὴ εἶπεν⁶· Ὁ Πατὴρ οὖν καὶ ὁ Υἱὸς
 καὶ τὸ ἅγιον Πνεῦμα Κυρίου, Σαββαωθ ἐστὶ.

11 Καὶ ὅτε λέγει ἡ Γραφή περὶ τοῦ Πατρὸς, διὸ Αὐτός ἐκτίσ-
 τα πάντα, τὰ ὀρατά καὶ τὰ ἀόρατα⁷, ἀλλὰ καὶ ἡ Γραφή διδάσκει ἡμᾶς,
 15 διὸ διὰ τοῦ Υἱοῦ ἐκτίσθη ἡ ἕτερα χωρὶς ὁ Πατὴρ ἐκτίσκει καὶ ἄλλα
 ὁ Υἱός, ἀλλ' ὥστε ὁ Πατὴρ ποιεῖ διὰ τῆς ἰδίας, δυναμειος τοιεῖ,
 ἥτις ἐστὶν ὁ Υἱός· τὰ πάντα γὰρ δι' αὐτοῦ ἐνεστὶ⁸. Ὁ δὲ ὡς οὖν καὶ
 ὅτε λέγει ὁ Υἱός· Ἀναστὰ τὸν νεκρὸν τοῦτον καὶ ἐν τρισὶν ἡμέραις ἔγωγε
 αὐτὸν ἔλεγε δέξαι, φησὶ περὶ τοῦ ἰδίου σώματος⁹. Ἐπεὶ ἡ Γραφή λέγει,
 20 διὸ α' Ὁ Πατὴρ ἤγειρε τὸν Ἰὸν χριστὸν ἐκ νεκρῶν¹⁰· καὶ καλῶς λέγει
 ἤγειρε γὰρ διὰ τοῦ ἰδίου Λόγου καὶ Υἱοῦ τοῦ σαρκὰ τοῦ Υἱοῦ αὐτοῦ
 καὶ οὐ λεγόμεν τὸ σῶμα εἶναι Υἱὸν πρὸς τοῦ ἰδίου, ἀλλὰ τὸ σῶμα τοῦ
 Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ τοῦ οὖν σωματοῦς ἐνεκυρωμένον, ὁ Υἱὸς νοεῖται ἐγγηγε-
 μένος ἐκ νεκρῶν διὰ τοῦ ὁ κατὰ σάρκα λεγόμενος, διὸ καὶ ἀπέθανε,
 25 καὶ ἐτάφη, καὶ ἠγέρθη ἐκ νεκρῶν κατὰ δὲ τὸ πνεῦμα καὶ ἐν οὐρανῷ
 καὶ ἐπὶ τοῦ ἡν καὶ πανταχῶς. Εἰπε οὖν πρότερον περὶ σωμάτων, ταῦτά τε
 Θεός ὑστερον δὲ πνεῦμα γένετο, ταῦτά τε, ἡνθρώπος, καὶ ὡμοιωθῆ
 ἡμῖν κατὰ πάντα χωρὶς ἁμαρτίας καὶ διὰ τοῦτο ὡς ἄνθρωπος, λαμβάνει
 ζωὴν, ὁ ἔχων ζωὴν αὐτὴν, γὰρ ἐστὶν ἡ ζωὴ λαμβάνει δὲ δι' ἡμᾶς,
 30 καὶ ὡς ἄνθρωπος προέκοπτε σοφία καὶ ἡλικία ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ δύ-
 ναμις καὶ σοφία καὶ ὡς ἄνθρωπος, ἀγιαζέται ὁ ἅγιος, καὶ μὴ χρεῖται
 ἔχων ἁγιασμοῦ α' Ὡς γὰρ αὐτῶν γὰρ φησὶν, ἀγιαζέτω ἑμαυτὸν, ἵνα
 ὤσιν αὐτοὶ ἁγιασμένοι ἐν ἀλήθειᾳ¹¹. Καὶ ὡς ἄνθρωπος ὑψοῦται
 λαβὼν ὄνομα τὸ ὑπὲρ πᾶν ὄνομα, ὥστε καὶ κατὰ φύσιν, ἔχει α' Θεός
 25 γὰρ ἦν, φησὶν, αὐτὸς Λόγος¹².

12 Ὅσα οὖν λέγει ἡ Γραφή διὸ λαβὼν ὁ Υἱὸς διὰ τὸ σῶμα
 αὐτοῦ λέγει, ὥστε σῶμα ἀπορρίπτει τῆς Εκκλησίας α' Ἀπαρχή· γὰρ,
 φησὶν, αὐτὸς Χριστός¹³. Τῆς οὖν ἀπαρχῆς λαβουσης ὄνομα τὸ ὑπὲρ πᾶν

1 Ψαλμ. 28, 10. 2 Ψαλμ. 22, 1. 3 Ψαλμ. 79, 2. 4 Ἰω. 10, 14.
 5 Πρβλ. Πράξ. 28, 25. 6 Πρβλ. Ἠσ. 6, 9. 7 Πρβλ. Κολ. 1, 15.
 8 Ἰω. 1, 3. 9 Ἰω. 2, 19, 21. 10 Πρβλ. Γαλ. 1, 1. 11 Ἰω. 17, 19.
 12 Ἰω. 1, 1. 13 Α. Ἠσ. 15, 23.

ὄνομα, συνηγέρθη δυνάμει καὶ τὸ φύραμα, καὶ συνεκαθέσθη κατὰ τὸ λεγόμενον «Καὶ συνηγερε καὶ συνεκάθισε ¹». Καὶ διὰ τοῦτο χάριν ἔλαβον οἱ ἄνθρωποι, τὸ καλεῖσθαι θεοὶ καὶ υἱοὶ Θεοῦ. Πρῶτον οὖν τὸ εἶναι σῶμα ἡγεῖρεν ὁ Κύριος ἐκ νεκρῶν, καὶ ὕψωσεν ἐν ἑαυτῷ μετὰ ταῦτα ἔγειρει καὶ τὰ μέλη τοῦ σώματος αὐτοῦ, ἵνα χαρισηταὶ αὐτοῖς τὰ πάντα, ὡς Θεός, ὅσα αὐτός ὡς ἄνθρωπος ἔλαβεν. Αὐτὸς οὖν ἐαυτῷ χαίριζεται ζωὴν, καὶ αὐτὸς ἑαυτὸν ἀγιαζει καὶ αὐτὸς ἑαυτὸν ὑψοῖ. Ὅτε οὖν λέγει, ὅτι ὁ Πατήρ ἡγάσεν αὐτόν, καὶ ἡγεῖρεν αὐτόν, καὶ ἔχαρίσατο αὐτῷ ὄνομα τὸ ὑπὲρ πάντων ὄνομα, καὶ ἔδωκεν αὐτῷ ζωὴν δῆλον, ὅτι δι' αὐτοῦ τὰ πάντα ποιεῖ ὁ Πατήρ. Δι' αὐτοῦ ὅν αὐτὸν ἔγειρει, ¹⁰ καὶ δι' αὐτοῦ αὐτὸν ἀγιαζει καὶ δι' αὐτοῦ αὐτὸν ὑψοῖ, καὶ δι' αὐτοῦ αὐτῷ ζωὴν διδωσι. Καὶ ὅτε παρατίθεται τὸ πνεῦμα αὐτοῦ εἰς χεῖρας τοῦ Πατρὸς, ὡς ἄνθρωπος ἑαυτὸν παρατίθεται τῷ Θεῷ, ἵνα πάντας ἀνθρώπους παραθῇται τῷ Θεῷ. Αὐτὸς γὰρ ἐστὶν ἡ χεὶρ, καὶ αἱ χεῖρες τοῦ Πατρὸς. Καὶ ὅτε λέγει «Πρὸ δὲ πάντων τῶν βουνῶν γεννᾷ με ²», ¹⁵ ἐκ προσώπου τῆς Ἐκκλησίας λέγει, ἥτις, προτέρων κτισθεῖσα, μετὰ ταῦτα γεννᾶται ἐκ Θεοῦ. Διὰ τοῦτο πρῶτον κείται ἐν τῇ Παροιμίᾳ τό, «Ἐκτίσεν με ὁ Κύριος ³», καὶ ὕστερος τό, «ἐγέννησεν».

13 Καὶ ὅτε λέγει ἡ Γραφή περὶ Πατρὸς «Οὐκ ἔστι Θεὸς εἰς ἑκτίσιν ἡμᾶς ⁴» ὁμοίως καὶ περὶ Υἱοῦ λέγει ὅτι δι' αὐτοῦ ἐκτίσθη τὰ πάντα ²⁰ τὰ δὲ αὐτὰ καὶ περὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος λέγεται «Ἄντανελεῖς», φησί, «τὸ πνεῦμα αὐτῶν καὶ ἐκλειψήσονται, καὶ εἰς τὸν γόνυ αὐτῶν ἐπιστρέψουσιν. Ἐξαποστελεῖς τὸ Πνεῦμα σου καὶ κτισθήσονται καὶ ἀνακαινίσαι τὸ πρόσωπον τῆς γῆς ⁵». Καὶ ὅτε λέγει ὁ Υἱὸς περὶ Πατρὸς τῷ Πέτρῳ «Μακάριος εἶ, ὅτι παρὲς καὶ αἷμα οὐκ ἀπεκαλύψεν σοι, ἀλλ' ²⁵ ὁ Πατήρ μου ὁ ἐν ταῖς οὐρανοῖς ⁶» τὰ αὐτὰ περὶ αὐτοῦ λέγει «Οὐδεὶς ἐπιγινώσκει τὸν Πατέρα εἰ μὴ ὁ Υἱός, καὶ ὃς ἂν βούληται ὁ Υἱὸς ἀποκαλύψαι ⁷». Ὅμοίως δὲ καὶ περὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος ὁ Παῦλος λέγει «Ἡμεῖν δὲ ἀπεκαλύψεν ὁ Θεὸς διὰ τοῦ Πνεύματος αὐτοῦ. Τὸ γὰρ Πνεῦμα πάντα ἐρευνᾷ, καὶ τὰ βάθη τοῦ Θεοῦ τίς γὰρ οἶδεν ἀνθρώπων ³⁰ τὰ τοῦ ἀνθρώπου εἰ μὴ τὸ πνεῦμα τοῦ ἀνθρώπου τὸ ἐν αὐτῷ. Οὕτω καὶ τὰ τοῦ Θεοῦ οὐδεὶς ἐγνώσκεν εἰ μὴ τὸ Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ ⁸». Ὡς περ οὖν τὸ πνεῦμα τοῦ ἀνθρώπου τῆς ἀνθρωπότητος αὐτοῦ καὶ τῆς οὐσίας αὐτοῦ κενώρισται, οὕτω καὶ τὸ Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ τῆς θεότητος αὐτοῦ καὶ τῆς οὐσίας οὐκ ἔστιν ἄλλοτριον. Καὶ ὅταν λέγῃ ὁ Κύριος ἐν Ἠσαΐα ³⁵ «Υἱοὺς ἐγέννησα καὶ ἤψωσα αὐτοὶ δὲ με ἠθέτησαν ⁹», ἐν τῷ Εὐαγγελίῳ λέγει «Τὸ γεγεννημένον ἐκ τῆς σαρκὸς παρὲς ἐστὶ καὶ τὸ γεγεννημένον ἐκ τοῦ Πνεύματος πνεῦμά ἐστι ¹⁰». Καὶ πάλιν «Τὸ πνεῦμα ὅπου θέλει πνεῖ, καὶ τὴν φωνὴν αὐτοῦ ἀκούεις, ἀλλ' οὐκ οἶδας, πόθεν ἐρχεται,

1. Ἐφ. 2, 6. 2. Παρμ. 8, 25. 3. Παρμ. 8, 22. 4. Ματθ. 2, 10.
5. Ψαλμ. 103, 29-30. 6. Ματθ. 16, 17. 7. Ματθ. 11, 27. 8. Α' Κορ.
2, 10-11. 9. Ἠσ. 1, 2. 10. Ἰω. 3, 6.

δὲ Πνεῦμα ζωοποιεῖ· ¹ ἵνα, ὅτι ἅπαν ἐστὶν ἔργα τοῦ Πατρὸς, πάντα λέγει ὁ Πατὴρ ὁ Θεὸς εἶναι καὶ τὸ ἅγιον Πνεῦμα, καὶ ὁ Ἀποστόλος ἐδίδασκεν ἡμῶν Διακόνους δὲ χαρισμάτων εἶς τὸ Πνεῦμα τὸ αὐτὸ καὶ διακόνους διακονούντων αὐτοῖς, αὐτὸς Κύριος καὶ διακόνους ἐνεργούντων ἐν ἡμῖν, οἱ δὲ χριστοὶ ἐνεργούντων τὰ πάντα ἐν πάντι· ² Πνεῦμα οὖν δὲ ὁ Πατὴρ ἐστὶν ὁ ἐνεργούντων τὰ πάντα ἐν πάντι καὶ ἡμεῖς ἐν ἡμῖν λέγει τὸ ἐν ἡμῖν Πνεῦμα τὸ ἐνεργούντων τὰ πάντα ἐν πάντι· Πάντα δὲ τὰύτα φησὶν εἶναι ἐν καὶ τῷ αὐτῷ Πνεύματι· ὁ αὐτὸς ἐστὶν ἐκαστὸν καθῶς ἐστιν· ³

⁴ ἵνα καὶ περὶ τῶν κληρικών Παύλος ὁ λόγος περ τοῦ αὐτοῦ Πνεύματος, ὅτι κληρικοί τῷ κατὰ φύσιν ἐστὶν τῷ Πατρὶ τῷ ἁγίῳ, ὁ δὲ καὶ ἐξ αὐτοῦ Κυρίου ἐστὶν τὴν κληρικότητα· ⁵ Κυρίου αὖ φησὶ, κληρικοί τῷ κληρικῷ, καὶ ἐξ αὐτοῦ τῷ πνεύματι καὶ ⁶ καὶ ἀλλήλους λέγει· Ἐκκλησία τῷ πνεύματι ἡμεῖς εἶπα σὺ εἶ, ὁ αὐτὸς ἐν μερὶ μου εἶναι τῷ πνεύματι· ⁷ ὁ δὲ Παύλος λέγει ἐν τῷ πνεύματι, τὰ πάντα, καὶ τὰ κληρικά τὰ ἱεραὶ Κυρίου ἐνεργούντων ἐν τῶν ἡμεῶν πνεύματι κληρικών καὶ ἐνεργούντων ἐν τῶν Πατρὸς ἁγίου Πνεύματι κληρικότητα ἐνεργούντων· ⁸ ἵνα φησὶ καὶ πιστεύοντες ἐσθλαίημεν καὶ Πνεύματι τῷ, ἐκκλησία τῷ πνεύματι, ὁ ἐστὶν ἱερατικὸν τῆς κληρικότητας, ἡμεῖς καὶ Μωσῆς, τοῦ προεστῆτος ἐσθλαίημεν, ⁹ τῷ ἁγίῳ Πνεύματι δὲ ἐλάβη νόμον παρὰ Θεοῦ καὶ οὐδεὶς ἡδυνάτο αὐτὸ ἀσθενῆσαι τὸν κατὰ Ἰσραὴλ ἐνεργούντων, γὰρ ἐπ' αὐτὸν τὸ φῶς τοῦ προεστῆτος Κυρίου καὶ ἐπ' αὐτὸν ἡμεῖς γράψαμεν· ¹⁰ ὅτε οἱ διδάσκαλοι ἐκλαμνοῦσιν, ὁ δὲ ἅγιος ἐν τῷ βασιλείῳ τοῦ Πατρὸς, αὐτῶν· ¹¹ ὁ Θεὸς γὰρ φῶς ἐστὶν, οὐκ ἔστι δὲ καὶ ὁ λαὸς φῶς· ἐστὶ δὴ τῆς αἰσθητοῦς οὐσίας ἐστὶ τὸ ἀλλοθῆναι, φῶς οὖν καὶ Ἡσαίας λέγει· ¹² «Καὶ ἐστὶν τὸ φῶς τοῦ Ἰσραὴλ ὡς παρὰ καὶ κληρικοί αὐτὸν ἐν φλογὶ καιομένων»· ¹³ Ἐν δὲ τῷ Πνεύματι ἱσχυίοντες· ¹⁴ Βαπτιστὴς λέγει περὶ τοῦ Κυρίου «Αὐτὸς καὶ βαπτιστὴς ἐν Πνεύματι αὐτοῦ καὶ περὶ»· ¹⁵ Ἀλλὰ οὖν δὲ λέγει τοῖς ἡμεῶν τοῖς κληρικοῖς· ¹⁶ Ἐγὼ Κυρίου ὁ ἀγαθὸν αὐτοῦ· ¹⁷ Καὶ ὅτε τὸν Θεόν καὶ τὸν πνεύματι τῷ Γραφῇ· ¹⁸ ὁ Θεὸς τῶν πνεύματι καταναλίσκων· ¹⁹ οὐκ ἔστι καὶ περὶ τοῦ Πνεύματος τῷ αὐτοῦ λέγει ὅτι· ²⁰ ὁ Θεὸς τῶν ἀποστόλων διακονοῦσιν αὐτοῖς ὡς οὐκ ἔστιν ἐκαστὸν αὐτοῖς καὶ ἐκκλησίασαν ἅπαντας Πνεύματα, ἁγίου καὶ ἡρώδης καλεῖν ἐκτερεῖ· ὡς οὐκ ἔστιν καθὼς ²¹ τὸ Πνεῦμα ἐδίδου αὐτοῖς ἀποφθεγγεσθαι· ²² ὅτι γὰρ Πνεῦμα Θεοῦ φοροῦσιν φῶς, φοροῦσιν καὶ οὐ φοροῦντες φῶς, Χριστὸν εἰσιν ἐνδεδομένοι, καὶ οἱ ἐνδεδομένοι Χριστὸν Πατέρα ἐνδεδύναν· ²³ Δεῖ γὰρ τὸ φθαρτὸν

1 Β' Κορ 3, 16 2 Α' Κορ 12, 4-6 3 Α' Κορ 12, 11 4 Ψαλμ 15 5 5 Ψαλμ 141, 6 6 1η Κορ 10, 16 7 Εφ 1 13, 14 8 Πρβλ 12, 12, 13, 14 9 Ματθ 13, 43 10 1η Κορ 10, 17 11 Ματθ 3, 11
12 Λευκ. 22, 16 13 Δουκ 4, 24 14 Πράξ 2, 3-4.

τοῦτο ἐνδύσασθαι ἀφθαρσίαν καὶ τὸ θνητὸν αὐτοῦ ἐνδύσασθαι ἀθανασίαν.¹» Οἱ γὰρ φοροῦντες τὸ Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ ἀφθαρσίαν φοροῦσιν· ἀφθαρσία δὲ ἐστὶν ὁ Θεός.

16. Καὶ ὅτε λέγει Δαυὶδ «Πολλοὶ λέγουσι· Τίς δεῖξει ἡμῖν τὰ ἀγα-
5 θά;²» περὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος· λέγει καὶ ἄλλαχού εἰρηκε· «Κύριος οὐχ ὑπερῇσει τὰ ἀγαθὰ τοῖς πορευομένοις ἐν ἀκακίᾳ.» Καὶ ὁ Ματθαίος περὶ τοῦ Πατρὸς, οὕτως λέγει· «Εἰ οὖν ὑμεῖς, πονηροὶ ὄντες, σέβετε δοματὰ ἀγαθὰ διδόναι τοῖς τέκνοις ὑμῶν, πόσω μᾶλλον ὁ Πατὴρ ὑμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς δώσει ἀγαθὰ τοῖς αἰτοῦσιν αὐτόν,³» Ὁ δὲ Λουκᾶς
10 τὸν αὐτὸν τρόπον ἱστορῶν ἐρμηνεύει, τι ἐστὶ τὰ ἀγαθὰ, λέγων· «Εἰ οὖν ὑμεῖς πονηροὶ ὄντες, σέβετε δοματὰ ἀγαθὰ διδόναι τοῖς τέκνοις ὑμῶν, πόσω μᾶλλον ὁ Πατὴρ ὑμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς δώσει Πνεῦμα ἅγιον τοῖς αἰτοῦσιν αὐτόν.⁴» Εἰ μὴ γὰρ ἦν τῆς οὐσίας τοῦ μόνου ἀγα-
15 θοῦ τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον, οὐκ ἂν ἀγαθὸν ἐλάβη, ὅποτε ὁ Κύριος παραι-
16 τείται τὸ καλεῖσθαι ἀγαθὸς καθὼς ἄνθρωπος γέγονε, λέγων· «Τί με λέγεις ἀγαθόν; σέβεις ἀγαθὸς εἰ μὴ εἰς ὁ Θεός.⁵» Τὸ δὲ ἅγιον Πνεῦμα οὐ παραιτεῖται ἡ Γραφή καλεῖν ἀγαθόν κατὰ τὸν Δαυὶδ τὸν λέγοντα· «Τὸ Πνεῦμά σου τὸ ἀγαθὸν ἐδήγησε· με ἐν γῇ εὐθείᾳ.⁶» Καὶ ὅτε
20 πάλιν ὁ Κύριος λέγει περὶ ἑαυτοῦ· «Εγὼ εἰμι· ὁ ἄρτος ὁ ζῶν, ὁ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καταβὰς.⁷» Ἀλλὰ καὶ τὸ ἅγιον Πνεῦμα καλεῖ ἄρτον οὐράνιον λέγων· «Τὸν ἄρτον ἡμῶν τὴν ἐπισκοπὴν δὸς ἡμῖν σήμερον.⁸» Ἐδίδαξε γὰρ ἡμᾶς, ἐν τῇ εὐχῇ ἐν τῷ νῦν αἰῶνι, αἰτεῖν τὸν ἐπισκοπιὸν ἄρτον, του-
25 τῷσι τὸν μέλλοντα οὐ ἀπαρξήν ἐχομένον ἐν τῇ αὖν ζωῇ, τῆς σαρκὸς τοῦ Κυρίου μεταλειτουργοῦντες καθὼς αὐτὸς εἶπεν· «Ὁ ἄρτος δέ, ὃν ἐγὼ δώσω, ἡ σὰρξ μου ἐστὶν ἵπὲρ τῆς τοῦ κόσμου ζωῆς.⁹» Πνεῦμα γὰρ ζωοποιῶν ἡ σὰρξ ἐστὶ τοῦ Κυρίου, διότι ἐκ Πνεύματος τοῦ ζωο-
ποιοῦ συνελήφθη· «Τὸ γὰρ γεγεννημένον ἐκ τοῦ Πνεύματος Πνεῦμά ἐστι.¹⁰»

17. Καὶ ὅτε λέγει ὁ Ἱερεμίας περὶ τοῦ Θεοῦ, ὅτι αὐτὸς ὠδήγησε
30 τὸν Ἰσραὴλ ἐν τῇ ἐρήμῳ· «Καὶ οὐκ εἶπατε», φησὶ, «Ποῦ ἐστὶν ὁ Κύριος, ὁ ἀναγαγὼν ἡμᾶς ἐκ γῆς Αἰγύπτου ὁ καθοδηγήσας ἡμᾶς ἐν τῇ ἐρήμῳ,¹¹» Ὁ Ἰσαίας τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον εἶπεν ὠδηγημέναι τὸν Ἰσραὴλ ἐν τῇ ἐρήμῳ· ἐστὶ γοῦν ἀκοῦσαι αὐτοῦ λέγοντος· «Ἥγαγεν αὐτούς διὰ τῆς ἀβύσσου ὡς ἵππον διὰ τῆς ἐρήμου· καὶ οὐκ ἐκοπίασαν,
35 καὶ ὡς κτήνη διὰ τοῦ πεδίου· Καὶ κατέβη Πνεῦμα παρὰ Κυρίου καὶ ὠδήγησε αὐτούς.¹²» Πρὸς δὲ Κορινθίους γράφει ὁ Ἀπόστολος, ὅτι Χριστὸς ἦν ὁ ὠδηγῶν· «Ἐπὶνον γὰρ ἐκ πνευματικῆς ἀκολουθοῦσης πέ-
τρας ἡ δὲ πέτρα ἦν ὁ Χριστός.¹³» Καὶ ὅτε λέγει ὁ Παῦλος ὑπὸ τοῦ

1 Α' Κορ. 15, 53. 2 Ψαλμ. 4, 7. 3 Ματθ. 7, 13. 4 Λουκ. 11, 13.
5 Μάρκ. 10, 18. 6 Ψαλμ. 142, 10. 7 Ἰω. 6, 51. 8 Ματθ. 6, 11.
9 Ἰω. 6, 51. 10 Ἰω. 3, 6. 11 Ἱερ. 2, 6. 12 Ἠσ. 63, 13-14.
13 Α' Κορ. 10, 4.

Θεοῦ κεκλησθαι αὐτόν· «Ὁ Θεός», φησὶν, «ὁ ἀφάρτισας με ἐκ κοιλίας μητρός μου καὶ καλέσαι διὰ τῆς χάριτος αὐτοῦ ἀποκαλεῖται τὸν Υἱὸν αὐτοῦ ἐν ἐμοί, ἵνα εὐαγγελίζωμαι αὐτὸν ἐν τοῖς ἔθνεσι.¹⁾» Ῥωμαίους δὲ ὑπὸ τοῦ Χριστοῦ κεκλησθαι λέγει γραφὴν πρὸς αὐτοὺς· «Ἐν οἷς ἔστε καὶ ἡμεῖς κλητοὶ Ἰησοῦ Χριστοῦ.²⁾» Τὸ δὲ Πνεῦμα τὸ ἅγιον τὸν Παῦλον καὶ τὸν Βαρναβαν κεκληκεναι εἶρηκεν εἰς τὸ τοῖς ἔθνεσιν εὐαγγελισασθαι τὸν Χριστόν· Καὶ τι γε θαυμαστόν τοῦ Ἰησοῦ εἰπόντος Παυλῷ ἐν τῷ ἱερῷ· «Πορεύου, ὅτι εἰς ἔθνη μακρὰν ἐξαποστέλλω σε.³⁾» καὶ τοῦ Παύλου· Γαλαταῖς γράφωντος, «Ἰακώβης ἀποστολὸς οὐκ ἀπ' ἀνθρώπων, οὔδε δι' ἀνθρώπου· ἀλλὰ διὰ Ἰησοῦ Χρι- 10 στοῦ, καὶ Θεοῦ Πατρὸς τοῦ ἐγείναντος αὐτὸν ἐκ νεκρῶν·⁴⁾ καὶ μετ' ὀλίγον· «Γνωρίζω δε ὑμῖν, ἀδελφοί, τὸ Εὐαγγέλιον τοῦτο, ὅτι οὐκ ἔστι κατὰ ἄνθρωπον· οὔδε γὰρ ἐγὼ παρα ἀνθρώπου ταρταβὼν αὐτό, οὔδ' ἐδίδουχην· ἀλλὰ δι' ἀποκαλήσεως Ἰησοῦ Χριστοῦ.⁵⁾» τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον ἀποστείλαν τον τε Παῦλον καὶ τον Βαρναβαν φαίνεται, κη- 15 ρῆσαι τοῖς ἔθνεσι τὸν Χριστόν·⁶⁾

18 Καὶ ὅτε μὲν ἐκ προσώπου τοῦ Πατρὸς λαλοῦσιν οἱ προφῆται, ὡς ὅταν ἐν Ψαλμῷ λέγῃ ὁ Θεός· Ἀταξ ὤμοσα ἐν τῷ ἁγίῳ μου, «Εἰ τῷ Δαυὶδ ψευδομαι, τὸ σπέρμα αὐτοῦ εἰς τὸν αἰῶνα μενέι, καὶ ὁ θρόνος αὐτοῦ ὡς ὁ ἥλιος ἐναντίον μου.⁷⁾» καὶ πάλιν· «Ἐκ καρποῦ τῆς 20 ὀσφύος μου θήσονται ἐπὶ τοῦ θρόνου σου.⁸⁾» καὶ καθὼς ὁ Πέτρος εἶρηκε· «Προφῆτης οὖν ὑπαρχὼν ὁ Δαυὶδ, καὶ εἰδὼς, ὅτι ὄρκῳ ὤμοσεν αὐτῷ ὁ Θεός, ἐκ καρποῦ τῆς ὀσφύος αὐτοῦ καθίσαι τὸν Χριστόν κατὰ σάρκα ἐπὶ τοῦ θρόνου αὐτοῦ.⁹⁾» ὅτε δὲ ἐκ προσώπου τοῦ Υἱοῦ, ὡς ὅταν λέγῃ ὁ Ἠσαΐας· «Ταδε λέγει Κύριος· Δι' ἡμᾶς διαπαντός τὸ ὄνομά 25 μου βλασφημεῖται ἐν τοῖς ἔθνεσι· Διὰ τοῦτο γνωστέα, ὁ λαός μου ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκενὴ τὸ ὄνομα μου· ὅτι ἐγὼ εἰμι· αὐτός ὁ λαλῶν πάρεμι.¹⁰⁾» ὅτε δὲ ἐκ προσώπου τοῦ ἁγίου Πνεύματος, ὡς ὅταν ὁ μὲν προφῆτης Ἀγαθος λέγῃ· «Ταδε λέγει τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον· Γὼν ἄνδρα, οὗ 30 ἔστιν ἡ ζώνη αὕτη.¹¹⁾» καὶ πάλιν ὁ Παῦλος πρὸς Τιμόθεον γράφει· «Τὸ Πνεῦμα ὁμῶς λέγει, ὅτι ἐν ὕστεροις καιροῖς ἀπαστήσονται τινες τῆς πίστεως.¹²⁾» καὶ πάλιν· «Εἰπτε τὸ Πνεῦμα τῷ Φιλίππῳ· Πρόσελθε καὶ κολλήθητι τῷ ἄρματι τούτῳ.¹³⁾» τοῦ Ἀβιθιόπου τοῦ εὐνούχου· Καὶ ὁ μὲν προφῆτης Ἰεζεκιήλ, αἰτιωμένος τὸν παλαιὸν λαόν, ἔλεγε· «Καὶ ἔλυτῃσαν με ἐν πᾶσι τοῖς τοῖς λέγει Κύριος.¹⁴⁾» Ὁ δὲ Παῦλος γράφει 35 τῷ νέῳ λαῷ· «Καὶ μὴ λυπεῖτε τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον τοῦ Θεοῦ, ἐν ᾧ ἐσφραγίσθητε εἰς ἡμέραν ἀπολυτρώσεως.¹⁵⁾» Καὶ ὁ μὲν Δαυὶδ περὶ τῶν Ἰουδαίων λέγει· «Καὶ παρώξυναν τὸν Θεόν ἐν τῇ ἐρήμῳ.¹⁶⁾» ὁ δὲ

1 Γαλ. 1, 15-16. 2 Ῥωμ. 1, 6. 3 Πράξ. 22, 21. 4 Γαλ. 1, 1. 5 Γαλ. 1, 11-12. 6 Πρβλ. Πράξ. 13, 2. 7 Ψαλμ. 88, 36-37. 8 Ψαλμ. 131, 11. 9 Πράξ. 2, 30. 10 Ἠσ. 52, 5-6. 11 Πράξ. 22, 11. 12 Α' Τιμ. 4, 1. 13 Πράξ. 8, 29. 14 Πρβλ. Ἰεζ. 16, 43. 15 Ἐφ. 4, 30. 16 Πρβλ. Ψαλμ. 77, 40.

Ἡσαίας περὶ αὐτῶν Ἀποκ. 1, 2 ὅτι ἔτε θύσαν καὶ παρωξύναντες Πνεῦμα
 τὸ ἅγιον καὶ ἐστράψεν αὐτοὺς εἰς σκόλον¹· Ἰδοὺ ἔρχεται ἐν ταῖς
 Πραξίσι λέγει ὁ Σπυρίτου· ἰδοὺ αὐτοὺς τὴν καρδίαν καὶ τοῖς
 ὡσὶν ἡμεῖς καὶ τῷ Πνεύματι αὐτῶν ὡς πνεύματα καὶ πατέρες
 ἡμῶν²· Καὶ ὅτε μὲν ἴστε· Πύλλος περὶ Ἰακώβου υἱοῦς Ἰακώβου
 καὶ κατακρινῶν τὰ βέβαια καὶ περὶ τοῦ αὐτοῦ καὶ περὶ τοῦ χυτοῦ
 Πνεύματος ἡμεῖς λέγει· Ἀλλ' ἀπεκλυσσάσθε καὶ ἐγχεσθήτε ὅλα
 ὀδκαυθήτε ἐν τῷ ἁμαρτίᾳ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ ἐν
 τῷ Πνεύματι τοῦ Θεοῦ ἡμῶν³· ὁ δὲ Κύριος ὡς ἀγαπᾷ ἡμεῖς περὶ
 ἐαυτοῦ καὶ οὐκ ἐπέχρηται· Κυρίου, τὸν Θεὸν σου· ὁ δὲ Ἰεσοῦς
 εἶπε πρὸς τοὺς Σαδουκαίους· ὁ Θεὸς συνεκρινώθη ὑμῖν τετραπλάσι
 τῷ Πνεύματι Κυρίου⁴.

ὁ Καὶ Θεὸς μὲν ἐστὶν, τετραπλῶν καὶ τετραπλῶν τὰ πάντα
 καὶ οὐκ οὗτος Ἡσαίας λέγει· Τὸν τετραπλῶν καὶ τὸν ἐν ὧν τετραπλῶν
 λέγει· Κυρίου· ὁ Θεὸς καὶ περὶ τοῦ αὐτοῦ λέγει· ὁ Θεὸς ὁ
 καταβαλὼν αὐτὸς ἐστὶν καὶ ἀναβαλὼν πᾶν τὸν κόσμον ἐν
 τῷ αὐτῷ, ὅτι πάντα⁵· Ἰδοὺ δὲ αὐτὸ καὶ περὶ τοῦ αὐτοῦ Πνεύματος ἡμεῖς
 ὁ Δαυὶδ λέγει· πορεύθητι ἀπὸ τοῦ Πνεύματος σου καὶ ἀπὸ τοῦ πρὸς
 τοῦ σου τοῦ πνεύματος⁶· ὁ δὲ ἐστὶν ὁ αὐτός· ὁ πορεύθη ἀπὸ τοῦ
 Πνεύματος σου· ὁ δὲ ἔδειξεν ἡμῖν καὶ τὸ ἅγιον Πνεῦμα εἶναι τὰ πάντα
 πατρὸς· Καὶ ἀπὸ τοῦ πρὸς τοῦ σου τοῦ πνεύματος· ἔαν κινῶμαι εἰς τὸν
 οὐρανόν· σὺ ἐκεί· εἰ ἔαν κατὰ γῆν· ἐν τὸν ἅδην παρέλ·⁷ ὁ δὲ παρὰ
 γέγονεν εἰς τὸν ἅδην εἰς αὐτὸν ἰδοὺ ἐκ νεκρῶν ἀναστὰς καὶ ὅτε μὲν
 λέγει ὁ Στεφάνος ἐν ταῖς Πραξίσι· ὁ Θεὸς τῆς δόξης ἀφ' ὧν τῷ
 25 πατρὶ ἡμῶν Ἀβραάμ⁸· τὰ πάντα καὶ περὶ τοῦ αὐτοῦ Παύλος λέγει
 «Εἰ γὰρ ἐγνωσαν οὐκ ἔστιν ὁ Κύριος τῆς δόξης ἐσταυρώσαν⁹ ὁμοίως
 δὲ καὶ ὁ Δαυὶδ λέγει· «Κύριος τῶν δυνάμεων αὐτός ἐστιν ὁ βασιλεὺς
 τῆς δόξης¹⁰· Μία γὰρ δόξα Πατρός καὶ Υἱοῦ καὶ ἁγίου Πνεύματος
 «Τὴν δόξαν μου, φησὶν ἡ Γραφή, «ἕτερον ἐν δώσω¹¹· οὐ γὰρ ἐστὶ
 30 δευτερός Θεός, ὁ Υἱὸς ἄλλα Λόγος τοῦ θνός καὶ μονοῦ Θεοῦ θεολογοῦ
 μένος ἐν Πατρὶ, ὡς καὶ ὁ Πατὴρ ἐν Υἱῷ θεολογεῖται καθὼς καὶ
 Ἡσαίας λέγει θεολογῶν τὸν συν Πατρὶ· «Καὶ τροσκνησάσαι σοι
 καὶ ἐν σοὶ προσευχόμενοι, ὅτι ἐν σοὶ ὁ Θεός ἐστι, καὶ πλὴν σοῦ Θεός
 35 οὐκ ἐστὶ· Σὺ γὰρ εἶ ὁ Θεός, καὶ οὐκ ἔδειξεν, Θεός τοῦ Ἰσραὴλ Σωτὴρ
 Ἀντίκεινται δὲ αὐτῷ οἱ μὴ ὁμολογούντες αὐτὸν καὶ τὸ Πνεῦμα αὐτοῦ
 τῆς αὐτῆς τῷ Πατρὶ οὐσίᾳ· καὶ πλὴν αὐτοῦ μὴ εἶναι Θεόν, καὶ οἱ
 τὸ πάθος αὐτοῦ καὶ τὴν τιμωρίαν ἐπαισχυνομένοι· Ὅδεις γὰρ δυ-

1 Ἡσ. 63, 10 2 Πράξ. 1, 51 3 Ῥωμ. 8, 33 4 Α' Κορ. 6, 11.
 5 Ματθ. 4, 7 6 Πράξ. 5, 9 7 Ἰερ. 23, 24 8 Ἐφ. 4, 10.
 9 Ψαλμ. 138, 7 10 Ψαλμ. 138, 7 11 Πράξ. 7, 3. 12 Α' Κορ. 2, 8.
 13 Ψαλμ. 23, 10 14 Ἡσ. 48, 11 15 Ἡσ. 45, 14-16.

- Πῶς υποταγέσθαι τῷ ὑποτάσσοντι αὐτῷ· τὰ πάντα ἵνα ὁ Θεὸς τα
 πάντα ἐν πάντι.¹ Τοῦτο δὲ ἐστὶν ὅταν φέρῃν υποταγόμενοι οἱ πάντες
 τῷ Υἱῷ, εὐφραθῶμεν αὐτοῦ μετὰ καὶ γενόμεθα αὐτῷ εἰς δόξαν Θεοῦ.
 Ὑμεῖς γὰρ φέρετε καὶ ἐστὶ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ.² τότε δὲ αὐτὸς υποτα-
 5 γήσεται καθ' ἡμῶν τῷ Πατρὶ, ὡς κεφαλὴ ὑπὲρ τῶν ἰδίων μελῶν. Τῶν
 γὰρ μελῶν αὐτοῦ, ἀρδεύει ὑποταγόντων πάντων, αὐτός, ἡ κεφαλὴ,
 αὐτῶν οὐκ ὑπετέτακται τῷ Πατρὶ, ἀνατένων τὰ ἴδια μέλη ἵνα δὲ ᾗ
 εἰς τῶν υποταγμένων ἐξ ἀρχῆς, ἵνα ὑπετάσσεται τῷ Πατρὶ καὶ οὐκ
 ἐπὶ τοῦ τελευτῆς τοῦτο ποιεῖ. Ἡμεῖς γὰρ ἐσμὲν οἱ ἐν χριστῷ, υποταγησά-
 10 μενοι τῷ Πατρὶ, καὶ ἡμεῖς ἐσμὲν οἱ ἐν αὐτῷ βασιλεύοντες ἐν αὐ-
 τεθῶσιν οἱ ἐχθροὶ ἡμῶν ὑπὸ τοῖς ποδαῖς ἡμῶν διὰ γὰρ τοὺς ἐχθρούς,
 ἡμῶν ὁ Δεσπότης τῶν οὐρανῶν ἐν ὁμοιωματι ἡμῶν γέγονε, καὶ ἔλα-
 βε τὸν ἀνθρωπίνον θρόνον, Δαυὶδ τοῦ κατὰ σαρκὰ πατρὸς, αὐτοῦ εἰς τὸ
 ἀνοικοδομεῖσθαι καὶ ἀνρθῶσθαι αὐτόν. ἵνα, ὅταν ἀνρθῶσιν οἱ πάντες,
 15 ἐν αὐτῷ βασιλευσώμεν καὶ ταπεινῶσιν τὴν ἀνθρωπίνην βασιλείαν κατωρ-
 θωμένην, τῷ Πατρὶ. ἵνα ὁ Θεὸς, τὰ πάντα ἐν πάνσι³ βασιλεύων
 δι' αὐτοῦ, ὡς διὰ Λόγον Θεοῦ, μετὰ τὸ βασίλευσαι αὐτὸν δι' αὐτοῦ
 ὡς δι' ἀνθρώπου, σωτῆρος.
 21 Καὶ ὅταν λέγῃ ὁ Πέτρος, Ὁ Ἀσραὴλ ὡς οὖν γινώσκω πᾶς
 20 οἶκος Ἰσραὴλ ὅτι καὶ Κύριον καὶ Χριστὸν αὐτὸν ἐποίησεν ὁ Θεὸς
 τοῦτον τὸν Ἰησοῦν, ἐν οὗ μὲν ἐστὶ σωτήρ⁴ καὶ περὶ τῆς θεότητος
 αὐτοῦ λέγει, ὅτι καὶ Κύριος αὐτὸν καὶ Χριστὸν ἐποίησεν, ἀλλὰ περὶ
 τῆς ἀνθρωπότητος αὐτοῦ, ὅτι, ἐστὶ πᾶσα ἡ Ἐκκλησία, ἡ ἐν αὐτῷ
 κυριεύουσα καὶ βασιλεύουσα μετὰ τὸ αὐτὸν σταυρωθῆνα, καὶ χρισ-
 25 μένη εἰς βασιλείαν οὐρανῶν ἵνα συμβασιλεύσῃ αὐτῷ τῷ δι' αὐτὴν
 ἑαυτὸν κενώσαντι καὶ ἀναλαβέντι αὐτὴν διὰ τῆς δουλικῆς μορφῆς.
 Ὁ γὰρ Λόγος καὶ ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, ὢν Κύριος καὶ Θεός καὶ οὐ
 μετὰ τὸ σταυρωθῆναι ἐποίησθαι Κύριον καὶ Χριστόν, ἀλλὰ, ὡς προεῖπον,
 τὴν ἀνθρωπότητα αὐτοῦ ἐποίησεν ἡ θεότης αὐτοῦ Κύριον καὶ Χριστόν.
 30 καὶ ὅταν λέγῃ, Πάτερ, εἰ δυνατόν, το πατήριον τοῦτο παρελθέτω
 ἀπ' ἐμοῦ πλὴν μη το ἐμὸν θελημα γίνεσθαι, ἀλλὰ τὸ σὸν⁵ καὶ, «Τὸ
 μὲν Πνεῦμα προθυμὸν, ἡ δὲ σὰρξ ἀσθενής⁶» δύο θελήματα ἐνταῦθα δει-
 κνυσιν, τὴ μὲν ἀνθρωπινον, ὅπερ ἐστὶ τῆς σαρκὸς, τὸ δὲ θεϊκόν, ὅπερ
 Θεοῦ. Το γὰρ ἀνθρωπινον διὰ τὴν ἰσθενεῖαν τῆς σαρκὸς παραιτεῖται.
 35 τὸ παθος, τὸ δὲ θεϊκὸν αὐτοῦ προθυμὸν. Ὡς περὶ δὲ ὁ Πατὴρ, ἀκού-
 σας περὶ τοῦ παθοῦς, ἐδειλάσας καὶ εἶπεν, «Ὡς σοι Κυρίε⁷»
 ἐπιτιμῶν δὲ αὐτῷ ὁ Κύριος λέγει, «Ἵπαγε ὀπισθ' μου, Σατανᾶ σκάν-
 δαλόν μου εἰ, ὅτι οὐ φέρεις⁸ τὰ τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ τὰ τῶν ἀνθρώπων⁹»
 οὕτως καὶ ἐνταῦθα νοεῖται κενώμενος γὰρ ἐν ὁμοιωματι ἀνθρώπων,
 40 παραιτεῖται τὸ παθος, ὡς ἀνθρώπου, Θεὸς δὲ ὢν, καὶ κατὰ τὴν οὐσίαν

1 Α Κορ. 15, 28. 2 Γαλ 3, 28. 3 Α' Κορ 15, 28. 4 Πρὸς 2, 36.
 5 Ματθ. 26, 39. 6 Μάρκ. 14, 34. 7 Ματθ 16, 22. 8 Ματθ 16, 23.

τὴν θεοῦ ἀπαθὲς ὑπαρχῶν, προθυμῶς ὑπεδέξατο τὸ πάθος καὶ τὸν θάνατον διότι οὐκ ἦν δυνατόν κρατεῖσθαι αὐτὸν πρὸ τοῦ θανάτου, ὅτι θεὸς ἦν ἐν ὁμοιώματι ἀνθρώπων γενόμενος ἀποθνήσκων ἐκόντι καὶ ἐγειρόμενος κατ' ἐξουσίαν ἰδὼν ὡς θεός, ὡς καὶ Δαυὶδ εἶπεν ἡ Ἀναστῆναι ὁ θεὸς καὶ διωσκορπισθῆναι οἱ ἐχθροὶ αὐτοῦ ἢ καὶ αὐθις ἡ Ἐξεγέρθητι Κύριε ὁ θεὸς μου ἐν τροστῇ καὶ, ὡς ἐνετείλει, καὶ συναγωγῇ λαῶν κυκλώσει σε καὶ ὑπὲρ τὰς κεφαλὰς ἐπιστρέψον ἡ ἰσχύς κρινεῖ λαούς.¹ ἡ λέγει δὲ καὶ ὁ Ἀποστόλος ἀλλαχοῦ ἡ Ἐπαθεν ἐξ ἀσθενείας ὅς ἐστι δυνάμει θεοῦ.² ἡ Δύναμις δὲ ἐστὶ θεοῦ ὁ Υἱός, παθὼν ἐξ ἀσθενείας, τοῦτο ἐστὶν ἐκ τῆς σαρκὸς, περὶ τῆς κῆς καὶ παραιτούμενος τὸ πάθος, ὡς ἄνθρωπος ζῶν δὲ δια τῆς ἐκείνου δυνάμεως.

22 Καὶ ὅτε λέγει ὁ Κύριος ἐν τῷ κατὰ Ἰωάννην Εὐαγγελίῳ ἡ Αὐτὴ δὲ ἐστὶν ἡ αἰώνιος ζωὴ, ἵνα γινώσκωσιν σε τὸν μόνον ἀληθινὸν Θεόν, καὶ ὃν ἀπέστειλεν Ἰησοῦν Χριστὸν ὁ πατήρ, ἡ Ἰωάννης τὸν Πλὸν λέγει ἀληθινὸν Θεόν ἡ δὲ λέγει ὅτι ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ ἦκεν καὶ δέδωκεν ἡμῖν διαίκατον καὶ αἰώνιον ζωὴν ἀπὸ τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ, καὶ ἐσμέν ἐν τῷ ἀληθινῷ ἐν τῷ Πνεύματι Ἰησοῦ Χριστῷ. Οὗτος ἐστὶν ὁ ἀληθινὸς θεὸς καὶ ζωὴ ἡ αἰώνιος, ἡ Ὅστε ἀληθινὸς θεὸς ἐστὶν ὁ Υἱός, καὶ πρὸ τοῦ γενέσθαι αὐτὸν ἄνθρωπον, καὶ μετὰ τὸ γενέσθαι μεστὴν θεοῦ καὶ ἀνθρώπου ἀνθρώπου Ἰησοῦν Χριστόν. Τοῦτο γάρ ἐστι καὶ ὃν ἀπέστειλεν Ἰησοῦν Χριστόν, τὸν ἐκείνου Πατρί κατὰ Πνεῦμα, ἡμῖν δὲ κατὰ σάρκα καὶ οὕτως μεστὴν πάντα Θεῷ καὶ ἀνθρώπῳ, τὸν μόνον ἀνθρώπον ἀλλὰ καὶ Θεόν τὸν αἰώνον ὄντα, καθὼς καὶ Ἰερειμίας λέγει ἡ Ἐγὼ οὐκ ἔβην, ἡ λογισθήσεται ἕτερος πρὸς τὸν Ἰσραὴλ πᾶσαν ὁδὸν ἐπιστήμης καὶ ἐδίδουκεν αὐτὴν Ἰακώβ τῷ πατρι αὐτοῦ καὶ Ἰσραὴλ τὴν ἰατρικὴν τὴν αὐτοῦ ἡ Μετὰ ταῦτα ἐπὶ τῆς γῆς ὥφθη καὶ τοῖς ἀνθρώποις συνανέστραφη. Πότε δὲ συνανέστραφεν αὐτὸς ἄνθρωπος εἰ μὴ ὅτε συνεγενήθη μετ' αὐτῶν ἐκ γυναικὸς καὶ συνενηντήθη, καὶ συνεζήτησε, καὶ συνεφαγε, 30 Καὶ ἀλλαχόθεν λέγει ἡ Βαθεὶα τὸ καρδία αὐτοῦ παρατήρησα, καὶ ζήτησα πὸς ἐστί, καὶ εἰς γινώσκειται αὐτὸν ἡ ὁμοιωσὶς δὲ καὶ ἡ Ἡσαΐας λέγει, ὅτι ἡ Παθὼν ἐγεννήθη ἡμῖν, καὶ ὁ Υἱὸς ἐδόθη ἡμῖν οὐ τὸ ἀρχὴ ἐγενήθη ἐπὶ τοῦ αἵματος αὐτοῦ. Καὶ καλεῖται τὸ ὄνομα αὐτοῦ Μεγάλῃς βασιλῆς ἀγγελος, θαυμαστός, σάββωτος, θεός, ἰσχυρός, ἐξουσιαστικός 35 ἄρχων εἰρήνης πατὴρ τοῦ μέλλοντος αἰῶνος ἡ καὶ ἀλλαχόθεν λέγει ἡ Ἰδοὺ ἡ Παρθένος ἐν γαστρὶ ἀληφεται καὶ τέξεται υἱόν καὶ καλέσουσιν τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἑμμανουὴλ, ὅ ἐστι μεθερμηνεύμενον Μεθ' ἡμῶν ὁ θεός ἡ Θεὸς οὖν ἐστὶν ὁ γεννηθεὶς ἐκ Παρθένου, καὶ γενόμενος ἄν-

1 Ψαλμ. 67, 2 2 Ψαλμ. 7, 7-9 3 Β' Κορ. 13, 4 4 Ἰω. 17, 3
5 Α' Ἰω. 5, 20 6 Βαρ. 3, 36-27 7 Ἰερ. 17, 9 8 Ἠσ. 9, 6
9 Ἠσ. 7, 14.

θήσεται τὰ προειρημένα ἄτοπα ἔσται. δὲ καὶ αὐτὸς ἑαυτοῦ Πατὴρ
 καὶ ὁ Υἱὸς αὐτοῦ, ἑαυτὸν γεννῶν καὶ γεννώμενος ὑφ' ἑαυτοῦ ἢ ὄνομα
 μόνον ἔστι Λόγος καὶ Σοφία, καὶ Υἱὸς, οὗς ὑπεστήκει δέ, καθ' οὗ
 λέγεται ταῦτα, μᾶλλον δὲ ὅς ἐστι. ταῦτα Εἰ οὖν οὗς ὑπεστήκειν, ἄργα
 ἀνείη καὶ κενὰ τὰ ὀνόματα, ἐκτός εἰ μὴ ἂν τις εἴποι ἀποσοφίαν εἶναι 5
 καὶ Ἀπολογον τὸν Θεόν. Ἀλλ' εἰ οὕτως, εἴη ἂν αὐτὸς ἑαυτοῦ Πατὴρ
 καὶ Υἱὸς Πατὴρ μὲν, ὅτε σοφός, Υἱὸς δὲ ὅτε σοφία. Ἀλλὰ μὴ ὡς
 ποιότης τις ταῦτα ἐν τῷ Θεῷ ἀπαγε! ἀπρεπὲς τοῦτο εὑρεθήσεται
 γὰρ πυνθητός ὁ Θεὸς ἐξ οὐσίας καὶ ποιότητος. Πῶς γὰρ ποιότης
 ἐν οὐσίᾳ ἔστι. Κατὰ τοῦτο δὲ ὁ Θεὸς μόνος ἀδικρεὶς οὐσα, συνθε- 10
 τὰ φανήσεσθαι, ἐμμελὲς, εἰς οὐσίαν καὶ συμβεβηκός. Περὶ τοῦτον
 οὖν τῶν προπετιῶν (1) Υἱὸς σοφία καὶ Λόγος ἐκτελέθῃ, τοῦ Θεοῦ
 πῶς τοιούτῳ ἔστιν. Εἰ μὲν ὡς ποιότης, ἰδέσθῃ το ἄντικρυ εἰ δὲ αὐτὸ
 σοφία ὁ Θεός, καὶ τὸ ἐκ τοῦτου ἕκαστον εἴρηται παρὰ Σαβελλίῳ.
 Οἰκοῦν ὡς γέννημα καὶ ὡς ἐξ αὐτοῦ τοῦ Πατρὸς, καὶ τὸ τοῦ 15
 φωτός παραδειγμα. Ὡς ἡ ἀπὸ τοῦ φωτός φῶς, οὕτως ἐκ Θεοῦ Λόγος,
 καὶ σοφία ἐκ σοφίας καὶ ἐκ Πατρὸς Υἱὸς. Ταύτη γὰρ καὶ ἡ μόνος
 ἀδιαίρετος καὶ ἰδιότης μένει, καὶ ὁ κατὰς Υἱὸς Λόγος οὐκ ἀντι-
 στος, οὐδὲ οὐκ ὑπεσθῶς ἀλλ' οὐσιασθῶν, ἀληθῶς ἵσταται ἐκ τούτου
 ἔχει τὸν τρόπον εἴη ἂν πάντα ἀνίσταται, καὶ ἐπινοῖα, καὶ σπῆλως 20
 λεγόμενα. Εἰ δὲ φρονέοντο τὸ ἐκ τῆς ἐκείνης ἕκαστον ἄρα ἀπὸ τῆς Λό-
 γος οὐσιασθῆς ἔστιν. Ὡς γὰρ ἀληθὴς Πατὴρ οὕτως ἀληθῶς
 Σοφία. Κατὰ τοῦτο οὖν δυο μὲν εἰσι κατὰ Σαβελλίον ὁ αὐτὸς
 Πατὴρ καὶ Υἱὸς, ἀλλὰ ὁ Πατὴρ Πατὴρ καὶ ὁ Υἱὸς Υἱὸς ἐν δὲ ὅτι
 Υἱὸς τῆς οὐσίας τοῦ Πατρὸς ἐστὶ φανερόν. Ὡς γὰρ Λόγος αὐτοῦ 25
 τοῦτο ὁ Κύριος ἔλεγεν, Ἐγὼ καὶ ὁ Πατὴρ ἐν ἐσμέν. Ὡς γὰρ ὁ
 Λόγος κεχωριστὸς τοῦ Πατρὸς, οὕτως ὁ Πατὴρ ἄλογος πωπτε ἦν
 ἢ ἔσται. Καὶ ὁ Λόγος οὖν Θεός, καὶ ὁ Πατὴρ οὖν ἄλογος διὰ τοῦτο,
 ἡ Ἐγὼ ἐν τῷ Πατρί, καὶ ὁ Πατὴρ ἐν ἐμοί. εἴρηκεν.

3. Καὶ πάλιν ὁ Χριστὸς Λόγος τοῦ Θεοῦ ἐστὶ. Πότερον οὖν 30
 ἀφ' ἑαυτοῦ ὑπέστη, καὶ ὑποστάσει προσκεκελευται τῷ Πατρί ἢ ὁ
 Θεὸς αὐτὸν πεποιήκει καὶ ὠνόμασεν αὐτοῦ Λόγον. Εἰ μὲν οὖν τὸ
 πρῶτον λεγὼν δὴ τὸ, αὐτῷ ὑπέστη, καὶ Θεός ἐστι, δυο ἂν εἴεν ἀρχαί,
 οὐκ ἔσται δὲ εἰκότως οὐδὲ τοῦ Πατρὸς ἰδεῖν, διὰ τὸ μὴ αὐτοῦ τοῦ
 Πατρὸς ἀλλ' ἑαυτοῦ εἶναι. εἰ δὲ ἐξωθεν πεποιήται, εἴν ἄντικρυμα 35
 λαμβάνεται. δὴ ἐξ αὐτοῦ τοῦ Θεοῦ λέγειν αὐτὸν. εἰ δὲ τοῦτο ἄλλο ἂν
 εἴη τὸ ἐκ τινος, καὶ ἄλλο τὸ ἐξ οὗ ἔστι. κατὰ τοῦτο ἄρα δυο. Εἰ δὲ
 μὴ δυο εἴη, ἀλλ' ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ λέγοντο ἔσται τὸ αὐτὸ αἰτίον, καὶ
 αἰτιατόν, καὶ γεννώμενον καὶ γεννῶν ὅπερ ἄτοπον ἐπὶ Σαβελλίῳ
 δέδεικται. Εἰ δὲ ἐξ αὐτοῦ μὲν ἐστίν, οὐκ ἄλλο δὲ, ἔσται καὶ γεννῶν, 40
 καὶ μὴ γεννῶν γεννῶν μὲν, ὅτι ἐξ αὐτοῦ προφέρει, μὴ γεννῶν δέ,

ὅτι μὴ ἄλλο αὐτοῦ ἐστίν. Εἰ δὲ τοῦτο εἴη ἂν κατ' ἐπισημάν λεγόμενος
ὁ αὐτός Πατήρ καὶ Υἱός. Εἰ δὲ ἀπρεπὲς οὕτως εἶναι τὸν ὅτι Πατήρ
καὶ Υἱός ἐν θεῷ, ὁ Υἱός οὐκ ἐξ ἑαυτοῦ, ἀλλ' ἐκ τοῦ Πατρὸς, ἐγέννηται.
Εἰ δὲ φεῦγαι τις τὸ λέγειν γενέσθαι τοῦτον, δεῖ δὲ εὐμαρῶς τὸν Λόγον
5 συν τῷ Θεῷ φεβηθῆναι, ὃ τὸν αὐτὸς καὶ φεβύων ἐν πνεύματι τῆς ἰσχυρῆς
λεγομένου, ἐμπεσθὲν εἰς ἀτοπίαν. Ἐπειδὴ τὰς εὐσεβῶν τὸν Θεόν, μὴ
διδούς γὰρ ἐκ τῆς μοναχῆς εἶναι, τὸν Λόγον ἂν' ἀπὸ τοῦ κεκαταστάθει
τῷ Πατρὶ Λόγον διὰ τὰς οὐσίας εἰσαγεῖν, μετὰ τὴν τριῶν Πατέρων
10 αὐτοῦ συγκαταστήσει. Ἐν αὐτῷ δὲ καὶ τὸν θεογονικῶς φανερωμένον δ'
ἂν τις ἴδῃ, τὸν αὐτὸν εἰς τὸν Πατέρα λαβεῖν, καὶ τὸν Πατέρα, καὶ τὸν υἱόν
ἀλλ' ἐκ τοῦ νοῦ, ὃς ὁ Υἱός. Ὡς περὶ οὗτον ὁ Λόγος Πατέρα καὶ υἱόν
οὐ δὴν ἀρχαί. Ἄλλα καὶ ἐκ τῆς μετὰ οὐρανῶν οὐρανίου ἰδέσθαι
Ἀρειανῶν δὲ ἀνταγωνιστῶν τῶν μετὰ τὸν Θεογονικῶν, ἀπὸ
15 τῆς περὶ τοῦ ἐνοῦς ἐλεγκτέον, τοὺς δὲ Ἀρειανῶν ἀπὸ τῆς περὶ

4 Λεχτέον οὖν. Ὁ Θεὸς σοφός καὶ οὐκ ἄλογος ἐστίν, ἡ σύναν-
τιον ἄσφους καὶ ἄλογος. Εἰ μὲν οὖν τὸ θεογονικόν, ἀντιθετὸν ἔχει τὴν
ἀτοπίαν, εἰ δὲ τὸ τριῶν ἐρωτητέον, πῶς ἐστὶ σοφός καὶ οὐκ ἄλο-
γος, ποτὲρον ἐξωθεν ἐσχηκώς τὸν Λόγον, καὶ τὴν σοφίαν, ἢ ἐξ ἐκείνου.
20 Εἰ μὲν οὖν ἐξωθεν, ἐστὶ τις ὃ προδεδωκίαι αὐτῷ, καὶ πρὶν λαβεῖν
ἄσφους καὶ ἄλογος, εἰ δὲ ἐξ αὐτοῦ, ὅθεν δὲ οὐκ ἐκ τῶν οὐρανῶν, ὅθεν
δε οὐκ ἦν αἰετὶ πρὶν ἢν ἐπεὶ καὶ οὐκ ἐστὶν εἰκὼν καὶ παραχρῆ. Ἰσὺν
δὲ λέγουσιν, ὅτι σοφία μὲν ἐστὶ καὶ οὐκ ἄλογος, ἴδον δὲ ἔχει ἐν ἐκείνῳ
σοφίαν καὶ ἴδον Λόγον, οὗτον Χριστὸν δὲ ἀλλ' ἐν ᾧ καὶ τὸν Χριστὸν
25 ἐποίησε λαχόν, ὅτι, εἰ ὁ Χριστὸς ἐν ἐκείνῳ τῷ Λόγῳ γενέσθαι, ὅθεν
ὅτι καὶ τὰ πάντα καὶ αὐτὸς ἂν εἴη, περὶ οὗ λέγει Ἰωάννης. Πάντα
δι' αὐτοῦ ἐγένετο, καὶ ὁ Παῦλος δὲ, καὶ ὁ Παῦλος ἐν σοφίᾳ ἐποίησας. ἢ
Εὐρεθίσεται δὲ ὁ Χριστὸς φερόμενος, ὁ ἔγω ἐν τῷ Πατρὶ, ὅθεν
ἐτέρου ἐν τῷ Πατρὶ. Καὶ ὁ Λόγος δὲ σὰρξ ἐγένετο, καὶ ὁ ἀληθὺς
30 κατ' αὐτοῦ εἰ γὰρ, ἐν ᾧ τὰ πάντα ἐγένετο, αὐτὸς ἐγένετο σὰρξ,
ὁ δὲ Χριστὸς οὐκ ἐστίν ἐν τῷ Πατρὶ Λόγος, δι' οὗ τὰ πάντα ἐγένε-
νετο. Ἄρα ὁ Χριστὸς οὐ γέγονε σὰρξ, ἀλλ' ἴσως ὠνομασθῇ Λόγος
ὁ Χριστὸς. Καὶ εἰ τοῦτο, πρῶτον μὲν ἄλλος ἂν εἴη παρὰ τὸ ὄνομα
ἐπειτα οὐ δι' αὐτοῦ ἐγένετο τὰ πάντα, ἀλλ' ἐν ἐκείνῳ ἐν ᾧ καὶ ὁ Χρι-
35 στός. Εἰ δὲ φησιν, ὡς ποιότης εἶναι ἐν τῷ Πατρὶ τὴν σοφίαν,
ἢ αὐτοσοφίαν εἶναι ἀκολουθεῖν τὰ ἐν τοῖς ἐμπροσθεν ἄτοπα εἰρημέ-
να. Ἔσται γὰρ συνθετός, καὶ αὐτὸς ἐκείνου Υἱός καὶ Πατὴρ γινόμενος.
Πλὴν ἐλεγκτέον καὶ διωσιπητέον αὐτούς, ὅτι ὁ ἐν τῷ Θεῷ Λόγος,
οὐκ ἂν εἴη κτισμα, οὐδὲ ἐκ τοῦ μὴ ὄντος ὄντος δὲ ἀπαξ ἐν Θεῷ Λόγου,
40 αὐτὸς ἂν εἴη ὁ Χριστὸς ὁ λέγων, ὁ ἔγω ἐν τῷ Πατρὶ, καὶ ὁ Πατήρ
ἐν ἐμοί, ὁ διὰ τοῦτο καὶ μονογενὴς ὢν, ἐπειδὴ οὐκ ἄλλος τις ἐξ

Υἱοῦ, ἀνοήσιον δὲ καὶ ἀνυποστάτον εἶναι τὸν Υἱὸν τοῦ Θεοῦ, τοῦ-έστι.
τὸν Λόγον τοῦ Πατρὸς, προσποσύν-αι ἀγανακτῶν κατὰ τῶν λεγόντων,
Ἦν ποτε, ὅτε οὐκ ἦν Ἔστι, δὲ καὶ τοῦτο γελοῖον (ὅτι γὰρ ὅπως τὸ
εἶναι αὐτῷ μὴ δίδοντες ἀγανακτοῦσι κατὰ τὸν καιρὸν φρονι-διδόντων
Καὶ οὕτως οὖν ὑπερ ἀρνούμεται, διὰ τοῦ ἐπιτελεῖν τοὺς ἀλλοις, ὁμολο- 5
γῶσι. Πατρὶ τε οἷ-τερ Εἰσεβίον Υἱὸν ὁμολογοῦντες, ἀρνοῦνται, αὐτὸν
εἶναι φησὶ Λόγον καὶ κατ' ἐκείνοιαν Λόγον λέγεσθαι τὸν Υἱὸν βου-
λον-τα εἰ δὲ ἔτεροι, Λόγον ὁμολογοῦντες ἀρνοῦνται αὐτὸν εἶναι
Υἱόν, καὶ κατ' ἐκείνοιαν Υἱὸν λέγεσθαι τὸν Λόγον βούλον-ται, ἐξ ἰσοῦ
κενοβατοῦντες. 10

Ὁ ἄ-Εὐὰ καὶ ὁ Πατὴρ ἐν ἑσμεν ἰ- Τα ἴσο ἐν εἶναι, φατε, ἡ τὸ
ἐν διείνομον, ἢ ταχὺν τὸ ἐν εἰς δύο διερῆσθαι. Εἰ μὲν οὖν τὸ ἐν εἰς δύο
διέρηται, ἀνάγκη, σῶμα εἶναι τὸ διαρῆθόν, καὶ μετέτερον τέλειον,
μέρος γὰρ ἐκάτερον καὶ οὐκ ὅλον εἰ δὲ τὸ ἐν διεικνυμον, Σαββαλλίῳ
τὸ ἐπιτήδευμα, τὸν αὐτὸν Υἱὸν καὶ Πατέρα λέγοντας, καὶ ἐκάτερον 15
ἀναιροῦντος, ὅτε μὲν Υἱὸς τὸν Πατέρα, ὅτε δὲ Πατὴρ, τὸν Υἱόν
Εἰ δὲ τὰ δύο ἐν, ἀνάγκη δύο μὲν εἶναι, ἐν δὲ κατὰ τὴν θεώ-τητα, καὶ
κατὰ τὸ ὁμοούσιον εἶναι τὸν Υἱὸν τῷ Πατρὶ, καὶ ἐξ αὐτοῦ τοῦ Πατρὸς
εἶναι τὸν Λόγον ὥστε δύο μὲν εἶναι, ὅτι Πατὴρ ἐστὶ καὶ Υἱός, ὃ
ἐστὶ Λόγος, ἐν δὲ, ὅτι εἰς Θεός. Εἰ ἄρ μὴ οὕτως ἐστίν, ἔδει εἰπεῖν, 20
Ἐγὼ εἰμι ὁ Πατὴρ ἢ, Ἐγὼ καὶ ὁ Πατὴρ εἰμι. Νῦν δὲ ἐν τῷ, Ἐγὼ,
τὸν Υἱὸν σημαίνει ἐν δὲ τῷ, καὶ ὁ Πατὴρ, τὸν γεννήσαντα ἐν δὲ
τῷ, ἐν, τὴν μίαν θεώ-τητα καὶ τὸ ὁμοούσιον αὐτοῦ. Οὐ γὰρ καθ'
Ἑλληνας ὁ αὐτὸς σοφός καὶ σοφία ἐστίν ἢ ὁ αὐτὸς Πατὴρ καὶ Λόγος
ἐστίν ἀρεπὴς γὰρ αὐτὸν ἑαυτοῦ πατέρα εἶναι ἢ δὲ θεία διδασκαλία 25
οἶδε Πατέρα καὶ Υἱόν, καὶ σοφὸν καὶ σορίαν, καὶ Θεὸν καὶ Λόγον
καθυλοὺ μέντοι φυλάττει ἀδιαίρετον, καὶ ἀδιασπαστον, καὶ ἀμέριστον
κατὰ πάντα.

10 Ἐάν δέ, ὅτε δύο ἐστίν ὁ Πατὴρ καὶ ὁ Υἱός, ἀκούων τις διαβάλ-
λοι, ὥς δύο θεῶν καταγγελλομένων (τοιαῦτα γὰρ τινες ἑαυτοῖς 30
ἀναπλάττονται, καὶ εὐθὺς γελοῖον, ὅτι δύο θεοὺς λέγετε) λεκτέον
πρὸς τοὺς τοιαύτους. Εἰ ὁ Πατέρα καὶ Υἱὸν γινώσκων δύο θεοὺς λέγει,
ὥρα καὶ τὸν λέγοντα ἕνα, ἀναρῶν τὸν Υἱόν, καὶ Σαββαλλίξει. Εἰ γὰρ
ὁ λέγων δύο Ἐλλοιζει, οὐκ οὖν ὁ λέγων ἐν Σαββαλλίξει. Τοῦτο δὲ
οὐκ ἐστὶ μὴ ἕνα τοῖ ἄλλ' ὥστε ὁ λέγων Πατέρα καὶ Υἱὸν δύο 35
ἕνα Θεὸν λέγει, ὥπως ὁ λέγων ἕνα Θεὸν δύο φρονεῖτω Πατέρα καὶ
Υἱόν, ἐν ὄντας τῇ θεότητι, καὶ τῷ ἐξ αὐτοῦ ἀμέριστον καὶ ἀδιαί-
ρετον καὶ ἀχώριστον εἶναι τὸν Λόγον ἀπὸ τοῦ Πατρὸς. Ἔστι δὲ
παράδειγμα ἀνθρώπινον, τὸ πῦρ καὶ τὸ ἐξ αὐτοῦ ἀπύκνωμα, δύο
μὲν τῷ εἶναι καὶ ὁρᾶσθαι, ἐν δὲ τῷ ἐξ αὐτοῦ καὶ ἀδιαίρετον εἶναι τὸ 40
ἀπαύγασμα αὐτοῦ.

[illegible]

12 Το αὐτὸ δὲ καὶ ἐν τῷ Πατρὶς ἡμεῖς φησιν· οὐκ ἔστιν ἡμεῖς
Εἰ γὰρ σιωποῦν οὐκ ἔβλαπτον τοὺς ἀποστόλους· ἀλλὰ πρὸς ἀποστολὴν αὐτῶν
δύναμιν γεννήσαντα· ὁ ἐστὶν λατρεῖται καὶ ὁθεὶ φρονεῖται,
καὶ διὰ τὴν Εἰ δὲ ἔβλαπτον ἔγωγε ἐκείνῳ τὸν Λόγον, ποτε περὶ
τοῦ γεννᾶ ἔβλαπτον, καὶ σιωποῦν ποτε· Ἐπειτα, εἰ πρὸ τοῦ γεννη-
θῆναι ἐν τῷ Θεῷ ἦν ὁ Λόγος, ἄρα γεννηθεὶς ἐκ τῆς καὶ ἐξω τοῦ Θεοῦ
ἐστίν· Εἰ δὲ οὕτως, ποτε οὐκ εἶπεν ὁ Θεὸς ἐν τῷ Πατρὶ, καὶ ὁ Πατὴρ
ἐν ἑμῷ· Εἰ δὲ νῦν ἐν τῷ Πατρὶ ἐστίν, ἄρα καὶ ἦν ἐν τῷ Πατρὶ,
ὥσπερ καὶ νῦν ἐστὶ καὶ περὶ τὸν τοιοῦτον, Δ' ἡμᾶς ἐγέννηται,
καὶ μεθ' ἡμᾶς ἀνατρέχει· ἵνα ἡμεῖς οὕτως ἦν· ὁ δὲ παρ' ἡμᾶς ὡς ὅτι
νῦν, οὐδὲ ἐστὶν ὡς ὅτι ἦν, ἀλλ' ἐστὶν ὥσπερ ἦν αἰεὶ καὶ ὡσαύτως
καὶ κατὰ τὰ αὐτὰ ἔχων ἐπεὶ ἡμεῖς καὶ τρεῖς φησιν· οὐκ ἔστιν Εἰ
γὰρ, ὡς ἦν, τοῦτο ἐστὶν μετὰ ταῦτα ὡς νῦν οὐκ ὦν διπλόν, ὅτι
οὐκ ἐστὶν νῦν ὡς ἦν καὶ ἐστὶν λέγει, δὲ Εἰ ἐν Θεῷ ἦν πρῶτον, καὶ
μετὰ ταῦτα παρ' ἡμᾶς ἐστὶν διπλόν, ὅτι οὐκ ἐστὶν νῦν ἐν τῷ Θεῷ, ὁ Λόγος
Ἀλλ' ἐπεὶ οὕτως ὁ Κύριος λέγων Ἐγὼ ἐν τῷ Πατρὶ, καὶ ὁ
Πατὴρ ἐν ἐμῷ, οὕτως γὰρ ἐστὶν νῦν ὥσπερ ἦν καὶ Εἰ δὲ οὕτως νῦν ἐστίν,
ὥσπερ ἦν αἰεὶ διπλόν, ὅτι οὐ ποτὲ μὲν ἐγεννήτο ποτε δὲ οὐ αἰεὶ ποτὲ
μὲν ἐν Θεῷ ἡσύχια ἦν, ποτὲ δὲ ἐλάλει· ἀλλ' ἐστὶν αἰεὶ Πατὴρ, καὶ
Υἱὸς ὁ τοῦτου Λόγος οὐκ ὀνόματι μόνον Λόγος, οὐδὲ κατ' ἐπίνοιαν
Υἱὸς ὁ Λόγος, ἀλλ' ὑπάρχων ὁμοούσιος τῷ Πατρὶ οὗ δὲ ἡμᾶς γεννη-

1. 'Ico. 14. 10.

θείς ἡμεῖς γὰρ δὲ ἐκεῖνον γεγόναι· Ἐπεὶ εἰ δὲ ἡμᾶς ἐγεννήθη καὶ ἐν τῷ γεννηθῆναι αὐτοῦ ἐκείνημεν καὶ τὴ γεννήσει αὐτοῦ συνεπέμμεν, ἢ κτίσις, ἀνατρέξε δε ἵνα ᾗ, ὅπερ προτέρον ἦν πρῶτον μὲν εἶπαι πάλιν μὴ γεννημένου ὃ γεννήθηκε· Εἰ γὰρ ἡ πρόδος αὐτοῦ γεννήσεως ἐστίν, ἢ ἀναδραμὴ πατρὸς καλλὰ τὴ γεννήσεως, γενόμενου γὰρ αὐτοῦ ἐν τῷ Θεῷ σιωπῇται καὶ ὁ Θεός· Εἰ δὲ σιωπῇται, ἔσται ὅπερ ἦν σιωπῇτος αὐτοῦ ἡσυρία καὶ σιγήσις παύσεται ἄρα ἡ κτίσις· Ὡςπερ γὰρ προειρηγὸς τοῦ Λόγου, γεγονός ἡ κτίσις καὶ ὑπῆρξεν, οὕτω καὶ ὑδρομενῆτος τοῦ Λόγου, οὐχ ὑπῆρξε ἡ κτίσις· ἵνα οὖν χρεία τοῦ γενέσθαι εἰ παύσεται· Ἡ τι καὶ ἐλάλει ὁ Θεός ἵνα μεταταῖνα σιωπῇται· Τί δε προβλεπτο, ὃν ἀνακαλεῖται· Γ. δε καὶ ἐγέννη, οὕτω γεννήσεν παύσει ἡθελε· Τί δε καὶ ἐπὶ τῷ ἀδελφῷ· Ἡ γὰρ σιωπῇται ἀεὶ ἢ πάλιν γεννήσεται καὶ ἐτέραν κτίσιν ἐπινοήσει· οὐ γὰρ τὴν αὐτὴν ποιήσει ἢ, γὰρ ὅν διεμένεν ἢ γενόμεν ἄλλ' ἐτέραν ἀκολουθῶν, δε καὶ ταύτην παύσει, καὶ ἐτέραν ἐπινοήσει, καὶ τοῦτο εἰς ἄπειρον.

13 Τοῦτο δὲ ἴσως ἀπὸ τῶν Στωϊκῶν ὑπέλαβε, διαβεβαιωμένων συστήλλεσθαι καὶ πάλιν ἐκτείνεσθαι τὸν βίον μετὰ τῆς κτίσεως καὶ ἀπειρῶς παύεσθαι· Τὸ γὰρ πλατύνμενον αὐτὸ στενέτηςτος πλατύνεται καὶ τὸ ἐκτείνμενον συνεσπικνόμενον ἐκτείνεται καὶ αὐτὸ μὲν ἐστὶ πλεον δὲ οὐδὲν ἢ πάθος ὑπάρχει· Εἰ γὰρ ἡ Μονὰς, πλατυνθεῖσα, γέγονε Τριάς ἢ δε Μονὰς ἐστὶν ὁ Πατήρ· Τριάς δὲ Πατήρ, Υἱός, ἅγιον Πνεῦμα πρῶτον μὲν πλατυνθεῖσα ἡ Μονὰς, πάθος ὑπέμεινε καὶ γέγονε, ὅπερ οὐκ ἔν ἐκπλατυνθῇ, γὰρ οὐκ οὐσα πλατεία ἐπέεσα εἰ αὐτὴ ἡ Μονὰς ἐπλατυνθῇ, εἰς Τριάδα· Τριάς δὲ ἐστὶ Πατήρ καὶ Υἱός καὶ ἅγιον Πνεῦμα· ὁ αὐτός ἄρα Πατήρ γέγονε καὶ Υἱός καὶ Πνεῦμα κατὰ Σχέσιν· ὅπως εἰ μὴ ἡ λεγόμενὴ παρ' αὐτῷ Μονὰς ἄλλο τι ἐστὶ παρὰ τὸν Πατέρα· ὅτι ἐστὶ οὖν πλατυνεσθαι, εἶδει λέγειν, ἀλλ' ἡ Μονὰς τρεῖς τοὺς καὶ ὥστε εἶναι· Μονάδα εἶτα καὶ Πατέρα καὶ Υἱόν, καὶ Πνεῦμα· Εἰ γὰρ ἐπλατυνθῇ αὕτη, καὶ ἐξέτεινεν ἐκείτην, αὕτη ἂν εἴη, ὅπερ ἐξετάθη· Καὶ Τριάς μὲν πλατυνθεῖσα οὐκ ἐστὶ Μονὰς ἐστὶ Μονὰς δε οὐσα οὕτω ἢ, Τριάς· Καὶ ὁ Πατήρ ἄρα ὢν οὕτω ἢ, Υἱός καὶ Πνεῦμα· γενόμενος δὲ ταῦτα, οὐκ ἐστὶ Πατήρ, μόνον ἐστὶ ταῦτα ἢ ἐκπλάτνυμενος· ἔν τις εἶπαι, τοῦ Θεοῦ σώμα κα παθητὸν αὐτὸν εἶσιν ὡν· ἢ γὰρ ἐστὶ πλατυνεσθαι ἢ πάθος τοῦ πλατυνόμενου· Ἡ τι ἐστὶ τὸ πλατυνόμενον ἢ τοῦ προτέρου μὴ ποσούτων, ἀλλὰ στενὸν τυγχάνει· ταῦτα γὰρ ἐστὶ χρονῶ μόνον διαφέρειν ἑαυτοῦ.

14 Τοῦτο καὶ ὁ Θεὸς νυνώσκει· Ἀποστόλος πρὸς Κορινθίους ἐπιστέλλων· ἢ μὴ στενοχωρεῖσθε ἐν ἡμῖν, πλατυνθεῖτε δὲ καὶ ὑμεῖς, Κορινθιοὶ· ἢ τοὺς γὰρ αὐτοὺς ἀπὸ στενοτήτος εἰς πλατύσμον μεταβαλεῖν αὐτοὺς συμβουλεύει· Ὡςπερ δὲ εἰ ἐπλατυνθησαν πάλιν Κορινθιοὶ καὶ στενο-

χωροῦμενοι οὐκ ἄλλοι ἐ-υγγανον, ἀλλὰ πάλιν ἦσαν Κορίνθιοι οὕτως
 εἰς τὸ Πατὴρ ἐπλατύνθη εἰς Τριάδα ἢ Τριάς παλιν ἐστὶν ὁ Πατὴρ μόνος
 Το αὐτὸ δὲ πάλιν φησὶν ὅτι Ἡ καρδία ἡμῶν πεπλατυνται ¹ καὶ ὁ Νῦν
 λέγει, (Πλατύνει ὁ Θεὸς τὸ Ἰαφίθ ² ἢ αὐτὴ γὰρ καρδία καὶ ὁ
 5 αὐτὸς Ἰαφίθ ἐστὶν ἐν τῷ πλατυσμῷ Εἰ μὲν οὖν ἡ Μονὰς ἐπλάτυνεν,
 ἄλλοις ἂν ἐπλάτυνεν εἰ δὲ αὐτὴ ἐπλατύνεν, αὕτη ἂν εἴη, ὅπερ ἐπλα-
 τυνθῇ. Τὶ δὲ ἐστὶν ἢ ὁ Υἱὸς καὶ Πνεῦμα ἅγιον, Ἐρεσθαι δὲ αὐτὸν
 τοιαῦτα λέγοντα, καλὸν ἵνα ἡ ἐνέργεια τοῦ τοιοῦτου πλατυσμοῦ,
 ἢ, ὡς ἐπ' αὐτοῦ ἀνθρώπου διὰ τὴν ὁλὴν ἐπλατύνθη. Τὸ γὰρ μὴ μέναν
 10 τὸ αὐτὸ, ἀλλ' ὕστερον πλατυνόμενον, εἶναι ἀνάγκη δεῖ τὴν αἰτίαν,
 δι' ἣν καὶ ἐπλατύνθη. Εἰ μὲν οὖν ἵνα Λόγος καὶ Πνεῦμα συνῇ αὐτῷ
 περιττὸν το λέγειν Μονὰς εἶναι, ἐπλατύνθη. Οὐ γὰρ ὕστερον Λόγος
 καὶ Πνεῦμα ἄλλ' αἱ ἵνα μὴ ἕλογος ὁ Θεὸς κατὰ τοὺς Ἀρειανούς
 Ὡστε, εἰ αἱ ἦν Λόγος καὶ Πνεῦμα αἱ πλατύνει καὶ οὐ πρῶτον
 15 Μονὰς. Εἰ δὲ ὕστερον ἐπλατύνθη, ὕστερον καὶ Λόγος. Εἰ δὲ διὰ τὴν
 ἐνανθρωπτεσιν ἐπλατύνθη, κατέγινε τότε Τριάς ἀρα προ τῆς ἐνανθρω-
 πήσεως οὕτω ἦν Τριάς φανήσεται. δὲ ὁ Πατὴρ καὶ γεγονώς σαρξ,
 εἶχε αὐτός, Μονὰς ὢν ἐν τῷ ἀνθρώπῳ ἐπλατύνθη, καὶ ταχὺ λοιπὸν
 Μονὰς ἐσται καὶ σάρξ, καὶ, τὸ τρίτον, Πνεῦμα εἶχε αὐτὸς ἐπλατύνθη
 20 ἐσται δὲ καὶ ὁσπερ μόνον Τριάς. Εἰ δὲ διὰ τὸ κτίσαι ἐπλατύνθη,
 ἄτοπον. Δυνατὸν γὰρ ἦν, καὶ Μονάδα μένουσαν αὐτὴν πάντα ποιῆν
 οὐ γὰρ ἐνδεής ἦν πλατυσμοῦ ἢ Μονὰς, οὐδὲ ἀσθενής ἦν προ τοῦ πλατυ-
 θῆναι. Ἄτοπον γὰρ καὶ ἀσεβές τοῦτο γε εἶπε Θεοῦ νοεῖν καὶ λέγειν,
 Ἀκολουθήσει δὲ καὶ ἄλλα ἄτοπον. Εἰ γὰρ διὰ τὴν κτίσιν ἐπλατύνθη,
 25 ἕως δὲ Μονὰς ἦν, οὐκ ἦν ἢ κτίσις πάλιν δὲ ἐσται μετὰ τὴν συντέ-
 λεαν Μονὰς ἀπὸ πλατυσμοῦ ἀναιρεθήσεται καὶ ἡ κτίσις. Ὡστε γὰρ
 διὰ τὸ κτίσαι, ἐπλατύνθη, οὕτω παναμένον τοῦ πλατυσμοῦ, παύ-
 σται καὶ ἡ κτίσις.

15 Τοιαῦτα μὲν οὖν ἄτοπα ἐκ τοῦ πλατύνεσθαι λέγειν εἰς Τριάδα
 30 τὴν Μονάδα ἀπαντήσεται. Ἐπειδὴ δὲ οἱ τοῦτε λέγοντες τολμῶσι διαιρεῖν
 Λόγον καὶ Υἱὸν καὶ λέγειν ἕλλον μὲν εἶναι τὸν Λόγον, ἕτερον δὲ τὸν
 Υἱόν, καὶ πρότερον μὲν εἶναι τὸν Λόγον εἶτα τὸν Υἱόν φέρε, καὶ περὶ
 τούτων ἰδωμεν, Ἔστι δὲ ταυτῶν διαφοράς ἡ τόλμα. Οἱ μὲν γὰρ τὸν
 ἀνθρώπον, ὃν ἀνέλαβεν ὁ Σωτὴρ, αὐτὸν εἶναι τὸν Υἱόν λεγούσιν
 35 οἱ δὲ τὸ συναμφοτερον, τὸν τε ἀνθρώπον καὶ τὸν Λόγον, Υἱόν τότε
 γεγενῆσθαι, ὅτε συνήρθθησαν. Ἄλλοι δὲ εἰσιν οἱ λέγοντες, αὐτὸν τὸν
 Λόγον τότε Υἱόν γεγενῆσθαι ὅτε ἐνανθρώπησεν. Ἀπὸ γὰρ Λόγου,
 φασί, γέγονεν Υἱός, οὐκ ὢν πρότερον Υἱός, ἀλλὰ Λόγος μόνον. Στω-
 κά μὲν οὖν ἀμφοτέρα, τὸ τε πλατύνεσθαι λέγειν τὸν Θεόν, καὶ ἀρνεῖ-
 40 σθαι τὸν Υἱόν. Κατὰ περιττὸν δὲ ἀνόητον, δεῖ ὀνομαζόντες Λόγον,
 ἀρνοῦνται αὐτὸν Υἱόν εἶναι. Εἰ μὲν γὰρ οὐκ ἐστὶν ἐκ τοῦ Θεοῦ ὁ Λόγος,

1. Β' Κορ. 6, 11. 2. Γεν. 9, 27.

εἰκότως ἀν αὐτὸν ἀρνοῦντο εἶναι Υἱὸν εἰ δὲ ἐκ τοῦ Θεοῦ ἐστὶ, δια τι
 μὴ συναρῶσιν, ὅτι τὸ ἐκ τίνος ὑπαρχόντος ἐστὶν ἐκείνου ἐξ οὗ
 καὶ ἔστιν. Εἴτα εἰ τοῦ Λόγου Πατὴρ ἐστὶν ὁ Θεός, δια τι μὴ καὶ ὁ
 Λόγος Υἱὸς, ἂν εἴη τοῦ ἐκείνου Πατρός, Πατὴρ γὰρ τις ἐστὶ καὶ λε-
 γεται οὗ ἐστὶν ὁ Λόγος καὶ Λόγος τις ἐστὶ καὶ λέγεται ἐκείνου, οὗ ἐστὶν
 ὁ πατήρ. Ἐπειὶ οὖν τοῦ Χριστοῦ οὐκ ἔστι Πατὴρ ὁ Θεός, οὐδὲ ὁ Λόγος
 Υἱὸς ἂν εἴη, εἰ δὲ Πατὴρ ὁ Θεός εἰκότως ἂν εἴη καὶ ὁ Λόγος Υἱὸς
 εἰ δὲ ὑστερον μὲν Πατὴρ καὶ πρῶτον Θεός, Ἀρειανῶν μὲν τὸ
 φρονῆμα ἐπετα ἄτοπον μεταβαλλεσθαι τὸν Θεὸν σωματικόν γάρ
 εἰ δὲ ὡς περ ἐπὶ τῆς κτιστικῆς ὑστερον ποιητής, ιστέον, ὅτι τῶν γινο-
 μένων ὑστερον ἐστὶν ἡ μεταβολή, οὐχὶ τοῦ Θεοῦ.

Εἰ μὲν οὖν ποίημα καὶ ὁ Υἱὸς καλῶς ἂν ὑστερον Πατὴρ καὶ
 ἐπ' αὐτοῦ εἰ δὲ οὐ ποίημα ὁ Υἱὸς αἰ. Ἄρα ὁ Πατὴρ, αἰ καὶ ὁ Υἱὸς
 Εἰ δὲ αἰεὶ ὁ Υἱὸς, πότῃς ἂν εἴη ὁ Λόγος. Εἰ γὰρ μὴ Υἱὸς εἴη ὁ Λόγος
 καὶ τοῦτο τις ἀποτολμῶν εἴποι ὅτι τὸν Λόγον Πατέρα λέγει ἢ τὸν
 Υἱὸν κρείττονα τοῦ Λόγου. Τοῦ γὰρ Υἱοῦ ἐν κόλπῳς ὄντος τοῦ Πατρὸς,¹
 ἀνάγκη ἢ μὴ εἶναι πρὸ Υἱοῦ τὸν Λόγον οὐδὲν γάρ ἐστὶ πρὸ τοῦ ὄντος
 ἐν τῷ Πατρὶ ἢ εἰ ὁ Λόγος ἄλλος ἐστὶ παρὰ τὸν Υἱόν, ὁ Λόγος ἂν εἴη
 ὁ Πατὴρ, ἐν οἷ ἐστὶν ὁ Υἱὸς. Εἰ δὲ οὐκ ἐστὶν ὁ Λόγος Πατὴρ ἀλλὰ
 Λόγος, ἔκτος ἂν εἴη ὁ Λόγος τοῦ Πατρός, ὄντος τοῦ Υἱοῦ ἐν τοῖς
 κόλπῳς τοῦ Πατρός. Οὐ γὰρ ἀμφοτέρω, ὅτε ὁ Λόγος καὶ ὁ Υἱὸς, ἐν
 τοῖς κόλπῳς, ἀλλ' ἓνα εἶναι δεῖ, καὶ τοῦτον τὸν Υἱόν, ὅς ἐστι μονογε-
 νής. Καὶ καὶν, εἰ ἄλλος ἐστὶν ὁ Λόγος, καὶ ἄλλος ὁ Υἱὸς, κρείττων
 εὗρεθῆσεν αἰ ὁ Υἱὸς τοῦ Λόγου οὐδεὶς γὰρ γινώσκει τὸν Πατέρα,
 εἰ μὴ ὁ Υἱὸς², οὐχ ὁ Λόγος. Ἡ τῶν οὐκ οἶδεν ὁ Λόγος, ἢ εἰ οἶδε
 ψεύδους το, «Οὐδεὶς γινώσκει» Τὸ αὐτὸ δὲ καὶ ἐπὶ τοῦ, «Ὁ ἰσραηλῆς
 ἐμὲ, ἐώρακε τὸν Πατέρα³», καὶ, «Ἐγὼ καὶ ὁ Πατὴρ ἐν ἐσμέν⁴», Υἱοῦ
 γὰρ εἶσι φωναί, καὶ οὗ Λόγου κατ' αὐτοὺς δῆλον δὲ ἀπὸ τῶν ἰσρα-
 ηλίων. Κατὰ γὰρ τὸν Ἰωάννην, λέγοντος τοῦ Κυρίου, «Ἐγὼ καὶ ὁ
 Πατὴρ ἐν ἐσμέν» ἐβάστασαν λίθους οἱ Ἰουδαῖοι, ἵνα λιθάσωσιν αὐτόν.⁵
 Ἀπεκρίθη αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς. Πολλὰ ἔργα καλὰ εἶδεθα ὑμῖν ἐκ τοῦ
 Πατρὸς διὰ ποῖον αὐτῶν ἔργον ἐμὲ λιθάζετε, Ἀπεκρίθησαν αὐτῷ
 οἱ Ἰουδαῖοι. Περὶ καλοῦ ἔργου οὐκ ἀνέχμεν σε, ἀλλὰ περὶ βλασφημίας,
 καὶ ὅτι σύ, ἄνθρωπος ὢν, ποιεῖς σεαυτὸν Θεόν. Ἀπεκρίθη αὐτοῖς ὁ
 Ἰησοῦς. Οὐκ ἐστὶ γεγραμμένον ἐν τῷ νόμῳ ὑμῶν, ὅτι ἐγὼ εἶπα.⁶
 Θεοὶ ἐστέ, Εἰ ἐκείνους εἶπε Θεούς, πρὸς οὓς ὁ Λόγος τοῦ Θεοῦ ἐγένετο,
 καὶ οὐ δύναται λυθῆναι ἡ Γραφή ἐν ὃ Πατὴρ ἡγάγεσε καὶ ἀπέστειλεν
 εἰς τὸν κόσμον, ὑμεῖς λέγετε, ὅτι βλασφημῶς, ὅτι εἶπον, Υἱὸς τοῦ
 Θεοῦ εἰμι, Εἰ οὐ ποιῶν τὰ ἔργα τοῦ Πατρός, μὴ πιστευέτέ μοι
 εἰ δὲ ποιῶ, κἂν ἐμοὶ μὴ πιστεύητε, τοῖς ἔργοις πιστευσατέ, ἵνα

1 Πρβλ. Ἰω. 1, 18

2 Πρβλ. Ματθ. 11, 27.

3 Ἰω. 14, 9.

4 Ἰω. 10, 30

γινώτε και γινώσκητε, ὅτι ἐν ἐμοὶ ὁ Πατήρ καὶ ἐν τῷ Πατρὶ.¹ Καίτοι ἔσθ' ἐκ τοῦ προφητοῦ, δεῖ νοεῖν οὗτο' ὁ Θεὸς εἶμι, οὐδ' ὅτι Υἱὸς Θεοῦ εἶμι, εἶπεν ἑλ'·, ἡ' Ἐ ω καὶ ὁ Πατήρ ἐν ἐσμέν·»

- 17 Οἱ μὲν οὖν Ἰουδαῖοι ἐν τῷ ἀκούσαι, ἐν ἐνέμειζον κατὰ Σα
 5 βελόν ἀντὶν εἰργκνεα. εἰ καὶ τὸν Πατέρα ὁ δε γε Σατὴρ ἔμειν σὺλ
 λορίζετα. μὲν αὐτῶν τῆς ἀμαρτιαν ὅτι. Εἰ καὶ Θεὸν εἶπον ἔδει, ἵνα
 εἶδονα τὸ γε ρα μὲνον. Ἐ ω εἶπα Θεοὺ εἴπετε εἶτα το, Ε ω καὶ ὁ
 Πατήρ ἐν ἐσμέν σαφηνίζων, ἐν τῷ Υἱῷ τὴν πρὸς τὸν Πατέρα ἐνό-
 τητα ἀποδείκνυει λέγων. Ἐ ω, εἶπον Υἱὸς εἶμι τοῦ Θεοῦ. Εἰ γὰρ τῇ
 10 λέξει οὐκ εἶπεν, ἀλλὰ τὴν διὰ τὴν τοῦ, ἐν ἐσμέν, ἀποδείκνυει τῷ
 Υἱῷ. Ἐ δὲν οὐ ἐν πρὸς τὸν Πατέρα, εἰ μὴ τὸ ἐξ αὐτοῦ. Ἐ δ' οὐ
 εἶπα το ἐξ αὐτοῦ, ὅτι ὁ Υἱὸς, Ἐνυρέρε, τὸν, Ἐ καὶ ἵσταται ὅτι ἐγὼ
 ἐν τῷ Πατρὶ καὶ ὁ Πατήρ ἐν ἐμοί. Το γὰρ ἐν ἐμῷ τῷ μενόν, οὐκ
 ἐν τῷ αὐτῷ εἶναι, ἐκεῖνο πρὸς ὃ ἐν ἐσμέν εἶπεν αὐτ' ἐν τῷ αὐτῷ ἐν
 15 τῷ Πατρὶ, καὶ τὸν Πατέρα ἐν τῷ Υἱῷ, τὴν συνάφειαν, καὶ τὸ ἄγω
 ριστον. Καὶ γὰρ καὶ Σαββελιον ἐν τούτῳ, ἀνατρέπει ἐν τῷ εἰπεν τῷ,
 Ὁ Πατήρ εἶμι, ἀλλὰ, ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ καὶ Ἄρειον ἐν τῷ εἰπεῖν,
 Ἐν ἐσμέν. Εἰ τίνων ὁ Υἱὸς, ἔλθο, καὶ ὁ Λόγος ἔλθε, οὐκ ὁ Λόγος, ἐν
 ἐστί πρὸς τὸν Πατέρα, ἀλλ' ὁ Υἱὸς οὐδὲ ὁ τὸν Λόγον ἑωρακίως ἑωρακε
 20 τὸν Πατέρα, ἀλλ' ὁ τὸν Υἱόν. Τούτων δε δε κείμενων, ὁ μενίζων ὁ Υἱὸς
 τοῦ Λόγου, ὁ πλείων οὐδὲν ὁ Λόγος τοῦ Υἱοῦ, ἔχει. Ἐ πρ μεζον ἢ
 τελευταίον τοῦ Ἐν², καὶ τοῦ Ἐγὼ ἐν τῷ Πατρὶ καὶ ὁ Πατήρ
 ἐν ἐμοί³, καὶ τοῦ Ἐ ἑωρακίως ἐμε, ἑωρακε τὸν Πατέρα⁴. Κα
 γὰρ καὶ αὗται αἱ φωναὶ τοῦ Υἱοῦ εἰσι. Φησὶ γοῦν ὁ αὐτός Ἰωάννης
 25 Ὁ ἑωρακίως ἐμέ, ἑωρακε τὸν τέμνοντα με⁵ καὶ, Ὁ ἐμέ δεχόμενος
 δέχεται τὸν ἀποστειλόντα με⁶ καὶ, Ἐγὼ φῶς εἰς τὸν κόσμον
 ἐλήλυθα, ἵνα πᾶς ὁ πιστεύων εἰς ἐμέ ἐν τῇ σκοτίᾳ μὴ μείνη, καὶ,
 Ἐάν τις μου ἀκούσῃ τῶν λόγων, καὶ μὴ φυλάξῃ ἐγὼ οὐ κρίνω αὐτόν
 οὐ γὰρ ἦλθον ἵνα κρίνω τὸν κόσμον, ἀλλ' ἵνα σῶσω τὸν κόσμον.
 30 Ὁ λόγος δε ὃν ἀκούει, ἐκεῖνος κρίνει αὐτόν ἐν τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ⁷
 ὅτι ἐγὼ πρὸς τὸν Πατέρα πορεύομαι⁸. Τὸ κήρυγμα δε φησὶ κρίνειν
 τὸν μὴ φυλάξαντα τὴν ἐντολὴν. Εἰ γὰρ φησὶ μὴ ἦλθον, καὶ ἐλάλῃσα
 αὐτοῖς, ἀμαρτιαν οὐκ εἶχον νῦν δε προφασιν οὐκ ἔξουσιν⁹, φησὶ,
 ἀκηκόετες μου τῶν ῥημάτων, δι' ὧν σωτηρίαν καρπίζονται οἱ
 35 φυλάσσοντες.

18 Ἰσως μὲν οὖν ἂν εἴποιεν ἀντιδωας, μὴ Υἱοῦ ἀλλὰ Λόγου
 εἶναι τὴν φωνὴν ταύτην. Ἀλλ' ἐν τοῖς ἀνωτέρω λεχθεῖσι δῆλον ἐγέ-
 νετο, ὅτι Υἱὸς ἐστὶν ὁ λέγων. Ὁ γὰρ λέγων ἐν-αῖθα. Οὐκ ἦλθον κρι-
 ναι τὸν κόσμον, ἀλλὰ σῶσαι, δείκνυται οὐκ ἄλλος εἶναι ἢ ὁ μονογε-

1 Ἰω 10, 30-38

2 Ἰω 10, 30

3 Ἰω 14, 10.

4 Ἰω 14, 9

5 Πρβλ Ἰω 12, 45

6 Ματθ 10, 40

7 Ἰω 12, 46-48

8 Ἰω

14, 12 9 Ἰω 15, 22.

νης Υἱὸς τοῦ Θεοῦ. Φησι γὰρ ἐν τοῖς ἐμπροσθεν ὁ αὐτὸς Ἰωάννης
 «Οὕτω γὰρ ἠγάπησεν ὁ Θεὸς τὸν κόσμον ὥστε τὸν Υἱὸν αὐτοῦ
 τὸν μονογενῆ ἔδωκεν, ἵνα τὰς ὁ πιστευῶν ἐπ' αὐτὸν μὴ ἀποληται,
 ἀλλ' ἔχῃ ζωὴν αἰώνιον. Οὐ γὰρ ἀπέστειλεν ὁ Θεὸς τὸν Υἱὸν εἰς τὸν
 κόσμον, ἵνα κρινῇ τὸν κόσμον, ἀλλ' ἵνα σωθῇ ὁ κόσμος δι' αὐτοῦ.
 Ὁ πιστευῶν εἰς αὐτὸν οὐ κρινεταί· ὁ δὲ μὴ πιστευῶν ἤδη κέκριται,
 ὅτι μὴ πεπιστεύκεν εἰς τὸ ὄνομα τοῦ μονογενοῦς Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ.
 Αὕτη δὲ ἐστὶν ἡ κρίσις ὅτι φῶς ἐτήλυθεν εἰς τὸν κόσμον καὶ ἡγὰρ
 πᾶσαν οἱ ἄνθρωποι μᾶλλον τὸ σκοτὸν ἢ τὸ φῶς ἦν γὰρ αὐτῶν πονηρὰ
 τὰ ἔργα.¹ Ἦν οὖν ὁ λέγων, «Ὁ γὰρ ἦλθεν, ἵνα κρίνῃ τὸν κόσμον, ἀλλ'
 ἵνα σώσῃ αὐτόν.» αὗτος ἐστὶν ὁ λέγων, «Ὁ θεωρῶν ἐμε θεωρεῖ τὸν
 πέμψαντά με.» ὁ δὲ ἐλθὼν σώσαι τὸν κόσμον καὶ μὴ κρίναι αὐτόν· ὁ
 μονογενὴς ἐστὶν Υἱὸς τοῦ Θεοῦ· δῆλον δὲ ὅτι ὁ αὐτὸς Υἱὸς ἐστὶν ὁ
 λέγων, «Ὁ θεωρῶν ἐμε, θεωρεῖ τὸν πέμψαντά με.» καὶ γὰρ ὁ λέγων,
 «Ὁ πιστευῶν εἰς ἐμε, καὶ ἔαν τις μου ἀκούσῃ τῶν ῥημάτων, ἐγὼ
 οὐ κρίνω αὐτόν· αὐτὸς ἐστὶν ὁ Υἱός, περὶ οὗ ταῦτα φησὶν, Ὁ πιστεύων
 εἰς αὐτόν οὐ κρινεταί· ὁ δὲ μὴ πιστεύων ἤδη κέκριται, ὅτι μὴ πεπί-
 στεύκεν εἰς τὸ ὄνομα τοῦ μονογενοῦς Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ. καὶ πάλιν,
 «Καὶ αὕτη ἐστὶν ἡ κρίσις τοῦ μὴ πιστεύοντος εἰς τὸν Υἱόν, ὅτι τὸ φῶς
 ἐλήλυθεν εἰς τὸν κόσμον, καὶ οὐκ ἐπίστευσαν αὐτῷ.²», δηλονότι τῷ
 Υἱῷ. Αὐτὸς γὰρ ἂν εἴη «τὸ φῶς τὸ φωτίζον πάντα ἄνθρωπον τὸν
 ἐρχόμενον εἰς τὸν κόσμον.³» καὶ ὅσον χρόνον ἐπὶ γῆς ἔπληξε κατὰ
 τὴν ἐνανθρώπησιν φῶς εἰς τὸν κόσμον ἦν ὡς ἐφ' αὐτὸς «Ἔως τὸ
 φῶς ἔχετε, πιστεύετε εἰς τὸ φῶς ἵνα μὴ μὴ φωτὸς γέννησθε.⁴» «Ἐγὼ
 γὰρ φῶς φησίν, εἰς τὸν κόσμον ἐλήλυθα.⁵»

19 Καὶ οὗτου τοιούτου δειχθέντος, δῆλον ὅτι Υἱὸς ἐστὶν ὁ Λόγος.
 Εἰ δὲ ὁ Υἱὸς ἐστὶ τὸ φῶς τὸ εἰς τὸν κόσμον ἐληλυθός, ἀναντιρρήτως
 διὰ τοῦ Υἱοῦ ὁ κόσμος ἐγένετο. Ἐν γὰρ τῇ ἀρχῇ τοῦ Εὐαγγελίου περὶ
 τοῦ Βαπτιστοῦ λέγων Ἰωάννου ὁ Εὐαγγελιστὴς φησὶν «Οὐκ ἦν
 ἐκεῖνος τὸ φῶς, ἀλλ' ἵνα μαρτυρήσῃ περὶ τοῦ φωτός.⁶» Ἦν γὰρ,
 ὡς προέφημεν, «τὸ φῶς αὐτὸς ὁ Χριστὸς τὸ ἀληθινόν, τὸ φωτίζον
 πάντα ἄνθρωπον τὸν ἐρχόμενον εἰς τὸν κόσμον.⁷» Εἰ γὰρ ἐν τῷ κόσμῳ
 ἦν, καὶ ὁ κόσμος δι' αὐτοῦ ἐγένετο, ἀνάγκη οὖν αὐτὸν εἶναι τὸν Λόγον
 τοῦ Θεοῦ, περὶ οὗ καὶ πάντα δι' αὐτοῦ γεγενῆσθαι ἐφησεν. Ἡ γὰρ
 δύο κόσμους ἀναγκασθήσονται λέγειν, ἐν ᾧ ὁ μὲν δι' Υἱοῦ, ὁ δὲ διὰ
 τοῦ Λόγου εἴη γεγονώς ἢ, εἰ εἰς ἐστὶν ὁ κόσμος καὶ μία ἡ κτίσις,
 ἀκόλουθον καὶ ἕνα καὶ τὸν αὐτὸν Υἱὸν καὶ Λόγον πρὸ πάσης κτίσεως
 δι' αὐτοῦ γὰρ γέγονεν. Οὐκοῦν εἰ ὡς διὰ τοῦ Λόγου, οὕτω καὶ διὰ
 Υἱοῦ τὰ πάντα γέγονεν, οὐδὲν ἐναντίον φανήσεται, ἀλλὰ καὶ ταύτῃ
 εἴη ἂν εἰπεῖν, ὡς, Ἐν ἀρχῇ ἦν ὁ Λόγος, Ἐν ἀρχῇ ἦν ὁ Υἱός. Εἰ δὲ, 40

1 Ἰω. 3, 16-19. 2 Πρβλ. Ἰω. 3, 19. 3 Ἰω. 1, 9. 4 Ἰω. 12, 36.

5 Ἰω. 12, 46. 6 Ἰω. 1, 8. 7 Ἰω. 1, 9.

5 ὅτι μὴ εἶπεν ὁ Ἰωάννης, Ἐν ἀρχῇ ἦν ὁ Υἱός, οὐχ ἀρμόζειν φήσουσι
 τῷ Υἱῷ τὰ τοῦ Λόγου, ὥρα καὶ τὰ τοῦ Υἱοῦ μὴ ἀρμόζειν τῷ Λόγῳ
 Τοῦ δὲ Υἱοῦ ἐδείχθη, τὸ, «Ἐγὼ καὶ ὁ Πατήρ ἐν ἑσμέν¹», καὶ τὸ,
 10 καὶ ὧν ἐν τοῖς κόλποις τοῦ Πατρὸς²», ὑπαρχειν αὐτὸν καὶ τὸ, «Ὁ
 Θεωρῶν ἐμέ, θεωρεῖ τὸν πέμψαντά με³» κοινὸν μέντοι πρὸς τε τὸν
 Λόγον καὶ τὸν Υἱὸν τὸν κόσμον δι' αὐτοῦ γεγενῆσθαι ὡς ἐκ τούτου
 δείκνυσθαι πρὸ τοῦ κόσμου εἶναι τὸν Υἱόν. Ἀνακλῆ γὰρ τὸν δημιουργ-
 γὸν πρὸ τῶν γινομένων εἶναι. Καὶ τὸ πρὸς Φίλιππον δὲ λεγόμενον
 οὐ τοῦ Λόγου κατ' αὐτοὺς ἂν εἴη ἀλλὰ τοῦ Υἱοῦ. Εἶπε γὰρ, φησιν,
 15 ὁ Ἰησοῦς «Ταυτοῦτον χρόνον μεθ' ὧμων εἰμι, καὶ οὐκ ἔγνωκάς με,
 Φίλιππε, Ὁ εώρακώς ἐμέ εώρακε τὸν Πατέρα. Καὶ πῶς συ ληθεις,
 Δείξον ἡμῖν τὸν Πατέρα. Οὐ πιστεύεις, ὅτι ἐγὼ ἐν τῷ Πατρὶ, καὶ ὁ
 Πατήρ ἐν ἐμοὶ ἐστι, Τὰ ῥήματα ἃ ἐγὼ λαλῶ ὑμῖν, ἀπ' ἐμαυτοῦ οὐ
 λαλῶ ὁ δὲ Πατήρ, ὁ ἐν ἐμοὶ μένων, αὐτὸς ποιεῖ τὰ ἔργα. Πιστεύετε
 20 μοι, ὅτι ἐγὼ ἐν τῷ Πατρὶ, καὶ ὁ Πατήρ ἐν ἐμοὶ. Εἰ δέ μὴ δια τὰ
 ἔργα αὐτὰ πιστεύετε μοι. Ἀμήν Ἀμήν λέγω ὑμῖν ὁ πιστεύων εἰς
 ἐμέ, τὰ ἔργα ἃ ἐγὼ ποιῶ, καὶ ἐκείνος ποιήσει καὶ μείζονα τούτων ποι-
 ῇσει, ὅτι ἐγὼ πρὸς τὸν Πατέρα πορεύομαι. Καὶ ὁ ^{τι} ἂν αἰτήσητε ἐν
 τῷ ὀνόματί μου, ταῦτο ποιήσω, ἵνα δοξασθῇ ὁ Πατήρ ἐν τῷ Υἱῷ⁴»
 25 Οὐκ οὖν εἰ ὁ Πατήρ δοξάζεται ἐν τῷ Υἱῷ, ὁ Υἱὸς ἂν εἴη ὁ λεγών
 «Ἐγὼ ἐν τῷ Πατρὶ, ὁ Πατήρ ἐν ἐμοὶ» αὐτὸς καὶ τὰ «Ὁ ἐμὲ
 εώρακώς, εώρακε τὸν Πατέρα» Ἀυτὸς γὰρ ὁ ταῦτα λέγων Υἱὸν ἑαυ-
 τὸν δείκνυσιν ἐπαγών, ἵνα δοξασθῇ ὁ Πατήρ ἐν τῷ Υἱῷ.
 20 Εἰ μὲν οὖν τὸν ἄνθρωπον, ὃν ἐφόρεσεν ὁ Λόγος, αὐτὸν εἶναι
 25 λέγουσι τὸν Υἱὸν τοῦ Θεοῦ τὸν μονογενῆ, καὶ μὴ τὸν Λόγον Υἱόν,
 ὁ ἄνθρωπος ἂν εἴη ἀκολουθῶς ὁ ἐν τῷ Πατρὶ, ἐν τῷ καὶ ὁ Πατήρ ἐν
 αὐτῷ καὶ ὁ ἄνθρωπος ἀνείη, ὁ ἐν ὧν αὐτὸς καὶ ὁ Πατήρ, καὶ ὁ ἐν τοῖς
 κόλποις τοῦ Πατρὸς, καὶ τὸ φῶς τῆ ἀληθινόν. Ἀναγκασθήσονται δὲ
 καὶ δι' αὐτοῦ τοῦ ἀνθρώπου εἰπεῖν τὸν κόσμον γεγενῆσθαι, καὶ
 30 τὸν ἄνθρωπον εἶναι τὸν ἐλθόντα μὴ κρίναι τὸν κόσμον, ἀλλὰ σῶσαι
 αὐτόν· αὐτὸν δὲ εἶναι καὶ πρὶν Ἀβραάμ γενέσθαι. Ἰησοῦς γάρ, φησὶν
 εἶπεν αὐτοῖς· «Ἀμήν, ἀμήν λέγω ὑμῖν, πρὶν Ἀβραάμ γενέσθαι,
 ἐγὼ εἰμι⁵» Καὶ πῶς οὐκ ἔσθον κατ' αὐτοὺς τὸν ἐκ σπέρματος
 Ἀβραάμ μετὰ δύο καὶ τεσσαρακοντα γενεάς γενόμενον λέγειν, πρὶν
 35 Ἀβραάμ γενέσθαι, ὑπαρχειν, Πῶς δὲ οὐκ ἔσθον, εἰ ἡ σὰρξ, ἣν
 ἐφόρεσεν ὁ Λόγος, αὕτη ἐστὶν ὁ Υἱός, λέγειν τὴν ἐκ Μαρίας σάρκα
 ταυτην εἶναι, δι' ἧς ὁ κόσμος ἐγένετο. Πῶς δὲ φήσουσι καὶ τὸ, Ἐν τῷ
 κόσμῳ ἦν, Τὸ γὰρ πρὸ τῆς κατὰ σάρκα γενέσεως τοῦ Υἱοῦ σημαίνων
 ὁ εὐαγγελιστής, ἐπήγαγε λέγων, «Ἐν τῷ κόσμῳ ἦν⁶» Πῶς δὲ εἰ
 40 μὴ ὁ Λόγος Υἱός ἐστιν, ἀλλ' ὁ ἄνθρωπος Υἱός, δύναται τὸν κόσμον

1. Ἰω. 10, 30.

2. Ἰω. 1, 18.

3. Ἰω. 12, 45.

4. Ἰω. 14, 9-13.

5. Ἰω. 8, 58.

6. Ἰω. 1, 10.

σῶσαι εἰς ὧν καὶ αὐτός τοῦ κόσμου. Εἰ δὲ πρῶτον ἐν ἐπι- τοί-
τοις, ποῦ ἔσται ὁ Λόγος, τοῦ ἀνθρώπου σῶτος ἐν τῷ Πατρὶ. Πῶτος
δὲ ἔσται ὁ Λόγος πρὸς τὸν Πατέρα τοῦ ἀνθρώπου καὶ τοῦ Πατρός
ἐν ὄντων. Εἰ δὲ ὁ ἄνθρωπος μονογενὴς ἐστὶ πῶτος ἔσται ὁ Λόγος.
Ἦ γὰρ δεύτερον εἶναι αὐτὸν λέξεσι τις ἢ τί ὑπὲρ τοῦ Μονογενέος ἔστιν
αὐτὸς ἂν εἴη ὁ Πατήρ. Ὡς περ γὰρ εἰς ἔστιν ὁ Πατήρ, οὕτως ἐν
καὶ τοῦ ἐξ αὐτοῦ Μονογενέος. Ἰ. δὲ καὶ πρὸς ὁ Λόγος εἶναι τοῦ ἀνθρώ-
που, εἰ γε οὐκ ὁ Λόγος Υἱὸς ἐστὶν. Διὰ μὲν γὰρ ἰ. καὶ τοῦ Λόγου
ὁ κόσμος γεγενῆσθαι γέγραπται, καὶ καὶ οὐκ ἔστιν ὁ Λόγος καὶ τῆς
Υἱῶ τοῦ δημιουργοῦ τοῦ κόσμου. ὁ δὲ ὁρᾷ τὸν Πατέρα ἑαυτοῦ ἐν τῷ
τῷ Λόγῳ γεγενῆσθαι ἀλλ' ἐν τῷ Υἱῷ καὶ τοῦ σώζειν τὸν κόσμον οὐκε-
τι δια τῶν Λόγου, ελεῖσθαι ἀλλὰ δια τοῦ μονογενέος Υἱοῦ. Ἐπε γὰρ
φησὶν ὁ Ἰσχυρὸς Ἰσχυρὸν χρόνον μεθ' ἡμῶν εἶναι, καὶ οὐκ ἐγνωκῶς
με Φίλιππε, ὅτι εὐρακῶς ἐμὲ εὐρακῶς τὸν Πατέρα. Ἦ καὶ τὸν Πα-
τέρα δὲ οὐκ ὁ Λόγος γεγενῆσθαι, καὶ οὐκ ἔστιν ὁ Υἱὸς. ὁρᾷ δὲ τὸν
Πατέρα οὐκ ὁ Λόγος εἶρηται, ἀλλ' ὁ μονογενὴς Υἱὸς ὁ ὧν εἰς τὸν
κόλπον τοῦ Πατρὸς.

21. Τ. δὲ πρὸς εἰς σω-θῆναι ἡμῶν ὁ Λόγος συμβάλλεται μᾶλλον
τοῦ Υἱοῦ εἰ γε κατ' αὐτοὺς ἄλλος ἐστὶν ὁ Υἱὸς, καὶ ἄλλος ὁ Λόγος.
Πιστεύειν ὅτι ἡμᾶς οὐκ εἰς τὸν Λόγον, ἀλλ' εἰς τὸν Υἱὸν πρόσ-σῃς
ἐστὶ φησὶ γὰρ ὁ Ἰωάννης. ὁ πιστεύων εἰς τὸν Πῶν ἔχει ζωὴν αἰών-
ιον. ὁ δὲ ἀπειθεὶς τῷ Υἱῷ οὐκ ἔσται ζωὴν. Καὶ τὸ ἄριον δὲ βά-
πτισμα, ἐν ᾧ παστὴρ πιστεύει ἡμῶν ἡ συντάσις ὁρμεῖ οὐκ εἰς Λόγον,
ἀλλ' εἰς Πατέρα καὶ Υἱὸν καὶ ἄριον Πνεῦμα δίδοται. Εἴπερ οὖν
κατ' αὐτοὺς ὅλως ἐστὶν ὁ Λόγος, καὶ ἄλλος ὁ Υἱὸς, καὶ οὐκ ἔστιν
Υἱὸς ὁ Λόγος οὐδὲ πρὸς τὸν Λόγον τὸ βάπτισμα. Πῶς οὖν σύνεστιν ὁ
Λόγος κατ' αὐτοὺς τῷ Πατρὶ, οὐ συνῶν αὐτῷ ἐν τῇ τοῦ βαπτίσματος
δόσει. Ἄλλ' ἴσως ἂν εἴποιεν Ἐν τῷ τοῦ Πατρὸς ὀνόματι περιε-
καὶ ὁ Λόγος. Διὰ τί οὖν οὐκ καὶ τὸ Πνεῦμα, Ἦ ἐκτός τοῦ Πατρὸς,
τὸ Πνεῦμα. Καὶ ἄνθρωπος μὲν εἴπερ οὐκ ἔστιν Υἱὸς ὁ Λόγος, μετὰ
τὸν Πατέρα ὀνομαζέται. τὸ δὲ Πνεῦμα μετὰ τὸν ἄνθρωπον οὐκ ἔτι δὲ
οὐδὲ εἰς τριάδα κατ' αὐτοὺς ἡ μονὰς πλατυνεται, ἀλλ' εἰς τετραδα.
Πατέρα, καὶ Λόγον καὶ Υἱόν, καὶ Πνεῦμα ἄριον. Ἐν τούτῳ, δη-
λοσχυνόμενοι, εἰς ἕτερον καταφεύγουσι, καὶ φασὶ μὴ τὸν ἄνθρωπον
καθ' αὐτόν, ὃν ἐφορεσεν ὁ Κύριος, ἀλλὰ τὸ συναμφοτέρον, τὸν τε
Λόγον καὶ τὸν ἄνθρωπον, εἶναι Υἱὸν συνημμένα γὰρ ἀμφοτέρα Υἱὸς
ὡς αὐτοὶ λέγουσιν, ὀνομαζέται. Τί τοίνυν τινος αἵτιον, καὶ ποτερος
πότερον Πῶν κατεσκεύασεν, Ἦ, ἵνα λευκότερον εἴποιμι, ἀρα διὰ τὴν
σάρκα ὁ Λόγος Υἱὸς, ἢ διὰ τὸν Λόγον ἢ σὰρξ Υἱὸς λέγεται, Ἦ οὐδ'
ὁπότερον τούτων, ἀλλ' ἡ ἀμφοῖν σύνοδος. Εἰ μὲν οὖν ὁ Λόγος διὰ τὴν
σάρκα, ἀνάγκη τὴν σάρκα εἶναι Υἱόν, καὶ ἀκολουθεῖ τὰ ἄτοπα, ὅσα

- προερίνται ἐκ τοῦ λέγειν τὸν ἄνθρωπον Υἱὸν εἰ δὲ δια τὸν Λόγον
ἢ σαρξ Ἰῶς λέγεται καὶ πρὸ τῆς σαρκὸς πάντων ὁ Λόγος ὢν Ἰῶς ἦν.
Πῶς γὰρ εἶναι τε ἰσχυροῦν τινα ἑτέρως, μὴ ὄντα αὐτὸν ἴον, ὄντος
μαλιστα πατρός. Εἰ μὲν οὖν αὐτὸς ὢ ἰσχυρεῖ Πατήρ αὐτός ἂν εἴη,
5 εἰ δὲ τὸ Πατρί, ἰσχυρὴ αὐτὸν εἴη· Υἱὸν, μᾶλλον δὲ αὐτὸν εἶναι τὸν
Ἰῶν, δι' ὃν καὶ οἱ ἄλλοι ὀνομαζόμενοι.
- 22 Ἐπεὶ εἰ μὴ ὅτι αὐτὸς Ἰῶς ἡμεῖς οἰοί εσμεν ἡμῶν ἂν
εἴη ὁ Θεὸς Πατήρ καὶ οὐκ αὐτοῦ Πάτερ ὢν Ἰῶς· εἴη, ἄλλοι
λέγοντες, ὅτι Πατὴρ αὐτοῦ, καὶ, ὅτι ἔκ τοῦ Πατρὸς ἦν ἡ ἀρχὴ
10 τοῦ σπέρματος τοῦ Πατρὸς ὅς μιν αὐτὸς Πατήρ, τοῦτο μιν αὐτὸς
ἐξήγαγον ἐκ τοῦ Πατρὸς. Ἀλλ' οὐδὲ τοσοῦτον ἡμεῖς αὐτὸν λέγομεν Πα-
τέρα, ὡς οἱ ἄλλοι κεκοιμημένοι τῇ ἡμετέρᾳ σαρκὶ. Ὁ γὰρ ἄρ-
γέτης ἐκ τοῦ σπέρματος ἦν ἐπειδὴ ὁ Ἰῶς ἐστὶν Ἰῶς, δὲ τὸν ἐνα-
κούσαντα ἐν τῇ Ἰῶ, ὅς ἐστι καὶ ἴσον Πατρί. Ἀπεργετο ἀργέτης,
15 τὸ Πνεῦμα τοῦ Ἰῶ, πρὸς τὰς καρδίας, ἡμεῖς κριζόντες. Ὁ γὰρ ὁ
Πατήρ ὁ Θεὸς ἐν τῇ ἰσότητι τοῦ Ἰῶ. Πρὸ ἐπικατακλιμένου,
καὶ ἡμῶν αὐτὸν ποιεῖ, ὡς καὶ μετὰ Ἀβελὴν ὢν ἰσὺς ὁ
Θεὸς ὁ Ἰῶς, τῶν τοῦ Πατρὸς Ἰῶς, ἵν' ἐκείνη. Εἴπερ οὖν δια
τὸν Λόγον ὁ ἄνθρωπος, λέγει τὸ Ἰῶ, ἀναίτι τὰς ἀποκρίσεις πρὸ
20 τῆς ἐναθροιστικῆς τῶν πατέρων ἡμῶν εἶη καὶ πρὸ τῆς ἐπιδήμιας τὸν
Λόγον Ἰῶν. Ὁ γὰρ ἀρχὴν ἐκείνην καὶ ἐπὶ Νου καὶ Ἰδόντες
οἱ Υἱοὶ τοῦ Θεοῦ, ὅτι καὶ ἐν τῇ ἰδέῃ ἰδὲ καὶ ὁ ἴσος τοῦ Πατρὸς ὁ
Θύκος ἦν καὶ ὁ κατ' ὅσον Ἰῶς, δι' ὃν καλεῖτο. τοῖς ἑκείνης
καλὴν οὐδ' ὑποπερὶν τοῦτων Ἰῶς, καὶ διὰ τὴν ἀμφὴν συνοδὴν,
25 ἀναγκὴν εἶναι αὐτὸν εἶναι Ἰῶν φημι, ὅτι, μὴτε τὸν Λόγον, μὴτε
τὸν ἄνθρωπον, αἰετὶ τινα καὶ καὶ ὁ ἴσος καὶ συνανθρώπων καὶ οὐκ ὡς
προηγέσθαι ἢ αἰτία τῆς συναγωγῆς ὅτις Ἰῶν τοῖς ἰσχυροῦν καὶ κατὰ
τοῦτο πρὸ τῆς σαρκὸς τρεῖς ὁ Ἰῶς. Τοῦτων δὲ λεγόμενων, εἰς ἕτερον
καταφεύξονται, λέγοντες μὴ τὸν ἄνθρωπον εἶναι Ἰῶν, μὴδὲ τὸ
30 συναμφοτερον ἀλλὰ τὸν Ἰῶν ἐν ἰσότητι μὲν εἶναι Λόγον ἀπείως
ὅτε δὲ ἐνανθρωπήσῃ τότε ὀνομασθῆναι Ἰῶν πρὸ γὰρ τῆς ἐπιφανείας
μὴ εἶναι Ἰῶν ἀλλὰ Λόγον μόνον, καὶ ὡς πρὸς ὁ Λόγος σαρξ ἐγένετο,
οὐκ ὢν πρότερον σαρξ, οὕτως ὁ Λόγος Ἰῶς γέγονεν, οὐκ ὢν πρότερον
Ἰῶς. Ταῦτα μὲν ἐκείνων τα φεκαρηματά. ἔπειτα δὲ τὸν ἔλεγον ἐναρξῇ
35 23 Εἰ γὰρ ὡς ἐνανθρωπήσας γέγονεν Ἰῶς, ἢ ἐνανθρώπησις
αἰτία. Καὶ εἰ ὁ ἄνθρωπος αἴτιος τοῦ εἶναι, αὐτὸν Υἱὸν, ἢ τὸ συναμφο-
τερον καὶ τὰ αὐτὰ ἵστοι ἀπαντήσῃ. Ἐπειτα, εἰ πρῶτον Λόγος, καὶ
ὕστερον Ἰῶς, φανήσεται ὕστερον ἐνωκῶς τὸν Πατέρα, καὶ οὐ πρότε-
ρον. Οὐ γὰρ ἢ Λόγος γινώσκει, ἀλλ' ἢ Ἰῶς. «Ὅθεν γὰρ γινώσκει
40 τὸν Πατέρα, εἰ μὴ ὁ Ἰῶς» ὁ Ἀπαντήσῃ δὲ καὶ τοῦτο, ὅτι ὕστερον ἐν

1 Ἰω 5, 17

2 Ἰω 16, 28

3 Γαλ 4, 6

4 Ἠσ 1, 2

5 Γεν 6, 2

6 Δευτ 32, 6

7 Ματθ 11, 27

κόλλοις τοῦ Πατρὸς γένονε, καὶ ὕστερον αὐτὸς καὶ ὁ Πατήρ ἐν
γεγονασί, καὶ ὕστερον, τό «Ὁ εωρακώς ἐμέ εἰώρακε τὸν Πατέρα¹⁾
Ταῦτα γὰρ πάντα ἐπὶ Υἱοῦ ἐλεχθῇ. Ἐκ δὲ τούτων ἀναγκασθησονται
εἰπεῖν Οὐδὲν ἦν ἡ Δόξα, ἀλλ' ὄνομα μόνον. Οὔτε γὰρ ἐν ἡμῖν μετα
τοῦ Πατρὸς οὔτε ὁ τὸν Λόγον εωρακώς ἐβλεπε τὸν Πατέρα, οὔτε βλῶς
τινὶ ἐγνωσθῇ ὁ Πατήρ. Δια γὰρ Υἱοῦ γνωσκέται ὁ Πατήρ. οὕτω γὰρ
καὶ γέγραπται· «Καὶ ὥς ἂν ὁ Υἱὸς ἀποκαλέγῃ²⁾». Μνησθε δὲ ἐντος τοῦ
Λόγου Υἱοῦ, οὐδεὶς τις ἐγνωσκε τὸν Πατέρα. Πῶς οὖν Μωσῆς, πῶς
τοῖς πατράσιν εἶπεν· Ἄνθρωπος γὰρ ἐν ταῖς Βασιλείαις φησὶν· «Ἀποκα
λυφθεὶς ἀπεκαλύφθη, πρὸς πάντας τοὺς πατέρας, καὶ ἡμεῖς³⁾». Ἐ' δὲ ἀπεκα
λυφθῇ Θεός, δῆλον δὲ τὸν ὁ ἀποκαλύπτων Υἱός, ὡς εἰπὼς φησὶ· «Καὶ ὥ
ς ἂν ὁ Υἱὸς ἀποκαλέγῃ⁴⁾». Ἄσεβες μὲν οὖν καὶ ἀνοήτοι τοὺς λέγειν ἄλλον
εἶναι τὸν Λόγον, καὶ ἄλλον εἶναι τὸν Υἱόν. Πᾶσι δὲ ἄρα τὴν τοιαύ
την ὑπονοίαν ἐσχάτην εἶρεσθαι καλὸν Φησὶ διὰ τὸ μὴ εἰρησθαι
ἐν τῇ Παλαιᾷ περὶ Υἱοῦ· ἀλλὰ περὶ Λόγου, καὶ δια τοῦτο νεώτερον
ὑπονοεῖν τοῦ Λόγου τὸν Υἱόν διαβεβαιούνται, δεῖ μὲν ἐν τῇ Παλαιᾷ,
ἀλλ' ἐν τῇ Καινῇ μόνῃ περὶ αὐτοῦ ἐλεχθῇ. Ταῦτ' ἐκεῖνοι, ἀσεβοὺς
φθέγγονται. Πρωτὸν μὲν γὰρ διαίρειν τὰς Λαθηνὰς καὶ μὴ τὴν ἐτέ
ραν τῆς ἐτέρας ἐλεσθαι. Μανιχαίων καὶ Ἰουδαίων τὸ ἐπιτηδεύμα,
τῶν μὲν τῇ Παλαιᾷ τῶν δὲ τῇ Νεῇ ἀντιθεγομένων ἐπειρά κατ' αὐτούς
εἰ τὰ ἐν τῇ Παλαιᾷ κεμένα προέχει τῷ γράφῃ, τὰ δὲ ἐν τῇ Νεῇ
νεώτερα ἔστι καὶ ἐκ τῶν γραμμάτων οἱ γραφοὶ κρίνονται ἀνάγκη
πάλιν νεώτερα εἶναι τό, «Ἐγὼ καὶ ὁ Πατήρ ἐν ἑσμεν⁵⁾· το τε,
«Μονογενὴς⁶⁾» καὶ τό, «Ὁ εωρακώς ἐμέ εἰώρακε τὸν Πατέρα⁷⁾»
οὐ γὰρ ἐν τῇ Παλαιᾷ ἀλλ' ἐκ τῆς Καινῆς ταῦτα μαρτυρεῖται.
24 (1) μὴν δὲ εἰλ' ἀληθῶς καὶ ἐν τῇ Παλαιᾷ περὶ Υἱοῦ πολλὰ
λέγεται. ὅλον ἐν τῷ δευτέρῳ ψαλμῷ τό, «Υἱὸς μου εἰ σύ, ἐγὼ σήμερον
γεγέννηκά σε⁸⁾» καὶ ἐν τῷ ἑνατῷ, ἐπιγραφῇ, «Εἰς τὸ τέλος ὑπὲρ
τῶν κρυφίων τοῦ Υἱοῦ, ψαλμός τοῦ Δαυὶδ⁹⁾» καὶ ἐν τῷ τεσσαρακοστῷ
τετάρτῳ, «Εἰς τὸ τέλος ὑπὲρ τῶν ἀλλοιωθησομένων, τοῖς υἱοῖς
Κυρὲ, εἰς συνέσειν φῶς ὑπὲρ τοῦ Ἀγαπητοῦ¹⁰⁾» καὶ ἐν τῷ Ἡσαΐα,
«Ἄσω δὲ τῷ ἡγαπημένῳ ἄσμα τοῦ Ἀγαπητοῦ τῷ ἀμπελῶνι μου.
Ἀμπελῶν ἐγένεθ' ἐγὼ ἡγαπημένῳ¹¹⁾». Τὸ δὲ Ἀγαπητός τις ἂν ἢ Υἱός
μονογενὴς, ὡς καὶ ἐν τῷ ἐλατοστῷ ἑνατῷ, «Ἐκ πατρὸς πρὸ ἑωσ
φόρου ἐγέννησά σε¹²⁾», περὶ οὗ ὕστερον λεχθήσεται καὶ ἐν Παροιμίαις
δέ, «Πρὸ δὲ πάντων τῶν βανῶν γεννᾷ με¹³⁾» καὶ ἐν τῷ Δανιήλ, Καὶ
καὶ ὁρασίς τοῦ τετάρτου ὁμοία τῷ Θεοῦ¹⁴⁾, καὶ ἄλλα πλεονα. Εἰ
τοῖνον ἐκ τῆς Παλαιᾷς ἢ ἀρχαιοῦς, ἀρχαῖος ἂν εἴη καὶ ὁ Υἱός, ὁ

1. Ἰω. 14, 9 2. Ματθ. 11, 27 3. Πρβλ. Α' Βασ. 2, 27. 4. Ἰω.
10 30 5. Ἰω. 1, 18 6. Ἰω. 14 9 7. Ψαλμ. 2, 7 8. Ψαλμ. 9, 1
9. Ψαλμ. 44 1. 10. Ἠσ. 5 1 11. Ψαλμ. 109 3. 12. Παρμ. 8 25
13. Δαν. 3, 25.

ἐν τῇ Παλαιᾷ ἐν πολλοῖς σαφηνιζόμενος Ἀλλὰ καί, φασί, καίται
 μὲν, προφητικῶς δέ ἐστω εὐχὴ καὶ περ τοῦ Λόγου προφητικῶς
 εἰρήσθαι κελεύει ἐν Οὐ γὰρ τὸ μὲν το δε Εἰ γὰρ τὸ, ὦς μου εἴ
 συ ἐπὶ μέλλοντος, δῆλον, ὅτι καὶ το «Τὸ Λόγῳ Κυρίου οἱ οὐρανοὶ
 5 ἐστερεώθησαν ἢ» Οὐ γὰρ εἶπεν ἐπένοντο, οὐδὲ, ἐπαχθεν Ὅτι, δὲ το
 ἐστερέωσαν, ἐπὶ μέλλοντος, φησιν ἢ ὁ ἑκαυτὸς ἐβίβλησεν ἢ εἶτα
 «Καὶ γὰρ ἐστερέωσε τὴν οἰκουμένην ἥτις οὐ σαλευθήσεται ἢ» Καί
 εἰ τὸ ἐν τῷ «ἐπασαρκωστώ» τῷ αὐτῷ «ὑπὲρ τοῦ Ἀγαπητοῦ ἢ»,
 ἐπὶ μέλλοντος δῆλον, ὅτι καὶ τὸ ἐπιφερόμενον τὸ «Ἐξήρευσά το ἢ
 10 καρδία μου Λόγῳ καὶ αὐτῷ ἢ» καὶ εἰ το «Ἐκ γαστρος ἢ» ἐπὶ ἀνθρω-
 πῶν, ἄρα καὶ τὸ ἐκ καρδίας Εἰ γὰρ ἡ γαστήρ ἀνθρωπίνου, καὶ ἡ καρ-
 δια σωματικόν Εἰ δὲ τὸ ἐκ καρδίας, αἰδίου, καὶ τὸ ἐκ γαστρος,
 αἰδίου καὶ εἰς τὸ Μονογενὲς ἐν κλίποις, καὶ ὁ Ἀγαπητός ἐν κόλποις
 Πατρὸς οὗτος τὸ τε Μονογενὲς καὶ τὸ Ἀγαπητόν, ὥς τὸ «ὦς
 15 ἐστὶν ὁ ὦς μου, ὁ ἀγαπητός ἢ» Οὐ γὰρ διὰ τὴν εἰς αὐτὸν ἀγάπην
 σημαίνει θέλων, εἶπε το Ἀγαπητός, ἵνα μὴ τοὺς ἄλλους μισεῖν βόη
 ἀλλὰ τὸ Μονογενὲς ἐδήλωσεν ἵνα το μόνον εἰς αὐτοῦ εἶναι αὐτὸν δείξῃ.
 Καὶ τῷ Ἀβραάμ γοῶν σημαίνει θέλων ὁ Λόγος, το μονογενὲς φησί
 «Προσπενεγκε τὸν υἱόν σου τὸν ἀγαπητόν ἢ» Παντὶ δὲ δῆλον ἐκ τῆς
 20 Σάρρας μόνον εἶναι τὸν Ἰσαάκ Ἐστὶν ἄρα ὁ Λόγος ὦς, οὐκ ἄρτι
 γεγονώς, ὃ ὀνομασθεὶς ὦς, ἀλλ' αἶ, ὦς Εἰ γὰρ μὴ ὦς, οὐδὲ
 Λόγος καὶ εἰ μὴ Λόγος οὐδὲ ὦς Τὴ γὰρ ἐκ τοῦ Πατρὸς ὦς ἐστὶ.
 Τί δὲ ἐστὶν ἐκ τοῦ Πατρὸς εἰ μὴ Λόγος ὁ ἐκ καρδίας προελθὼν καὶ
 ἐκ γαστρος γεννηθεὶς. Οὐ γὰρ ὁ Πατὴρ ὁ Λόγος ἐστὶν οὐδὲ ὁ Λόγος
 25 Πατὴρ ἐστὶν ἀλλ' ὁ μὲν Πατὴρ, ὁ δὲ ὦς καὶ ὁ μὲν γεννᾷ, ὁ δὲ γεν-
 νᾶται.

25 Μαίνεται μὲν οὖν Ἀρειὸς ἐξ οὐκ ὄντων εἶναι λέγων τὸν ὦν,
 καὶ ἦν ποτε, ὅτε οὐκ ἦν Μαίνεται δὲ καὶ Σαβέλλιος λέγων τὸν Πατ-
 ρα εἶναι ὦν, καὶ ἐμπάλιν τὸν ὦν εἶναι Πατέρα, ὑποστάσει μὲν ἐν,
 30 ὀνόματι δὲ δύο μαίνεται δὲ καὶ παραδείγματι χρώμενος τῇ τοῦ Πνεύ-
 ματος χάριτι φησί γάρ, ὥς περ «διαίρεσις χαρισμάτων εἰσὶ, τὸ δὲ
 αὐτὸ Πνεῦμα ἢ» οὕτω καὶ ὁ Πατὴρ ὁ αὐτός μὲν ἐστὶ, πλατύνεται δὲ
 εἰς ὦν καὶ Πνεῦμα Ἐστὶ δὲ τοῦτο μεστὸν ἀτοπίας. Εἰ γὰρ ὥς ἐπὶ
 τοῦ Πνεύματος, οὕτω καὶ ἐπὶ τοῦ Θεοῦ ἐστὶν ἐστὶ ὁ Πατὴρ Λόγος
 35 καὶ Πνεῦμα ἅγιον, ὃ μὲν γινόμενος Πατὴρ ὃ δὲ Λόγος, ὃ δὲ Πνεῦμα
 πρὸς τὴν χρείαν ἐκείστου ἀρμοζόμενος καὶ ὀνόματι μὲν ὦς καὶ
 Πνεῦμα, τῷ δὲ ὄντι Πατὴρ μόνον ἀρχὴν μὲν ἔχων τὸ γίνεσθαι ὦς,
 παυόμενος δὲ τοῦ λέγεσθαι Πατὴρ καὶ ἐκανθρωπήσας μὲν ὀνόματι,
 τῇ δὲ ἀληθείᾳ μηδὲ ἐπιδημήσας καὶ ψευδόμενος μὲν τῷ λέγειν, Ἐγὼ
 40 καὶ ὁ Πατὴρ, τῷ δὲ ὄντι αὐτός ἐν ὁ Πατὴρ καὶ ὅσα ἄλλα ἐπὶ Σαβελ-

1 Ψαλμ. 32, 6 2 Ψαλμ. 92, 1 3 Ψαλμ. 44, 1 4 Ψαλμ. 44, 2.
 5 Ψαλμ. 109, 3 6 Ματθ. 3, 17. 7 Γεν. 22, 2. 8 Α' Κορ. 12, 6.

λου ἄτοπα ἀπαντᾷ. Ἀνάγκη δὲ καὶ παυθῆσθαι τὸ ὄνομα τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ Πνεύματος τῆς χάριτος πληρωθεὶς καὶ ἔσται λοιπὸν ἔχει παιδὶς τα γινόμενα διὰ μὴ ἀλγεῖν αὐτὸ ὄνοματι. ἐπεδεχθῆ Παυμένου δὲ τοῦ ὀνόματος τοῦ Υἱοῦ κατ' αὐτοῦ, παύσεται καὶ τοῦ βαπτίσματος ἡ χάρις εἰς γὰρ Υἱὸν ἐδόθη. Καὶ τί ἀκούσθησιν ἡ ἀφανισμὸς τῆς κτίσεως. Εἰ γὰρ ἵνα ἡμεῖς κτισθῶμεν προῆλθεν ὁ Λόγος, καὶ προσελθόντος αὐτοῦ ἔσμεν δῆλον ὅτι, ἀναχωροῦντας αὐτοῦ εἰς τὸν Πατέρα, ὡς φασιν οὖν ἐ- ἐσόμεθα. (Ὡς γὰρ ἔσται, ὡς περ ἦν οὕτως οὐκ ἐ- ἐσόμεθα ὡς περ οὖν οὐκ ἦμεν. Οὐκ ἔτι γὰρ προσελθόντος, οὐκ ἔτι ἡ κτίσις ἔσται.

26 Ἄτοπα μὲν οὖν ταῦτα. Ὅτι δὲ ὁ Υἱὸς οὐκ ἀρχὴν ἔχει τοῦ εἶναι, ἀλλ' αἶψα καὶ πρὸ τῆς ἐκδηλώσεως παρὰ τῷ Πατρὶ ἔστι, δηλοῖ ὁ Ἰωάννης ἐν τῇ πρώτῃ. Ἐπιστολῇ γινώσκοντες οὕτως ὅτι ἦν ἀπ' ἀρχῆς ὁ πληροῦς ὁ ἐωρακίαιεν τοῖς ὀφθαλμοῖς ἡμῶν ὁ ἐθεασάμεθα, καὶ αἱ χεῖρες ἡμῶν ἐκράτησαν περι- τοῦ Λόγου τῆς ζωῆς 15 καὶ ἡ ζωὴ ἐφανερώθη, καὶ ἐωρακίαιεν καὶ μαρτυροῦμεν καὶ ἀπαγγέλλομεν ἡμῖν τὴν ζωὴν τὴν αἰώνιον ἥτις ἦν πρὸς τὸν Πατέρα καὶ ἐφανερώθη ἡμῖν. Ἐν αὐτῇ λέγων ὅτι ἡ ζωὴ οὗ γεγενῆσεν, ἀλλ' ἦν πρὸς τὸν Πατέρα, ἐν τῷ τέλει τῆς Ἐπιστολῆς τὸν Υἱὸν εἶνα φησὶ τὴν ζωὴν γραφεὶ δ' οὖν «καὶ ἔσμεν ἐν τῷ αληθινῷ ἐν τῷ Υἱῷ 20 αὐτοῦ Ἰησοῦ Χριστῷ. Οὗτος ἐστὶν ὁ ἀληθινὸς Θεὸς καὶ ζωὴ αἰώνιος.» Εἰ δὲ ὁ Υἱὸς ἐστὶν ἡ ζωὴ καὶ αὕτη πρὸς τὸν Πατέρα καὶ εἰ ὁ Υἱὸς ἦν πρὸς τὸν Πατέρα, λέγει δὲ ὁ αὐτός, «καὶ ὁ Λόγος ἦν πρὸς τὸν Θεόν.» ὁ Υἱὸς, ἂν εἴη ὁ Λόγος ὁ αἰώνιος πρὸς τὸν Πατέρα. Ὅς περ δὲ ὁ Υἱὸς Λόγος ἐστὶν οὕτως, ὁ Θεός, ὁ αὐτὸς ἂν εἴη ὁ Πατὴρ 25 Ὁ μὲντοι Υἱὸς κατὰ τὸν Ἰωάννην Θεὸς οὐκ ἀπλῶς, ἀλλ' ἀληθινὸς Θεὸς ἐστὶ καὶ γὰρ κατὰ τὸν αὐτὸν τοῦτον «καὶ Θεὸς ἦν ὁ Λόγος.» Ἐλεγε τε ὁ Υἱὸς «Ἐγὼ εἰμι ἡ ζωὴ.» (Ὁκούει ὁ Υἱὸς, Λόγος ἐστὶ καὶ ζωὴ ἡ οὖσα παρὰ τῷ Πατρὶ. Πάλιν δὲ τὸ ἐν αὐτῷ τῷ Ἰωάννῃ εἰρημένον, «Ὁ μονογενὴς Υἱὸς, ὁ ὢν εἰς τὸν κόλπον τοῦ Πατρὸς.» 30 δείκνυσιν τὸν Υἱὸν αἰεὶ εἶναι. Ὅν γὰρ λέγει ὁ Ἰωάννης Υἱὸν τοῦτον χεῖρα ὁ Δαβὶδ φάλλει λέγων «Ἴνα τί ἀποστρέψεις τὴν χεῖρα σου καὶ τὴν δεξιάν σου ἐκ μέσου τοῦ κόλπου σου, ὁ (Ὁκούει) εἰ τὴ χεῖρ ἐν τῷ κόλπῳ καὶ ὁ Υἱὸς ἐν κόλπῳ, ὁ Υἱὸς ἂν εἴη ἡ χεῖρ, καὶ ἡ χεῖρ ἂν εἴη ὁ Υἱός, δι' οὗ ἐποίησε τὰ πάντα ὁ Πατὴρ «Ἡ χεῖρ σου γὰρ, φησὶ 35 ἐποίησε ταῦτα πάντα.» καὶ «τῇ χεὶρὶ ἐξήγαγε τὸν λαόν.» οὐκοῦν δια τοῦ Υἱοῦ. Εἰ δὲ καὶ αὕτη ἡ ἀλλοιωσις τῆς δεξιᾶς τοῦ Ὑψίστου 10 καὶ πάλιν, «εἰς τὸ τέλος ὑπὲρ τῶν ἀλλοιωθησομένων, ὥδη ὑπὲρ τοῦ Ἀγαπητοῦ.» 11 ὁ Ἀγαπητός ἄρα ἐστὶν ἡ χεῖρ ἀλλοιωθεῖσα, περὶ οὗ

1. Α' Ἰω. 1, 1-2 2. Α' Ἰω. 5, 20 3. Ἰω. 1, 1 4. Ἰω. 1, 1
5. Ἰω. 14, 6 6. Ἰω. 1, 18. 7. Ψαλμ. 73, 11 8. Ἠσ. 66, 2
9. Πρβλ. Δευτ. 7, 8 10. Ψαλμ. 76, 11. 11. Ψαλμ. 44, 1

και λέγει ἡ θεὰ φωνή· «Ὁς ἐστὶν ὁ ἰσὺς μου, ὁ ἀνιππητός· ἵσον
ἄρα ἔστιν, αὐτὸς ὁ χεὶρ μου τοῦ, ἰσὺς ὁ Γ'ος μου».

- 27 Ἐπειδὴ δὲ τινες τῶν ἀπαθεῶν ἀναφύοντες τὸ εἶναι
Τῶν εἰπεῖν· ἴσους τὸ, εἴ· Ἐκ γαστρὸς πρὸ ἑωσφόρου ἐγεννησάσθαι, ὡς
5 ἂν ἐπὶ τῆς Μαρίας ἀρμολύτου, ὁ ὡς φασκεῖται, πρὶ τῷ εὐθηνῷ
ἀστέρος γεγεννηθῇ. καὶ ἐκ τῆς Μαρίας δὲ ἄρ' ἐν ἐκ τῆς ἀρμολύτου
γαστέρα λέγειν ὅτι· καὶ εἰπεῖν· καὶ ἐκ τῆς Μαρίας δὲ ἄρ' ἐν ἐκ τῆς ἀρμολύτου
ἀνθρωπινόν ἐστι· διὰ τοῦτο ἡλθέτωσαν τῆς δόξης, ὅτι καὶ ἡ καρδία
ἀνθρωπινὰν ἐστὶν τὸ σῶμα νομίζουσιν· Ἀκολουθεῖ γὰρ τὸν καρδίαν
10 ἔχοντα ἔχειν καὶ γαστέρα· Ἐκ τῶν δὲ ἀνθρώπων δυνάμει θ' ἀναιρεῖν ἑκάτερον· καὶ ἐκ τῆς ἀμφοτέρων τῆς δυνάμεως ζητεῖν χρὴ
ὥς ἄρ' ἐκ καρδίας Λόγος οὕτως ἐκ γαστρὸς ἐννοεῖται· Καὶ ὡς περ
καρδίας (ὅτι καὶ ὡς περὶ οὐκ ἀνθρώπων νομίζουσιν καὶ τῆς οὐσίας εἶναι
ἐκ γαστρὸς ἢ ἰσχυρὴ ἐστὶν, ὅς σωματικὴν δὲ καὶ τὴν ἐκδοχέσθαι.
15 Ἔθος γὰρ τῇ θεῇ Γραφῇ ἀνθρώπων, τὰ ὑπὲρ ἀνθρώπων λαλεῖν
καὶ σημειῖναι· Ἀμελεῖ περὶ τῆς κατὰ τὴν ἡμετέραν φύσιν· Αἱ γὰρ
ρεκτοὶ ἐποίησαν με καὶ ἐποίησαν με· καὶ ἡ χεὶρ μου ἐποίησε
κατὰ πάντα καὶ ἐποίησε ἐν ἐμοί καὶ ἐκδόχασαν· Ἀρμολύτως
ἄρα περὶ ἐκάστου σημαίνει, τὸ μὲν ἰσὺς τὸ ἴδιον καὶ τὴν γνή-
20 σιον, τῆς δὲ κατὰ τὴν ἡμετέραν φύσιν εἶναι· Τα μὲν γὰρ ποιεῖ καὶ κτι-
ζει τὸν δὲ γινώσκει ἐξ ἐκαστοῦ Λόγον σοφίαν· Γαστήρ γὰρ καὶ καρδία
τὸ ἴδιον καὶ γνήσιον ἡμετέρας· καὶ ἄρ' καὶ ἡμεῖς τὸ μὲν γνήσιον ἐκ
γαστρὸς ἔχομεν, τὰ δὲ ἄλλα διὰ χειρὸς τοῦτοῦ.

- 28 Τί οὖν, φασί, καὶ τὸ πρὸ τοῦ εὐσφόρου· Ἐγὼ δ' ἂν εἰποιμι,
25 εἰ τὸ πρὸ τοῦ εὐσφόρου τοῦτο ὁμαλίστην δεικνύσει τὴν ἐκ Μαρίας
γέννησιν, πολλοὶ καὶ ἄλλοι, πρὸ τῆς τοῦ ἀστέρος ἀνατολῆς ἐγεννη-
θῆσαν· Τί οὖν θαυμάσιον ἐπὶ τούτῳ εἰρηται, ὅτι ὡς ἐξαιρέτως τινὸς
αὐτοῦ μνημονεύει κοινῇ δυνάμει καὶ ἐπὶ πολλῶν· Ἐπειτα διαφέρει
τὸ γεννῆσαι τοῦ ἐξαγαγεῖν· Τὸ μὲν γὰρ γεννῆσαι ἀρχὴν ἔχει κατα-
30 βολῆς· τὸ δὲ ἐξαγαγεῖν οὐδὲν ἕτερον ἐστὶν ἢ τὸ ὑπάρχον προαγαγεῖν·
Εἰ τοίνυν ἐπὶ τοῦ σώματος ἀρμολύται ἡ φωνή, ἰστέον, ὅτι οὐ τότε ἀρ-
χὴν γενέσεως εἴδεται· καὶ τοῖς ποιμέσιν εὐηγγελίσθη νυκτός, ἀλλ'
ὅτε ὁ ἄγγελος ἐλάλησε πρὸς τὴν Παρθένον· Οὐκ ἦν δὲ τότε νύξ
οὐ γὰρ εἰρηται νύξ δὲ ἦν, ὅτε ἐξῆλθεν ἀπὸ τῆς γαστρὸς· Ταύτην τὴν
95 διαφορὰν εἰθῆσαν ἡ Γραφή, καὶ τὸ μὲν γεγεννηθῆαι πρὸ εὐσφόρου
σημαίνει· τὸ δὲ ἐκ γαστρὸς τρεῖς δὲ ὀνόμαζεν, ὡς ἐν εἰκοστῇ πρωτοφω-
νισμῷ· «Σὺ εἶ ὁ ἐκαστος με ἐκ γαστρὸς»· Ἄλλως καὶ ἄλλος εἶπε,
πρὸ ἀνατολῆς εὐσφόρου· Ἄλλ' ἀπλῶς πρὸ εὐσφόρου· καὶ οὖν ἐπὶ
τοῦ σώματος λεγέσθαι τὸ γνήσιον, ἀναγκη ἢ πρὸ τοῦ· Ἄλλος εἶναι τὸ
60 σῶμα πρὸ τοῦ Ἀδάμ γὰρ καὶ ἄστρα ἢ ζητεῖο τὸν νοῦν καὶ τὸ γράμματος,

ὁ παρὰ Ἰωάννου ἐκλαβεῖν δυνατόν ἐν γὰρ τῇ Ἀποκαλύψει φησὶν
 α' Ἐγὼ τὸ Α καὶ τὸ Ω καὶ ὁ πρῶτος καὶ ὁ ἔσχατος, καὶ ἡ ἀρχὴ καὶ
 τὸ τέλος Μακάριοι οἱ πλῆτύνοντες τὰς στολάς αὐτῶν ἵνα ἔσται ἡ
 ἐξουσία αὐτῶν ἐπὶ τοῦ ξύλου τῆς ζωῆς καὶ τοῖς πυλῶσι, εἰσελθῶσιν
 εἰς τὴν πόλιν Ἐξῶ οἱ κύνες, καὶ οἱ φαρμακοὶ, καὶ οἱ πόρνοι καὶ οἱ
 φονεῖς καὶ οἱ εἰδωλοῦ ἰδῶτα καὶ πᾶς τοῦτον καὶ φίλων ψεύδους Ἐγὼ
 Ἰησοῦς ἔπεμψα τὸν ἄγγελόν μου, μαρτυρῆσαι ὑμῖν ταῦτα ἐν ταῖς
 Ἐκκλησίαις Ἐγὼ εἰμὶ ἡ ῥίζα καὶ τὸ γένος Δαβὶδ ὁ ἀσπὴρ ὁ λαμπρὸς,
 ὁ πρῶτος Κεκαί το Πνεῦμα καὶ ἡ νύμφη λέγουσι Ἐρχου καὶ ὁ ἀκούων
 εἰπάτω, Ἐρχου καὶ ὁ διψῶν ἐρχέσθω ὁ θέλων λαβέτω ὕδωρ ζωῆς
 δωρεάν 1» Εἰ ποῦν τὸ ἕνα Δαβὶδ ἐστὶν ὁ ἀσπὴρ, ὁ λαμπρὸς, ὁ
 πρῶτος ἄλλοι ἐστὶν κατὰ σάρκα τοῦ Σωτῆρος ἐωσφόρον εἰρήσθαι,
 οὗ προϋπῆρχε τὸ ἐν αὐτῷ γεννητὸν ὡς εἶναι τοιοῦτον τὸ ἐν τῷ
 ψαλμῷ Ἐξ ἐκείνου σε γεννησκα πρὸ τῆς κατασάρκα ἐπιφανείας
 Τὸ γὰρ πρὶ ἐωσφόρου ἦσαν ἐστὶν τῷ, πρὸ τῆς σαρκώσεως αὐτοῦ, λόγου 15
 29 Ἔστιν ἄρα καὶ ἐν τῇ Παλαιᾷ φανερώς περ. Υἱοῦ κείμενα,
 εἰ καὶ περιττον ἐστὶν περὶ τούτων ἀμφισβητεῖν Εἰ ἄρ' τὰ μὴ κείμενα
 ἐν τῇ Παλαιᾷ νεώτερα ἐστὶν λεγέτωσαν οἱ οὕτω φιλονεικοῦντες,
 καὶ τῆς Παλαιᾶς περ. τοῦ Παρακλήτου Πνεύματος εἰρήται, Περι
 Πνεύματος μὲν γὰρ ἁγίου ἐλεγοῦ, περ. Παρακλητοῦ δὲ οὐδαμῶς 20
 Ἀρ' οὖν ἕτερόν ἐστι τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον, καὶ ἕτερος ὁ Παράκλητος
 καὶ νεώτερος ὁ Παρακλητός ἐπεὶ μὴ ἐν τῇ Παλαιᾷ κεῖται Ἀλλὰ μὴ
 γένοιτο ἢ νεώτερον εἰπεῖν τοῦ Πνεύματος ἢ διαλεῖν καὶ ἕτερον εἰπεῖν
 τὸ ἅγιον Πνεῦμα καὶ ἕτερον τὸν Παρακλητόν Ἐν γὰρ καὶ ταῦτόν ἐστι
 τὸ Πνεῦμα, καὶ ὅτε καὶ οὖν ἐγινάξεν καὶ παρακαλῶν τοὺς δεκτικούς 25
 αὐτοῦ ὡς εἰς καὶ αὐτὸς Λόγος Ἦν εἰς οὐθεσίην ἄγων καὶ τότε τοὺς
 ἀξίους Ἦσαν γὰρ καὶ ἐν τῇ Παλαιᾷ Λόγοι, οὐ δι' ἄλλου ἄλλ' ἢ δια τοῦ
 Υἱοῦ τεκνοποιούμενοι Εἰ γὰρ μὴ ἦν καὶ πρὸ τῆς Μαρίας Υἱὸς ὁ τοῦ
 Θεοῦ, πῶς πρὸ πάντων ἐστὶν ὄντων πρὸ αὐτοῦ ὄντων; Πῶς δὲ καὶ πρω-
 τοτόκος, δεύτερος μετὰ πολλοὺς εὐρισκόμενος, Ἀλλ' οὕτε δεύτερος 30
 ὁ Παράκλητος πρὸ πάντων γὰρ ἦν οὕτε νεώτερος ὁ Υἱὸς Ἐν ἀρχῇ
 γὰρ ἦν ὁ Λόγος 3» καὶ ὡς ταυτὸν τὸ Πνεῦμα καὶ Παρακλητός, οὕτω
 ταυτὸν ὁ Υἱὸς καὶ Λόγος καὶ ὡς ῥησιν ὁ Σωτὴρ περὶ τοῦ Πνεύματος
 «Ὁ δὲ Παράκλητος τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον, ὃ τέμψει ὁ Πατὴρ ἐν τῷ
 ὀνόματί μου 4» ταυτὸν λέγων καὶ οἱ διαιρῶν οὕτως ὁ Ἰωάννης τὸ 35
 ὁμοιον διηγούμενος λέγει, «Καὶ ὁ Λόγος σὰρξ ἐγένετο, καὶ ἐσκή-
 νωσεν ἐν ἡμῖν, καὶ ἐθακάμεθα τὴν δόξαν αὐτοῦ, δόξαν ὡς Μονογε-
 νοῦς παρὰ Πατρός 4» Καὶ ἐνταῦθα ἄρ' οὐ διαλεῖν, ἀλλὰ τὴν ταυτό-
 τητά ἀπήγγειλε Καὶ οὐχ ὡς ἄλλος Παράκλητος, καὶ ἄλλο τὸ Πνεῦμα
 τὸ ἅγιον, ἀλλ' ἐν καὶ ταυτὸν οὕτως οὐκ ἄλλος Λόγος, καὶ ἄλλος 40
 Υἱός, ἀλλ' ὁ Λόγος Μονογενὴς ἐστὶ Δόξαν γὰρ οὐκ αὐτῆς εἶπε τῆς

1 Ἀποκ. 22, 13-17 2 Ἰω. 1, 1 3 Ἰω. 14, 26. 4 Ἰω. 1, 14.

σαρκός, ἀλλ' αὐτοῦ τοῦ Λόγου Ὁ τοίνυν τοῦτων διακρινὲν Λόγον
καὶ Υἱὸν δαιρειτω καὶ Πνεῦμα καὶ Παρακλητόν· Εἰ δὲ ἀδιακρετόν τὸ
Πνεῦμα, ἀδιακρετός καὶ ὁ Λόγος ὁ αὐτὸς ὢν Υἱός, καὶ σοφία, καὶ
δυναμὶς. Τὸ δὲ ἀγαπητόν καὶ Ἑλλήνες ἴσασιν οἱ δεινοὶ περὶ τὰς
5 λέξεις, οἷον ἵσον ἐστὶ τῷ εἰπεῖν Μονογενὲς· Φησὶ γάρ Ὁμητρος ἐπὶ
Τηλεμάχου τοῦ υἱοῦ Ὀδυσσεὺς μονογενεὺς ὄντος, ταῦτα ἐν τῇ
δευτέρᾳ τῆς Ὀδυσσεύς

Τίπτε δέ τοι, φίλε τέκνον ἐνὶ φρεσὶ τοῦτο νόημα
Ἐπλετο, τῇ δὲ θέλει εἶναι πολλὴν ἐπὶ γαίαν,
10 Μοῖνος ἐὼν ἀγαπητός, Ὁ δ' ὤλετο τηλόθι πατρὸς
Διογενὲς Ὀδυσσεύς· ἀλλογενεῖται ἐνὶ δήμῳ

Ὁ ἄρα μόνος ὢν τῷ πατρὶ ἀγαπητὸς λέγεται.

30 Τινὲς τῶν ἀπὸ τοῦ Σαμοσατεύου διακρινόντες τὸν Λόγον
ἀπὸ τοῦ Υἱοῦ, φάσκουσι τὸν μὲν Υἱὸν εἶναι τὸν Χριστὸν τὸν δὲ Λόγον
15 ἄλλον εἶναι καὶ τοῦτου πρόφασιν λαμβάνουσιν ἀπὸ τῶν Πραξεων,
ὅτι καλῶς μὲν ὁ Πέτρος εἶπεν αὐτοὶ δὲ κακῶς ἐκδέχοντα· Ἔστι δὲ
τοῦτο «Τὸν Λόγον ἀπέστειλε τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, εὐαγγελιζόμενος
εἰρήνην διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ Ὁποῦς ἐστὶ πάντων Κύριος·» Φασὶ
γάρ, ὡς τοῦ Λόγου διὰ Χριστοῦ λαλήσαντος, ὡς καὶ ἐπὶ τῶν προφη-
20 τῶν, Τάδε λέγει Κύριος· ἕως μὲν τοῦ προφητῆς, ἄλλος δὲ ὁ Κύριος
Ἀλλὰ πρὸς τοῦτο ὁμοίον ἐστὶν ἀντιπθεῖναι, τὸ ἐν τῇ πρώτῃ πρὸς
Κορινθίους· «Ἀπεκδεχόμενοι τὴν ἀποκάλυψιν τοῦ Κυρίου ἡμῶν
Ἰησοῦ Χριστοῦ ὅς καὶ βεβαίωσι, ὑμᾶς ἕως τέλους ἀνεγκλητούς ἐν τῇ
ἡμέρᾳ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ·» Ὡς γὰρ οὐκ ἄλλος Χρι-
25 στὸς ἑτέρου Χριστοῦ τὴν ἡμέραν βεβαίῃ, ἀλλ' αὐτὸς ἐν τῇ ἑαυτοῦ
ἡμέρᾳ βεβαίῃ τοὺς ἀπεκδεχόμενους οὕτω τὸν Λόγον ἀπέστειλεν
ὁ Παῦλος σάρκα γενόμενον, ἵνα δι' ἑαυτοῦ ἄνθρωπος γενόμενος κη-
ρυξῇ Εὐθέως γὰρ ἵπαιε· Οὗτός ἐστι πάντων Κύριος· Κύριος δὲ
πάντων ὁ Λόγος ἐστὶ

30 31. «Καὶ εἶπε Μωσῆς πρὸς Ἀαρών· Προσελθε πρὸς τὸ θυσιαστή-
ριον, καὶ ποιήσον τὸ περὶ τῆς ἁμαρτίας σου, καὶ τὸ ὀλοκαύτωμά σου,
καὶ ἐξίλασαι περὶ σεαυτοῦ καὶ τοῦ οἴκου σου, καὶ ποιήσον τὰ δῶρα
τοῦ λαοῦ, καὶ ἐξίλασαι περὶ αὐτῶν καθάπερ ἐνετείλατο Κύριος τῷ
Μωσέϊ·» Ἴδου τοίνυν ἐν-αῦθα, καθὼς ἐνός ὄντος τοῦ Μωσέως,
35 ὡς περὶ ἑτέρου Μωσέως αὐτὸς Μωσῆς λέγων ἐστὶ, Καθάπερ ἐνετεί-
λατο Κύριος τῷ Μωσέϊ· Οὕτω τοίνυν καὶ περὶ τοῦ θείου Λόγου,
ἐν λέγῃ ὁ μακάριος Πέτρος, ἀποσταλέντος τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ διὰ
Ἰησοῦ Χριστοῦ, οἱ γὰρ ἕτερον μὲν τὸν Λόγον, ἕτερον δὲ Χριστὸν νοεῖν,
ἀλλ' ἓνα καὶ τὸν αὐτὸν διὰ τὴν ἑνωσιν τὴν πρὸς τὴν θείαν αὐτοῦ καὶ

φιανθρώπων συγκαταβασίν τε καὶ ἐκκνώθησιν. Εἰ δὲ καὶ νοεῖτο διχῶς ἄλλ' οὐχ ὡς τοῦ λόγου χωρισμένον, κατὰ τὸν θεοπείσιον Ἰωάννην. «Καὶ ὁ Λόγος σὰρξ ἐγένετο εἰρηκότα καὶ ἐσκήνωσεν ἐν ἡμῖν.» Τὸ ἔρα καλῶς καὶ ἔρθαι· εἰρημένον πρὸς τοῦ μακαρίου Πέτρου κακῶς καὶ στρεβλῶς νοοῦντες οὗ τοῦ Σαμοσατέως ἐν τῇ ἀληθείᾳ οὐχ ἴστανται.¹ Χρῆσται· χρὴ τὸ συναμφότερον νοεῖται παρὰ τῇ 5
θεῖᾳ Γραφῇ, ὡς δὲ καὶ λέγει· Χρῆστος Θεὸς δυνάμις καὶ Θεὸς σοφία.² Εἰ τοίνυν λέγαι ὁ Πέτρος, τὸν λόγον διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἀπεσταλθῆαι τοῖς ἰουδαίοις Ἰσραὴλ, τὸ τοῦ τημαίνων νοεῖσθαι τὸν Λόγον σαρκωθέντα τοῖς ἰουδαίοις Ἰσραὴλ πεφανερῶσθαι ἐν ᾧ, συναδων τῷ, «Καὶ ὁ Λόγος 10
σὰρξ ἐγένετο.» Ἡ δὲ ἑτέρωθεν, ἐκεῖνο νοοῦσι, καὶ τὸν λόγον μὲν, καθῶς καὶ ἐστὶ. Οὐδὲν ομολογούντες τὸν πρὸς αὐτοῦ ληφθέντα, ὥ καὶ ἠνώσθαι πιστεύεται, ἄνθρωπον ἀπ' αὐτοῦ χωρίζουσι λέγοντες διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ αὐτὸν ἀπεσταλθῆαι, ἐκ τοῖς ἐναντία φθεγγόμενοι οὐ νοοῦσιν. Οἱ, μὲν ἐνταῦθα χωρίζοντες τῆς θείας σαρκώσεως θεῶν 15
νοοῦσι, σμικρύνουσιν ἄρα ἀκρίβως αὐτὸν σάρκα γεγενῆσθαι, καὶ ταῖς Ἑλλήνων φρονούσιν, ὡς περ οὖν καὶ φρονούσι, τροπὴν τοῦ Λόγου τὴν σάρκωσιν τὴν θεῖαν ὑπολαμβάνοντες.

32 Ἀλλ' οὐκ ἐστὶ τοῦτο, μὴ γένοιτο! Ὅν τρόπον γὰρ ἐνταῦθα τὴν ἀνέκφραστον ἑνώσιν ὁ Ἰωάννης κηρύσσει, καταποθέντος τοῦ 20
θνητοῦ ὑπὸ τῆς ζωῆς καὶ αὐτοζωῆς. ὅπως καθὰ πρὸς τὴν Μορθὴν ὁ Κύριος ἐφ' ἡμῶν εἰμι ἡ ζωὴ,³ οὕτως καὶ δὲ ταν λέγει, ὁ μακάριος Πέτρος τὸ διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἀπεσταλθῆαι τὸν Λόγον, τὴν θεῖαν ἑνώσιν σημαίνει. Ὡς γὰρ κερῶνται τὸ, ὁ Λόγος σὰρξ ἐγένετο οὐκ ἂν νομισοί μηκέτι οὖν εἶναι. Λέγον ὅπερ ἔσπον, ὡς προεῖπται 25
οὕτω καὶ Λόγον ἀκούων τὸν συναφθέντα τῇ σαρκὶ τοῦ θεῶν ἐν καὶ ἀπλοῦν νοεῖτω μυστήριον. Σαφέστερον δὲ καὶ ἀναμφισβήτητον πάντος λογισμοῦ, ὁ πρὸς αὐτὴν τὴν Θεοτοκὸν πρὸς τοῦ ἀρχαγγέλου ῥηθέν τὴν ἐνότητά τῃ θεῷ, Λόγου καὶ ἀνθρώπου, δείξει. Φεσι γὰρ πνεῦμα ἅγιον ἐπέτευστα ἐπὶ σέ καὶ δυνάμις Ἰησοῦ 30
ἐπισκιάσει σο· διὰ καὶ τὸ τετιμωμένον ἀγὼν κληθήσεται ὕψος Θεοῦ.⁴ Ἀφρόνως οὖν οἱ τοῦ Σαμοσατέως τὸν Λόγον χωρίζουσι σαφῶς ἀποδεικνύοντα ἠνωσθαι τῷ ἐκ Μαρίας, ἡνθρώπῳ. Οὐκ ἔρα ἀπεσταλὴ δι' αὐτοῦ ἀπέστελλε δὲ ἐν αὐτῷ, λέγων· ἀπορεθέντες μαθητεύσατε πάντα τὰ ἔθνη.⁵

33 Ἔθος δὲ τοῦτο τῇ Γραφῇ, ἀπεριέργως καὶ ἀπλῶς τὰς λέξεις ἐκφράζειν. Οὕτω γὰρ καὶ ἐν τοῖς ἀριθμοῖς τις εὐρήσεται. «Εἰτε γάρ, φησί, Μωσῆς τῷ Ῥαγουὲρ, τῷ Μελανιτῇ, γαμβρῷ Μωσῆ.⁶» Οὐ γὰρ ἄλλος Μωσῆς ὁ λέγων καὶ ἄλλος αὐτῷ γαμβρός ὁ Ῥαγουήλ, ἀλλὰ εἰς ἓν ὁ Μωσῆς. Εἰ γὰρ ὁ Λόγος τοῦ Θεοῦ καὶ σοφία ὁμοίως 40

1 Ἰω 1, 14. 2 Πρβλ. Ἰω 8, 14. 3 Α Κορ 1, 21. 4 Ἰω 1, 14.
5 Ἰω 11, 25. 6 Λουκ 1, 35. 7 Μτθ. 28, 19. 8 Ἀριθ. 10, 29.

χρηματίζει και δύναμις, και δεξιά και βραχίον και ὅσα τοιαῦτα ἔχονται δε φανερῶς ἡμῖν, τὴν ἀπαρχὴν ἡμῶν περιθέμενος, και ταύτη ἀναγραφείς ἄρα αὐτὸς ὁ λόγος και τα τοιαῦτα εἰκότως εἰληγεν ὀνόματα. Το γὰρ εἰρεκένα, τὸν Ἰωάννην ἐν ἀρχῇ μὲν εἶναι τὸν Λόγον και τοῦτον πρὸς τὸν Θεόν και αὐτὸν Θεόν, και τὰντα δι' αὐτοῦ, και χωρὶς αὐτοῦ, γεγενησθαι μηδέ τι, πλάσμα τοῦ Θεοῦ Λόγου σαφῶς και τὸν ἄνθρωπον δεικνύσιν ὑπαρχειν. Εἰ τοίνυν τοῦτον σαφρωθέντα εἰς αὐτὸν λαβόμενος πάλιν ἀνακατατίθει διὰ τῆς βεβαίως αὐτοῦ ἀνανεώσεως πρὸς διαμνησὴν ἀτελεστοῦν και δια τοῦτο ἐνοῦται εἰς θειο-

- 11 τέραν ἀνάγων αὐτὸν ἰδεῖν πῶς οἶόν τε λέγειν δια τοῦ ἐκ Μαρίας ἀνθρώπου τὸν Λόγον ἀπεστάλα και τοῖς λοιποῖς ἀποστόλοις, λέγω δὴ προφηταῖς ἀποσταλείη παρ' αὐτοῦ συναριθμεῖν τὸν τῶν ἀποστόλων Κύριον. Πῶς δε και κληθεῖη Χριστὸς υἱὸς ἄνθρωπος, ἠνωμένος δὲ τοῦ Λόγου εἰκότως χρηματίζοι Χριστὸς και Υἱὸς Θεοῦ,
- 15 ἠνωθεν τοῦ προφύτου, σαφῶς ἐλάβησαν τοὺς τὴν πατρικὴν ὑπόστασιν περὶ αὐτοῦ και εἰπόντος· «Και ἀποστελῶ τὸν Υἱόν μου τὸν Χριστόν» και ἐν τῷ Ἰορδάνῃ «Οὗτος ἐστὶν ὁ Υἱὸς μου ὁ ἀγαπητός.» Ἐκκληρωσας γὰρ τὴν ὑπόσχεσιν, εἰκότως ὑπέδειξεν, ὡς οὗτός ἐστιν ὃν εἶπεν ἀποστελεῖται.

- 20 14 Τὸ τοίνυν συναμφοτέρων νομμεν Χριστόν Λόγον τὸν θεῖον ἠνωμένον τῷ ἐκ Μαρίας ἐν τῇ Μαρίᾳ. Ἐν γὰρ τῇ ταύτης νηδίᾳ ὁ λόγος ἐαυτῷ τὸν οἶκον διεπλάσσει ἐν τρόπῳ ἐξ ἀρχῆς τὸν Ἀδάμ ἐκ τῆς γῆς μᾶλλον δὲ θεοειρώς περὶ οὗ και Σολομῶν φησι, τὸν Λόγον εἰδώς και σοφίαν χρηματίζουσαν φανερώς· «Ἡ Σοφία ὠκοδομήσεν 25 ἐαυτῇ οἶκον»· ὃν και ὁ Ἀπόστολος ἐρμηνεύων λέγει, «οὗ οἶκος ἐσμεν ἡμεῖς.» και ἀλλαχόθεν νῶν προσαγορεύει, καθότι πρέπον Θεῷ ἐν ναφὶ κατοικεῖν, οὗ και εἰκόνα τὴν ἐκ λίθων τοῖς ταλαίοις κτιζειν διὰ Σολομῶντος προσέταξεν ὅθεν τῆς αληθείας φανείσης πέπαιται ἡ εἰκὼν Βασιλευσείᾳ γὰρ τοῖς ἀγνῶμοσι τὴν εἰκόνα δεῖξαι ἀλήθειαν, 30 τὴν δὲ ἀληθῆ οἰκήσιν, ἣν και ἐνωσιν σαφῶς πιστευομεν, καθελεῖν, οὐκ ἠπελιθῆσεν ἀλλ' εἰδώς ὡς αὐτοὶ καθ' ἐαυτῶν πολῶσι, φησὶν αὐτοῖς· «Λοοσατε τὸν ναόν τοῦτον, και ἐν τρισὶν ἡμέραις ἐγερῶ αὐτόν.» σαφῶς δεικνύει ὁ ἡμέτερος Σωτήρ ὡς τὰ πρὸς ἀνθρωπῶν σπουδαζόμενα, αὐτόθεν ἔχει τὴν διαλλοσιν· «Ἐστὶ γὰρ μετ' Κυρίου οἰκοδομῆσι οἶκον, 35 και φυλαξὶ, πόλιν, εἰς μάτην ἐκποισσάν οἱ οἰκοδομούντες, και ἡγρυπνησάν οἱ φυλάσσοντες.» Τὰ τοίνυν τῶν Ἰουδαίων ἐλύσιν σκιά γάρ ἦν τὰ δὲ τῆς Ἐκκλησίας ἡδραστοῖ τεθεμελιώσιν γὰρ ἐπὶ τὴν πέτραν, ακαὶ πόλιν ἔδου οὗ κατισχυουσιν αὐτῆς· Ἐκείνων ἦν τὸ λέγειν, Πῶς σύ, ἄνθρωπος ὢν, ποιεῖς σεαυτὸν Θεόν, τούτων μαθητῆς ὁ

1 Πρβλ Ἰω. 1, 1-3 2 Ματθ 2, 1" 3 Παρμ 9, 1 4 Ἐβρ 8, 6
5 Πρβλ Α' Κορ 3, 16, 6 Ἰω 2, 19 7 Ψαλμ 126, 1 8 Mt. 11, 1
16, 18. 9. Πρβλ. Ἰω. 10, 38.

Σαμοσατεύς ὑπάρχει· ὅθεν εἰκότως τα παρ' αὐτοῦ τοῖς αὐτοῦ ἀπαγγέλλει· Ἄλλ' ἡμεῖς οὐχ οὕτως εἰλασθόμεν· τὸν Χριστὸν εἶχε αὐτὸν ἡκουσάμεν, καὶ παρ' αὐτοῦ ἐδιδάχθημεν· ἀποθέμενοι τὸν παλαιὸν ἄνθρωπον τὸν φθειρόμενον κατὰ τὰς ἐπιθυμίας τῆς ἀπάτης, ἀναλαβόντες δὲ τὸν νέον τὸν κατὰ Θεὸν κτισθέντα ἐν δικαιοσύνῃ καὶ ὁσιότητι τῆς ἀληθείας· ὁ Χριστὸς τοιγαροῦν τί συναμφοτερον εὐσεβῶς νοείσθω.

35. Εἰ δὲ καὶ τὸ σῶμα καλεῖ πολλὰ τοῦ ἡ Γραφῇ Χριστόν, ὡς ὅταν λέγῃ ὁ μακαρίας Πέτρος πρὸς Κορινθίον, διδάσκων· Ἄκουσιν τὸν ἀπὸ Ναζαρέτ, ὃν ἔχρυσεν ὁ Θεὸς Πνεύματι ἁγίῳ·² καὶ πάλιν πρὸς Ἰουδαίους, Ἄκουσιν τὸν ἀπὸ Ναζαρέτ, ἄνδρα ἀπὸ τοῦ Θεοῦ ἀποδεδειγμένον εἰς ἡμᾶς·³ καὶ πάλιν ὁ μακαριὸς Παῦλος πρὸς Ἀθηναίους, Ἄνδρες, ὃ ὥρισε πιστὴν παρασχὼν πᾶσιν, ἀναστήσας αὐτὸν ἐκ νεκρῶν·⁴ ταῦτόν δὲ τῇ χρίσει· πολλὰ ἔχει τὴν ἀναδείξιν καὶ τὴν ἀποστολὴν εὐρισκομέν· ἐξ ὧν μανθάνειν ἔξεστι τῷ βεβηλωμένῳ ὡς οὐ διαφωνοῖ τις ἐν ταῖς ῥήμασι τῶν ἁγίων, ἀλλὰ διαφόρως τὴν πρὸς τὸν ἐκ Μαρίας ἄνθρωπον τοῦ Θεοῦ Λόγου ἐνωσιν γενομένην, ὀνομαζούσιν ποτὶ μὲν χρίσιν, ποτὶ δὲ ἀποστολὴν, ἄλλοτε δὲ ἀνάδειξιν. Τὸ τοῖνυν λεγόμενον ὑπὸ τοῦ μακαρίου Πέτρου ὁρθόν, καὶ εἰλικρινῆ τὴν θεότητα τοῦ Μονογενοῦς κηρύσσει, ὡς τὴν ὑπόστασιν χωρίζον τοῦ Θεοῦ Λόγου ἀπὸ τοῦ ἐκ Μαρίας ἄνθρωπου μὴ γένοιτο! Πῶς γὰρ ὁ ἀκούσας πολλὰ ἔχει τό, Ἄκούω καὶ ὁ Πατὴρ ἐν ἑσμεν·⁵ καὶ, Ὁ ἑωρακὴς ἐμὲ ἑώρακε τὸν Πατέρα·⁶ Δι' οὗ καὶ μετὰ τὴν ἀνάστασιν, τὸ αὐτὸ κεκλεισμένων τῶν θυρῶν, εἰσερχόμενον πρὸς πᾶσαν τῶν ἀποστόλων τὴν ξυνορίδα, καὶ εἰ τι παρῇ ἐκ τούτου δυσπειθές, διαλύσαντα τῷ εἰπεῖν, Ὑψλαφῆσάτέ με, καὶ βλέπετε, ὅτι πνεῦμα σάρκα καὶ ὁστέα σὺν ἔχει, καθὼς ἐμὲ θεωρεῖτε ἔχοντα·⁷ Καὶ οὐκ εἶπε, Τόνδε, ἤ, τὸν ἄνθρωπόν μου ὃν ἀνέλεψα, ἀλλ' ἐμὲ Ὅθεν οὐδεμίαν συγγνώμην εὐρεῖν δυνήσεται ὁ Σαμοσατεύς, ἐκ τοσούτων τὴν ἐνωσιν τοῦ Θεοῦ Λόγου, διελγυθεὶς καὶ ἀπ' αὐτοῦ δὲ τοῦ Θεοῦ Λόγου, ἔρτι μὲν πρὸς πάντας τὴν πύσιν προσάγοντος καὶ πληροφορῶν ἀπὸ τε τοῦ φαγεῖν καὶ τὴν ὑψλαφῆσιν ἐπιτρέψαι, ἣ δὴ καὶ γεγένηται Πάντως γὰρ ὁ διδούς τὴν τροφήν ἢ οἱ διδόντες ἦσαν τοῦ τῶν χειρῶν Ἐπέδωκεν γὰρ, φησὶν, αὐτῷ ἰχθύος ὀπτοῦ μέρος·⁸ καὶ ἀπὸ μελισσίου κηρίου καὶ φαγῶν ἐνώπιον αὐτῶν, λαβὼν τὰ ἐπιλοιπα, ἀπέδωκεν αὐτοῖς Ἰδοὺ τοῖνυν, εἰ καὶ οὐχ ὡς ὁ Θωμᾶς, ἀλλ' ὁμοῦς δι' ἑτέρας μεθόδου τὴν πληροφορίαν αὐτοῖς παρεσκε ψηλαφῆθεις· Εἰ δὲ καὶ τοὺς μώλωπας ἰδεῖν θέλοις, παρὰ Θωμᾶ μάθε· ἌΦερε γὰρ σου, φησί, τὴν χεῖρα καὶ βάλε εἰς τὴν πλευράν μου, καὶ φέρε τὸν δάκτυλόν

1. Πρὸβλ. Ἐφεσ. 4, 20-24.

2. Πρὸξ. 10, 38.

3. Πράξ. 2, 22.

4. Πράξ. 17, 31.

5. Ἰω. 10, 30.

6. Ἰω. 14, 9.

7. Λουκ. 24, 39.

8. Πρὸβλ. Λουκ. 24, 42-43.

σου, καὶ βλέπε τὰς χεῖράς μου ¹· Πλευράν ἰδίαν καὶ χεῖρας ὀνομάζων ὁ Θεὸς Λόγος, καὶ ὅλον αὐτὸν ἄνθρωπόν τε καὶ Θεὸν ἑαυτοῦ. ἄρτι μὲν τοῦ Λόγου καὶ τὴν αἰσθησὶν τοῖς ἁγίοις διὰ σώματος, ὡς ἐστὶ νοεῖν, παρέχοντας τῷ εἰσελθεῖν, τῶν θυρῶν κεκλεισμένων ² παρελθὺς δὲ
 5 συν τῷ σώματι παρεστὰς καὶ τὴν πληροφορίαν παρέχων. Ταῦτα τοῖς πιστοῖς εἰς βεβαίωσιν, καὶ τοῖς ἀπίστοις εἰς διορθωσιν εἰρησθῶ συμμέτρως.

36 Διορθωσθῶ τοιγαροῦν καὶ Παῦλος Σαμοσατεύς, τῆς θέλας κατήκουσ γεγενημένος φωνῆς, «Τὸ σῶμα μου ³», λέγοντος καὶ οὐχὶ
 10 τὸν Χριστὸν ἕτερον παρ' ἐμὲ τὸν Λόγον, ἀλλὰ σὺν ἐμοὶ αὐτὸν, καὶ ἐμὲ σὺν αὐτῷ. Τὸ γὰρ χρίσμα ἐγὼ ὁ Λόγος, τὸ δὲ χρισθὲν ὑπ' ἐμοῦ ὁ ἄνθρωπος οὐ χωρὶς οὖν ἐμοῦ Χριστὸς κληθεῖται ἂν, ἀλλὰ σὺν ἐμοὶ ὢν καὶ ἐμοῦ ἐν αὐτῷ. Τὸ τοινοῦν ἀποστολὴν τοῦ Λόγου σημαίνεισθαι ἐνω-
 15 σιν δηλοῖ τὴν πρὸς τὸν ἐκ Μαρίας Ἰησοῦν, ὃς ἐρμηνεύεται. Σωτὴρ, οὐ δι' ἕτερόν τι, ἀλλ' ἢ διὰ τὸ τῷ Θεῷ Λόγῳ ἡνώσθαι. Ταῦτό σημαίνεται τὸ ῥητὸν τοῦτο τῷ, «Ὁ πέμψας με Πατὴρ ⁴», καὶ «Ἄπ' ἑαυτοῦ οὐκ ἐλήλυθα, ἀλλ' ὁ Πατὴρ με ἀπέστειλε ⁵». Τὴν γὰρ πρὸς τὸν ἄνθρωπον ἐνωσιν σὺν ᾧ γνωρισθῆναι ἀνθρώποις ἦν δυνατόν τὴν
 20 ὁράτου φανερὰ διὰ τῆς ὁρωμένης, ἀποστολὴν ὀνόμασεν. Οὐ γὰρ δὴ Θεὸς τόπους ἀμειβεῖ, καθ' ἑκάς τους ἐν τοποῖς κρυπτομένους, τῷ τῆς μικρότητος ἡμῶν σχήματι, τῆς ὑπάρξεως τῆς ἐν σαρκὶ ἐπιδεικνύ-
 25 μενος πῶς γὰρ ὁ τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν πληρῶν, Ἀλλὰ τῆς ἐν σαρκὶ παρουσίας ἐνεκα τὴν ἀποστολὴν οἱ δίκαιοι ὀνόμασαν. Εἴτα οὖν καὶ αὐτὸς ὁ Θεὸς Λόγος Χριστὸς οὖν ὁ ἐκ Μαρίας Θεὸς ἄνθρωπος
 30 οὐχ ἕτερός τις Χριστὸς, ἀλλ' εἰς καὶ ὁ αὐτὸς οὗτος πρὸ αἰώνων ἐκ Πατρὸς, οὗτος ἐπ' ἐσχάτων ἐκ τῆς Παρθένου, ὁράτος τὸ τρίτον καὶ ταῖς ἐν οὐρανῷ δυνάμεσιν ἁγίας, ὁράτος νοεῖ διὰ τὴν πρὸς τὸν ὁρω-
 35 μενον ἄνθρωπον ἐνωσιν ὁρώμενος δὲ, φημι οὐ τῇ ἀοράτῳ θεότητι, ἀλλὰ τῇ τῆς θεότητος ἐνεργείᾳ διὰ τοῦ ἀνθρωπίνου σώματος καὶ ὅλου ἀνθρώπου, ἐν ἀνεκαίνισε τῇ οικειώσει τῇ πρὸς ἑαυτὸν. Αὐτῷ τὸ σέβας καὶ ἡ προσκλήσις, ὃς ἦν πρῶτην καὶ νῦν, καὶ ἀεί, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας Ἀμήν

1. Ἰω. 20, 27. 2. Πρβλ. Ἰω. 20, 19. 3. Μαρθ. 28, 26. 4. Ἰω. 8, 16. 5. Ἰω. 8, 42.

ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΡΟΣ ΑΔΕΛΦΙΟΝ ΕΠΙΣΚΟΠΟΝ ΚΑΙ ΟΜΟΛΟΓΗΤΗΝ, ΚΑΤΑ ΑΡΕΙΑΝΩΝ*

1 Ἐντυχόντες τοῖς παρὰ τῆς σῆς θεοσεβείας γραφεῖσι, τὴν μὲν
σὴν εἰς Χριστὸν εὐσεβειαν ἀληθῶς ἀπεδεξάμεθα, καὶ τὸν μὲν Θεὸν
προηγούμενως ἐδοξασαμεν, δεδωκότα σοι τὴν τοιαύτην χάριν, ὥστε
καὶ τὴν φωνήσιν ἔχειν ὁρθήν, καὶ μὴ ἀγνοεῖν κατὰ τὸ δυνατόν τὰς
μεθοδείας τοῦ διαβόλου τὴν δὲ τῶν αἵρετικῶν κακόνειαν ἐθαυμά- 10
σαμεν, θεωροῦντες πῶς τοσοῦτον εἰς ἀσέβειας βαρὰθρον πεπτώκασιν
ὥς μηκέτι μηδὲ τὰς αἰσθήσεις σώζειν ἔλλα πανταχόθεν διεφθαρμένην
ἔχειν τὴν διάνοιαν. Τοῦτο δὲ τὸ ἐπιχειρήμα διαβόλου μὲν ἐστὶν ὑπο-
βολή, τῶν δὲ παρανόμων Ἰουδαίων μίμησις. Ὡς γὰρ ἐκεῖνοι,
πανταχόθεν ἐλεγχόμενοι, προφασεῖς ἐπενόουν καθ' ἑαυτῶν, ἵνα 15
μόνον τὸν Κύριον ἀρνήσωνται, καὶ τὰ προφητευσθέντα καθ' ἑαυτῶν
ἐπισπᾶσωνται, τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ οὗτοι, θεωροῦντες ἑαυτοὺς παν-
ταχόθεν στήλινευμένους, καὶ βλέποντες γενομένην βδελυκτὴν παρα-
πᾶσι τὴν αἵρεσιν αὐτῶν ἐφευρεταί γινόντα κακῶν ἵνα μὴ, παρό-
μενοι ταῖς πρὸς τὴν ἀληθειαν μαχαῖς ἀληθῶς Χριστομάχοι διαμεινώσι 20
Πόθεν γὰρ αὐτοῖς, ἀνέβη καὶ τοῦτο τὸ λαλόν, Πῶς ὅπως τετολμήκασι
τὴν κακὴν ταύτην δυσσημίαν φθέγγεσθαι κατὰ τοῦ Σωτῆρος, ἀλλ',
ὥς ἔοικε, πονηρὸν ὁ ἀπεβῆς, καὶ ἀδοκίμοι ἐντιωσὲς περὶ τὴν πίστιν.¹
Πρότερον γάρ, ἀρνούμενοι τὴν θεότητα τοῦ μονογενοῦς Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ,
ὑπεκρίνοντο καὶ τὴν ἐνσάρκον αὐτοῦ παρουσίαν ἐπιγινώσκειν νῦν 25
δέ, κατ' ὀλίγον ὑποκαταβαίνοντες, ἔξεπταν καὶ ταύτης αὐτῶν τῆς
οἰήσεως, καὶ πανταχόθεν ἄθεοι γεγόνασιν, ὥστε μήτε Θεὸν αὐτὸν
ἐπιγινώσκειν, μήθ' ὅτι ἄνθρωπος γέγονε πιστεῦσιν. Εἰ γὰρ ἐπίστευον,
οὐκ ἂν τοιαῦτα ἐφθέγγαντο, οὐκ ἔγραφεν ἡ σὴ θεοσεβεία κατ' αὐτῶν.

2 Σὺ μὲν οὖν, ἀγαπήτε καὶ ἀληθῶς ποθεινότετα, κρέποντα τῇ 20
ἐκκλησιαστικῇ παραδόσει καὶ τῇ εἰς τὸν Κύριον εὐσεβείᾳ πεποίηκας,
ἐλέγξας, καὶ παραινέσας, καὶ ἐπιτιμῆσας τοῖς τοιούτοις· ἐπειδὴ
δέ, παρεξινόμενοι παρὰ τοῦ πατρὸς αὐτῶν τοῦ διαβόλου, οὐκ ἔγνω-

* Κατὰ τὴν ἐκδόσιν J. P. Migne, Patrologia Cursus Completus Series
Græca, τ. 26, σ. 1072-1084

1. Πρὸβλ. Β' Τιμ. 3, 8.

σαν οὐδὲ συνήκαν, κατὰ τὸ γεγραμμένον, ἀλλὰ ἐν σκότει
 ρευνόντα ¹ λαλῶντες-ωσαν παρὰ τῇ, σῆς, εὐλαβείας, ὡς ἡ τοιαύτη
 αὐτῶν κακονομία Οὐαλνεντινῶς καὶ Μαρκίωνος καὶ Μανυχίου ἐστίν
 ὧν οἱ μὲν ἀντι-ἀλθεῖναι δοκῶσιν εἰσερχόμενοι, οἱ δὲ διαρρήντες, τὰ
 5 ἀδιαφύκτα ἡρνύσασκε τοῖς, «¹ ὁ λόγος σαρκὶ ἐγένετο, καὶ ἐσκήνωσεν
 ἐν ἡμῖν ² Διὰ τοῦτο αὖν τὰ τοῦτων φρεσίντες σάρκα καὶ τῶν ἀσφαλειῶν
 κατὰ τὴν γινώσκουσα κληρονομήσας. Ὁ δὲ λόγος αὖν τὴν κακοδοξίαν ἐκείνην
 τούτων ἔχειν καὶ τὰ ὀνόματα ἵστασιν, ὁλοκλήρως καὶ Μαρκί-
 νου καὶ Μανυχίου καλῶνται Τίτλη καὶ τῶν ἄλλων ὡς τὴν τοῦτον, καὶ
 10 τῶν διωκόντων προσκυνῶντες κατανοήσας, διακρίνουν ἐκείνην θάλασσαν
 ἀσβεστῆ, πεπρωμένην ἔχον ἀνδραγαθίαν, ἀλλὰ τὴν ἀποκρυφισμένην,
 κατὰ τὴν πορταρίαν τῆς ἀποστολῆς καὶ τῆς ἀποκρυφισμένης ἀνθρώπων μετὰ
 μίαν καὶ ἀσφαλίαν ἀνθρώπων παρὰ τοῖς εἰδῶς ὅτι ἐξεστράτη, ὁ τοῦ
 15 τοῦ καὶ κληρονομήσας ὁ κατὰ τὴν ἀποστολὴν, ὁ κατὰ τὴν ἀποστολὴν
 τῆς καὶ κληρονομήσας ὁ κατὰ τὴν ἀποστολὴν, ὁ κατὰ τὴν ἀποστολὴν
 1' τῆς καὶ κληρονομήσας ὁ κατὰ τὴν ἀποστολὴν, ὁ κατὰ τὴν ἀποστολὴν
 τῆς καὶ κληρονομήσας ὁ κατὰ τὴν ἀποστολὴν, ὁ κατὰ τὴν ἀποστολὴν
 2) γινώσκουσα ἐπὶ πλείονος ὡς ἐκείνην μακαριολογῶσα
 3) ὁ κατὰ τὴν ἀποστολὴν, ὁ κατὰ τὴν ἀποστολὴν, ὁ κατὰ τὴν ἀποστολὴν
 4) ὁ κατὰ τὴν ἀποστολὴν, ὁ κατὰ τὴν ἀποστολὴν, ὁ κατὰ τὴν ἀποστολὴν
 5) ὁ κατὰ τὴν ἀποστολὴν, ὁ κατὰ τὴν ἀποστολὴν, ὁ κατὰ τὴν ἀποστολὴν
 6) ὁ κατὰ τὴν ἀποστολὴν, ὁ κατὰ τὴν ἀποστολὴν, ὁ κατὰ τὴν ἀποστολὴν
 7) ὁ κατὰ τὴν ἀποστολὴν, ὁ κατὰ τὴν ἀποστολὴν, ὁ κατὰ τὴν ἀποστολὴν
 8) ὁ κατὰ τὴν ἀποστολὴν, ὁ κατὰ τὴν ἀποστολὴν, ὁ κατὰ τὴν ἀποστολὴν
 9) ὁ κατὰ τὴν ἀποστολὴν, ὁ κατὰ τὴν ἀποστολὴν, ὁ κατὰ τὴν ἀποστολὴν
 10) ὁ κατὰ τὴν ἀποστολὴν, ὁ κατὰ τὴν ἀποστολὴν, ὁ κατὰ τὴν ἀποστολὴν
 11) ὁ κατὰ τὴν ἀποστολὴν, ὁ κατὰ τὴν ἀποστολὴν, ὁ κατὰ τὴν ἀποστολὴν
 12) ὁ κατὰ τὴν ἀποστολὴν, ὁ κατὰ τὴν ἀποστολὴν, ὁ κατὰ τὴν ἀποστολὴν
 13) ὁ κατὰ τὴν ἀποστολὴν, ὁ κατὰ τὴν ἀποστολὴν, ὁ κατὰ τὴν ἀποστολὴν
 14) ὁ κατὰ τὴν ἀποστολὴν, ὁ κατὰ τὴν ἀποστολὴν, ὁ κατὰ τὴν ἀποστολὴν
 15) ὁ κατὰ τὴν ἀποστολὴν, ὁ κατὰ τὴν ἀποστολὴν, ὁ κατὰ τὴν ἀποστολὴν
 16) ὁ κατὰ τὴν ἀποστολὴν, ὁ κατὰ τὴν ἀποστολὴν, ὁ κατὰ τὴν ἀποστολὴν
 17) ὁ κατὰ τὴν ἀποστολὴν, ὁ κατὰ τὴν ἀποστολὴν, ὁ κατὰ τὴν ἀποστολὴν
 18) ὁ κατὰ τὴν ἀποστολὴν, ὁ κατὰ τὴν ἀποστολὴν, ὁ κατὰ τὴν ἀποστολὴν
 19) ὁ κατὰ τὴν ἀποστολὴν, ὁ κατὰ τὴν ἀποστολὴν, ὁ κατὰ τὴν ἀποστολὴν
 20) ὁ κατὰ τὴν ἀποστολὴν, ὁ κατὰ τὴν ἀποστολὴν, ὁ κατὰ τὴν ἀποστολὴν
 21) ὁ κατὰ τὴν ἀποστολὴν, ὁ κατὰ τὴν ἀποστολὴν, ὁ κατὰ τὴν ἀποστολὴν
 22) ὁ κατὰ τὴν ἀποστολὴν, ὁ κατὰ τὴν ἀποστολὴν, ὁ κατὰ τὴν ἀποστολὴν
 23) ὁ κατὰ τὴν ἀποστολὴν, ὁ κατὰ τὴν ἀποστολὴν, ὁ κατὰ τὴν ἀποστολὴν
 24) ὁ κατὰ τὴν ἀποστολὴν, ὁ κατὰ τὴν ἀποστολὴν, ὁ κατὰ τὴν ἀποστολὴν
 25) ὁ κατὰ τὴν ἀποστολὴν, ὁ κατὰ τὴν ἀποστολὴν, ὁ κατὰ τὴν ἀποστολὴν
 26) ὁ κατὰ τὴν ἀποστολὴν, ὁ κατὰ τὴν ἀποστολὴν, ὁ κατὰ τὴν ἀποστολὴν
 27) ὁ κατὰ τὴν ἀποστολὴν, ὁ κατὰ τὴν ἀποστολὴν, ὁ κατὰ τὴν ἀποστολὴν
 28) ὁ κατὰ τὴν ἀποστολὴν, ὁ κατὰ τὴν ἀποστολὴν, ὁ κατὰ τὴν ἀποστολὴν
 29) ὁ κατὰ τὴν ἀποστολὴν, ὁ κατὰ τὴν ἀποστολὴν, ὁ κατὰ τὴν ἀποστολὴν
 30) ὁ κατὰ τὴν ἀποστολὴν, ὁ κατὰ τὴν ἀποστολὴν, ὁ κατὰ τὴν ἀποστολὴν
 31) ὁ κατὰ τὴν ἀποστολὴν, ὁ κατὰ τὴν ἀποστολὴν, ὁ κατὰ τὴν ἀποστολὴν
 32) ὁ κατὰ τὴν ἀποστολὴν, ὁ κατὰ τὴν ἀποστολὴν, ὁ κατὰ τὴν ἀποστολὴν
 33) ὁ κατὰ τὴν ἀποστολὴν, ὁ κατὰ τὴν ἀποστολὴν, ὁ κατὰ τὴν ἀποστολὴν
 34) ὁ κατὰ τὴν ἀποστολὴν, ὁ κατὰ τὴν ἀποστολὴν, ὁ κατὰ τὴν ἀποστολὴν
 35) ὁ κατὰ τὴν ἀποστολὴν, ὁ κατὰ τὴν ἀποστολὴν, ὁ κατὰ τὴν ἀποστολὴν
 36) ὁ κατὰ τὴν ἀποστολὴν, ὁ κατὰ τὴν ἀποστολὴν, ὁ κατὰ τὴν ἀποστολὴν
 37) ὁ κατὰ τὴν ἀποστολὴν, ὁ κατὰ τὴν ἀποστολὴν, ὁ κατὰ τὴν ἀποστολὴν
 38) ὁ κατὰ τὴν ἀποστολὴν, ὁ κατὰ τὴν ἀποστολὴν, ὁ κατὰ τὴν ἀποστολὴν
 39) ὁ κατὰ τὴν ἀποστολὴν, ὁ κατὰ τὴν ἀποστολὴν, ὁ κατὰ τὴν ἀποστολὴν
 40) ὁ κατὰ τὴν ἀποστολὴν, ὁ κατὰ τὴν ἀποστολὴν, ὁ κατὰ τὴν ἀποστολὴν

1 Ψαλμ 81, 5. 2 Ίω 1, 14. 3 Τίτ 2, 10-11. 4 Ώς 32, 6.
 5 Πρβλ Α Πέτρ 5, 8. 6 Ίω 10 33. 7 Μαθ 8 2. 8 Πρβλ
 Μαθ 9, 20-22

ήκουε του σαρκωθέντος Λόγου, και τὰ πάντα τοῦ χειμῆνος ὁ δε εκ γενετῆς τυφλός, πνευματικῆς σαρκὸς θεραπευτα, παρα τοῦ Λόγου.³ Και τό γε μείζον και παραδοξότερον (ἴσως γαρ τοῦτο και τοῦ ἀπεβυστάτους ἐσκανδαλιστε), και ἐπ' αὐτοῦ τοῦ σταυροῦ, κρεμασμένου τοῦ Κυρίου (αὐτοῦ, γαρ ἦν τὸ σῶμα, και ἐν κέντρῳ τῆς Ἀβύσσου) ἡ μὲν ἡλὴς ἐσκοτίσθη ἡ δὲ ἡ ἑσπέρμασεν αι πετραὶ ἐσχίσθησαν και τὸ καταπέτασμα τοῦ ναοῦ ἐσχίσθη⁴ και πολλὰ σῶματα τῶν κεκοιμημένων ἁγίων ἀνέστη.⁵

4 Ταῦτα δὲ γέγονε και οὐδεὶς, ὥσπερ νῦν οἱ Ἀρειανοὶ τολμῶσι, διελογίσασα, εἰ δε, σαρκωθέντι τῷ Λόγῳ πεθεσθαι ἄλλα και ἀνθρώπων βλέποντες, ἐπεγίνωσκον αὐτὸν ὅντα δημιουργὸν κτίων και ἀνθρωπίνης φωνῆς ἀκοιῶντες, οὐδὲ τὸ ἀνθρωπινὸν ἔλεγον, ὅτι ὁ Λόγος κτίσμα ἐστὶν ἄλλὰ και μᾶλλον ἔσπερον, και οὐδὲν ἕτερον ἐγνεσκον, ἢ δε, ἐκ ναοῦ ἁγίου ἐφθέργετο. Πῶς τοίνυν οἱ κτεβεῖν οὐ φοβήνται μὴ, καθὼς οὐκ ἐδοκίμασαν τὸν Θεὸν ἔχειν ἐν ἐπιγνώσει, παραδιδῶσιν εἰς ἀδοκίμον νοῦν, ποιεῖν τὰ μὴ κατῴκοντα.⁶ Ὁ γαρ κτίσματος ἡ κτίσις προσκυνεῖ οὐδὲ πάλιν διὰ τὴν παρὰ παρητεῖται τὸν Κύριον ἐαυτῆς προσκυνεῖν, ἄλλα τὸν ἐαυτῆς δημιουργὸν (βλεπεν ἐν σώματι, και ἐν τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ Χριστοῦ τῶν γυναι ἐκαμπτε, και καμπεὶ δὲ ἐπουρανόων και ἐπὶ γαιῶν, και καταχθονίων, και πᾶσα γλῶσσα ἐξομολογήσεται, και τὸς Ἀρειανοὺς μη, δοκῇ, ὅτι Κύριος Ἰησοῦς Χριστός εἰς δόξαν Θεοῦ Πατρὸς.⁷ Οὐ γὰρ ἀδοξίαν ἔνεγκεν ἡ σὰρξ τῷ Λόγῳ μὴ γένοιτο! ἄλλα μᾶλλον αὐτῇ δεδοξασται παρ' αὐτοῦ. Οὐδέ, ἐπειδὴ δούλου μορφὴν ἀνέλαβεν ὁ ἐν μορφῇ Θεοῦ ὑπάρχων Ἰσος, ἡλαττωθῆ της θεότητος ἄλλα μᾶλλον αὐτός ἐλευθερωτῆς πάσης σαρκὸς και πάσης κτίσεως γέγονε. Και εἰ ὁ Θεὸς δὲ ἀπέστειλε τὸν Υἱὸν αὐτοῦ γεννωμενον ἐκ γυναικὸς, οὐκ ἀσχίνην ἡμῖν ἐπάγει τὸ πρᾶγμα, ἄλλα μᾶλλον εὐδοξίαν και μεγάλην χάριν. Γέγονε γὰρ ἄνθρωπος, ἐν ἡμᾶς ἐν ταύτῃ θεοποιήσῃ και γέγονεν ἐκ γυναικὸς, και γεγέννηται, ἐκ Παρθένου, ἵνα τὴν ἡμῶν πλανηθεῖσαν γέννησιν εἰς ἑαυτὸν μετενέγκῃ, και γενωμεθα λοιπὸν γένος ἁγίου, και κοινωνοὶ θείας φύσεως.⁸ ὡς ἐγραψεν ὁ μακάριος Πέτρος. Και τὸ ἀδυνατον δὲ τοῦ νομοῦ ἐν τῷ ἡσθένει διὰ τῆς σαρκὸς, ὁ Θεὸς τὸν ἐαυτοῦ Υἱὸν πέμφας ἐν ὁμοιώματι σαρκὸς ἁμαρτίας, και περὶ ἁμαρτίας κατέκρινε τὴν ἁμαρτιαν ἐν τῇ σαρκί.⁹

5. Τὴν τοίνυν προσελθούσας ὑπὸ τοῦ Λόγου σάρκα, ἐπὶ τῷ πάντας ἀνθρώπους ἐλευθερώσαι, και πάντας ἐκ νεκρῶν ἀναστήσαι και ἁμαρτίας λυτρώσασθαι, πῶς οἱ ταύτην ἐξουθενούντες, ἢ οἱ διὰ ταύτην κατηγοροῦντες τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ ὡς ποιήματος ἢ κτίσματος, οὐκ ἀχάριστοι φαίνονται, και παντός εἰσι μίσους ἄξιοι, Μόνον γὰρ οὐχί

1 Πρβλ. Ματθ. 8, 26. 2 Πρβλ. Ἰω. 9, 6. 3 Πρβλ. Λουκ. 23, 45.
4 Πρβλ. Ματθ. 27, 51-52. 5 Ῥωμ. 1, 28. 6 Φιλίπ. 2, 10-11.
7 Πρβλ. Φιλίπ. 2, 6-7. 8 Β' Πέτρ. 1, 4. 9 Ῥωμ. 8, 3.

βοῶσι τῷ Θεῷ λέγοντες· Μὴ πέμψῃ σου τὸν Υἱόν, τὸν μονογενῆ
 ἐν σαρκί, μὴ ποιήσῃς αὐτὸν ἐκ Παρθένου· σὰρκα λαβεῖν, ἵνα μὴ λυ-
 τρωσθῇ ἡμᾶς τοῦ θανάτου καὶ τῆς ἁμαρτίας. Ὁ Θεὸς αὐτὸν ἐν
 σωματι γενέσθαι, ἵνα μὴ τὸν ὑπὲρ ἡμῶν ἐκδεχόμενον θάνατον οἱ βου-
 3 λομεθα τὸν Λόγον σὰρκα γενέσθαι, ἵνα μὴ ἐν ταύτῃ μεσότης ἡμῶν
 γένηται, πρὸς σε προσόδου καὶ τὰς ἐν οὐρανοῖς, οἰκισμένον μόνον
 Κλεισθήτωσαι αἱ πόλεις τῶν οὐρανῶν, ἵνα μὴ δια τοῦ καταπετάσματος
 τῆς σαρκὸς αὐτοῦ τὴν ἐν οὐρανοῖς γὰρ ὕδρην ἐγκαινίσῃ ὁ σὸς
 Λόγος. Ἄνται μὲν αἱ ἐκείνων φωναὶ μετὰ διαβολικῆς πάλῃ εἰσι
 10 προφερόμεναι, δι' ἃ ἐπεισέσθαι ταῖς κακοῖσι. οἱ γὰρ μὴ θελόν-
 τες σὰρκα γενόμενον τὸν Ἰῶν προσκυνεῖν, ἀχαριστοῖσι τῇ ἐνανθρω-
 πῇ αὐτοῦ καὶ διαφύσκει τὸν Ἰῶν καὶ τῆς σαρκὸς οὐδὲ μιαν
 λυτρώσιν τῆς ἁμαρτίας γενέσθαι οὐδὲ καταλύναι τὸ θάνατον νομι-
 ζοῦσι. Ποῦ δὲ ὅλως οἱ ἀσέβεις καὶ καθ' ἐκτὴν ἐμνήσαντο τὴν σὰρκα,
 15 ἣν ἔλαβεν ὁ Σωτὴρ, ἵνα καὶ τόλμῳ λέγῃ· Ὁ προσκυνούμενος ἡμεῖς
 τὸν Κύριον μετὰ τῆς σαρκὸς· ἀλλὰ διαφύσκειν τὸ σῶμα καὶ μόνῳ
 ταύτῃ λατρεύομεν. Ὁ μὲν οὖν μακάριος Σάββας, ἐν οὐρανοῖς εἶδε
 τὸν Κύριον ἐκ δεξιῶν ἐστῶτα· οἱ δὲ ἄνθρωποι ἐλέγοντο, αὐθηλαῖς
 «Ἰδοὺ Θεὸς ἐστὶν ἐν τροπῇ ἐθεασάσθαι αὐτὸν παρελθόντα εἰς τὸν
 20 οὐρανόν»¹. Καὶ αὐτοὶ δὲ ὁ Κύριος εἶρεκε, προσφωνῶν τα. Πατρί
 αἰθέλω, ὅπου εἰμι ἐγώ, ἵνα καὶ αὐτοὶ πάντοτε μετ' ἐμοῦ ᾤσι.² Καὶ
 ὅλως εἰ ἀδιάρητος ἐστὶν ἡ σὰρξ ἀπὸ τοῦ Λόγου, τίω οὐκ ἀνάγκη
 τοῦτους ἀποθέσθαι τὴν πλάνην, καὶ προσκυνεῖν λοιπὸν τὸν Πατέρα
 ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ ἢ μὴ προσκυνούντας,
 25 μὴδὲ λατρεύοντας τῷ ἐν σαρκί γενόμενῳ Λόγῃ παντοχρόθεν ἐκβαλλε-
 σθαι, καὶ μηκέτι Χριστιανοὺς, ἀλλ' ἢ μετὰ τῶν Ἰουδαίων συναριθμεῖ-
 σθαι.

6 Ἐκείνων μὲν οὖν, καθά προεipoμεν, ἡ τοιαύτη μανία καὶ τόλμα
 ἡμῶν δὲ ἡ πίστις ἐστὶν ὀρθή καὶ ἐκ διδασκαλικῆς ἀποστολικῆς ὁρμημένη
 30 καὶ παραδόσεως τῶν Πατέρων, βεβαιουμένη ἐκ τε Νέας καὶ Παλαιᾶς
 Διαθήκης, τῶν μὲν προφητῶν λεγόντων· «Ἀποστείλαν τὸν Λόγον σου
 καὶ τὴν ἀληθειάν σου»³ καὶ, «Ἰδοὺ τὸ Παρθένος ἐν γαστρὶ ἔξει καὶ
 τέξεται. Υἱὸς, καὶ καλεσούσι τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἐμμανουὴλ⁴, ὃ ἐστὶ
 μεθερμηνεύμενον, Μετ' ἡμῶν ὁ Θεός.⁵» Τι δὲ τοῦτο ἐστὶν ἡ Θεὸν ἐν
 35 σαρκὶ γεγενῆσθαι. Ἡ δὲ ἀποστολικὴ παράδοσις διδάσκει, τοῦ μὲν μα-
 καρίου Πέτρου λέγοντος· «Χριστοῦ οὖν ὑπὲρ ἡμῶν παθόντος σαρκὶ»⁶
 τοῦ δὲ Παύλου γραφόντος· «Προσδεχομενοὶ τὴν μακαρίαν ἐλπίδα, καὶ
 ἐπιφάνειαν τῆς δόξης τοῦ μεγάλου Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ
 Χριστοῦ»⁷, ὃς ἔδωκεν ἑαυτὸν ὑπὲρ ἡμῶν ἵνα λυτρωσθῇ ἡμᾶς ἀπὸ
 40 πάσης ἁμαρτίας, καὶ καθάρσῃ ἑαυτῷ λαὸν περιούσιον, καὶ ζηλωτὴν

1 Ἰερλ. Πράξ. 7, 55. 2 Πράξ. 1, 11. 3 Ἰω. 12, 24. 4 Ψαλμ.
 42, 3. 5 Ἰησ. 7, 14. 6 Ματθ. 1, 23. 7 Α' Πέτρ. 4, 1. 8 Τιτ. 2, 13.

καλῶν ἔργων. Πῶς οὖν δέδωκεν αὐτὸν ὑπὲρ τῶν ἐν αὐτῇ σαρκὶ φορέ-
 σαι ἦν, αὐτῇ, ἀρ προσέειπας, ἔκλυον πῆρ ἡμῶν δέδωκεν ἐν ἐν
 ἐκείνῃ τὸ θάνατον ἀναδέξασθαι ἀπαργῆσαι τὸν τιμωρὰς ἔχοντα τοῦ
 θανάτου διὰβολον¹. Διὸ καὶ πάντες ἐχρησίσθημεν ἐν τῷ ὀνόματι
 Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ οὐκ αὐθετοῦμεν τὴν δι' αὐτοῦ γενομένην χάριν εἰς
 ἡμᾶς. Ἡ γὰρ ἐπιστὰς παρουσία τοῦ Σωτῆρος Θεοῦ, ἡμῶν καὶ
 κτίσεως, πάσαι, σωτηρίαι ἐγένοντο. Ὡστε ἀγγελοὶ καὶ ποσειδῶνται
 οἱ μὲν ἰγαλῶντες τὸν Κύριον ὑπομνηστικέσθωνται ἐκ τούτων οἱ δὲ
 τὸν Ἰουδα τρόπον μελετᾶμενοι καὶ ἀχελυτοῖται τὸν Κύριον, ἵνα
 μετὰ τοῦ Καϊάφα γένωνται, μετακτείνεσθωσιν ἐν ταῖς ἐάν ἔρα
 10 θελήσωσι, ἐάν ἔρα αἰσθηθῶσι καὶ γινώσκωσιν, ὅτι τὸν Κύριον
 ἐν σαρκὶ προσκυνῶντες, οὐ γινώσκουσι προσκυνῶμεν, ἀλλὰ τὸν κτιστὴν
 ἐνδυσάμενον τὴν κτιστὸν σῶμα καθὼς προεπηλεί.

7 Ἐβουλόμεθα δὲ ἦν σὺν εὐλαβείᾳ τιθεσθαι παρ' αὐτῶν ταῦτα
 ἡμῖνα ὁ Ἰσραὴλ ἐκέλευτο κνερχεσθαι εἰς τὴν Ἱερουσαλὴμ προσκυνεῖν
 ἐν τῇ ναῷ Κυρίου ἐνθα ἡ κλῆρος καὶ ὑπερῶν ταῦτη, τὰ γενομένα
 τῆς δοξῆς κατὰσκῶντα τὰ ἱεραστῶν, καλῶς ἐπίσταται τὸν ναὸν
 Εἰ μὴ οὐρανῶ, ἐπράττον τῶν τοῦ ναοῦ, τούτοις κατὰ γινώσκοντες
 ὑποκείμενα ἐγίνοντο, Γεγραπτα γὰρ αὐτοῖς ἐάν ἐξουθενήσῃ καὶ μὴ
 ἀναβῇ, ἐξολοθρευθήσεται ἐν τοῖς λαοῖς, » εἰ δὲ καλῶς ἐπράττον καὶ ἐν
 20 ταῖς ἐκείνοις τῇ Θεῷ ἐγίνοντο πῶς οὐκ ἀποκλειόμενα πολλὰς
 εἰσὶν ἄξιοι οἱ μακροὶ καὶ τῆς κλερεως αἰσχυροὶ Ἀρεῖαντες ὅτι
 τὸν πάλαι λαὸν ἀποδεχόμενοι διὰ τὴν πρὸς τὸν ναὸν τιμὴν οὐ βούλυν-
 ται τὸν Κύριον ἐν σαρκὶ ὡς ἐν ναῷ ὄντα προσκυνεῖν. Καίτοι ὁ
 πάλαι ναὸς ἐκ λίθων ἦν καὶ χρυσοῦ κατσκευασθείς, ὡς σικὰ ἐλθοῦσης
 25 δὲ τῆς ἀληθείας, πεταύται λοιπὸν ὁ ναὸς, καὶ οὐκ ἐμνεῖ, κατὰ τὴν
 Κυριακὴν φωνὴν, λίθος ἐπὶ λίθον ἐν κτίῳ, ὅς οὐ κατελύθη. Καὶ οὐτε
 τὸν ναὸν βλέποντες ἐκ λίθων, ἐνομιζον καὶ τὸν ἐν αὐτῷ ναῷ καλούμενον
 Κύριον εἶναι κτισμα, οὐτε τὸν ναὸν ἐξουθενῶντες ἀπερχόμενοι μα-
 κρὰν προσεκύνον. Ἄλλ' εἰς αὐτὸν ἐρχόμενοι νομίζοντες, ἐλάτρεον τῷ
 30 Θεῷ ὑπὸ τοῦ ναοῦ χρηματίζοντες. Ταῦτα δὲ οὕτως κνεμμενα, τῶς τὸ
 σῶμα τοῦ Κυρίου, το παναγὸν καὶ πάνσεπτον ἀνθρώπου μὲν τοῦ
 ἀρχαγγέλου Γαβριὴλ εὐαγγελισθὲν ὑπὸ τοῦ ἁγίου Πνεύματος
 πλασθέν¹ καὶ τοῦ Λόγου γεννῶς ἐνθάδε, οὐ προσκυνήτων. Χεῖρα
 γούν σωματικὴν ἐκτενῆς ὁ Λόγος ἤγειρε τὴν πνεύσαν² καὶ
 35 φωνὴν ἀνθρωπίνην ἀφεί. ἤγειρε τὸν Ἀζαρου ἐκ νεκρῶν³ καὶ πάλιν
 τὰς χεῖρας ἐκ τινος ἐπὶ τοῖς σταυροῖς τὸν μὲν ἀρχόντα τῆς ἐξουσίας
 τοῦ ἀέρος, τοῦ νῦν ἐνεργεῖσθαι ἐν τοῖς αἰσίοις τῆς ἀπειθείας⁴, κατέβαλε,
 τὴν δὲ ὁδὸν ἡμῖν ἐν τοῖς οὐρανοῖς καθάρην ποιεῖ.

8 Οὐκοῦν ὁ τὸν ναὸν ἀτιμάζων ἀτιμάζει τὸν ἐν τῷ ναῷ Κύριον 40

1 Ἐβρ. 2, 14. 2 Πρβλ. Ματθ. 1, 20. 3 Πρβλ. Λουκ. 4, 39.
 4 Πρβλ. Ἰω. 11, 43. 5 Ἐφεσ. 2, 2.

και ο διαίρων τον λόγον ἀπο τοῦ σώματος, ἀθετεῖ την χάριν την δο-
 θεῖσαν ἡμῖν ἐν αὐτῷ. Καὶ ἀσεβέσονται δε Ἀρειομανῆται μη, ἐπειδὴ
 τὸ σῶμα κτιστὸν ἐστὶ, νομιζέτωσαν καὶ τον Λόγον εἶναι κτισμα,
 μηδε δια τὸ μη εἶναι τον Λόγον κτισμα, διαβαλλέτωσαν τὸ σῶμα
 5 αὐτοῦ. Θάλασσα γὰρ ἐστὶν κτίων την κενόνοιαν, οἱ καὶ πάντα
 κακῶσι καὶ φθίσουσιν καὶ προφασίς εὐφροσύνουσιν, ἵνα μόνον τὸν
 κτιστὸν τοῖς κτισμασι συναριθμήσωσιν. Ἄλλ' ἀκούετωσαν. Εἰ
 κτισμα ἦν ὁ Λόγος, οὗ προσλαμβάνει τὸ κτιστὸν σῶμα, ἵνα αὐτὸ
 ζωοποιήσῃ. Ποῦ γὰρ τοῖς κτισμασι παρὰ κτισματος ἐστὶ βοήθεια
 10 θεωμένου καὶ αὐτοῦ σωτηρίας. Ἄλλ' ἐπειδὴ κτιστὴς ὢν ὁ Λόγος,
 αὐτὸς δημιουργὸς γέγονε τῶν κτισμάτων δια τοῦτο καὶ ἐπὶ συντελείᾳ
 τῶν αἰώνων τὸ κτιστὸν αὐτοῦ ἐνέδωκετο, ἵνα παλιν αὐτὸς, ὡς κτιστὴς,
 ἀνκαινίσῃ, καὶ ἀναστήσῃ τοῦτο θνήσκῃ. Κτισμα δὲ τοῦ κτισματος
 οὐκ ἔν ποτε σωθῇ, ὥστε οὐδε ἀπὸ κτισματος ἐκστήσῃσαν τὰ κτισματα
 13 εἰ μὴ κτιστὴ, ἦν ὁ Λόγος. Ὅθεν μη καταρεθείσθωσαν τῶν ἱερῶν
 Γραφῶν, μηδε σκανδαλιζέτωσαν τοὺς ἀλλοιὰ καὶ τῶν ἀδελφῶν ἄλλ'
 εἰ μὲν βέλωνται, μεταγινώσκετωσαν καὶ χί' οὐ καὶ μήκετ' ἡ κτίσει
 λατρεύετωσαν παρὰ τὸν κτιστὸν τὰ πάντα (θεὸν) ἕκαστος δὲ τὰς ἀσε-
 βείας αὐτῶν εὐμένειν ἐθέλωσι μόνο τῶν ἡμετέρων ἐμφορεσθῶσαν καὶ
 20 τριζέτωσαν τοὺς ὁδόντας, κατὰ τον πατέρα αὐτῶν τον ἀπῶλον δι τὸ
 πιστὸς ᾧς καθολικῇ, Ἐκκλησίᾳ, κτιστὸν οἶδε τον (θεόν) Λόγον
 καὶ δημιουργόν των πάντων καὶ εὐδαιεν, ὅτι ἡ Ἐν ἀρχῇ μὲν ἦν ὁ
 Λόγος καὶ ὁ Λόγος, ἦν πρὸς τὸν (θεόν) ὁ γενόμενος δὲ πῶς καὶ ἀνθρώ-
 πον δια τῆς ἡμετέρας σωτηρίας προσκυνάμενοι οὐ μόνον ἐν ἱσθ
 25 γενόμενον τῷ σώματι καὶ ὡς Δεσποτὴν προσλαβόντες τὴν τοῦ δοῦ-
 λου μὲν καὶ δημιουργόν καὶ κτιστὸν ἐν κτισματι γινόμενον, ἐν
 αὐτῷ τὰ πάντα ἐκείσεως τὸν κόσμον προσάγαγγ' εἰς Πέτρην
 καὶ ἐρηνοποιήσιν τὰ πάντα τὰ ἐν οὐρανῷ καὶ τὰ ἐπ' τῆς γῆς.
 (Ὅτω γὰρ καὶ τὸ πατρὸς καὶ υἱοῦ, θεοτετα ἐπιγνωσκόμεν, καὶ τὴν
 30 ἐνσαρκίαν αὐτοῦ ταπεινὰ προσκυνήσαντες καὶ Ἀρειομανῆται διαρρη-
 γνίσκωσιν ἐκείνους. Προσάγαγε πάντα τοὺς γαπώντες, τον ἡγεῖον
 ἡμῶν Ἰωάννην Χριστόν. Ἐρωθεὶς σε καὶ μνημονεύειν ἡμῶν τῷ
 ἡγεῖω εὐχομένα, χαίρειτε καὶ ὡς ἐλπίθως ποθ' ἀνύστατε ἵνα χρεια ᾖ,
 ἀναγνωσθῇ ταῦτα Ἰσραὴλ τῷ προσφωτέρω

ΚΕΙΜΕΝΑ

ΠΕΡΙ ΤΗΝ ΑΡΕΙΑΝΙΚΗΝ ΕΡΙΝ*

I 'Επιστολή 'Αρειου πρὸς Εὐσέβιον Νικομηδείας **
(Περὶ τὸ 318)

Κυρίῳ ποθεινοτάτῳ ἀνθρώπῳ θεοῦ πιστῷ, ὀρθοδόξῳ Εὐσεβίῳ 5
"Αρειὸς ὁ διωκόμενος ὑπὸ Ἀλεξάνδρου, τακα ἀδικίῳ δια-τὴν πάντα
νικῶσαν ἀλτ-θεῖαν ἤς και συ ὑπερασπίζεις ἐν κυρίῳ χαίρειν

Τοῦ πατρός μου Ἀμμωνίου εἰς τὴν Νικομηδείαν ἀφικομένου εὐλο-
γον καὶ ὀφειλόμενον ἐφανή μοι προσαγορεῖσαι σε ἅ' αὐτοῦ, ὁμοῦ τε
καὶ ὑπομνήσαι τὴν ἐμφοτὸν σου ἀγαπῆν και διαθεσιν, ἣν ἔχεις πρὸς 10
τοὺς ἀδελφούς διὰ τὸν θεὸν και τὸν Χριστὸν αὐτοῦ ὅτι, μεγαλῶς ἡμᾶς
ἐκπορθεῖ και διώκει και πάντα καλῶν κινεῖ καθ' ἡμῶν ἐπίσκοπος,
ὥστε ἐκδιώξει ἡμᾶς ἐκ τῆς πόλεως ὡς ἀνθρώπους ἀθέους ἐπειδὴ οὐ
συμφωνοῦμεν αὐτῷ δημοσίᾳ λέγοντι, αἰε θεὸς αἰε υἱός ἅμα πατήρ
ἅμα υἱός, συνυπαρχει. ὁ υἱὸς ἀγεννητῶς τῷ θεῷ, αἰγεννής, ἀγεννητα- 15
γενής, οὐτ' ἐπίνοια οὐτ' ἀτόμῳ τινι πράττει ὁ θεὸς τοῦ υἱοῦ, αἰε
θεὸς αἰε υἱός, ἐξ αὐτοῦ τοῦ θεοῦ ὁ υἱός

Και ἐπειδὴ Εὐσεβίος ὁ ἀδελφός σου ἐν Καισαρείᾳ καὶ Θεόδοτος
καὶ Παυλῖνος καὶ Ἀθανάσιος καὶ Γρηγόριος καὶ Ἀέτιος και πάντες
οἱ κατὰ τὴν ἀνατολὴν λέγουσιν, ὅτι προυπάρχει ὁ θεὸς τοῦ υἱοῦ ἀνάρ- 20
χως, ἀνάθεμα ἐγένοντο δῖχα Φιλογονίου καὶ Ἑλληνικοῦ καὶ Μακαρίου,
ἀνθρώπων αἰρετικῶν ἀκατηχητῶν τὸν υἱὸν λεγόντων οἱ μὲν ἐρωγὴν¹,
οἱ δὲ προβολὴν οἱ δὲ συναγέννητον και τούτων τῶν ἀσεβειῶν οὐδὲ
ἀκούσαι δυνάμεθα, ἐὰν μωρίους θανάτους ἡμῖν ἐπαπειλώσιν οἱ αἰρετι-
κοὶ ἡμεῖς δὲ τι λέγομεν και φρονοῦμεν και ἐδιδάξαμεν και διδάσκο- 25
μεν ὅτι ὁ υἱὸς οὐκ ἔστιν ἀγεννητος, οὐδὲ μέρος ἀγεννήτου κατ' οὐδένα
τρόπον οὔτε ἐξ ὑποκειμένου τινός ἄλλ' ὅτι, θεληματι καὶ βουλῇ ὑπέ-
στη πρὸ χρόνων και πρὸ αἰώνων, πλήρης (χαρίτος καὶ ἀληθείας)², θεός,
μονογενής, ἀναλλοίωτος και τριν γεννηθῇ ἦτοι κτ.σθῇ ἦτοι ὀρισθῇ
ἢ θεμελιωθῇ, οὐκ ἦν ἀγέννητος γάρ οὐκ ἦν διωκόμεθα δὲ ὅτι εἶπο- 30
μεν, ἀρχὴν ἔχει ὁ υἱός, ὁ δὲ θεὸς ἀναρχός ἐστι, δια τοῦτο διωκόμεθα
καὶ ὅτι εἶπομεν, ἐξ οὐκ ὄντων ἐστιν οὕτως δὲ εἶπομεν, καθότι

* Ἐπιφανίου, Κατὰ κίρτσικον ἐγδοθέντα 69,6

** Κατὰ τὴν ἐκδοσιν H G Opitz Athanasius Werke, τ. 1ος 1ον μέ-
ρος Berlin και Leipzig 1934

1. Πρβλ. Ψαλμ. 44, 2. 2 Ἰω. 1, 14

οὐδὲ μέρος θεοῦ ἐστὶν οὐδὲ ἐξ ὑπακειμένου τινός διὰ τοῦτο διακόμεθα. λοιπὸν σοὶ οἶδας ἐρρῶσθαι σε ἐν κυρίῳ εὐχομαι μεμνημένον τῶν θαλίῳων ἡμῶν, συλλοικιστά ἀληθῶς Εὐσέβιε

2 Ἐπιστολὴ Εὐσεβίου Νικομηθεία, πρὸς Ἀρειὸν *
(Περὶ τὸ 318)

Καὶ ὁ μὲν ἀπὸ τῆς Νικομηθείας Εὐσέβιος κατὰ περιττὸν ἔγραψεν Ἀρειῷ ὅτι
Καλῶς φρονῶν εἶχον πάντας οὕτως φρονεῖν πάντι γὰρ δῆλόν
ἐστίν, ὅτι τοῦ τετυγμένου οὐκ ἦν, πρὶν γενεσθαι τὸ γενόμενον δὲ
ἀρχὴν ἔχει τοῦ εἶναι.

3 Ἐπιστολὴ Εὐσεβίου Καισαρείας, πρὸς Εὐφρατίωνα.**
(Περὶ τὸ 318)

1 Εὐσεβίου τοῦ Παμφίλου πρὸς Εὐφρατίωνα οὐ ἡ ἀρχὴ· Τῷ
δεσπότη μου κατὰ πάντα γὰρ ὁμολογῶ.

Καὶ μεθ' ἑτέρα

15 Οὐ γὰρ συνπαύειν ὀφείλῃ τὸν μὲν τῷ πατρὶ, προυπάρχειν δὲ τὸν
πατέρα τοῦ υἱοῦ, ἐὰν γὰρ συνυπαρῶσι, πῶς ἔσται ὁ πατὴρ πατὴρ καὶ
ὁ υἱὸς υἱός, ἢ πῶς ὁ μὲν τρίτος, ὁ δὲ δευτέρος, καὶ ὁ μὲν ἀγέννητος,
ὁ δὲ γεννητός, δυο γὰρ ἐξ ἰσοῦ ὁμοῦς ἀληθεῖς συνυπάρχοντα ἰσο-
τιμα ἀννοεῖντο καὶ ἔτσι ἔμνω, ὡς ἔργη, ἀγέννητα ἢ ἑκάτερα γεν-
20 νητά. ἀλλ' οὐδέτερον τούτων ἀληθές· οὔτε γὰρ τὸ ἀγέννητον οὔτε τὸ
γεννητὸν (ἀμφότερον) ἀν εἴη· ἀλλὰ τὸ μὲν καὶ πρῶτον καὶ κρείττον
καὶ τάξει καὶ τιμῇ τοῦ δευτέρου ἡγεῖται, ὡς ἀν καὶ τοῦ εἶναι καὶ
τοῦ τοιῶσδε εἶναι, τῷ δευτέρῳ αἴτιον γεγεννημένον

25 2. Πλὴν αὐτὸς ὁ πάντων μᾶλλον ἀκριβῶς ἐπιστάμενος υἱὸς τοῦ
θεοῦ ἕτερον ἑαυτὸν εἰδὼς τοῦ πατρὸς καὶ μέν καὶ ὑποβεβηκότα, εὐ
μάλα εὐσεβῶς τοῦτο καὶ ἡμᾶς διδάσκει λέγων· «ὁ πατὴρ ὁ πέμψας με
μεῖζων μου ἐστὶ ¹»

3 Καὶ ἐπεγνώσθη ἐν τῇ αὐτῇ ἐπιστολῇ

Τὸν αὐτὸν δὲ καὶ μόνον ἀληθινὸν εἶναι, διδάσκει δι' ὧν φησιν
30 «εἶνα γινώσκασί σε τὸν μόνον ἀληθινὸν θεόν ²», οὐχὶ ὡς ἐνός ὄντος
μόνου τοῦ θεοῦ, ἀλλ' ὡς ἐνός ὄντος μόνου ἀληθινοῦ θεοῦ μετὰ προσθή-

* Μ. Ἀθανασίου, Περὶ τῶν ἐν Ἀριμένῳ καὶ Σελασείᾳ Συνόδων 17

** J. Mansi Sacrorum Conciliorum nova et amplissima Collectio, τ. 43, 176-76· 317 Εὐσεβίου, Κατὰ Μαρκέλλου Α' 4

1. Ἰω. 14, 28. 2. Ἰω. 17, 3.

κτῆς ἀναγκασιστατῆς τοῦ ἀληθινοῦ ἔπει καὶ αὐτός θεός μὲν ὁ μὶς
ἀλλ' οὐκ ἀληθινός θεός· εἴ, γὰρ ἔτσι, καὶ μόνος ἀληθινός θεός δια τοῦ
ἔχειν περὶ αὐτοῦ τινα· εἰ δὲ καὶ αὐτός ὁ μὶς ἀληθινός, ἀλλ' ὡς εἰπὼν
τοῦ ἀληθινοῦ θεοῦ εἶς, ἂν καὶ θεός, ἔπει· ἢ καὶ θεός ἦν ὁ λόγος· ἢ μὴν
ὡς ὁ μόνος ἀληθινός θεός.

4 Διεῖν γὰρ τὸν λόγον τοῦ θεοῦ τομήσας καὶ διερῶν θεὸν τὸν
λόγον ἀπορῶσαι αὐτὸν τε καὶ διερῶσαι δὲ σωτῆρα τοῦ
πατρὸς εἰς ὅσον ἀποσφραγίσαντες ἐπέτιπεν· σαφῶς ἀπ' αὐτῶν τῶν
αὐτοῦ γραφέντων ῥητῶν ῥηδίων μαθεύειν· γέγραπεν δ' αὐταῖς λέξεν οὕτως

10 (15) θῆται δὲ ἡ εἰκὼν καὶ τὸ οὗ ἔστιν ἡ εἰκὼν ἐν καὶ αὐτὸν ἔπι
νοεῖται· ἀλλὰ δύο μὲν ὅτι καὶ δύο πράγματα καὶ δύο δυνάμεις
ὡς καὶ τὰς αὐταῖς προσήγαγε.

5 Ἀνθρώπων γὰρ μόνον τὸν σωτῆρα δεξιόβροχον, ὡς μέγιστον ἡμῖν
ἀπορήτον τοῦ ἀποστόλου ἀνακαλύπτων μυστήριον οὕτως ἔφη

15 Διὰ σφρόττα καὶ ὁ θεὸς ἀπόστολος τὴν ἀπορήτον ἡμῖν καὶ
μυστικὴν περὶ τοῦ θεοῦ βρῆκα καὶ κεκρύβην· οὗτος ὁ θεός
εἶτα μετὰ τὸν ἕνα θεὸν φησὶ· καὶ μεστὴς θεὸς καὶ ἀνθρώπων,
ἀνθρώπος Χριστὸς (Ἰησοῦς).

4α. Ἀλέξανδρος Ἀλεξανδρεία· πρὸς τὸν κλῆρον αὐτοῦ (Περὶ τὸ 319)

20

Ἀλέξανδρος πρεσβύτερος καὶ ὁμόνοιος Ἀλεξανδρείας καὶ
Μαριωνίου πατρὶν παρόντων, ἀγαπῶντες, ἀδελφοὶς ἐν καρδίᾳ χαίρειν

15 Εἰ καὶ φθίσαντες, ὑπεγράψατε οἱς ἐπέστειλα τοῖς περὶ Ἀρείον
πρυτρίτων αὐτοῖς ἀρνησθῆναι μὲν τὴν ἀσέβειαν πεποιημένην δὲ τὴν
ὑγιαίνουσαν καὶ καθολικὴν· ὅστε καὶ ἐδεξάμενοι αὐτῶν ἔρβην τὴν προαι-
25 ρεσιν καὶ τῇ ἐν οἷς δογμασὶ συμφωνῶν τῇ καθολικῇ ἐκκλησίᾳ,
ὅμως ἐπέδωκε πρὸς τοὺς ἀπανταχοῦ συλλειτουργοὺς ἐπέστειλα περὶ
τῶν περὶ Ἀρείον ἀνυπακοῶν ἡγχασμένην ὑμᾶς μὲν τοὺς τῆς πόλεως
κληρικούς· συναγαγεῖν ὑμᾶς δὲ τοὺς ἀπὸ τοῦ Μαριωνίου μεταπεμψά-
σθαι· μάλιστα οὖν καὶ ἀπ' ὑμῶν Χάρης καὶ Πιστὸς πρεσβύτεροι, καὶ
30 Σαραπίων καὶ Παραμῶν καὶ Ζώσιμος καὶ Εἰρηναῖος διάκονοι· ἐπὶ κα-
λούθησαν τοῖς περὶ Ἀρείον καὶ ἡγάπησαν συν αὐτοῖς καθαρῶς· ὅτι
ἵνα καὶ τὰ νῦν γραφόμενα γινώτε τὴν τε ἐν ταῖς συμφωνίαις αὐτῶν
ἐπιδείξῃσθε καὶ τῇ καθαιρέσει τῶν περὶ Ἀρείον καὶ τῶν περὶ Πιστὸν
σύμφηροι γένησθε· πρέπει γὰρ τὰ παρ' ἐμοῦ γραφόμενα γινώσκειν
35 ὑμᾶς καὶ ἕκαστον ὡς παρ' αὐτοῦ γραφόμενα ἐν τῇ καρδίᾳ κατέχειν

48. Ἐπιστολὴ Ἀλεξάνδρου Ἀλεξανδρείας πρὸς πάντας
τοὺς Ἐπισκόπους.
(Περὶ τὸ 319)

Τοῖς ἀγαπητοῖς καὶ τιμιωτάτοις συν λειτουργοῖς τοῖς ἀπανταχοῦ
5 τῆς καθολικῆς ἐκκλησίας Ἀλεξάνδρου ἐν κυρίῳ χαιρεῖν

Ἐνὸς σώματος ὄντος τῆς καθολικῆς ἐκκλησίας ἐντολῆς τε οὐσης
ἐν ταῖς θείαις γραφαῖς τρεῖν τὸν συνδεσμον τῆς ὁμονίας καὶ εἰρήνης¹
ἀκόλουθον· ἐστὶ γραφεῖν ἡμᾶς, καὶ σημαίνει ἀπολλοῖς τὰ παρ' ἑκάστου
γινόμενα, ἵνα εἴτε πασχῇ εἴτε χάρει ἐν μέσος ἢ συμπασχωμεν ἢ
10 συγχαίρωμεν ἀλλήλοις² ἐν τῇ ἡμετέρᾳ ταύτῃ παροικίᾳ ἐξηλθόν νῦν
ἄνδρες παρὰ νόμους καὶ χριστομαχοὶ διδάσκοντες ἀποστασίαν ἣν εὐκό-
τως ἂν τις πρὸδρομον τοῦ ἀντιχριστοῦ ὑποστήσει καὶ καλέσει ἐν
καὶ ἐβουλεύημεν μέσῳ πῇ παραδόντα τὸ τοιοῦτον, ὅπως ἐν ταῖς προσ-
τάταις μόνως ἀναλωθῇ τὸ κακόν· καὶ μὴ εἰς ἑτέρας τέλους διαβάν
15 τὸ τοιοῦτον ρυπώσῃ, τῶν ἀκροῶν τὰς ἀκκας· ἐπειδὴ δὲ Ἐστέριος
ὁ νῦν ἐν τῇ Νικομηθεῖα νόμιμα, ἐπ' αὐτῷ κεῖσθαι τὰ τῆς ἐκκλησίας,
ὅτι καταλείψας τὴν Περύπτον καὶ ἐπεφύλακται τὴν ἐκκλησίαν Νικομη-
θεῖαν καὶ οὐκ ἐκδεδύκεται κατὰ συνέτην, τοιοῦστα καὶ τούτων τῶν
ἀποστατῶν καὶ γραφεῖν· ἐπεχειρήσεσιν πανταχοῦ συνιστῶν αὐτοὺς ὅπως
20 ὑπεσπύρῃ τινὰς ἀγνοούντας, εἰς τὴν ἀσπίδα τὴν αὐτὴν καὶ χριστομαχὸν
αἵρεσιν ἀνάγκην ἔσχε· εἰδὼς τὸ ἐν τῷ νόμῳ γεγραμμένον μηκέτι μὲν
σιωπῆσαι, ἀναγγεῖλαι δὲ πᾶσιν ἡμῖν, ἵνα γνωσκίτε τοὺς τε ἀπαστά-
τας γενομένους καὶ τὰ τῆς ἀρέσεως, συνὼν δυστήνα ῥήματα καὶ, ἐάν
γράφῃ, Ἐστέριος, μὴ προσερχέσθαι τοῖς ἀντιχριστοῖς, κακόννοιεν τὴν
25 χρόνῳ σωτηρηθεῖσαν νῦν διὰ τούτων ἀναγεώσας βουλεύμενος σχηματί-
ζεσθαι μὲν ὡς ὑπὲρ τούτων γραφεῖν, ἔργῳ δὲ δεικνύσιν, ὅτι ὑπὲρ αὐτοῦ
σπουδάζων τοῦτο ποιεῖ.

Οἱ μὲν γὰρ ἀποσταταὶ γενομένοι εἰσιν Ἀρείος καὶ Ἀχιλλεὺς καὶ
Λεϊθαῖος καὶ Καρπώτης καὶ ἑτέροι· Ἀρείος καὶ Σαρμάτης οἱ ποτὲ
30 πρεσβύτεροι· καὶ Εὐζώνιος καὶ Λοκίος καὶ Ἰουλιὸς καὶ Μηνᾶς καὶ
Ἐλκιδίος καὶ Γάιος οἱ ποτὲ δακρυνοὶ καὶ τὸν αὐτοῖς Λεκουῦνδος
καὶ Θεοφάνης οἱ ποτε λεγθέντες ἐπισκοποὶ· πάντα δὲ παρα τὰς γραφὰς
ἐφευραντες λαλοῦσιν, ἐστὶ πάντα

οὐκ αἰεὶ ὁ θεὸς πατὴρ ἦν ἀλλ' ἦν ὅτε ὁ θεὸς πατὴρ οὐκ ἦν
35 οὐκ αἰεὶ ἦν ὁ τοῦ θεοῦ λόγος, ἀλλ' ἐξ οὐκ ὄντων γέγονεν· ὁ γὰρ ὢν θεὸς
τὸν μὴ ὄντα ἐκ τοῦ μὴ ὄντος ποιεῖται· διὸ καὶ ἦν ποτε ὅτε οὐκ ἦν.
κτίσμα γὰρ ἐστὶ καὶ ποιητὴς ὁ λόγος· οὗτε δὲ ὁμοῖος κατ' οὐσίαν τῷ
πατρὶ ἐστὶν οὔτε ἰσότητος καὶ φωνῆ· τοῦ πατρὸς λόγος ἐστὶν οὔτε
ἀληθινὴ σοφία αὐτοῦ ἐστὶν, ἀλλ' εἰς μὲν τῶν ποιημάτων καὶ γεννητῶν
40 ἐστὶν, καταχρηστικῶς δὲ λέγεται λόγος καὶ σοφία· γενόμενος καὶ αὐτός

τῷ ἰδίῳ του θεοῦ λόγῳ και τῇ ἐν τῷ θεῷ σοφίᾳ ἐν ᾗ και τὰ πάντα και αὐτὸν πεποίηκεν ὁ θεός· διὸ και τρεπτός ἐστι· και ἁλλοιωτός τὴν φύσιν ὡς και πάντα τα λογικά· ξένος τε και ἁλλοτριος και ἀπεσχοινο- 5 σμένος ἐστὶν ὁ λόγος τῆς τοῦ θεοῦ οὐσίας και ἀορατός ἐστὶν ὁ πατὴρ τῷ υἱῷ· οὐτε γὰρ τελειῶς και ἀκριβῶς γινώσκει ὁ λόγος τὸν πατέρα, οὔτε τελειῶς ὁρᾶν αὐτὸν δύναται· και γὰρ και ἑαυτοῦ τὴν οὐσίαν οὐκ οἶδεν ὁ υἱός ὡς ἐστὶ· δι' ἡμᾶς γὰρ πεποιήται, ἵνα ἡμᾶς δι' αὐτοῦ ὡς δι' ὀργάνου κτίσῃ ὁ θεός· και οὐκ ἂν ὑπεστή, εἰ μὴ ἡμᾶς ὁ θεός ᾤθε- λησε ποιῆσαι· ἡρωτίσσε γοῦν τις αὐτοῦς, εἰ δύνατα ὁ τοῦ θεοῦ 10 λόγος τραπῆναι ὡς ὁ διαβόλος ἐτραπή, και οὐκ ἐφοβήθησαν εἰπεῖν, ὅτι ναὶ δύναται· τρεπτής γὰρ φύσεως ἐστὶ· γενητός και κτιστός ὑπάρχων.

Ταῦτα λέγοντας τοὺς περὶ Ἀρείον και ἐπὶ τούτοις ἀνασχόντων· τὰς αὐτοὺς τε και τοὺς συνακολουθήσαντας αὐτοῖς ἡμεῖς μὲν μετὰ τῶν κατ' Αἴγυπτον και τὰς Λίβυας ἐπισκώπων ἐγγυς ἑκατὸν ὄντων συνελ- 15 θόντες ἀνεθεματίσαμεν· οἱ δὲ περὶ Εὐσεβίον προσεδέξαντο σπουδα- ζόντες ἐγκαταλεῖσαι τὸ ψεῦδος τῇ ἀληθείᾳ και τῇ εὐσεβείᾳ τὴν ἀσέ- βειαν· ἀλλ' οὐκ ἴσχυουσιν· καὶ γὰρ τὴν ἀληθείαν¹ και οὐδέμια ἐστὶ κοι- νωνία φωτὶ πρὸς σκότος, οὔδε συμφωνήσις Χριστοῦ πρὸς Βελιάρ²· τίς γὰρ ἤκουσε πώποτε τοιαῦτα, ἢ τίς νῦν ἀκούων οὐ ξενίζεται· και τὰς 20 ἀκοάς βύβει ὑπὲρ τοῦ μὴ τὸν ῥῆπον τούτων τῶν ῥημάτων γαῦσαι τῆς ἀκοῆς· τίς ἀκούων Ἰωάννου λέγοντος, «ἐν ἀρχῇ ἦν ὁ λόγος³», οὐ καταγινώσκει τούτων λεγόντων, ἦν ποτε ὅτε οὐκ ἦν ἢ τίς ἀκούων ἐν τῷ εὐαγγελίῳ «μονογενὴς υἱός⁴», και «δι' αὐτοῦ ἐγένετο πάντα⁵», οὐ μισήσει τούτους φθεγγόμενους· ὅτι εἰς ἐστὶν τῶν ποιημάτων, πῶς γὰρ δύναται εἰς εἶναι τῶν δι' αὐτοῦ γενομένων, ἢ πῶς μονογενὴς ὁ τοῖς 25 πᾶσι κατ' ἐκείνους συναριθμουμένος, πῶς δὲ ἐξ οὐκ ὄντων ἂν εἴη τοῦ πατρὸς λέγοντος «ἐξηρευσάτο ἡ καρδία μου λόγον ἀγαθόν⁶» και «ἐκ γαστρὸς πρὸ ἐωσφόρου ἐγέννησά σε,⁷» ἢ πῶς ἀνόμοιος τῇ οὐσίᾳ τοῦ πατρὸς ὁ ὢν εἰκὼν τελεία και ἀπαυγασμα τοῦ πατρὸς⁸ και λέγων «ὁ ἐωρακώς ἐμέ εἰώρακε τὸν πατέρα,⁹» πῶς δὲ, εἰ λόγος και σοφία ἐστὶ 30 τοῦ θεοῦ ὁ υἱός, ἦν ποτε ὅτε οὐκ ἦν, ἴσον γὰρ ἐστὶ αὐτοῦς λέγειν ἄλογον και ἀσφόν ποτε τὸν θεόν.

Πῶς δὲ τρεπτός και ἁλλοιωτός ὁ λέγων δι' ἑαυτοῦ μὲν «ἐγὼ ἐν τῷ πατρὶ και ὁ πατὴρ ἐν ἐμοὶ¹⁰» και «ἐγὼ και ὁ πατὴρ ἐν ἐσμέν¹¹», διὰ δὲ τοῦ προφήτου «ὠβέ-ε με ὅτι ἐγὼ εἰμι και οὐκ ἡλλοιωμαι,¹²» 35 εἰ γὰρ και ἐπ' αὐτὸν τις τὸν πατέρα δύναται τὸ ῥητὸν ἀναφέρειν, ἀλλὰ ἀρμοδιώτερον ἂν εἴη περὶ τοῦ λόγου νῦν λεγόμενον, ὅτι και γενό- μενος ἄνθρωπος οὐκ ἡλλοιωταί, ἀλλ' ὡς εἶπεν ὁ ἀπόστολος «Ἰησοῦς

1 Πρβλ. Α' Έσθρ. 3,12 2 Πρβλ. Β' Κορ 6,14-15 3 Ἰω. 1,1.
4 Ἰω. 1,18. 5 Ἰω. 1,3 6 Ψαλμ. 44,2 7 Ψαλμ. 109,3 8 Πρβλ.
Σοφ. Σολ. 7,26. Α' Κολ. 1,15 Έβρ. 1,3 9 Ἰω. 16,9. 10 Ἰω. 14,19
11 Ἰω. 10,30. 12 Μαλ. 3,6

Χριστός χθές και σήμερον ὁ αὐτός και εἰς τοὺς αἰῶνας ¹» τίς δὲ ἄρα εἰπὼν αὐτοὺς ἔπεισεν, ὅτι δι' ἡμεῶν γέγονε καὶ τοῦ Παύλου γραφόντος «δι' ὃν τὰ πάντα, καὶ δι' αὐτὰ πάντα ²» περὶ γὰρ τοῦ βλασφημεῖν αὐτοὺς, ὅτι οὐκ οἶδεν τελειῶν ὁ λόγος τὸν πατέρα οὐ δεῖ θαυμάζειν
 5 ἀπαξ γὰρ προθέμενοι χριστομαχεῖν παρακρούον· αἱ καὶ τὰς ψυχὰς αὐτοῦ λέγοντος «καθὼς γινώσκει με ὁ πατὴρ καὶ ὡς γινώσκω τὸν πατέρα ³» εἰ μὲν οὖν ἐκ μέρου, ὁ πατὴρ γινώσκει, τὸν υἱὸν δηλοῦν ὅτι καὶ ὁ λόγος μὴ τελειῶς γινώσκει τὸν πατέρα εἰ δέ τοῦτο λεγεῖν οὐ θίμης, οἶδεν δὲ τελειῶς ὁ πατὴρ τὸν υἱὸν δηλοῦν ὅτι καθὼς γινώ-
 10 σκει ὁ πατὴρ τὸν ἑαυτοῦ λόγον, οὕτως καὶ ὁ λόγος γινώσκει τὸν ἑαυτοῦ πατέρα οὐ καὶ ἔστι λόγος

Ταῦτα λέγοντες καὶ ἀναπτύσσοντες τὰ θείας γραφᾶς πολυπικρὴ ἐνετρεψάμεν αὐτοὺς καὶ τελειῶς χαμαίλεοντες μετεβαίνοντες φωνητικοῖς εἰς ἑαυτοὺς ἐρεσκισαί· το γέγραμμένον ἔστι· εὐχὴ, κοεβή, εἰς
 15 βάθος κακῶν καταρροεῖ· ⁴» πολλὰ γοῦν κίρσεις πρὸ αὐτῶν γιγνώσκειν, αἵτινες πλεον τοῦ θέλοντος, ὑπερῆσαν ἐπὶ ἀπορροήν· οὗτο, δὲ διὰ πάντων ἑαυτῶν τῶν ῥημάτων ἐπιχειρήσαντες τὰ εἰς ἀναιρέσιν τῆς τοῦ λόγου θεότητος· ἐδὲ καὶ ὡσαν ἐξ ἑαυτῶν ἐκείνας ὡς ἐγγύτεραι τοῦ ἀντιχριστοῦ γινόμενοι, διὰ καὶ ἀπενηργήθησαν καὶ
 20 ἀνεθεματίσθησαν ἀπὸ τῆς ἐκκλησίας· λυποῦμεθα μὲν οὖν ἐπὶ τῇ ἀπωλείᾳ τούτων καὶ μάλιστα, ὅτι μαθόντες ποτε καὶ αὐτοὶ τὰ τῆς ἐκκλησίας νῦν ἀπειρήθησαν, ὡς ξενίζομεθα δὲ τοῦτο γὰρ καὶ Ἰσθμῖος καὶ Φιλητός πεπόνθα· ⁵ καὶ πρὸ αὐτῶν Ἰουδας δὲ ἀκολουθήσας τῷ σωτῆρι ὑστερον τρεπομένης καὶ ἀποστατῆς γέγονε

25 Καὶ περὶ τούτων δὲ αὐτῶν οὐκ ἀδιδάχται μεμνηχάμεν, ἀλλ' ὁ μὲν κύριος προεῖρηκε «βλέπετε μὴ τις ὑμᾶς πλανήσῃ· πολλοὶ γὰρ ἐλεύσονται ἐπὶ τῷ ὀνόματι, μου λέγοντες ὅτι ἐγὼ εἰμι· καὶ ὁ καιρὸς ἤγγικε καὶ πολλοὺς πλανήσουσι· μὴ πορευθῆτε ὀπίσω αὐτῶν ⁶» ὁ δὲ Παῦλος μαθὼν ταῦτα παρὰ τοῦ σωτῆρος, ἔγραψεν αὐτοῖς ἐν ὑστέροις
 30 καιροῖς ἀποστήσονται τινες τῆς ὑγιαίνουσας πίστεως προσέχοντες πνεύμασι πλάνοις καὶ διδασκαλίαις δαιμονίων ἀποστρεφόμενων τὴν ἀλήθειαν ⁷» Τοῦ τοίνυν κυρίου καὶ σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ διὰ τε ἑαυτοῦ παραγγείλαντος καὶ διὰ τοῦ ἀποστόλου σημαναντος περὶ τῶν τοιούτων ἀκολουθῶν ἡμεῖς αὐτοὶ τῆς ἀσεβείας αὐτῶν
 35 γινόμενοι ἀνεθεματίσαμεν, καθὰ προεπιμεν, τοῦ τοιούτου ἀποδείξαντες αὐτοὺς ἁλλοτρίους τῆς καθολικῆς ἐκκλησίας τε καὶ πίστεως

Ἐδηλώσαμεν δὲ καὶ τῇ ὑμετέρα θεοσεβείᾳ, ἀγαπητοὶ καὶ τιμώ-
 τατοι συλλειτουργοί, ἵνα μὴτε τινὰς ἐξ αὐτῶν, εἰ προπετεύσαντο
 πρὸς ὑμᾶς ἐλθεῖν, προσδέχησθε μὴτε Εὐσεβίῳ ἢ ἐτέρῳ τινι γραφοντι
 40 περὶ αὐτῶν πεισθῆτε· πρέπει γὰρ ὑμᾶς Χριστιανούς ὄντας πάντας

1. Ἐβρ. 13, 8 2. Ἐβρ. 2, 10 3. Ἰω. 10, 35. 4. Παρμ. 10, 3.
 5. Πρβλ. Β' Τιμ. 2, 17 6. Λουκ. 21, 8 7. Α' Τιμ. 4, 1

τοὺς κατὰ Χριστοῦ λέγοντας τε καὶ φρονούντας ὡς θεομάχους καὶ
φθορέας τῶν ψυχῶν ἀποστρέφουσα, καὶ μὴδὲ χάιν χαίρειν τοῖς τοιού-
τοις λέγει. 1 ἵνα μῆποτε καὶ ταῖς ἀμαρτίαις αὐτῶν κοινωνοὶ γενώμεθα,
ὡς παρήγγειλεν ὁ μακάριος Ἰωάννης προσεπάτε τοὺς παρ' ὑμῖν
ἀδελφοὺς. ὑμᾶς οἱ σὺν ἐμοὶ προσαγορεύουσιν

3

Ἀλεξανδρείας πρεσβύτεροι

Κόλαουθος πρεσβύτερος συμψηφός εἰμι τοῖς γεγραμμένοις καὶ τῇ
καθαρῇσει Ἀρείου καὶ τῶν σὺν αὐτῷ ἀσεβησάντων

Ἀλέξανδρος πρεσβύτερος ὁμοίως

Διόσκουρος πρεσβύτερος ὁμοίως

10

Διονυσίος πρεσβύτερος ὁμοίως

Εὐπέβιος πρεσβύτερος ὁμοίως

Ἀλέξανδρος πρεσβύτερος ὁμοίως

Νεϊλαρᾶς πρεσβύτερος ὁμοίως

Ἀρπύκρατίων πρεσβύτερος ὁμοίως

15

Ἀγαθὸς πρεσβύτερος Νεμεσίος πρεσβύτερος

Λόγγος πρεσβύτερος Σιλβανὸς πρεσβύτερος

Περώνιος πρεσβύτερος Ἄτις πρεσβύτερος

Προτέριος πρεσβύτερος Πάλλος πρεσβύτερος

Κῦρος πρεσβύτερος ὁμοίως

20

Διάκονοι

Ἀμμωνίος διάκονος ὁμοίως Μακάριος διάκονος

Πιστὸς διάκονος ὁμοίως Ἀθηνάσιος διάκονος

Εὐλεΐης διάκονος Ἀπολλωνίος διάκονος

Ὀλυμπίος διάκονος Ἀφθόνιος διάκονος

25

Ἀθανάσιος διάκονος Μακάριος διάκονος

Παῦλος διάκονος Πέτρος διάκονος

Ἀμβροσίανος διάκονος Γάιος διάκονος ὁμοίως

Ἀλέξανδρος διάκονος Διονυσίος διάκονος

Ἀγαθὸν διάκονος Πολύβιος διάκονος ὁμοίως

30

Θεωνᾶς διάκονος Μάρκος διάκονος

Καιμοῖος διάκονος Σεραπίων διάκονος

Νεῖλος διάκονος Ῥωμανὸς διάκονος ὁμοίως

Μαρεώτου πρεσβύτεροι

Ἀπολλώνιος πρεσβύτερος συμψηφός εἰμι τοῖς γεγραμμένοις καὶ 25
τῇ καθαιρέσει Ἀρείου καὶ τῶν σὺν αὐτῷ ἀσεβησάντων.

Ινρένιος πρεσβύτερος ὁμοίως Ἀμμιανός πρεσβύτερος
 Διόσκωρος πρεσβύτερος Σωστράτης πρεσβύτερος
 Ἰσίδωρος πρεσβύτερος Εὐρχίνος πρεσβύτερος
 Ἰσίδωρος πρεσβύτερος Ἀντωνῖος πρεσβύτερος
 5 Ἄρσενος πρεσβύτερος Σερῆνος πρεσβύτερος
 Διδύμος πρεσβύτερος Ἰσρακὴλ πρεσβύτερος
 Βίκτωρ πρεσβύτερος Ἀνθῆς πρεσβύτερος
 Ἀχιλλεύς πρεσβύτερος Πύλλος πρεσβύτερος
 Θαλάλειος πρεσβύτερος Διονυσίος πρεσβύτερος ὁμοίως

Διακονοί

Σαραπίων διάκονος ὁμοίως
 Ἰούσιος διάκονος ὁμοίως.
 Διδύμος διάκονος Διμήτριος διάκονος
 Μιχαὴς διάκονος Ἀλέξανδρος διάκονος
 15 Μάρκος διάκονος Κρίστιανός διάκονος
 Τροφίμος διάκονος Ἀρμένιος διάκονος
 Διδύμος διάκονος Πτολεμαίων διάκονος
 Σέρας διάκονος Γάιος διάκονος
 Ἰερὲς διάκονος Μάρκος διάκονος
 20 Θεωνᾶς διάκονος Σαρματιανός διάκονος
 Καρπὸς διάκονος Ζωύλος διάκονος ὁμοίως

3 Ἡ Σύνοδος τῇ Βιθυνίᾳ *
 (Περὶ τὸ 320)

Καὶ σύνοδον ἐν Βιθυνίᾳ συγκροτήσαντες γράψαι τοῖς πανταγῇ
 25 ἐπισκόποις τῷ ὁρθῷ διόχῳ καὶ οὕτως τοῖς λοιποῖς τὸν Ἄρσενον
 παρασκεύασαν δὲ καὶ Ἀλέξανδρον καὶ πάντας αὐτοὺς

6 Ἐκθεσίς πίστεως τοῦ Ἀρείου καὶ τῶν σὺν αὐτῷ
 πρὸς τὸν Ἀλέξανδρον Ἀλεξανδρεῖα. **
 (Περὶ τὸ 320)

Μαννρεῖ πατριάρχῃ ἐπισκόπῳ τῶν Ἀλεξανδρῶν οἱ πρεσβύτεροι
 10 οἱ δὲ ἀκρίβως ἐκείνων καὶ

Ἡ τῶν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τῇ ἐν Χρῆστῳ μετὰ τὴν ἀποστολὴν
 μαχομένη καὶ ἐπὶ αὐτῇ ἰσχυρῶς ἐκείνων μόνον καὶ οὐκ ἄλλων
 αἰδίων ἰσχυρῶν μόνον πληθύνει μόνον χθηνάσων ἐχόντων

* Μ. Ἀθανάσιος Περὶ τῶν ἐν Ἀγίῳ καὶ Πνευματικῇ Συνόδῳ 16

** Συγκλητικὸς ἐκκλησιαστικὸς νόμος I 4-10

μόνον σφάν, μόνον αγαθόν, μόνον δυνάστην, πάντων κριτήν, δικαιο-
 κτην, οικονόμον, ἄτρεπτον καὶ ἀναλλοίωτον, δίκαιον καὶ ἀγαθόν
 νόμου καὶ προφητῶν καὶ καινῆς διαθηκῆς θεόν, γεννησαντα υἱόν
 μονογενῆ πρὸ χρόνων αἰωνίων, δι' οὗ καὶ τοὺς αἰῶνας καὶ τὰ ὅλα
 πεποίηκε, γεννήσαντα δὲ οὐ δοκῆσαι, ἀλλὰ ἀληθεῖα ὑποστήσαντα
 ἰδίῳ θελήματι, ἄτρεπτον καὶ ἀναλλοίωτον, κτίσμα τοῦ θεοῦ τέλειον,
 ἀλλ' οὐχ ὡς ἐν τῶν κτισμάτων, γέννημα ἀλλ' οὐχ ὡς ἐν τῶν γεγεν-
 νημένων οὐδ' ὡς Οὐαλεντίνος προβολὴν τὸ γέννημα τοῦ πατρὸς ἐδο-
 γμάτισεν, οὐδ' ὡς Μανιχαῖος μέρος ὁμοουσιον τοῦ πατρὸς τὸ γέν-
 νημα εἰσηγήσατο, οὐδ' ὡς Σαβελλίου τὴν μονάδα διαιρῶν υἱοπατορα
 εἶπεν οὐδ' ὡς Ἰερακᾶς ἀπο λογίου ἢ ὡς λαμπάδα εἰς δύο, οὐδὲ τὸν
 ὄντα πρότερον, ὕστερον γεννηθέντα ἢ ἐπικτισθέντα εἰς υἱόν, ὡς καὶ
 σὺ αὐτός, μακάριε πάπα, κατα μέσσην τὴν ἐκκλησίαν καὶ ἐν συνεδρίῳ
 πλειστάκις τοὺς ταῦτα εἰσηγησαμένους ἀπηγόρευσας, ἀλλ' ὡς φα-
 μεν, θελήματι τοῦ θεοῦ πρὸ χρόνων καὶ πρὸ αἰώνων κτισθέντα καὶ
 τὸ ζῆν καὶ τὸ εἶναι παρὰ τοῦ πατρὸς εὐλογητά καὶ τὰς δόξας, συνυπο-
 στήσαντας αὐτῷ τοῦ πατρὸς οὐ γὰρ ὁ πατήρ δούς αὐτῷ πάντων
 τὴν κληρονομίαν ἐσ-τόρησεν ἑαυτὸν ὣν ἀγεννήτως ἔχει ἐν ἑαυτῷ
 πηγὴ γάρ ἐστιν πάντων ὥστε τρεῖς εἰσιν ὑποστάσεις καὶ ὁ μὲν
 θεὸς αἰετός τῶν πάντων τυγχάνων ἐστὶν ἀναρχος μονοτατος, ὁ δὲ
 υἱὸς ἀχρόνως γεννηθεὶς ὑπὸ τοῦ πατρὸς καὶ πρὸ αἰώνων κτισθεὶς
 καὶ θεμελιωθεὶς οὐκ ἦν πρὸ τοῦ γεννηθῆναι, ἀλλ' ἀχρόνως πρὸ πάντων
 γεννηθεὶς, μόνος ὑπὸ τοῦ πατρὸς ὑπεστή οὐδὲ γάρ ἐστιν ἀίδιος ἢ
 συναίδιος ἢ συναγέννητος τῷ πατρὶ, οὐδὲ ἓκα τῷ πατρὶ τὸ εἶναι ἔχει,
 ὡς τινες λέγουσι τα πρὸς τι, δύο ἀγεννήτους ἀρχὰς εἰσηγούμενοι
 ἀλλ' ὡς μονὰς καὶ ἀρχὴ πάντων, οὕτως ὁ θεὸς πρὸ πάντων ἐστὶ
 διὸ καὶ πρὸ τοῦ υἱοῦ ἐστίν, ὡς καὶ παρὰ σοῦ μεμαθηκαμεν κατὰ μέσσην
 τὴν ἐκκλησίαν κηρύξαντος

Καθὼ οὖν παρὰ τοῦ θεοῦ τὸ εἶναι ἔχει καὶ τὰς δόξας καὶ τὸ ζῆν
 καὶ τὰ πάντα αὐτῷ παρεδόθη, κατὰ τοῦτο ἀρχὴ αὐτοῦ ἐστὶν ὁ θεός
 ἀρχεὶ γὰρ αὐτοῦ ὡς θεὸς αὐτοῦ καὶ πρὸ αὐτοῦ ὣν εἰ δὲ τὸ «ἐξ αὐτοῦ»
 καὶ τὸ «ἐκ πατρὸς» καὶ τὸ «ἐκ τοῦ πατρὸς ἐξῆλθεν καὶ ἦκει»
 ὡς μέρος αὐτοῦ ὁμοουσίῳ καὶ ὡς προβολὴ ὑπὸ τινων νοεῖται, σύνθε-
 τος ἔσται ὁ πατήρ καὶ διαιρετός καὶ τρεπτός καὶ σώμα κατ' αὐτοὺς
 καὶ τὸ ὅσον ἐπ' αὐτοῖς τὰ ἀκόλουθα σώματι πάσχων ὁ ἄσωματος
 θεός

Ἐρρωσθαί σε ἐν κυρίῳ εὐχομαι, μακάριε πάπα Ἀρείος, Ἀει-
 θαλῆς, Ἀχιλλεύς, Καρπώνης, Σαρμάτας, Ἀρείος πρεσβύτεροι,
 διάκονοι Εὐζώτος, Λούκιος, Ἰουλιὸς Μηνᾶς, Ἑλλαδίου, Γάτος ἐπί-
 σκοποι Σεκοῦνδος Πενταπολεως, Θεωνᾶς Αἰβυς, Πιστός [ὃν κατέ-
 στησαν εἰς Ἀλεξάνδρειαν οἱ Ἀρειανοί]

7 Ἐπιστολὴ Εὐσεβίου Καισαρείας πρὸς Ἀλέξανδρον Ἀλεξανδρείας *
(Περὶ τὸ 320)

Ἰσαύτως δὲ καὶ ἐν τῇ πρὸς τὸν ἅγιον Ἀλέξανδρον ἐπιστολῇ τὸν καθηγητὴν τοῦ μεγάλου Ἀθηνάσιου ἥς ἡ ἀρχή

- 5 Μεθ' ὅσης μὲν ἀγωνίας καὶ μεθ' ὅσης φροντιδος ἐπὶ ταῦτα ἦλθον τὰ γράμματα

τρανότατα βλασφημιῶν οὕτω φησὶ περὶ τοῦ Ἀρείου καὶ τῶν σὺν αὐτῷ

- Κατηγορεῖ αὐτῶν τὰ σὰ γράμματα ὡς λεγόντων, ὅτι ὁ υἱὸς ἐκ τοῦ μὴ ὄντος γέγονεν ὡς εἰς τῶν πάντων οἱ δὲ προηγουμένων ἐσπεῖων
10 γραμματεῶν, ὁ πρὸς σὲ πεποιθήκασιν, ἐν ᾧ τὴν ἐσπεῖων πίστιν ἐκθέμενοι αὐτοῖς τὰδε ὁμολόγουν· «τὸν νόμου καὶ προφητῶν καὶ καὶνῆς διαθήκης Θεὸν γεννήσαντα υἱὸν μονογενῆ πρὸ χρόνων αἰωνίων, δι' οὗ καὶ τοὺς αἰῶνας καὶ τὰ πάντα πεποίηκε, γεννήσαντα δὲ οὐ δοκῆσει, ἀλλὰ ἀληθεῖα ὑποστήσαντα ἰδίῳ θελήματι ἀτρέπτον καὶ ἀναλλοίωτον,
15 κτίσμα τοῦ Θεοῦ τέλειον, ἀλλ' οὐχ ὡς ἐν τῶν κτισμάτων» εἰ δὴ οὖν τὰ περ' αὐτῶν γράμματα ἀληθεύει, πάντως δὲ καὶ παρὰ σοὶ φέρεται, ἐν ᾧ ὁμολογοῦσι, τὸν υἱὸν τοῦ Θεοῦ πρὸ χρόνων αἰωνίων, δι' οὗ καὶ τοὺς αἰῶνας πεποίηκεν, εἶναι ἀτρέπτον καὶ κτίσμα τοῦ Θεοῦ τέλειον, ἀλλ' οὐχ ὡς ἐν τῶν κτισμάτων ἢ δὲ σὴ ἐπιστολὴ κατηγορεῖ αὐτῶν
20 ὡς ἐν λεγόντων, ὅτι ὁ υἱὸς γέγονεν, ὡς ἐν τῶν κτισμάτων αὐτῶν τοῦτο μὴ λεγόντων, ἀλλὰ σαφῶς διορισμένων, ὅτι «οὐχ ὡς ἐν τῶν κτισμάτων», ὅρα εἰ μὴ εὖθις πάλιν αὐτοῖς ἀφορμὴ διδοται, εἰς τὸ ἐπιλαβέσθαι καὶ διεβάλλειν ὁρμάσθαι ὅσα καὶ θέλουσι· πάλιν αὐτοὺς ἡτιῶ λέγοντας ὅτι «ὁ ὢν τὸν μὴ ὄντα ἐγέννησε» θαυμάζω δέ, εἰ δυνατόαι
25 τις ἄλλως εἰπεῖν εἰ γὰρ εἰς ἐστὶν ὁ ὢν, ὅθλον ὅτι ἐξ αὐτοῦ γέγονε πᾶν ὅ,τι καὶ ἐστὶ μετ' αὐτόν· εἰ δὲ μὴ μόνος αὐτός ἐστιν ὁ ὢν, ἀλλὰ καὶ ὁ υἱὸς ἦν ὁ ὢν, καὶ πῶς τὸν ὄντα ὁ ὢν ἐγέννησεν, οὕτως γὰρ ἐν δύο εἴη τὰ ὄντα

- καὶ ταῦτα μὲν Εὐσέβιος πρὸς τὸν δοῖδιμον Ἀλέξανδρον· ἀλλὰ καὶ ἑτεραι
30 ἐπιστολαὶ αὐτοῦ πρὸς τὸν αὐτὸν ἱερὸν ἀνδρα φέρονται, ἐν αἷς εὐρηται ποικίλαι βλασφημίαι τοὺς περὶ Ἀρείου διαδικούσαι

8 Ἐπιστολὴ Εὐσεβίου Νικομηδείας πρὸς Παυλῖνον Τύρον.**
(Περὶ τὸ 320-1)

Τῷ δεσπότῃ μου Παυλίῳ Εὐσέβιος ἐν κυρίῳ χαίρειν.

- 35 Οὕτε ἡ τοῦ δεσπότου μου Εὐσεβίου σπουδὴ ἡ ὑπὲρ τοῦ ἀληθοῦς

* J. Mansi, Sacrorum Conciliorum nova et amplissima collectio, τ. 12, 216-217

** Θεοδώρητου, Ἐκκλησιαστικὴ Ἱστορία I, 6,1.

γενόμενα, πάντα δὲ ἐκ τοῦ Θεοῦ ἄπο λαβὼν καὶ ἐξεργασάμενος κατὰ τὴν προσοχάν σου θεῖθεν χάριν, γράψας τῷ δεσπότῃ μου Ἀλεξάνδρῳ σπουδαῖον πεπίστευκα νῦν ὡς εἰ γράψας αὐτῷ ἐπιδέξαις αὐτὸν πρόσπει πάντας τοὺς ἐν κυρίῳ ἐρωμένους σε καὶ ὑπὲρ ἡμῶν εὐχόμενον ἡ θεία χάρις διαφυλάτται, δέσποτα

9. Ἐπιστολὴ Παυλίνου Τύρου *

(Ἀποκασματα)

(Περὶ τὸ 320-1)

1 Οὐκ ἐπιτολῆτικῆς νομιμνήσιμον διδασκαλίας τὰς ἐγράψην Παυλίνος
10 ὁμολογῶν δὲ τοῖς μέν εἰς ἑαυτῶν οὕτω κενεῖσθαι. ἐνί-
σους δὲ ἐκ τῶν ἀναγνωσμάτων τῶν προερρημένων ἀν-
δρῶν τοῦτο ἤγχαί τὸν τρόπον Εἶπα δὲ τέλος ὥσπερ τινα κορυ-
νίδα τῆς ἀποδείξεως ἐπαύων ἐκ τῶν ἱερώνων βίβλιν τε, ἐκ τούτου ὅτι ραφέν
ἐπιστολὴ ὡς πολλοὺς περὶ ἀρεαίων ταρα τοὺς ἐκκλησιαστας καὶ τοὺς ἀπο-
15 στόλους ἔστι δὲ καὶ βίβλα ταῦτα

Ἦρα ἐπιαναλαβόντα περὶ πατρός καὶ υἱοῦ καὶ ἁγίου πνεύματος
ὀλίγα τῶν τότε περὶ ἐκκλησιασμένων διεξιένθην περὶ πατρὸς ὡς ἀδελ-
φῶν καὶ ἀμέρτου καὶ ἀνέκτου πατρὸς, οὗ προβαλὼν αὐτὸν,
ὡς οἴονται τινες εἰ γὰρ προβαλεῖται ἐστὶν υἱὸς τοῦ πατρὸς καὶ γέννημα
20 ἐξ αὐτοῦ, ὅποια τὰ τῶν ἡμῶν γεννηματα ἀνάγκη σῶμα εἶναι τὸν
προβαλοντα καὶ τὸν προβεβλημένον

2 τοῦτοις δὲ τοῖς βήσοις καὶ ὁ τούτου πατήρ τειθέμενος Παυλίνος ταῦτα
λίγειν τε καὶ γράφειν οὐκ ὅκει. κατὰ μὲν δευτέρου Θεὸν λέγων τὸν
Χριστὸν καὶ τοῦτον ἀνθρωπικώτερον γεγενῆσθαι
25 Θεὸν κατὰ δὲ κτισματός, εἶναι διοριζόμενος

3 ἔπειτα λαβάναι τὸν μακρὸν ὡς Θεοῦ πολιστοῦς εἰρηκότα

4 ὅθεν τοίνυν μάθων καὶ ὁ Ἀσπεριὺς πατήρ Παυλίνος νεωτέρους
Θεοὺς εἶναι φησι.

10 Πειραγμένα τῆς ἐν Παλαιστίνῃ Συνόδου.**

(Περὶ τὸ 321-2)

30

Ἦς δὲ οὐδὲν ἦτοσι παρὰ γνωμὴν αὐτοῖς ἐχώρει ἡ σπουδὴ. Ἀλε-
ξάνδρου μὴ εἰσόντος, πρεσβεῖται ὁ Ἄρειος πρὸς Παυλίνον τὸν Τύρου
ἐπίσκοπον καὶ Εὐσέβιον τὸν Παμφίλου ἐπισκοποῦντα τὴν ἐκκλησίαν
τῆς ἐν Παλαιστίνῃ Καισαρείας καὶ Πατροκλὸν τὸν Σχυθοπολεως,
35 καὶ ἔξαιτέι ἅμα τοῖς ἄλλοις αὐτοῦ ἐπιδεῖναι ἐκκλησιάξιν τὸν μετ'
αὐτοῦ λαόν, ὡς πρότερον τὴν τῶν πρεσβυτέρων τάξιν ἐπέχοντας εἶναι.
γὰρ ἔθος ἐν Ἀλεξανδρείᾳ (καθάπερ καὶ νῦν), ἐνὸς ὄντος τοῦ κατὰ

* Εὐσεβίου. Κατὰ Μαρκέλλου Α' 4

** Σωζομένου, Ἐκκλησιαστικῇ Ἱστορίᾳ I 15,11-12.

πάντων ἐπισκόπου τοὺς πρεσβυτέρους ἰδίᾳ τὰς ἐκκλησίας κατέχειν
 καὶ τὸν ἐν αὐταῖς λαὸν συνάγειν· οἱ δὲ καὶ ἄλλοις ἐπισκόποις ἐν Παλαι-
 στίνῃ συνελθόντες ἐψηφίσαντο τῇ Ἀρείου αἰτήσῃ παρακελευσαμένοι·
 Συνάγειν μὲν αὐτοῖς ὡς προτερον, ὑποταχθᾶν δὲ Ἀλεξάνδρῳ
 καὶ ἀντιβολεῖν αἰεὶ τῆς πρὸς αὐτὸν εἰρήνης καὶ κοινωνίας μετέχειν. 5

11. Ἐπιστολὴ Ἀθανασίου Ἀναζάρβου πρὸς
 τὸν Ἀλέξανδρον Ἀλεξανδρείας.*
 (Περὶ τὸ 322)

Γράφων γὰρ πρὸς Ἀλέξανδρον τὸν ἐπίσκοπον ἀπετόλμησεν οὕτως εἰπεῖν·
 Τί μέμψῃ τοῖς περὶ Ἀρείον, εἰ λεγούσιν, ἔξ οὐκ ὄντων κτίσμα 10
 πεποιήται ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ καὶ ἐν τῶν πάντων ἐστίν, ἐν ἑκατὸν γὰρ
 προβάτοις παραβαλλομένων πάντων τῶν πεποιτημένων εἰς ἐστὶ καὶ ὁ
 υἱὸς ἔξ αὐτῶν· εἰ μὲν οὖν τὰ ἑκατὸν οὐκ ἐστὶ κτίσματα καὶ γενητὰ
 ἢ ἐνὶ πλεον τι τῶν ἑκατὸν, δηλονότι· μὴ δὲ ὁ υἱὸς ἐστὶ κτίσμα καὶ εἰς
 τῶν πάντων· εἰ δὲ τὰ ἑκατὸν πάντα γενητὰ καὶ οὐδὲν ἐστὶν ἐκτὸς τῶν 15
 ἑκατὸν πλην μόνοι τοῦ θεοῦ, τι ἀτοπον λέγουσιν οἱ περὶ Ἀρείον, εἰ
 ἐν τοῖς ἑκατὸν περιλαβόντες καὶ ἀριθμοῦντες τὸν Χριστὸν, ἕνα τῶν
 πάντων αὐτὸν εἰρήκασιν,

12. Ἐπιστολὴ πρεσβυτέρου
 Γεωργίου πρὸς Ἀλέξανδρον Ἀλεξανδρείας.**
 (Περὶ τὸ 322)

Γεώργιος δὲ ὁ νῦν ἐν Λαοδικείᾳ, πρεσβύτερος ὢν ποτε τῆς Ἀλεξανδρείας
 καὶ ἐν Ἀντιوخίᾳ διατρίβων, πρὸς μὲν Ἀλέξανδρον τὸν ἐπίσκοπον ἔγραψεν ὅτι
 Μὴ μέμψου τοῖς περὶ Ἀρείον· εἰ λεγούσιν, ἦν ποτε ὅτε οὐκ ἦν
 ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ καὶ γὰρ Ἡσαίας υἱὸς γέγονεν Ἀμώς¹ καὶ ὁμοίως ὁ 25
 μὲν Ἀμώς ἦν πρὸ τοῦ γενέσθαι τὸν Ἡσαίαν, ὁ δὲ Ἡσαίας οὐκ ἦν
 πρότερον, ἀλλὰ μετὰ ταῦτα γέγονε

13. Ἐπιστολὴ πρεσβυτέρου
 Γεωργίου πρὸς τοὺς ἐν Ἀλεξανδρείᾳ Ἀρειανούς***
 (Περὶ τὸ 322)

Πρὸς δὲ τοὺς Ἀρειανούς ἔγραψε·
 Τί μέμφεσθε Ἀλεξάνδρῳ τῷ πάπᾳ λέγοντι ἐκ τοῦ πατρὸς τὸν υἱόν;

* Μ. Ἀθανασίου, Περὶ τῶν ἐν Ἀριμίνῳ καὶ Σελευκείᾳ Συνόδων 17

** Ἐνθ' ἀνωτέρω.

*** Ἐνθ' ἀνωτέρω.

1. Περὶ Ἡσ. 4, 1.

καὶ γὰρ καὶ ὑμεῖς μὴ φοβηθῆτε εἰπεῖν καὶ ἐκ τοῦ θεοῦ τοῦ υἱόν· εἰ γὰρ ὁ ἀποστόλος ἔγραψε ὅτι πάντα ἐκ τοῦ θεοῦ¹, καὶ ἐστὶ δῆλον, ἐξ οὗκ ὀκτιων πεποῆσθαι τὰ ταῦτα ἐστὶν καὶ ὁ υἱὸς τοῦ πατρὸς καὶ τῶν πεποιημένων εἰς λαβθεῖν ἂν καὶ ὁ υἱὸς ἐκ τοῦ θεοῦ οὕτως, ὥστερ
5 καὶ τὰ πάντα λέγεται ἐκ τοῦ θεοῦ.

14 Ἐπιστολὴ Ἀλεξανδρου

Ἀλεξανδρείας πρὸς Ἀλεξανδρον Θεσσαλονικην *

(Περὶ τὸ 324)

Τῷ τιμιωτάτῳ ἀδελφῷ καὶ ὁμοφυλῷ Ἀλεξανδρῷ Ἀλεξανδρος

10 ἐν χερσὶν χαιρεῖν

Ἡ φιλικὴς τῶν μοχθηρῶν ἀνθρωπίνῃ καὶ φιλικῶς πρὸς τοὺς ταῖς δοκυνάσις ἀντιμεταστάσεως παροικίας πέφυκεν ἐπὶ βουλεύειν διὰ ποικίλων προφασίων τῶν τοσούτων ἐκτεθειμένων τῇ ἐκκλησίᾳ καὶ εὐσεβείᾳ οὐστρελάται μὲν γὰρ ὑπο τοῦ ἐνεργήσαντος, ἐν αὐτοῖς
15 διαβολοὶ εἰς τὴν προκειμένην ἀντιμεταστάσεως ἐλαβεῖς ἀντιμεταστήσαντες, πατοῦσι τὸν τῆς κρίσεως τοῦ θεοῦ φόβον, τὸν ἄναγκάστον ἂν μοι τῷ πάσχοντι δηλώσαι τῇ υμετέρᾳ ἐνδοξῇ, εἰς φιλάσθησθε τοὺς τοσούτους μὴ τις αὐτῶν ἐλπίσῃ καὶ ταῖς μετέραις παροικίαις ἐπιβῆναι, ἥτοι δι' ἐκείνων (ἵκται γὰρ ὑπεκρίνασθαι πρὸς ἀπα-
20 ταν οἱ γυνεῖς) ἡ διὰ γραμμάτων φωνῆς κεκοιμημένοι διακρινόμενοι ὑπεκρίνασθαι τὸν ἀπλήν τινα καὶ ἀκεράτω προσεσχέτω

Ἀρεῖος γοῦν καὶ Ἀχιλλεὺς συνωμοσίαν ἐναγλὸς ποιησάμενοι τὴν Κολλοῦθου φιλικίαν πολὺ γέρον ἢ ἐκείνης ἐξήλυσαν ὁ μὲν γὰρ αὐτοῖς τοῖς ἐγκλήων τῆς ἐκείνου μοχθηρίας προαιρέσεως εὖρε
25 πρόφασιν οἱ δὲ τὴν ἐκείνου χρηστεμπορίαν θεωροῦντες οὐκ ἐν τῆς ἐκκλησίας ὑποχρεοὶ μέν, ἐκατέρησαν ἀλλ' ἐκείνοις σπηλαία ληστῶν² οἰκοδομήσαντες ἀδιαλείπτους ἐν αὐτοῖς ποιοῦνται συνόδους, νύκτωρ τε καὶ μεθ' ἡμέραν ἐν ταῖς κατὰ Χριστοῦ καὶ ἡμῶν διαβολαῖς ἀσκοῦμενοι οἱ πάσης τῆς εὐσεβείας ἀποστολικῆς δοξῆς κατηγο-
30 ροῦντες Ἰουδαϊκῶν προσχημάτων χριστομάχον συνεκρότησαν ἐργαστήριον, τὴν θεότητα τοῦ σωτῆρος ἡμῶν ἀρνούμενοι καὶ τοῖς πᾶσι ἴσον εἶναι κηρυττοντες, πᾶσαν τε αὐτοῦ τῆς σωτηρίας οἰκονομίαν καὶ δι' ἡμᾶς ταπεινώσεως φωνὴν ἐκλεξάμενοι ἐξ αὐτῶν συναγεῖρην περῶνται τῆς ἀσεβείας ἐκείνων τὸ κήρυγμα, τῆς ἀρχῆθεν θεότητος
35 αὐτοῦ καὶ παρὰ τῇ πατρὶ δοξῆς ἀλλότου τοὺς λόγους ἀποστρεφόμενοι τὴν γοῦν Ἑλλήνων τε καὶ Ἰουδαίων ἀσεβῆ περὶ Χριστοῦ δοξαν κρατύνοντες, τὸν παρ' αὐτοῖς ἐπαινον ὡς ἐνὶ μάλιστα θηρῶνται, πάντα μὲν οὖσα καθ' ἡμῶν παρ' αὐτοῖς γελᾶται πραγματευόμενοι, στά-

* Θεοδορήτου, Ἑσολησιαστικὴ Ἱστορία I 4,1-61.

1. Α' Κορ. 11, 12. 2. Πρβλ. Ματθ. 21, 13.

τούτων ἐπερωτῶν τι τολμῶντας, διὰ τὸ ἀνῆκον τοῦ «χαλεπώτερά σου
μὴ ᾔηται, καὶ ὑψηλότερα σοὶ μὴ ἐξέταξε»¹· εἰ γὰρ ἑτέρων πολλῶν ἢ
γνώσει, καὶ τούτου ἀσυγκρίτως καλοβωτέραν, κέκρυπται τὴν ἀνθρωπί-
νηκατάληψιν (οὐα ἔστι παρὰ Παῦλῳ καὶ ὀφθαλμὸς οὐκ εἶδε καὶ οὐδ'
οὐκ ἤκουσε καὶ ἐπὶ καρδίᾳ ἀνθρώποι οὐκ ἀνέβη ἃ ἤτοιμασεν ὁ θεὸς
τοῖς ἀγαπῶσιν αὐτόν²·, ἀλλὰ καὶ τὰ ἄστρα φησὶν ὁ θεὸς τῷ Ἀβραάμ
ἀριθμῆσαι μὴ δυνασθαι³ καὶ ἐπὶ ὑάκμον θαλασσῶν καὶ σταγύνας
ὕετο⁴· φησὶ, «τί, ἐξαριθμησεῖ⁵» πῶς ἂν περιεργασαίτο τὴν
τοῦ θεοῦ λόγον ὑπόστασιν, ἐκ τῆς εἰ μὴ μελαγχολικῇ διαθέσει ληφθεὶς
τυγχάνει, περὶ ἧς τὸ προφητικὸν πνεῦμα φησὶ «τὴν γενεὰν αὐτοῦ
τίς διηγησεται,⁶ ἢ ἦν καὶ αὐτὸς ὁ σωτὴρ ἡμῶν, εὐεργετῶν τοὺς πάν-
των τῶν ἐν τῷ κόσμῳ κτλ.⁷», τὴν περὶ τούτου γνώσιν αὐτῶν ἀποφορ-
τίσασθαι ἐσπουδασι· πᾶσι μὲν οὖν αὐτοῖς ἀφυσικὸν εἶναι λέγων εἰς
κατάληψιν, μόνῳ δὲ τῷ πατρὶ ἀνακείσθαι· τὴν τοῦ Θεοῦ αὐτοῦ τούτου
μυστηρίου εἶδον· αὐτοὶ γὰρ ἔγνωσαν τίς ἐστὶν ὁ υἱὸς λέγων «εἰ μὴ
ὁ πατὴρ καὶ τὸν πατέρα οὐδεὶς ἔγνωκεν εἰ μὴ ὁ υἱός·⁸» περὶ οὗ καὶ τὸν
πατέρα οἶμαι λέγειν «τὸ μυστήριον μου ἐκάλει»⁹.

Ὅτι δὲ μανιώδες τὸ ἐξ οὐκ ὄντων τὸν υἱὸν γεγονέναι φρονεῖν,
χρονικὴν ἔχον τὴν πρόθεσιν, αὐτὸ μὲν δεῖναι· τὸ ἐξ οὐκ ὄντων κἂν
ἀγνωσθῇ αἱ ἀνάγκαι τὴν τῆς φωνῆς αὐτῶν μηχανὴν ἢ γὰρ χρόνους
ἐμπολιτευσθαι· δεῖ το οὐκ ἦν, ἢ αἰῶνας τινὶ διαστήματι εἰ τοίνυν ἀλη-
θὲς τὸ πάντα δι' αὐτοῦ γεγονέναι, διόλον δὲ καὶ πᾶς αἰὼν καὶ χρόνος
καὶ διαστήματα καὶ τὸ ποτέ, ἐν οἷς τὸ οὐκ ἦν εὐρίσκεται, δι' αὐτοῦ
ἐγένετο, καὶ πῶς οὐκ ἀπὸ τῶν τῶν καὶ χρόνους καὶ αἰῶνας καὶ και-
ρούς, ἐν οἷς τὸ οὐκ ἦν συμπεριρτά, ποιήσαντα, αὐτὸν ποτε μὴ εἶναι
λέγειν, ἀδιανόητον γὰρ καὶ πάσης ἀρχῆς ἀναπλεῖν τὸν αἰῶνα
γενόμενόν τινος αὐτῶν μεταγενέστερον λέγειν τῆς ἐκείνου γενέσεως.

Προηγείται γὰρ κατ' αὐτοὺς τῆς τὰ ὅλα δημιουργήσεως τοῦ
θεοῦ σοφίας ἐκεῖνο τὸ διάστημα ἐν ᾧ φασὶ μὴ γεγενῆσθαι τὸν υἱὸν
ὑπὸ τοῦ πατρὸς, ψευδομένους κατ' αὐτοὺς καὶ τῆς πρωτότοκον αὐτόν
εἶναι πάσης κτίσεως ἀναγορευούσης γραφῆς¹⁰· σύμφωνα γοῦν τού-
τοις βοᾷ καὶ ὁ μεγαλοφρονῶν Παῦλος φάσκων περὶ αὐτοῦ «ὅν
ἐθῆκε κληρονόμον πάντων δι' οὗ καὶ τοὺς αἰῶνας ἐποίησεν»,
ἀλλὰ καὶ κεν αὐτῷ ἐκτίσθη τὰ πάντα, τὰ ἐν τοῖς οὐρανοῖς καὶ τὰ ἐπὶ
τῆς γῆς, τὰ ὄρατα καὶ τὰ ἀόρατα, εἴτε ἀρχαί, εἴτε ἐξουσίαι, εἴτε
κυριότητες, εἴτε θρόνοι· πάντα δι' αὐτοῦ καὶ εἰς αὐτόν ἐκτίσται·
καὶ αὐτός ἐστι πρὸ πάντων¹¹.

Ἀσβεστάτης οὖν φανείσης τῆς ἐξ οὐκ ὄντων ὑποθέσεως, ἀνάγκη
τὸν πατέρα εἶναι πατέρα· ἐστὶ δὲ πατὴρ εἶναι παρόντος τοῦ υἱοῦ,

1. Σοφ. Σοφ. 3, 21. 2. Α' Κορ. 2, 9. 3. Πρβλ. Γεν. 15, 5. 4. Σοφ.
Σοφ. 1, 2. 5. Ἦσ. 53, 8. 6. Πρβλ. Γαλ. 2, 9. 7. Ματθ. 11, 27.
8. Πρβλ. Κολ. 1, 15. 9. Ἐβρ. 1, 2. 10. Κολ. 1, 16-17.

- δι' οὗ χρηματίζει πατήρ. καὶ δὲ παρώντος αὐτῷ τοῦ υἱοῦ αἰεὶ ἔστιν
 ὁ πατήρ. ὅτι οὐκ ἔστιν ἡλικία ἐν τῷ καιρῷ, ἀλλὰ χρόνῳ οὕτως οὐδὲ
 ἐκ διαστήματος. οὐδὲ ἐξ ἑκαστοῦ γενομένου τῶν αἰώνων. ὁ υἱὸς
 δὲ οὐκ ἔστιν ὡς τὸ λεγεῖν μὴ εἶναι τότε τὴν σφύραν τοῦ θεοῦ, τὴν λε-
 γομένην ἐγὼ ἡμῶν ταῦ αὐτῷ προσέχουσα ἐγὼ ἡμῶν ἢ προσέχειν¹,
 ἢ τὴν δύναμιν². οὐ γὰρ τότε μὴ παρῆεν ὁ υἱὸς τοῦ πατρὸς ἡκιστα
 τριῶσθα. τότε ἢ ταῦτα ἐξ ὧν οὐκ ἔγνωσαν καὶ οὐ πατὴρ χρα-
 κτηρῆσθαι. τὸ γὰρ ἀπὸ τοῦ αἵματος τοῦ θεοῦ³ μὴ εἶναι λεγεῖν συναπ-
 ρει καὶ τὸ πρῶτον οὕτως οὐ ἔστιν ἀπὸ τοῦ αἵματος. εἰ δὲ καὶ τὸ εἰκὼν⁴
 τοῦ θεοῦ οὐκ ἔστιν, ὁμοίαν δὲ οὐδὲ αὐτῷ ἔστιν εἰκὼν ἔστιν αἰε.
 ἀλλὰ καὶ τῷ μὴ εἶναι τὴν τοῦ θεοῦ ὑποστατικὴν τοῦ θεοῦ, χαρακτῆρα συν-
 αναίρε. ἀλλὰ τοῦτο ὅτι πάντως ὁ υἱὸς τοῦ πατρὸς χαρακτῆρ⁵ αἰῶνος ἐξ ἧς ἔστιν
 ἰδεῖν τὴν μορφήν τοῦ σωτήρος ἡμῶν οὐδεμίαν ἔχονσαν κοινωνίαν πρὸς
 τὴν τῶν λοιπῶν μορφήν. ὁ γὰρ πρῶτον γὰρ ἡ ἀρετὴ τοῦ αὐτοῦ ὑπὸ
 15 στασις ἀσυγκρίτως ὑπερέχει ἐδὲ χθὲν ὑπερκεκμενὶ πάντων οἷς αὐτὸς τὸ
 εἶναι ἐχάρισται. οὕτως καὶ ἡ μορφή αὐτοῦ κατὰ φύσιν τυγχάνουσα
 τῆς πατρικῆς θεωρίας ἀλεκτῶ ὑπερέχῃ διαφέρει τῶν δι' αὐτοῦ θέσει.
 υἱοθετηθέντων. ὁ μὲν γὰρ ἀτρέπτου φύσεως τυγχάνει, τέλει δὲ ὢν καὶ
 διὰ πάντων ἀνεύθυνος. οἱ δὲ τῇ εἰς ἑκάτερα μορφῇ ὑποκεκμενὶ τῆς
 20 παρὰ τοῦτου βελθείας δεύονται. τί γὰρ ἂν καὶ προλάβει. ἔχει γὰρ τοῦ
 θεοῦ σοφίαν⁶, ἢ τι προσλάβειν ἡ αὐτοπαθησία, ἢ ὁ θεὸς λίγος πῶς
 ἂν ἔχει βελτιωθῆναι. ἢ ἡ ζωὴ ἢ τὸ ἀνθρώπινον φύσις. εἰ δὲ τοῦτο πῶς
 πλέον ἀφύσικον τυγχάνει μωρίας πῶς δὲ δεκτικὴ γενέσθαι τὴν σοφίαν
 ἢ τὴν τοῦ θεοῦ δύναμιν ἀσθενεῖα προσπλακῆναι, ἢ πάλιν τὸν λόγον
 25 ἀμαυρωθῆναι. ἢ τῷ ἀληθινῷ φωτὶ ἐκτεμελίσθαι σκοτίας, τοῦ μὲν ἀπο-
 στόλου ἀνέστη, λέγοντος ὡς κοινωνία φωτὶ πρὸς σκοτίας. ἢ τις
 συμφωνησις Χριστῷ πρὸς Βελίαν⁷. τοῦ δὲ Σολομῶντος, ὅτι ἀλλοτρίαν
 ἂν εἴη καὶ μέχρι τίνος ἐννοίας εὐρεθῆναι. ὁδὸς δὲ φρενὸς ἐπὶ πέ-
 ῃ τις κατὰ Παῦλον ἔστιν ὁ Χριστός. ὅτι οἱ δὲ κτισματὰ αὐτοῦ τὰν χα-
 30 ἀνθρώποι τε καὶ ἄγγελοι, καὶ εὐλογίας εὐλόγηται. προκόπτειν ἀρετῆς
 ἀσκούμενοι καὶ νομίμοις ἐντολαῖς πρὸς τὸ μὴ ἀμαρτανεῖν. διὸ καὶ
 ὁ κυριὸς ἡμῶν, φύσει τοῦ πατρὸς υἱὸς τυγχάνων, ὑπὸ πάντων προσκυ-
 νεῖται. ὅτι οἱ δὲ ἀποθέμενοι τὸ πνεῦμα τῆς δουλείας, ἐξ ἀνδραγαθμάτων
 καὶ προκοπῆς τὸ τῆς υἱοθεσίας λαβόντες πνεῦμα⁸, δια τοῦ φύσει υἱοῦ
 35 εὐεργετούμενοι γίνονται αὐτοὶ θέσει υἱοί.

Τὴν μὲν οὖν γνησίαν αὐτοῦ καὶ ἰδιότροπον καὶ φυσικὴν καὶ
 κατ' ἐξαιρετον υἱότητα ὁ Παῦλος οὕτως ἀπεφάνηται, περὶ θεοῦ
 εἰπὼν. οὐδὲ γε τοῦ ἰδίου υἱοῦ οὐκ ἐφείσατο, ἀλλ' ὑπὲρ ἡμῶν (δηλονότι
 τῶν μὴ φύσει υἱῶν) παρέδωκεν αὐτόν.⁹ πρὸς γὰρ ἀντιδιαστολήν

1 Παρμ. 8,30. 2 Πρβλ. Α' Κορ. 1,24. 3 Πρβλ. Ἑβρ. 1,8. 4 Πρβλ.
 Β' Κορ. 4,4. 5 Πρβλ. Α' Κορ. 1,24. 6 Β' Κορ. 6,14-15. 7 Πρβλ. Α'
 Κορ. 10,4. 8 Πρβλ. Φίλιπ. 2,11. 9 Πρβλ. Ρωμ. 8,15. 10 Ρωμ. 8,32

ἔχοντα, οὔτε προκοπὴν μείωσιν ἐπιδεχόμενον, νόμου καὶ προφητῶν
 καὶ εὐαγγελίων δασύρα, πατριαρχῶν καὶ ἀποστόλων καὶ ἀπάντων
 ἁγίων κύριον καὶ εἰς ἓνα κύριον Ἰησοῦν Χριστόν, τὸν υἱὸν τοῦ θεοῦ
 μονογενῆ, γεννηθέντα οὐκ ἐκ τοῦ μὴ ὄντος, ἀλλ' ἐκ τοῦ ὄντος πατρός,
 οὐ κατὰ τὰς τῶν σωμάτων ὁμοιότητος ταῖς τομαῖς ἢ ταῖς ἐκ διαιρέ- 5
 σεων ἀπορροίσις ὥστερ Σαβελλίῳ καὶ Βαλεντίνῳ δοκεῖ, ἀλλ' ἀρρή-
 τως καὶ ἀνεκδιηγήτως, κατὰ τὸν εἰπόντα, ὡς ἀνωτέρω παρεθήκαμεν
 αὐτὴν γενεὰν αὐτοῦ τίς διηγήσεται,¹ » τῆς ὑποστάσεως αὐτοῦ πάση
 τῇ γενετῇ φῶσι. ἀπεριεργαστοῦ τυγχάνουσης, καθὼς καὶ αὐτὸς
 ὁ πατὴρ ἀπεριεργαστοῦ, ἐστὶ διὰ τὸ μὴ χωρεῖν τὴν τῶν λογικῶν φύσιν 10
 τῆς πατρικῆς θεογονίας, τῇ εἰδῇσιν ἄτερ οὐ παρ' ἐμοῦ δεῖ μαθεῖν
 ἄνδρας τῷ τῆς ἀληθείας πνεύματι κινουμένους, ὑπερχουσης ἡμᾶς καὶ
 τῆς ῥηθασίας Χριστοῦ περὶ τούτου φωνῆς καὶ διδασκαλίας αὐθδεῖς
 οἶδε τίς ἐστὶν ὁ πατὴρ εἰ μὴ ὁ υἱὸς καὶ οὐδεὶς οἶδε τίς ἐστὶν ὁ υἱός,
 εἰ μὴ ὁ πατὴρ² » ἄτρεπτον τοῦτον καὶ ἀναλυσίωτον ὡς τὸν πατέρα, 15
 ἀπροσδεῆ καὶ τέλειον υἱόν, ἑμπερὶ τῷ πατρὶ μεμαθηκαμένον μόνον
 τῷ ἀγεννήτῳ λειτούμενον ἐκείνου εἰκῶν γάρ ἐστὶν ἀπ' ἀκριβωμένη
 καὶ ἀπαρallaκτος τοῦ πατρός πάντων γὰρ εἶναι τὴν εἰκόνα κληρῆ
 δι' ὧν ἡ μεῖζων ἐμφάνεια δῆλον, ὡς αὐτὸς ἐπαίδευσεν ὁ κύριος ὁ
 πατὴρ μου³ λέγων μεῖζων μου ἐστὶ⁴ » καὶ κατὰ τοῦτο καὶ τὸ αἰεὶ 20
 εἶναι τὸν υἱὸν ἐκ τοῦ πατρὸς πιστεύομεν ἡμᾶς παύλασμα γὰρ ἐστὶ τῆς
 δόξης καὶ χαρακτὴρ τῆς πατρικῆς ὑποστάσεως⁵ » ἀλλὰ μὴ τις τὸ αἰεὶ
 πρὸς ὀνόματιαν ἀγεννήτου λαμβανέτω, ὡς οἴονται οἱ τὰ τῆς ψυχῆς
 αἰσθητήρια πεπωρωμένοι οὔτε γὰρ τὸ ἦν, οὔτε τὸ αἰεὶ, οὔτε τὸ πρὸ
 αἰώνων ταῦτον ἐστὶ τῷ ἀγεννήτῳ ἀλλ' οὐδ', ὅτι οὐν ἀνθρώπων 25
 ἔννοια ὀνοματοποιῆσαι σπουδάζει, δηλοῖ τὸ ἀγέννητον (ὡς καὶ ἡμᾶς
 οὕτως ἐκδέχεσθαι πιστεύω καὶ τεθάρρηκα τῇ περὶ πάντων ἡμῶν ὁρῇ
 προθέσει), κατὰ μηδένα τρόπον τούτων τῶν ὀνομάτων τὸ ἀγέννητον
 δηλούντων. εἴκοι γὰρ οἴοναι χρόνων εἶναι παρέκτασις ταῦτα τὰ
 ὀνόματα, τὴν μέντοι κατ' ἀξίαν τοῦ μονογενοῦς θεότητα καὶ οἶον 30
 ἀρχαιότητα σημαίνειν μὴ δυναμένων, τῶν δὲ ἁγίων ἀνδρῶν ὡς δυνα-
 μεις ἐκάστῳ ἐμψυχισαὶ τὸ μυστήριον βιαζομένων καὶ συγγνώμην αἰ-
 τούντων παρὰ τῶν ἀφροατῶν δι' εὐλόγου ἀπυλογίας διὰ τοῦ λέγειν
 εἰς ᾧ ἐφθάσαμεν⁶ εἰ δὲ παρὰ τὸ ἀνθρώπων διὰ χειλέων φθέγμα
 μεῖζόν τι προσδοκῶσιν οἱ ἄνδρες, τὰ ἐκ μέρους αὐτοῖς γνωσθέντα 35
 καταργεῖσθαι λέγοντες⁷, δῆλον ὅτι πολὺ τοῦ ἐπιζομένου λειπεταὶ
 τὸ ἦν καὶ τὸ αἰεὶ καὶ τὸ πρὸ αἰώνων ὅπερ δ' ἂν ᾗ, οὐκ ἐστὶ ταῦτόν
 τῷ ἀγεννήτῳ οὐκ οὖν τῷ μὲν ἀγεννήτῳ πατρὶ αἰκείῳν ἀξίωμα φυλα-
 κτέον, μηδένα τοῦ εἶναι αὐτῷ τὸν αἴτιον λέγοντας τῷ δὲ υἱῷ τὴν
 ἀρμόζουσαν τιμὴν ἀπονεμητέον, τὴν ἀναρχὸν αὐτῷ παρὰ τοῦ πατρὸς 40

1. Ἦσ. 53, 8.

2. Ματθ. 11, 27.

3. Ἰω. 14, 28.

4. Ἑβρ. 1, 3.

5. Πρβλ. Φίλιπ. 3, 16.

6. Πρβλ. Α' Κορ. 13, 8-12.

γέννησιν ἀνατιθέοντας καὶ ὡς ἐφθάσαμεν αὐτῷ σέβας ἀπονέμοντες, μόνον εὐσεβῶς καὶ εὐφημῶς ἡ ἡ καὶ το αὐ καὶ το τρὸ αἰώνων λέγοντες ἐπὶ αὐτοῦ, τὴν μέντοι θεοῦ τὰ ἐν αὐτῷ μὴ παρα τουμενοι, ἀλλὰ τῇ εἰκόνι καὶ τῷ χρηκτικῇ τοῦ πατρὸς ἀποκρυβυμένην ἐμφάνειαν κατὰ πάντα ἀνατιθέοντες, τὸ δὲ ἀέννητον τῷ πατρὶ μόνον ἰδιωμα παρῆναι δοξάζοντες, ἅτε δι καὶ αὐτοῖ φασκόντες τοῦ σωτῆρος «ὁ πατήρ μου μείζων μου ἐστίν.»

Πρὸς δὲ τῇ εὐσεβείᾳ κατὰ τὴν πατρὸς καὶ τοῦ υἱοῦ δοξῇ, καθὼς ἡμῶς αἱ θεῖαι γραφαὶ διδασκύνει, εἰ τιμῶμεν ἡμεῖς ὁμολογούμεν¹, τὸ κινήσαν τοὺς τε τῆς παλαιᾶς διαθήκης ἀγίους ἀνθρώπους καὶ τοὺς τῆς χρηματιζούσης καὶ τῆς παλαιοῦς, θεοῦς μὲν καὶ μόνον καθολικὴν τὴν ἀποστολικὴν ἐκκλησίαν ἡκαθαιρῶσαν μὲν καὶ καὶ τὰς ἐκ κοσμοῦ αὐτῇ πολεμεῖν βουλεῖται, νικηφόρον δὲ τῆς τῶν ἑτεροδόξων ἀσεβεστάτης ἐπαναστάσεως, εὐθαρσέως καὶ κατὰ σκοπεύοντες τοῦ οἰκοδεσπότου αὐτῆς διὰ τοῦ θανάτου ὑθαρσέτε, ἔγω νικητὰ τὸν κόσμον²· μετὰ ταῦτα τὴν ἐκ νεκρῶν ἀναστάσιν οἶδαμεν, ἥς ἀπαρχὴ γέγονεν ὁ κυριὸς ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός³· σιωπῇ φορέσας ἀληθῶς καὶ οὐ δοκῆσαι ἐκ τῆς θεοτόκου, Μαρίας ὑπὲρ σκευαλίας τῶν αἰώνων εἰς ἀθέτησιν ἀμαρτίας⁴, ἐπὶ δημησας, τῷ γένει τῶν ἀνθρώπων, σπαιρω-
 20 θείς καὶ ἀπαθανών, ἀλλ' οὐ δια ταῦτα τῷ αὐτοῦ θεοῦ ἡττων γε-
 γεννημένος, ἀναστάς ἐκ νεκρῶν, ἀναληφθεὶς ἐν οὐρανοῖς, καθήμενος ἐν δεξιᾷ τῆς μεγαλωσύνης⁵.

Ταῦτα ἐκ μέρους ἐνεχαρξά τῇ ἐπιστολῇ, τὸ καθ' ἑκάστον ἐπ' ἀκριβείας γράφειν φορτικόν, ὡς ἔφην εἶναι νομισας, διὰ τὸ μὴ δὲ
 25 τὴν ἱερὰν ὑμῶν ταῦτα λεληθέναι σπουδὴν ταῦτα διδασκόμεν, ταῦτα κηρύττομεν, ταῦτα τῆς ἐκκλησίας τὰ ἀποστολικά δογματα, ὑπὲρ ὧν καὶ ἀποθνήσκομεν, τῶν ἐδόμνυσθαι αὐτὰ βιαζομένων ἡττων πε-
 φρονετικότες, εἰ καὶ διὰ βασάνων ἀναγκαζομαί, τὴν ἐν αὐτοῖς ἐλπίδα
 30 μὴ ἀποστρεφόμενοι ὧν ἐναντίοι γενόμενοι οἱ ἀμφὶ τὸν Ἀρείον καὶ Ἀχιλλέα καὶ οἱ τῆς ἀληθείας σὺν αὐτοῖς πολέμιοι ἀπεώσθη-
 σαν τῆς ἐκκλησίας, ἀλλότρια γενόμενοι τῆς εὐσεβοῦς ἡμῶν διδασκα-
 λίας, κατὰ τὸν μακάριον Παῦλον λέγοντα καὶ τις ὑμᾶς εὐαγγελίζεται παρ' ὃ παρελάβετε, ἀνάθεμα ἔστω⁶· καὶ ἄγγελος ἐξ οὐρανοῦ⁷ εἶναι
 προσποιῆται, ἀλλὰ καὶ καὶ τις ἑτεροδιδασκαλεῖ καὶ μὴ προσέρχεται
 35 τοῖς ὑγιαίνουσι λόγοις τοῖς τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ τῇ κατ' εὐσέβειαν διδασκαλίᾳ, τετυφῶται, μὴδὲν ἐπιστάμενος⁸· καὶ τὰ
 ἐξ ἧς

Τούτους οὖν ἀναθεματισθέντας ἀπὸ τῆς ἀδελφότητος μηδεὶς ὑμῶν δεχέσθω μηδὲ ἀνεχέσθω τῶν λεγομένων ἢ γραφομένων ὑπ' αὐτῶν·

1 Πρβλ. Κολ. 1, 15 Ἑβρ. 1, 3. 2 Ἰω. 14, 28. 3 Πρβλ. Ῥωμ. 7, 6.
 4 Ἰω. 16, 33. 5 Πρβλ. Α' Κορ. 15, 20. 6 Ἑβρ. 9, 26. 7 Ἑβρ. 1, 3.
 8 Γαλ. 1, 9. 9 Πρβλ. Γαλ. 1, 8. 10 Α' Τιμ. 6, 3-4.

λοιποῖς ἐπισκόποις τῆς καθολικῆς ἐκκλησίας Ἀλέξανδρος ἐν θεῷ χαίρειν

Και μετὰ τὴν ἀρχὴν

και πρὸς τῇ ὁρθῇ περὶ πατρος και υιοῦ πιστεῖ, καθὼς ἡμας αἱ
5 γραφα. διδάσκουσιν, ἐν πνεύμα ἁγίῳ ὁμολογοῦμεν και μίαν ἐκκλησίαν
καθολικὴν και τὴν ἀνάστασιν νεκρῶν ἣ, ἀπαρχή, γέγονεν ὁ κυριος
και σωτηρ ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς σῶμα ἐνδύσασμενος ἐκ τῆς θεοτο-
κου Μαρίας, ἐν ἐπιδημησὶ τῷ γένει τῶν ἀνθρώπων, ἀποθανόν, ἀνα-
στάς ἐκ νεκρῶν και ἀναληφθεὶς ἐν οὐρανοῖς, καθεήμενος ἐν δεξιᾷ τῆς
10 μεγαλοσυνης ἰ

ταῦτα ἐκ μέρους ἐνεχαράξα τῇ ἐπιστολῇ τὸ καθ' ἕκαστον ἀκριβῶς
γράφειν ἀρεῖς δ α το μηδὲ τὴν θείαν ὑμῶν ταῦτα λειλημένα, σπουδὴν
ταῦτα διδάσκουμεν, ταῦτα κηρύττομεν ταῦτα τῆς ἐκκλησίας τὰ ἀπο-
στολικὰ δόγματα ζῶν ἐναντίον γεγόμενος οἱ ἀμφὶ τὸν Ἄρετον και Ἀχιλ-
15 λᾶν και οἱ μετ' αὐτῶν ἀπεωσθήσαν τῆς ἐκκλησίας, ἀλλοτρία διδά-
σκοντες τῆς ὁρθῆς ἡμῶν διδασκαλίας, κατὰ τὸν μακαρίον Παῦλον
λέγοντα «εἰ τις ὑμᾶς εὐαγγελίζεται, παρ' ὃ παρελάβετε, ἀνάθεμα
ἔστω ἰ»

Και μεθ' ἑτερα

20 Καὶ γὰρ κατὰ τὸν λόγον ταῦτον το τε ἐν ἀρχῇ ἦν ὁ λόγος ἰ»
ἀρνούνται και τὸ Χριστὸς θεοῦ δόξαμες και Θεοῦ πατρὸς ἰ, λόγον
εἶναι και σαρκαν το, πατρός μη διδασκόντες ἰ τὸν θεον οὕτως γε-
νῆσαν σάρκαν και λόγον πιστεύοντες ἰ και ἐκινῆσαι ἀπίστου ἀν-
εἶη ψυχῆς και ἀλλοτρίας τῶν τοῦ Χριστοῦ μαθη(μα)των

25 Κα. μετα τὰς ὑπογραφὰς τὰς τῶν ἐκ πάσης τῆς Αἰνύτου και Θηβαίδος
και Λιβύης, και Πενταπόλειος και τῶν ἄνω τόπων, εἰς δὲ τῶν ἐκ Παλαιστίνης
και Αραβίας και Ἀγαίης, και Θράκης και Βελησσώντου και Λοίας και Κορίας
και Ὑκίας και Λυδίας και Φρυγίας, και Παμφυλίας και Γαλατίας, και Πισιδίας
και Πόντου και Περσωνικῆς και Καπαδοκίας και Ἀρμενίας ἀτέγραψεν και
30 Φιλογόσιος ἐπίσκοπος Ἀντιοχείας τῆς Συρίας ἰκαι πάντες οἱ τῆς Ἀνατολῆς
θεοφίλεις ἐπίσκοποι τῆς Μεσοποταμίας και Αυγουστοκυφρατησίας και Κιλικίας
και Ἰσχυρίας και Φοινίκης]

Φιλογόσιος ἐπίσκοπος τῆς καθολικῆς ἐκκλησίας τῆς Ἀντιοχείας
μεγάλα ἐπαινῶν τὴν πίστιν τὴν ἐν τῷ τόμῳ τοῦ δεσπότης και ὁμο-
35 φύχου μου Ἀλεξάνδρου και συντιθέμενος αὐτῇ και τῇ ὁμολογίᾳ τοῦ
ἁγίου τάγματος τῶν ὁμοφύχων, ὑπέγραψα και πάντες οἱ ἐν τῇ Ἀνα-
τολῇ τοῖς ἄνω γεγραμμένοις.

1. Πρβλ. Έβρ 1, 3 2. Γαλ 1, 9. 3. Ίω 1, 1 4. Πρβλ. Α' Κορ. 1, 24

16 Ἐπιστολὴ αὐτοκράτορος

Κωνσταντίνου πρὸς Ἀλέξανδρον Ἀλεξανδρείας καὶ Ἀρείου.*

(Νικομήδεια, Ὀκτ. 324)

Νικητὴς Κωνσταντίνος Μέγιστος Σεβαστὸς Ἀλεξάνδρῳ καὶ Ἀρείῳ

Διπλὴν μοι γεγενῆσθαι πρόθεσιν τούτων, ὧν ἔργῳ τὴν χρεῖαν ὑπέστην, αὐτὸν ὡς εἰκὸς τῶν ἐμῶν ἐγχειρημάτων βοηθὸν καὶ σωτῆρα (τὸν) τῶν ὅλων θεὸν ποιῶμαι μάρτυρα πρῶτον μὲν γὰρ τὴν ἀπάντων τῶν ἐθνῶν περὶ τοῦ θεοῦ προαίρεσιν εἰς μίαν ἐξουσίαν συστασιν ἐνῶσαι, δευτερον δὲ — ὃ τῆς κοινῆς οἰκουμένης σῶμα καθάπερ χαλεπῶ τινι τραύματι πεπονθὼς ἀνακτῆσθαι καὶ συναρμόσαι προθυμῆσθην ἃ δὴ προσκοπῶν ἔτερον μὲν ἀπαρρήτω τῆς διανοίας ὀφθαλμῶ συνελογίζομαι, ἔτερον δὲ τῇ τῆς στρατιωτικῆς χειρὸς ἐξουσίᾳ κατορθοῦν ἐπειρώμεν, εἰδώς ὡς, εἰ κοινὴν ἄπασιν τοῖς τοῦ θεοῦ θεράπουσιν ἐπ' εὐχαίς ταῖς ἐμαῖς ὁμονοίαν καταστήσασιμι, καὶ ἡ τῶν δημοσίων πραγμάτων χρεῖα σύνδρομον καὶς ἀπάντων εὐσεβέσι γνώμαις τὴν μεταβολὴν καρπώσεται.

Μανίας γὰρ δῆπουθεν οὐκ ἀνεκτῆς ἄπασαν τὴν Ἀφρικὴν ἐπιλαβούσης διὰ τοὺς ἀβούλῳ κομπούρητι τὴν τῶν δῆμων θρησκείαν εἰς διαφόρους αἰρέσεις σχίσαι τεποληκότας, ταυτην ἐγὼ νόσον καταστείλαι βουληθεὶς, οὐδεμίαν ἑτέραν ἀρκοῦσαν τῇ πράγματι θεραπείαν ἡύρισκον ἢ εἰς τὸν κοινὸν τῆς οἰκουμένης ἐχθρὸν ἐξελών, ὃς ταῖς ἱεραῖς ὑμῶν συνόδοις τὴν ἀθέμιτον ἐκτοῦ γνώμην ἀντέστησεν, ἐνίσους ὑμῶν πρὸς τὴν τῶν πρὸς ἀλλήλους διχονοούντων ὁμόνοιαν βοηθούς ἀπαιτεῖταιμι.

Ἐπειδὴ γὰρ ἡ τοῦ φωτὸς δύναμις καὶ ὁ τῆς ἱερᾶς θρησκείας νόμος ὑπὸ τῆς τοῦ κρείττονος ἐνεργείας οὐκ ἐκ τινων τῆς ἀνατολῆς κόλπων ἐκδοθεὶς ἄπασαν ὁμοῦ τὴν οἰκουμένην ἱερῶ λαμπτήρι κατήστροφεν, εἰκότως ὑμᾶς, ὥσπερ τινὰς ἀργυροὺς τῆς τῶν ἐθνῶν σωτηρίας ὑπάρξειν πιστεύων, ὁμοῦ καὶ ψυχῆς νοματι καὶ ὀφθαλμῶν ἐνεργείᾳ ζητεῖν ἐπειρώμεν. ἅμα γοῦν τῇ μεγάλῃ νίκῃ καὶ τῇ κατὰ τῶν ἐχθρῶν ἀληθεῖ θριαμβείᾳ τοῦτο πρῶτον εἰλόμην ἐρευνᾶν, ὃ δὴ πρῶτόν μοι καὶ τιμιώτατον ἀπάντων ὑπαρχειν ἠγοῦμην.

Ἄλλ' ὡ καλλίστῃ καὶ θεῇ προνοίᾳ, οὐκ ἂν μοι τῆς ἀκοῆς μᾶλλον δὲ τῆς καρδίας αὐτῆς τραῦμα καίρειν ἤψατο, πολλῶ χαλεπωτέραν τῶν ἐκεῖ καταλειφθέντων τὴν ἐν ὑμῖν γιγνομένην διχουστασίαν σηματον, ὡς πλείονος ἦδη τὰ καθ' ὑμᾶς μέρη θεραπείας δεῖσθαι, παρ' ὧν τοῖς ἄλλοις τὴν ἱσιν ὑπάρξειν ἤλπισα διαλογιζομένῳ δὲ μοι τὴν ἀρχὴν καὶ τὴν ὑπόθεσιν τούτων ἔγαν εὐτελὲς καὶ οὐδαμῶς ἀξία τῆς τοιαυτῆς φιλονεικίας ἢ πρόφρασις ἐφωράθη. διόπερ ἐπὶ τὴν τῆς ἐπιστο-

* Εὐαφίου, Εἰς τὸν βίον Κωνσταντίνου Βασιλέως II, 64-72.

λῆς ταύτης ἀνάγκην ἐπειγθεὶς καὶ πρὸς τὴν ὁμόφυγον ὑμῶν ἀγγίνοισιν
 γράφων τὴν τε θεῖαν πρόνοιαν καλέσαι ἀρωγὸν τῷ πραγματι, μέσον
 τῆς πρὸς ἀλλήλους ὑμῶν ἀμφοσθητῆσεως ὅλον εἰρηνης πρυτανιν
 ἐμειντὸν εἰκότως προσάγω ὅπερ γὰρ δὴ συναιρομένου τοῦ κρείτ-
 5 τος, εἰ καὶ μεῖζων ἦν τις ἀφορμὴ δικαιοῦς, οὐ χαλεπῶς ἂν ἡδυνήθην
 ὅσιναις τῶν ἀκουόντων γνώμαις ἐγχείρῃζων τὸν λόγον εἰς τὸ χρησιμώ-
 τερον ἑκαστον μεταστήσαι, τοῦτο, μικρὰς καὶ λίαν εὐτελοῦς ἀφορμῆς
 ὑπαρχούσης, ἢ πρὸς τὸ ὅλον ἐμποδῶν ἴσταται, πῶς οὐκ εὐχερεστέραν
 καὶ πολλῇ βραδυτέραν μοι τοῦ πραγματος τὴν ἐπανόρθωσιν μνη-
 10 στεύσει

Μαυθάνω τοίνυν ἐκείθεν ὑπῆρχθαι τοῦ παρόντος ζητήματος τὴν
 καταβολὴν ὅτε γὰρ συ ὦ Ἀλέξανδρε παρὰ τῶν πρεσβυτέρων ἐζή-
 τεις, τί λήποτε αὐτῶν ἑκαστος ὑπὲρ τίνος ὅπου τῶν ἐν τῷ νόμῳ
 γεγραμμένων, μᾶλλον δ' ὑπὲρ ματαίου τινὸς ζητῆσεως μέρους ᾔσθα-
 15 νατο, σὺ τε ὦ Ἀρεῖε, τοῦθ' ὅπερ ἢ μὴδ' ἀρχὴν ἐνθυμηθήσῃ, ἢ ἐνθυμη-
 θέντα σιωπῇ παραδῶναι προσήκον ἦν, ἀπρεσβύτεως ἀντέθηκας ἔθεν
 τῆς ἐν ὑμῖν δικαιοῦς ἐγερθείσης ἢ μὲν συνάδος ἡγήθητι, ὁ δὲ ἀγιώ-
 ταιος λαὸς εἰς ἀμφοτέρου, σχισθεὶς ἐκ τῆς τοῦ κοινού σώματος ἀρμο-
 νίας ἐχωρίσθη οὐκοῦν ἑκάτερος ὑμῶν ἐξ ἰσου τὴν συγγνώμην πα-
 20 ρασχών, ὅπερ ἂν ὑμῖν ὁ συνθεράπων ὑμῶν δικαίως παραινεί, δεξά-
 σθω - ἰ δὲ τοῦτό ἐστιν, οὔτε ἐρωτᾶν ὑπὲρ τῶν τοιούτων ἐξ ἀρχῆς
 προσήκον ἦν οὔτε ἐρωτῶμενον ἀποκρίνεσθαι τὰς γὰρ τοιαύτας ζητή-
 σεις, ὁπόσας μὴ νόμου τινὸς ἀνάγκη προστάττει, ἀλλ' ἀνωφελοῦς ἀρ-
 γίας ἐρεσχέλια προτίθουσιν, εἰ καὶ φιλοσοφικῆς τίνος γυμνασίας ἐνεκα
 25 γίγνεται, ὅμως ὀφειλάμεν εἰσω τῆς διανοίας ἐγκλείειν καὶ μὴ προχεί-
 ρως εἰς δημοσίας συνόδους ἐκφέρειν, μηδὲ ταῖς τῶν δῆμων ἀνοαῖς
 ἀπρονόητως πιστεῦναι πόσος γὰρ ἐστὶν ἑκαστος, ὡς πραγμάτων οὕτω
 μεγάλων καὶ λίαν δυσχερῶν δυνάμιν ἢ πρὸς τὸ ἀκριβὲς συνιδεῖν ἢ
 κατ' ἀξίαν ἐρμηνεύσαι· εἰ δὲ καὶ τοῦτο τις εὐχερῶς ποιεῖν νομισθεῖη,
 30 πόσον θηπου μέρος τοῦ δήμου πείσει, ἢ τίς ταῖς τῶν τοιούτων ζητημά-
 των ἀκριβείαις ἔξω τῆς ἐπικινδύνου παρολισθηθείας (ἂν) ἀντισταίη;
 οὐκοῦν ἐφεκτέον ἐστὶν ἐν τοῖς τοιούτοις τὴν πολυλογίαν, ἵνα μήπως
 ἢ ἡμῶν ἀσθενείᾳ φύσεως τὸ προσαθὲν ἐρμηνεύσαι μὴ δυνήδεντων ἢ
 τῶν ἀκροατῶν βραδυτέρα συνέσει πρὸς ἀκριβῆ τοῦ βηθέντος κατὰ-
 35 ληψὶν ἔλθεῖν μὴ χωρησάντων ἐξ ὑποτέρου τούτων ἢ βλασφημίας ἢ
 σχίσματος εἰς ἀνάγκην ὁ δῆμος περισταίῃ

Διόπερ καὶ ἐρώτησις ἀπροφύλακτος καὶ ἀπόκρισις ἀπρονόητος
 ἴσθην ἀλλήλαις ἀντιδότησαν ἐφ' ἑκάτερα συγγνώμην. οὐδὲ γὰρ
 ὑπὲρ τοῦ κορυφαίου τῶν ἐν τῷ νόμῳ παραγγελμάτων ὑμῖν ἢ τῆς φιλο-
 40 νεικίας ἐξήφθη πρόφασις οὐδὲ καινὴ τις ὑμῖν ὑπὲρ τῆς τοῦ θεοῦ θρη-
 σκείας αἵρεσις ἀντεστήθη, ἀλλ' ἵνα καὶ τὸν αὐτὸν ἔχετε λογισμόν,
 ὡς πρὸς τὸ τῆς κοινωνίας σύνθημα δύνασθαι συνελθεῖν. ὑμῶν γὰρ ἐν
 ἀλλήλοις ὑπὲρ μικρῶν καὶ λίαν ἐλαχίστων φιλονεικούντων τοσούτων

τοῦ θεοῦ λαόν, ὃν ὅπῃ ταῖς ὑμετέραις εἰρήαῖς καὶ φρεσὶν εὐθηνεῖσθαι προσήκει, διχνοῦν ὅτε πρέπον εἴδ' ἐπὶ θεμιτὸν εἶναι, τίσσεται

ἡμεῖς δὲ μικρῷ παρὰ δεινότητι τὴν ὑμετέραν συνέσιν ὑπομνησάμεν, ὅστε δηλοῦν καὶ τοὺς φιλοσοφούς λόγους ὡς ἐν μὲν ὅπαντες δογματικὴν συντίθενται, παλλακικῶς δὲ ἐπεὶ δύναιται τινὶ τῶν ἀποφασέων μέρει διαφωνῶσιν, εἰ καὶ τῇ τῆς ἐπιστήμης ἀρετῇ χωρίζεται, τῇ μέντοι τοῦ δόγματος ἐνώσει παλιν εἰς ἀληθείαν συμπίπτουσιν εἰ δὴ τοῦτο ἔστι, πῶς οὐ πολλὸν δικαιότερον ἡμῖς τοὺς τοῦ μεγάλου θεοῦ θεράποντας καθεστῶτας ἐν τοιαύτῃ τριαιρεσί, θρησκείας ἐμπροσθεν εἶναι ἐπισκεψάμεθα δὴ λογισμῷ μετῶν καὶ πλείονι συνέσει τὸ ῥηθέν, εἰπερ ὀρθῶς ἔχει δι' ἡμῶν καὶ μετὰ τὰς ῥηματικῶν ἐν ὑμῖν φιλονεικίας ἀδελφούς ἀδελφοὺς ἀντικεισθῆναι καὶ τοῦ τῆς συνόδου τίμιον ἀσβεβεῖ διχνοῦσα χωρίζεσθαι δι' ἡμῶν οἱ πρὸς ἀλλήλους ὑπερ μικρῶν οὕτω καὶ μηδαμῶς ἀναγκαίων φιλονεικεῖτε δηλοῦν ταῦτα ἔστι καὶ παιδικαῖς ἀνοήτοις ἀρμόττοντα μάλα ἢ τῇ τῶν ἐρέων καὶ φρονημάτων ἀνδρῶν συνέσει προσήκοντα ἀποσώμεν ἔκοντες τῶν διαβολικῶν πειρασμῶν ὁ μέγας ἡμῶν θεός, ὁ σωτὴρ πάντων, κοινὸν ἅπασιν τὸ φῶς ἐξέτεινεν ὑφ' αὐτῇ προνοίᾳ αὐτῶν ἔμοι τῇ θεραπευτῇ τοῦ κρείττονος τὴν σπουδὴν εἰς τέλος ἐνεγκεῖν συγχωρήσατε, ὅπως ὑμᾶς τοὺς ἐκείνου δῆμους ἐμῇ προσφωτῇ καὶ ὑπηρεσίᾳ καὶ νοουθεσίᾳ ἐνστασὶ πρὸς τὴν τῆς συνόδου κεινάναν ἐπαναγάγωμεν. ἐπεὶ δὲ γάρ, ὡς ἔφην, μία τις ἐστὶν ἐν ὑμῖν πίστις καὶ μία τῆς καθ' ὑμᾶς ἀλφειῶς σύνεσις τὸ τε τοῦ νόμου παραγγέλημα τοῖς δισὶν αὐτοῦ μέρεσιν εἰς μίαν ψυχῆς πρόθεσιν τὸ ὅλον περιέχει, τοῦτο ὑπερ ὀλίγην ἐν ὑμῖν ἀλλήλοις φιλονεικίαν ἡγείρεν ἐπειδὴ μὴ πρὸς τὴν τοῦ παντὸς νόμου δύναμιν ἀνῆκει, χωρισμὸν τινά καὶ σπασιν ὑμῖν μηδαμῶς ἐμποεῖται καὶ λέγω ταῦτα οὐχ ὡς ἀναγκαζὼν ὑμᾶς ἐξ ὅπαντος τῇ λίαν εὐθέει, καὶ οἷα δὴ ποτὲ ἐστὶν ἐκείνη, ζητήσει συντίεσθαι, δυνατόν γάρ καὶ τὸ τῆς συνόδου τίμιον ὑμῖν ἀκεραίως σῶζεσθαι καὶ μία καὶ ἡ αὐτὴ κατὰ πάντων κοινωνία τηρεῖσθαι, καὶ τὰ μάλιστα τις ἐν μέρει πρὸς ἀλλήλους ὑμῖν ὑπὲρ ἐλαχίστου διαφωνία γίνεσθαι, ἐπειδὴ μηδὲ πάντες ἐν ἅπασιν ταῦτόν βουλόμεθα, μηδὲ μία τις ἐν ὑμῖν φύσις ἢ γνώμη πολιτεύεται. περὶ μὲν οὖν τῆς θείας προνοίας μία τις ἐν ὑμῖν ἐστω πίστις μία σύνεσις, μία συνθήκη, τὸ κρείττονος ἢ δ' ὑπὲρ πάντων ἐλαχίστων ταύτων ζητήσεων ἐν ἀλλήλοις ἀκριβοῦς γένησθε, καὶ μὴ πρὸς μίαν γνώμην συμφέρεσθε, μένειν εἰσω λογισμῶν προσκεί τῷ τῆς διανοίας ἀπορρήτῳ τηρούμενα τὸ μέντοι τῆς κοινῆς φιλίας ἐξαιρέτων καὶ ἡ τῆς ἀληθείας πίστις ἢ τε περὶ τὸν θεὸν καὶ τὴν τοῦ νόμου θρησκείαν τιμὴ μενέτω παρ' ὑμῖν ἀσάλευτος ἐπανεέλθετε δὲ πρὸς τὴν ἀλλήλων φιλίαν τε καὶ χάριν, ἀπόδοτε τῷ λαῷ συμπαῖν τὰς οὐκείας περιπλοκάς, ἡμεῖς τε αὐτοὶ καθάπερ τὰς ἑαυτῶν ψυχὰς ἐκκαθάραντες αὐθις ἀλλήλους ἐπίγνωτε ἡδίων γὰρ πολλῶς φίλια γίνεται μετὰ τὴν τῆς ἐχθρας ἀπόθεσιν αὐθις εἰς καταλλαγὴν ἐπανελθούσα.

- Ἀπόδοτε οὖν μοι γαληνάς μὲν ἡμέρας, νύκτας δ' ἀμερίμνους, ἵνα
 κάμω τις ἡδονὴ καθαροῦ φωτός και βίω, λοιπὸν ἡσυχου εὐφροσύνη
 σφίζεσθαι εἰ δὲ μή, στένει, ἀνάγκη και δακρυοὶς δι' ὅλου συγγεῖσθαι
 και μηδὲ τὸν τοῦ ἡν αἰῶνα πρῶς, ὑφίστασθαι τῶν γὰρ τοι τοῦ θεοῦ
 5 λαῶν, τῶν συνθεραπευόντων λέγω τῶν ἐμῶν οὕτως ἀδικῶ και βλα-
 βερῶ πρὸς ἄλληλους, φιλονεικῶ κεχωρισμένωι, ἐμὲ τῶς ἐγχεῖρει τῷ
 λογισμῷ συνεστάνει / αὖτις ἵνα δε τῆς ἐπὶ τούτῳ λύτης τῇ ὑπερ-
 βολῇ αἰσθῆσθε πρῶτον ἐπίστας τῇ Νικομηδεῶν πόλει πεπραγῆμα
 10 ὅμας και τῷ πατρὶσι μερεῖ συν μὲν ἔστ' ὅ τοι δε τοῦ πράγματος ἀγγε-
 λία πρὸς τὸ ἐμπαι τοι λονισαῶν ανεχαιτσει, ἵνα μὴ τοῖς ὀφθαλ-
 μοῖς ὁρᾷ, ἀλλ' καθέτιν ἂ μηδε αὖς ακούῃ προσεβῆ δύνατόν ἡγου-
 μην ἀνείξατε δι, μοι λονισαῶν ἐν τῇ καθ' ὑμᾶς ὁμονοίᾳ τῆς, ἐως τὴν
 ὁλον, ἡν αὖτις πρὸς ἄλληλους, φιλονεικῶι, ἀπεκλεισάτε και συγχωρήσατε
 15 θᾶπτον ὑμᾶς τε ὁμο, και του ὁλοου ἀπαντας δι, ἐπὶ τῇ ἡμεῶν
 και τὴν ὑπερ τῆς κοινῆς, ἀπαντων ὁμονοίᾳ, και ἐλευθερίας ὑφειλομε-
 νην χάριν ἐπ' εὐφημοῖς λόγων συνθεμασιν ὁμολογήσαι τῷ κρείττονι

17. Ἐπιστολὴ τῆς ἐν Ἀντιοχείᾳ Συνόδου.

(Ἀρχὴς τοῦ 325)

- 20 Ἀντίγραφον τῶν ὑπὸ τῆς συνόδου γεγραμμένων τῆς ἐν Ἀντιο-
 χείᾳ συνηθροισμένης πρὸς Ἀλεξάνδρον ἐπισκοπὸν τῆς Θεσσαλονίκης.
 Τῷ ἀγίῳ και ὁσιώφει καὶ ἀδελφῷ αγαπητῷ και συλλειτουργῷ Ἀλεξάν-
 δρῳ Ὀρίσιος, Εὐστάθιος, Ἀμφίων Βασσαῖος, Ζηνοβίος Πιτέριος Σα-
 λαμάνης Γρηγόριος, Μάρκος Πέτρος Ιονγίνος Μανίκιος Μοκίμιος
 25 Ἀγαπίος, Μακεδόνης Παῦλος, Βασσιανός, Σέλευκος Σάπατρος, Ἀν-
 τίοχος, Μιχαῖριος, Ἰακώβος Ἑλλάνης, Νικητῆς Ἀρχέλαος, Μακρί-
 νος, Γερμανός, Ἀνατολῆς, Ζώβλος Κυρίλλος, Παλλίνος, Ἀέτιος, Μω-
 σῆς Εὐστάθιος, Ἀλέξανδρος Εἰρηναῖος, Ραββουλάς Παῦλος, Λούπας,
 Νικόμαχος, Φιλόξενος Μαξιμός, Μαρῖνος, Εὐφραστῖων, Ταρκωνδιμαν
 30 τος, Εἰρηνικός, Πέτρος, Πηγάσιος Εὐφύχιος, Ἀσκληπίδος, Ἀλφειος,
 Βασσος Γερόντιος, Ἠσύχιος, Αὐίδιος Τερέντιος, ἐν κυρίῳ χιρεῖν
 Ἐνός σώματος ὄντος τῆς καθολικῆς κατὰ πάντα τόπον ἐκκλη-
 σίας¹, καὶ ἐν διαφόροις τοποῖς ὧσιν αἱ τῶν συναγωγῶν σκηναὶ κα-
 θάπερ μέλη τοῦ ὅλου σώματος, ἀκόλουθόν ἐστιν και τῇ σῇ ἀγάπῃ
 35 γνωσθῆναι, τὰ ὑπὸ τ' ἐμοῖς τε και τῶν ὁσίων ἀδελφῶν ἡμῶν, τῶν ὁμο-
 ψύχων και συλλειτουργῶν κακινημένα τε και πεπραγμένα, ἵνα και σὺ
 ὥσπερ παρὼν ἐν πνευματι κοινῇ σὺν ἡμῖν λαλήσης και κοινῇ προστά-
 ξης περὶ τὰ ὑφ' ἡμῶν ὑγιῶς και κατὰ τὸν ἐκκλησιαστικὸν νόμον ὀρι-
 σθέντα τε και πραχθέντα. Ἐλθὼν γὰρ εἰς τὴν τῶν Ἀντιοχείων και Ἰβῶν

τὴν ἐκκλησίαν ἵσαν παραχθείσαν ζιζανίαι·¹ διὰ τῆς ἐνίων διδασκαλίας καὶ στάσεως καλῶς ἔχειν ἐδοξέ μοι μὴ ὑπ' ἐμαυτοῦ μόνου τὸ τοιοῦτον ἀποβληθῆναι καὶ ἀπωσθῆναι, ἀλλὰ γὰρ καὶ παρυμῆσαι δεῖν τοὺς ὁμοψυχούς ἡμῶν καὶ συλλειτουργοὺς τοὺς μάλιστα γειτονιῶντας περὶ 5 πραγματος ἐπειγόντος καὶ ἀναγκαιοτάτου τοῖς ἀδελφοῖς ἡμῶν τοὺς τε ἀπὸ Παλαιστίνης καὶ Ἀραβίας καὶ ἀπὸ Φοινίκης καὶ ἀπὸ Κοίλης Συρίας καὶ ἀπὸ Κιλικίας καὶ ἐνίοις τῶν ἐν Καππαδοκίᾳ ἵνα κοινῇ λογισμῷ δοκιμάσαντες καὶ ἐξετάσαντες τὰ ἐκκλησιαστικὰ τελείως καταστήσωμεν ὑπὸ πολλῶν γὰρ καὶ δικαίων συνοικεῖται ἡ πόλις.

Ἐπειδὴ οὖν ἡ χάρις τοῦ θεοῦ ἡμᾶς συνήγαγεν εἰς τὴν παροικίαν¹⁰ τὴν ἐν Ἀντιοχείᾳ καὶ ἐξετάσαντες ἡμεῖς καὶ πραγματευσάμενοι τὰ κοινὰ καὶ ὠφέλιμα καὶ χρήσιμα τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ θεοῦ, εὗρομεν πολλὴν ἀταξίαν μάλιστα· ὅτι ἐν πολλοῖς ὠλιγορήθη καὶ κατεφρονήθη ὁ ἐκκλησιαστικὸς νόμος καὶ οἱ κανόνες ἐν τῷ μεταξὺ χρόνῳ ὑπὸ ἀνθρώπων κοσμικῶν καὶ πάντως καταπέπτωται. διότι κεκώλυτο ἐπὶ 15 σκόπειαν σύνοδον συναχθῆναι ἐν τοῖς τῶν μερῶν τούτων τόποις, ἐδοξεν πρῶτον ἐξετασθῆναι, ὁ πάντων κράτιστον καὶ πάντα ὑπερβάλλον, μᾶλλον δὲ τὸ ὅλον ἐστὶ μυστήριον τῆς ἐν ἡμῖν πίστεως λόγῳ δὴ τὸ περὶ τοῦ πάντων ἡμῶν σωτήρος τοῦ υἱοῦ τοῦ θεοῦ ζῶντος. ἐπεὶ γὰρ ὁ ἀδελφός ἡμῶν καὶ συλλειτουργός, ὁ τίμιος καὶ ἀγαπητὸς Ἀλέξανδρος, ἐπίσκοπος τῆς Ἀλεξανδρείας ἐνίοις τῶν πρεσβυτέρων αὐτοῦ 20 τῶν περὶ τὸν Ἀρείον ἀποβλήτους ἐποίησεν τῆς ἐκκλησίας τῆς βλασφημίας ἐνεκα, ἣν κατὰ τοῦ σωτήρος ἡμῶν ἐπετειναν, εἰ καὶ τοσοῦτον ἐνίοις πλανῆσαι τῇ ἀσεβεῖ διδασκαλίᾳ αὐτῶν ἐδυνάθησαν ὥστε καὶ εἰς κοινωνίαν ὑπ' αὐτῶν δεχθῆναι, διὰ τοῦτο ἐδοξεν τῇ ἁγίᾳ συνόδῳ 25 τότε πρῶτον ἐξετασθῆναι, ἵν' ὅταν τῶν μυστηρίων κεφάλαιον λαθῇ τὸ ἐφ' ἡμῖν, οὕτως καὶ τὰ λοιπὰ πάντα ἐξῆς ἰδίᾳ ἐξετασθῆναι δυναίτο καὶ δὴ εἰς ἐν συναχθέντες παρόντων καὶ τινῶν ἀδελφῶν λογίων περὶ τῆς ἐκκλησιαστικῆς πίστεως ἦν ὑπὸ τῶν γραφῶν καὶ τῶν ἀποστόλων ἐδιδάχθημεν καὶ ἀπὸ τῶν πατέρων παρεληφάμεν. ἐμνησάμεν τὸν λόγον, ἐπεὶ δὲ καὶ τὰ ὑπὸ Ἀλεξανδρου τῆς Ἀλεξανδρείας ἐπισκόπου κατὰ τῶν μετ' Ἀρείου πραχθέντα εἰς τὸ μέγον ἠνεγκάμεν. 30 ἵνα ἐάν τινες φαίνωνται τῇ ἐναντίᾳ τούτων διδασκαλίᾳ διαφθαρέντες καὶ αὐτοὶ ἀλλότριον γένοντα τῆς ἐκκλησίας, ὅπως μὴ ἐνδον μένοντες τινὰς τῶν ἀπλουστέρων ὑποσύρειν δυνήθωσιν.

Ἔστιν οὖν ἡ πίστις, ἣ προετέθη ὑπ' ἀνδρῶν πνευματικῶν καὶ οὐκ αὐτῆς οὐ δίκαιον νομίζειν κατὰ σάρκα ζῆν ἢ νοεῖν, ἀλλὰ ἐν πνεύματι. ταῖς τῶν θεοπνευστῶν βιβλίῳ ἁγίᾳς γραφαῖς συνησκῆσθαι, ἥδε πιστεύειν εἰς ἓνα θεὸν πατέρα παντοκράτορα, ἀκατάληπτον, ἄτρεπτον καὶ ἀναλλοκίτον, προνοητὴν καὶ ἡγεμόνα τοῦ παντός, δίκαιον, ἀγαθόν, ποιητὴν οὐρανοῦ καὶ γῆς καὶ πάντων τῶν ἐν αὐτοῖς, νόμου καὶ προ-

φητῶν καὶ τῆς καινῆς διαθήκης κύριον· καὶ εἰς ἓνα κύριον Ἰησοῦν Χριστόν, υἱὸν μονογενῆ, γεννηθέντα οὐκ ἐκ τοῦ μη ὄντος, ἀλλ' ἐκ τοῦ πατρὸς, οὐχ ὡς ποιητὸν, ἀλλ' ὡς γεννημα κυρίως, γεννηθέντα δὲ ἀρρήτως καὶ ἀλέκτως διότι μόνος ὁ πατὴρ ὁ γεννῆσας καὶ ὁ υἱὸς
 5 ὁ γεννηθεὶς ἔγνω «σὺδεὶς γὰρ ἐπιγινώσκει τὸν πατέρα εἰ μὴ ὁ υἱός, ἢ τὸν υἱὸν εἰ μὴ ὁ πατὴρ ¹» τὸν αἰεὶ ὄντα καὶ οὐ πρότερον, οὐκ ὄντα εἰκόνα ² γὰρ αὐτὸν μοῖον ἐκ τῶν ἀγίων γραφῶν μεμαθηκάμεν, οὐ — δῆλον ὅτι ὡς ἀπαρα τοῦ πατρὸς — ἐγέννηται ὄντα οὐ θέσει ἀσεβὲς γὰρ καὶ βλασφημον τοῦτο λέγειν, ἀλλὰ κυρίως καὶ ἀληθῶς υἱὸν λέ-
 10 γουσιν αὐτὸν αἱ γραφαὶ γεννηθέντα, ὥστε καὶ πιστευόμεν ἄτρεπτον εἶναι καὶ ἀναλλοιωτόν αὐτὸν οὐδὲ θελήσει, ἢ θεσεὶ γεννηθῆναι, ἢ γενέσθαι ὥστε ἐκ τοῦ μη ὄντος αὐτὸν εἶναι φανέσθαι, ἀλλὰ καθὼς γεννηθῆναι αὐτὸν εἰκόσ, οὐδ' ὅπερ οὐ θέμις ἐννοεῖν κατ' ὁμοίωσιν ἢ φασιν ἢ μίξιν οὐθενὸς τῶν δι' αὐτοῦ γενομένων ἀλλὰ διότι ὑπερβαίνει πᾶ-
 15 σαν ἐννοεῖαν ἢ δικάσειαν ἢ λόγον ἐκ τοῦ πατρὸς τοῦ ἀγεννήτου γεννηθῆναι αὐτὸν ὁμολογοῦμεν, θεὸς λόγον, φῶς ἀληθινόν, δικαιοσύνην, Ἰησοῦν Χριστόν, παντῶν κύριον καὶ σωτῆρα. εἰκὼν ³ γὰρ ἐστὶν οὐ θελήσεως οὐδ' ὅλλου τινός, ἀλλ' αὐτῆς τῆς πατρικῆς ὑποστάσεως οὗτος δ' ὁ υἱὸς θεὸς λόγος καὶ ἐν σαρκὶ ἐκ τῆς θεοτόκου Μαρίας τε-
 20 χθεὶς καὶ σαρκωθεὶς, παθὼν καὶ ἀποθανὼν ἀνέστη ἐκ νεκρῶν καὶ ἀνελήφθη εἰς οὐρανόν, κάθηται δὲ ἐν δεξιᾷ τῆς μεγαλοσύνης τῆς ὑψίστης, ἐρχόμενος κρίναι ζῶντας καὶ νεκρούς· ἐτι δὲ ὡς καὶ τὸν σωτῆρα ἡμῶν αἱ ἱεραι γραφαὶ διδάσκουσιν καὶ ἐν πνεῦμα πιστεῦσαι, μίαν καθολικὴν ἐκκλησίαν, τὴν νεκρῶν ἀνάσσειν, καὶ κρίσιν ἀναποδόσεως
 25 καθὰ ἐπραξέν τις ἐν σαρκὶ εἴτε ἀγαθὰ εἴτε κακὰ ⁴, ἀναθεματίζοντες ἐκείνους, οἱ λέγουσιν ἢ νομιζοῦσιν ἢ χρηστίζουσιν τὸν υἱὸν τοῦ θεοῦ κτίσμα ἢ γεννητὸν ἢ ποιητὸν καὶ οὐκ ἀληθῶς γέννημα εἶναι ἢ, ὅτι ἦν ὅτε οὐκ ἦν, — ἡμεῖς γάρ, ὅτι ἦν καὶ ἐστὶν καὶ ὅτι φῶς ἐστὶν, πιστεύομεν, — προσέτι δὲ καὶ ἐκείνους οἱ τῇ αὐτεξουσίᾳ θελήσει αὐτοῦ ἄτρεπτον
 30 εἶναι αὐτὸν ἡγοῦνται, ὥσπερ καὶ οἱ ἐκ τοῦ μη ὄντος παραγοντες τὴν γέννησιν καὶ μὴ φύσει ἄτρεπτον κατὰ τὸν πατέρα εἰκὼν γὰρ ὡς ἐν πᾶσιν, οὕτως καὶ μάλιστα ἐν τῷδε τοῦ πατρὸς ἐκπρύχθη ὁ σωτὴρ ἡμῶν. Αὕτη οὖν ἡ πίστις προτετέθη καὶ πᾶσα ἡ ἱερὰ σύνοδος συνέθετο καὶ ὁμολόγησε ταύτην εἶναι τὴν ἀποστολικὴν καὶ σωτήριον διδασκα-
 85 λίαν πάντες τε οἱ συλλειτουργοὶ ταῦτό περὶ τούτων ἐφρόνουσιν μόνον Θεόδοτος ὁ τῆς τῶν Λαοδικέων καὶ Νάρκισσος ὁ ἀπὸ Νερωνιάδος καὶ Εὐσέβιος ὁ ἀπὸ Καισαρείας τῆς Παλαιστίνης ὡς ἀν' ἐπιλαθόμενοι τῶν ἀγίων γραφῶν καὶ τῶν ἀποστολικῶν διδαγμάτων, καίτοι πολυτρόπως λαθεῖν πειρηθέντες καὶ κατακρυπτεῖν τὰς πλάνας αὐτῶν πιδνα-
 40 νολογίας οὐκ ἀληθείαν, ὅμως ἐναντὶα τοῦτοις εἰσάγοντες ἐφάνησαν.

1. Ματθ. 11, 27. 2. Πρβλ. Β' Κορ. 4, 4. 3. Πρβλ. Β' Κορ. 4, 4.
 4. Πρβλ. Β' Κορ. 5, 10.

καὶ γὰρ ἐναργῶς ἐξ ὧν ἠρωτήθησαν καὶ ἠρώτησαν, ἠλέγχθησαν ὁμο-
δοξοῦντες τοῖς μετ' ἡμῶν καὶ ἐκείνοις τοῖς πρὸς ἡμᾶς φρονοῦντες
ὅθεν τούτων σκληραῖον ἦν χιτών καὶ σὺκ εἰδασθέντων τῇ αγίαν
συνόδου ταῦτα παρὰ τὴν ἐκκλησίαν καὶ διασωτηρημένην καὶ ἡμεῖς οἱ ἐν τῇ
συνόδῳ συλλεγεσθῶμεν καὶ κοινωνήσωμεν τοῖς μηδὲ
ἀλλοις αὐτοῦ εἶναι κοινωνοῦντας, ὅτι τῶν ἄλλοις ὅσων ἄσαν
τῆς καθολικῆς ἐκκλησίας. καὶ ἐπεὶ οὕτως ἔχοντες ὅπως καὶ συ-
φυλαττέμεθα ἀπὸ τῆς τοῦ ἁγίου πνεύματος καὶ τοῦ γράμματος πρὸς αὐτοὺς
ἡ δέχεσθαι τὰς αὐτῶν ἐπιστολὰς καὶ ἐκείνους καὶ τοὺς δὲ (σὺ) ὅτι
διὰ τὴν περὶ τῆς συνόδου φημιδοῦντες δεδωκαμένους τοῖς μετὰ
νοίας καὶ τῆς ταπεινότητος ἐκείνων, ἡμεῖς τῇ μετὰ τὴν καὶ ἐρατικὴν
ἐν ἡλικίᾳ σὺ δὲ ὁ δὲ πρὸς τὴν ἐκκλησίαν ἡμεῖς ἡμεῖς ἀδελ-
φοῖς ταῦτα διατάσσοντες ἐκείνους ἐκείνους δὲ ἡμεῖς ἀπὸ αὐτῶν
καὶ τινες ἐκείνους ἀποστάντες τῇ ἐκκλησίᾳ καὶ μετὰ συνθεμένους ἅπαν-
σαι πάντας τὰς ἀδελφούς καὶ τοὺς καὶ τὰς καὶ τὰς καὶ τὰς καὶ τὰς
σε αἶδε οὐ ἀδελφοὶ οὐ μετὰ ἡμῶν ἐν κυρίῳ

[Τέλος τῆς ἐπιστολῆς τῆς γραφείσης ἀπὸ τῆς ἐν Ἀντιοχείᾳ συνανορθώ-
σης συνόδου πρὸς Ἀλεξάνδρον ἐπίσκοπον τῆς Νέας Ρώμης, τοῦτέστι δὲ Κων-
σταντινουπόλεως.]

18 Ἐπιστολὴ Ναρκισσοῦ Νερωνιάδος πρὸς Χρῆστον, Εὐφρόνιον καὶ Εὐσέβιον (Περὶ τοῦ 325)

1 Ἐντυχὼν γὰρ Ναρκισσὸς τοῦ Νερωνιάδος προστάτης ἐπιστολῇ τῇ
γέγραπεν πρὸς Χρῆστον καὶ Εὐφρόνιον καὶ Εὐσέβιον, ὡς ὁ οἶκος τοῦ
ἐπισκόπου ἐρωτήσαντος αὐτόν, εἰ ὥσπερ Εὐσέβιος ὁ
τῆς Παλαιστίνης δὲ οὐσίας εἶναι φησὶν οὕτως καὶ
αὐτὸς λέγων, ἔγραψα αὐτὸν ἀπὸ τῶν γραφέντων τρεῖς εἶναι πε-
στεύειν οὐσίας ἀποκρινόμενον

2 μεταβαίνει ἐπὶ τὸν Ναρκισσὸν καὶ φησὶν, ὥστε καὶ ἐκείνους τρεῖς λέγει
κατασκευάζων πρῶτον εἶναι θεὸν καὶ δευτέραν, ὡς Νάρκισ-
σος αὐταῖς λέξειεν γέγραπεν () ὅτι μὲν αὐτὸς καὶ ὁ πατὴρ αὐτοῦ δύο
εἶσιν αὐτοῦ τοῦ κυρίου μαρτυροῦντος καὶ τῶν ἁγίων γραφῶν ἐκ μέρους ἡκου-
σάμεν εἰ τὸν Ναρκισσοῦ διὰ τοῦτο διαρεῖν δύναμει τὸν λόγον τοῦ πατρὸς
ἐθέλει, γινώσκω ὅτι ὁ γράφων προφητῆς ὡς τοῦ θεοῦ εἰρηκότος ἀποκρίσας ἐν-
θροῶν κατ' ἐκείνην ἡμέτεραν καὶ κατ' ὁμοῦσιν, αὐτὸς γέγραπεν καὶ ἐκεί-
ησεν ὁ θεὸς τὸν ἄνθρωπον » (Εὐσεβ. κατὰ Μάρκ. Α' 6)

19 Ἐπιστολὴ Βασιλέως Κωνσταντίνου πρὸς σύγκλητον τῆς ἐν Νικαίᾳ Συνόδου. (Ἀνοίξει 325)

Ἐπιστολὴ βασιλέως Κωνσταντίνου καλεῖοντος τοὺς ἐπισκόπους
ἐξ Ἀγκύρας εἰς Νίκαιαν
Τὸ μηδὲν ἐμὲ ἔχειν ὃ ἐν τιμωτέρῳ ἢ ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς μου τῆς

θεοσεβείας, παντί δήλον εἶναι νομίζω ἔπει δὲ τὴν τῶν ἐπισκόπων
 σύνοδον ἐν Ἀρχιεπί τῆς Ἰαλαρίας γενέσθαι, προτερον συνεφωνήθη
 νῦν πολλῶν ἕνεκα καλὸν εἶναι ἔδοξεν ἡμῖν ἵνα ἐν Νικαίᾳ τῇ τῆς Βυ-
 θυνίας πόλεως συναχθῇ δοῦναι τε αὖ ἐκ τῆς Ἰαλαρίας καὶ τῶν λοιπῶν τῆς
 5 Εὐρωπῆς μερῶν ἐρχόμενοι ἐπισκοπῶν καὶ δὲ τὴν καλὴν τοῦ αἵματος
 χρᾶσιν, ἐπεὶ δὲ καὶ ἐν ἡμῶν ἐκκλησίᾳ θεοῦ ὡ καὶ κοινῶς τῶν γεντι-
 σμένων διὰ τοῦτο νομίζω μὲν ἀδελφοὶ ἀγαπᾶτε, ταῦτα ἡμᾶς
 εἰς τὴν εὐφημίαν πολλήν, ὡς εἶπε, δ' ἐκ Νικαίας δὲ συνεβλήθη συνα-
 γθῆναι ἑκατὸν, ὡς ἡμῶν ἡμῶν ἐκ τοῦτο ὡς εἶπε, ὡς εἶπε, ὡς εἶπε, ὡς εἶπε,
 10 ὅτε τοῦ ἀποστόλου πνεύματος μελετήσωμεν, ὡς εἶπε, ὡς εἶπε, ὡς εἶπε, ὡς εἶπε,
 μένων αὐτοῦ ἐγρηθεῖν γένετα ὁ θεὸς ἡμᾶς, δ' ἀφ' ἡμῶν ἀδελφοί
 ἀγαπᾶτε.

20 Ἐπιστολὴ Εἰσεῖσιν Καίσαρος

πρὸς τὴν ἑορταστικὴν περὶ τῆς ἐν Νικαίᾳ Συνόδου *

15 (Ἰούλιος 325)

Τὰ περὶ τῆς ἐκκλησιαστικῆς πίστεως πραγματευθέντα κατὰ τὴν
 μεγάλῃν σύνοδον τὴν ἐν Νικαίᾳ συγκληθεῖσαν εἰς ἡμᾶς ἀγα-
 πῆται καὶ δεδιόθεν μεμαθημένοι, τῇ φημι, προτρέχειν εὐαγγελίας τὸν
 περὶ τῶν πρώτων μὲνων ἀκριβῆ, λόγον αὖτ' ἵνα μὴ ἐκ τῆς αὐτῆς ἀκρίβειας
 20 τῆς ἀληθείας, ἑτέρως ὑμῖν ἀπὸ τῆς ἀληθείας ἀναγκαστικῶς διειρημέ-
 μεθα ὑμῖν πρῶτον μὲν τὴν ἀπ' ἡμῶν προεβίβησαν περὶ τῆς πίστεως
 γραφὴν ἔπειτα τὴν δευτέραν, ἥντις ἡμετέροις φωναῖς προσθηκὰς
 ἐπιβαλόντες ἐκδεδωκάσιν, τοῦ μὲν οὖν παρ' ἡμῶν γράμμα ἐπὶ παρού-
 σῃ τοῦ θεωρηθέντος ἡμῶν βσιλευσίου ἀναγνώσθην εὐ τε εἶναι καὶ
 25 δοκίμως ἀποφινθέν τούτων ἔχει τὸν τρόπον

«Καθὼς παρελαβόμεν παρὰ τῶν πρὸ ἡμῶν ἐπισκόπων καὶ ἐν τῇ
 πρώτῃ κατηχῇ καὶ, ὅτε τὸ λατρεῖον ἐλαμβανόμεν καὶ καθὼς ἀπὸ
 τῶν θεῶν γραφῶν μαθηθήκαμεν καὶ ὡς ἐν τῷ πρεσβυτέρῳ καὶ ἐν
 αὐτῇ τῇ ἐπισκοπῇ ἐπιστευόμεν τε καὶ ἐδιδασκόμεν οὕτως καὶ νῦν
 30 πιστεύοντες τὴν ἡμετέραν πίστιν ὑμῖν προσαναφέρομεν εἶπαι, δὲ αὐτῇ
 «Πιστεύομεν εἰς ἕνα θεόν, πατέρα, παντοκράτορα, τὸν τῶν ἀπαν-
 των ὁρατῶν τε καὶ ἀορατῶν ποιητὴν¹, καὶ εἰς ἕνα κυρίον Ἰησοῦν Χρι-
 στὸν τὸν τοῦ θεοῦ λόγον θεὸν ἐκ θεοῦ, φῶς ἐκ φωτός, ζωὴν ἐκ ζωῆς,
 ὁλόν μονογενῆ, πρωτοτοκόν πατρὸς κτισσεως², πρὸ πάντων τῶν αἰώνων
 35 ἐκ τοῦ πατρὸς γεγεννημένον, δ' αὖ καὶ ἐγένετο τὰ πάντα³ τὸν διὰ τὴν
 ἡμετέραν σωτηρίαν σαρκωθέντα καὶ ἐν ἀνθρώποις πολιτευσάμενον
 καὶ παθόντα καὶ ἀναστάντα τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ καὶ ἀνελθόντα πρὸς τὸν

* Μ. Ἀθανασίου, Περὶ τῆς ἐν Νικαίᾳ Συνόδου 33. Πρβλ. καὶ Θεοδώρη-
 του, Ἐκκλησιαστικὴ Ἱστορία I 12 2 18

1 Πρβλ. Κολ. 1, 16.

2 Πρβλ. Κολ. 1, 15.

3 Πρβλ. Ἰω 1, 3.

πατέρα καὶ ἡξόντα πάλιν ἐν δόξῃ κρίναι ζῶντας καὶ νεκρούς.¹ πιστεύο-
μεν δὲ καὶ εἰς ἓν πνεῦμα ἅγιον. τούτων ἕκαστον εἶναι καὶ ὑπαρχειν
πιστευόντες πατέρα ἀληθῶς πατέρα καὶ υἱὸν ἀληθῶς υἱὸν καὶ πνεῦμα
ἅγιον ἀληθῶς ἅγιον πνεῦμα, καθὼς καὶ ὁ κύριος ἡμῶν ἀποστέλλων
εἰς τὸ κηρυγμα τοὺς ἑαυτοῦ μαθητάς εἶπεν κ πορευθέντες μαθητεύσατε
πάντα τα ἔθνη βαπτίζοντες αὐτοὺς εἰς τὸ ὄνομα τοῦ πατρὸς καὶ τοῦ
υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου πνεύματος ἢ περὶ ὧν καὶ διαβεβαιώμεθα οὕτως
ἔχειν καὶ οὕτως φρονεῖν καὶ ταλαὶ οὕτως ἐσχηκέναι καὶ μεχρι θανά-
του ὑπὲρ ταύτης ἐνίστασθαι τῆς πίστεως ἃ ἄφεμα ἔχοντες τὰσαν ἀθεοῦ
αἵρεσιν ταῦτα ἀπο καρδίας καὶ ψυχῆς παντοτε τεφρονιχέναι, 10
ἐξ ὧπερ ἴσμεν ἑαυτοὺς, καὶ νῦν φρονεῖν τε καὶ λέγειν ἐξ ἀληθείας
ἐπὶ τοῦ θεοῦ τοῦ παντοκράτορος καὶ τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ
μαρτυρώμεθα, δεικνύναι ἔχοντες δι' ἀποδοξῶν καὶ πείθειν ὑμᾶς,
ὅτι καὶ τοὺς παρεληλυθότας χρόνους οὕτως ἐπιστευομέν τε καὶ ἐκηρύσ-
σαμεν »

Ταύτης ὑφ' ἡμῶν ἐκτεθείσης τῆς πίστεως οὐδενὶ παρῆν ἀντιλο-
γίας τόπος, ἀλλ' αὐτός τε πρῶτος ὁ θεοφιλέστατος ἡμῶν βασιλεὺς
ὀρθότατα περιέχειν αὐτὴν ἐμαρτυρήσιν ὧς τε καὶ εαυτὸν φρονεῖν
συνωμολόγησε καὶ ταύτῃ τοὺς πάντας συγκαταθέσθαι ὑπενγραφεῖν
τε ταῖς δόγμασι καὶ συμφωνεῖν τοῖς αὐτοῖς παρεκλεύετο, ἐνδὸς 20
μόνου προσεγγραφέντος ῥήματος τοῦ ὁμοουσίου, ὁ καὶ αὐτὸς ἐρμή-
νευε λέγων ὅτι μὴ κατὰ τῶν σωμάτων παθῇ λεγαιτο ὁμοούσιος
(ὁ υἱός), αὐτ' οὖν κατὰ διαίρεσιν οὕτε κατὰ τινα ἀποτομὴν ἐκ τοῦ
πατρὸς ὑποσθῆναι μηδὲ γὰρ δυνασθαι τὴν ὕλην καὶ νεραν καὶ ἀσώ-
ματον φύσιν σωματικὸν τι παθεῖν ὑπιστάσθαι, βεβαίως δὲ καὶ ἀπορρή- 25
τοις λόγοις προσκλίνει τὰ τοιαῦτα νοεῖν καὶ ὁ μὲν σοφώτατος ἡμῶν
καὶ εὐσεβέστατος βασιλεὺς τοιαυτὸ ἐφιλοσόφει οἱ δὲ προφάσει τῆς
τοῦ ὁμοουσίου προσθήκης τήνδε τὴν γραφὴν πεποιήκασιν

[Ἡ ἐν τῇ συνόδῳ ὑπαγορευθεῖσα πίστις.]

« Πιστευομεν εἰς ἓνα θεόν, πατέρα, παντοκράτορα, πάντων ὁρα- 30
τῶν τε καὶ ἀοράτων ποιητὴν, καὶ εἰς ἓνα κυρίον Ἰησοῦν Χριστόν, τὸν
υἱὸν τοῦ θεοῦ, γεννηθέντα ἐκ τοῦ πατρὸς μονογενῆ τουτέστιν ἐκ τῆς
οὐσίας τοῦ πατρὸς, θεὸν ἐκ θεοῦ, φῶς ἐκ φωτός, θεὸν ἀληθινὸν ἐκ
θεοῦ ἀληθινοῦ, γεννηθέντα οὐ ποιηθέντα, ὁμοούσιον τῷ πατρί,
δι' οὗ τὰ πάντα ἐγένετο τὰ ἐν τῷ οὐρανῷ καὶ τὰ ἐν τῇ γῇ, τὸν δι' 35
ἡμᾶς τοὺς ἀνθρώπους καὶ διὰ τὴν ἡμετέραν σωτηρίαν κατελθόντα
καὶ σαρκωθέντα, ἐνανθρωπήσαντα, παθόντα καὶ ἀναστάντα τῇ
τρίτῃ ἡμέρᾳ, ἀνελθόντα εἰς οὐρανοὺς, ἐρχόμενον κρίναι ζῶντας καὶ
νεκρούς καὶ εἰς τὸ ἅγιον πνεῦμα. τοὺς δὲ λέγοντας ἦν ποτε ὅτε οὐκ
ἦν καὶ πρὶν γεννηθῆναι οὐκ ἦν καὶ ὅτι ἔξ οὐκ ὄντων ἐγένετο ἢ ἐξ 40
ἐτέρας ὑποστάσεις ἢ οὐσίας φάσκοντας εἶναι ἢ κτιστὸν ἢ τρεπτόν

ἢ ἁλλοιωτὸν τὸν υἱὸν τοῦ θεοῦ ἀναθεματίζει, ἢ καθολικὴ καὶ ἀποστολικὴ ἐκκλησία.»

Καὶ δὴ ταύτης τῆς γραφῆς ὑπὸ αὐτῶν ὑπαγορευθεῖσης ὅπως εἴρηται, αὐτοῖς τοῦ «ἐκ τῆς οὐσίας τοῦ πατρὸς» καὶ τοῦ «τῷ πατρὶ ὁμοουσίου» οὐκ ἀνεξέταστον αὐτοῖς κατελήλυθεν ἐπερωτήσεις τοιαυτῶν καὶ ἀποκρίσεις, ἐντεῦθεν ἀνεκινώμενο εἰσάγειν τε ὁ λόγος τὴν διανοίαν τῶν εἰρχόμενων καὶ δὲ, τοῦ «ἐκ τῆς οὐσίας» ὁμολογεῖτο πρὸς αὐτῶν δηλωτικὸν εἶναι τοῦ ἐκ μὲν τοῦ πατρὸς εἶναι, οὐ μὴν ὡς μέρος ὑπάρχειν τοῦ πατρὸς ταύτῃ δὲ καὶ ἡμῖν ἐδόκει καὶ ὡς, ἔχειν
 10 συγκατατιθεσθαι τῇ, διανοίᾳ τῆς εὐσεβούς δ' ὀρθοκαίας ὑπαγορευθεῖσης ἐκ τοῦ πατρὸς εἶναι τὸν υἱόν, οὐ μὴν μερὴς αὐτοῦ τῆς οὐσίας τυγχάνειν διόπερ τῇ διανοίᾳ καὶ ἡμεῖς συνετιθεμεῖα ἡδὲ τὴν φωνὴν τοῦ ὁμοουσίου παριστάμενοι, τοῦ τῇ εἰρήρῃ σκοποῦ, πρὸ ὀφθαλμῶν ἡμῶν κειμένου καὶ τοῦ μὴ τῆς ὀρθῆς, ἐκπεσεῖν διανοίας

15 Κατὰ τὰ αὐτὰ δὲ καὶ τὸ «γεννηθέντα καὶ ὡς τοῦ γένετα» κατεδείξαμεθα, ἐπειδὴ τὸ ἀπογθένναι κινῶν ἐφασκον εἶναι πρόσημα τῶν λοιπῶν κτισμάτων τῶν δια τοῦ υἱοῦ γενημένων ὧν οὐδὲν ἡμῶν ἔχειν τὸν υἱόν διότι μὴ εἶναι αὐτὸν πλάσμα τοῖς δι' αὐτοῦ γενομένοις ἐμφερέας, κρείττονός δὲ ἢ κατὰ πᾶν τοῦτο τυγχάνειν οὐσίας, ἣν ἐκ τοῦ
 20 πατρὸς γεγεννησθαι τὰ θεῖα διδάσκει λόγια, τοῦ προποῦ τῆς γεννήσεως ἀνεκφραστοῦ καὶ ἀνεπιλογιστοῦ πάσι, γεννητῇ φύσει, τυγχάνοντος

Ὁὕτω δὲ καὶ τὸ ὁμοουσίου εἶναι τοῦ πατρὸς τὸν υἱόν» ἐξετάζομενος ὁ λόγος συνίστησιν, οὐ κατὰ τὸν τῶν σωμάτων τρόπον οὐδὲ τοῖς θνητοῖς ζώοις παραπλησίως, οὔτε γὰρ κατὰ διαιρέσιν τῆς οὐσίας
 25 οὔτε κατὰ ἀποτομήν, ὅλλ' οὐδὲ κατὰ τι πάθος ἢ τροπὴν ἢ ἁλλοίωσιν τῆς τοῦ πατρὸς οὐσίας τε καὶ δυναμείας ταύτων γὰρ πάντων ἁλλοτρίαν εἶναι τὴν ἀγέννητον τοῦ πατρὸς φύσιν, παραστατικὸν δὲ εἶναι τὸ ὁμοουσίου τῷ πατρὶ τοῦ μηδεμίαν ἐμφέρεσιν πρὸς τὰ γεννητὰ κτίσματα τὸν υἱὸν τοῦ θεοῦ φέρειν, μόνῃ δὲ τῷ πατρὶ τῷ γεγεννηκότι κατὰ πάντα τρόπον ἀφωμειῶσθαι καὶ μὴ εἶναι ἐξ ἑτέρας, τινὸς ὑποστάσεώς τε καὶ οὐσίας, ἀλλ' ἐκ τοῦ πατρὸς ὧ καὶ αὐτῷ τοῦτον ἐρμηνευθέντι τὸν τρόπον καλῶς ἔχειν ἔφην συγκαταθεσθαι, ἐπεὶ καὶ τῶν παλαιῶν τινες λογίους καὶ ἐπιφανεῖς, ἐπισκόπους καὶ συγγραφεῖς ἐγνωμεν ἐπὶ τῆς τοῦ πατρὸς καὶ υἱοῦ θεολογίας τῷ τοῦ ὁμοου-
 30 σίου συγχερασμένους ὀνόματι

Ταῦτα μὲν οὖν περὶ τῆς ἐκτεθείσης εἰρήσθω πίστεως, ἣ συνεφωνήσαμεν οἱ πάντες οὐκ ἀνεξετάσως, ἀλλὰ κατὰ τὰς ἀποδοθείσας διανοίας ἐπ' αὐτοῦ τοῦ θεοφιλεστάτου βασιλέως ἐξετασθεῖσας καὶ τοῖς εἰρημένοις λογισμοῖς συνομολογηθείσας καὶ τὸν ἀναθε-
 40 ματισμὸν δὲ τὸν μετὰ τὴν πίστιν πρὸς αὐτῶν ἐκτεθέντα ἄλυτον εἶναι ἡγησάμεθα διὰ τὸ ἀπείργειν ἀγράφοις χρῆσθαι φωναῖς, διότι σχεδὸν ἡ πᾶσα γέγονε σύγχυσις καὶ ἀκαταστασία τῆς ἐκκλησίας μηδεμιᾶς γοῦν θεοπνεύστου γραφῆς τῷ «ἐξ οὐκ ὄντων» καὶ τῷ «ἦν ποτε

ὅτε οὐκ ἦν· καὶ τοῖς ἐξῆς ἐπιλεγομένοις κεκρημένης οὐκ εὐλογον
ἐφανή ταῦτα λέγειν καὶ διδάσκειν ὥ καὶ αὐτῷ καλῶς δοξαῖντι συν-
εθέμεθα, ἔπει· μὴδὲ ἐν τῷ πρὸ τούτου χρόνῳ τούτοις εἰώθαμεν συγ-
χρησθαι τοῖς ῥήμασιν.

Ἔτι μὴν τὸ ἀναθεματίζεσθαι τὸ ἀπὸ τοῦ γεννηθῆναι οὐκ ἦν· 5
οὐκ αὐτὸν ἐκείνη, τῷ παρὰ πᾶσιν ὁμολογεῖσθαι τὸ εἶναι τὸν
υἱὸν τοῦ Θεοῦ τῇ κατὰ σάρκα γεννησεως ἤδη, δεῖ τοσοῦτα
τοῦ τοῦ βασιλέως τῷ λόγῳ κατεσκεύαζε καὶ κατὰ τὴν ἐνύπνου αὐτοῦ
γέννησιν τὸ πρὸ πάντων αἰώνων εἶναι, οὗτον ἔπει καὶ πρὶν ἐνεργεῖα
γεννηθῆναι διαφέρει ἐν τῷ πατρὶ ἀγεννητως ὄντος τοῦ πατρὸς αἰ· 10
πατρὸς καὶ καὶ βασιλέως καὶ καὶ σωτῆρος, αἰ, δυναμὲι πάντα ὄντος,
αἰ, τὰ κατὰ τὰ πάντα καὶ ὡσαύτως ἔχοντος.

Ἰακώβ, καὶ ἀναγκαιῶς διεπεμψάμεθα ἀγαπητοί, τὸ κεκριμένον
τῆς ἡμετέρας ἐξετάσεως τε καὶ συγκαταθέσεως φανερόν ὑμῖν καὶ
σπώντες καὶ ὡς ἐλλείποντες τότε μὲν καὶ μέχρι ἐσχάτης ὥρας ἐνιστα· 15
μεθ' ὧν ἡμῖν ταῖς ἐπερωταῖς γραφοῦντα προσεκοπτε, τότε δὲ ἀφίσπε-
κως ταῖς μὴ ἀπαιτοῦντα κατέδεξαμεθα, ὅθ' ἡμῖν εὐγνωμόνως τῶν λυγῶν
ἐξισχύουσι τὴν διανοίαν ἐφανή συντρέχειν τοῖς ὑφ' ἡμῶν αὐτῶν ἐν τῇ
προεκτεθείσῃ πίστει ὁμολογημένοις.

21 Ἐπιστολὴ τῆς ἐν Νικαίᾳ Συνόδου πρὸς Αἰγυπτίους *
(Ἰούλιος 325)

Τῇ ἀγίᾳ καὶ μεγάλῃ θεοῦ χάριτι Ἀλεξανδρέων ἐκκλησίᾳ καὶ τοῖς
κατ' Αἴγυπτον καὶ Λιβυὴν καὶ Πεντάπολιν ἀγαπητοῖς ἀδελφοῖς οἱ
ἐν Νικαίᾳ συναχθέντες καὶ τὴν μεγάλην καὶ ἁγίαν συνοδὸν συγ-
κροτήσαντες ἐπισκοποὶ ἐν κυρίῳ χαιρεῖν.

Ἐπειδὴ τῆς τοῦ θεοῦ χάριτος καὶ τοῦ θεοφιλεστάτου βασιλέως
Κωνσταντίνου συναγαγόντος ἡμᾶς ἐκ διαφορῶν ἐπαρχιῶν καὶ πό-
λεων ἡ μεγάλη καὶ ἁγία συνοδὸς ἐν Νικαίᾳ συνεκροτήθη, ἐξ ἀπαντος
ἀναγκαῖον ἐφανή παρὰ τῆς ἱερᾶς συνόδου καὶ πρὸς ὑμᾶς ἐπιτεθῆναι
γράμματα, ἵν' εἰδέναι ἔχοιτε, τίνα μὲν ἐκινήθη καὶ ἐξητάσθῃ, τίνα 30
δὲ ἐδόξε καὶ ἐκρατυνθῇ, πρῶτον μὲν οὖν ἀπαντῶν ἐξητάσθῃ τὰ κατὰ
τὴν ἀσέβειαν καὶ τὴν παρανομίαν Ἀρείου καὶ τῶν σὺν αὐτῷ ἐπι-
παρουσίᾳ τοῦ θεοφιλεστάτου βασιλέως Κωνσταντίνου καὶ παμνηφί-
ἐδοξεν ἀναθεματισθῆναι τὴν ἀσεβῆ αὐτοῦ δοξάν καὶ τὰ ῥήματα καὶ τὰ
ὀνόματα τὰ βλασφημα, οἷς ἐκέχρητο βλασφημῶν τὸν υἱὸν τοῦ θεοῦ, 35
λέγων αὐτὸς οὐκ ὄντων εἶναι καὶ ἄπρην γεννηθῆναι μὴ εἶναι καὶ
αἰεταί ποτε ὅτε οὐκ ἦν, καὶ αὐτεξουσιότητι κακίας καὶ ἀρετῆς
δεκτικὸν τὸν υἱὸν τοῦ θεοῦ λέγοντος καὶ κτίσμα ὀνομάζοντος καὶ ποιη-

* Μ. Ἀθανασίου, Περὶ τῆς ἐν Νικαίᾳ Συνόδου 36. Πρβλ. καὶ Θεοδορή-
του, Ἐκκλησιαστικὴ Ἱστορία I 9,2-13.

μα ἀπαντα ἀνθεμάτισεν ἡ ἀγία σύνοδος οὐδὲ δέον ἀκούσαι τῆς ἀσε-
βοῦς δοξῆς καὶ τῆς ἀπνοίας καὶ τῶν βλασφημιῶν ῥημάτων ἀνασχυρέ-
νῃ καὶ τα μὲν κατ' ἐκείνων οἶον ἔλασεν ἐπεχέρας πάντως ἡ ἀκηκόατε
ἢ ἀκούσαθε, ἵνα μὴ δόξωμεν ἐπεμβαίνειν ἀνδρ. δι' ἐκείαν ἀμαρτίαν
5 δξία τὰ ἐπὶ χεῖρα κομισσάμεθα. τοσοῦτον δὲ ἴσχυσεν αὐτοῦ ἡ ἰστέ-
βεια, ὥς καὶ παραπολιτῶσαι Θεοῦν ἂν κτ. Μαρμα, κτ. καὶ Σακύνδρον
ἀπο Ἡερολεμαίδος, τῶν γὰρ αὐτῶν κακείνων ἐπεχέραςιν
Ἄλλ' ἐπέβη ἡ τοῦ Θεοῦ χάρις τῷ αὐτῷ καὶ καὶ δόξα, ἐκείνης καὶ τῆς
βλασφημίας καὶ τῶν προσώπων τῶν τολμήσαντων διαστασιν καὶ δια-
10 ρεσιν ποιήσασθαι τοῦ εἰρηγετομένου. Ἰναλλέν αὐτοῦ, ἡ ἐυθέρασαν τὴν
Αἴγυπτον ἐλείπετο δὲ ὁ κατὰ τὴν τρυφὴν τὴν Μειλίαν καὶ τῶν ὑπ'
αὐτῷ χειροτονηθέντων καὶ περὶ τοῦτον τοῦ μεροῦ ὃ ἐδόξε τῇ
συνόδῳ ἐμφανίζομεν ὑμῖν ἀναγνῶντες ἀδελφοί. Ἐδξαι οὖν Μειλίαν
μὲν φιλονόητον κινηθεῖσιν τῇ συνόδῳ κατὰ γὰρ τὴν ἀκριβῆ
15 λόγον οὐδεμιᾶς συγγνώμῃ δξίαν ἂν μὲν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τότε καὶ
μηδεμίαν ἐξουσίαν ἔχειν μήτε προχειρίζεσθαι μήτε χειροθετεῖν μήτε
ἐν χωρῇ μήτε ἐν πόλει ἐστὲρα προκεῖσθαι καὶ τῇ προφασίᾳ ἐνεκα,
φιλονόητον δὲ τὸ ἵνα μὴ τῇ τιμῇ καὶ ῥέουσας δὲ ἐκ αὐτῆς κατὰ
σταθέντας μυστικώτερᾳ χειροτονία βεβαιωθέντας κοινωνηθῆναι ἐπὶ
20 τοῖς, ἐφ' ὅτε ἔχειν μὲν αὐτοὺς τὴν τιμὴν καὶ ἐργάζεσθαι, δὲ ἐ-
ργαίαι δὲ εἶναι ἐξαιπῶς παύσων τῶν ἐν ἐκκλησίᾳ ὑπομνημάτων καὶ ἐκκλησίαι
ἐξ-αἰσθημένων τῶν ὑπο τοῦ τῶν τιμῶν τῶν ἰδίων καὶ συλλεγεμένων
ἡμῶν Ἀλεξάνδρου προχειρίζοντων ὡς τοῖς μὲν μηδεμίαν ἐξ-
ουσίαν εἶναι τοὺς ἀρέσκοντας αὐτοὺς προχειρίζεσθαι ἢ ὑπεβάλλειν
25 ὀνόματα ἢ ὅπως ποιεῖν ὡς χωρὶς γνώμης τοῦ τῆς ἐκκλησίας ἐκκλησίας
ἐπισκόπου, τῶν ὑπο Ἀλεξάνδρου τοῦ, δὲ γὰρ τὸ Θεοῦ καὶ ἐκκλησίας ὑπε-
θέρας ἐν μηδὲν σχήματι ἐμθέντας ἀλλὰ τελεωμένους ἐν τῇ καθο-
λικῇ καὶ ἀποστολικῇ ἐκκλησίᾳ ὄντας ἐξουσίαν ἔχειν καὶ προχειρί-
ζεσθαι καὶ ὀνόματα ἐπιτελεῖσθαι τῶν ἁγίων τοῦ κληροῦ καὶ ὅπως
30 πάντα ποιεῖν κατὰ νόμον καὶ θεσμὸν τῶν ἐκκλησιαστικῶν εἰ δὲ τὴν
συμβαλὴ ἀναπαύσασθαι τῶν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, τελεωμένων προσπαθαι-
ναι εἰς τὴν τιμὴν τοῦ τελεωμένου τοῦ, ἀρ- προσπαθῶντας, μόνον
εἰ δξίαι φαίνονται καὶ ὁ λαὸς κατὰ τὸ συνεπιφρονίζοντος αὐτῷ καὶ
ἐπισπαραγίζοντος τοῦ τῆς Αἰλεξάνδρου ἐπὶ σκότου. τοῦτο δὲ τοῖς
35 μὲν ἄλλοις ἀπασιν συνεχωρήθη ἐ- δὲ τοῦ Μειλίαν προσώπου οὐκέτι
τὰ αὐτὰ ἐδόξε διὰ τὴν ἀνέκδοτον αὐτοῦ ἀ-αἶν καὶ διὰ τὸ προχειρον
καὶ προπετεῖς τῆς γνώμης, ἵνα μηδεμίαν ἐξουσίαν ἢ ἀθθεντιαν αὐτῷ
δοθεῖν ἀνθρώπων δυνάμειν. τὴν αὐτῆς αὐτῆς ἀ-αἶν ποιεῖται. αὐτὰ
ἐστὶν ἡ ἐξαιρετικὴ καὶ διαφέροντα λίγῳ καὶ ἡ ἀγία πτῆ, Ἀλεξάν-
40 δρῶν ἐκκλησία εἰ δὲ τὴν ἄλλοις ἐκκλῆσιαι ἢ ἐδογματισθῇ συμπάρων-
τος τοῦ κυρίου καὶ τιμωμένου συλλεγεμένου καὶ ἀδελφοῦ ἡμῶν
Ἀλεξάνδρου, αὐτὸς παρὼν ἀκριβέστερον ἰσώσει πρὸς ὑμᾶς ἅτε δὴ
καὶ κύριος καὶ κοινωνός τῶν γεγεννημένων συγγενῶν εὐαγγελι-

ζόμεθα δὲ ὑμᾶς περὶ τῆς συμφωνίας τοῦ ἁγίου πάσχα, ὅτι ὑμετέρας
 εὐχαίς κατωρθώθη καὶ τοῦτο τὸ μέρος, ὥστε πάντας τοὺς ἐν τῇ
 ἐφ' ἀδελφούς τοὺς μετα τῶν Ἰουδαίων τὸ πρότερον ποιοῦντας συμφώ-
 νως Ῥωμαίους καὶ ἡμῖν καὶ πᾶσιν ἡμῖν τοῖς ἐξ ἀρχαίου μεθ' ὑμῶν
 φυλασσοῦσι τὸ πάσχα ἐκ τοῦ δεῦρο ἄγειν. χαίροντες οὖν ἐπὶ ταῖς
 κατορθώμασι καὶ ἐπὶ τῇ κοινῇ εἰρήνῃ καὶ συμφωνίᾳ καὶ ἐπὶ τῷ πᾶσιν
 αἵρεσιν ἐκκοπηταὶ ἀποδέξασθαι μὲν μετὰ μείζονος τιμῆς καὶ πλείο-
 νος ἀγάπης τὸν συλλειτουργὸν ἡμῶν, ὑμῶν δὲ ἐπίσκοπον Ἀλέξανδρον
 τὸν εὐφράναντα ἡμᾶς τῇ παρουσίᾳ καὶ ἐν ταύτῃ τῇ ἡλικίᾳ τοσούτον
 πόνον ὑποσταντα ὑπὲρ τοῦ εἰρήνην γενέσθαι καὶ παρ' ὑμῖν εὐχεσθε
 δὲ καὶ περὶ ἡμῶν ἀπικνῶν, ἵνα τὰ καλῶς ἔχειν δοξάντα ταῦτα βέβαια
 μέναι διὰ τοῦ παντοκράτορος θεοῦ καὶ διὰ τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ
 Χριστοῦ ἐν ἁγίῳ πνεύματι, ᾧ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων,
 ἀμήν

22 Σύμβολον τῆς ἐν Νικαίᾳ Συνόδου *

15

(19 Ἰουνίου 325)

Οἱ ἐν Νικαίᾳ συνελθόντες ἐπίσκοποι ἦσαν δὲ ἑγγὺς τριακόσιοι κατακρινόν-
 τες τὴν ἀρειανὴν αἵρεσιν καὶ καθαιρέσαντες τοὺς περὶ Ἀρείου λοιπὸν ἐξέθεντο
 ἐγγράφως τὴν ἐκκλησιαστικὴν πίστιν πρὸς θεῶν κατὰ πάσης εἰρέσεως

Τα ἐν τῇ Νικαίᾳ ἐκτεθέντα, εἶδοξε τὰ ὑποτεταγμένα

20

Πιστεύομεν εἰς ἕνα θεόν, πατέρα, παντοκράτορα, πάντων ὁρατῶν
 τε καὶ ἀορατῶν ποιητὴν καὶ εἰς ἕνα κύριον Ἰησοῦν Χριστὸν τὸν υἱὸν
 τοῦ θεοῦ, γεννηθέντα ἐκ τοῦ πατρὸς μονογενῆ, τούτεστιν ἐκ τῆς
 οὐσίας τοῦ πατρὸς, θεὸν ἐκ θεοῦ, φῶς ἐκ φωτός, θεὸν ἀληθινὸν ἐκ
 θεοῦ ἀληθινοῦ, γεννηθέντα οὐ ποιηθέντα, ὁμοούσιον τῷ πατρί, δι'
 οὗ τὰ πάντα ἐγένετο τὰ ἐν οὐρανῷ καὶ τὰ ἐν τῇ γῇ τὸν δι' ἡμᾶς
 τοὺς ἀνθρώπους καὶ διὰ τὴν ἡμετέραν σωτηρίαν κατελθόντα καὶ σαρ-
 κωθέντα, ἐνανθρωπήσαντα, παθόντα καὶ ἀναστάντα τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ,
 ἀνελθόντα εἰς οὐρανοὺς, ἐρχόμενον κρῖναι ζῶντας καὶ νεκρούς καὶ εἰς
 τὸ ἅγιον πνεῦμα τοὺς δὲ λέγοντας ἦν ποτε ὅτε οὐκ ἦν ἢ οὐκ ἦν πρὶν
 γεννηθῆ' ἢ ἐξ οὐκ ὄντων ἐγένετο ἢ ἐξ ἑτέρας ὑποστάσεως ἢ οὐσίας
 φάσκοντας εἶναι ἢ κτιστὸν ἢ τρεπτὸν ἢ ἀλλοιωτὸν τὸν υἱὸν τοῦ
 θεοῦ τοὺς τοιούτους ἀναθεματίζει ἡ καθολικὴ καὶ ἀποστολικὴ ἐκ-
 κλησία

* Μ. Ἀθανασίου, Περὶ τῆς ἐν Νικαίᾳ Συνόδου 27

23. Ἐπιστολὴ βασιλέως

Κωνσταντίνου πρὸς τὴν ἐκκλησίαν Ἀλεξανδρείαν.*

(Ἰούνιος 325)

Κωνσταντῖνος Σεβαστός τῇ καθολικῇ Ἀλεξανδρείᾳ ἐκκλησίᾳ.

Χαιρετε, ἀγαπητοὶ ἀδελφοί. τέλει·εν παρα τῆς θείας προνοίας
 εὐλόγησεν χάριν, ἵνα πάσῃς πλάνης ἀπαλλαγέντες μίαν καὶ τὴν αὐτὴν
 ἐπιγινώσκωμεν πιστὴν οὐδὲν λοιπὸν τῷ διαβόλῳ ἔξωσθαι καθ'
 ἡμῶν πᾶν ὅ,τι δ' ὦν κακοτεχνήσαμενος ἐπεχειρήσεν, ἐκ βεθέρων
 ἀνῆρηται τὰς διχονομίας, τὰ σχίσματα, τοὺς θορυβοὺς ἐκείνους καὶ τὰ
 τῶν διαφορῶν ἰν' οὕτως εἴπω θανάσιμα φάρμακα κατὰ θεοῦ κέλευσιν
 ἢ τῆς ἀληθείας ἐνίκησι λαμπρότης. ἵνα το γαρὺν ἅπαντες θεὸν καὶ
 τῷ ὀνόματι προσκυνῶμεν καὶ εἰς αὐτὸν πιστευώμεν. ἵνα δὲ τοῦτο
 γένηται, ὑπομνησθεὶς θεοῦ συνεκαλεσάς εἰς τὴν Νικαίᾳ πόλιν τοὺς
 πλείστους τῶν ἐπισκόπων, μεθ' ὧν καθάπερ ὡς εἰς ἐξ ὑμῶν ἐγὼ
 συνθεραπεύων ὑμέτερος καθ' ὑπερβολὴν εἶνα χαίρων καὶ αὐτὸς τὴν
 τῆς ἀληθείας ἐξετάσειν ἀνεδεξάμην. ἡλεγχθὲν γὰρ ἅπαντα καὶ ἀκρι-
 βῶς ἐξητασθαι, ὅσα δὲ κρυφῶς καὶ διλογίας προφασιν ἐδοκεῖ
 γεννᾶν καὶ φερασθῆναι θείᾳ μεγαλειότης, χάρις καὶ ὡς δεῖνα περὶ τοῦ
 ἡμετέρου σωτήρου, περὶ τῆς ἐλπίδος καὶ ζωῆς ἡμῶν ἀπρεπῶς ἐβλα-
 στήσαντες τινὲς ἄναστα τὰς θεολογίας γραφαῖς καὶ τῇ ἀγίᾳ
 πίστει φθογγόμενοι τε καὶ πιστεῖν ὁμολογοῦντες

Τριακοσίων γούν καὶ πλεόνων ἐπισκόπων ἐπὶ σωφροσυνῇ τε καὶ
 ἀγχινοίᾳ θαυματούμενων μίαν καὶ τὴν αὐτὴν πιστὴν, ἢ καὶ ταῖς ἀλη-
 θείας ἀκριβῆς τοῦ θεοῦ νόμον πέφυκε πιστῆς, εἶναι βεβαιούντων,
 ὁ μόνος Ἀρείος ἐφωράθη τῆς διαβολικῆς ἐνεργείας ἡττημένος καὶ τὸ
 κακὸν τοῦτο πρῶτον μὲν παρ' ἡμῶν ἐπετα δὲ καὶ παρ' ἑτέροις ἀσβεῖ
 γνώμῃ, διασπείρας. ἀναδεξάμεθα τοιγαρὺν ἦν ὁ παντοκράτωρ παρέ-
 σχε γνῶμην ἐπανέλθωμεν ἐπὶ τοὺς ἀγαπητοὺς ἡμῶν ἀδελφοὺς. ὧν
 ἡμᾶς τοῦ διαβόλου ἀναιδής τις ὑπερτέτης ἐχώρισεν, ἐπὶ τὸ κοινὸν
 σῶμα καὶ τὰ γνησια ἡμῶν μέλη σπασθῇ, πασῇ ἰωμεν τοῦτο γὰρ
 καὶ τῇ ἀγχινοίᾳ καὶ τῇ πίστει καὶ τῇ οὐσίᾳ, τῇ ἡμετέρᾳ πρέπει, ἵνα
 τῆς πλάνης ἐλεγχθείσης ἐκείνου ὃν τῆς ἀληθείας ἐχθρὸν εἶναι συνέ-
 στηκε, πρὸς τὴν θεῖαν ἐπανέλθῃτε χάριν. ὁ γὰρ τοῖς τριακοσίοις
 ὁμοῦ ἤρεσεν ἐπισκόποις, οὐδὲν ἔστιν ἕτερον ἢ τοῦ θεοῦ γνώμη,
 μάλιστα ὅπου γε τὰ ἅγιον πνεῦμα τοιοῦτων καὶ τληκυότων ἀνδρῶν
 ταῖς διανοαῖς ἐγκείμενον τὴν θεῖαν βουλῇσιν ἐξεφώτισε. διὸ μηδεὶς
 ἀμφιβαλλέτω, μηδεὶς ὑπερτιθέσθω, ἀλλὰ προθύμως πάντες εἰς τὴν
 ἀληθεστάτην ὁδὸν ἐπάνιτε, ἵν' ἐπειδὴν ἔσων οὐδέπω πρὸς ὑμᾶς
 ἀφίκωμαι, τὰς ὀφειλομένας τῷ παντοφύρῳ θεῷ μεθ' ὑμῶν ὁμολογήσω

* Μ Ἀθανασίου, Περὶ τῆς ἐν Νικαίᾳ Συνόδου 38.

σονται, οἱ μετὰ τὴν κυριοκτονίαν¹ τε καὶ πατροκτονίαν ἐκείνην ἐκ-
στάντες τῶν φρενῶν ἄγονται οὐ λογισμῷ τινι, ἀλλ' ὁρμῇ ἀκατασχέτῳ,
ἐτη δ' ἂν αὐτοῖς ἡ ἐμφυτος αὐτῶν ἀπαγῇ μανία, ἐκείθεν τοίνυν κἀν
αὐτῷ ᾧ μέρει τὴν ἀληθειαν οὐχ ὁρῶσιν, ὥς ἀεὶ κατὰ τὸ πλείστον
5 αὐτοὺς πλανωμένους ἀντὶ τῆς προσκρούσεως ἐπανορθώσεως, ἐν τῷ
αὐτῷ ἔτει δευτέρον το πάσχα ἐπιτελεῖν τινος οὐκ ἔστιν ἡ χάρις τούτοις
ἐπιμεθεὶς τοῖς δευτέρῳ πλανῇ νοσεῖν ὡμολογῆται. δευτέρον γὰρ τὸ
πάσχα ἐστὶ ἐν ἐνιαυτῷ οὐκ ἂν ποτε ποιεῖν ἀνεξομεθεῖται ἀλλ' εἰ καὶ ταῦτα
οὐκ ἐπιδόκειτο, τὴν ὑμετέραν ἀγγλικήν ἐχρῆν καὶ δια σπουδῆς καὶ
10 δι' εὐχῆς πάντοτε ἐν μηδενὸς ἡμεροστί, το καθαρὸν τῆς ὑμετέρας
μυχῆς κοινωνεῖν δοκεῖν ἀνθρώπων ἔθεσι παγκρατικῶν.

Προς τοὺς τοὺς κακείνους παρεστὶ συνορᾶν ὥς ἐν τηλικούτῳ πράγματι
καὶ τοιαύτης θρησκείας ἐορτῇ διαφωνῶν ὑπάρχειν ἐστὶν ὁθεμιον
μὴν γὰρ ἔμιν τὴν τῆς ἡμετέρας ἐκκλησίας ἡμέραν τοῦ ἐστίν τὴν τοῦ
5 ἀγιωτάτου πάθους ὁ ἡμέτερος ἀρέδωκε σωτῆρ μὴν εἶναι τὴν καθο-
λικὴν αὐτοῦ ἐκκλησίαν βεβούληται, ἥτις εἰ καὶ τὰ κληματα εἰς πολλοὺς
τε καὶ διαφορὰς τοσούτοις ἂν μέρη διῃρτυται, ἀλλὰ ὅμως ἐν τινι ἡμε-
ρῇ θείῳ βουληματι θαλάττειται. λογισασθαι δὲ ἡ ἡμετέρας οὐκ
ἔστιν ἀγγλικῶς ὅπως ἐστὶ, δεινόν τε καὶ ἀπρεπὲς κατὰ τὰς αὐτὰς ἡμέ-
15 ρας ἑτέρου μὲν τοῖς ἡσυχαστικαῖς σχολάζειν, ἑτέρους δὲ συμπόσια ἐπι-
τελεῖν καὶ μετὰ τὰς τοῦ πάσχα ἡμέρας ἄλλους μὲν ἐν ἐορταῖς καὶ
ἀνέσεσι, ἑξέσχεσθαι ἄλλους δὲ τοῖς ὠρεσμένοι, ἐκδεδοσθαι νη-
στειαῖς δια τῆς τοῦ προσκρούσεως ἐπανορθώσεως ὑπεῖν καὶ
πρὸς τὴν διακρίνωσιν ἐκδοθῆαι τοῦτο ἡ θεία πρόνοια βουλεται, ὥς
20 ἐγώ γε πάντας ἡγουμαι συνορᾶν.

Ἰδοὺν ἐπειδὴ τοῦτο ὁρῶν ἐπανορθωσθαι προσήκειν ὥς ἡδη
μετὰ τῶν πατρικόνων τε καὶ κυριοκτόνων ἐκείνων εἶναι κοινόν, ἐστὶ
δε ἄξις εὐπρεπῆς, τὴν ἀπασαι οἱ τῶν δουλικῶν τε καὶ μεσημβρινῶν
καὶ ἀρκυῶν τῆς σήμερον μερῶν παραφυλάττουσιν ἐκκλησιαί καὶ
30 τὰς τῶν κατὰ τὴν ἑσπέραν τῶν, οὗτο ἐσκεν ἐπὶ τοῦ παρόντος καλῶς
ἔχειν ἀπαντες ἡγήσαντο καὶ αὐτοὶ δὲ τῇ ὑμετέρα ἀγγλικῇ ἀρέσειν
ὑπεσπορῶν ἢ ὑπερ δ' ἂν κατὰ τὴν Ῥωμαίων πόλιν Ἰταλίαν τε καὶ
Ἀφρικὴν ἀπασαι Ἀγγλοῦν Σπανίας Γαλλίας Βρετανίας Λιβυῆς
ἁλὴν Ἑλλάδα Ἀσιαντίν τε διοικῶσιν καὶ Ποιτικὴν καὶ Κελτικὴν μετ'
35 καὶ συμφωνῶ φυλάττεται γνωμῇ, σημειῶνς τοῦτο καὶ ἡ ὑμετέρα
προσδέχεται συνεσις, λογισμένη ὥς οὐ μόνον τῶν ἐστὶν ὁ τῶν
κατὰ τοὺς προειρημένους ὅπως ἐκκλησιῶν ἀριθμός, ἀλλὰ καὶ ὥς
τοῦτο μάλιστα κοινῇ πάντας οἰωσθαι ἐστὶν βεβαιότατον ὅπερ καὶ ὁ
ἀκριβὲς λόγος ἀπαιτεῖν δοκεῖ καὶ οὐδεμίαν μετὰ τῆς Τροβαίων ἐπιπο-
40 κίας ἔχειν κοινωνίαν ἵνα δὴ τὸ κεφαλαϊωδέστατον συντόμως
εἰπω, κοινῇ πάντων ἡρεσε κρίσει τὴν ἀγιωτάτην τοῦ πάσχα ἐορτὴν

- δὲν ἡ τοῦ σαρμένου σώματος εὐχαιρὶς πρὸς ἐπίγνωσιν τῆς ἰδίας ἀγιότητος
 ὁρᾷ ἢ ὑποπίπτει θεῷ τὸ τοῦ σώματος ἐκκεχωρισμένον, ἀρ' οὐχὶ
 δέστυκε τοῦτο ὅπερ ἐκ τῆς τοῦ σώματος ἀφρηρῆται ταπεινότητος,
 οὐχ δεῖ ζῶμεν, καὶ πρὸς θάνατον ἢ τῆς ψυχῆς εὐχαιρὶς τοῦ σώματος προ-
 5 καλέσται τί τοῖνυν ἐνθάδε ἢ ἐβλάβη, τε καὶ εὐλακρινῆς τις αἰὶν
 ἀμφιβολίας κατεβλήφεν, ἢ οὐχ ὁρᾷ, ὅτι σαρμὸν τὸν τῶμα ὁ θεὸς ἐπέλε-
 ξασθαι, δι' οὗτα τῆς τίσεως τεκμήρια καὶ τὰ τῆς ἐκείνης ἀρετῆς ὑπο-
 δεγματὰ ἐμελλεν ἐμφανίζειν καὶ τὴν ἕδρην συνεκκελεύειν, ἀπεθρίψαι
 10 πάλαι τοὺς ἀθροπίνους γένους ἀπολεῖν, ἀποσεισασθαι, καὶ τὴν τε θρη-
 σκείας διδόναι διδασκαλίαν καὶ τῇ τῆς ἀγνείας ὑποδείγματι τὰς ἀνα-
 ξίας τοῦ νοῦ πράξεις καθάρειν, ἔπειτα δὲ τὴν μετ' τοῦ θανάτου βί-
 στανον ἐκλεῖν, τὰ δὲ τῆς ἀθανασίας ἐπαθλα προαναφωνεῖν.
 Ἀλλ' ὑμεῖς, οὓς λοιπὸν ἀδελφοὺς ἢ τῆς ἀγαπῆς κοινωνία εὐκότως
 ὑπ' ἐμοῦ προσηγορεύεσθαι ποιεῖ, οὐκ ἀγνοεῖτέ με τὸν ὑμέτερον συν-
 15 νεράποντα, οὐκ ἀγνοεῖτε τὸ τῆς ὑμετέρας σωτηρίας ὀχυρῶμα, οὐ
 τὴν φροντίδα γνησίως ἐπανήρξαται, καὶ δι' οὗ τῶν ἡμετέρων ἐχθρῶν
 οὐ μόνον τὰ βλάκα κατεμαχεσάμεθα, ἀλλὰ καὶ ζῶντας ἐπὶ τὴν ψυχὴν
 συνεκαθεύξαμεν πρὸς τὴν τῆς φιλικανθρωπίας ἀντιθέσιν ἐκφύγει
 20 ἀλλ' ἐγὼ ἐπὶ ταῖς ἀγαθοῖς τοῖς διὰ τὴν τῆς ἐκκεχυμένης μαλιστα
 ἀνάνεωσιν ἐχαιρον καὶ γὰρ θαύματα ἢ, ἄξιον, ἐκτεθῶν ἔθνη, τοσαῦτα
 εἰς ὁμόνοιαν ἐπαγαγεῖν, ὃ πρό βραχέος ἐλέγετο τὸν θεὸν ἀγνοεῖν
 πλὴν τι ἐμελλε γίνεσθαι τὰ ἔθνη, ταῦτα δ' οὐδεμίαν φιλονεικίας ἐπα-
 νήρητο φροντίδα, τί οὖν νοεῖτε, ἀδελφοί, ἀγαπητοί, ὡς ὑμᾶς αὐ-
 25 τοὺς αἰτέωμαι, Χριστιανοί, ἔσμεν καὶ οἰκτῆρα διαθέσει διχονοοῦμεν.
 αὕτη ἄρα ἐστὶν ἡ ἡμετέρα πίστις, αὕτη ἡ τοῦ ἀγνώστου νόμος, διδα-
 σκαλία, ἀλλὰ τίς ἐστὶν αἰτία δι' ἣν ὁ τοῦ παρόντος κακὸς ἐλευθρὸς
 ἐξεκγύγερται, ὧς τῆς ἀτοπίας, ὧς μίσους ὑπερβολὴ πάσης ἀγανακτή-
 σεως μέγιστος ὑπερβαίνουσα τίς ἡ τοῦ λησστηρίου τούτου ἀναπέ-
 30 φανται δεινότης, ἡ τὸν τοῦ θεοῦ υἱὸν ἀρνείναι ἐξ ἀμερίστου τοῦ πατρὸς
 οὐσίας προσηλυθέναι, ἀρ' οὐχὶ πανταχοῦ ἐστὶν ὁ θεός, καίτοι γε
 τοῦτον πάντοτε παρῆναι ἡμῖν αἰσθανόμεθα, ἀρ' οὐχὶ διὰ τῆς τούτου
 δυναμείας ἡ τῶν ὅλων συνέστηκεν εὐκοσμία, καίτοι γε τῆς τοῦ χωρι-
 σμοῦ διαστασεως ἐστέρεται,

- Μὴ οὖν ὑμῖν τι πέτραται, ἀγαπητοὶ ἀδελφοί, καταμάθετε νῦν,
 35 ἀξιῶ, τὰς βασάνους τῆς παρούσης ἀλγυθόνος ὁμολογητὰς ὑμᾶς εἶναι
 τούτου ἐπηγγέλλεσθε ὃν (θεὸν) εἶναι ἀρνεῖσθε, τοῦτο ὑμᾶς τοῦ πανώ-
 λου διδασκάλου παθόντος, ἰκετεύω, τίς ἐστὶν ὁ ταῦτα διδοῦν
 αὕτως ἀκακὸν πλῆθος, Εὐσέβιος δηλαδὴ ὁ τῆς τυραννικῆς ὁμότητος
 συμμύστης, ὅτι γὰρ πανταχοῦ τοῦ τυράννου γιγνέσθαι πρόσφιν,
 40 πολλαχόθεν ἐστὶ συναρᾶν τοῦτο μὲν γὰρ αἱ τῶν ἐπισκόπων σφαγαὶ
 διαμαρτύρονται, ἀλλὰ τῶν ἀληθῶς ἐπισκόπων, τοῦτο δὲ ἡ χαλεπω-
 τάτη τῶν Χριστιανῶν ἐκδιώξις διαρρήδην βοᾷ οὐδὲν γὰρ περὶ τῶν
 εἰς ἐμὲ γεγεννημένων ὕβρεων νῦν ἐρῶ, δι' ὧν, ὅτε μάλιστα αἱ τῶν ἐναν-

τίων μερῶν ἐπραγματεύσαντο συνδρομί. οὗτος καὶ ὀφθαλμούς κατα-
 σκόπους ὑπέπεμπε κατ' ἐμοί καὶ μόνον οὐκ ἐνόηλους τῷ τυράννῳ
 συνεπέφερεν ἱπουργίας. μὴδ' ἐμὲ τις οἰεσθῆναι πρὸς τὴν τούτων
 ἀπόδειξιν ἀπαράσκευον. Οὐ γὰρ ἔστιν ἀκριβής, ὅτι τοὺς πρεσβυ-
 τέρους καὶ τοὺς διακόνους τοὺς Εὐσεβίου παρεπομένους φανερώς ὑπ' 5
 ἐμοῦ συνειληφθαι συνέστηκεν ἀλλὰ ταῦτα μὲν παρίημι, ἃ νῦν οὐκ
 ἀγανακτήσεως ἔνεκεν, ἀλλ' εἰς ἐκείνων αἰσχύνῃ ὑπ' ἐμοῦ προση-
 νεῖται. ἐκεῖνο μόνον δέδισα, ἐκεῖνο διαλογίζομαι, ὅτι ὑμᾶς ὁρῶ πρὸς
 τὴν τοῦ ἐγκλήματος καλεῖσθαι κοινωνίαν διὰ γὰρ τῆς Εὐσεβίου
 ἀγωγῆς τε καὶ διαστροφῆς συνειδησὶν τῆς ἀληθείας κεχωρισμένην 10
 ἀνελήφασθε. ἀλλ' ἔστιν αὖ βραθεῖα θεραπεία, εἰ γε ἐπίσκοπον πιστόν
 τε καὶ ἀκέραιον νῦν γούν λαβόντες πρὸς τὸν θεὸν ἀπ' ᾗθετε, ὅπερ ἐπὶ
 τοῦ παρόντος ἐν ὑμῖν ἔστι. καὶ πάντα ἐχρῆν τῆς ὑμετέρας κρίσεως ἡρ-
 τήσθαι εἰ μὴ ὁ προειρηγμένος Εὐσέβιος (συν) δίνῃ τῶν συναγομένων
 αὐτῷ ἐνταῦθα ἐληλυθεὶ καὶ τὴν τῆς τάξεως ὀρθότητα ἀναισχύντως 15
 συνετεταράχει.

Ἄλλ' ἐπειδὴ περὶ αὐτοῦ τοῦ Εὐσεβίου πρὸς τὴν ὑμετέραν ἀγάπην
 ὀλίγα προσῆκε φράσαι, μέμνηται ἡ ὑμετέρα ἀντιπαθία ἐπὶ τῆς Νικα-
 ῖων πόλεως γεγενῆσθαι. συνέδοκον, ἥ καὶ αὐτὸς ἐγὼ πρεπόντως τῇ τῆς 20
 ἐμῆς συνειδήσεως λατρεῖα παρτήν, οὐδὲν ἔπερον βουλόμενος ἢ
 ὁμόνοιαν ἅπασιν ἐργάσασθαι καὶ πρὸ πάντων ἐλεγεῖν τε καὶ ἀποσελ-
 σασθαι τὸ πρᾶγμα τοῦτο, ὃ τὴν μὲν ἀρχὴν εὐήθε, διὰ τῆς Ἀρείου
 τοῦ Ἀλεξανδρέως ἀκονίας ἰσχυροποιεῖτο δὲ παραχρῆμα διὰ τῆς
 Εὐσεβίου ἀτόπου τε καὶ ὀλιθρίας σπουδῆς. ἀλλ' αὐτὸς οὗτος 25
 Εὐσέβιος, προσφιλέστατος καὶ τιμιώτατος, μεθ' ὅσης νομίξετε συνδρο-
 μῆς ἄτε δὴ ὑπὸ τῆς συνειδήσεως αὐτῆς ἡττώμενος μεθ' ὅσης δὲ
 αἰσχύνῃς τῇ πανταχόθεν ἐληλεγμένη γενδολογίᾳ συνιστατο, ὑποτάμπων
 μὲν καὶ διαφόρους τοὺς ἀξιοῦντας ὑπὲρ αὐτοῦ, ἐξαιτούμενος δὲ παρ'
 ἐμοῦ συμμαχίαν τινά, ὅπως μὴ ἐπὶ τούτῳ ἐλεγχθεὶς πλημμελήματι
 τῆς ὑπαρχούσης αὐτῷ τιμῆς ἐκβάλλοιτο μάρτυς ἐστί μοι. τούτου ὁ 30
 θεὸς αὐτός, ὃς ἐμοί τε καὶ ὑμῖν φιλαγάθως ἐπιμένει, ἐπεὶ καὶ ἐμὲ ἐκεῖ-
 νος περιέτρεψε καὶ ἀπρεπῶς ὑφ' ὤφρασεν, ὃ καὶ ὑμεῖς ἐπιγνώσεσθε
 πάντα μὲν γὰρ ἐπράχθη τότε, καθὼς αὐτὸς ἐπόθει πᾶν ὀτιοῦν κακὸν
 ἐπὶ τῆς αὐτοῦ θ' ἀνοίας ἀποκρυπτόμενος.

Ἄλλὰ πρῶτον, ἵνα τὰ λοιπὰ τῆς τούτου σκαιότητος παρῶ, τί 35
 μάλιστα μετὰ Θεογνίου, ὃν τῆς ἀνοίας ἔχει κοινωνόν, διεπράξατο,
 ἀκούσατε, παρακολῶ. Ἀλεξανδρέας τινὰς τῆς ὑμετέρας πίστεως
 ἀναχωρήσαντας ἐνταῦθα κεκελευεὶν ἀποσταλῆναι, ἐπειδὴ διὰ τῆς
 τούτων ὑπηρεσίας ὁ τῆς διχονοίας ἡγεῖρετο πυρρός. ἀλλ' οὗτοι 40
 οἱ καλοὶ τε καὶ ἀγαθοὶ ἐπίσκοποι, οὓς ἀπαξ ἢ τῆς συνέδου ἀλήθεια
 πρὸς μετάνοιαν τετήρηκε, οὐ μόνον ἐκείνους ὑπαδέξαντο καὶ παρ'
 ἑαυτοῖς ἡσφαλίσαντο, ἀλλὰ καὶ ἐκοινωνήσαν αὐτοῖς τῆς τῶν τρόπων
 κακοηθείας. διὸ τοῦτο περὶ τοὺς ἀχαρίστους τούτους ἐκρίνα πρᾶξαι.

ἀρπαγέν· ας γὰρ αὐτοὺς ἐκέλευσα ὡς πορρωτάτω ἐξορισθῆναι· νῦν ἡμετέροισι ἐστὶ πρὸς τοῦ Θεοῦ ἐκείνῳ τῇ τιστέ βέλτε· ἢ πανταί καὶ γεγενηθῆαι πινύστικες καὶ εἰς αὐτὴν τρέπε· καὶ διαπεχίσσῃσθαι αὐτῶν· ἵνα ἐπισκοπῶντες ἄλλους τε καὶ ὁρθοδόξους καὶ φιλαθρευτοὺς ἐμὴν τῶν χαρισμάτων εἰς αὐτὸν τῇ τιστέ μετῇσιν ὡν λαμπρόνων ἐκείνῳ τῇ τιστέ πρὸς ἐπαύρῃσιν ἀπρηνεῖς ἔξαρθῇσιν· τοῖς μὲν πρὸς ἀρχὴν τῆς ἰδίας τοῖς μὲν δια τῆς τοῦ Θεοῦ τιστέ αὐτῶν· ἐστὶν ἡμῶν ἐνεργείας ἀλυσταλήσεται· οὐδὲς ἡμῶν δὲ δικῶν αἰεὶ, ἀδελφοὶ ἀγαπῶντες.

26 Ἐπιστολὴ βασιλέω; Κωνσταντίνου πρὸς Θεόδοτον Λαοδικεῖαν *
(Νοέμ-Δεκ. 325)

Νικητῆς Κωνσταντίνος Σεβαστός Θεοδότῳ

Ἦσθη τῆς θείας ὑπὸ τῆς ἰσχυρῆς πέφυκε, καὶ ἐξ ὧν Εὐσέβιος τε καὶ Θεογνῆος τεύονθασιν εὐχερε, καὶ σὲ μαθεῖν, οὐδὲ τὴν ἀγνοεσθῆναι παραινούντες θρησκείαν τοῦ σωτῆρος Θεοῦ δόγμα τῇ συστήματι τοῦ οἰκείου λησθητοῦ καὶ μετὰ τοῦ τυχεῖν συγγνώμης ἐκίαναν ὅτε γὰρ μάλιστα μετὰ τὴν τῆς συνόδου ὁμογνώμονα συμφωνίαν ἐχρήν τὴν προτέραν ἐπανορθώσασθαι· πλὴν, ὅτι τοῖς αὐτοῖς ἀποτήμασιν ἐμμένοντες ἐσώσαν· δια τούτων γὰρ ἡ θεία προνοία αὐτοῖς τοῦ ἐκείνης ἀπασιπτο λῆτον· ἐπειδὴ μὴδε ἔφερε τὰς ἀκάκους ψυχὰς ὀλίγων ἀπνοῖα φθαιόμενης καθαρᾶν, καὶ νῦν μὲν ἀξίαν παρ' αὐτῶν ἦτησε δικὴν· μειζύοντα δὲ καὶ εἰς τὸ ἐξῆς διὰ τοῦ παντός αἰῶνος λήψεται.

Ἦσθη τῇ σὴ χυρῶν δὲ λωθῆναι δεῖν ἡγησάμεν· ἵνα εἰ τις κοκῇ παραινέσις τῶν τοῖν τῶν ὡς ἐγώ γε οὐκ οἶμαι, τῇ σὴ ἐνεκαθέσθῃ προαρέσει, ταύτην τῆς ψυχῆς ἀφιλομενος καθαρᾶν ὡς προσῆκε τὴν διάνοιαν εὐκρινῶς τε καθάσωσιν καὶ ἄρχαντο· πιστὴν τῷ σωτῆρι Θεῷ παραστέσθαι προθυμότης καὶ γὰρ αὐτοῦ προσῆκόν ἐστιν ὑπὸ τούτου πράττεσθαι· ὅς δ' ἂν ἀκεραίων τῶν τῆς αἰωνίου ζωῆς ἐπάθλων ἀξιοῦσθαι βουλευηται.

καὶ ἄλλῃ χειρὶ
80 ὁ Θεὸς σε διαφυλάξει, ἀδελφε ἀγαπητέ

27 Ἐπιστολὴ βασιλέω; Κωνσταντίνου πρὸς Ἀρείον **
(27 Νοεμ. 327)

Νικητῆς Κωνσταντίνος Μέγιστος Σεβαστός Ἀρείῳ.

Πάλαι μὲν ἐδηλώθη τῇ στερρότητί σου, ὅπως ἂν εἰς τὸ ἡμέτερον στρατόπεδον ἀφίκοιο, ἵνα τῆς ἡμετέρας θείας ἀπαλαῦσαι δυνηθείης.

* Μ. Ἀθανασίου, Περὶ τῆς ἐν Νικαίᾳ Συνόδου 42

** Σωκράτους, Ἐκκλησιαστικὴ Ἱστορία I 25.

θαυμάζομεν δὲ σφόδρα μὴ παραχρῆμά σε τοῦτο πεποιημένα. διότι
νῦν ἐπιβας ὀχλήματος δημοσίων εἰς τὸ ἡμέτερον στρατοπέδον ἀφικέ-
σθαι ἐπειχθῆται, ὅπως οὐ τῆς παρ' ἡμῶν εὐμενείας τε καὶ ἐλευθερίας
χωρὶς εἰς τὴν πατρίδα ἐπανελθεῖν δυνήθῃς, ὁ θεὸς σε διαφυλάξει. ἀγα-
πητε

ἔδοθη -ῇ πρὸ πάντε καλανδῶν δεκεμβριων

28 Ἐπιστολὴ πρεσβυτέρου

Ἀρείου καὶ Εὐξαιίου πρὸς βασιλέα Κωνσταντίνου.

(τέλος 327)

Τῷ εὐλαβεστάτῳ καὶ θεοφιλεστάτῳ δεσπότῃ ἡμῶν βασιλεὶ Κων- 10
σταντίνῳ Ἀρείος καὶ Εὐξαιίος

Καθὼς προσέταξεν ἡ θεοφιλὴς σου εὐσέβεια θέσπιτα βασιλεῖ,
ἐκτιθέμεθα τὴν ταύτων πίστιν καὶ ἐγγράφει, ὡς ἡμεῖς ἐπὶ θεοῦ
οὕτως πιστεύομεν ἡμεῖς καὶ πάντες οἱ σὺν ἡμῖν ὡς ἡμεῖς ἀποδέ-
σασθαι εἰς ἓνα θεὸν πατέρα, παντοκράτορα καὶ εἰς κύριον Ἰησοῦν 15
Χριστὸν τὸν υἱὸν αὐτοῦ τὸν μονογενῆ, τὸν ἐκ αὐτοῦ πρὸ πάντων τῶν
αἰώνων γεγεννημένον, θεὸν λόγον δι' οὗ τὰ πάντα ἐγένετο, τὰ τε ἐν τοῖς
οὐρανοῖς καὶ τὰ ἐπὶ τῆς γῆς τὸν κατέλθοντα καὶ σαρκὸς ὀνομαζόμενον
καὶ παθόντα καὶ ἀναστάντα καὶ ἀναστάντα εἰς τοὺς οὐρανοὺς καὶ πάλιν
ἐρχόμενον κρῖναι ζῶντας καὶ νεκρούς καὶ εἰς τὸ ἅγιον πνεῦμα καὶ 20
εἰς σαρκὸς ἀνάστασιν καὶ εἰς ζωὴν τοῦ μέλλοντος αἰῶνος καὶ εἰς βασι-
λεῖαν οὐρανῶν καὶ εἰς μίαν καθολικὴν ἐκκλησίαν τοῦ θεοῦ τὴν ἀπο-
περάτων ἑως περάτων ταύτην δὲ τὴν πίστιν παρελήφαμεν ἐκ τῶν
ἀγίων εὐαγγελίων, λέγοντος τοῦ κυρίου τοῦ εἰς τὸ μυστήριον
ὑποκειμένου μυστήριον πάντα τὰ ἔθνη βαπτίζοντες οὕτως εἰς τὸ 25
ὄνομα τοῦ πατρὸς καὶ τοῦ υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου πνεύματος ἢ εἰ δὲ εἴ-
ταῦτα οὕτως πιστεύομεν καὶ ἀποδεχόμεθα ἁλλήλοις πατέρα καὶ υἱὸν
καὶ πνεῦμα ἅγιον ὡς πᾶσα ἡ καθολικὴ ἐκκλησία καὶ οἱ γραφεῖς
διδασκούντες, οἷς κατὰ πάντα πιστεύομεν κρῖναι ἡμῶν ἐστὶν ὁ θεὸς
καὶ νῦν καὶ ἐν τῇ μέλλουσῃ ἡμέρᾳ διὸ παρακαλούμεν σε, τὴν εὐσε- 30
βειαν, θεοφιλέστατε βασιλεῦ ἐκκλησιαστικὴν ἡμᾶς ὄντας καὶ τὴν
πίστιν καὶ τὸ φρονῆμα τῆς ἐκκλησίας καὶ τῶν ἁγίων γενομένων ἔχοντας
ἐνοῦσθαι ἡμᾶς διὰ τῆς εὐαγγελικῆς σου καὶ θεοσεβοῦς εὐσεβείας τῇ
μπαρὶ ἡμῶν, τῇ ἐκκλησίᾳ δευτέρᾳ περιηρημένων τῶν ζητημάτων καὶ
τῶν ἐκ τῶν ζητημάτων περισσολογιῶν, ἵνα καὶ ἡμεῖς καὶ ἡ ἐκκλησία 35
μετ' ἀλλήλων εἰρηνεύοντες πᾶς συνήθεις εἶχας ὑπὲρ τῆς εἰρηνικῆς
σου καὶ εὐσεβοῦς βασιλείας καὶ παντός τοῦ γένους σου κοινῇ πάντες
ποιώμεθα.

* Σωκράτους, Ἐκκλησιαστικὴ Ἱστορία I 26.

1. Ματθ. 28, 19.

29. Ἐπιστολὴ Εὐσεβίου Νικομηδείας, κα.

Θεογνίδου, Νικαία, πρὸς τὴν δευτέραν συνεδρίαν τῆς Νικαίας, *
(τέλος 327)

Ἦδη μὲν καταγεγρασθέντες πρὸ κρίσεως παρὰ τῆς ἐκκλησίας
5 ἡμῶν ἐν κοίτῃ φερόμενοι καὶ ἀποκρίματα ἀποδίδοντες ἡμῶν ἐπὶ κριτικῶν
ὁφειλομένων ἀλλ' ἐπεὶ ὁ θεὸς καὶ ἡ ἐκκλησία ἐξ ὧν ὁ θεὸς ὁμοθυμαδὸν
τὴν ἀπόδειξιν τῆς ἀληθείας ἐκείνης ἐκείνην ἐκείνην ἐκείνην ἐκείνην ἐκείνην
πιστεύει σὺν ὁμοθυμαδὸν τὴν ἐκείνην ἐκείνην ἐκείνην ἐκείνην ἐκείνην
ἐκείνην ἐκείνην ἐκείνην ἐκείνην ἐκείνην ἐκείνην ἐκείνην ἐκείνην
10 ὁμοθυμαδὸν ἐκείνην ἐκείνην ἐκείνην ἐκείνην ἐκείνην ἐκείνην ἐκείνην ἐκείνην
ἡμῶν ἀπέπεσε καὶ παρὰ τὴν ἐκείνην ἐκείνην ἐκείνην ἐκείνην ἐκείνην
ἀποκρίματα ἀποδίδοντες ἡμῶν ἐκείνην ἐκείνην ἐκείνην ἐκείνην ἐκείνην
ἡμῶν οὐκ ἔστιν ἐκείνην ἐκείνην ἐκείνην ἐκείνην ἐκείνην ἐκείνην ἐκείνην
τοιαῦτον εἶναι ἐκείνην ἐκείνην ἐκείνην ἐκείνην ἐκείνην ἐκείνην ἐκείνην
15 διὰ τὴν ἐπιστολὴν καὶ τὴν ἐκείνην ἐκείνην ἐκείνην ἐκείνην ἐκείνην ἐκείνην
μὴ τοιαῦτον εἶναι ἐκείνην ἐκείνην ἐκείνην ἐκείνην ἐκείνην ἐκείνην ἐκείνην
νοντες ἀλλὰ συντιθέμενοι τοὺς παρ' ἡμῶν κεκρυμμένους καὶ διὰ τούτου
τοῦ γραμματικῶς περιγραφόμενον τῆς συγκρατήσεως ἐκείνης ἐκείνης
βαρύνει φέρουσιν, ἀλλὰ τὴν ἐκείνην ἐκείνην ἐκείνην ἐκείνην ἐκείνην
20 εἰ γὰρ καταξέωσθε τὴν γὰρ ἐκείνην ἐκείνην ἐκείνην ἐκείνην ἐκείνην ἐκείνην
ἐκείνην ἐκείνην ἐκείνην ἐκείνην ἐκείνην ἐκείνην ἐκείνην ἐκείνην ἐκείνην
ὅποτε αὐτὸν πᾶν ἐκείνην ἐκείνην ἐκείνην ἐκείνην ἐκείνην ἐκείνην ἐκείνην
φιλανθρωπεύσασθαι καὶ ἀνακαλέσασθαι ἐκείνην ἐκείνην ἐκείνην ἐκείνην
εἶναι ἐκείνην ἐκείνην ἐκείνην ἐκείνην ἐκείνην ἐκείνην ἐκείνην ἐκείνην
25 λεγόν, ἡμῖν ἐκείνην ἐκείνην ἐκείνην ἐκείνην ἐκείνην ἐκείνην ἐκείνην ἐκείνην
σάτε οὖν, ὡς ἀρμόζει τῇ φιλανθρωπῇ ἡμῶν ἐκείνην ἐκείνην ἐκείνην ἐκείνην
στατον βασιλεὺς ἐκείνην ἐκείνην ἐκείνην ἐκείνην ἐκείνην ἐκείνην ἐκείνην
βουλεύσασθαι τὰ ὑμῶν ἀρμοζόντα ἐκείνην ἐκείνην ἐκείνην ἐκείνην

30. Ἐπιστολὴ βασιλέως

Κωνσταντίνου πρὸς Ἀλεξάνδρον Ἀλεξανδρείας **

(ἀρχὴ 328)

Νικητὴς Κωνσταντίνος Μένει στοὺς Σεβαστοὺς πατρὶ Ἀλεξάνδρῳ
ἐπιστολήν

Καὶ νῦν ἔρα ὁ παμμίκαρος φθόνος ἀποσίεις ὑπερθέσεως σοφισμασιν
35 ἀνθυλοκτῆσει τί οὖν πρὸς τὸ παρ' ἐκείνην ἐκείνην ἐκείνην ἐκείνην ἐκείνην
πνευματικὸς δι' ὑμῶν κεκρυμμένα δογματίζομεν, ἀδελφεὲ τιμώτατε,

* Σωκράτους, Ἐκκλησιαστικὴ Ἱστορία II, 14

** Γελαίου, Ἐκκλησιαστικὴ Ἱστορία III 15,1

Ἄρειον, Ἄρειον ἐκείνων λέγω πρὸς ἐμὲ τὸν Σεβαστὸν ἔλθειν ἐκ πα-
ρακλήσεως πλείστων ὄσων ἐκεῖνα φρονεῖν περὶ τῆς καθολικῆς πί-
στεως ἡμῶν ἐπαγγελλόμενον, ἅπερ ἐν τῇ κατὰ Νίκαιαν συνόδῳ δι'
ὑμῶν ὤρισθι καὶ ἐκρυσθῇ, παρόντος καὶ συνορίζοντος καὶ τοῦ
ὑμετέρου συνθεράποντος· παρὰ χρῆμα οὖν οὕτως ἄρα σὺν Εὐχέλῳ 5
γνόντες, δηλονότι τὴν τοῦ βασιλέως προσταγμάτων βουλήσιν, ἀφί-
κοντο πρὸς ἡμᾶς διελέχθησιν οὖν ἀπ' αὐτῆς παρόντων πλειόνων περὶ
τοῦ λόγου, τῆς ζωῆς ἐγώ εἰμι, ὁ ἄνθρωπος, ἐκεῖνος, ὃς τὸν νοῦν τὸν
ἐμαυτοῦ μετὰ πίστεως εὐλόγησεν· ἀνέθικα τῷ θεῷ ἐγώ εἰμι ὁ ὑμέ-
τερος συνθεράπων, ὃς πᾶσαν τὴν περὶ τῆς ἡμετέρας εἰρήνης) καὶ 10
ὁμονοίας ἐπανόρημαι φροντιδᾶ

καὶ μεθ' ἑτερα·

ἀ-έσ-τειλα τοιγαροῦν αἱ μένον ὀναμνήσκων, ἀλλὰ καὶ ἀξίῳ
ὑποδέχασθαι, τοὺς ἄνθρωπος ἰκετοῦντας εἴπερ οὖν τῆς ἐν Νικαίᾳ
ἐκτεθείσης ὀρθῆς καὶ εἰς αἰ. ζωῆς, ἀποστολικῆς πίστεως ἀντιποιούμε 15
νοὺς αὐτοὺς εὐρύτε — — — — — γὰρ καὶ ἐφ' ἧμων φρονεῖν διεβεβαίω-
σαν· — — — — — προσήσατε πικτῶν, παρακαλῶ ἔάν γὰρ ταύτων ποιήσῃτε
πρόνοαν· τὰ μιστὰ τῇ ὁμονοίᾳ νικᾶσθε· ἂν ἐπικουρήσατε οὖν,
παρακαλῶ, τῇ ὑμῶν, συνεισενέγκατε τὰ τῆς φίλας καλὰ πρὸς τοὺς
τὰ τῆς πίστεως· καὶ δικρινόμενους ποίησάτε με ἀκοῦσα, ταῦτα, ἅπερ 20
βούλομαι καὶ ἐπιθυμῶ, τὴν τῶν πάντων ὑμῶν εἰρήνην καὶ ὁμό-
νοιαν, ὁ θεὸς σε διαφυλάξει, πατερ τιμωτάτε

31 Τὸ κατὰ τοῦ Ἀρείου διδάγμα.*

(333)

Νικητῆς Κωνσταντίνος Μέγιστος Σεβαστὸς ἐπισκόποις καὶ λαοῖς 25

Τοὺς πονηροὺς καὶ ἀσεβεῖς μιμησάμενος Ἄρειος δίκαιός ἐστι τὴν
αὐτὴν ἐκείνοις ὑπέχειν ἄτιμian ὥστερ· τολῶν Πορφύριος ὁ τῆς θεο-
σεβείας ἐχθρὸς συνταγματατὰ ἄττα παράνομα κατὰ τῆς θρησκείας
συστησάμενος ἄξιον εὐράτο μισθὸν καὶ τοιοῦτον ὥστε ἐπανείδιστον
μὲν αὐτὸν πρὸς τὸν ἐξῆς γενέσθαι χρόνον καὶ πλείστης ἀναπληροῦσθαι 30
κακοδοξίας, ἀφανισθῆναι δὲ τὰ ἀσεβῆ αὐτοῦ συγγράμματα, οὕτω καὶ
νῦν ἔδοξεν Ἄρειόν τε καὶ τοὺς Ἀρείῳ ὁμογνώμονας Πορφυριανούς
μὲν καλεῖσθαι, ἐν ᾧ τὸν τοὺς τρόπους μιμηγνται, τούτων ἐχῶσι καὶ
τὴν προσηγορίαν πρὸς δὲ τούτω καὶ εἴ τι συγγραμμα ὑπὸ Ἀρείου
συντεταγμένον εὐρίσκειτο, τοῦτο πυρὶ παραδίδοσθαι, ἵνα μὴ μόνον 35
τὰ φαῖλα αὐτοῦ τῆς διδασκαλίας ἀφανισθῇ, ἀλλὰ μηδὲ ὑπόμνημα
αὐτοῦ ὅλως ὑπολειπείτο. ἐκεῖνο μὲντοι προαγορεύω, ὥς εἴ τις
σύγγραμμα ὑπὸ Ἀρείου συνταγὴν φωραθείη κρύψας καὶ μὴ εὐθέως

* Μ. Ἀθανασίου, Περὶ τῆς ἐν Νικαίᾳ Συνόδου 89.

προσενεγκῶν και πυρὶ καταναλώσας τοῦτω θάνατος ἔσται. ζημία. παραχρημα νόρ ἀλλος ἐπὶ τοῦτω κεφαλῆς υποστήσεται τιμωρίαν. και ἀλλὰ χειρὶ ὁ θεὸς ὑμᾶς διαφυλάξει, ἀδελφοὶ ἀγαπητοί.

32 Ἐπιστολὴ βασιλέως

5 **Κωνσταντῖνοι πρὸς Ἀρειοὺν και τοὺς σὺν αὐτῷ.***
(333)

Κωνσταντῖνος Σεβαστὸς Ἀρείῳ και τοῖς σὺν αὐτῷ Ἀρειανοῖς.
Κακὸς ἐρμηνεύς αὐτοχρημα εἰκὼν τε και ἀνδριάς ἔστι τοῦ διαβο-
λου ὥσπερ γὰρ ἐκείνου οἱ δαιμόνιοι τλάσται. πρὸς ἀτακτὴν δόξαν πλατ-
10 τύναντες αὐτοὶ καλῶς αὐτῷ εἰπρέττειαν προσμυχανόμενοι ἀσχετῶ
καθαρὰ ἐντι τὴν φύσιν ὅπως ἀντὶς τὴν λαμπρῶν ἀπὸ λυοῦ τὴν ἀν-
αίσθησιν προκινῶν, τὸν τοῦτον οὕτως ἀν εἶμαι τρόπον ποιήσας. ὡ
μόνον σπουδῇ, ἔξιν τοῦτ' εἶναι δοκεῖ, τοῦτα τῆς οἰκείας ἱταμότητος
δηλητήρια ἀπειδὴς προβαλλέσθαι. οὐ γάρ ποὶ καινὴν και, ἀφ' οὗ
15 γεγονόσιν ἰνὸς ὅσοι καὶ δὲ ὡς πρὸς ἀπιστίας εἰσαγεῖ πιστίν,
διότι οὐδὲν τῇ, ἰληθεῖς ἀρα ἀπαθὸν ἐκείνῳ φαίνεται, τοῦ πάλα. τῇ
θεῷ ῥῆσει διτηρῶμεν δὲ πρὸς τὸ κακὸν εἰσι πιστοὶ τι δ' ἂν τις
ἐκείνῳ λεγοίτο τῇ, οὐ βούλευσάντων χάριν αὐτὸν ἀπολωλεκότα μηκέτι
κρυφισμοῖς ἀνα ἐπικαυοῖται εὐραστῆς ἐπιπύμειν, τί τοῖνον ρῆμι,
20 Χριστὲ Χριστε, κυρίε κυρίε τι δὲ πρὸς τῇ, τὸ ἀσεβὲς τοῦτο ληστή-
ριον ὁσπέραι τιτρώσκει, ἔσθ' ἔστιν ἐξ ἐναντίας δαιμόνι, τις βία τὸλμα,
βρυχάται ἐπὶ τοῦτο τὸν ὁδόντος δυσμορφος ὑπ' ἀτιμίας και ταντο-
δατοῖς περι ἐπὶ τῇ ἐγλήτῃσιν αὐτῇ μαντοῖ ἐν τῷ νόμῳ και
τῷ περι τοῦ καὶ ματι ὥσπερ τοῖς ζαλαῖ και τριχυμαῖς κακῶν
25 διαφωρομένῃ ἐξεργεῖται μὲν ἐξωτὴς λόγους γράφουσα δὲ τοῦτους
ἐκπαιδεύει, οὗς ὁδεύετε σὺ τῷ ἀδῶ τῆς σαυτοῦ πηγῆς τῇ πατρὶ
συνυπαρχῶν ἐν ταῖς περι σαυτοῦ γνωστοῖς ἀφωρισῶν συναγεῖ δὲ
ὅλως και συμφορεῖ δὲ να ἅττα και ἅλμα ἀσεβήματα, νῦν μὲν τας
γλωσσας κραδανούσα, νῦν δ' αὐτῶν ταῖς τῶν ἀθλίων σπουδαῖς
30 ἐπαφομένη οὗς ἐπ' ἀδείας αὐτῇ παρόντας ἐξαπατᾷ και φθείρει.
Πολλοί μοι δὲ ἔδῃ τοῦ προέδρου αὐτῆς τὴν φύσιν ἐξετασοῖ τί
γὰρ δὲ λέγει, «ἡ κατεχόμεν», φησὶν, «οὗ ἔδῃ ἐγκρατεῖς γεγονόσιν
ἡ γενέσθαι ὡς αὐτοὶ βουλόμεθα» τέπτωκε και ταῦτα τέπτωκε ἀναι-
ρομένης «ὁδῶν», φησὶν, «ἡ δαιμόνι, τὴν πανουργίας» οὐδὲν διαφέρει
35 σεμνὸν μόνον ἰγεί-ται ὁ διὰ τὸν ἡρᾶς ἐπινοίας εἰς αὐτὸν εἰπερρή.
«πλήθῃ», φησὶν, «ἔχομεν» προβησομαι δὲ μικρὸν αὐτὸς ἐπὶ τὸ
πρόσθεν, ὡς ἀντὶς τῆς μανίας πολέμων θεατῆς γένωμαι. αὐτὸς,
ἔφην, ἐγὼ προβησομαι ὁ τοὺς τῶν ἀφρόνων πολέμους παύειν εἰσθῶς
ἀγε δὲ, Ἀρεῖ Ἀρεῖ, ἀσπίδων χρεια. μὴ σὺ γε τοῦτο ποιήσῃς,

* Μ. Ἀθανασίου, Περὶ τῆς ἐν Νικαίᾳ Συνόδου ἐθ

[illegible]

Ἄκουε δὲ οὖν μακρὸν ὑποσχών τὰ ὧτα, ὦ ἀνὴρ· Ἄρειε, καὶ σῦνεν τὴν σαυρὴν ἄκτιαν· σὺ δὲ ὦ πάντων κηδεμών θεός, εὐμένους εἶπες τῷ λέγοντι, εἰ πιστεύω, ἔχουσιν· ἐγὼ γὰρ ὁ σὸς ἐνθρονισμένος Δεῦτε, τὴν παρὰ σοῦ πρὸς μῆθειαν καὶ ἐξ Ἑλληνιστῆς καὶ ἐκ Ἑβραίων φῆς τὰς ἀρχαίας τῆς σαυρὸς ἰσοδοξίαν τὴν Ἰσραὴλ μακάριον τῶν ἁλίων ποταμῶν ὑπὸ τῆς Ἑβραϊκῆς παρρησίας, γὰρ τε καὶ τὴν σθεσίαν· ἔρη γὰρ ἐκεῖν γε νοῦσαι σοὶ Λιβύη, ἐν ταραχῇ καὶ μὲν τὴν χώραν ἤξει γὰρ σοὶ καιρὸς, ἐν ᾧ μετὰ τῶν ὁρημάτων καὶ τῶν σαυρῆς θύγατρων δεύουσιν ἀγῶνα καὶ ὤρειν καὶ τὴν χερσὶν ὑπελθεῖς ἀναγκαστήσῃ ἀφ' ἧς κρηττόντων μὲν εἰς ἀπέναντος τῆς ἐκείνης καὶ οὐσε βελίας διαδοτήσεται· σοὶ δὲ πρὸς Ἰσραὴλ ἡ ἀντιπαρρησία καὶ κακοστροφῆς ὑμεῖς γὰρ τῶν οὐρανῶν ἀνθῶν τε δεύουσιν ἀντιπασαί τεταλμῆκατε καὶ διγίμωξι σπαρτῆρα καὶ μετὰ οὐδὲν ἐμμελῆς τοῖς διόπταις· τί δὲ τίς, ὦ πάντων, τοῦ γῆς σαυρὸς εἶναι τὸν ὑμολογῶν, ἐκεῖ δηλονότι, κατέχει γὰρ σου τὰ γραμμάτια, ὁ ὧν ἦ, καὶ ἡ καλῶς πρὸς με διεχόμενος ἐκείνης φῆς τὰς τὰς ἐξ Ἀβρὰμ δεύουσιν ἀρετὸν εἶναι σοὶ πρὸς σωτηρίαν θητεῖν· εἰ δὲ οὐ φήσεις· τότε οὐδὲς ἔχει μαρτυρομαί· ἦδ' ὃν θεόν, ἢ μὴ ἀρχαϊότατον τῆς Ἑβραϊκῆς τυχόντων Ἑλ-

ἀνελκὴ συντεταγμένη ὡς τὴν εἰς Ἰερουσαλὴν ἀποσπασμένην, ὡς καὶ
 θάψαν ἀπολόω, εἴτις σου ἐμάρτυρος ὡς ἡ ἀρετὸν φέρει, εἴτις οὐ σιωπῶς
 ἀπόλοιται, ὡς οὐκ. οὐ γὰρ δὲν ὡς ἐρευνῶντες σκεπτόμενοι, ὡς
 σου τοῦ χειροῦ παρὰ φρονέοντος τοῦτον περὶ τὰς δεξιὰς σου λεγόμενον
 ἡμᾶς, ὡς ὁ ὁσπότης καὶ τοῦ κατὰ ὡς τῆς ἀρετῆς τοῦ ὡς τῶν φρονέοντων,
 ὡς οὐδὲ τὸν ὡς καὶ τῆς ἀρετῆς σου τῆς σκεπτικῆς, ὡς τῆς ἀρετῆς
 ὡς ἀνέστειν ὡς τῆς ἀρετῆς σου καὶ τῆς ἀρετῆς σου, ὡς τῆς ἀρετῆς σου
 σου ἀσχυρὴν ὡς, ὡς τῆς ἀρετῆς σου καὶ τῆς ἀρετῆς σου, ὡς τῆς ἀρετῆς σου
 αἱ παρὰ τὸν ὡς τῆς ἀρετῆς σου καὶ τῆς ἀρετῆς σου, ὡς τῆς ἀρετῆς σου
 οἱ ἄθλοισι ἐπικουριαν ἐκείνην, ὡς τῆς ἀρετῆς σου καὶ τῆς ἀρετῆς σου, ὡς
 συγκυνοῦσθαι τῶν τῶν τῶν ἐχρὸν, ὡς τῆς ἀρετῆς σου καὶ τῆς ἀρετῆς σου, ὡς
 πλην εἰ μὴ τῶν ἐκείνων ὡς τῆς ἀρετῆς σου καὶ τῆς ἀρετῆς σου, ὡς τῆς ἀρετῆς σου
 ἐλπίδα σου, ὡς τῆς ἀρετῆς σου καὶ τῆς ἀρετῆς σου, ὡς τῆς ἀρετῆς σου
 πολλὰν γε δεῖ τοῦ ὡς τῆς ἀρετῆς σου καὶ τῆς ἀρετῆς σου, ὡς τῆς ἀρετῆς σου
 ἀσχυρὴν ὡς τῆς ἀρετῆς σου καὶ τῆς ἀρετῆς σου, ὡς τῆς ἀρετῆς σου καὶ τῆς ἀρετῆς σου
 ὡς τῆς ἀρετῆς σου καὶ τῆς ἀρετῆς σου, ὡς τῆς ἀρετῆς σου καὶ τῆς ἀρετῆς σου

Εἰς τὴν ἐκείνην ἀρετὴν ὡς τῆς ἀρετῆς σου καὶ τῆς ἀρετῆς σου, ὡς τῆς ἀρετῆς σου
 ἀρετὴν σου, ὡς τῆς ἀρετῆς σου καὶ τῆς ἀρετῆς σου, ὡς τῆς ἀρετῆς σου καὶ τῆς ἀρετῆς σου
 μοι τοῦ λόγου οὐκ ἀμφιλαρὲς τῆς ἀρετῆς σου καὶ τῆς ἀρετῆς σου, ὡς τῆς ἀρετῆς σου
 καὶ τῆς ἀρετῆς σου, ὡς τῆς ἀρετῆς σου καὶ τῆς ἀρετῆς σου, ὡς τῆς ἀρετῆς σου
 οὐ γὰρ τοῦ λόγου οὐκ ἀμφιλαρὲς τῆς ἀρετῆς σου καὶ τῆς ἀρετῆς σου, ὡς τῆς ἀρετῆς σου
 διὰς τῶν λόγων εἰς μέσους σε καταστήσω, ὡς τῆς ἀρετῆς σου καὶ τῆς ἀρετῆς σου
 καταμάθῃ φανερὰ τῶν ἐκείνων, ὡς τῆς ἀρετῆς σου καὶ τῆς ἀρετῆς σου, ὡς τῆς ἀρετῆς σου
 νεκρωμένοι δὲ τῶν ἐκείνων εἰσὶν αἱ χεῖρες, ὡς τῆς ἀρετῆς σου καὶ τῆς ἀρετῆς σου, ὡς τῆς ἀρετῆς σου
 λησά, ὡς τῆς ἀρετῆς σου καὶ τῆς ἀρετῆς σου, ὡς τῆς ἀρετῆς σου καὶ τῆς ἀρετῆς σου
 σου τὴν θεὸν ἐπικαλεῖσθαι πρὸς βοήθειαν, ἀλλὰ γὰρ ἡρεσκεῖν οὐ δύναμαι

ὡς τῶν πάντων ἐχὼν τοῦ κόσμου δέσποτα, ὡς τῆς μενεαίνουσας δυνάμειος
 πάτερ, διὰ τοῦτον τὸν ἀνοσιον ὡς τῆς ἀρετῆς σου καὶ τῆς ἀρετῆς σου, ὡς τῆς ἀρετῆς σου
 τραύματα καὶ οὐδυνας ἡ σὴ ἐχει ἐκκλησία, Ἀρετὴ σου τοῦτον ὡς τῆς ἀρετῆς σου
 ἀρμόζει καὶ μαλα γὰρ εὐφρῶς, ἐφ' οὗ καθίζων οὐκ ἀρετῆς σου καὶ τῆς ἀρετῆς σου
 ἡ παῖδα τὸν Χριστὸν τὸν σου τὸν ἐκ σου τὸν τῆς ἀρετῆς σου, ἐπικουρίας
 ἀρχηγέτην θεοῦ, νόμῳ περιποιεῖται καὶ ἰσχύει ἐπακροῦσιν ἀντιβο-
 λῶ σε, τῆς θαλασσίας πίστεως, σε τὴν κατὰ τὸν τύπον κινεῖσθαι, δέ-
 σποτα εἶναι οἶεται σὲ τῆς ἀφωρισμένης καθέδρας κυκλικῆς περιγρα-
 φεῖν τοῦ γὰρ οὐκ ἔστιν ἡ σὴ παρούσα, ὡς τῆς ἀρετῆς σου καὶ τῆς ἀρετῆς σου
 ἐνέργειαν ἐκ τῶν ἐπὶ πάντα σε, διηκόνων νόμων αισθανόμενα, πάντα
 γὰρ αὐτὸς περιέχεις καὶ ἔξω σου οὐτὶ ὅποιον οὐτὶ ἄλλο οὐδὲν ἐπινοεῖ-
 σθαι θέμις οὕτως ἡ σὴ δύναμις μετ' ἐνεργείας ἔστιν ἀπειρος, σὺ
 μὲν δὴ ἐπακούσων, ὁ θεός, ὑμεῖς δέ, πᾶς ὁ λαός, προσέχοντες τὸν νοῦν
 ὁ γὰρ ἀνάσχυντος οὗτος καὶ ἀχρεῖος, ὁ ἐπ' ἀκρον μοχθηρίας τε καὶ

[illegible]

Ἄλλα γὰρ σὺ, κατὰ σεαυτὸν ἐννοῶν φεῖν· ὡς τῆς μὲν αὐτοῦ
περίστρεφον ἔτι εἰς τὴν παύσιν, ἀπολείπειν το αὐτὸ διαβέβαιον ξίφος.
ὁρατε δὲ τανύες ὁρατε ὡς γαστρός ἔδῃ προίσχεται φωνὰς τῷ τοῦ
ἐχέως ἐνισχυμένως δῆγματι ὡς αἱ φλέβαι, αὐτοῦ καὶ σαρκεὶς τῷ ἰπῷ
40 ἐγκατελθόμενα δεινὰς ἀνακίοντες, ὁδὼν ὡς διερρηγμένον αὐτοῦ τὸ
σῶμα παν κατισχνωθὲν—αὐχμῶν τε καὶ ῥύποι καὶ θρηνην καὶ ὠχρια-
σεως καὶ φρικῆς καὶ μωρίων τε νύμης κακῶν καὶ δεινῶς κατέσκληχεν—
ὡς εἰδεχθῆς καὶ κακὸν τὸ τοῦ κόμης δασος, ὡς ὅλος ἡμίονος

[illegible][illegible]

ἐν ποίῳ τῷ Περὶ τοῦ ἑσπερίου καὶ ἐκείνου τῷ εὐσεβὲς καὶ σπουδαίον
σομαι

Καὶ ἄλλαι χεῖρες οὐκ ἔστιν ἡ ἀπομάχῃς γὰρ ποὺ ἀγαπᾷται

Δὲν Σ. καὶ τῶν καὶ ἡ ἀπομάχῃς καὶ τῶν ἀπομάχῃς καὶ
5 τῶν ἀπομάχῃς Περὶ τοῦ ἑσπερίου καὶ ἐκείνου τῷ εὐσεβὲς καὶ σπουδαίον
παλατίῳ

**ΤΟΥ ΚΥΝ ΑΓΙΟΥΣ ΠΑΤΡΟΣ ΗΜΩΝ
ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ
ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ
ΠΡΟΣ ΕΠΙΚΤΗΤΟΝ ΚΟΡΙΝΘΟΥ, ΚΑΤΑ ΤΩΝ
ΑΙΡΕΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΟΛΗ***

5

Κυρίῳ μου χαίρω ἀδελφῷ καὶ ποθεινότητι συλλειτουργῷ
Ἐπικτήτῳ Ἀθανάσιος ἐν Κυρίῳ χαίρειν

1 Ἐγὼ μὲν ἐν ὧν ᾧ παντὶ ματαιολογίαν παντῶν ὅσοι δηλοῦν
εἰσὶν αἵρεσι καὶ πεποισμένοι ἐκ τῆς γεννημένης ἐν Νικαίᾳ συνόδου, ἡ γὰρ
ἐν αὐτῇ παρὰ τῶν Πατέρων κατὰ τὰς θείας Γραφάς ὁμολογηθεῖσα 10
πίστις ἀτάρακτη, ἵστι προῖ ἀνατροπὴν μὲν πίστεως ἀσθενοῦς, πρὸς
συστάειν δὲ τῆς εὐσεβείας ἐν Χριστῷ πιστεύοντι. Διὰ τοῦτο καὶ νῦν
διαφορῶν γενομένων συνόδων ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ, καὶ Σπανίᾳ, καὶ τῇ
μεγάλῃ Ἰώρῃ, πάντες, οἱ συνελθόντες τῶν μὲν ἐκρυπτῶν καὶ
φρονοῦντας τὰ Ἀρεῖων Αἰξέντιον δὲ λέγω τὸν ἐν Μεδιολανῷ, καὶ 15
Οὐρσάκιον καὶ Βιπλιανόν, καὶ Γάτον ἱεροτῆς Πανονίαν, παρῆνται,
ὡς ἀφ' ἑνὸς Πνεύματος κινούμενοι ἀνθεμάτισαν ἐγράψαν τε πάντα
χρῶ (διὰ τὸ τοῦ τοῦτον ἐπὶ μὲν ἐκείνοις ὀνόματα συνόδων),
μηδεμίαν ἐν τῇ Κεθολικῇ Ἐκκλησίᾳ συνόδον ἀπομάζεσθαι εἰ μὴ, μὴν
τὴν ἐν Νικαίᾳ σύνοδον, ὡς ἐκεῖ, τροπαίον οὖσαν πίστεως καὶ αἵρεσεως, 20
ἐκαιρέτως δὲ τῆς Ἀρεῖωντος δι' ἣν μάλιστα καὶ ἡ πικροὺς τότε συν-
ήχθη Πίσις τοίνυν ἐκ τῶν κατὰ τὸν αἰσθητικὸν ἢ ζῆτιν τινος
ἐπιχειροῦσιν. Ἐκ μὲν ὧν ἐκ τῶν Ἀρεῖων εἰσὶν, οὐδὲν θαυμαστόν,
εἰ τὰ κατ' αὐτῶν γραφόμενα διαβιβάζουσιν, ὥστερ' Ἑβραῖοι ἀκούοντες
τὰ εἰδωλὰ τῶν ἔθνων ἀργυρίων καὶ χρυσίων εἶχα γερῶν καθρώ 25
παινίον, μοῖριαν ἡγούμενοι τὴν τιμὴν τοῦ θεοῦ ὡς χρῶ ἱερατικὴν εἰ
δὲ τῶν δοκούντων ὁ θεὸς τιμῶν καὶ ἀγαπᾷ τὰ ἀκαθάρτα παρὰ
τῶν Πατέρων εἰσὶν αἱ δοξαί τοῦ ζῆτιν ἀνασχεῖν, θεῖοντες οὐδὲν
ἕτερον ποιοῦντες ἢ κατὰ τὸ ἐργαζόμενον, τὸ μὲν τὰ τὰν ποτιζοῦσιν
ἀνατροπὴν Πολεμάν¹, λαγομαχίαν δὲ ἐπ' οὐδενὶ χρησίμῳ ἢ ἐπὶ 30
καταστροφῇ τῶν κεραιῶν

2. Ταῦτα δὲ οὕτω γράφω ἐντυχὼν τοῖς παρὰ τὴν σὴν θεοπεφει-
προσαχθεῖσιν ὑπομνημασιν, ἃ μὴδὲ γραφῆναι ὠφελαν, ἵνα μὴδὲ μνη-

* Κατὰ τὴν ἔκδοσιν J. P. Migne, Patrologia Cursus Completus Series
Graeca, τ. 26, σ. 114ν 1069

1. Ψαλμ. 113, 12. 2. Ἀββ. 2, 15.

μη τις τούτων τοῖς μετὰ ταῦτα γένηται. Τίς γάρ ἔχουσι τοιαῦτα πω-
 ποτε τις ὁ δὲ δαΐδα, ὃ μαθὼν, ἔκ μιν γὰρ Σάβον ἐξελενυσται νομος
 Θεοῦ, καὶ Λόγος, Κύριος, ἐξ Ἰερουσαλὴμ· ταῦτα δὲ ποθεν ἐξῆλθε,
 Ποῦς, ἔδης, κραζάτω δημοσίον εἰπὼν τὸ ἐκ Μαρίας· σῶμα τῆ τοῦ
 5 Λογὸς θεοῦ, ἢ ὅτι ὁ Λόγος εἰ ταῦκα καὶ ὅσους καὶ τράχας, καὶ
 ὅλον σῶμα μεταβέβηται, καὶ ἡμεῖς, ἡμεῖς ἰδὼς φασί, Τίς δὲ ἔχου-
 σιν ἐν Ἑκκλησίᾳ τὸ ὅπως παρὰ Χριστιανῶν, θεοθεῖ, καὶ αὐτοφασί
 σῶμα πεφορημένον ὁ ἡμεῖς. Ἡμεῖς τὸσοῦτον ἡσυχάζομεν, ὥστε εἰπεῖν
 ἅμα καὶ φρονεῖν ὅτι ὁ θεοῦ, αὐτὸς ὁ ἡμεῖς, τῷ Πατρὶ περιετμήθη
 10 καὶ ἵπτεται ἐκ τελείᾳ, γεγεννημένος καὶ ὅτι τοῦ ἐν ἡμῶν καθιγούμενον, οὐκ
 ἦν τὸ σῶμα ἀλλ' αὐτὴ ἡ δημιουργία οὕτως τῆς σφραγίδος. Τίς δὲ ἀκούων,
 ὅτι οὐκ ἐκ Μαρίας, ἀλλ' ἐκ τῆς ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, μετετέθησεν ἐκ τῶ
 σῶμα παθόντων ὁ Λόγος εἰποι ἂν Χριστιανῶν τὰ λέγοντα ταῦτα.
 Τίς δὲ τὴν ἀθέτησιν ταύτην ἐπενοήσεν ἰσχυρῶς, ὥστε καὶ εἰς ἐνθύμη-
 15 σιν ἐλθεῖν καὶ εἰπεῖν, ὅτι ὁ Λόγος ἐκ Μαρίας, εἶναι τοῦ Κυριακόν σῶμα
 οὐκ ἐστὶν τριὰς ἀλλὰ τετραδὰ ἐν τῇ θεογονίᾳ φρονεῖ ὡς διὰ τοῦτο τοὺς
 οὕτως διακεμένους τῆς οὐρανοῦ τῆς Τριᾶδος, λεγόντων εἶναι, τὴν σάρκα,
 ἣν ἐνεδύσατο ἐκ Μαρίας, ὁ Σωτὴρ. Ποθεν δὲ καὶ πάλιν ἡρεζίζαντο τινες
 Ἰσὴν ἀπέβηαι τοῖς προειρημένοις, ὥστε εἰπεῖν τῇ νεωτερον εἶναι τὸ
 20 σῶμα τῆς τοῦ Λογὸς θεοῦ, ἀλλὰ συναλθεῖν αὐτῷ διαπαντός, γεγε-
 νῆσθαι. Ἐπειδὴ ἐκ τῆς οὐρανοῦ τῆς σοφίας συνέστη, Πῶς δὲ καὶ ἡμπε-
 ραλλεν ἐτόλμησαν οἱ λεγόμενοι Χριστιανοί, εἰ ὁ ἐκ Μαρίας προελθὼν
 Κύριος Υἱὸς μὲν τῆς οὐρανοῦ καὶ φασὶ τοῦ Θεοῦ ἐστὶ τοῦδε κατὰ σάρκα
 ἐκ σπέρματος ἐστὶ Δαυὶδ, σαρκὸς δὲ τῆς ἁγίας Μαρίας, Γίντες δὲ ἄρα
 25 οὕτως τολμηροί, γεγόνασιν, ὥστε εἰπεῖν τὸν Χριστὸν τὸν σὰρκα παθόν-
 τα καὶ ἐσταυρωμένον μὴ εἶναι Κύριον, καὶ Σωτῆρα, καὶ Θεόν καὶ
 Υἱὸν τοῦ Πατρὸς. Ἡμεῖς Χριστιανοὶ θέλομεν ὀνομάσθαι, οἱ λέγοντες
 εἰς ἄνθρωπον ἃ ὅν ὡς ἐστὶ ἐν τῶν προφητῶν ἐρημῶναι τὸν Λόγον,
 καὶ μὴ αὐτὸν ἄνθρωπον γεγενῆσθαι, λαβόντα ἐκ Μαρίας τὸ σῶμα,
 30 ἀλλ' ἔπερον εἶναι τὸν Χριστὸν, καὶ ἔπερον τὸν τοῦ Θεοῦ Λόγον, τὸν πρὸ
 Μαρίας καὶ πρὸ αἰώνων Υἱὸν ὄντα τοῦ Πατρὸς. Ἡμεῖς εἶναι χρι-
 στιανοὶ δυνάμεθα, οἱ λέγοντες ἄλλον εἶναι τὸν Υἱὸν καὶ ἄλλον τὸν τοῦ
 Θεοῦ Λόγον.

3. Ταῦτα ἦν ἐν τοῖς Ὑπομνήμασι, διαφόρως μὲν εἰρημένα, μίαν
 35 δὲ τὴν διάνοιαν καὶ τὴν αὐτὴν ἐργασίαν πρὸς ἀπέβειαν βλέπουσαν δύναμιν.
 Διὰ ταῦτα διεκρινόντο καὶ διαμαχόντο πρὸς ἀλλήλους οἱ ἀκούοντες
 ἐπὶ τῇ ὁμολογίᾳ τῶν Πατέρων τῇ ἐν Νίκειᾳ γενομένῃ. Ἐγὼ δέ, τὴν
 σὴν ἐθανύμασα θεοσεβειαν ἀνασχόμενῃ, καὶ ἡμεῖς, μὴ τοσοῦτος ἐπαιστος μὲν
 ταῦτα λέγοντας, τὴν δὲ εὐσεβίαν, πιστὴν παρέθηκεν αὐτοῖς, ἵνα ἡ ἀκού-
 40 σάντες ἡρεμήσωσιν, ἢ ἀντιλέγοντες ὡς ἱερτικοὶ νομισθῶσι. Τὰ γὰρ
 εἰρημένα οὔτε λεκτὰ οὔτε ἀκουστά παρὰ Χριστιανοῖς, ἀλλὰ ἀλλότρια

καὶ πάντα τρόπον τῇ ἀποστολικῇ διδασκαλίᾳ Διὰ τοῦτο γοῦν
 κήγω τὰ παρ' ἐκείνων, ὡς προεφθάρη, γυμνῶς πεποιηκὰ
 τῇ ἐπιστολῇ, ἵνα καὶ μόνον ὁ ἀκρίτων θεωρῇ, τὸν ἐν αὐτοῖς αἰσχρὸν
 καὶ ἀσβεστον. Καὶ εἰ καὶ εἶδε διὰ τῶν ἑνῶν κατηγορεῖν καὶ ἡμετέροισιν
 τὴν ἀφροσύνην τῶν ἁπλῶς τοιαῦτα νοησάντων ἀλλὰ καλὸν ἐστὶν τῶν
 εἶναι τὴν ἐπιστολὴν, καὶ μὴδὲν πλείον γράφειν τα κατὰ τὸ ὡς φανερώσιν
 δεικνυμένα μάλα ρημιάζειν ἐπὶ ταῖς καὶ περὶ ἀσέβειας οἷς δε-
 ῖνα μὴ τοῖς φιλονεικοῦσιν ὡς ἀμφίβουλα νομισθῇ· ἢ ὅτι μόνον
 ἀποκρίνασθαι, πρὸς ταῦτα καὶ περὶ Ἀρκῆ, ὅτι οὐκ ἐστὶν πάντα
 τῆς Καθολικῆς Ἐκκλησίας, οὐδὲ ταῦτα οἱ Πατέρες ἐφώνησαν. ἵνα
 δὲ μὴ ἐκ τῆς τέλειον σιωπῆς, προφασιν ἀνασχυρῆταις αὐτοῖς, οἱ τῶν
 κακῶν ἐφευρεταὶ πορισκῶνται καὶ ἐκ τῶν θεῶν Ἰσχυρῶν ὀλίγα
 μνημονεύσαι τάχα καὶ οὕτως αἰδεσθέντες παύσανται ἀπὸ τῶν βυ-
 παρῶν τούτων ἐπεισιῶν.

4. Πόθεν ἡμῖν ἐπλήθυνε εἰπεῖν ὡς ἑνὸς, ὁμοουσίον εἶναι τῷ σώματι
 τῆς τοῦ Λόγου θεότητος, (ἀπὸ γὰρ τούτου καλὸν ἐστὶν ἀρτίως
 ἵνα, τούτου δεικνυμένου σαφούς, καὶ πάντα τὰ ἄλλα ταῦτα δευθῇ)
 Ἀπὸ μὲν οὖν τῶν θείων Γραφῶν οὐκ ἐστὶν εὐρεῖν ἵκεν γὰρ ἐν ἀνθρώπῳ
 πῖνρ σώματι λέγουσι γεγονέναι. Ἀλλὰ γὰρ καὶ οἱ Πατέρες, οἱ ἐν
 Νικαίᾳ συνελθόντες οὐ τὸ σῶμα, ἀλλ' αὐτὸν τὸν Υἱὸν ὁμοούσιον εἰρή-
 κασι τοῦ Πατρὸς, καὶ τοῦτον μὲν ἐκ τῆς οὐσίας τοῦ Πατρὸς, τὸ δε-
 σῶμα ἐκ Μαρίας ὡμολόγησαν εἶναι καὶν κατὰ τὰς Γραφάς. Ἡ
 τοῖνυν ἰρηνάσθε τὴν ἐν Νικαίᾳ συνδόν, καὶ ὡς αἰρετικῇ παρεσπάρ-
 ρετε ταῦτα ἢ, εἰ βούλεσθε τήν των Πατέρων εἶναι, μὴ φρονεῖτε
 παρ' ἐκείνα ἀπερ ἔγραψαν αὐτοὶ. Καὶ γὰρ καὶ ἐκ τούτου τὸ ἀπακιν
 θεωρεῖν ἡμᾶς ἔξεστιν εἰ ὁμοούσιος ὁ Λόγος τῷ σώματι ἐκ γῆς ἔχοντι
 τὴν φύσιν, ὁμοούσιος δὲ ὁ Λόγος τῷ Πατρί κατὰ τὴν τῶν Πατέρων
 ὁμολογίαν ὁμοούσιος ἐστὶ καὶ αὐτὸς ὁ Πατὴρ τῷ σώματι τῷ ἐκ γῆς
 γινομένῳ. Καὶ τί ἐτι μέμψασθε τοῖς Ἀρειανοῖς λέγουσι, τὸν Υἱὸν
 κτίσμα, λέγοντες αὐτοὶ καὶ τὸν Πατέρα ὁμοούσιον τοῖς κτίσμασι
 καὶ εἰς ἑτέραν ἀσέβειαν μετερχόμενοι φάσκοντες εἰς σάρκα, καὶ
 δοῖα, καὶ τρίχας, καὶ νῦσα, καὶ ὅλον τὸ σῶμα μεταβεβληθῆαι τὴν
 Λόγον, καὶ ἡλλάσθαι τῆς ἰδίας φύσεως. Ὡρα γὰρ ἡμᾶς φανερώσιν
 ἐκ γῆς αὐτὸν γεγενῆσθαι ἐκ γῆς γὰρ τῶν ἁγίων καὶ ἁγίων τὸν σῶμα-
 τος φύσιν. Τίς οὖν ἢ τοσαυτὴ παραφροσύνη, ἵνα καὶ πρὸς ἐαυτοὺς
 διαμάχησθε, ὁμοουσίον μὲν γὰρ λέγοντες τὸν Λόγον τῷ σώματι,
 ἕτερον πρὸς ἕτερον σημαίνετε τὸ δὲ εἰς σάρκα μεταβεβληθῆαι αὐτοῦ
 τοῦ Λόγου τροπὴν φαντάζεσθε. Καὶ τίς ἐτι λογιστὸν ἡμῶν ἀνέξεται ταῦτα
 καὶ μόνον φθιγγόμενων. Πας γὰρ αἰρέσεως πλὴν εἰς ἀσέβειαν
 ἐξικλίνεται. Εἰ γὰρ ὁμοούσιος ὁ Λόγος τῷ σώματι, περὶ τῆς Μαρίας
 ἡ μνήμη καὶ ἡ χρεια, δυνάμενοι τοῦ σώματος εἶναι καὶ πρὸς Μαρίας
 αἰδώς, ὥσπερ οὖν ἐστὶ καὶ αὐτὸς ὁ Λόγος εἰ γε καὶ ὡς ἡμᾶς ὁμοούσιος
 ἐστὶ τῷ σώματι. Τίς δὲ καὶ ἡ χρεια τῆς ἐκδημίας τοῦ Λόγου, ἵνα

ἡ τὸ αὐτοῦ ὁμοουσίον ἐνδύσεται, ἡ τραπεὶς ἀπὸ τῆς ἰδίας φύσεως, σῶμα γένηται. Οὐ γὰρ ἐαυτῆς ἡ θεότης ἐπιλαμβάνεται, ἵνα καὶ τὸ ὁμοούσιον ἐαυτῆς ἐνδύσεται. Ἄλλ' οὐδὲ ἡμαρτεν ὁ τὰς ὁλῶν ἀμαρτίας λυτρωμένος Λόγος, ἵνα, τραπεῖς εἰς σῶμα ἐαυτὸν ὑπὲρ αὐτοῦ εἰς θυσίαν προσενέγκῃ καὶ ἐαυτὸν λυτρώσται.

- 5 Ἄλλ' οὐκ ἔστιν οὕτως, μὴ γένοιτο! Σπέρματος γὰρ Ἀβραάμ ἐπιλαμβάνεται, ὥς εἶπεν ὁ Ἀποστόλος ὅθεν ὤφειλε κατὰ πάντα τοῖς ἀδελφοῖς ὁμοιωθῆναι¹, καὶ λαβεῖν ὁμοιον ἡμῖν σῶμα. Διὰ τοῦτο γοῦν καὶ ὑποκεῖται ἀληθῶς ἡ Μαρία, ἵν' ἐξ αὐτῆς ταῦτο λαβῇ καὶ ὡς ἴδιον ὑπὲρ ἡμῶν αὐτὴ προσενέγκῃ. Καὶ ταύτην ὁ μὲν Ἡσαίας προφητεύων, 10 ἐδείκνυε λέγων· Ἴδοὺ ἡ Παρθένος²· ὁ δὲ Γαβριὴλ ἀποστέλλεται πρὸς αὐτήν οὐχ ἀπλῶς πρὸς παρθένον, Ἀλλὰ πρὸς παρθένον μεμνηστευμένην ἀνδρὶ³· ἵν' ἐκ τοῦ μνηστήρος δείξῃ τὴν Μαρίαν ἀληθῶς ἀνθρώπον οἶσαν. Διὰ καὶ τοῦ τίκεται μνημονεύειν ἡ Γραφή, καὶ φη- 15 σιν· Ἐσπαργάνωσε⁴· καὶ ἐμακαρίζοντο μαστοί, οὓς ἐθήλασε⁵, καὶ προσηνέχθη θυσία, ὥς διανοοῦντος τοῦ τεχθέντος τὴν μητρὰν⁶ ταῦτα δὲ πάντα, τίκεται, ἵν' Παρθένου γνωρίσματα. Καὶ ὁ Γαβριὴλ δὲ ἀσφαλῶς εὐηγγελίζετο αὐτῇ λέγων οὐχ ἀπλῶς, τὸ γεννώμενον ἐν σοί, ἵνα μὴ ἐξωθεν ἐπαισαγγόμενον αὐτῇ σῶμα νομισθῇ· ἀλλ' ἐκ 20 σοῦ, ἵν' ἐξ αὐτῆς τὸ γεννώμενον εἶναι πιστευθῇ, φανερώς καὶ τοῦτο τῆς φύσεως δεικνύουσας, ὥς ἀδύνατον παρθένον φέρειν γάλα μὴ τεκοῖσαν, καὶ ἀδύνατον γάλακτι τραφῆναι σῶμα καὶ σπργανωθῆναι, μὴ πρότερον φῶσι τεχθέν. Τοῦτο ἔστι τὸ περιτμηθέν ὁκταήμερον τοῦτο Συμεὼν εἰς τὰς ἀγκάλας ἐδέξατο τοῦτο γέγονε παιδίον καὶ ἡ- 25 ξησε, δωδεκαετής γενόμενον⁷, καὶ εἰς τὸν τριακοστὸν ἡμερῶν ἦλθεν.⁸ Οὐ γάρ, ὡς τινες ὑπενόησαν, ἡ οὐσία αὐτῇ τοῦ Λόγου τραπεῖσα περὶ τμήθῃ ἀναλλοιωτος· οἷσα καὶ ἀτραπὸς λέγοντος μὲν αὐτοῦ τοῦ Σατῆρος, «Ἴδετε, ἴδετε, ὅτι ἐγὼ εἶμι, καὶ οὐκ ἡλλοιωμαι⁹» τοῦ δὲ Παύλου γράφοντος· Ἰησοῦς Χριστὸς χθες καὶ σήμερον ὁ αὐτός, 30 καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας¹⁰, ἀλλ' ἐν τῷ περιτμηθέντι σωματι, καὶ βασταχθέντι, καὶ φαγοντι, καὶ πίνοντι καὶ χαμόντι, καὶ ἐν ξυλῷ καθηλωθέντι, καὶ παθόντι ἦν ὁ ἀπαθὴς καὶ ἀσώματος τοῦ Θεοῦ Λόγος. Τοῦτο ἦν τὸ ἐν μνημεῖω τεθέν, ὅτε αὐτὸς ἐπορευθῇ, μὴ χωρισθεὶς αὐτοῦ, κηρύξαι καὶ αὐτοῖς ἐν φυλακῇ πνεύμασιν¹¹, ὥς εἶπεν ὁ Πέτρος
- 35 6. Ὁ μάλιστα δεικνύει τὴν ἀνοιαν τῶν λεγόντων, εἰς ὅστέα καὶ σάρκα τετραφῆθαι τὸν Λόγον. Εἰ γὰρ τοῦτο ἦν, οὐκ ἦν χρεια μνημεῖου· αὐτὸ γὰρ ἂν ἐπορευθῇ δι' ἐαυτοῦ τὸ σῶμα, κηρύξαι τοῖς ἐν τῷ ᾧ πνεύματι. Νῦν δὲ αὐτὸς μὲν ἐπορευθῇ κηρύξαι, τὸ δὲ σῶμα εἰλιπας

1 Ἐβρ. 2, 16-17
5 Πρβλ. Λουκ. 11, 27
8 Πρβλ. Λουκ. 3, 23.

2 Ἦσ. 7, 14
6. Πρβλ. Λουκ. 2, 33.
9. Ματθ. 3, 6.

3. Λουκ. 1, 27
7. Πρβλ. Λουκ. 2, 21-42.
10. Ἐβρ. 13, 8.
11. Α' Πέτρ.

ὁ Ἰωσήφ συνδόνι¹, ἀπέθετο ἐν τῷ Γολγοθᾷ καὶ δέδεικται πᾶσιν, ὅτι
 μὴ τὸ σῶμα ἦν ὁ Λόγος, ἀλλὰ σῶμα ἦν τοῦ Λόγου. Καὶ ταῦτο Θωμᾶς
 ἀναστὰς ἐκ νεκρῶν ἐψηλάφησε καὶ εἶδεν ἐν αὐτῷ τοὺς τύπους τῶν
 ἡλῶν², οὗς ὑπέμεινεν αὐτός· ὁ Λόγος, ἄρων καθηλουμένους ἐν τῇ ἰδίᾳ
 σώματι, καὶ δυνάμενος κωλύειν οὐκ ἐκώλυσεν ἀλλὰ καὶ ἰδιοποιεῖτο
 τὰ τοῦ σώματος ἰδία, ὡς ἑαυτοῦ ὁ Λόγος· ὁ σώματος, Ἀμέλει τοῦ
 σώματος τυπτομένοι παρὰ τοῦ ὑπεράτος, ὡς αὐτός· πάσχων ἔλεγε
 «Τί με δέρεις,³» Καὶ ἄφαντος ὢν ὁ Λόγος τῇ ρύσει, ἔμεινεν ἔλεγε·
 «Τὸν νῶτόν μου ἔδωκα εἰς μάστιγας, τὰς δὲ σιαγόνας μου εἰς ῥαπί-
 σματα καὶ τὸ πρόσωπόν μου οὐκ ἀπέστρεψα ὑπὸ πλοκῆς ἑμπτύ-
 σμάτων⁴·» Ἄ γὰρ τὸ ἀνθρωπινὸν ἐπάσχε σῶμα τοῦ Λόγου, ταῦτα,
 συνὼν αὐτῷ ὁ Λόγος, εἰς ἑαυτὸν ἀνέφερεν, ἵνα τῇ τοῦ Λόγου θεό-
 τητος μετασχεῖν δυνήσῃμεν καὶ ἦν παραδεδεγμένον, ὅτι αὐτός ἦν ὁ πά-
 σχων καὶ μὴ πάσχων· πάσχων μὲν, ὅτι τὸ ἴδιον αὐτοῦ ἐπάσχε σῶμα,
 καὶ ἐν αὐτῷ τῷ πάσχοντι ἦν μὴ πάσχων δέ, ὅτι τῇ φύσει Θεοῦ, ὢν ὁ
 Λόγος, ἀπαθής ἐστι. Καὶ αὐτός μὲν ὁ σώματος ἦν ἐν τῷ παθητῷ
 σώματι τὸ δὲ σῶμα εἶχεν ἐν ἑαυτῷ τὸν ἀπαθῆ Λόγον, ἀφανίζοντα
 αὐτοῦ τοῦ σώματος τὰς ἀσθενείας. Ἐποῖα δὲ τοῦτο καὶ ἐγενετο
 οὕτως, ἵνα, τὰ ἡμῶν αὐτὸς δεχόμενος, καὶ προστενεγκὼν εἰς θυσίαν,
 ἐξαφανίσῃ, καὶ λοιπὸν τοῖς ἑαυτοῦ περβαλὼν ἡμᾶς, ποιήσῃ τὸν
 Ἀπόστολον εἰπεῖν «Δεῖ τὸ φθαρτὸν τοῦτο ἐνδυσασθαι ἀφθαρσίαν,
 καὶ τὸ θνητὸν τοῦτο ἐνδυσασθαι ἀθανασίαν⁵·»

7 Οἱ θέσει δὲ ταῦτα ἐγένετο μὴ γένοιτο· ὡς τινες πάλιν ὑπέ-
 λαβον ἀλλ' ὅντως ἀληθεία ἀνθρώπου γενομένου τοῦ Σωτῆρος, ὅλου
 τοῦ ἀνθρώπου σωτηρία ἐγένετο. Εἰ γὰρ θέσει ἦν ἐν τῷ σώματι ὁ
 Λόγος, κατ' ἐκείνο, τὸ δὲ θέσει λεγόμενον φαντασία ἐστὶ, δο-
 κήσῃ εύρίσκεται καὶ ἡ σωτηρία καὶ ἡ ἀνάστασις τῶν ἀνθρώπων λε-
 γομένη, κατὰ τὸν ἀπεβέβηκεν Μανιχαῖον· Ἀλλὰ μὴν οὐ φαντασία ἡ
 σωτηρία ἡμῶν οὐδὲ σώματος μόνου, ἀλλ' ὅλου τοῦ ἀνθρώπου, ψυχῆς
 καὶ σώματος ἀληθῶς ἡ σωτηρία γέγονεν ἐν αὐτῷ τῷ Λόγῳ· Ἀνθρω-
 πινὸν ἄρα φύσει τὸ ἐκ τῆς Μαρίας κατὰ τὰς θείας Γραφάς, καὶ ἀλη-
 θινὸν ἦν τὸ σῶμα τοῦ Κυρίου ἀληθινὸν δὲ ἦν, ἐπεὶ ταῦτόν ἦν τῷ
 ἡμετέρῳ ἀδελφῇ γὰρ ἡμῶν ἡ Μαρία, ἐπεὶ πάντες ἐκ τοῦ Ἀδάμ
 ἐσμεν. Καὶ τοῦτο οὐκ ἂν τις ἀμφιβάλῃ, μετῃ δὲ ὡς ἐγράψεν ὁ Λο-
 γὸς Μετὰ γὰρ τὸ ἀναστῆναι ἐκ τῶν νεκρῶν, δοκούντων τινῶν μὴ
 ἐν τῷ ἐκ Μαρίας σώματι βλέπειν τὸν Κύριον, ἀλλὰ ἀντὶ τούτου πνεῦμα
 θεωρεῖν, ἔλεγεν· «Ἰδετε τὰς χεῖρας μου, καὶ τοὺς πόδας μου, καὶ τοὺς
 τύπους τῶν ἡλῶν, ὅτι ἐγώ εἰμι αὐτός· Ψηλάφησατέ με καὶ ἴδετε,
 ὅτι πνεῦμα σὰρκα καὶ ὀστά οὐκ ἔχει, καθὼς ἐμὲ θεωρεῖτε ἔχοντα.
 Καὶ τοῦτο εἰπὼν, ἐπέδειξεν αὐτοῖς τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας·»⁶ Ἐξ 40

1. Πρβλ. Μάρκ. 15, 46.

2. Πρβλ. Ἰω. 20, 15.

3. Ἰω. 18, 28.

4. Ἦσ. 50, 6.

5. Α' Κορ. 15, 52.

6. Λουκ. 24, 39-40.

ὧν καὶ ἐλέγχεσθαι δύνανται πάλιν οἱ τοῦ μισήσαντες εἰπεῖν εἰ, σάρκα καὶ ὅσπερ ἦν αὐτῇ τὸν Κύριον. Πῶς γὰρ εἴπε Κιβω, ἡμεθευρεῖτε σάρκα καὶ ὅσ' ἔστιν, ἀλλ' ἔχοντα ὅσα αὐτὸς ὁ Λόγος, εἰ ταῦτα τραπικε νομισθῇ, καὶ ἵστος ἔχων αὐτὰ καὶ πρὸ τοῦ θανάτου καὶ μετὰ

5 τῆς ἀναστάσεως εἶναι πιστευθῇ.

8 Ταῦτα δὲ οὕτως ἔχοντων τὴν ἀποδείξιν περιττον ἐστὶ τῶν ἄλλων ἵπτεσθαι, καὶ περιεῖν τι περὶ αὐτῶν τοῦ σώματος, ἐν ᾧ ἦν ὁ Λόγος, καὶ ἐν τῷ ὁμοουσίῳ τῇ θεότητι, ἀλλ' ἐκ Μαρίας ἀληθῶς τεχθέντος, καὶ χρεῖς δὲ τοῦ Λόγου, μὴ τραπέντος, εἰς ὅσπερ καὶ σάρκα,

10 αὖ ἐν σαρκὶ γενομένου. Τὸ γὰρ παρὰ τῷ Ἰωάννῃ λεγόμενον α' (Ὁ Λόγος σὰρξ ἐγένετο καὶ τὰς τὴν ἔχει τὴν δικταίαν, καθὼς καὶ ἐκ τοῦ ὁμοίου, τοῦτο δυνατόν εἶπεν γέγραπται, ἢ παρὰ τῷ Παύλῳ «Χριστὸς ὑπὲρ ἡμῶν γενεὴν κατὰ»¹ καὶ ὥστε οὐκ αὐτῇ, γέγενε κατὰ

15 νέμει οὕτως καὶ σὰρξ ἐγένετο ὁ τραπεῖς εἰς σάρκα, ἀλλ' ὅτι σάρκα ζωσαν ὑπὲρ ἡμῶν ἀνέλαβε, καὶ γέγονε ἄνθρωπος. Καὶ γὰρ τὸ εἰπεῖν α' (Ὁ Λόγος σὰρξ ἐγένετο), ὅσον πάντως ἐστὶν εἰπεῖν α' (Ὁ Λόγος ἄνθρωπος γέγονε) κατὰ τὸ εἰρηματικὸν ἐν τῷ Ἰωάννῃ «Ἐγενετο ἀπὸ τῆς Πνευματικῆς μου ἐκ πᾶσαν σάρκα»² καὶ ὡς τὸν ἄλλων ζῶν ἦν ἡ ἐπαγγελία,

20 ἀλλ' εἰς ἀνθρώπου ἐστὶν ὧν ἐνεκα καὶ ἄνθρωπος γέγονεν ὁ Κύριος. Ταῦτα δὲ τοῦ ῥήματος ταύτην ἔχοντος τὴν ἐννοαν, εἰκότως καταγινώσκονται ἐκ τῶν πάντες οἱ νομισάντες πρὸ τῆς Μαρίας εἶναι τὴν ἐξ αὐτῆς σάρκα, καὶ πρὸ ταύτης τὴν ἐσχηκεναι ψυχὴν ἀνθρωπίνην τὸν Λόγον, καὶ ἐν αὐτῇ πρὸ τῆς ἐκδομῆς αὐτῆς γεγενῆσθαι Πάσονται

25 δὲ καὶ οἱ εἰπόντες, αὐτὴ εἶναι δὲ καὶ τὸ θάνατον, τὴν σάρκα, ἀλλὰ τῆς ἀθανάτου φύσεως εἶναι ταύτην. Εἰ γὰρ μὴ ἀπέθανε, πῶς ὁ Πῦλος πρεδίδου Κορινθίους, ὃ καὶ παρελαβεν α' (ὅτι Χριστὸς ἀπέθανεν ὑπὲρ τῶν ἀμαρτιῶν ἡμῶν κατὰ τὰς Γραφάς,³ Πῶς δὲ ὅμως καὶ ἀνέστη, εἰ μὴ καὶ ἀπέθανεν, Εὐθυμίου, δὲ μεγάλως οἱ ὅμως ἐνθυ-

30 μηθέντες δυνασθαι ἀντι τῆς Τριάδος γενεσθαι τετραδα, εἰ λέγοιτο ἐκ Μαρίας εἶναι τὸ σῶμα. Ὁμοουσίον γὰρ εἰν εἰπώμεν, φασί, τὸ σῶμα τῷ Λόγῳ, μένει ἡ Τριάς Τριάς, οὐδὲν ξένον εἰς αὐτὴν ἐπιφερομένου τοῦ Λόγου. εἰ δὲ ἀνθρώπινον εἰπώμεν τὸ ἐκ Μαρίας σῶμα, ἀνάγκη, ξένου ὄντος κατ' οὐσίαν τοῦ σώματος, καὶ ὄντος ἐν αὐτῷ τοῦ Λόγου,

35 τετρας ἀντι Τριάδος γινεταὶ δια τὴν τοῦ σώματος προσθήκην.

9 Ταῦτα οὕτως λέγοντες, οὐ νοοῦσιν, ὅπως ἑαυτοῖς περιπίπτουσι. Καὶ γὰρ καὶ μὴ ἐκ Μαρίας λέγωσι τὸ σῶμα, ἀλλὰ ὁμοουσίον αὐτῷ τῷ Λόγῳ, οὐδὲν ἤττον (ὅπερ ὑποκρίνονται, μὴ ἄρα ὥστε προνοῶντες νομισθῶσι) τοῦτο κατὰ τὴν αὐτῶν ἐννοίαν δειχθήσονται λέ-
40 γοντες τετραδα. Ὡς γὰρ ὁ Πῖος κατὰ τοὺς Πατέρας, ὁμοουσίος ὧν τῷ Πατρὶ, οὐκ ἐστὶν αὐτὸς ὁ Πατήρ, ἀλλὰ Πῖος πρὸς Πατέρα λέγεται

1. Ἰω. 1, 14.

2. Γαλ. 3, 13.

3. Ἰωάν. 2, 28.

4. Α' Κορ. 15, 3.

ὁμοουσιος οὕτω τὸ ὁμοούσιον σῶμα τοῦ Λόγου οὐκ ἔστιν αὐτός ο
 Λόγος, ἀλλ' ἕτερον πρὸς τὸν Λόγον ἐτέροι δὲ ὁτός, κατ' αὐτοὺς, ἔσται
 ἡ αὐτῶν Τριάς τετράς. Οὐ γὰρ ἡ ἀληθινή, καὶ ὄντως τελεία καὶ
 ἀδιαίρετος Τριάς δεχεται προσθήκην, ἀλλ' ἡ παρὰ τούτων ἐπινενῆ
 μέντ. Καὶ τῶς ἐτι Χριστιανοί, οἱ ἕτερον παρὰ τὴν ὄντα Θεὸν ἐπίνο
 οῖν-ες. Πάλιν γάρ κα ἐν τῷ ἑτέρῳ αὐτῶν σοφίσματι πολλὴν τὴν
 ἀρροσύνην ἐξεστίν ὄραν εἰ, διὰ το εἶναι καὶ λεγεσθαι ἐν ταῖς Ἰσραφαῖς,
 ἐκ Μαρίας εἶναι καὶ αὐθροῖνον τὸ σῶμα τοῦ Σωτῆρος, κομιζέσθαι αὐτὴν
 Τριαδὸς τετραδὰ λεγεσθαι, ὡς προσθήκης γινομένη διὰ τὸ σῶμα,
 πολὺ πλανῶνται το ποιητὰ συνεξέχουσιντες τῷ ποιητῇ καὶ ὑπονοῦντες
 ἄναστα- τὴν θεότητα προσθήκην λαμβάνειν καὶ ἡρώησαν ὅτι οὐ
 διὰ προσθήκην θεότητος γέγονε σαρκὶ ὁ Λόγος, ἀλλ' ἵνα τ σαρκὶ ανα
 στη οὐδὲ ἵνα βελτιωθῇ ὁ Λόγος, προῆλθεν ἐκ Μαρίας, ἀλλ' ἵνα το
 τῶν ἀνθρώπων γένο, λυτρωσῶν-αι. Πῶς οὖν οἶονταί το δια τοῦ Λόγου
 λυτρωθῆν σῶμα καὶ ζωοποιηθῆν προσθήκην εἰς θεότητα τῷ Λόγῳ
 τῷ ζωοποιήσαντι ποιεῖν, μᾶλλον νᾶρ αὐτῷ τῷ κτῶντικῳ σώματι
 προσθήκη μεγάλη γέγονεν ἐκ τῆς τοῦ Λόγου πρὸς αὐτὸ κοινωνίας τε
 καὶ ἐνώσεως· ἀπο γὰρ θνητοῦ γέγονεν ἀθάνατον καὶ ψυχικὸν ἦν,
 γέγονε πνευματικόν καὶ ἐκ γῆς γενομενον, τὰς σῶντας ζεβν
 πύλας. Ἡ μέντοι Τριάς, καὶ λαβόντος ἐκ Μαρίας σῶμα τοῦ Λόγου,
 Τριάς, ἔστιν, αὐ δεχομένη προσθήκην, οὐδὲ ἀφαιρέσιν ἀλλ' αὐ τελεία
 ἔστί, καὶ ἐν Τριάδι μετ θεο-της γινώσκει-ται, καὶ οὕτως ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ
 εἰς Θεὸς κηρύσσεται, ὁ τοῦ Λόγου Πα-τρ

10. Ἐκ δὲ τούτων πωπῆσους λοιπὸν καὶ οἱ τοτὲ εἰπόντες τὸν
 ἐκ Μαρίας προελθόντα μὴ εἶναι αὐτὸν τὸν Χριστὸν καὶ ἡμῖνον, καὶ
 Θεόν. Εἰ γὰρ μὴ Θεὸς ἦν ἐν τῷ σώματι, πῶς εὐθύς προελθὼν ἐκ Μα-
 ρίας ἐκλήθη Ἑμμανουὴλ «ὅ ἐστι μεθερμηνεύμενον Μετ' ἡμῶν ὁ
 Θεός, 1» Πῶς δὲ καὶ ὁ Παῦλος, εἰ μὴ ὁ Λόγος ἦν ἐν σαρκί, Ῥωμαῖαις
 ἔγραφεν «Ἐξ ὧν ὁ Χριστὸς το κατὰ σάρκα, ὁ ὧν ἐπὶ πάντων Θεός
 εὐλογητός εἰς τοὺς αἰῶνας ἀμήν, 2» Οὐκοῦν ὁμολογεῖτωσαν καὶ οἱ
 30 πρῶτον ἀρνούμενοι τὸν ἐσταυρωμένον εἶναι Θεὸν ἐσφαλθαί, πει-
 θόμενοι ταῖς θείαις Γραφαῖς· μάλιστα δὲ τῷ Θεῳ, ὅς, μετὰ το λεῖν
 ἐν αὐτῷ τοὺς τῶν ἡλίων τύπους, ἀνεβόησεν ὁ Κύριός μου καὶ ὁ Θεός
 μου 3» Θεός γάρ καὶ Κύριος τῆς δόξης ὧν ὁ Πῶς, ἦν ἐν τῷ ἀδόξῳ καθη-
 λωμένῳ καὶ ἀτίμαζομένῳ σώματι τὸ δε σῶμα ἐπάσχε μὲν νυττό-
 35 μενον ἐν τῷ ξύλῳ, καὶ ἔρρεεν ἀπὸ τῆς τούτου πλευρᾶς αἷμα καὶ ὕδωρ
 ναὸς δὲ τοῦ Λόγου τυγχάνον, πεπληρωμένον ἦν τῆς θεότητος. Διὰ
 τοῦτο γοῦν ὁ μὲν ἥλιος, ὁρῶν τὸν δημιουργὸν ἑαυτοῦ ἐν τῷ ὑβριζομέ-
 νῳ σώματι ἀνεχόμενον, τὰς ἀκτῖνας συνέστειλε, καὶ ἐσκότισε τὴν γῆν
 αὐτὸ δὲ τὸ σῶμα, φύσιν ἔχον θνητὴν, ὑπὲρ τὴν ἑαυτοῦ φύσιν ἀνέστη
 40 διὰ τὸν ἐν αὐτῷ Λόγον καὶ κέπυται μὲν τῆς κατὰ φύσιν φθορᾶς,

ἐνδυσάμενον δὲ τὸν ὑπὲρ ἀνθρώπων Λόγον γέγονεν ἀφθαρτον.

11. Περὶ δὲ τοῦ φανταζεσθαι τινας καὶ λέγειν, ὅτι ὥσπερ ἐφ' ἑκάστον τῶν προφητῶν ἐγένετο, οὕτω καὶ ἐπὶ ἓνα τινὰ ἀνθρώπων ἐκ Μαρίας

- 5 Λόγος, περιττόν ἐστι γινάσκειν, φανεράν ἐχούσης τῆς μανίας αὐτῶν τὴν κατάγνωσιν. Εἰ γὰρ οὕτως ἦλθε διὰ τὴν ἡμετέραν ἐκ Παρθένου, καὶ μὴ καὶ αὐτὸς ἐξ ἀνδρός καὶ γυναικός. Οὕτως γὰρ καὶ ἑκάστος τῶν ἁγίων ἐγεννήθη. Ἡ δὲ διὰ τὴν οὕτως ἐλθόντος τοῦ Λόγου, οὐχ ὁ ἑκάστου θάνατος λέγεται ὑπὲρ ἡμῶν γενεῖσθαι, ἀλλ' ὁ τοῦτο μόνος, διὰ τὴν
- 10 δέ, καθ' ἑκάστον τῶν προφητῶν ἐπισημοῦντος τοῦ Λόγου, λέγεται ἐπὶ μόνου τοῦ ἐκ Μαρίας, ὡς ἰπαῖ ἐπὶ συντελείᾳ τῶν αἰῶνων ἐπὶ δὲ, μνησάντος. Ἡ δὲ διὰ τὴν ἐλθόντος αὐτοῦ ὡς ἦλθεν ἐν τοῖς ἐμπροσθεν αἰσίοις, οἱ μὲν ἄλλοι πάντες, ἀποθανόντες, ὥς περ ἀνεστήσαν, ὁ δὲ ἐκ Μαρίας, μόνος, τριήμερος, ἀνέστη. Ἡ δὲ διὰ τὴν ὁμοίως τοῖς ἄλλοις ἐλ-
- 15 θόντι, τοῦ Λόγου ἐκείνου μόνου, ἐκ Μαρίας Ἐμμανὴλ, ὡς σωματός πεπατρημένου θεοῦ, τὸ ὄνομα ἐξ αὐτῆς. Τὸ γὰρ Ἐμμανὴλ ἑρμηνεύεται, Μετ' ἡμῶν ὁ Θεός. Ἡ δὲ διὰ τὴν εἶπερ οὕτως ἦλθεν ἐσθόντος, ὁριστοῦ τῶν αἰῶνων καὶ τινόντος καὶ κατακρινόντος, καὶ ἀποθνήσκοντος, τοῦ λέγεται ὡς αὐτὸς ἐσθίων καὶ τινών, καὶ κα-
- 20 τινών καὶ ἀποθνήσκων, ἀλλ' ἐπὶ μόνου τοῦ ἐκ Μαρίας. Ἄ γὰρ ἐπαρχε τοῦτο τὸ πᾶντα ταῦτα ὡς αὐτοῦ πατρὸς εἰρηται καὶ τῶν ἁγίων δὲ πάντων λεγομένων μόνον ὅτι ἐσθίῃσιν καὶ ἐγεννήθησαν, ἐπὶ τοῦ ἐκ Μαρίας μόνου εἰρηται. Καὶ ὁ Λόγος σὰρξ ἐγένετο. 1

12. Ἐξ ὧν διακρίνεται, ὅτι τοῦ μὲν τοῦ ἑλλείους ἀπέναντι, γέγονεν
- 25 ὁ Λόγος, τοῦ προφητεῖαν χάριν ἐκ δὲ Μαρίας αὐτὸς ὁ Λόγος, σάρκα λαβεῖν, προῆλθεν ἰδίᾳ πρὸς τῇ μὲν φύσει καὶ τῇ οὐσίᾳ Λόγος ὧν τοῦ Θεοῦ κατὰ δὲ σὰρκα ἐκ σπέρματος Δαβὶδ καὶ τῆς πατρὸς Μαρίας γενόμενος ἑσθίωντος ὡς εἶπεν. Παῦλος Γαλ. 4, 4 Πατρὶς ἐδεσμεύει, καὶ ἐν Ἰορδάνῃ καὶ ἐν τῇ ἑσθίᾳ λέγων, ἡ ζωὴ ἐστίν. Ὡς μὲν ὁ ἀγα-
- 30 πητός, ἐν τῇ ἐξέδοχῃ. 2 Τούτων οἱ μὲν Ἰουδαῖοι ἠρῶσαντο, ἡμεῖς δὲ ἐπιγινώσκοντες, προσκυνούμεν οὐ διακρίνοντες τὸν Πλὴν καὶ τὸν Ἀδριανὸν ἀλλ' αὐτὸν τὸν Ἰησοῦν εἰδότες εἶναι τοῦ Πλὴν δι' οὗ τὰ πάντα γέγονε καὶ ἡμεῖς ἐκστρωθῆμεν. Διὰ καὶ ἐθαυμάσαμεν, πῶς ὁλοῦς ἐν μὲν περὶ τῶν οὕτως φαινομένων γέγονε φανερόν, ἀλλὰ χάρις τῇ
- 35 Κυρίῳ, ὅτι, ὅταν ἐκτιθέμεθα ἐντυχόντες τοῖς κοινήμασι, τοσούτων ἐλπίσμεν ἐπὶ τῷ τελείῳ τούτων. Μετὰ γὰρ συμφωνίας ἀνεχώρησαν, καὶ εἰρήνευσαν ἐπὶ τῇ ὁμολογίᾳ τῆς εὐσεβοῦς καὶ ὀρθοδόξου πίστεως. Τοῦτο γοῦν κἀμέ, πολλὰ πρότερον σκεψάμενον, πέπεισμε γράψαι τὰ ὀλίγα ταῦτα, λογισάμενον, μὴ ἄρα ταῦτα ἐκ τῆς σιωπῆς ἀντὶ
- 40 χαρᾶς ἀπὸ τῆς γέννηται τοῖς ἐκ τῆς συμφωνίας προφασίν τοῦ χαίρειν παρασχούσιν ἡμῖν. Ἀξιώ τοίνυν προηγουμένως τὴν σὴν εὐλόγειαν,

καὶ δεύτερον τοὺς ἀκούοντας, μετὰ συνειδήσεως ἀγαθῆς ταῦτα δέξα-
σθαι καὶ εἰ μὲν -· πρὸς εὐσεβειαν λείπει, ταῦτο διορθώσασθαι κα-
δηλώσῃ μοι εἰ δὲ ὡς παρὰ ἰδίωτο, τῷ Λόγῳ μὴ κατ' ἀξίαν, μεδὲ
τελειῶς γέγραπται, συγγνώμην πάντας τῇ ἡμέτέρᾳ περὶ τὸ λέγειν,
ἀσθενείᾳ Προσαγόρευε πάντας τοὺς μετὰ σοῦ ἀδελφούς Σὲ οἱ συν-
ἡμῶν πάντες προσαγορευοῦσιν Ἑρρωμένως ἐν Κυρίῳ διαχρῖς ἀγαπη-
τὲ καὶ ἀληθῶς ποθεινότατε

ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ*

ΠΕΡΙ ΣΑΡΚΩΣΕΩΣ ΤΟΥ ΚΥΡΙΟΥ ΗΜΩΝ ΙΗΣΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ ΚΑΤΑ ΑΠΟΛΛΙΝΑΡΙΟΥ

5

ΛΟΓΟΣ ΠΡΩΤΟΣ

26,1093

1 Ὁ μὲν τρόπος τοῦ εὐσεβοῦς οὐ δύσκολος, τοῦ σωτηρ πέβειν το πᾶν, ἀγαπητέ και εὐχαριστοί, βοά, ἀνδρες, τὸν ἐκργετῆν Ἰησὺν κατὰ τὴν ῥῆσιν τῆς Γραφῆς, τὸν λεγόντων ἡχθόντων κατὰ μόνον, καὶ σιωπῶντων.† και ἐς χάριν καὶ πρᾶξι τα ἴδια το δε κατὰ μόνον, 10 και, τα ἴδια ταῦτα τὴν διαν ἀναστρέφειν ἐν κρίσει τιθεσθαι, και τὴν ἐντελὴν τοῦ Ἰησοῦ ἐν φρονέει. Αὐτὸ ἐπε δε κοπιῶσιν βαρ, αὐτὴν συνειδῶν, ἐν ταῖς τα αὐτὰ λεγὼν δοκῶσιν, ἡρώτητα, περὶ τῆ, ἐν ἡμῖν πίστεως και τῆ, ἡ ἀποστασι τῶν ῥηθῶν φρονεῖν νομιζόντων, οἵτινες ἀμετρίᾳ πολλῇ τα ἔθεσμα φθονῶμενοι, ὁ δόλοισι οὐκ ἀπαχθόντες, 15 οἱ ἀσπῆκτοι τῇ τιστεὶ πλανώμενοι οἱ σκιασιν ἐν τὰρ ἐπὶ τῆρ μέναι, ἐν τῇ πιστεὶ ἐπὶ γλῶσσον οὐκ ἐν τοῦτοις βήματι συνεπὶ στήσαν Σχιλαζούσῃ δε αὐτῶν τῆς διανοῆς δεκτὸν ἐρίνασ τῶν σῶν, τῶν παραδόσει ἐν τῷ, ἀναρλας καὶ ἀμετρίας, ὡς και ἡλικίας, πλήθος ἄβλεπτον τε, δε ἐκ τοῦ, μισοῦ, παραδεδούσῃ, τῶν τρυφῶν, 20 τῶν τα μηχανήματα, και τῶν ἀποστασι τῶν τα δόγματα κα τῶν Πατέρων τα παραγένηματα κα αὐτὰ, δε, τα, ἐναποδοκίον, οἱ Δεσποτοφρονῶν, οὐκ ἐπαγειν κατὰ δύναμιν τὸν ἐλεχ, ἐπαναγκῆ, ἵνα ὅ, - νεῖ αὐτῶν ἀναληφάντες δ' ἀβελώσῃ, τὸ ἐλεχ, ἀπαστῶ, μη δόκοντα, κατὰ λήθην εὐκρινεσθῆσθαι, περ Χριστῷ, - σὺννομενοι, αὐ, νομντες, μήτε 25 ἂ λεγούσι μὲν περὶ τῶν διαβεβασιονῶν†

1096

2 Ὁ μὲν γὰρ Πατὴρ ἐπεκτείνῃ ἡμῶν, τὸν ἴον τῷ Πατρὶ και Θεῷ ἀληθινόν ἐκ Θεοῦ ἀληθινόν, και τέλει ἐκ τέλει ἐπεκτείνῃ

* Παρατίθεται ἐντὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ κειμένου τοῦ «Περὶ Σαρκώσεως τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ» κατὰ Ἀπολλινάριον ἔργον τοῦ αἰῶνος. Ἡ ἔκδοσις τοῦ παλαιῦ βιβλίου ἐστὶν ἐκ τῆς Μ. ἑκδοῦς τῶν ἐργῶν Μ. Ἀβελάρου, Patrologi Graecae Complutensis series, τ. 169A 1163C. Ὑπὸ τῆς πίστεως τῆς ἐκδοῦς τῶν ἐρευνητῶν σημεῖον, χαρακτῆρ ἐστὶν ὡς νῦν. Ὁ τίς τὸ περιθώριον παρατιθέμενο ἀριθμὸς ἀναπόσπαστον εἰς τὸν τόμον καὶ τὴν σελίδα, τῆς ἐκδόσεως τοῦ Migne.

1. Θρήνοι Ἰερ 2, 28. 2. Α' Τιμ. 1, 7.

[illegible]

15 καὶ ἡ ἐκείνη εἰς τὴν αὐτὴν πόλιν. ὁ δὲ πρῶτος αἰ-
 τεράτορας. ἀφ' ὧν οὐκ ἔστιν ἐν τῇ πόλει. καὶ τῆς παρασκευῆς αὐτῆς.
 ἐν τούτοις τῆς τοῦ Θεοῦ ἐλπίδος, πρὸς τὴν ἐλπίδα ἐκείνην.
 20 ὁ δὲ πρῶτος αἰτεράτορας. ἀφ' ὧν οὐκ ἔστιν ἐν τῇ πόλει. καὶ τῆς παρασκευῆς αὐτῆς.
 ὁ δὲ πρῶτος αἰτεράτορας. ἀφ' ὧν οὐκ ἔστιν ἐν τῇ πόλει. καὶ τῆς παρασκευῆς αὐτῆς.
 25 ὁ δὲ πρῶτος αἰτεράτορας. ἀφ' ὧν οὐκ ἔστιν ἐν τῇ πόλει. καὶ τῆς παρασκευῆς αὐτῆς.
 ὁ δὲ πρῶτος αἰτεράτορας. ἀφ' ὧν οὐκ ἔστιν ἐν τῇ πόλει. καὶ τῆς παρασκευῆς αὐτῆς.
 30 ὁ δὲ πρῶτος αἰτεράτορας. ἀφ' ὧν οὐκ ἔστιν ἐν τῇ πόλει. καὶ τῆς παρασκευῆς αὐτῆς.
 ὁ δὲ πρῶτος αἰτεράτορας. ἀφ' ὧν οὐκ ἔστιν ἐν τῇ πόλει. καὶ τῆς παρασκευῆς αὐτῆς.
 35 ὁ δὲ πρῶτος αἰτεράτορας. ἀφ' ὧν οὐκ ἔστιν ἐν τῇ πόλει. καὶ τῆς παρασκευῆς αὐτῆς.
 ὁ δὲ πρῶτος αἰτεράτορας. ἀφ' ὧν οὐκ ἔστιν ἐν τῇ πόλει. καὶ τῆς παρασκευῆς αὐτῆς.
 40 ὁ δὲ πρῶτος αἰτεράτορας. ἀφ' ὧν οὐκ ἔστιν ἐν τῇ πόλει. καὶ τῆς παρασκευῆς αὐτῆς.

Χριστοῦ δὲ κατὰ σάρκα εἰς ἄνθρωπων ἰνσταμένον, ἐκ τῶν ἀδελφῶν
 ἡμῶν ὡς ἑστραπτὰ.¹ καὶ ταῦτα, καὶ πρωτογενῆς, καὶ ἀγαπῶν
 νεκρῶν, προκαταγγελλαντος τοῦ ἡμῶν, πῶς τοῦ ἡμετέρου πατρὸς
 λέγετε, ἡ πῶς τοῦ πατρὸς ἡμετέρου ἰκ-στον, ἀνομαζέτε ἡμᾶς καὶ ἐν
 ἀκτιστῶν οὐσιαν τοῦ ἡμετέρου πατρὸς λέγοντες εἰς τὴν οὐσίαν αὐτοῦ
 σφηνεῖται καὶ τὴν ταῦτα τὴν σάρκα ἡμετέρου καὶ αὐτὴ καὶ ἡμεῖς, ἡ
 καὶ ἡμεῖς τοῦ καὶ ἡμεῖς, σωματικῶς ἀρμυνομένησαν ἡμετέρου καὶ ἡμεῖς
 ορατὴν γενόμενῃ. ἰκ-στον λέγοντες ὅσοι τερπόμενοι τῶν οὐρανῶν
 ἢ φαντασίαν τὴν δεξιάν καὶ τὴν ἀριστεράν τοῦ πατρὸς, ἡμετέρου
 κατὰ τὴν τῶν Μανιχαίων ἀσέβειαν ἢ τοιαύτην ποίησιν, ἡμετέρου
 ἰκ-στον, θεογονῶν τὴν οὐσίαν ἡμετέρου, ἐν ἡμετέρῳ καὶ ἐν τῷ οὐρανῷ
 μορφῇ τῇ καὶ σάρκα τοῦ θεοῦ φανταζόμενοι.

4 Ἀλλὰ λέγετε ὅτι ἰκ-στος γέννησεν τὸν υἱόν, ἡμετέρου
 ἰκ-στον. Ἐντεῦθεν δὲ ἡμῶν ἡ πλάνη δεχόμενα ἀπὸ τοῦ ἡμετέρου
 σαρκὸς οὐσίαν, πρὸς τὴν τοῦ ἡμετέρου ἰκ-στον καὶ ἡμετέρου
 ἐντεῦθεν γὰρ αὐτὴν ἰκ-στος ἡμετέρου ἡμετέρου οὐ
 προσηλάσας, τὸς τοῦ ἡμετέρου ἐπιδήμια, ἡμετέρου, Μαρίας,
 μήνης, ἐκ τοῦ ἡμετέρου κατὰ ἡμετέρας, καὶ ἐν τῷ ἡμετέρῳ καὶ ἐν
 Δαβὶδ γενεαλογουμένης² συν τῷ Ἰωσήφ τῷ μεμνησμένῳ αὐτῶν
 ὁσίων ἐκατέρων εἰς σάρκα μιαν καθὼς ἐρρατοῦ³ τοῦ ἡμετέρου καὶ ἡμετέρου
 10 τοὺς συναφείς, ἀλλὰ τῇ ἐξ ἡμετέρου, παρὰ τὸν καὶ ἡμετέρου, ἡμετέρου,
 μεμαρτυρηταί. Γεννάτα οὖν ὁ Χριστὸς ἐν Βηθλεὲμ⁴ τοῦ ἡμετέρου
 1100 ἐν Ἰωσήφ πατέρα καλῶν, ταύτων τῇ Μαρίᾳ ἡμετέρου καὶ ἡμετέρου, Δαβὶδ
 ἐν σπαρτανοῖς ἀνακλιθεὶς, καὶ πρὸ τοῦ ἡμετέρου, ἐν τῷ ἡμετέρῳ καὶ ἡμετέρου
 15 ἡμετέρου, καὶ περιτομὴν σαρκὸς προσηλαμένης κατὰ τὸν ἡμετέρου καὶ ἡμετέρου
 ἡμετέρου καὶ ἡμετέρου πικρῶν⁵ τῷ ἡμετέρῳ καὶ ἡμετέρῳ, ἐν τῷ ἡμετέρῳ
 τῶν οὐκ ἀποτελεῖς ὥφθη, ἀλλὰ θεογενήσαντος τοῦ ἡμετέρου, ἡμετέρου
 τῶν αὐξήσεως ἐγένετο, ἡμετέρου δὲ προσηλαμένης αὐτῶν καὶ ἡμετέρου
 20 Τὸ γὰρ ἡμετέρου τῇ φύσει ἰκ-στον λέγοντες, μὴ αὐξήσιν, μὴ ἐκ
 τῶν ἐν τῷ ἡμετέρῳ ἐκ τῶν ἡμετέρου καὶ ἡμετέρου, ἡμετέρου, ἡμετέρου
 10 μὲν τοῦ ἡμετέρου λέγεται, ὅς μὲν αὐτὸς ἰκ-στον, ἡμετέρου, ἡμετέρου
 ἐκ τῶν ἡμετέρου ἡμετέρου καὶ ἡμετέρου καὶ ἡμετέρου καὶ ἡμετέρου
 ἀνεκτιστῶν κατὰ τὴν ἡμετέρου ἐκ τῶν ἡμετέρου καὶ ἡμετέρου καὶ ἡμετέρου
 35 διδασκαλῆν καθ' ἡμᾶς μὴ ἔχειν πρὸς θεὸν οὐκ ἡμετέρου, καὶ ἡμετέρου
 ἡμετέρου ἡμετέρου. Τίς γὰρ, ἡμετέρου ἀποκρινόμενος τοῦ ἡμετέρου σῶμα, ἡμετέρου
 δὲ ποιηθέντα καὶ κτισθέντα εἰδώς, οὐκ ἐννοήθησεται ψευδὲς εἶναι
 τὰς ἀγίας Γραφάς, αὐτὸν δὲ μὴ ἔχειν πρὸς τὸν ἡμετέρου κοινωνίαν
 Εἰ ὁ ἡμετέρου ἡμετέρου σῶμα ἀνελάβετο, κατηρηγῆται, οὐκ ἡμετέρου
 πλάσις, ἀπὸ λῶν ἐκ ἀρχέτυπου Ἀδάμ, οὐ ἡμετέρου; μετὰ σημερινὸν ἡμετέρου
 γονοὶ τυγχάνομεν κατὰ τὴν τῆς σαρκὸς διαδοχὴν. Πῶς οὖν, Χριστὸς 40

1 Πρβλ. Λουκ. 18, 15 Πρβλ. 3, 22 2 Πρβλ. Ματθ. 1 3 Πρβλ. Γέν. 2, 24 4 Ματθ. 2, 1 5 Πρβλ. Λουκ. 2, 7 28, 60

ἡμᾶς, μετόχους ἑαυτοῦ κατεστησατο, πῶς δὲ καὶ ὁ Ἀπόστολος λέγει,
 "(1) πε γὰρ ἀγαζῶν καὶ οἱ ἀκαζόμενοι, εἰ ἓνα, πάντες·

- 5 Μὴ τι, δὲ τολμάτω περὶ τῆς θεότητος τοῦ Ἰσοῦ ἐννοῆσαι, ὅτι,
 ὡς περ αὐτοῦ ἐκ τοῦ Θεοῦ οὕτω καὶ ἡμεῖς, καθάπερ οἱ ἀσεβέστατοι
 5 Ἀρεῖανοί λέγειν τολμῶσιν ἢ ταύτως κατὰ τὴν τῆς σαρκὸς ἐπιδειξίν,
 καὶ κατὰ τὴν μορφὴν τοῦ δουλοῦ, τοῦ ἐστὶ τοῦ πρωτοπλάστου Ἰδαμ,
 ἣν ἔλαβεν ὁ ἐν μορφῇ Θεοῦ ἱσαρχῶν Θεός· (2) ἵνα μὲν οὖν ἐν τοῖς
 ποιήμασι τὸ λεγόμενον ἀκτιστον τὸ μηδέπω παρῆλθεν λέγεται ὅτι
 μὴ εἶχονε Μὴ τι, οὖν ἴσα μήθ' ὅλως γεγεννηνα ἐν τῷ Λόγῳ σάρκα
 10 ὑπελάμβανοντες, εὐφραντο λέγει ποιεῖσθαι καὶ τὴν ὁρνήσιν εὖθι, ἐννοεῖ
 τε ἵνα μηδὲν ἐν τῷ ἀκτιστῷ ἡμεῖς ἤσκητε Ἀκτιστος, ἀρ' ὑπαρχὸς
 ὡν ἡ τῆς θεότητος νοεῖται εἶσε καὶ τὴν ἀκτιστον παθητὴν λεγεῖν
 ἀσεβῆ, καὶ τὴν ταυτητὴν ἀκτιστον ἰνομαζέιν. Τὴν γὰρ ποιήσαν
 τῆς ἀνθρωπότητος φύσιν, μὴ τῇ ἐνωσιν τοῦ Λόγου εἶνα διὰ, ἀλλὰ
 15 συναΐδιον καὶ τὴν τοῦ Θεοῦ φύσιν ἐκτισμένην τῇ ταυτοτητι τῆς φύ-
 σεως, ἐνωσιν ἀσεβὲς Σαρκικὸς γὰρ καὶ αἱματος, καὶ ὁσπερ ἐπιδείξιν
 ἐποίησατο Κύριος, καὶ φυγῇ λυπαυμένης, καὶ παραπομπῆς, καὶ
 ἀδελφονοσύνης. Ἰαυτα δὲ οὐκ ἀντὶ εἶποι φύσιν εἶνα θεότητος διὰ
 20 δὲ Θεοῦ κατὰ φύσιν γέγονεν, ἐδέχθησαντος τοῦ Λόγου ἀνασχεῖσθαι γεν-
 ῆσεως ἀνθρωπίνης, καὶ τὴν εἰσαποστῆναι τὴν ἐν αἱματι καὶ φθορᾷ
 καὶ θανάτῳ διαφυγεῖσαν ἐν εἰσι, ὥς συσχεῖσθαι ἐν εἰκόνι καὶ ἀνθρώπου
 25 Διὸς τῆς μὲν κίρατος τὴν κατὰ φύσιν ἐπὶ γῆς ἐποίησατο τῇ, δὲ
 κατὰ τὴν καθαρεῖσιν ἐπὶ φύσιν, τῆς τε φθορᾶς τὴν ἀπολύτρωσιν
 ἐν τῇ ἀφίκα τοῦ θανάτου τῇ καταλείψιν ἐν τῷ ἀδελφονοσί, ἐπὶ βίας
 25 ὥστε ἵνα τοῖς συμπασι ἀνθρώποις τὴν σωτηρίαν κατεργασθῇται,
 μορφὴν τῇ; ἡμετέρας εἰσιν, ἐν εἰσαποστῆναι ἐπιδεικνύμενος· ἵνα τις ἦν
 χρεια Θεοῦ γεννήσειας τῆς ἐκ γυναικὸς ἀνασχεῖσθαι αὐξήσεως τε
 30 ηλικίας καὶ εἰσιν ἀριθμητικῶς τῷ πατρὶ τῶν αἰώνων, ἢ ταλιν σται-
 ραῖ ἡ παρὰ ἡ φύσιν, ἡ ἡμεῖς ὑποσχεσάμεθα, εἰ μὴ ἡμεῖς ἐξήτει,
 30 διὰ τῆς καθ' ἡμᾶς μορφῆς; ὡς περ ὡς ἡμεῖς καὶ ἐπὶ ὁμοιωσιν καὶ μιμη-
 σιν τελείας εἰκόνος προσκαίμενος. Μάλιστα δὲ πῶς ἂν γένοιτο πρός
 τελειότητα μὴ προσπαρῆσθαι τῆς ἀνεκδοῦς τελειότητος; κατὰ τὸν
 λεγόμενον Ἀποστόλον Ἀπεκδοσάμενοι τὴν παλαιὰν ἀνθρώπου καὶ
 35 ἐνδύσασθαι τὸν νέον τὸν κατὰ Θεὸν κτισθέντα ἐν ὁσιότητι καὶ δι-
 κασιον τῆς ἀληθείας·
- 6 Ἰσθεν οὖν διδασκόμενοι λέγετε ἀκτιστον. Εἰ τοιούτων φύσις ἐκ
 μεταπορεύσεως ἑκτιστος γίνεται, ἴσα καὶ ἀόρατος καὶ ἀθάνατος οὐκ
 ἐκ θανάτου, ἀλλ' ἀνεκδοῦς θανάτου. Πῶς οὖν ἀπέθανεν ὁ Κύριος
 εἰ ὁ ἀκτιστος ἀκτιστος; ἐπεδήμησεν ἐπὶ γῆς, ἢ τῶς ὁρατος καὶ ψηλαφη-
 40 τὸς γέγονεν ὡς γεγραπτα. Ὁ εὐρακόμενος, καὶ αἱ χεῖρες ἡμῶν ἐψηλα-

1 Εβρ 2 11 2 Πρβλ Φιλίπ 2, 6 8 Πρβλ Ρωμ 8, 3 6. Πρβλ
 Γαλ 3 13 5 Πρβλ Φιλίπ 2 6 Πρβλ Κολ 3 9-10 Εφ 4, 24

φησαν· Πως οὖν λέγετε, ἃ μὴ γέγραπτα. μήτε θέμις ἐννοεῖν. Δώσετε
 γὰρ πᾶσι αἰρετικοῖς κατὰ τὴν τοῦ πατρὸς λεγομένην Πηγοῦ ἐννοίαν
 ἀσεβέστατον οὐ καὶ τὴν ἀσέβειαν ἐξέτείν φοβεράν· Ἡ οὖν
 ἀνήσασθε τὰς θείας Γραφάς, ἡ ταύτας θεολογούντες, μὴ ἕτερα παρὰ
 τὰ γεγραμμένα ἐπινοήσετε λαλεῖν ῥήματα ἁπάτι, ἀνάστα. Ὡς ταῦτα
 λέγετε, ὅτι· Ἡμεῖς κτισματι οὐ προσκυνούμεν· Ἐξ ἀνοήτου· δια τι οὐ
 λογιζέσθε, ὅτι καὶ ποιήθεν τὸ σῶμα τοῦ Κυρίου οὐ κτιστὴν ἀποφε-
 ρεῖται τὴν προσκυνήσιν· Τοῦ γὰρ ἀκτιστοῦ Λόγου γέγονε σῶμα
 οὐ γὰρ σῶμα γέγονε οὕτω προσαγεῖς καὶ τὴν προσκυνήσιν· Ἀρ-
 οὖν καὶ προσκυνεῖται ὀφειλομένως καὶ θεικῶς προσκυνεῖται· Θεός 11
 γὰρ ὁ Λόγος ἐστίν οὐ τὸ σῶμα ἴδιον τυγχάνει, ἐπεὶ καὶ ὅτε προσέειπεν
 αἱ γυναῖκες, τῷ Κυρίῳ, δακρυῶν ἔλεγε· Μὴ μου ἀπὸ τοῦ ὕδατος γὰρ
 ἀναβέβηκα πρὸς τὸν Πατέρα μου¹, σημαίνων, ὅτι ὕδατος ἀνακτεῖται,
 1104 καὶ ὅτι μία ἐστὶν ἡ ἀνάβασις· Ὑμῶν, τρισελευσας, ἐκράτησαν αὐτοῦ
 τὴν πόδας καὶ προσεκύνησαν²· Πόδας ἐκράτησαν, ὅτι προσεκύνησαν 15
 Πόδας ὡς τέταν καὶ σαρκεῖ, ἔχοντάς· Ὑμῶν, ἀλλὰ ἵνα ἵσταται, προ-
 σεκύνησαν· Θεὸν καὶ ἀνθρώπου· δὲ ὁ Κύριος, ἔλεγε, Ὑμῶν, ἀπὸ τοῦ
 γινώσκετε ὅτι πνεῦμα παρὰ καὶ ὅσα οὐκ ἔμε, καθὼς ἐμεθεοῦρετε ἔχον-
 τα³· καὶ τοῦ πνεύματος ὡς αὐτοῦ· Πνεῦμα καὶ ὁ Θεός· καὶ ὅτι οὐκ ἔμεν,
 καὶ ἐπιδεικνύει ποικιλιαν, τῶν, ἔλεγεν, ὅτι· Πνεῦμα σαρκα καὶ ὅσα οὐκ 20
 ἔχει καθὼς ἐμε φησαν, οὐκ ὅσα ἀλλ' ἔχοντα θεοῦρετε τὸν ὅτι οὐκ ἔμεν
 σκῶν, ὅτι ἡ τοῦ πνεύματος φύσις τρεῖς εἶναι οὕτως δὲ τὴν γνησθησὶς
 σώματος, τοῦ καθ' ἡμᾶς, εἶναι ὑπερ αὐτῶν, περιποιησάτο ἐκ Παρθένου,
 οὐκ ἐνεργείας τοῦ, ἀλλὰ φυσικῇ γεννήσει· ἵνα καὶ κατὰ φύσιν ἦ τὸ
 σῶμα, καὶ ἀδιαιρέτῃν ἡ πάλιν κατὰ φύσιν τῆς τοῦ Λόγου θεοστονίας 25
 ὕδατος γὰρ καὶ ὁ θάνατος γέγονε· οὐ μὲν σώματος κατὰ φύσιν δεχ-
 μένου, τοῦ δὲ Λόγου κατὰ θελήσιν ἀνέχομενο, καὶ ἐξουσίας καὶ τὸ
 ἴδιον σῶμα εἰς θάνατον προειμένο, ἵνα καὶ παθὴ φυσικῶς περ ἡμῶν,
 καὶ ἀναστῇ θεικῶς ὑπὲρ ἡμῶν· Καὶ ὅτι, τῆς γεννήσεως καὶ τοῦ θάνα-
 του ἡ πραγματεία εἰς τὴν ἡμετέραν ἤλθῃ, καὶ ἀνάκτῃσιν θεοῦρεται 30
 7 Τούτων δὲ οὕτως ἔχοντων, καὶ ὁμιλοῦμενων ἐν τῇ τοῦ Θεοῦ
 καθολικῇ Ἐκκλησίᾳ πῶς, ἡμεῖς πάλιν λέγετε ἐξ οὐρανοῦ, τὸ σῶμα,
 καὶ δια τι τοῦτο πεποιήκεν ὁ Χριστός, ἵστατε, ἵνα ἐξ οὐρανῶν ἐπι-
 γῆς κατενέγκῃ σῶμα, καὶ τὸ ὁρατὸν ὁρατὸν ποιήσῃ, καὶ τὸ ἀναρρι-
 στον ὕβρεως δεκτικόν, καὶ τὸ ἀπάθε, καὶ ἀθανάτον θνήσκῃ καὶ ταυθτόν, 35
 Καὶ τὸς ἦν ἐν οὐρανοῖς εὐεργεσία, ὡς ματαίως εἰ ταῦτα ἐν Χριστῷ γεγο-
 νέναι λέγετε, ἃ γέγονεν ἐν τῷ πρωτοπλαστῷ Ἀδὰμ· Εἰ μὴ τοῦ
 Ἀδὰμ σύμπτωμα εἰς ἀσυγκρίτον ἀναστῶντα Χριστὸς ἀνεστήσασθαι ἐν
 ὁμοιωματι σαρκὸς ἁμαρτίας ὁφθαλμοῦ, καὶ κατακρίνας τὴν ἁμαρτίαν
 ἐν τῇ σαρκί· ὅστε καὶ σαρκεῖ ἐπὶ γῆς πολυτευσασθαι, καὶ ἀνεπίδεκτον 40

1 Α' Ιω 1, 1. 2 Ιω 20, 1. 3 Ματθ 28, 9. 4 Λουκ. 24, 39.
 5 Ιω 4, 24. 6 Πρβλ Ματθ 1, 23. 7 Πρβλ Ιω 6, 3.

ἁμαρτίας δεῖξαι τὴν σάρκα, ἣν ἐκ τῆς πρώτης πλάσεως ὁ Ἀδὰμ ἀνα-
 μάρτητον ἐσχηκώς, ἐκ παραβάσεως δεκτικὴν ἁμαρτίας πεποιθε-
 καὶ εἰς διαφθοράν καὶ θάνατον καταπέττωκε. Ταύτην ἀνίστησι κατὰ
 φύσιν ἀνδραργητόν. Ἰνα δεῖξη τὸν δημιουργὸν ἀνάιτιον τῆς ἁμαρτίας.
 5 καὶ κατὰ τὴν ἀρχετύπον πλάσιν τῆς ἰδίας φύσεως κατεστήσατο.
 ἵνα αὐτὸς ἡ τῆς ἀναμαρτίας, ἡ ἐπιδείξις Ματῆν οὖν φανταζονται.
 οἱ ἀλύμενο καὶ ἐξ οὐρανό, λέγοντες, τὸ τοῦ ἑαυτοῦ σώμα. Καίτοι 1106
 ὁ Ἀδὰμ ἐξ οὐρανοῦ ἐπὶ τὴν γῆν κατενηνοχε. Χριστὸς ἀπὸ γῆς εἰς
 οὐρανοὺς ἀνενήνοχε καὶ ἔπερ Ἀδὰμ ἀναμαρτήτοι καὶ ἀκαταδικαστον
 10 εἰς φθορά, καὶ καταδικὴν θάνατον, κατενηνοχε, ἵνα σπὸς τοῦτο κερθα-
 ρον καὶ λυτῆρον θανάτου ἀνεδείξεν ὥστε ἔχεν ἐξουσίαν ἐπὶ τῆς γῆς
 ἀφ' εἰναι ἁμαρτίας¹ ἐκ δὲ παρὸς τῆς ἀφθαρσίας ἐπιδεικνύσθαι, καὶ ἐν
 ἐπιβάσει ἁδου λυεῖ θάνατον² καὶ εὐαγγελισασθαι πᾶσι τὴν ἀναστα-
 σιν. Ὅτι ἐκτίσεν ὁ Θεὸς τὸν ἄνθρωπον ἐπὶ ἀφθαρσίᾳ, καὶ ἐκὼνα
 15 τῆς ἰδίας ἀδιοτήτος ἐποίησε, αὐτὸν ἰθὺν δὲ διαβόλου θάνατος
 εἰσῆλθεν εἰς τὸν ἄδαν³ βασιλευμένον δὲ πρὸ τοῦ θανάτου εἰς δια-
 φθοράν οὐκ ἔπερ αὐτὸς ἐνομενὸς, ἰσθρῶπος οὐ τραπεὶς εἰς ἄν-
 θρωπου μορφήν, αὐτὸς παρὸς τὴν τοῦ ἄνθρωπου ὑπαρξίν, σκωδῆ-
 ῇ, δεῖξιν ἐποικεῖτο ἄλλ' ὅ ὡν φύσει Θεὸς γεννᾶται, ἄνθρωπος, ἵν' εἰς
 20 ἡ τὰ ἑκάτερα τέλειος κατὰ πάντα φύσικὴν καὶ ἀληθεστάτην τὴν γεν-
 νήσιν ἐπιδείξαιμενος. Διο εἰρή-α. Καὶ ἔχαριστο αὐτῷ ὄνομα τὸ ὑπὲρ
 πάντων ὄνομα⁴ βασιλεῖν οὐρανόων, καὶ ἐξουσίαν ἔχειν κρίσιν ποιεῖν.
 8. (1) γάρ τῶν ὅλων δημιουργὸς Λόγος ἀφ' ἑαυτοῦ ἄνθρωπου, οὐχ
 ἑτερός τις γενόμενος, ἄλλα δευτέρος Ἀδὰμ ἵνα καὶ ἐκ τοῦ ὀνόματος
 25 γενωσκόμεν τὴν ἀλήθειαν. Καὶ προγενέστερον δεικνύσι τὸν πρωτό-
 πλαστον ὁ Ἀποστόλος, πρῶτον τὸ ψυχικὸν δεικνύς, ἔπειτα τὸ πνευμα-
 τικόν⁵. Ψυχικὸν δὲ καὶ πνευματικὸν λέγων, οὐχ ἑτερον καὶ ἑτερον δει-
 κνύσι σῶμα, ἀλλὰ τὸ αὐτὸ σῶμα τὸ μὲν πρῶτον ἐν ἐξουσίᾳ καὶ φύσει
 ψυχῆς, διὸ ψυχικόν· τὸ δὲ δευτέρον ἐν ἐξουσίᾳ καὶ φύσει Πνεύματος,
 30 διὸ πνευματικόν. Πνεῦμα γάρ ὁ Θεὸς Λόγος⁶ οὕτω γὰρ καὶ τὸ ἐφ'
 ἡμῖν εἰρημένον ἐστὶ συνιδεῖν, ἐν τῷ λέγειν. Ὁ δὲ πνευματικὸς ἀνα-
 κρίνει τὰ πάντα· ψυχικὸς δὲ ἄνθρωπος οὐ δέχεται τὰ τοῦ Πνεύματος.
 Καίτοι ἐνός ὄντος ἑκατέρων τοῦ σώματος, τὸ μὲν τοῦ Πνεύματος μέ-
 τοχον κατεῖχε, πνευματικὸν δεικνύσι, τὸν δὲ τῇ ἐξουσίᾳ τῆς ψυχῆς
 35 μόνῃ ἐμμέναντα δεικνύσθαι ψυχικόν. Διὰ τί δὲ ὅλως, εἰ καθ' ὑμᾶς
 ἐστὶν οὐχ ἄνθρωπος μόνον λέγεται ὁ Χριστὸς ὡς καινός τις ἐξ οὐρα-
 νῶν ἐπιδημήσας, ἀλλὰ ὡς ἀνθρώπου γέγονεν, Εἰ μὲν οὖν ἐπὶ γῆς
 γέγονεν υἱὸς ἀνθρώπου, καίτοι οὐκ ἐκ σπέρματος ἀνδρός, ἀλλ' ἐκ
 Πνεύματος ἁγίου γεννηθείς⁷, ἐνός ὄντος τοῦ πρωτοπλάστου Ἀδὰμ

1 Πρβλ. Ματθ. 9, 6. 2 Πρβλ. Πράξ. 2, 24. 3 Σοφ. Σολ. 2, 23-24
 4 Φιλίπ. 2, 9. 5 Πρβλ. Α' Κορ. 15, 45. 6 Πρβλ. Ίω. 4, 24. 7 Α
 Κορ. 2, 15, 16. 8 Πρβλ. Ματθ. 1, 20

- 1100 υἱὸς νοηθήσεται. Οἱ γὰρ ἑτέροις, τὴς ἀναγέγραπται, ἄνθρωπος ἐν σάρκι παρὰ τὸν ἐκ γῆς Ἀδάμ καὶ ἐξ οὐρανόθεν ἔχει τὸ σῶμα, καὶ οὗτος ἄνθρωπος ἦ παρὰ τὸν Ἀδάμ. Διὸ οὐ μὲν Μαθθαῖος υἱὸν Ἀβραάμ καὶ Δαυὶδ ἀναγράφει τὰ κατὰ σάρκα¹ ὁ δὲ Λουκᾶ υἱὸν αὐτοῦ τοῦ Ἀδάμ καὶ τοῦ Θεοῦ γενεαλογεῖ². Εἰ τοίνυν μαθηταῖς 5 ἔστε τῶν Εὐαγγελιστῶν, μὴ λαλεῖτε κατὰ τοῦ Θεοῦ ἀδικίαν, ἀλλὰ σκεπτεσθε τοὺς γεγραμμένους καὶ γενόμενους. Ἐν δὲ ἑτέρα παρὰ τὰ γεγραμμένα λαλεῖν βούλεσθε, πρὸς ἡμᾶς διαμαρτυρεῖσθε, ὥστε μὴτε ἀκούειν μὴτε λέγειν παρὰ τὰ γεγραμμένα πεποιημένους, λέγοντας τοὺς Κεῖροι, 10 ὅτι Ἐάν ἡμεῖς μενεῖται ἐν τῷ λόγῳ τῷ ἐμῷ, ὅπως ἐλευθεροί ἔσεσθε³.
- Ὡς Πῶς οὖν εἴτι πιστοὶ ἢ Χριστιανοὶ νομισθεῖσθε, οἱ μὴτε τὸν βήμασι τοὺς γεγραμμένους στοιχοῦντες, μὴτε τοὺς γενόμενους πεποιημένοι, ἀλλὰ τὰ ὑπὲρ φύσιν ᾠεῖν τολμῶντες. Μὴ ἀκρόν ὅμιν ἄνθρωποις παρέχειν αἰῶνα καὶ πῶς παρεχετε αἰῶνα Κυρίῳ⁴. Ἐν γὰρ οἱ προφῆταις ἀποστήσαντες, κατέκρηθησαν, πᾶσι μᾶλλον οἱ μὴ πεποιημένοι αὐτῷ τῷ Δεσπότη. Ἄ γὰρ αὐτοὶ ἠθέλησε καὶ εὐδίκησεν εἰς ἀθέτησιν τῆς ἁμαρτίας, καὶ τοῦ θανάτου, πῶς ἡμεῖς ἑτέρα ἀντὶ ἑτέροιον 15 λέγειν ἢ φρονεῖν τολμάμε. Ἐν ὁμοουσιῳ ἡμεῖς κακὸς νομιστοῦμεθα ἡμᾶς εἰ ἀρνούμεθα, καὶ κακὸς νομῆσεται τῷ⁵, ὁ ἀπιστοῦμεν, ἐκεῖνος πιστὸς μένει. ἀρνησασθαι γὰρ ἑαυτὸν οὐ δύναται⁶. Τίς οὖν ἡμῶν ἢ παύσεται ἀπονοία τῆς ἀμετρίας, λαλεῖν τὰ μὴ γεγραμμένα, καὶ φρονεῖν ἀλλότρια τῆς εὐσεβείας. Καὶ γὰρ καὶ ὁμοούσιον τὴν σάρκα τῇ θεότητι λέγειν ἐπιχειρεῖτε, οὐ συνουραντες διὰ τὴν μὲν γενόμενὴν τὴν ἀπάντησιν τῆς εὐσεβείας. Ταῦτα γὰρ ὅμιν ἐπιανεῖν ἔστι λέγειν, ἵνα ἢ τὴν σάρκα ἀρνήσησθε ἢ τὴν θεότητα βλασφημήσητε, λέγοντες, φησὶν Ἡμεῖς 25 τὸν ἐκ Μαρίας λέγομεν ὁμοούσιον τοῦ Πατρὸς. Αὐτῇ δὲ ἡμῶν ἢ νομιζομένη εὐφημία δειχθήσεται ἢ περιεργὸς ἢ ἀνόητος. Ἐπεὶ τίς τῶν πιστῶν οὐκ ἂν ὁμολογήσειεν, ὅτι ὁ ἐπιδημησας Θεὸς Λόγος, καὶ ἐκ Παρθένου τῆς ἁγίας Μαρίας προελθὼν ἄνθρωπος, ὁμοούσιος ὢν τοῦ Πατρὸς, ἐκ σπέρματος Ἀβραάμ γεγεννημένος ἄνθρωπος, οὐ καὶ 30 υἱὸς ἀναγέγραπται⁷, καὶ ὅτι ὁ ὁμοούσιος τοῦ Θεοῦ Λόγος γέγονε κατὰ σάρκα υἱὸς τοῦ Δαυὶδ⁸. Διὸ καὶ ἐκ σπέρματος τοῦ Δαυὶδ προφῆται καὶ ἀπόστολοι καὶ εὐαγγελιστᾶι γενεαλογοῦσι τὸν Χριστὸν τὸ κατὰ σάρκα⁹. Πῶς οὖν ταῦτα λέγοντες οὐκ ἐρυθρίατε, τὴν σάρκα, τὴν ἐκ σπέρματος Δαυὶδ γενεαλογουμένην, ὁμοούσιον τοῦ Λόγου ἀποφαι- 35 νόμενοι, ἢ πάλιν, ὡς ἔφαμεν, ἀνόητως ταῦτα λέγετε, οὐ νοοῦντες, ὅτι τὸ ὁμοούσιον τὴν μὲν ταυτότητα τῆς φύσεως ἔχει, τὴν δὲ ἴδιαν τελειότητα ἐν ἐκαστῷ ἐπιδεικνύται. Ὡς περ γὰρ ὁ Υἱὸς, ὁμοούσιος πρὸς τὸν

1 Πρβλ. Ματθ. 1, 1. 2 Λουκ. 3, 38. 3 Πρβλ. Ἰω. 8, 33. 36.
4 Ἦσ. 7, 13. 5 Πρβλ. Ματθ. 10, 32. Λουκ. 12, 8. 6 Πρβλ. Ματθ.
10, 33. Λουκ. 12, 9. 7 Β' Τιμ. 2, 13. 8 Πρβλ. Ματθ. 1, 1. 9 ἐνθ. ἄν.
10 Πρβλ. Ἰω. 7, 42. Πρῆξ. 13, 23. Ρωμ. 1, 3. Β' Τιμ. 2, 8.

- Πατέρα ὁμολογούμενος τέλειος πρὸς τέλειον ὁμολογεῖται, καθά
 και τὸ ὄχιον Πνεῦμα ὁμοουσίως παρ' Ἐ. Τρ. α. Δώσετε οὖν καὶ τῇ
 ὁμοουσίᾳ σαρκὶ ἣν τέλειότη-α πρὸς τῇ τοῦ Λόγου τέλειότητι ἔσται
 δὲ καθ' ἡμᾶς τεπρὸς ἡν Τρ. α. δὸς κατ' ἀγγελικὸν. Καί-τις ἡ τοσαύτη
 5 ἐπίνοια τῇ καίβειας,
- 10 Ἰὼ. Ἀλλὰ λέγετε Ὅμοουσίως γέγονε τοῦ Λόγου ἡ σὰρξ. Πῶς γε
 γονεν ὁμοουσίως, ἔπατε Λόγος γέγονε ἡ σὰρξ καὶ Πνεῦμα γέγονεν
 Εἰ δὲ ὅλως γίνε-αι θεογ., ἐκ μεταποιήσεω ἡ μὴ φησι, οὐσα θεότης
 τι τοίνυν μεμφεσθε ἡμεῖς τὰς τὴν περ τοῦ Λόγου προβαλλομένοις
 15 τὴν ἔννοιαν. Καί-τις τῇ Γραφῇ λέγουσι, ὁ Λόγος, σὰρξ γέγονεν¹,
 οὐχί Ἡ σὰρξ Λόγος γέγονε. Ὁ Λόγος δὲ σὰρξ γέγονεν, κήρται
 ὅτι τοῦ Λόγου γέγονεν ἡ σὰρξ καὶ ὁ ἄνθρωπος τῆς τοῦτεσσιν ὁ
 Θεὸς ἄνθρωπος λέγαντες καὶ λέγοντες. Σαρξ γέγονεν ἵνα μὴ παραφρα-
 μητε τῆς σαρκὸς τὸ δυνάμι. Εἰ τε μὴ, ἀρκεσθε τὴ συγκύρ. φυ-
 15 σική ενώσε το Λόγος πρὸς τὴν διαί. αὐτοῦ γενομένην σάρκ. καὶ
 ὅτι ὁ Θεὸς ἄνθρωπος γέγονε νῦν οὐτε πάλαι, οὐτε πιστεύει βούλε-
 σθε, οὐκ ἀρκούμενοι ὑπερπασσόντων ἀντιφάσι, σώματα ἵνα ἀκούον-
 τες καὶ αὐτὸν λέγοντες Ὡς μετασχημασε το σῶμα τῆς σαρκὸς ἡμεῶν
 20 ἡμεῶν, εἰς τὸ γενεσθαι, αὐτο σαρμάρφω-αι σώματι τῆς δόξης αὐτοῦ,²
 ἡ τις ἐστὶ σημασία τοῦ μετασχημα αὐτοῦ καὶ εἰ λέγεται σῶμα τῆς
 δόξης αὐτοῦ. Καὶ ὁ Χρῖστος δὲ λέγε· Ὁ-αι, ἐλθὲ ὁ Γῶς τοῦ ἀνθρώπου³
 τὸν γῶν τοῦ Θεοῦ τὸν κληρωπὸν γενομένην λέγει κρ-τὴν τι ὄντα
 ζωντῶν καὶ νεκρῶν καὶ βασίλει καὶ Δεσπότῃ καὶ Θεῶν ἀληθινόν.
 Ἀλλὰ ἀναίρε ν βούλεσθε τὸ τοῦ σώματος, ὄντα ἡ τὴν ἐπὶ λέγεσθαι
 25 ἀνθρώπου τὸν Χρῖστον. Πῶς ἐ- τας θεας Γραφᾶ, ἀναγινωσκῶν
 δύνασθε, τοῦ μὲν Ματθαίου γραφόντος Ἰησοῦς γενέσκεις Ἰησοῦ Χρ-
 στοῦ, υἱοῦ Δαυὶδ, υἱοῦ Ἀβραάμ⁴ τοῦ δὲ Ἰωάννου, Ἐν ἀρχῇ ἦν ὁ
 Λόγος, καὶ ὁ Λόγος ἦ, πρὸς τὸν Θεόν καὶ Θεὸς ἦν ὁ Λόγος⁵ Λό-
 γον δὲ καὶ Θεόν καὶ τὸν Δαυὶδ εἰ κατὰ δαιρεσί, βούλεσθε θεωρεῖν, 1111
 30 δὲ καθ' ἡμᾶς, ἡν λέγοντο εἰ δὲ πιστεύο-τι δδασκόμενο ὅτι τῶν
 θεῶν Γραφῶν ὅτι Θεοῦ ὦν ὁ Λόγος⁶ πρὸς ἀνθρώπου γέγονε γνώσεσθε,
 ὅτι, εἰς ἐστὶν ὁ Χρῖστος, καὶ Θεός, καὶ ἄνθρωπος ὁ αὐτός ἵνα τὸ διπλὸν
 κηρυγμα τῆς αἰ-σι, ἐπιδήμιας ἐπαποδεκτον ἔχη, τὴν πεομονήν τοῦ
 35 παθῶς καὶ τῆς ἀπαθείας, ὡς ὁ-αν λέγῃ ὁ Ἀπόστολος Ὁ ἄνθρωπος
 Χρῖστος Ἰησοῦς ὁ-δους ἐστὶν ἀποστόλων ὑπὲρ ἡμῶν, ὡς ἐπὶ πάντων
 Θεὸς εὐλογητός εἰς τοὺς αἰῶνας⁷. Ἀμὲν. καὶ ἱμεθεῶ δὲ γραφῶν
 ἔλεγε Μνημόνευε Χρῖστον Ἰησοῦν ἐγγημερμένον ἐκ νεκρῶν ἐκ σπέρμα-
 τος Δαυὶδ⁸ καὶ ὁ αὐτός δὲ πάλιν Τὸν θάνατον αὐτοῦ καταγγέλλομεν,
 ἄχρις αὐτοῦ ἐλθῇ.⁹

1 Πρβλ. Ἰω 1 14 2 Φιλ. 3 21 3 Πρβλ. Ματθ 25 31 Μάρκ
 8 38 4 Ματθ. 3, 1 5 Ἰω 1 1 6 Πρβλ. Ἰω 1 1 7 Πρβλ.
 4 Τιμ 2, 6 8 Ρωμ. 9, 5 9 Β' Τιμ 2 8 10 Α Κορ 11, 26

11 Εἰ οὖν ἐκ τῆς ὁμολογίας τοῦ ὁμοουσίου ἀναιρεῖτε τῆς σαρκος
τὸ ὄνομα, καὶ τὸ ἄνθρωπον λέγεσθαι τὸν Χριστόν, ὃ σὺκέτι τὸν θά-
νατον αὐτοῦ καταγγελλετε, ἔχρης οὐ εἶθι, ἀναφαιρῶντες τὰς Γραφὰς
καὶ τὸν θάνατον καταγγέλλοντες καθ' ἡμᾶς τοῦ ὁμοουσίου τοῦ Πατρὸς
καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος, μὴ ὁμοου οὖντες σαρκὶ πεπονθέναι τὸν 5
Χριστόν² καὶ αὐτὸν οὐ Πατέρα τῆ θεοῦτητα καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος
ἐρεῖτε δεκτικὴν εἶναι θανάτου καὶ γεγονατε ἀσεβεστεροὶ πάντων τῶν
αρετικῶν³· γὰρ θάνατος τῆ σαρκος, γέγονε τοῦ ὁμοουσίου Λόγου.
Οὐδε γὰρ ὁ Πατὴρ σάρκα εφορεσεν οὔτε το ἅγιον Πνεῦμα, ὡς σὺ
κατὰ Οὐαλεντιανὸν ἀσεβούντως φανταζοῖσαι ἀλλ' ὁ Λόγος σὰρξ 10
ἐγένετο⁴. Διὸ ἡμεῖς ὁμολογούντες θεὸν καὶ ἄνθρωπον τὸν Χριστόν,
οὐ διαρέσεως ἐνεκεν ταῦτα λεγομέν, μὴ ἐνοίετο· ἀλλὰ παλιν κατὰ τὰς
Γραφὰς, ἵνα παθῶν καὶ θανάτου γενομένου καὶ καταγεγενημένου
ἔχρης οὐ εἴθι⁵ ἐπιμένῃ τῇ σαρκὶ τοῦ Λόγου το παθῶν καὶ τὸν θάνα-
τον ὁμολογῶμεν, αὐτοῦ δὲ τὸν Λόγον ἤτρεπτον καὶ ἀναλλοιωτον τι- 15
σταῖσθαι. Διὸ αὐτὸς ἐστὶν ὁ παθὼν καὶ μὴ παθὼν τῇ μὲν θεικῇ
φύσει ἀπαθὴς, καὶ ἄτρεπτος καὶ ἀναλλοιωτός, ὡς τῇ δὲ σαρκὶ παθὼν,
ὡς εἶπεν ὁ Πέτρος⁶ καὶ θανάτου γενομένου θελήσας, ὅτι γέγονε με-
σιτῆς θεοῦ καὶ ἀνθρωπίνων, ἄνθρωπος Χριστός, ὁ ὅλος ἐαυτὸν αὐτο-
1113 λυτρον ὑπὲρ ἡμῶν⁷ καὶ παλιν Ὅτι γέγονε μεσιτῆς θεοῦ καὶ ἀν- 20
θρώπων· Ὁ δὲ μεσιτῆς ἑνὸς οὐκ ἐστὶν ὁ δὲ θεοῦ εἰς, ἐστὶν⁸.

12 Διὸ πλανῶνται καὶ οἱ ιεροῖτες, ὅτι ἕτερος ἐστὶν ὁ παθὼν Πίος,
καὶ ἄλλος ὁ μὴ παθὼν⁹. γὰρ ἕτερος ἐστὶ παρὰ τὸν Λόγον ὁ τὸν θά-
νατον καὶ τὸ παθῶν ἀναδεθε μένος καὶ αὐτοῦ ὁ ἀπαθὴς καὶ ἀσώματος
Λόγος, γενέσεως σαρκὶ, ἐκθροπίνης ἀναστρέφοντος, ταῦτα τα πεπληρω- 25
μενος τῶν ἀγγέλων¹⁰ οὐκ αὐτοῦ, ὁ ποτε τῶν ἁγίων Ἀγγέλων κρείττερον
γέγονεν ὡς ἔτι τῶν ὧν ποτε ἄλλα ἢ μορφή τοῦ δούλου¹¹, ἐν αὐτῷ ὁ
Λόγος διέπεσῃσάτω φυσικῇ γενέσσει κρείττερον ἀνατελῆσας ἐκ τῆς
πρωτοπλάστου γενέσεως, καὶ ἡμᾶς προσέκεισθαι, ὡς εἰρηται, 30
συμπούτας τῶν ἁγίων καὶ οικειῶς θεοῦ γενομένων¹² καὶ κατὰ φύσιν
θεοῦ γέγονεν ἰδια τοῦ ὁμοουσίου αὐτοῦ ἡ σὰρξ τῆς τοῦ Λόγου θεο-
τήτος ὡς συναίδιος ἀλλὰ δια κατὰ φύσιν γενομένη, καὶ ἀδιαίρετος
κατὰ ἔνωσιν ἐκ σπέρματος Δαυὶδ¹³ καὶ τοῦ Ἀβραάμ καὶ τοῦ Ἀδὰμ
ἐξ οὗ καὶ ἡμεῖς γεγεννημέθα. Εἰ δὲ ὁμοουσίου τοῦ Λόγου ἡ σὰρξ καὶ 35
συναίδιος ἐκ τούτου ἐρεῖται καὶ ταῦτα κτισμάτα συναίδεια ταῦτα
πάντα κτισαντι θεῷ¹⁴. Καὶ πῶς ἐ- Χριστῶν τοιαύτας συναπλε-
κόμενοι στραγγαλίας. Το γὰρ ὁμοουσιον καὶ ἀπαθὲς καὶ ἀνεπίδεκτον

1 Α Κορ 11, 26 2 Περβλ Α Πέτρ 4 1 3 Ιω 1 14 4 Α
Κορ 11, 26 5 Περβλ Α Πέτρ 4 1 6 Περβλ Α Τιμ 2 6 7 Γαλ
3 20 8 Εβρ 1 4 9 Περβλ Φίλιπ 2 10 Περβλ Εφ 2 19
11 Περβλ Ιω 7 42 12 Περβλ Εφ 3, 9

- θανάτου, πρὸς τὸ ὁμοουσιον ἔκτισεν καθ' ὅσοντασιν οὖν ἐπιθεζόμενον
 ἔστιν, ἀλλὰ κατὰ φύσιν καθ' ὅσοντασιν δὲ τὸ διὰν τελεῖσθαι ἐκδε-
 χόμενον ὥστε τῇ κομιζομένῃ ἡμῶν ἐν τῇμα ἐφειρέσει, ἡ τὴν ἐν
 τῇ Παρθένῳ τῇ Θεοτόκῳ σὰρκα ἔργεσθαι ἡ τὴν θεοῦ τὰ βλαπτῇ
 5 μετεβίβει. Εἰ δὲ οὕτω καὶ τὸν Ἰὸν ἐφείλετε τὸ ὁμοουσιον τῷ Πατρί,
 καὶ τὸ Πνεῦμα τοῦ ἁγίου ὡς τὴν σὰρκα τὴν παθούσαν καὶ τὴν ἐν τῇμα
 μετεβίβει ὡς πετρεῖδα ἄνθρωπος, λέγοντες, αὐτὸ τὸ πνεῦμα τὸ
 Πνεῦμα καὶ ἰκόντες ὁμοουσιον, λέγοντες ὁμοουσιον εἶνα τῇ
 Τριάδι. τὴν σὰρκα τοῦτον μετὰ τὸ πνεῦμα μὲν ἔστιν ἴσα γὰρ
 10 φρονεῖ τῶν ἀσβεβῶν Ἀρειανῶν κακῶς ἐκλαμβάνοντες τὸ Ὁ Λόγος
 σὰρξ ἐγένετο. Ὁ Λόγος, δὲ σὰρξ ἐγένετο, οὐκ ἴσα ὁ Λόγος, μηκέτι
 ἢ Λόγος ἀλλ' ἵνα ἐν σαρκὶ ἡ ἡ Λόγος σὰρξ ἐγένετο, ἵνα καὶ ὁ
 Λόγος καὶ ἡ Λόγος, καὶ σὰρκα ἔχῃ ὁ Λόγος, ἐν ἡ τὸ παθεῖν καὶ τὸν
 15 θάνατον ἀνεδέξατο ἐν μορφῇ τῇ ἀνθρωπίνῃ, μέχρι τάφου καὶ ἁδου
 ἐπιβὰς, ἐν ἡ καὶ τὴν αἰσχρὰν τὴν ἐν νεκρῶν πεποιθῆται, σαρκὸς καὶ
 αἵματος καὶ οὐκ ἐν τῇ ἐπιθεζῇ ποιησάμενος ὁ Θεὸς Λόγος, δὲ πρὸς
 20 καὶ ἀδιάρρητος σαρκὸς ὡς γεγραπταί, ἐκ σπέρματος, Δαυὶδ. Τὴν
 γὰρ ἑτέραν τὰς ἡμῶν εἰρήκε Μανιχαίων ὡς οὐρανοφανέ, τὸ σῶμα
 ἐν ὁμοιωσὶ ἀνθρωπίνῃ καὶ οὐκ ἀνθρώπῳ. Ἡ δὲ ἄλλη εἰρήκε Μανιχαίος,
 25 οὐ θεοειδέ, οὐ τὸ σῶμα ἐν ὁμοιωσὶ τῇ καθ' ἡμᾶς μόνῃ, ἀλλοτρίον
 δὲ σαρκὸς ἀνθρωπίνῃ, ἡ τὴν φύσιν ἡμαρτῆαν λέγει ἀσβεβῶν, καὶ οὐ
 τὴν πράξιν τοιαύτην τούτων ἡ ἀσβεβῆα.
- 13 Διὸ οὐ δεῖ τὸν ἐκσεβόμενα τοιαύταις χρῆσθαι ἐπινοίαις,
 ἀλλ' ὅτι ὁ πρὸ τῶν αἰώνων ὁμοουσιος, ὦν Λόγος, τῷ Πατρί ἐπ' ἰσῶν
 25 τῶν ἐκ τῆς ἀγίας καὶ Θεοτόκῃ Παρθένῳ τὴν τοῦ Ἀδάμ πλάσιν καὶ
 ποιῆσιν καινὴν ἀνεστήσατο ἰδιουποιησάμενος, καθ' ἑκαστον καὶ οὕτως
 ὡφθῇ ἄνθρωπος ὁ Χρῆστος ὁ πρὸ αἰώνων Θεός. Καὶ εἰπεν ἡμεῖς, μέλει
 Χριστοῦ, ὡς γεγραπταί, ἐκ τῆς σαρκὸς αἰῶνος καὶ ἐκ τῶν ὁσίων αἰῶνος.
 30 Τίς οὖν ἡ τοιαύτη ἡμῶν φιλονεικία τῶν ἐφειρέσεων, ὥστε ἀνθρωπίνῃ
 φρονήσει, ὑπὲρ τὴν ἀνθρωπίνην νοῆσιν ὀρεῖσθαι, λέγοντες, αὐτὸ τοῦ
 ἔσωθεν ἐν ἡμῖν ἀνθρωπίνου νοῦς ὁμοουσιος ἐν Χριστῷ, ὡς τῇ ἀθέσμῳ
 γνῶμῃ, καὶ τῶν ἀσθενῶν καὶ ἀπρεπῶν ῥημάτων τῶν μὴ ἡσούντων
 πρῶτον ταῦτα ὅτι Χρῆστος μονοτρεπῶς οὐ λέγεται, ἀλλ' ἐν αὐτῷ
 35 τῷ ὀνόματι ἐνὶ ὄντι ἑκατέρων τῶν πραγμάτων δεῖκνυται σημάσι
 θεότητος τε καὶ ἀνθρωπότητος. Διὸ καὶ ἄνθρωπος, λέγεται, ὁ Χρῆστος
 καὶ Θεός, λέγεται, ὁ Χρῆστος, καὶ Θεός, καὶ ἄνθρωπος, ἐστὶν ὁ Χρῆστος
 καὶ εἰς ἐστὶν ὁ Χρῆστος. Ματαίον οὖν ἡμῶν τὸ σόφισμα ἐπιχειροῦντων
 ἑτερόν τι παρα τὸν Χρῆστον ἐν αὐτῷ θεωρεῖν. Ἡ μὲν γὰρ καταχρηστικῶς
 40 καὶ λεγόμενος Χρῆστος, ἵσως καθ' ἡμᾶς ὁ θεωροῦντο ὁ δὲ κατὰ φύσιν
 μόνος ἀληθινὸς Χρῆστος, οὐκ ἔστι ἀνθρώπου λογισμῷ διαγραφῆσθαι.
 ὥστε ἡμῶς τολμήτε καὶ αὐθάδεις γενόμενοι. Οὐδὲ γὰρ προφήτης,

οὐδὲ ἀπόστολοις, οὐτε τις τῶν εὐαγγελιστῶν αὐτὰ ἐφθεγγάτο, ἃ
 ἡμεῖς, λαλεῖν ἐπιχειροῦμεν ἀναίδεως τῇ ψυχῇ τρυφόντες. Εἰ γὰρ ἔτε-
 ρος ἐστὶν ὁ Χρῆστος, ὑπὲρ τὴν ἐπουράνιον αὐτῶν τὴν ἐν ἀσπὶ γενόμενον,
 τέλειος, δὲ καὶ ὁ νοῦς, διὰ τὰ καθ' ἡμᾶς καὶ ὑπερδυσχερὲς δοκεῖτε,
 ταῦτα ἐλέγγεσθε φρασούντες. Ὡς δὲ ἐπουράνιον καὶ οἱ προφῆται, 5
 ἐσχηκασιν οὐ τὰ ἐπουράνια καὶ τὰ μέλλοντα ὡς παρόντα καληπαίτες.
 Διὰ δὲ ἡμῶς ταῦτα λέγειν ἐπιτρέψατε, ὡς τοῖς ἔσθωθεν γένων ἀνθρώπου
 οὐχ ὁμολογούμενοι ἐν Χριστῷ. Τὸν περ τῆς ψυχῆς ἐρεῖτε ὅτι καὶ
 1117 τὸ σῶμα, καὶ ἡ ψυχὴ ὁ ἔξωθεν ἐστὶν ἄνθρωπος ὡς ἀνέλκοι τις, τὸ αἷμα
 καὶ τὴν σάρκα. Ἄλλ' ὥσπερ τὸ σῶμα καὶ τὸ αἷμα, ὃ ἀφενεῖται τὴν 10
 ψυχῇ, καὶ τὴν τρωσὶν ὁράτω ὅτι καὶ ἔατε ἡμῖν καὶ τὴν ψυχὴν καὶ
 διαφεύγουσα, ταῦτα καὶ ἡμεῖς εὐρίσκωμεν. Ἡ εἰς δύνασθαι δεῖται φανε-
 ρός ἐστιν ὁ λόγος, ὅτι οὐτε οὐδεὶς ψυχὴν οὐτε ἀποκτείνεται, οὐδὲ ἄνθρω-
 πος ὥσπερ τὸ σῶμα, καθὼς ἐσχηκεν ὁ ἡμῶς. Πισθεῖτε οὖν, ὅτι ὁ ἔ-
 σθωθεν ἡμῶν ἄνθρωπος, ἐστὶν ὁ καὶ τὸ σῶμα καὶ τῆς τρωτῆς, τλασσεως, δει- 15
 κνυσεως καὶ τῆς δευτέρας δολοσεως, δηλοσεως οὐ μόνον ἐφ' ἡμῖν τοῦ-
 τω, δεικνυμένων ἀλλὰ καὶ ἐν αὐτῷ, θανάτου τοῦ Χριστοῦ ἐδεικνυτο
 τὸ μέντοι, μέχρι τῶν φθονοφθίσαν ἡ δὲ μέχρι ἄδου, διαβεβασα. Διαφρετῶν δὲ
 ὄντων τῶν τόπων πολλῶν ταί, μέτρῳ καὶ τοῖς μὲν ἄφρονι σωματικὴν ἐπι-
 δεχομένου τὴν ἐπίβασιν ἐκείτῃ παρὸν τὸ σῶμα τοῦ δεῖν ἄδου ἀσώματος 20
 14 Πῶς ἐκεῖ παρὼν ὁ Κύριος ἀσώματος, ὡς ἄνθρωπος ἐννομι-
 σθη ὑπὸ τοῦ θανάτου. ἵνα ψυχῇ, αἷμα ἐν δεσμοῖς κατεχομένης, μορ-
 φὴν ἴδω, ψυχῇ, ἀπειδεκτικῇ ὡς δεκτικῇ τῶν δεσμῶν τοῦ θανάτου,
 παραστήσας παρῶν, παρῶν, δαρρή, τα δεσμά ψυχῶν τῶν
 ἐν ἄδῃ, κατεχομένων τῶν τῆς ἀναστάσεως διαπύλας, ὁρῶν ἵνα ὁ 25
 πλάστης καὶ ποιητὴς τοῦ ἀνθρώπου καὶ καταδικῇ τοῦτον ὑποβε-
 λῶν, αὐτὸς παρὼν ἐλευθερώσῃ, δι' αὐτοῦ ἐξ ὁλοκλήρου τὸν ἄνθρωπον
 ἐν μορφῇ τοῦ αὐτοῦ. Ὅτι γὰρ θάνατος ὑπερσχύσας ὑπεργάγετο
 ἐαυτῷ τὴν ἀνθρωπίνην τοῦ λόγου ψυχὴν εἰς δεσμῶν κατοχὴν οὔτε
 πάλιν ἢ φθορὰ τρυφνικῶς διαρπάσασα τὸ σῶμα ἐνεργεῖ εἰς διαφθῆ 30
 ραν, ὡς ἀπρονοήτων ὄντων τῶν πραγμάτων. Ὅτως γὰρ ἐννοεῖν τὸ
 τοιοῦτον ἀσπῆς, ἀλλ' ὁ τὴν ἐξέτασι, τῆς παρακοῆς τοσηταμένος καὶ
 κρίσιν ἐταγαγὼν δὲ τὴν τῆς τιμωρίας τὴν ἀποφασί, δέδωκε τῷ
 μὲν γῆιν, εἰρηκῶς. Ἡ εἰ καὶ εἰς γῆν ἀτελευση², καὶ οὕτως ὑποδέχε-
 ται φθορὰ τὸ σῶμα. Δεσποῦν ἀποφηνάμενος τῇ δὲ ψυχῇ. Θανάτῳ 35
 ἀποθανῇ³ καὶ οὕτω δὲ καὶ διακρίνεται ὁ ἄνθρωπος, καὶ ἐν δυνάμει τοῖς
 οἰχθεσθαι καταδικάζει. Διὰ τοῦτο χρεια γέγονε τοῦ ἀποφηνάμενου,
 ἵνα αὐτὸς δι' αὐτοῦ λύσῃ τὴν αὐτοῦ ἀπόφασιν ἐν μορφῇ τοῦ καταδι-
 κασθέντος ἀκαταδικάστῃ καὶ ἀναμαρτήτῳ φθεις ἵνα καὶ ἡ κατ' ἀλλο-
 γῇ τοῦ Θεοῦ πρὸς τὸν ἄνθρωπον γένηται⁴, καὶ ἡ ἐλευθερία τοῦ παντός 40

1. Περλ. Ματθ. 10, 28. 2. Γέν. 9, 19. 3. Περλ. Γέν. 2, 17. 4. Περλ.
 Β' Κορ. 5, 19

ἀνθρώπου δι' ἀνθρώπου ὑπάρξει. ἐν τῇ κεινότητι τῆς εἰκόνος τοῦ Υἱοῦ 1120
 αὐτοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, τοῦ Κυρίου ἡμῶν. Εἰ δὲ καὶ ἕτερον ὅποιον κατὰ
 δικῆς δεξιᾶς δύνασθε εὐκότως ἂν λέγοιτε τριπλῇ διαρεῖσθαι τὸν ἄν-
 θρωπον καὶ ἐκ μὲν τῶν δυο τοσῶν τὴν ἀκαλήθειαν γεγενῆσθαι ἐν δὲ
 5 τῷ τρίτῳ μένειν ἐν δεσμοῖς τὸ δεδεμένον. Ἐπεὶ δὲ μὴ ἔχετε δεξιᾶς ἕτερον
 ὅποιον παρὰ τὸν πατέρα καὶ τὸν υἱόν· εἰς ὧν ἡ ἐλευθέρωσις τελειῶσι ὁ
 ἄνθρωπος, Χριστῷ, ἐλευθερωσάτω·ς τμᾶς ἐν τῇ αὐτοῦ καθ' ἡμᾶς
 μορφῇ τελείᾳ καὶ ἀκαθέστῳ, πῶς ἐπὶ αὐτῷ λέγετε ὡς οὐδεὶς κατὰ
 λαγόνος τὴν ἀνθρωπότητι τοῦ Θεοῦ. Πῶς οὖν ἐπεδιδραμεν ὁ Σωτὴρ
 10 ὅς ὡς ἀδυνατός τὸν συμπαῖντα ἰῶσι ἄνθρωπον ἢ ὡς ὑδεύξασμενος τὸν
 ἀπαξ ἀμαρτήσαντα νοῦν ὅς ὡς δεδοικώς μὴ καὶ αὐτὸς μέτοχος γέ-
 νηται τῆς ἀμαρτίας· εἰ τελείως γεννηταὶ ἄνθρωπος Θεὸς ὢν. Ἀλλ'
 ἀσεβείας ἐμπλεοὶ οἱ αὐτὰ οὕτως ἐννοοῦντες. Τί γὰρ περὶ τῆς ἀμαρτίας
 ὀρίζομενοι ταῦτα λαλεῖτε, φυσικὴν εἶναι τὴν ἀμαρτίαν λέγοντες, κατὰ
 15 τὸν ἀσεβέστατον Μανιχαῖον.
 15 Ταῦτα οὕτω φράσσετε κατηγοροὶ γινόμενοι τοῦ δημιουργοῦ
 τῆς φύσεως, ὅτε τὸν Ἀδάμ ἀργῆθεν ἐπλάσεν ὁ Θεὸς μή τι γε συμφε-
 ρὸν αὐτῷ δέδωκε τὴν ἀμαρτίαν. Τίς οὖν ἐτι φρεσὶ τῇ ἐντολῇ
 πῶς δὲ αὐτὸν κατεδύκασεν ἀμαρτήσαντα πῶς δὲ καὶ προ τῆς παρα-
 20 κοῆς οὐκ ἐγίνωσκε καλὸν καὶ πονηρὸν ὁ Ἀδάμ, ὅν ἐπλάσεν ὁ Θεὸς
 ἐπὶ ἀφθαρσία καὶ εἰκόνι τὴν ἰδίας ἀδελφότητος, ἐποίησεν αὐτὸν φύσιν
 ἀναμάρτητον, καὶ θέλησιν αὐτεξουσίαν. Φθόνῳ δὲ διαβόλου θανάτος
 εἰσῆλθεν εἰς τὸν κόσμον¹, ευραμένῳ τῆς παραβάσεως τὴν ἐπίνοιαν.
 Καὶ οὕτως ἐκ παρακοῆς ἐντολῆς Θεοῦ γέγονεν ὁ ἄνθρωπος δεκτικὸς
 25 τῆς ἐπισποράς τοῦ ἐλθροῦ. Καὶ ἐνηργεῖ λογὸν ἡ ἀμαρτία ἐν τῇ φύσει
 τοῦ ἀνθρώπου πρὸς πᾶσαν ἐπιθυμίαν οὗ φύσιν ἐν αὐτῷ, ἐργασαμένου
 τοῦ διαβόλου, μὴ γένοιτο! οὐδὲ γὰρ φύσεως ἂν εἴη, δημιουργὸς ὁ
 30 διάβολος, κατὰ τὴν τῶν Μανιχαίων ἀσέβειαν. Ἀλλὰ φύσεως παρατρο-
 πὴν ἐκ παραβάσεως ἐργάσατο καὶ οὕτως ἐβασίλευσεν ὁ θάνατος²
 πάντων ἀνθρώπων. Διὰ τοῦτο οὖν φησὶν, ἦλθεν ὁ Πῶς τοῦ Θεοῦ, ἵνα
 λύσῃ τὰ ἔργα τοῦ διαβόλου³. Ποῖα ἔργα τοῦ διαβόλου ἔλυεν ὁ Υἱὸς τοῦ
 Θεοῦ, ὅτι φύσιν, ἣν ἐποίησεν ὁ Θεὸς ἀναμάρτητον, παρέτρεψεν ὁ
 35 διάβολος εἰς παραβάσιν ἐντολῆς Θεοῦ, καὶ εὗρεσιν ἀμαρτίας θανάτου,
 ταύτην ἑαυτῷ ἀνεστήσατο ὁ Θεὸς Λόγος ἀνεπίδεκτον τῆς τοῦ δια-
 βόλου παρατροπῆς καὶ εὗρεστος ἀμαρτίας. Καὶ διὰ τοῦτο ἔλεγεν
 ὁ Κύριος. Ἐρχεται ὁ ἄρχων τοῦ κόσμου τούτου, καὶ ἐν ἐμοὶ εὗρισκει
 οὐδέν⁴. Εἰ δὲ ὁ ἄρχων τοῦ κόσμου τούτου οὐδὲν τῶν ἑαυτοῦ πραγμάτων 1121
 ἠύρισκεν ἐν τῷ Χριστῷ, πολλῶ μᾶλλον ὁ Χριστὸς οὐδὲν τῆς ἰδίας
 ποιήσεως προσκατέλιπε τῷ ἄρχοντι τοῦ κόσμου τούτου. Ἡ καὶ διὰ
 40 τοῦτο οὐδὲν ἠύρισκεν ἐν αὐτῷ, τελείαν τὴν καινότητα ἐπιδειξαμένου

1 Σοφ. Σολ 2, 24. 2. Πρβλ. Ρωμ 5 14 3 Πρβλ. Α' Τιμ 3, 8
 4. Τιμ 14, 30

τοῦ Χριστοῦ, ἵνα τελειαν τὴν σωτηρίαν κατεργασθῇ, ὅλοι τοὶ ἄνθρωποι, ψυχῆς καὶ σώματος καὶ σώματος ἵνα τελειὰ ᾖ καὶ ἀναστασι. Μάτην οὖν ἀρεῖσθαι σοφίζονται σάρκα μόνον ποτιζόμενοι, ἀνεύχ, φένοι τὸν Σωτήρα τὴν δὲ τοῦ παθόντος κατὰ τὴν ἀπαθῆ θεότητα ἀναφέροντες ἀσεβεῖς. Μάτην δὲ καὶ ἄλλοι καθ' ἑτέραν ἐπίνοον τὰ 5 ἴσα τοῖς φρονούντες λέγετε τῷ περιέχοντι σχηματῶ, τοῖς τεστὶ τῶ ὁργανικῷ προσκεκρῆσθαι. αὐτοὶ δὲ τὰ ἐξ ὧθεν ἐν ἡμῖν ἀνθρώπου νοῦς ἐπουρατός ἐν Χριστῷ. Καὶ πως ἦν λυπούμενος καὶ ἀδύνατος, καὶ προσευχόμενος. Καὶ Ἐταρῆθη δὲ τῷ πνεύματι ὁ Ἰησοῦς, γέγραπται.¹ Ταῦτα δὲ οὐκ ἐκ σαρκὸς ἀνθρώπου ἦν εἶη, οὔτε θεότητος ἀτρέπτου. 10 ἀλλὰ ψυχῆς νοῦσιν ἐχούσης λυπούμενης καὶ ταρᾶτομένης καὶ ἀδύνατος, καὶ νοῦσιν ἐπαισθαισμένης τοῦ ταπεινοῦ.

16 Εἰ δὲ τοῖσιν αὐτοῖς οὕτω νοῦν οὐ βούλεσθε τριῶν προσκειμένων νοσημάτων φαντασία, καὶ βλασφημία, καὶ ἀληθείας, ποῦν ἔλοισθε αὐτῷ. Ἰὼ γὰρ πονεῖν δοκῇσι εἰρησθῆαι τὰ εἰρησθέντα φαντάσια 15 ἄν νομισθῇ καὶ τὰ γινόμενα. Εἰ δὲ ἐπ' ἀληθείας εἰρήνη αἰσθητὰ δὲ καθόλου ἡ ψυχὴ τοῦ Κυρίου ἐγγίνεται τῇ διὰ τὴν νοσησιν, τίς αὐτῷ ἄν Λόγον ἔχουσα νοῦν, τετραφθῇ τὸ ἀτρέπτου ἐκ λυπῆς καὶ ἀδύνατος, καὶ ταρᾶς τὸ ἐννοεῖν ἀσέβης ἐστὶ. κἀν λέγῃ τὰ Εὐαγγέλια, ὅτι Ἐταρῆθη Ἰησοῦς τῷ πνεύματι² ἀλλὰ δεικνύει τὸν νοῦν ὁ Κύριος 20 εἰρηκώς. Ἡ ψυχὴ μου τεταρακται.³ Εἰ δὲ ψυχῆς ἰδίας νόησιν ὁ Κύριος ἐπιδεικνύεται, εἰ συμπαθεῖαν τῆς ἡμετέρας, ψυχῆς, ἵνα οὕτω καὶ αὐτοῦ νοήσωμεν εἶναι τὸ πάθος, καὶ αὐτὸν ἀπαθῆ ὁμοιωσάμεν. Ὡς περ γὰρ τῷ αἵματι τῆς σαρκὸς αὐτοῦ, ἐλπίσασθε ἡμᾶς, οὕτω καὶ τῇ νοήσει τῆς ψυχῆς αὐτοῦ τὴν νίκην ὑπὲρ ἡμῶν ἐπιδεικνύεται, 25 λέγων Ἐγὼ νενίκηκα τὸν κόσμον⁴ καὶ ἀλλαχῶς δὲ διδόντι ἡμῖν τὸ νίκος.⁵ Ἀλλ' ὥς περ τὸ αἷμα οὐκ ἂν κινῶν τοῖς εὐσεβεῖσι νοήθη, ὥς περ τοῖς ἀπίστοις, ἀλλὰ σωτήριον οὕτω καὶ ἡ νόησις, λεγομένη οὐκ ἀνθρώπινη ἀσθενεία περικειμένη, ἀλλὰ Θεοῦ φῶς ἐπιδεικνυμένη. Καὶ οὕτως ἂν λεγοῖτο τέλειος Θεός καὶ τέλειος ἄνθρωπος ὁ Χρι- 30 στός οὐκ ὡς τῆς θεικῆς, τελειότητος εἰς ἀνθρωπίνην τελειότητα μεταποιηθείσης, ὅ ἐστιν ἀσέβης οὔτε μὴν ὡς θεοῦ τελειότητων κατὰ διαιρέσιν ὁμολογουμένων, ὅ ἐστιν ἀλλοτριον εὐσεβείας οὔτε δὲ κατὰ προκοπὴν ἀρετῆς, καὶ πρόσληψιν δικαιοσύνης, μὴ γένοιτο! ἀλλὰ καθ' ὕπαρξιν ἀνελλιπῆ, ἵνα εἰς ἃ τὰ ἑκάτερα, τέλειος κατὰ πάντα, Θεός 35 καὶ ἄνθρωπος ὁ αὐτός. Διὰ τοῦτο γὰρ καὶ ὁ Κύριος ἔλεγε Νῦν ἡ ψυχὴ μου τεταρακται,⁶ καὶ κατώδυνός ἐστι. Τὸ δὲ νῦν, τοῦτ' ἐστίν, ὅτε ἠθέλησεν Ὅμως μέντοι τὸ ὃν ἐπεδεικνύτο οὐ γὰρ τὸ μὴ ὃν ὡς παρὸν ὠνόμαζεν ὡς δοκῇσι λεγομένων τῶν γινομένων φύσει γὰρ καὶ ἀληθεία τὰ πάντα ἐγένετο. 40

1 Ματθ 26, 37. 2 Πρβλ. Ἰω 11, 33. 3. Εὐδ' ἄν. 4. Ἰω. 12, 27. 5. Ἰω 16, 33. 6. Α' Κορ. 15, 57. 7. Ἰω. 12, 27.

17. Φύσει οὖν καὶ οὐ θέσει τοῦ Κυρίου ἀνθρώπου γενομένου
οὔτε κατὰ φύσιν, οὔτε κατὰ πράξιν, ἀνθυποφέρειν ἡμᾶς δυνατόν τὴν
ἁμαρτίαν ἐν τῷ Δημιουργῷ. Ἐν μὲν γὰρ τῇ ἡμετέρᾳ φύσει καὶ τῆς
εὐρέσεως, ἡ μαχρὴ ἐπὶ γινέσθαι καὶ τῆς ἐπιποροῆς, ἡ τροσχωρησις διὰ
5 τὸ ἡμῶν ἀσθενές· ἡ δὲ τοῦ λόγου σαρκωσις κατὰ φύσιν Θεοῦ γενομέ-
νη ἀνετιδεκτός γεγυνοῦντων ἐν ἡμῖν, ἐκ τῆς παλαστήσεως ἐπὶ ταλαιπω-
μένων πραγμάτων καὶ διὰ τοῦτο δασκαλόμεθα ἀπεκδύσασθαι τὸν
παλαιὸν καὶ ἐπενδύσασθαι τὸν νέον¹. Καὶ ἐν τούτῳ τοῦ θαυμαστοῦ,
θεοῦ καὶ ἀνθρώπου γεγεννημένου ὁ Κύριος, καὶ χωρὶς ἁμαρτίας², ὅτι καινὸ
10 τῆς ὁλῆς γέγονεν, ἵνα ἐνδείξηται, ὅτι δυνατόν αὐτοῦ. Καὶ ἔσα μὲν αὐτοῦ
συνέταξε θελήσας τῇ φύσει εἰς ταῦτον ἀνεδείξασθαι ὅσα ἠθέλησε τοῦ-
τέστι γεννήσεως τῆς ἐκ γυναικὸς ἀΐξεσως τοῦ ἡλικίας, ἐτῶν χρηστή-
σεως, κόπου καὶ πείνης, καὶ δούλης καὶ ἵππου καὶ λυγρῆς καὶ θανάτου,
καὶ ἀναστάσεως. Διὰ τοῦτο καὶ ὅπου διεφθέρη τοῦ ἀνθρώπου σῶμα
15 ἔκει, προφῆται Ἰησοῦς τὸ ἴδιον σῶμα καὶ ὅπου κεκρατήτο ἡ ψυχὴ
ἡ ἀνθρωπίνη ἐν θανάτῳ ἔκει, ἐπιδεικνύται ὁ Χριστὸς τὴν ἀνθρωπινὴν
ψυχὴν ἰδίαν οὔσαν, ἵνα καὶ παρῇ ὡς ἀνθρώπος ὁ ἀκρατήτης ἐν
θανάτῳ, καὶ λύσῃ τὴν κρατῆσιν τοῦ θανάτου ὡς ἵππος ἵνα ὅπου ἐσκά-
ρη ἡ φθορὰ, ἔκει ἀνατείλῃ ἡ φθορία καὶ ὅπου ἐβασίλευσεν ὁ θάνα-
20 τος³ ἐν μορφῇ ψυχῆς ἀνθρωπίνης, παρῶν, ἀθάνατος ἐπιδείξηται τὴν
ἀθανασίαν καὶ οὕτως ἡμᾶς μετόχος καταστήσῃ τῆς αἰωνίου ἀφθα-
σίας καὶ ἀθανασίας ἐν εὐαγγελίᾳ ἀναστάσεως τῆς ἐκ νεκρῶν. Ὅπως ἂν
καὶ τὸ φθαρτὸν τοῦτο ἐνδυσσεται ἀφθαρσίαν καὶ το θνητὸν τοῦτο ἐνδυ-
σεται ἀθανασίαν, ὡς γέγραπται⁴. Ἰνὸς ὡς περ δι' ἐνὸς ἀνθρώπου, ἡ
25 ἁμαρτία εἰς τὸν κόσμον εἰσῆλθε, καὶ διὰ τῆς ἁμαρτίας ὁ θάνατος⁵
οὕτως καὶ δι' ἐνὸς ἀνθρώπου, Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἡ χάρις, βασιλευσθ, διὰ 1125
δικαιοσύνης εἰς ζωὴν αἰώνιον⁶, καθὼς γέγραπται. Πῶς εὖν λέγεται,
Ἄντι τοῦ ἑσθῆν ἀνθρώπου τοῦ ἐν ἡμῖν, νῦν λέγεται,
ἐν Χριστῷ, Μήτις, διχῇ μερίσας τὸ ἔξωθεν καὶ τὸ ἐσωθεν καὶ ἐν ταφῇ
30 ἐπεδείκνυτο καὶ ἐν ᾧ, Ἄλλ' οὐχ οἶόν τε ἦν ἕτερον ἀπὸ ἑτέρου
ἀνδρῶναι ἁπλῶς ἄλλα σῶμα ἅντι σώματος, καὶ ψυχὴν ἀπὸ ψυχῆς
δέδωκε, καὶ τελείαν ὑπερῆν ὑπὲρ ὅλου ἀνθρώπου τοῦ ἐσθῆ. τὸ ἀνταλ-
λαγμα τοῦ Χριστοῦ, ὃ ἀνῆλθεν ἐπὶ τοῦ σταυροῦ οἱ ἐλθροὶ τῆς ζωῆς
Ἰουδαίους παραπορευόμενοι, καὶ κινεῶντες, τὰς κεφαλὰς αὐτῶν⁷. Οὕτε
35 γὰρ ὁ ἄβυσσος ἤνεγκεν ἀπαρκαλυπτοῦ θεότητος ἐπιβασιν τοῦτο καὶ
προφῆται καὶ ἀποστόλοι μαρτυροῦσιν.

18. Ἔστι δὲ καὶ ἐπὶ τῆς τοῦ σταυροῦ οἰκονομίας συνιδεῖν τὸ
λεγόμενον ὅπως ὁ Κύριος τῇ μὲν προβολῇ τοῦ αἵματος τὴν βεβαίω-
τητα τῆς σαρκὸς ἐπέδεικνυτο τῇ δὲ προσθήκῃ τοῦ ὕδατος τὴν ἀχραν-

1 Πρβλ. Κολ. 3, 9-10. 2 Πρβλ. Ῥωμ. 4, 15. 3 Πρβλ. Ῥωμ. 5, 16
4 Α' Κορ. 15, 53-54. 5 Ῥωμ. 5, 12. 6 Ῥωμ. 5, 21. 7 Πρβλ. Ματθ.
27, 39. Μάρκ. 15, 29.

τον καθαρότητα ἔδωκεν καὶ ὅτι τοῦ Θεοῦ, τὸ σῶμα κρατῆς δὲ καὶ κλίνας τὴν καρδίαν καὶ παραδούς τὸ πνεῦμα¹ τὸ ἐσώθεν τοῦ σώματος τοῦτου. τὴν ψυχὴν ἐπέμεινε περὶ ἧς καὶ εἰρήκεν ὁ Τίθημι ὑπὲρ τῶν προβάτων τῶν ἐμῶν² ἵνα τὸν ἐκτινέσκον οὐκ ἂν τις εἴποι θεοτόκος μετιστασι, ἀλλὰ ψυχὴς ἀπομάρτησιν. Εἰ γὰρ κατὰ 5 μεταστάσιν θεοτόκος ἁγιατὸς γενόνε καὶ τὸ σῶμα τὸ ἐκ τῆς ἁγίας ἔκγονον ἄρα θάνατον ἔθελε καὶ ὁ πατήρ μου. Καὶ πῶς ἐκ τοῦ ἐξού κατήλθεν ἀπαρχὰ τοῦ ἁγίου Θεοῦ. Ποῦ οὖν ἡ ψυχὴ ἐν ἐπιγγελίᾳ λατὸς ὁ Κύριος ἡθελε ὑπὲρ τῶν προβάτων³ περὶ ἧς καὶ προστάται προμηνύουσιν, εἰ δὲ ψυχὴς ἀπομάρτησιν ἔτινε, διατί οὕτως εἴπεται, 10 ὅτι τὸν πατέρα ἀπέδεξε ἀπὸ θανάτου. ἵνα καὶ ἡμεῖς διὰ λύσεως ὑπερλήμεναι ὥστε καὶ ἡμεῖς.

19 Μακάριον οὖν ὁμοῦν τὸ σῶμα ἐπὶ πῶς ἐκ τοῦ θανάτου ἐκ- 15 γόνει, εἰ μὴ καὶ ἐν ἐσώθεν καὶ ἐν ἐκτὸς συνέστησεν αὐτῷ ὁ Λόγος τοῦτου σώματος καὶ τὴν Πλῆρως καὶ πᾶσι, ἐν τῷ 20 δοικῇ ἀντιλήρον⁴ τῶν κατὰ τὸν χρόνον τοῦ θανάτου τῶν ἐλαττωμάτων τῶν ἐν τῷ κατὰ φροντισὶν κατὰ τὸν χρόνον Χριστοῦ καὶ μαρτυρῶν οὐ συνέστησεν αὐτῷ. Ἐν τῷ βασιλεῖ, ὁ θάνατος, τὸ ἐσώθεν κήρυττε, τίς αὖτε ἔλλειψεν καὶ ἐλαττωσέ τιτι οὐκ 25 ψυχὴ τῆς ἐφροντισε κατὰ τὸν χρόνον καὶ ἐπὶ τῷ χρόνῳ ταῦτα εἴπεται καὶ ἐπὶ τῷ χρόνῳ. Ἐν τῷ χρόνῳ δὲ καὶ ἐπὶ τῷ χρόνῳ εἴπεται, 30 τῆς τλάσεως τοῦ πλάσματος⁵ τῷ πρῶτῳ τῷ πλάσματος. Εἰ τῆς τλάσεως τοῦ πλάσματος κατὰ τὸν χρόνον, τὸ κατὰ τὸν χρόνον καὶ ἔστιν, ὡς ἐφ' ἑαυτῶν. Ἐν τῷ χρόνῳ δὲ κατὰ τὸν χρόνον ἐκτείνει, 35 δὲ τῆς τλάσεως τοῦ πλάσματος, τὸ κατὰ τὸν χρόνον καὶ καὶ οὕτως τὴν τλάσιν αὐτοῦ, καὶ ἐσμέν τοιμήμα κατὰ τὸν χρόνον ἐπὶ ἔργου ἀγαθοῦ.⁶

20 Ἀλλὰ πάλιν λέγετε. Ἡμεῖς Θεὸν κήρυκεν τὸν ἐκ Μαρίας. Πῶς τοίνυν λέγεται ὁ Μακάριος Θεὸς ἐκ τῆς Μαρίας καὶ Θεὸς 30 ἀθιγῶς προσεληθὴς ἵνα καὶ ἡμεῖς ἐκ τῆς Μαρίας καὶ Θεὸς καὶ Θεὸς. Ἡ πῶς λέγετε Θεὸν καὶ Πάτερ, Σαρκάτος τοῦ τοῦ κατὰ τὸν χρόνον ἀσθενείας τοῦ προσεληθὴς ἐκ τῆς Μαρίας τοῦ αἰωνίου μὲν προσεληθὴς ἐκ δὲ Μαρίας τὸν χρόνον τῆς ἐκτείνσεως ἐσχηκότα. Λόγον δὲ ἐνεργῶν εἰς οὐρανὸν καὶ ἐπὶ τῆς γῆς, αὐτῷ ὁμολογεῖ 35 τὸ κατὰ τὸν χρόνον καὶ ἐκτείνσεως κατὰ τὸν χρόνον ἀσθενείαν ὥστε ἡμεῖς λέγετε νοῦν ἐποικιστὸν ἐν σώματι ἐκτείνσεως. Ἡμεῖς δὲ σῶμα ἐκτείνσεως ἤδη ἀνθρώπου τελείας, οὐτε νοῦς ἐποικιστὸς ἤδη Θεός. Σῶμα κατὰ τὸν χρόνον λέγεται, ἐφ' ᾧ ἐκτείνσεως τὸ τῆς ψυχῆς πέρεται, ὅνομα Σῶμα δὲ ἀνθρώπου σῶμα λέγεται, καὶ οὐ ψυχὴ καὶ ψυχὴ ἀνθρώπου 40

1. Πρβλ. Ἰω. 19, 30. 2. Ἰω. 10, 15. 3. Πρβλ. Ἰω. 10, 11, 15.
4. Ἰω. 12, 4. 5. Πρβλ. Α' Τιμ. 3, 6. 6. Ἑρ. 3, 10.

- λαμβάνεται· και οὐ σῶμα, ἔτιον· προῖ· ἑτερον δὲ τοῦτο· σπινεῖμα· προς
σῶμα· Τὸ δὲ, φησὶ, ἐν τῷ Κυρίῳ¹· Ἰησοῦ Κυρίῳ· οὐκ, Κυρίῳ,
ἀλλὰ Κυρίῳ θεοῦ, ἢ βοήθῃ ἢ ἐκείνῳ τοῦ· Πάτερ· οὐκ ταῦτα
καλεῖ· ἐπεὶ οἱ τε πατέρες καὶ υἱὸς καὶ Ἅγιον Πνεῦμα, τὸν Λόγον τοῦ Θεοῦ,
5 Ἀλλ' ἡ τοῖς Θεοῖς Ἑλλησθαι οὐκ ἐστὶν· παρεκλήθη· ὅτι· ἵπτιον· παρὲ
δωκεν· ἀλλὰ καθὼς· εἶρα· τὸν Θεόν καὶ Λόγον· τὸν δυνάτα· προς
τὸν Θεόν· πρὸς αὐτῶν²· ἐπὶ συνῆ· εἰς τὸν γέννησαν· ὁ δὲ γεννησάντα· καὶ
ἐξ ἁγίας Παρθένου, καὶ ἐκ Πνεύματος ἁγίου· ἐννοήσαντα Ἰησοῦν· ἀνθρώ-
που,³ ὡς γεννησάντα· Ἐν αὐτῷ· ἐκείνῳ· Ἰησοῦ· τὸν τρωπικόν⁴
10 Ἰησοῦ· τὸν ἀνθρώπον· ἐν αὐτῷ· ἀνθρώπον· ἀνθρώπον, ὡς Θεόν, ἀληθι-
νόν,⁵ ἵνα καὶ τὸν· περὶ αὐτοῦ· ὡς ἀνθρώπου· καὶ τρωπικόν· ἵνα· ἐκ
παθῶν καὶ θανάτου· ὡς Θεός· Μαρτυρῶν, ὡς γεννησάντα· τὸν τρωπικόν
καὶ ἀνθρώπον· τὸν τρωπικόν ἐν αὐτῷ, δυνάσθαι· τὴν καὶ τὴν κατεργασ-
θῆναι· ὡς Θεός· διὰ μυστηρίου· ὡς Θεός, τὸν ἵνα μυστήριον· πρὸς αὐτῷ
15 πρὸς αὐτῷ· ὡς Θεός· ὡς Θεός· ἐπὶ αὐτῷ· ὡς Θεός· ὡς Θεός· ὡς Θεός· ὡς Θεός·
Χρὶς· σαρκὸς· μυστήριον, καὶ τὸν τρωπικόν· ὡς Θεός· ὡς Θεός· ὡς Θεός· ὡς Θεός·
μετὰ τὸ· ἵνα· τὸν τρωπικόν· τὸν τρωπικόν· ὡς Θεός· ὡς Θεός· ὡς Θεός· ὡς Θεός·
νοήσαντα καὶ ἐργασθῆναι· αὐτῷ, ὡς Θεός· ὡς Θεός· ὡς Θεός· ὡς Θεός·
τὸ ἀνθρώπον· τὸν τρωπικόν· τὸν τρωπικόν· ὡς Θεός· ὡς Θεός· ὡς Θεός· ὡς Θεός·
20 21 Ματαίῳ δὲ καὶ οἱ λεγόντες, ὡς ἐπὶ ἑνὶ τῶν προφητῶν ἐπὶ
δεδημηκέναι· τὸν Λόγον· Τὸν· πρὸ τῶν προφητῶν· Θεόν· ὡς ἀνθρώπον,
γενεῖ· διὰ τὸ· ὡς Θεός, ὡς Θεός· ὡς Θεός· ὡς Θεός· ὡς Θεός· ὡς Θεός·
ἢ θανάτου· καὶ ἐπὶ αὐτῷ, καὶ τρωπικόν· ὡς Θεός· ὡς Θεός· ὡς Θεός· ὡς Θεός·
25 θεωροῦν· ὡς Θεός· ὡς Θεός· ὡς Θεός· ὡς Θεός· ὡς Θεός· ὡς Θεός· ὡς Θεός·
αὐτοῦ, καὶ τὸν τελειότητα· δὲ ἡ καὶ οἱ πρὸς αὐτῷ, ἀνακαίνισθαι
κατὰ μυστήριον καὶ μετὰ τὴν τῆς τελείας· καὶ τρωπικόν· τὸν Λόγον,
Ἄλλὰ ἡ· πάντα ἐπὶ αὐτῷ· ἵνα μὴν· τῆς ἀνθρώπου, καὶ τρωπικόν·
σπινεῖμα· ἵνα τὸν μὴν· τῆς καὶ τρωπικόν· καὶ τρωπικόν· καὶ τρωπικόν·
30 παρεκλήθη· ὡς Θεός· ὡς Θεός· ὡς Θεός· ὡς Θεός· ὡς Θεός· ὡς Θεός· ὡς Θεός·
ἐργασθῆναι· τῆς καὶ τρωπικόν· καὶ τρωπικόν· καὶ τρωπικόν· καὶ τρωπικόν·
καὶ τρωπικόν· καὶ τρωπικόν· καὶ τρωπικόν· καὶ τρωπικόν· καὶ τρωπικόν·
καὶ τρωπικόν· καὶ τρωπικόν· καὶ τρωπικόν· καὶ τρωπικόν· καὶ τρωπικόν·
35 γεννησῆναι· πατὴρ καὶ υἱὸς· καὶ ὡς αὐτῷ· πρὸς αὐτῷ· ἵνα δὲ τῶν καὶ τρωπικόν·
ὡς Θεός· καὶ τρωπικόν· τῶν ἀνθρώπων, εἰς τὸν τῆς παρανομίας· ὡς Θεός·
Βοήθῳ γὰρ βαθύς· ὡς Θεός· τῶν ἀνθρώπων· ὡς Θεός· ὡς Θεός· ὡς Θεός·
ἀνθρώπων· τὸν ἵνα ἐννοήσαντα, καὶ ἀνθρώπων· τὸ ἵνα ἐννοήσαντα,
διαίρεσιν· θεότητος καὶ ἀρχῶν, καὶ θεῶν ἀριθμῆσιν· καὶ ἀνθρώπων

1 Ρωμ 11 34 2 Ποβ 1ω 1 1 3 Πρβλ Μτθ 1, 20 Λογ
1, 25 4 Μτθ 1 25 Ρωμ 8 29 6 Πρβλ 1ω 17 3 7 Εβ
2 19 8 1ω 8, 36 9 Πρβλ Κολ 3 10 10 Παρμ 22 14

τῇ Ἰουδακῇ στερῆται γυναικὶ οὕτω δὲ, Μανχαός, ἀποστήσα, τῇ
σαρκώσῃ καὶ ἐκείνῃ στερῆται. ἡ γὰρ καὶ στερῆται καὶ παρὰ τὸν
λέγον· διδοὺν ποικίλα ἄνθρωποι· καὶ ἰβρωὶν τινῶν καὶ
ἀγαθῶν τινῶν αὐτὸν ἔχον καὶ μετὰ σκερὰν οὕτως λέγει· τῇ δυνά
μειν Ἰούδας καὶ ἐλθούσῃ τῇ, τῇ δυνάμει ἢ τῇ καὶ τῶν
ἐλθούσῃ οὐκ ἔνα καὶ ἄλλοι καὶ ἔνα τῇ καὶ τῶν
κακαὶ ἐρερεσσεῖ· ἐλθούσῃ οὐκ ἔνα καὶ ἐλθούσῃ οὐκ ἔνα
ρικτὸν καὶ τῇ καὶ τῇ καὶ τῇ καὶ τῇ καὶ τῇ καὶ τῇ καὶ τῇ
στερεὸν ἡμεῖς, οὐκ ἔνα καὶ τῇ καὶ τῇ καὶ τῇ καὶ τῇ καὶ τῇ καὶ τῇ

[illegible]

1. Ποβλ. "Ιω. 8, 44.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΣΩΤΗΡΙΩΔΟΥΣ ΕΠΙΦΑΝΕΙΑΣ
ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ, ΚΑΙ ΚΑΤΑ ΑΠΟΛΛΙΝΑΡΙΟΥ
ΛΟΓΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΣ

1 Λουκ 3 38 2 Πρβλ Φιλπ 2, 6-7 3 Ιω 1 14 4 Πρβλ Ιω
10, 15 5 Πρβλ Φιλπ 2 6-11 6 Πρβλ Φιλπ 2 6 7 Πρβλ Ιω
1 14 Φιλπ 2 7 8 Πρβλ Ιω 1, 1 9 Πρωτ 26, 23

καὶ ἀλλοχοὶ λέγοντος· Τὸ Πάσχα ἡμῶν ἐπιθῆ Χρ-στός¹ καὶ ὁ-
 " Ἰθρῶπος, Ἰησοῦς Χριστός, ὁ δὲ αὐτοῦ ἀντιλήραν περὶ τῆν²
 (ὅς ἐστι αὐτὸς θεός, ὅς ἐστι καὶ ἰθρῶπος, ὁ Χριστός· Δὲ Μνήμονες
 φησὶν Ἰησοῦν Χριστὸν ἐπιγεγενημένον ἐκ πατρὸς ἐκ σπέρματος· Δα-δ³
 καὶ αὐτὸν σάρκα· Καὶ διὰ τοῦτο ὁ Γραφεὶς ἐκατέρων τῶν ἰσχυρίων ποιε- 5
 -ται τὴν προσκλήσιν ἐν ἐπιδείξει ἰσχυρίως ἀρετῆς μετὰ θεοῦ νο-
 μένου καὶ ὄντος· Ἰθρῶπος γραφῶς δὲ χυρῶπος· ῥησας καὶ οὕτω καὶ περ-
 χόντος ἀληθείας οὐκ ἐξ ἀρετῆς, προσώπων, ἢ συμπτῶν, ἀλλὰ φυσικῇ
 γεννήσει καὶ αὐτῶν εἰσάγει ἵνα ἐν αὐτῷ τὸν πατέρα, ὁμοῦ ἐκ πατρὸς
 ἀναθῶς, ὁ αὐτὸς καὶ παθρὸς καὶ ἀπαθρὸς, εἶναι συνωμολογῶνται καὶ 10
 θινῶς· Πῶς οὖν γεγενῆσθαι Χριστὸς ὁ Λόγος, θεὸς καὶ τὸν γέννηται
 ἰθρῶπος, ὁ μὲν γὰρ θεογενῆσθαι Ἰδαν τοῦ Χριστοῦ ὅνμα διὰ τῆς
 προσκλήσεως πρὸς καὶ τῷ Πατρί, καὶ τῷ αὐτῷ Πνεύματι, ἐστὶν ὅς καὶ
 1136 τὸ παθὸς κοινόν· ὅς τινες περιανημένοι μενοῦσαν ἡ καὶ αὐτὴ ἀπα-
 θῆ καὶ ἀσπατάτων ἵκων Ἰθρῶπος καὶ περὶ τῆς παρκασιῶς ἐκ ἐκπαθῶς 15
 τῆς αὐτῆς ἐρεῖς ἀρετῶν εἶναι παθὸς καὶ πατρὸς· Εἰς τὴν ὁ αὐτοῦ
 Πατρί, ὁμοῦ αὐτοῦ, ὁ καὶ ἰθρῶπος κατὰ τὴν ἡμετέραν φύσιν παθῆτος
 καὶ λεγόμενος ἰθρῶπος, ὅνμα καὶ αὐτῶν, ἐκ μὴ ἰθρῶν ἐκ μετῆς,
 Παρθένου· τὸ σῶμα τῆς ἀνθρώπου οὐκ ἀσπασί, εἶδ., ἐκ τῆς ἐρε-
 μεῖας ἰθρῶπος ἵνα καὶ ἀνθρώπος ἢ ἐν τῷ πατρί καὶ ἀρετῆς ἢ 20
 θεός ὢν.

3 Διὰ τοῦτο καὶ ἡ χρεῖς ἐγένετο, ὁ ὅς καὶ ἡμεῖς χρεῖς
 δοσμένου οὐδ' αὖτε τῶν τῶν χρεῖς, ὁ δὲ αὐτοῦ ἐκ μὲν, ἵνα
 ἡμεῖς μὲν τὴν χρεῖς τῶν χρεῖς, ἐ δὲ ὁ δὲ αὐτοῦ τῶν χρεῖς
 σῶμα· Διὰ τοῦτο Πνεῦμα ὁ δὲ αὐτοῦ ὁ δὲ αὐτοῦ τῶν χρεῖς
 ὁ Λόγος Χριστός· ἵνα αὐτὸν ἀσπαρῶς, ἐκ σάρκα καὶ οὐκ
 ἢ ψυχῇ· καὶ αὐτοῦ ἐκ μὲν ὁ δὲ αὐτοῦ τῶν χρεῖς, ὁ δὲ αὐτοῦ
 οὐκ ἀσπαρῶς, ὁ δὲ αὐτοῦ τῶν χρεῖς, ὁ δὲ αὐτοῦ τῶν χρεῖς
 καὶ ἀσπαρῶς καὶ ἀσπαρῶς τῶν χρεῖς, ὁ δὲ αὐτοῦ τῶν χρεῖς
 λῶτος· Εἴτα, τοῖς τοῖς, ὅς ἐν Ναζαρέτ γεννηθῆσθαι, περὶ αὐτοῦ, 30
 ἐπεὶ καὶ πᾶν ἐκ ἀρετῶν αὐτοῦ λέγειν εἰσάγει· ὅς Πατὴρ ὁ
 Σαμουὴλ θεὸς ἐκ τῆς Παρθένου, ὁμοῦ αὐτοῦ ἐκ Ναζαρέτ
 ὁρθῆναι, καὶ ἐν τῷ θεῷ τῆς πατρὸς, τῶν ἀρχῶν ἐκ τῶν χρεῖς, καὶ αὐτὴν
 βασιλείας παρκασιῶς, ὅς ἐν τῷ θεῷ ἐκ τῶν χρεῖς, καὶ αὐτὴν
 ἐν αὐτῇ, ὁμοῦ αὐτοῦ τῶν χρεῖς, ὁ δὲ αὐτοῦ τῶν χρεῖς, τῇ δὲ ἰθρῶς 35
 ἐκ Ναζαρέτ ἵνα εἰς αὐτὴν, φησὶν ὁ ἐπὶ πάντα θεός, ὁ
 Πατὴρ τοιοῦτη τοιοῦτη ἡ ἀσπείρια Μαρτυρῶν δὲ καὶ Μαρτυρῶν, θεὸς
 ἐκ τῆς Παρθένου καὶ ἀθῶς, προεληλυθῶς, καὶ ἀνεπιδε-
 κτως ἔχοντα κοινωνῆσαι φύσιν ἀνθρώπιν, τῇ ἀποπεπτεῖ τῇ
 ἀμαρτία, καὶ ἀποκειμένη τῷ ἀρχόντι τῆς κακίας· Εἰ γὰρ ταύτην 40

1. Πρβλ. Α' Κορ. 5, 2 2. Α' Τιμ. 2, 5, 6 3. Β' Τιμ. 2, 8 4. Πρβλ. Φίλιπ. 2, 6, 7.

- προσηγάγετο, και τῷ ἔρχοντι τῆς κακίας ὑποκεῖται, και οὐκ ἔσται
χωρὶς ἁμαρτίας· ο Χρῆστος, ἀλλ' ἰδὲ αἱ σάρκα ἐπ' ἡδεδεῖσθαι· ἐξ ἑαυτοῦ
καθ' ὁμοιωσιν ὡς ἰδεῖσθαι ἐξ οὐρανοῦ ὑπεῖσθαι και εἰς οὐρανοὺς
χωρησάσας, και θεοῦ αὐτὴν ὕψαι· Οὐαλὲν-τινος δὲ παλιν κοινὸν
5 τῆς Γραφῆς τοῦ παθὸς ἵστε· τῆς θεοῦ τῶς μέροι· τὴν σάρκα φανταζό-
μενος· Ἄρεος δὲ σάρκα αὐτὴν πρὸς ἀποκρυφί· τῆς θεοῦ τῶς οὐρανοῦ
γεῖ· ἀντι δὲ τοῦ ἐσώθεν ἐν τῷ αὐτῶς αὐτῶς τῆς φυχῆς, τὸν
Λόγον ἐν τῇ σαρκὶ λέγει· γεγενῆσθαι τὴν τοῦ παθὸς ὄντιν, και τὴν 1137
ἐξ οὐρανοῦ ἀναστῆναι τῇ θεοῦ τῇ προσάγειν τοῦ αὐτοῦ Σαββαρίου δὲ τοῦ
10 Σαμοσατεύως Πατρὸς και τῶν κατ' αὐτὸν ἐπ' ἡδεδεῖσθαι τὴν γνῶμην
δεδοκίως πρὸς τὴν οὐρανοῦ αὐτοῦ δαίρεσιν τῇ χιτῶνι καὶ καταπεπνε-
τακται· Γμε, δὲ τὴν προσάγειν τῇ βουλή· βουλήσθε, "Ἡ, τὸ
λεγειμενὸν πατὴρλοι γεγονάτε, Ἡῖσι γὰρ τὰς πρὸς τὴν αὐτοῦ αἵρε-
τικὰ, συνηγήθητε, ἀποσπῶντες τῇ εὐνοίᾳ και ἀντιλέοντες τῇ
15 πληρώσει, εἰ, ἀναιρεσιν λεγόμενατε, δαίρεσιν, δειλὴν τροφασί· ἡ
μεν· Ὡς περ δὲ οἱ δὲ οὐρανοῦ μελῆσας, και τὴν περικροῦντες πε-
πληνῆσθαι οὐρανοῦ ἀναστῆναι, ἀπὸ τῆς αὐτοῦ, τῆς οὐρανοῦ
μια, γεγενῆσθαι και τῆς αληθείας φανερωθείσης, και τῆς χάριτος
μαρτυρουμένης.
- 20 4. Τί τοίνυν προφασίζομενοι, σοφίζοσθε, τὴν ὑποκρινόμενοι ὑπο-
καλύπτετε και οὐ φανερώ· λέγετε ὅτι τῇ κατὸν δούλου μορφῇ
γεγονέν· ἄνθρωπος· ἀλλ' ὅτι, ὡς ἰδεῖσθαι ὡς ἄνθρωπος, τὴν παρεχει
τὴν πείσιν καὶ ὡς ἄλλος· προφασί· λέοντων ὡς αὐτοῖς και ὡς αὐτοῖς.
Δια τοῦτο καταλέγειν τῇ ἀληθείᾳ, οὐρανοῦ ἐπιχειρεῖτε συκοφαν-
25 τῶντες, και λέγοντες· Ἄνθρωπον λέγουσι τὸν Χρῆστον θεοπαχθέντα.
Και πάλιν τὸ, Ἐν ἀρχῇ ἦν ὁ Λόγος,¹ και ὅτι λαβὼν μορφῇ δούλου
ἐγένε· ὁ ἄνθρωπος,² ὁ ἄνθρωπος, φησι μεταθεῖντα, ὁ ἄνθρωπον
φησι, θεῷ συμτακέντα· ὁ ἄνθρωπον ὑπὲρ κόσμου ἀποθανόντα, και
μέρος τοῦ κόσμου ὄντα, ὁ ἄνθρωπος, τῇ μαρτυρίᾳ ὡς χιτῶν ὄντα, ὁ
30 ἄνθρωπον ἀγγέλων δεσποζόντα· ὁ ἄνθρωπον ὑπὸ τῆς κτίσεως προσ-
κυνωμένον, ὁ ἄνθρωπον Κύριον ὄντα τοῦ Ἀποστόλου λέγοντος
Παῖλος δούλος Ἰησοῦ Χρῆστο·,³ ὁ ἄνθρωπον σαλευθέντα, και Κυ-
ριον τῆς δόξης ὄντα· ὁ ἄνθρωπον ἀκούοντα λαθεῖν ἐκ δεξιῶν μου·⁴
ὁ ἄνθρωπον ἐρχομένον χρῆσιν χρῆσαι· Ἀὐτὴ ἐστὶν ὑμῶν ἡ θάλαρα
35 ἀνατροπὴ· ἦν τοῦ ἔξετε τοῦ ἄνθρωπος και μεθίσκετε·⁵ Ἐρωτήσατε
τοίνυν Ἰουδαίους ἵνα, ταῦτα παρ' αὐτῶν ἀκούσαντες τὰ ῥήματα κατὰ
Χρῆστον λεγόμενα και τῶν εἰς αὐτὸν πεπιστευκότων ἐρυθρίασθαι
μάθετε δὲ και παρὰ τῶν ἄλλων αἱρετικῶν, τὰ αὐτὰ λαλούντων και
φρονούντων· Προκρίσθω τοίνυν τῶν αἱρετικῶν τὰ δόγματα και τῆς

1 Πρβλ. Φίλιπ. 2, 7

2 Ἰω. 1, 1

3 Φίλιπ. 2, 7

4 Ρωμ. 1, 1

5 Πρβλ. Α' Κορ. 2, 8

6 Ψαλμ. 109, 1

7 Πρβλ. Ἰω. 5, 22

8 Πρβλ.

Α' Κορ. 2, 15

ἡμετέρας φρονήσεως ἢ γνώμῃ, καὶ τῆς ἡμετέρας πίστεως ὁ λόγος, καὶ τοῦ Εὐαγγελίου ὁ ὅρος καὶ τῶν ἀποστόλων τὸ κήρυγμα, καὶ τῶν προφητῶν ἡ μαρτυρία, καὶ τῆς πληρωθείσης οἰκονομίας ἡ κατανόησις

1140 ὁ εἶπατε τοῖσιν πῶς λέγετε Θεὸν ἐκ Ναζαρέτ γεννηθῆναι τῆς θεότητος ὡς ἀρχὴν γενέσεως ἀπαγγέλλοντες κατὰ Παύλον τὸν Σαμοσατέα, ἢ τῆς σαρκὸς τὴν γέννησιν προσημειοῦναι κατὰ Μαρκίωνα καὶ τοὺς ἄλλους ἀρετικούς, οὐ τῷ εἰσαγαγεῖν στολισμένον ὄντα, ἀλλ' ἐκ τῶν ἰδίων λαλεῖν θέλοντες, διὰ τοῦτο γὰρ λέγετε Θεὸν γεννηθῆναι ἐκ Παρθένου καὶ οὐχι Θεὸν καὶ ἄνθρωπον κατὰ τοὺς εὐαγγελικόν 10 ὅρον ἵνα μήποτε γέννησιν σαρκὸς οὐλοῦντες αὐτὴν φυσικῇ αὐτήν, εἰπότε ἐπαληθεύοντες τῷ λόγῳ ἀλλὰ Θεὸν γεννηθέντα ἰδίαν δὲ σὰρκα θέσαντες ὡς ἐν δοκίμῃ. Οἱ γὰρ ἀρχὴν γεννήσεως ἐκ Ναζαρέτ ὁ Θεὸς ἐπιδεικνύεται ἀλλ' ὁ ὑπαρχὼν πρὸ τῶν αἰώνων Λόγος Θεός ἐκ Ναζαρέτ ἄνθρωπος, ὡς ἦν, γεννηθείς ἐκ Μαρίας τῆς Παρθένου καὶ 15 Πνεύματος ἁγίου ἐν Βηθλεὲμ τῆς Ἰουδαίας, ἐκ σπέρματος Δαβὶδ καὶ Ἀβραάμ καὶ τοῦ Ἀδά, ὡς γεγραπτα. πάντα λαλῶν ἐκ Παρθένου ὥσα ἀρχῆθεν ὁ Θεὸς ἐκ συστάσει ἀνθρώπου ἐποίησε καὶ ἐποίησε χωρὶς ἁμαρτίας ὡς καὶ ὁ Ἀπόστολος λέγει καθ' ὅσον ὅτι κατὰ πάντα, χωρὶς ἁμαρτίας, οὗ τῆς θεότητος μεταποιησὶν ἐπέδραμενος, ἀλλὰ τῆς ἀνθρωπότητος κατασκευασὶν ἐνασχημένος, κατὰ τὸ αὐτοῦ 20 θέλημα ἵνα ταῖς ἐθνεσυστάσεσιν, καὶ συμμέτοχα τοῦ Χριστοῦ, ὡς καὶ ὁ Ἀπόστολος γράφει ἵνα καὶ ὁ ἄνθρωπος ἢ Θεὸς ἀληθῶς καὶ ὁ Θεὸς ἢ, ἄνθρωπος, ἀληθῶς ἵνα ἢ καὶ ἄνθρωπος ἀληθῶς καὶ Θεὸς ἀληθῶς οὐχ ἄνθρωπος πρὸς τὸν Θεὸν ὅτις ὡς καὶ οὐκ ἐκφαντοῦντες λέγετε, διασπροντες τοῦ τῶν Χριστιανῶν μυστηρίου ἀλλὰ Θεοῦ τοῦ μονογενοῦς, εὐδοκῆσαντες τῷ πληρωματι τῆς θεότητος αὐτοῦ τὴν τοῦ ἀρχετύπου πλαστὴν ἀνθρώπου, καὶ πνευματικὴν καὶ ἡλικίαν ἐκ μητρὸς Παρθένου ἀναστήσασθαι ἐκ τῷ φυσικῇ γεννησέ, καὶ ἄλλως ἐνωσε, ἵνα τὴν ὑπὲρ ἀνθρώπων σωτηρίαν πραγματικῶς ποιησῇται, ἐν παθεῖ 30 καὶ θανάτῳ καὶ ἀναστήσῃ τὴν σωτηρίαν τῶν ἀνθρώπων καταργήσας

1145 ὁ ἄλλὰ λέγετε, ὅτι, εἰ πάντα ἔλαβε, πάντως δέηται καὶ τοὺς ἀνθρωπίνους λογισμούς, εἰς ἐν δέδινατον δὲ εἶναι ἐν λογισμοῖς ἀνθρώπων ἁμαρτιαν μὴ εἶναι καὶ πῶς ἔσται, χωρὶς ἁμαρτίας, ὁ Χριστός, 35 εἶπατε τοῖσιν Εἰ τῶν ἁμαρτητικῶν λογισμῶν δημιουργὸς ὁ Θεός, προσακτέον τῷ Θεῷ τὴν διὰ δημιουργίαν ἦλθε γὰρ προσαγεσθαι τὴν ἰδίαν ποιήσαν Ἀλλὰ ἀδικῶς ἔσται, πάντες ἡ κρίσις, καταδικάζουσα τὸν ἁμαρτήσαντα εἰ γὰρ ἁμαρτητικούς λογισμούς ἐδημιούργησεν ὁ Θεός, πῶς καταδικάζει τὸν ἁμαρτήσαντα, καὶ πῶς οἷόν τε παρὰ Θεοῦ αὐ

1 Ἰερβλ. Ιω. 1, 1 2 Πρβλ. Ματθ. 1, 20 3 Ματθ. 2, 1 4 Ἰω. 7, 42.
5. Πρβλ. Ματθ. 1, 1 Λουκ. 3, 38 6. Ἐβρ. 4, 15 - Πρβλ. Ἐφ. 3, 6.

το σώμα τὴν κρίσιν γενέσθαι. Ἐν δὲ καὶ ὁ Ἄδαμ παρέχει τοὺς τοιοῦτους
λογισμούς, πρὶν ᾧ παρακλῆται τῇ τοῦ Θεοῦ ἐκείνου, καὶ πῶς οὐκ
ἔγνωσκε καλὸν καὶ πονηρὸν λογικῶς, μὴ ὦν τὴν φύσιν, ἐκείθερα δὲ
τοῦ κακοῦ πρὶν κακὸν οὐκ εἶδω, ἀλλὰ, δεῖ τὸ καλὸν γενέσθαι.
5 καὶ ὡς περ τοῦ ἀνοήτου ἐστὶν ἡ παρακλῆσις, δὲ τῆς ἐκείνου τοῦ Θεοῦ,
τοῦτεστι καὶ τοῦ ἁμαρτηρίου λογισμοῦ, οὗ τοῦ Θεοῦ, δὲ μαρτυρη-
σαντος, οὐκ ἀχμαλὺ ζῶντα, ἐκείθεν, ἀλλὰ τοῦ ἀπὸ τοῦ Θεοῦ
ἐπισπερμένης τῇ ἀνὰ ἡμᾶς τοῦ ἀθροῦς ἐν παραβάσει γε-
νημένης, καὶ ἀποσπῆσθαι ἀπὸ τοῦ Θεοῦ, ὥστε τὸ ἀβόλον καὶ ἄμω-
10 ἁρτητὸν καταστῆσθαι ἐν τῇ φύσει τοῦ ἀνθρώπου καὶ θανάτου
βασιλεύοντα διὰ τοῦ ἔργου τῆς ἁμαρτίας. Διὰ τοῦτο οὖν ἦλθεν ὁ
Ἰησοῦς υἱὸς τοῦ Θεοῦ, ἵνα μὴ τὰ ἔργα τοῦ διαβόλου· ἅλλα κληθεῖ
μη ἁμαρτησας. Ἄλλ' ἵνα ἐστὶν ἡ πίστις τῆς ἁμαρτίας. Οὐ γὰρ ἐν
ἐκείνῳ ἀρχήθεν ἐργασασθαι ἢ ἀφ' ὧς τὴν ἁμαρτίαν, ἵνα ἐλθόντος
15 αὐτοῦ εἰς τὸν κόσμον, καὶ μὴ ἁμαρτησάντος, ἀλλ' ἡ ἁμαρτία ἀλλ'
ἐν τῇ λογικῇ καὶ νοερᾷ φύσει τοῦ ἀνθρώπου ἐκείθεν, ἐργασασθαι
διόβολος τὴν ἁμαρτίαν. Διὰ τοῦτο ἀδύνατον γέγονεν τῇ φύσει, λογικῇ
οὕτῃ καὶ ἐκουσίως ἁμαρτησῶν, καὶ ὅτε καταδικῆναι θανάτου γενόμε-
νῃ αὐτὴν ἀνακαλέσθαι εἰς ἐλευθερίαν, ὡς φησὶν ὁ Ἀπόστολος
20 ὅτι γὰρ ἀδύνατον ἀνθρώπου, ἐν ᾧ ἦσθαι, διὰ τῆς σαρκὸς. Διὰ τοῦτο
δὲ ἑλθόντος ἦλθεν ὁ Ἰησοῦς υἱὸς τοῦ Θεοῦ, αὐτῇ ἐν τῇ διχόνοια καταστήσα-
σθαι ἐκ νέας ἀρχῆς καὶ γενέσεως, θαυμαστὴς οὐ τὴν ἀρχήθεν συ-
στάσιν κατὰμερίσας, ἀλλὰ τὴν ἐπιστρέψαν ἀθέτησιν ἀθετήσας,
ὡς μαρτυρεῖ ὁ προφήτης λέγων, Πρὶν ᾧ γινώσκει τὰ παθόντα ἀγαθὸν
25 ᾧ κακόν, ἀπεθεὶ τὸν χριτὸν οὐκ ἐκλέξασθαι, τὸ ἀγαθόν. Ἐν δὲ καὶ ἐν τῇ
ἁμαρτησίᾳ φύσει, ἡ ἀναμαρτησία ἐστὶν, πῶς κατεκρίθη ἡ ἁμαρτία
ἐν τῇ σαρκί, ἢ μὴτε τῆς σαρκὸς τὸ πρακτικόν ἐχούσης, μὴτε τῆς θεότη-
τος ἁμαρτίαν γινώσκουσας. Πῶς δὲ ὁ Ἀπόστολος λέγει, Ὅπου
ἐπλεόνασεν ἡ ἁμαρτία, περιεπερσεύσεν ἡ χάρις, οὐ τοῖον διαγρά-
30 φων, ἀλλὰ φύσιν υποτιθεμένης ἵνα ὡς περ φησὶ δὲ ἐνός ἀνθρώπου
ἡ ἁμαρτία εἰσῆλθεν εἰς τὸν κόσμον, καὶ διὰ τῆς ἁμαρτίας, ὁ θάνατος,
ὡς καὶ δι' ἐνός ἀνθρώπου, Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἡ χάρις βασιλεύσῃ διὰ
δικαιοσύνης εἰς ζωὴν αἰώνιον. ἵνα δὲ καὶ φυσικῶς ἡ προχωρήσις τῆς
ἁμαρτίας γέγονε, δι' αὐτῆς καὶ ἡ ἐπιδειξις, τῆς δικαιοσύνης γένηται
35 καὶ οὕτως ἀλλ' ὅλα ἔργα τοῦ διαβόλου. Ἐλευθερωθεῖσης τῆς ἀνθρώ-
πων φύσεως ἀπὸ τῆς ἁμαρτίας, καὶ δοξασθῇ ὁ Θεός.

7 'Αλλὰ πάλιν λέγετε· Εἰ ἰσχυρισκῶν ὁ Ἀριστοῦς, μέρος ἐστὶν τοῦ κόσμου· μέρος, δὲ κόσμος, κόσμον σωσαι οὐ δυνατόν. Ὅτι ἐπινοῶ ἀπατης, καὶ ἀπόνοια βλασφημίας! Λεγέτωσαν γὰρ ποίας Γραφῆς οὗτος ὁ

1. Прѣл. Члѣм. 67, 7 2. А' 'Ієо 3, 8 3. Рѣм. 8, 3 4. Прѣл.
Матѣ 13, 25 5. 'Нѣо. 7, 16. 6. Прѣл. Рѣм. 8, 3 7. Рѣм. 5, 20.
8. Рѣм. 5, 12, 21 9. Прѣл. А' 'Ієо. 3, 8.

δρος, ἡ τοῦ διαβόλου σάφισμα καὶ τοι τοῦ προφήτου λεγόντος Ἀδελ-
φός, ὁ λυτρώσα· λυτρώσετα· ανθρώπου¹ καὶ αἰαλαῖον· Καὶ ἄνθρωπος
ἐγεννήθη ἐν αὐτῇ καὶ αὐτὸς, εὐθὺς ἐλυσεν αὐτὴν ὁ Ἰησοῦς²· Πῶς οὖν
Χριστός, ὁ σώζει κόσμον ἐμὸν, ἄνθρωπος, ὅποτε δὴ προδηλόν,
ὅτι ἐν ἡ ψυχῇ ἐπράχθη ἡ ἀκαρπία, ἐν αὐτῇ γεγέννη ἡ περισσεῖα τῆς
χάριτος³· Τίς δὲ περισσεῖα τῆς χάριτος; ὅτι ὁ λόγος ἄνθρωπος γέγονε
μενών Θεός· ἵνα καὶ ἡ θείως γενομένης Θεός πιστευσθῇ ὡς καὶ
ἄνθρωπος, ὡς ὁ Χριστός Θεός, ἐστὶν ὅτι ἡμεῖς ἴδον· γέγονεν ἄνθρωπος καὶ
σώζει τοὺς πιστευούσας ἐν ἀνθρώπῳ, μορφή· Ἐάν γὰρ ἡμολογήσης Κ.
ριον Ἰησοῦν ἐν τῷ στόματι σου καὶ πιστευσῇς ἐν τῇ καρδίᾳ σου, ὅτι ὁ
Θεός ἡγειρεν αὐτὸν ἐκ νεκρῶν σωθῆσθαι⁴· Νεκρῶς, δὲ ἵκεος, οὐκ ἐπιδέ-
χεται, οὔτε ἀναστασεῖν, οὐδε· καὶ αὐτὸς ἐκ νεκρῶν ἀνίστησιν· Ὅθεν χρεῖα
γέγονεν ἔχειν τι τοῦ θείου ἐπιδραμεν, ἵνα ἡμεῖς, εἴτε ἐν θανάτῳ
εἴτε ἐν ζωῇ, ὥστε τοῦτω μάλιστ', σώζῃς ὁ Ἰησοῦς, ὅτι ἄνθρωπος γέγονεν

8 Ἀλλὰ πάλιν λέγει· Καὶ πῶς δυνατοί ἐν συνήθειᾳ τῆς
ἀμαρτίας γενομένην ψοῖς, καὶ τῇ διδούσῃ τῇ ἀμαρτίᾳ διαδεξαμένη
χωρὶς ἀμαρτίας, εἶναι, ὃ ἐστὶν ἀδύνατον· ἔσται δὲ καὶ ὁ Χριστός, ὡς
εἰς τῶν ἀνθρώπων· Ταῦτα δὲ καὶ Μαρκεῖον ἐφώνησε ταύτην καὶ
Μανιχαῖος εἰσαγγήσατο τὴν γνώμην τοῦ ἀνθρώπου, τὴν σάρκα καὶ
αὐτὴν τὴν γέννησιν ὑπὸ τὸν ἔρχοντα τῆς κακίας· τῶσων, καὶ ἔξου-
σιαστὴν ταῦτα, ἐπιγραφόμενος ἐπεὶ δὲ ὡς τις ἡγήσεται, ταῦτα καὶ
δεδουλωται· Ταῦτων καὶ ἡμεῖς, ἀνανεώσθε τὴν γνώμην, καὶ ἕτερον
τρόπον τὴν νεκρὰν τοῦ ἀνθρώπου ψοῖν, ἥτις νοῦται ψυχῇ, προσεπι-
δόντες, καὶ ἡφαικτον ταύτην τῇ ἀμαρτίας ὁρίζομενο· καὶ ὅτι
μάλιστα καὶ ψυχὴν σαρκικὴν γεγραπταί, ποθεν μαθόντες οὐ συνεπι-
σταμαί· οὔτε γὰρ ἐκ τῶν ἁγίων Ἰαφῶν ἐστὶν εἶρεν τοῦτο, οὔτε ἐν
τῷ κοινῷ τῶν ἀνθρώπων λογισμῷ τοῦ Κυρίου λεγόντος· Μὴ φοβη-
θῆτε ἀπὸ τῶν ἀποκτείνοντων τὸ σῶμα, τὴν δὲ ψυχὴν μὴ δυναμένων
ἀποκτείνειν⁵· Καὶ τῶς, εἰ σαρκικὴ ἡ ψυχὴ καθ' ἡμᾶς, οὐ συνθῆσκει τῷ
σωματι, καὶ συμφθειρεται, πῶς δὲ καὶ ὁ Πέτρος, τὰς ἐν ἄθῃ κατεχο-
1148 μένας ψυχὰς πνεύματα ἑνόμενα, εἶπεν· Ἐπορεύθη τοὺς ἐν φυλακῇ
κατακεκλεισμένους πνεύμασι, εὐαγγελισσάσθαι τὴν ἀνάστασιν⁶, Ἀλλὰ
ὑμεῖς πάντα παραψοῖν λέγετε καὶ ὑμᾶς, ἵνα μὴ ποτε κατὰ ψοῖ-
σιν διηγούμενοι τὴν οἰκονομίαν ἐπαυθεύσητε τῷ Λόγῳ, ὅτι καὶ
ἄνθρωπος γέγονεν ἀληθῶς ὁ λόγος, Ἐφῆκατε γὰρ, ὅτι φωνὴ Θεοῦ⁷
ἐστὶν ἡ λέγουσα, ὅτι Ἐφῆκαται ἡ δικαιοσύνη τοῦ ἀνθρώπου ἐπὶ τα πονη-
ρὰ ἐπ' μελὶν ἐκ νεότητος⁸· Ἐπ' αὐτῶντες, ὅτι, ἐκ νεότητος, εἰρηκως, τὸ
ἐξ ἐπισπερᾶς καὶ ἐπικυρὸν ἐδήλωσι· Διὰ τοῦτο ὡμωσε Κύριος τῷ
Δαυιδ ἀλήθειαν⁹, ἐκ καρποῦ τῆς κοιλίας αὐτοῦ ἀναστήσας τὸν Χριστόν

1. Ψαλμ. 48, 8. 2. Ψαλμ. 86, 5. 3. Πρβλ. Ρωμ. 5, 20. 4. Ρωμ.
10, 9. 5. Ματθ. 10, 28. 6. Πρβλ. Α' Πέτρ. 3, 19. 7. Γέν. 8, 21.
8. Ψαλμ. 131, 11.

- τὸ κατὰ σάρκα οὐχὶ ἄνδρα ἐκ μεταποιήσεως θεότητος ὀφθησόμενον
 (ἐπεὶ τις ἦν λρεία τοῦ ὁμοῦσαι τῷ Δαυὶδ τὸν ἱερὸν, ἀλλὰ λαβόντα
 τὴν τοῦ δούλου μορφήν¹ ἐν ἀνοχῇ τῆς γεννήσεως τῆς ἐκ γυναικὸς
 καὶ αὐξήσεως ἡλικίας, τῆς καθ' ἡμᾶς, ὡς φησὶν ὁ Ἀπόστολος· Ἐπει
 5 οὖν τὰ παῖδια κεκοινωνήκεν αἱματος καὶ σαρκος, καὶ αὐτὸς παρὰ πλη
 σίως μετέσχε τῶν αὐτῶν² παραπλησίως μὲν ὁ· οὐκ ἐκ σπέρματος,
 ἀλλ' ἐκ Πνεύματος τῶν δὲ αὐτῶν, ὅτι οὐχ ἔτρωθεν, ἀλλ' ἐκ σπέρμα
 τος τοῦ Δαυὶδ καὶ τοῦ Ἰσραὴλ καὶ τοῦ Ἀδὰμ ὡς γέγραπται³
 9 Πῶς οὖν, παρελθόντες τὰς ἀγίας Γραφάς καὶ τῆς ἀληθείας
 10 τὴν φανέρωσιν, λέγετε, ὅτι εἰ μὴ ἐξ ἑαυτοῦ ἀνὴρ ὡρθῇ ἀλλὰ λαβὼν
 ἀνθρωπίνην ὑπαρξιν, ἐγένετο ἄνθρωπος πρὸς ἄνδρα ἵνα συνήφθῃ, ἔσται
 δὲ καὶ ὁ σταυρωθεὶς Κύριος τῆς δόξης ἄνθρωπος, εἰάν οὖν ἀκούσητε
 τοῦ Πέτρου λέγοντος· Τοῖτον καὶ Χριστὸν καὶ Κύριον ὁ Θεὸς ποιήσῃ
 τὸν Ἰησοῦν, ὃν ἡμεῖς ἐσ-αυρωσάμεθα⁴, ἐπι-τῶνος τὴν τοιήσιν λαμβάνετε,
 15 εἰ μὲν ἐπὶ τῆς τοῦ Λόγου θεότητος, τι ἐστὶ· Ἀρειανούς μέμφεσθε, τὰ
 ἴσα ἐκείνους φρονούντες, εἰ δὲ ἐπὶ τῆς ἐν τῷ Λόγῳ τοῦ δούλου μορφῆς,
 τι ἐστὶ· ἑαυτοὺς μάχεσθε, ἀλλ' οὐχ οὕτως ἡμεῖς πεποισμεν κατε παλιν
 γὰρ λέγετε· Ἐ ἡ ἀμαρτήσασα φύσις ἐν Θεῷ γέγονεν, ἀμαρτίαν μὴ
 ποιήσασα ἀνάγκη τοῖνον κατέχευα· τοῦ δὲ ἀνάγκη κατεχόμενον βιαίον
 20 ἔστιν· Εἴπατε τοῖνον· Ἐ τοῦ μὴ ἁμαρτάνειν κατὰ ἀνάγκην γίνεται,
 τὸ ἁμαρτάνειν κατὰ φύσιν ἔσται· δώσατε οὖν τὸν τῆς φύσεως δημιουργ
 γόν τῆς ἀμαρτίας εἶναι ενεργόν· Ἐν δὲ βλασφημία ἔστι τὸ τοιοῦτον, κατὰ
 ἀνάγκην δὲ τὸ ἁμαρτάνειν συμβέβηκε πρὸς ἄλλον, ὅτι τὸ μὴ ἁμαρτ
 25 ἡ τοῦ δούλου μορφή, οὐκ ἀνάγκη ἡπακείμενη, ἀλλὰ φύσις καὶ δύναμις 1148
 τὴν ἀναμαρτυρίαν ἐπιδείκνυται, διαλύσασα τὸν τῆς ἀναγκῆς ὄρον
 καὶ τὸν τῆς ἀμαρτίας νόμον, καὶ τὴν τῆς αἰχμαλωσίας, τύραννον
 αἰχμαλωτεύσασα, ὡς φησὶν ὁ προφήτης· Ἀνέβης εἰς ὄψος, ἡγμάλω
 30 πρὸς θεότητα ἤρατο τὸν τέλεμον ὁ δαδὸς τῆς ἡγνώσησεν οὐδὲ γὰρ
 ἐτόλμα δια τοῦτο ἔλεγον· Ἐ τοῦ εἰ ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ⁵· ἀλλὰ πρὸς ἐν
 θρώπων, ὃν παλαὶ πλανήσας ἔτρωσε, καὶ ἐξ ἐκείνου εἰς πάντας ἀνθρώ
 πους ἐξέτεινε τῆς κακίας αὐτοῦ τὴν ἐνεργείαν· Τῆς δὲ τοῦ Ἀδὰμ
 ψυχῆς ἐν καταδικῇ θανάτου κατεχομένης, καὶ βοώσης πρὸς τὸν ἐαυτῆς
 δεσπότην διαπαντός καὶ τῶν κύαρεστησαντων τῷ Θεῷ, καὶ δικαιο

1. Πρὸς Φίλιπ. 2. 2. Ἐβρ. 2. 14. 3. Πρὸς Ἰω. 1. 12, Ματθ.
 1. 1 Λουκ. 3. 38 Γαλ. 3. 15. 4. Πρὸς 2. 36. 5. Γαλ. 67, 19. 6. Πρὸς
 Ἐβρ. 4, 15. Ἰω. 16. 33. 8. Πρὸς Ματθ. 6, 3. Λουκ. 1, 3. 9

θάντων ἐν τῷ φυσικῷ νόμῳ, συγκατεχομένων τῷ Ἀδὰμ, συμπενοῦν-
 τών τε καὶ συμβιώντων, ἐλεήσας ὁ Θεὸς τὸν ἄνθρωπον, ὃν ἐποίησεν,
 ἠὺδοκῆσε διὰ μυστηρίου φανερώσεως, καινότητος σωτηρίαν κατεργα-
 σασθαι τῷ γένει τῶν ἀνθρώπων καὶ καθίρεισιν μὲν ποιησασθαι τοῦ
 διὰ φθόνον ἀπατήσαντος ἐχθροῦ, ὁφίσιν δὲ ἀσυλλόγιστον ἀναδείξαι 5
 τοῦ ἀνθρώπου τῇ πρὸς τὸν Ὑψίστον ἐνώσει καὶ κοινωνίᾳ φρεσὶ καὶ
 ἀληθείᾳ

10 Διὰ τοῦτο ἦλθεν ὁ Λόγος Θεὸς ὢν καὶ τοῦ πρώτου ἀνθρώπου
 δημιουργός, γενέσθαι ἄνθρωπος, εἰς ζωοποίησιν μὲν τοῦ ἀνθρώπου,
 καθίρεισιν δὲ τοῦ ἀδίκου ἐχθροῦ καὶ ἐγεννήθη ἐκ γυναικός, ἐκ τῆς 10
 πρώτης πλασείας τῆς ἀνθρώπου μορφῇ ἐν αὐτῷ ἀναστήσας, ὃς
 ἐν ἐπιδείξει σαρκὸς διχα σαρκικῶν θεληματικῶν καὶ λογισμῶν ἀνθρω-
 πίνων, ἐν εἰκόνι καινότητος Ἡ γὰρ θέλησι θεότητος μόνῃς ἐπειδὴ
 καὶ φύσις ὅλη τοῦ λόγου ἐν ἐπιδείξει μορφῆς τῆς ἀνθρωπίνης καὶ
 σαρκὸς τῆς ὁρώμεντης τοῦ δευτέρου Ἀδὰμ, οὐκ ἐν διαρέσει προσώπων, 15
 ἀλλ' ἐν ὑπαρξει θεότητος καὶ ἀνθρωπότητος Διὰ τοῦτο γὰρ προσήει
 ὁ διάβολος τὰ Ἰησοῦ, ὡς ἀλλοτρίῳ μὴ εὐρίσκων δὲ ἐν αὐτῷ τῆς
 1140 παλαιᾶς αὐτοῦ ἐπισποράς γνωρίσμα μὴδὲ τῆς πρὸς τὸ παρὸν ἐπιχει-
 ρήσεως προχώρησιν ἡττατὴ, ἀσυνέκμενος καὶ νικητέστος καὶ ἀτανῶν
 ἔλεγε Τίς οὗτος ὁ παραχρυσίμενος, εἰς ἔδωκεν τουτέστιν, ἐκ γῆς ἀνθρω- 20
 πῶν διαβαίνειν βία μετὰ σχοῖας¹, Διὸ καὶ Κύριος, εἶπεν Ἐρχεται ὁ
 ἄρχων τοῦ κόσμου τούτου καὶ ἐν ἐμοὶ εὐρίσκει οὐδέν² ἡκίμοι καὶ
 ψυχὴν καὶ σῶμα, καὶ ὅλον τὸν πρῶτον μεταβησάμενον ἔχειν τὸν δευτε-
 ρον Ἀδὰμ Εἰ γὰρ περὶ ὑπαρξείας ἀνθρώπου ἦν τό, οὐδέν, πῶς τὸ
 σῶμα εὔρε το ὁρώμενον εἰρηκότος οὐδέν, Ἀλλ' οὐχ εὔρεν ἐν αὐτῷ, 25
 ὢν αὐτὸς ἐργάσατο ἐν τῷ πρῶτῳ Ἀδὰμ καὶ οὕτως κατελύθη ἡ
 ἁμαρτία ἐν Χριστῷ διὰ τοῦτο καὶ ἡ Γραφή μαρτυρεῖ Ὅς ἁμαρτίαν
 οὐκ ἐποίησεν, οὐδὲ εὐρέθη δόλος ἐν τῷ σῶματι αὐτοῦ³

11 Πῶς οὖν λέγετε ὅτι ἀδύνατόν ἐστιν ἀναιχμαλώτιστον γενέ-
 σθαι τὸν ὅπαζ αἰχμαλωτισθέντα ἄνθρωπον, ἵνα το μὲν ἀδύνατον τῷ 30
 Θεῷ προσάγητε, τὸ δὲ δυνατόν τῷ διαβόλῳ, ἀκαταλύτον αὐτοῦ λέγον-
 τες τὴν ἁμαρτίαν ἐν τῇ φρεσὶ τῶν ἀνθρώπων, ὡς καὶ οἱ ἄλλοι αἰρετι-
 τικοὶ καὶ διὰ τοῦτο ἐληλυθέναι τὴν θεότητα, τὴν μὴ αἰχμαλωτιζο-
 μένην, ἐν ὁμοιώσει σαρκὸς καὶ ψυχῆς, ἵνα αὕτη ἀναιχμαλώτιστος μείνῃ,
 καὶ οὕτως ὁφθῇ καθαρὰ δικαιοσύνη Πότε γοῦν οὐκ ἦν τῆς θεότητος 35
 καθαρὰ ἡ δικαιοσύνη, Τίς δὲ ἐν τοῦτοις ἀνθρώπων εὐεργεσία, εἰ μὴ
 ταυτότητι ὑπαρξείας καὶ φύσεως καινότητι ὥφθη ὁ Κύριος, ὡς φησὶν
 ὁ Ἀποστόλος Ἦν ἐνεκαίνισεν ἡμῖν ὁδὸν προσφάτων καὶ ζῶσαν⁴,
 λέγων Ἐγὼ εἰμι ἡ ὁδὸς καὶ ἡ ζωὴ, καὶ ἡ ἀλήθεια⁵, Ἀλλὰ λέγετε,
 τῇ ὁμοιώσει καὶ τῇ μιμήσει σώζεσθαι τοὺς πιστεύοντας, καὶ οὐ τῇ 40

1. Πρβλ. Β' Πέτρ. 1, 4. 2. Πρβλ. Ἠσ. 53, 1. 3. Πρβλ. Ἰω. 14, 30.
 4. Α' Πέτρ. 2, 22. 5. Εβρ. 10, 30. 6. Πρβλ. Ἰω. 14, 6.

ἀνακαινίσαι καὶ τῇ ἀπαρχῇ· Καὶ πῶς πρωτότοκος γέγονεν ἐν πολλοῖς ἀδελφοῖς¹, καὶ ἀπαρχὴ τῶν κεκοιμημένων Χριστός²; ὅς ἐστι καὶ ἡ τοῦ σώματος τῆς Ἐκκλησίας³; Οὔτε γὰρ πιστὶς κατὰ δηλοῦ φαίνεται πιστὶς ἀν λέγοιτο ἀλλ' ἐστὶ πιστὶς ἡ τὸ ἀδύνατον ἐν δυνάμει πιστευούσα καὶ τὸ ἀσθενὲς ἐν ἰσχύϊ⁴, καὶ τὸ παθητὸν ἐν ἀπαθείᾳ, καὶ τὸ φθαρτὸν ἐν ἀφθαρσίᾳ, καὶ τὸ θνητὸν ἐν ἀθανασίᾳ⁵. Τὸ μυστήριον τοῦτο μέγα ἐστίν, ὥς φησιν ὁ Ἀπόστολος· ἐγὼ δὲ λέγω εἰς Χριστὸν καὶ εἰς τὴν Ἐκκλησίαν⁶. Οὐ γὰρ ἦλθεν ἡ θεότης ἐαυτὴν δεκαιοῦσαι, οὔτε γὰρ ἤμαρτον, Ἀλλ' ἐπτώχευσεν δι' ἡμᾶς πλούσιος ὢν, ἵνα ἡμεῖς τῇ ἐκείνου πτωχεύῃ πλουτήσωμεν⁷. Πῶς δὲ ἐπτώχευσεν ὁ Θεός, ὅτι τὴν πτωχεύσαν φῶσιν ἐν ἑαυτῷ ἀνέλαβετο, ἐν ἰδίᾳ δικαιοσύνῃ ταύτην πραβαλόμενος πᾶν ἀνθρώπων πασχουσιν καὶ ὑπὲρ ἀνθρώπων οὔσαν, καὶ ἐξ ἀνθρώπων φανερωθεῖσαν, καὶ Θεοῦ ὁλὴν γενομένην· Εἰ γὰρ μὴ πρωτότοκος ἐγγόνει ἐν πολλοῖς ἀδελφοῖς⁸, πῶς ἂν πρωτότοκος, ὥσθι ἐκ τῶν νεκρῶν, Πῶς οὖν λέγετε, ὁ Θεός ὁ διὰ σαρκὸς παθὼν καὶ ἀναστὰς, Φεῦ τῆς ἀτοπίας καὶ τῆς βλασφημίας⁹· Ἀρειανῶν τὰ τοιαῦτα τοιμῆματα· Ἐκεῖνοι γὰρ τὴν τοιαύτην βλασφημίαν προβάλλοντα ἀδεῶς, προσποιητικῶς ὀνομαζέιν Θεὸν τὸν Ὦν τῷ Θεῷ μεμαθηκότες καίτοι τῆς Γραφῆς διδασκούσης, ὅτι διὰ Θεοῦ ἐν σαρκὶ αὐτοῦ τὸ πάθος γέγονε¹⁰, καὶ οὐχὶ Θεὸς διὰ σαρκὸς ἔπαθεν.

12. Οἱ τοίνυν τῆς ὁμοουσιότητος τὴν ὁμολογίαν προὑπισγνούμενοι πῶς εἰς πάθος καθέλατε τὸ ἀδιαφειτόν ὄνομα, τὴν ἀμέριστον φύσιν, τὴν ἀρραπτον θεότητα, τὴν ἀτρέπτον καὶ ἀναλλοκίωτον ὁμοουσιότητα εἰς πάθος καθέλκοντες, καὶ ἐξ ἀναστάσεως ὁμολογοῦντες, Εἰ μὲν γὰρ ἐξ ἑαυτοῦ μεταποιήσας σάρκα ὁ Λόγος μέχρι παθῶν κεχωρήκει, μὴδὲν κατητικὸν ἢ ἀναστασιν ἐπιδεχόμενον ἐν ἑαυτῷ προσλαβόμενος, αὐτὸς ἔν εἰῃ ὁ παθὼν καὶ ἀναστὰς ἐκ νεκρῶν ἔσται, δὲ κοινὸν τῆς Τριάδος τὸ πάθος κατὰ Οὐαλεντινόν, ἀδιαφειτόν ἐκ Πατρὸς τοῦ Λόγου τυγχάνοντος κατὰ τὴν θείαν φύσιν. Εἰ δὲ ταῦτα οὕτω νοεῖν βουλευσθε, τίς ἡ διὰ τῶν προφητῶν ἐπαγγελία, ἡ τῶν εὐαγγελιστῶν ἡ γενεαλογία, ἡ τῶν ἀποστόλων ἡ μαρτυρία, ἡ τῆς μητρὸς Μαρίας ἡ παράστασις, ἡ τῆς ἡλικίας ἡ αὔξησις, ἡ τῆς βρώσεως ἡ ἐπίδειξις, ἡ τῆς κατὰ πάντα συμπαθείας ἡ ἐνδειξις, ἡ τοῦ ὀνόματος ἡ προσαγωγή, ἡ ὅτι ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ υἱὸς ἀνθρώπου γέγονεν¹¹, ἡ ὅτι ἄνθρωπος Ἰησοῦς Χριστός, ὁ δοὺς ἑαυτὸν ἀντιλυτῶν ὑπὲρ ἡμῶν¹², ἡ ὅτι δεῖ τὸν Υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου πολλὰ παθεῖν καὶ ἀποκτανθῆναι, καὶ τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἐκ νεκρῶν ἀναστῆναι¹³. Εἰ δὲ μὴ πιστεύετε, ὅτι παθητὸς ὁ Χριστός, ἐπειδὴ ἄνθρωπος· ἀπαθὴς δέ, ἐπειδὴ Θεός· ἀλλὰ στενοχωρούμενοι λο-

1. Πρβλ. Ρωμ. 8, 29. 2. Πρβλ. Α' Κορ. 15, 20. 3. Κολ. 1, 18.
4. Πρβλ. Α' Κορ. 1, 25-27. 5. Πρβλ. Α' Κορ. 15, 53-54. 6. Ἐφ. 5, 32.
7. Β' Κορ. 8, 9. 8. Πρβλ. Ρωμ. 8, 29. 9. Πρβλ. Α' Πέτρ. 4, 1. 10. Πρβλ. Ρωμ. 1, 3. 11. Πρβλ. Α. Τιμ. 2, 5-6. 12. Πρβλ. Ματθ. 16, 21. Μάρκ. 8, 31. Λουκ. 9, 22, 24, 26.

γίγνεσθε, ὅτι, ἐάν ὁμολογήσητε Θεόν καὶ ἄνθρωπον τὸν Χριστόν, οὐκ ἔτι ἓνα ἀλλὰ δύο λέγετε· ἀνάγκη ὑμᾶς ἢ τὴν οὐκονομίαν τοῦ πάθους καὶ τοῦ θανάτου καὶ τῆς ἀναστάσεως δοκῇσιν λέγειν, κατὰ Μαρκιωνα καὶ τοὺς ἄλλους αἰρετικούς, ἢ τὴν θεότητα τοῦ Λόγου παθητὴν ὀνομάζειν, κατὰ Ἄρειαν καὶ τοὺς κατ' αὐτόν.

1153 13 Εἰ γάρ, ἀναμινώσκοντες τὰς θείας Γραφάς, κατενόησατε ὅπως ἐν νόμῳ καὶ προφήταις, Εὐαγγελίοις τε καὶ ἀποστόλοις πανταχοῦ πρῶτον ἄνθρωπον προσαγορεύουσι τὸν Κύριον, καὶ τότε τὸ πάθος προσάγουσιν, ἵνα μέντοι κατὰ τῆς θεότητος βλάβημιαν πρόνται ρῆμα διδόντες γέννησιν τῆς τοῦ Λόγου θεότητος ἐρέκασιν, ἀλλὰ 10 Πατέρα ὁμολογοῦσι, καὶ τὸν Υἱὸν κηρύττουσιν ἐκ δὲ Μαρίας¹ υἱὸν Δαυὶδ² καὶ τοῦ Ἰωσήφ γενεαλογοῦσι τὸν Χριστόν τὸ κατὰ σάρκα τῇ προσλήψει τῆς τοῦ δούλου μορφῆς³, ἵνα τὸ ἀνθρώπινον αὐτοῦ ἐξ ἀνθρώπων πιστευθῇ καὶ ἐκ Πατρὸς Θεοῦ Θεὸς Λόγος ὁμολογηθῇ, φέρων τὰ ὑπὲρ ἀνθρώπων παθῇ, τῷ ἐξ ἀνθρώπων παθητικῷ μορφώ- 15 ματι ἐν τῷ πασχοντι σωματι τὴν ἀπαθειαν ἐπιδεικνυμενος, καὶ ἐν τῷ θνήσκοντι τὴν ἀθανασίαν, καὶ ἐν τῷ θάπτομένῳ τὴν ἀφθαρσίαν, καὶ ἐν τῷ πειρασθέντι τὴν νικην, καὶ ἐν τῷ παλαιωθέντι τὴν καινότη- 20 τητα ὅτι ὁ παλαιὸς ἡμῶν ἄνθρωπος συνεσταυρώθη⁴ αὕτη γάρ ἐστιν ἡ χάρις οὐδαμῶς δευότης πάθος προσιεταὶ δίχα πασχόντος σώματος⁵ οὔτε ταραχῇ καὶ λύπῃ ἐπιδεικνύται, δίχα ψυχῆς λυπούμενης καὶ παραττομένης οὔτε ἀδύκνου⁶ καὶ προσεύχεται δίχα νοσοῦσας ἀδὴ μονουσης καὶ πρᾶσχυμένης ἀλλὰ γὰρ κεν μὴ ἡττήματι φύσεως συνέβαινε τὰ λεγόμενα, ἀλλ' ἐπιδείξει ὑπερβείως ἐπράττετο τὰ γινόμενα⁷ πῶς οὖν γεγραφατε, ὅτι Θεὸς ὁ διὰ σαρκὸς παθὼν καὶ ἀναστὰς; 25 εἰ γὰρ Θεὸς ὁ διὰ σαρκὸς παθὼν καὶ ἀναστὰς, παθητὸν ἱρεῖτε καὶ τὸν Πατέρα, καὶ τὸν Παράκλητον ἐνὸς ὄντος τοῦ ὀνόματος, καὶ μὴ τῆς θείας φύσεως

14. Ἐκ δὲ τῆς ῥήσεως ταύτης ἐστὶ συνιδεῖν ὑμῶν τὴν διάνοιαν, εἴαν ὡς μὴ φοβουμένων τὸν Θεόν, μήτε πειθομένων ταῖς θείαις Γρα- 30 φαῖς· τοῦ μὲν Μωσέως περὶ Θεοῦ γράφοντος ὅτι· Ὁ Θεὸς ἡμῶν κύρ καταναλίσκον⁸ περὶ δὲ τῆς ἐν σαρκὶ αὐτοῦ ἐπιδημίας, προφήτην ἐκ τῶν ἀδελφῶν ὑμῶν λέγει ἀναστήσόμενον τὸν Κύριον⁹, καὶ τὴν ζωὴν ἐπὶ ξύλου κρεμασμένην¹⁰ ὥσαντί τοῦ σώματος τοῦ Κυρίου, εἰς ζωὴν ἡμῶν γινάμενου· Καὶ Ἡσαίας δὲ βοᾷ περὶ τοῦ Θεοῦ λέγων Θεὸς ὁ μέγας, 35 ὁ αἰώνιος, ὁ κατασκευαστὴς τὰ ἄκρα τῆς γῆς, οὐ πενιάσει οὐδὲ κοπιά- 1156 σι¹¹, καὶ τὰ ἐξῆς περὶ δὲ τοῦ πάθους· Ἄνθρωπος ἐν πληγῇ ὢν, καὶ εἰδώς φέρειν μαλακίαν¹²· Τι δὲ ἐστὶ το, εἰδώς φέρειν μαλακίαν, ὅτι ἐκ τοῦ πεπονθόντος τὸ καθηλικὸν ἐπιδείκνυτο. Διὰ τοῦτο γὰρ καί,

1. Πρβλ. Ματθ. 1, 16.

2. Πρβλ. Ματθ. 1, 1.

3. Φιλπ. 2, 7.

4. Ρωμ. 6, 6.

5. Πρβλ. Δευτ. 4, 24.

6. Πρβλ. Δευτ. 18, 18.

7. Πρβλ.

Δευτ. 28, 66.

8. Ἠσ. 40, 28.

9. Ἠσ. 53, 3.

- Γράψον, φησί, γραφίδι ἀνθρώπου ἐν τῷ καινῷ τόμῳ¹, καὶ αἱ σαρκὸς ἀμόρφοι. Καὶ ὁ Ἀπόστολος δὲ λέγει "Ἀνθρώπος Χριστὸς Ἰησοῦς, ὁ δούς ἑαυτὸν ὑπὲρ ἡμῶν"² διὸ καὶ τῷ ἐκ σπέρματος Δαυὶδ προσαγεῖ τὴν ἀνάστασιν, τὰ κατὰ σάρκα λέγων περὶ δὲ τῆς θεότητος αὐτοῦ
- 5 Ζῶν γὰρ ὁ Λόγος τοῦ Θεοῦ, καὶ ἐνεργὴς καὶ τομώτερος ὑπὲρ πᾶσαν μαχαιραν διανομένης³. Καὶ ὁ Κύριος δὲ το πάθος ἐπὶ Γιοῦ ἀνθρώπου ἵστησι⁴, δεικνύς τὸ κατὰ σάρκα περὶ δὲ τῆς θεότητος αὐτοῦ Ἐγὼ καὶ ὁ Πατὴρ ἐν ἐσμέν⁵ καί, Οὐδεὶς οἶδε τὸν Υἱόν, τίς ἐστίν, εἰ μὴ μόνος ὁ Πατὴρ⁶. Οὐδαμοῦ δὲ αἷμα Θεοῦ δι' ἃς σαρκὸς παραδεδώκασιν αἱ
- 10 Γραφαί, ἢ Θεὸν διὰ σαρκὸς παθόντα καὶ ἀναστάντα. Ἀρειανῶν, τὰ τοιαῦτα τολμήματα, ἐπεὶ δὴ μήτε Θεὸν ἀληθινόν τὸν Υἱόν τοῦ Θεοῦ ὁμολογοῦσιν. Αἱ δὲ ὄγια, Γραφαί, ἢ Θεὸν διὰ καὶ σαρκὸς Θεοῦ ἀνθρώπου γενομένου, αἷμα, καὶ πάθος, καὶ ἀνάστασιν κηρύττουσι σωματος Θεοῦ ἀνάστασιν ἐκ νεκρῶν γενομένην⁷. Ἡμεῖς δὲ, τοῖς ἔμπροσθεν λεγέτε
- 15 ὡς σαφέτεροι τῶν ἀποστόλων, καὶ μυστικώτεροι τῶν προφητῶν καὶ ἐξουσιαστικώτεροι τῶν εὐαγγελιστῶν, ἢ καὶ αὐθεντικώτεροι τοῦ Κυρίου ἐφευσμένη ὑμῶν εὐφημία ἀπαρνούμενοι, μὲν τὴν ἀλήθειαν, κατὰ δὲ τῆς θεότητος φθιγγόμενοι, τῆς οὐκονομίας σαφῶς καὶ ἐπὶ τοῦ σταυροῦ δεικνυμένης, ἐν μὲν προβολῇ αἵματος σαρκὸς βεβαιου-
- 20 μένης φωνῆς δὲ γενομένης καὶ ψυχῆς σημασινομένης, οὐ χωρισμὸν θεότητος δηλοῦσης, ἀλλὰ νέκρωσιν σωματος σημαίνουσης, μήτε τῆς θεότητος τοῦ σώματος ἐν τῷ τάτῳ ἀπολιμπανομένης μήτε τῆς ψυχῆς ἐν τῷ ἄθῳ χωριζομένης. Τοῦτο γὰρ ἐστὶ τὸ βῆθῃ διὰ τῶν προφητῶν. Οὐκ ἐγκαταλείψεις τὴν ψυχὴν μου εἰς ἄθῃν, οὐδὲ δώσεις τὸν
- 25 ὄσιόν σου ἰδεῖν, διαφθοράν⁸. Διὰ καὶ ὁ Κύριος ἔλεγεν (Ὁδεὶς αἶρει αὐτὴν ἀπ' ἐμοῦ ἀλλ' ἐγὼ ἀπ' ἐμαυτοῦ τίθωμι αὐτήν⁹· τοιούτοι, παρῶν ἐπιδεικνύμι.
- 15 Διὰ τοῦτο ἐν μὲν ψυχῇ Θεοῦ ἡ κρατησις τοῦ θανάτου ἐλύετο, καὶ ἡ ἐξ ἁδῶ ἀνάστασις ἐγίνετο, καὶ ταῖς ψυχαῖς εὐαγγελίζετο ἐν 1157
- 30 δὲ σώματι Χριστοῦ ἡ φθορὰ κατηργεῖτο καὶ ἡ ἀφθαρσία ἐκ τάφου ἐδείκνυτο. Ὡστε οὐκ ἀνθρώπος Θεοῦ ἐχωρίζετο οὔτε Θεὸς πρὸς ἀνθρώπον ἐγκαταλείψιν διηγείτο, οὔτε ἡ νέκρωσις καὶ τοῦ πνεύματος ἀποχώρησις Θεοῦ ἀπὸ σώματος ἦν μεταστασις, ἀλλὰ ψυχῆς ἀπὸ σώματος χωρισμός· ὁ γὰρ ἡμετέρος ἐκεῖ διεγραφετο θάνατος· ἐπὶ δὲ ὁ Θεὸς
- 35 ἐχωρίσθη τοῦ σώματος, καὶ οὕτως ἡ νέκρωσις ἐδείκνυτο, πῶς τὸ σῶμα, χωρισθὲν τοῦ ἀφθάρτου Θεοῦ, τὴν ἀφθαρσίαν ἐπεδείκνυτο, πῶς δὲ καὶ ὁ Λόγος τὴν εἰς ἁδῶν ἐπιβασιν ἐποιήσατο ἢ πῶς τὴν ἐξ ἁδῶ ἀνάστασιν ἐπεδείκνυτο, μή τινα αὐτὸς ἀντὶ τῆς ἡμετέρας ψυχῆς ἀνίστατο, ἵνα τῆς ἡμετέρας ἀναστάσεως τὴν εἰκόνα ἀρμόσῃται. Καὶ

1. Ἰεζ. 8, 1. 2. Πρβ. Α Γα. 2, 6 3. Εβρ. 4, 12 4. Πρβλ. Ματθ. 17, 12. 5. Ἰω. 10, 30. 6. Πρβ. Ματθ. 11, 27. Λουκ. 10, 22. 7. Πρβλ. Ρωμ. 1, 4. Α' Πέτρ. 1, 3 κ. ἀ. 8. Ψαλ. 15, 10. 9. Ἰω. 10, 18.

πῶς οἷόν τε περὶ Θεοῦ ταῦτα ἐννοεῖν; Ἀσύμφωνος τοίνυν ταῖς ἀγίαις
 Γραφαῖς ὁ ὅρος ὑμῶν, καὶ ἀνάρμοστος τῆς πληρωθείσης οἰκονομίας ἡ
 γνώμη ὑμῶν. Καὶ τό, Κάθου ἐκ δεξιῶν μου¹, οὐκ ἀνθρώπου μὲν τὸ
 ἀξίωμα, ἀλλὰ Θεοῦ. Ἀλλ' ἐπειδὴ τὸ τοῦ Θεοῦ ἀξίωμα ἀνθρώπου
 ἀξίωμα γέγονεν, ἵνα τὸ τοῦ ἀνθρώπου ἀξίωμα Θεοῦ ἀξίωμα πι- 5
 στευθῇ, εἰρηται· Κάθου ἐκ δεξιῶν μου², καί, Δόξασόν με, Πάτερ,
 τῇ αἰδίῳ δόξῃ³. Οὐ χωρισθεὶς τῆς δόξης τοῦτο λέγει, ἀλλ' ἐν ἀδόξῳ
 σώματι γεγονώς, ἵνα δείξῃ οὐ χωριζομένην τῆς θεικῆς δόξης τὴν
 τοῦ δούλου μορφήν, ἀλλὰ ταύτην ἐπιδεικνυμένην. Διὸ λέγει· Καί
 ἐδόξασα, καὶ πάλιν δοξάσω⁴, μίαν τὴν πρὸ σώματος καὶ ἐν σώματι 10
 δόξαν δεικνύς, ὡς φησὶν ὁ Ἀπόστολος· Τοσοῦτῳ κρείττων γενόμενος
 τῶν ἀγγέλων, ὅσον διαφορώτερον περ' αὐτοὺς κεκληρονόμηκεν ὄνομα.
 Τίτι γάρ εἶπέ ποτε τῶν ἀγγέλων⁵· Κάθου ἐκ δεξιῶν μου⁶; Οὐ πάντως
 ὁ ποιητὴς τῶν ἀγγέλων Λόγος κρείττων γέγονεν, ὡς ἤττων ὢν· ἀλλὰ
 τὴν ἐν αὐτῷ ἀνατελλασαν τοῦ δούλου μορφήν κρείττονα τῶν ἀγγέλων, 15
 ἢ καὶ πάσης τῆς κτίσεως ἐπιδειξάμενος· ἐπειδὴ περ, εἰκὼν ὢν τοῦ
 Θεοῦ τοῦ ἀοράτου, καὶ πρωτότοκος πάσης τῆς κτίσεως⁷ γέγονεν, ὡς
 γέγραπται καὶ ἐν Εὐαγγελίοις· Ἔως οὐ ἔτεκε τὸν Υἱὸν αὐτῆς τὸν πρω-
 τότοκον⁸. Διὸ καὶ ἐν αὐτῷ ἐκτίσθη τὰ πάντα⁹, καὶ ἐν αὐτῷ τὸ πάθος
 γέγονε, καὶ αὐτὸς ἐστὶν ὁ ἐλευθερωτὴς τοῦ πάθους καὶ τοῦ θανάτου, 20
 καὶ δι' αὐτοῦ τὰ πάντα γέγονε¹⁰, καὶ αὐτὸς ἐστὶν ἡ κεφαλὴ τοῦ σώμα-
 τος τῆς Ἐκκλησίας, ὅς ἐστι πρωτότοκος ἐκ νεκρῶν, ἵνα γένηται,
 φησὶν, ἐν πᾶσιν αὐτὸς πρωτεύων¹¹.

1180 16. Πῶς οὖν τὸν δημιουργὸν τῶν λογικῶν φύσεων Λόγον λέγετε,
 σάρκα ταυτῷ συγκεράσαντα, λογικὸν ἄνθρωπον γεγονέναι; καὶ πῶς 25
 ἄτρεπτος καὶ ἀναλλοίωτος, καὶ οὐχὶ λογικὴν τὴν τοῦ δούλου μορφήν
 συστησάμενος γέγονεν ἄνθρωπος, ἵνα καὶ ὁ Λόγος ἄτρεπτος ἢ μένων
 ᾖ ἢν, καὶ λογικὸς ὁ ἄνθρωπος ἐπὶ γῆς ὁραθῇ Θεὸς ὢν; Ἐπουράνιος γάρ
 ἄνθρωπος ὁ Κύριος, οὐχὶ ἐξ οὐρανοῦ τὴν σάρκα ἐπιδειξάμενος, ἀλλὰ
 τὴν ἐκ γῆς ἐπουράνιον συστησάμενος. Διὸ καὶ ὁλος¹² ἐπουράνιος, τοιοῦτοι 30
 καὶ οἱ ἐπουράνιοι¹³ κατὰ τὴν αὐτοῦ μετοχὴν τῆς ἀγιότητος. Διὸ καὶ
 ψκείωται τὰ τοῦ σώματος. Ἀλλὰ πάλιν λέγετε· Πῶς τὸν Κύριον
 τῆς δόξης ἐσταύρωσαν, ἀλλ' οὐ τὸν Λόγον ἐσταύρωσαν καθ' ὅμᾱς;
 Μὴ γένοιτο! ἀλλὰ τὸν Λόγον ἡθέτησαν, τὸ σῶμα τοῦ Λόγου σταυρῷ
 προσηλώσαντες. Θεὸς γάρ ὁ ἀθετηθεὶς¹⁴ σαρκὸς δὲ Θεοῦ καὶ ψυχῆς 35
 τὸ πάθος, καὶ ὁ θάνατος, καὶ ἡ ἀνάστασις γέγονε. Διὰ τοῦτο ἔλεγε
 τοῖς Ἰουδαίοις ὁ Κύριος· Λύσατε τὸν ναὸν τοῦτον, καὶ ἐν τρισὶν ἡμέ-
 ραις ἔγερῶ αὐτόν¹⁵. Ὡς φησὶν ὁ προφήτης· Ἀνθ' ὧν παρεδόθη εἰς θά-

1. Ψαλμ. 109, 1. 2. ἐνθ' ἐν. 3. Πρβλ. Ἰω. 17, 5. 4. Ἰω. 12, 28.
 5. Ἑβρ. 1, 4-5. 6. Ψαλμ. 109, 1. 7. Κολ. 1, 15. 8. Λευκ. 2, 7.
 9. Κολ. 1, 16. 10. Πρβλ. Ἰω. 1, 3. 11. Κολ. 1, 18. 12. Α' Κορ.
 15, 48. 13. Ἰω. 2, 19.

νατον ἡ ψυχὴ αὐτοῦ¹, καὶ οὐκ αὐτὸς ὁ Λόγος. Καὶ ὁ Ἰωάννης δὲ λέγει· Αὐτὸς τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἔθηκεν ὑπὲρ ἡμῶν². Πῶς οὖν ἰσχυσαν οἱ Ἰουδαῖοι λύσαι καὶ τὴν αὐτὴν σύγκρασιν τῆς σαρκὸς πρὸς τὸν Λόγον γενομένην χωρίσαι, εἴτε καθ' ὑμᾶς ἔσχε τοῦτον τὸν τρόπον ἢ
 5 τοῦ σώματος νέκρωσις. Οὐτε γὰρ ἂν ἐνεκράθη τὸ σῶμα, εἰ μὴ τινος ἐχωρίσθη. Εἰ γὰρ μὴ λύσις γέγονεν, οὔτε θάνατος· εἰ δὲ θάνατος οὐ γέγονεν, οὔτε ἀνάστασις γέγονε. Δότε οὖν τὴν λύσιν καὶ τὸν χωρισμὸν ἀπὸ τοῦ σώματος γερόμενον, ὡς γέγραπται ἐν Εὐαγγελίοις, ὅτι
 10 Ἐξέπνευσεν³, καὶ ὅτι Κλῖνας τὴν κεφαλὴν παρέδωκε τὸ πνεῦμα⁴, ἵνα ἴδωμεν ποῖον πνεῦμα ὑπεκλήφατε ἀποκεχωρημέναι τοῦ σώματος, καὶ τὴν νέκρωσιν γεγονέναι· Εἰρήκατε γάρ, ὅτι Σάρκα τὴν ἀνυπόστατον συγκεράσας ἑαυτῷ ὁ Λόγος, ἔδειξε τὸν ὄντως λογικὸν καὶ τέλειον ἄνθρωπον. Εἰ τοίνυν ὁ Λόγος ἀπεχώρησε τοῦ σώματος, καὶ οὕτως ἡ
 15 νέκρωσις γέγονε, κατὰ Θεοῦ ἰσχυσαν οἱ Ἰουδαῖοι, λύσαντες τὴν αὐτὴν σύγκρασιν. Οὐτε οὖν ὁ ἡμέτερος ἐκεῖ γέγονε θάνατος, εἰ Θεοῦ χωρισθέντος ἡ νέκρωσις τοῦ σώματος γέγονε. Πῶς δὲ καὶ τὸ σῶμα τοῦ ἀφάρτου Θεοῦ χωρισθὲν ἐν ἀφθαρσίᾳ διαμένειν; Ἔσται δὲ ἡ μὲν τρωσις τοῦ σώματος, τὸ δὲ πάθος τοῦ Λόγου. Διὰ τοῦτο γὰρ καὶ Θεὸν παθόντα λέγετε, ἀκαλοῦθως ἑαυτοῖς φθεγγόμενοι, μᾶλλον δὲ συμφώ-
 20 νως τοῖς Ἀρειανοῖς· τοῦτο γὰρ ἐκείνοι δογματίζουσιν. Ἔσται δὲ καὶ ἐξ ἀναστάσεως ἐγειρόμενος ὁ Λόγος καθ' ὑμᾶς. Ἀνάγκη γάρ τινα ἐξ ἁδου τὴν ἀρχὴν τῆς ἀναστάσεως εἰληφέναι, ἵνα τελεία ᾖ ἡ ἀνάστασις, καὶ τοῦ θανάτου ἡ λύσις⁵, καὶ τῶν ἐκεῖσε πνευμάτων ἡ ἀπόλυσις.

17. Εἰ δὲ ταῦτα ὁ Λόγος πέπονθε, καὶ ποῦ τὸ ἀτρεπτον καὶ ἀναλ-
 25 λώωτον τοῦ Λόγου; Πῶς δὲ καὶ ἀπαρκαλύπτως ὀφθεῖς ὁ Λόγος ἐν τῷ ᾄδῃ ἐνομήσθη ἐν τῷ θανάτῳ ὡς ἄνθρωπος; Πῶς δὲ καὶ τοῖς Ἰουδαίοις ἔλεγεν ὁ Κύριος· Ἐγὼ ἐγερῶ αὐτόν⁶, καὶ οὐχί, Ἐγὼ ἐξ ἁδου ἀνίσταμαι; Εἰ γὰρ ὁ Λόγος, ἐν θανάτῳ γεγονώς, χρεῖαν εἶχε τοῦ ἐγειρόντος αὐτὸν ἐκ θανάτου, οὐκ αὐτοῦ ἔσται ἡ νίκη, ἀλλὰ τοῦ ἐγει-
 30 ρόντος αὐτόν. Πῶς δὲ καὶ διὰ τῶν προφητῶν παρεσημαίνετο περὶ τῆς ψυχῆς αὐτοῦ; Πῶς παρὼν ὁ Κύριος ἔλεγε πληρῶν τὴν ἐπαγγελίαν· Τὴν ψυχὴν μου τίθημι ὑπὲρ τῶν προβάτων τῶν ἐμῶν⁷; ἦντινα ψυχὴν πνεῦμα οὖσαν σαφῶς αἱ ἁγίαι Γραφαὶ διδάσκουσι· καὶ ὁ Κύριος δὲ εἰρηκώς· Τὸ μὲν σῶμα ὑπὸ ἀνθρώπων ἀποκτεινόμενον, τὴν δὲ ψυχὴν
 35 μὴ δυναμένων ἀποκτείνειν⁸, ἅτε δὴ πνεῦμα οὖσαν. Τοσοῦτον τῷ Πνεύματι ἐταράχθη ὁ Ἰησοῦς⁹· τούτου τοῦ Πνεύματος ἡ ἀποχώρησις γέγονεν ἀπὸ τοῦ σώματος ἐπὶ τοῦ σταυροῦ. Καὶ οὕτως ἐνεκραῦτο τὸ σῶμα, καὶ αὐτοῦ γέγονεν ἡ λύσις, Θεοῦ τοῦ Λόγου ἀμεταθέτως ἔχοντος πρὸς τε τὸ σῶμα, πρὸς τε τὴν ψυχὴν, πρὸς τε ἑαυτὸν ὄντα εἰς τὸν

1111

1. Ἦσ. 53, 12. 2. Α' Ἰω. 3, 16. 3. Λουκ. 23, 46. 4. Ἰω. 19, 30.
 5. Πρβλ. Πρῆξ. 2, 24. 6. Πρβλ. Ματθ. 27, 63. 7. Ἰω. 10, 15. 8. Πρβλ.
 Ματθ. 10, 28. 9. Ἰω. 13, 21.

κόλπον τοῦ Πατρὸς ἐν ἐπιδείξει ἀτρεπτότητος. Ἐν δὲ τῇ καθ' ἡμᾶς
γενομένη ἐν αὐτῷ μορφῇ τὸν ἡμέτερον ἐκεῖ διέγραφε θάνατον· ἵνα ἐν
αὐτῇ καὶ τὴν ὑπὲρ ἡμῶν ἀρμόσθῃται ἀνάστασιν, ἐξ ἧδου μὲν τὴν ψυχὴν,
ἐκ τάφου δὲ τὸ σῶμα ἐπιδεικνύμενος· ὅπως ἐν θανάτῳ καταλύσῃ
τὸν θάνατον ἐν ἐπιδείξει ψυχῆς, ἐν δὲ τῷ τάφῳ καταργήσῃ τὴν φθο- 5
ράν ἐν ταφῇ σώματος· ἐξ ἧδου καὶ ἐκ τάφου τὴν ἀθανασίαν καὶ τὴν
ἀφθαρσίαν ἐπιδεικνύμενος, ἐν μορφῇ τῇ καθ' ἡμᾶς τὴν ἡμετέραν ὀδεύ-
σας ὁδόν, καὶ τὴν καθ' ἡμῶν γενομένην κατοχὴν λύσας. Καὶ τοῦτο
ἦν τὸ θαυμαστόν· αὐτὴ γὰρ γέγονεν ἡ χάρις. Ὑμεῖς δὲ, σάρκα μόνην
προσομολογοῦντες, οὔτε τῆς ἁμαρτίας τὴν κατάκρισιν δεῖξαι δύνασθε, 10
οὔτε τοῦ θανάτου τὴν καταλύσιν, οὔτε τῆς ἀναστάσεως τὴν τελείωσιν,
οὔτε τοῦ Λόγου τὴν ἀτρεπτότητα· ἐπειδὴ ἔξω τῶν ἁγίων Γραφῶν βε-
βήκατε, λαλοῦντες ἃ Ἀρειανοὶ σοφίζονται, φανεροῦ ὄντος τοῦ περὶ
ψυχῆς λόγου ἐν Γραφαῖς ἁγίαις, καὶ πληρωθείσης τῆς οἰκονομίας, ἐν
ἐπιδείξει πάσης πληρώσεως τε καὶ τελειώσεως. 15

1184 18. Ἄλλ' οἱ μὲν τῶν αἰρετικῶν, τὸν ὁραθέντα ὁμολογοῦντες,
ἀπιστοῦσιν αὐτοῦ τῇ θεότητι· οἱ δὲ ὁμολογοῦντες Θεόν, ἀρνοῦνται αὐτοῦ
τῆς σαρκὸς τὴν γέννησιν· οἱ δὲ σάρκα προσομολογοῦντες ἀρνοῦνται αὐ-
τοῦ τῆς ψυχῆς τὴν ἐπίδειξιν· καὶ γεγόνاسι κατὰ τοὺς μανικοὺς παῖδας
τῶν Ἀρειανῶν, τῶν συμπλεκόντων τὰς στραγγαλιώδεις καὶ σκολιὰς 20
προτάσεις, ἵνα ταύταις ἐπαποροῦντες, εὐρίσκωσι τοὺς ὁσιεραλοῦς, αὐτοὶ
ἀποροι ὄντες τῆς πίστεως. Ὁμοίως καὶ αὐτοὶ λέγειν μεμαθήκασι·
Τίς ὁ γεννηθεὶς ἐκ Μαρίας; Θεός, ἢ ἄνθρωπος; Εἰτα ἐὰν μὲν εἴπῃ,
Ἄνθρωπος, ἀπιστήσῃ αὐτοῦ τῇ θεότητι, σύμφωνος γινόμενος τοῖς
ταύτῃ ἀπιστήσασιν αἰρετικοῖς· ἐὰν δὲ εἴπῃ, Θεός, ἀρνήσεται αὐτοῦ τῆς 25
σαρκὸς τὴν γέννησιν, καὶ συναχθήσεται τοῖς ταύτην ἀπαρνούμενοις
αἰρετικοῖς. Εἰτα δ' αὖ πάλιν· Τίς ὁ παθὼν; τίς ὁ σταυρωθεὶς; Θεός, ἢ
ἄνθρωπος; ἵνα, ἐὰν μὲν εἴπῃ, Θεός, βλάσφημον πρόηται ῥῆμα κατὰ
τοὺς ἀσεβοῦντας Ἀρειανούς· ἐὰν δὲ εἴπῃ, Ἄνθρωπος, Ἰουδαϊκῇ πάλιν
φθέγγεται ὑπολήψει. Διὰ τοῦτο αἱ ἅγαι Γραφαὶ Θεὸν ἀφράστως ἐκ 30
Πατρὸς κηρύττουσι τὸν Λόγον¹, καὶ τοῦτον ἐπ' ἐσχάτων ἐκ Παρθένου
ἄνθρωπον γεννηθέντα². ἵνα μήτε Θεὸς ἀπιστηθῇ, μήτε σαρκὸς γέννησις
ἀρνηθῇ· Ὅπου δὲ σαρκὸς τὸ ὄνομα, ἐκεῖ πάσης τῆς συστάσεως ἡ
ἀρμονία χωρὶς ἁμαρτίας. Καὶ ἐπὶ μὲν τοῦ ὀνόματος τοῦ ἀνθρώπου τὸ
πάθος ἰστώσι, καὶ οὐχ ὑπερβαίνουσιν, ὥς γέγραπται ἐν ταῖς ἁγίαις Γρα- 35
φαῖς· περὶ δὲ τῆς θεότητος τοῦ Λόγου τὴν ἀτρεπτότητα καὶ τὴν ἀφρα-
στότητα ὁμολογοῦσι· διὰ τοῦτο θεολογεῖται μὲν ὁ Λόγος, γενεαλογεῖ-
ται δὲ ἄνθρωπος, ἵνα πρὸς ἑκάτερα ἢ ὁ αὐτὸς φυσικῶς καὶ ἀληθινῶς·
Θεὸς μὲν πρὸς τῇ αἰδιότητι τῆς θεότητος καὶ τῇ δημιουργίᾳ τῆς
κτίσεως· ἄνθρωπος δὲ πρὸς τῇ γεννήσει τῇ ἐκ γυναικὸς, καὶ τῇ αὐξή- 40
σει τῆς ἡλικίας. Καὶ Θεὸς μὲν πρὸς ταῖς ζωτικαῖς εὐεργεσίαις,

1. Πρβλ. Ἰω. 16, 28. 2. Πρβλ. Ματθ. 1, 23.

καὶ δυνατὸς ταῖς θαυματουργίαις ἄνθρωπος δὲ πρὸς ταῖς ὁμοιοτρό-
 πους συμπαθείαις, καὶ ταῖς καθ' ἡμᾶς ἀσθενείαις. Καὶ Θεὸς μὲν Λόγος
 ἐν ἐπιδείξει τῆς ἀθανασίας, καὶ ἀφθαρσίας, καὶ ἀτρεπτότητος ἄνθρω-
 5 πος δὲ τῇ προσηλώσει τοῦ σταυροῦ, καὶ αἵματος ῥύσει, καὶ ταφῇ σώ-
 ματος, καὶ καταβάσει εἰς ᾗδου, καὶ ἀναστήσει τῇ ἐκ νεκρῶν. Οὕτως
 ὁ Χριστὸς ἐκ νεκρῶν ἐγήγερται, καὶ Θεὸς ὢν ἐγείρει τοὺς νεκρούς¹.

1. Ἠρβλ. Α' Κορ. 15, 12 κ. ε.